

מבחר עירונים

מטות
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:59	08:37	08:23	07:07	ירושלים
08:57	08:35	08:25	07:22	בני ברק
09:00	08:38	08:27	07:15	חיפה
08:57	08:35	08:25	07:22	אשדוד
08:58	08:36	08:24	07:06	בית שמש
08:58	08:36	08:24	07:24	קרית גת
09:00	08:38	08:25	07:18	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

אבות "אהל פינחס" ובנים

מספר 114

דבר העורך

משנה מפורשת במס' אבות "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל וכו', ובתורה אתה עמל. ואם כך אתה עושה - אשריך בעולם הזה!"

התנא שמבטיח, שכל מי שעמל בתורה, ירגיש אושר בעוה"ז - מְתָנָה את הבטחתו במילים "ואם כך אתה עושה". כלומר, רק אם אתה תנסה זאת פעם אחת בעצמך ותעשה כן - אז רק תבין את המושג "אשריך בעולם הזה!"

ומי לנו גדול מרבנו האור החיים הקדוש, שכאשר רצה לשתף אותנו בהרגשתו שהרגיש בטעם מתיקות התורה, הוא מביע זאת במילים "...שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות וערבות התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם כל עולם כסף וזהב - למאומה. כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

ובאמת, שדבר זה רואים מן המציאות בימינו. איך שבחורים צעירים כמה שלומדים יותר - 'נסחפים' יותר לזרם התורה!

ולכאורה דבר זה מנוגד לשכל, שבטבע העולם אחד שלא טעם חכמה פלונית - הוא זה שיש לו את המרץ ללמוד, משא"כ אדם שכבר למד את החכמה במשך 8 שעות רצופות - הוא כבר שָׂעָע ואין לו חשק להמשיך... ואולם בתורה רואים בדיוק הפוך: אדם שלא מתחיל ללמוד - מאבד לגמרי את החשק ללמוד, ומצד שני - אדם שלומד 10 שעות רצוף - עדיין לא שבע, ורוצה עוד ועוד... וזהו פשט משמעות דברי הגמ' (בברכות מ.) "מידת הקב"ה בתורה, שרק כלי מלא - הוא זה שמחזיק יותר, ואולם כלי ריק - אין התורה מחזיקה בו!"

פשוט רק להשקיע...

בידידות ניר עמל

הוא עוצם עיניים כי הוא מפחד מהניצוצות

יוסי: היצור הרועש ביותר על פני כדור הארץ הוא הקוף הצועק אפשר לשמוע אותו מ-5 ק"מ משה: מצחיק: את אחותי לא שמעת...

יש אנשים שנוטלים את ים אנשים שנוטלים את ים אנשים

כן... והסבון מעל הסבוייה פשוט גאוניים...

המדף של החומס בסופר כבר מתחיל להיראות כמו רשימת היסול של השב"כ, אבו רמזי, אבו גוש, אבו יוסוף, רק חסר שם אבו מאזן ונסגור עניין!

לע"נ הילד הנעים אליהו שור בן חנה... שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

מוישי תוריד את הרגליים מהשולחן! מוישי: אמא הודדת...

סבתא הביאה לי ריפודים לאוטו בקיצור סובארו למכירה...

למה להציץ בעלוק של חבר בואו והצטרפו לרשימת תפוצה 367korona@gmail.com

אחר מתלמידי בית-המדרש הביא מפה של כדור הארץ והראה לחבריו. מיד הסמיכו כולם ראשיהם זה לזה, והוא הולך אצבעו על פני המפה וברוב התפעלות קרא: הנה לונדון, פאריס, וינה, ברלין... הנה וארשה, וילנה, מוסקבה... כל הערים הגדולות שיש שבעולם יש כאן.

הרים אחד מן החבורה את ראשו ושאל: והעיר ברודי יש כאן? ביקש בעל-המפה ומצא: הנה גם ברודי. התרגש השואל ואמר: קרא נא לי משם את השמש של בית-המדרש הגדול. דודי הוא...

מלשה שהיה עשרה זהובים בעיר אחת היה אדם אשר היה מתפרנס מן הצדקה פעם אחת נזדמן לו לבקש צדקה מעשיר אחד אותו עשיר היה עסוק באותו זמן בספירת רכושו ועשה חשבונות בקשר לרכושו הוא אמר לעני שימתין טיפה ולאחר שייסיים את חשבונותיו הוא יתן לו צדקה העני הסכים ואמר שבזמן שהעשיר עושה חשבון הוא גם יספור את מה שאסף באותו יום העשיר שראה זאת אמר לו בנימה של צחוק האם את מנסה להשתוות אלי? אותו עני אמר לו שההבדל ביניהם הוא רק עשרה זהובים העשיר התפלא כיצד יכול להיות מה פשר הדברים? האם העני הזה יכול להתקרב אליו או שהוא עשיר במסווה של עני?

שאך העשיר את העני לפשר דבריו ואמר לו העני כאשר האדם מת ההבדל בין התכריכים של העשיר לעני הם רק עשרה זהובים ולכן זהו ההבדל ביניהם. איזה דבר גדול אמר העני כאשר אדם יתבונן רק טיפה ויראה במה הוא משקיע את כל כוחו ועמלו ולבסוף משאיר הכל כאן

האם לא כדאי לעבוד פחות ולהשקיע טיפה יותר בחינוך הילדים במשפחה וכו' יהי רצון שנזכה לראות משיח צדיקנו ונזכה לנצל את זמננו בצורה הטובה והמועילה ביותר.

מהפעילות לא נחיס ארעס

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש מלל שישי עלון באלפי עותקים סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים שיעור עין יעקב שיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות * פנינים ופרפראות * מדות והליכות

פנינים

אליראשי המטות (ל, ב) - מטות נטריקון טוב, משתדר ולא תשלם - ראשי תבות מות, שטוב שלא לדר נדר, מלדר ולא לשלם. (ברכת יצחק)

לא יחל (ג, א) - נטריקון אכל חכם יכול להתיר לו, אם יש לנדר חרטה לנדר, לא ימצא חרטה אין להתיר. וכן אין חכם יכול להתיר לעצמו כמובא במסכת נדרים, וכן אמרו שם אכל מחל הוא לחפצי שמים, לא יחל - נטריקון יכול ליחל למען חפצי אלקים. (קול יהודה)

בגזריה (ל, ד) - בגימטריה בהר סיני, כי עם ישראל קשור לקב"ה כבת לאביה מאז פרידת הבית בהר סיני, והקשר לא נתן לבטול אף כשחוטאים באי קיום המצוות. (חדשים לבקרים)

בין איש לאשתו ביראב לבתו (ל, ז) - כפי ההתנהגות של איש ואשתו על-פי התורה, כך ישפיע על צאצאיו ללכת בדרךיו, כי שותא דינוקא בשוקא דאבוה או דאמה. (תפוחי חיים)

נקם נקמת בני ישראל (לא, ב) - נקמת נטריקון קח נא מפיו תורה, כי הנקמה והנצחון ביותר בגויים היא באמצעות למוד התורה, שנאמר על-יכן יאמר בספר מלחמות ה'. (מקרי דודקי)

אחר תאסא אליעמיד (שם) - פרש רבי פינחס מקורין, שקאן רמז הקב"ה למשה שיתפשט בגשמות ישראל, כמובא בתקוני זהר, דהינו שיאסא ויגנו בתוך עם ישראל, ולכן שגור כפי חז"ל לומר משה שפיר קאמרת. ואכן משה רבנו בגימטריה בני ישראל, אחר בגימטריה הצדיק, תאסא בגימטריה ישראל, דהינו שמושה רבנו ובני ישראל חד הם, וכחו נמשך בכל אחד. והוא קרמו גם בדברי המשנה באבות כל העוסק בתורה הרי זה מתעלה, שהן בגימטריה משה שפיר קאמרת, שעל-ידי ההתעסקות בתורה הוא עולה ומקבל חלק גדול יותר מהתפשטות משה רבנו. (ויתילדו)

ואת כליהמלקוח (לא, יא) - אבן עזרא מפרש, שהמלקוח שם כלי לאדם ובהמה, המלקוח בגימטריה כולל אדם ובהמה. (אותיות ומופתים)

כמי נדה יתחטא (לא, כג) - דרשו חז"ל, כי הפונה לטבילה במקוה, ואכן תבות אלו בגימטריה צריך טבילה במ' סאין. (הדר התורה)

ספורים בפרשה

ככלי-היצא מפיו יעשה (ג, ב)

רבי איסר זלמן מלצר, נהג למסר מדי שבוע ביום חמישי, שעור בשיבת "עץ חיים", ויום קדם לכן היה תולה מודעה עם מראיי-המקומות לשעור, כדי ששומעיו יוכלו להתבונן בראוי. שבוע אחד, ירד שלג כבד בירושלים ומעטים יצאו מביתם, אך רבי איסר זלמן בקש לצאת למסירת השעור. התחנן תלמידו הנאמן לפניו לותר הפעם, שלא לסכן את בריאותו, אולם הרב עמד על שלו והלך במסירות-נפש אל הישיבה. בהגיעם לאחד הדרך מפרקת, הראה רבי איסר זלמן לתלמידו את המודעה שתלה אמש, והפנה את תשומת-לבו לכה, כי הפעם לא רשם למעלה 'בעזרת השם', ואם-כן יש בך משום חשש נדר, ועליו לקים אפוא את הבטחתו למסר את השעור...

בישיבת 'החפץ חיים' היו מכינים מראש במעטפות מיחדות את הכספים להוצאות הישיבה מדי חדש. בחדש תשרי ראה 'החפץ חיים', כי במעטפה של חדש שבט, חסר סכום מסים לתקציב הנדרש. מיד קרא לחתנו רבי צבי לוינסון ואמר לו, כי 'יש להורות לתלמידים לשוב לבתיהם', וכשהתנו החל להתחבט בדעתו ואמר שצריך לחפש עצה בענין, פלט 'החפץ חיים' כבד-רד-אגב: "אולי צריך לנסע אל הגבירים שבמוסקבה". בינתיים קם רבי צבי לצאת, וחזתנו עכב בעדו: "הרי קבלנו על-עצמנו לנסע ויש כאן חשש נדר", ומיד קבע את מועד הנסיעה למוסקבה, אליה יצא לאחר כמה ימים.

כלי-נדר וכלי-שבעת אפר (ל, ד)

רבי שמואל מזהליבר, שפעל רבות למען ושוב ארץ-ישראל, הגיע פעם לעיר אחת ברוסיה, ונדרש ברבים בשבחה של ארץ הקודש אבותינו ונתבע מהשומעים להתנדב למען יושבי הארץ. קם אחד הנאספים, בראוירן ובעל-מזון, ואמר: "אף אני רוצה באמת לתמוך בארץ-הקדוש, אולם הרי רבים מדולי הדור מתנגדים לדבר וטוענים שיש בזה משום דחיקת הקץ, ויחכן אף שתרומתנו תהיה מצוה הנפאה בעברה, שכן לפי השמועה התרחקו מתישבי הארץ משמירת התורה ופרקו את על המצות מעליהם". השיב רבי שמואל ואמר: "הבה ואספר לכם מעשה שהיה. באחת העירות ישב נער צעיר ולמד תורה. מדי פעם היה אביו שולח אליו כסף לפי כתבת השוחט בעיר. פעם קבל מכתב מאביו, כי שלח עם השוחט עשרים וחמשה רבלים, אולם השוחט טען שלא קבלם. תבעו הבחור לדין-תורה, והדינים חיבו את השוחט בשבועה. שלף השוחט מפיסו עשרים וחמשה רבלים, מסרם לבחור, ומיד לאחר מכן נשבע שלא קבל את הכסף מאבי הבחור. התפלאו הדינים: 'ממה-נפשה. אם שלמת למה נשבעת? ואם נשבעת למה שלמת? הסביר השוחט: אלו הייתי נשבע ונפטר, היו חושדים בי שנשבעתי לשקר. ואלו הייתי משלם ולא נשבע, היו חושדים בי שקבלתי את הכסף וחששתי להשבע לשקר. עכשו ששלמתי ונשבעתי, כלם מודים שלא שלחתי יד בממון ושבועתי שבועת אמת'. "ואף בענין ישוב הארץ כך הוא, סיסם רבי שמואל, "מי שבא בשאלות וטענות על יושבי ארצנו הקדושה, עליו לבוא תחלה ולהרים תרומה נכבדה, ורק לאחר מכן יטען את טענותיו. אולם הבא רק בטענה וקסא אינו נותן, יש מקום לחשוד בו, שכל טענותיו לא באו אלא שיוכל לטפר עצמו מנתינת ממון..."

אחר תאסף אל עמך

בתולדות ישראל נהגו להקריא את התורה בלשון קודש, שפירושה לשון קודש, שפירושה לשון קודש, שפירושה לשון קודש...
התורה נקראה בלשון קודש, שפירושה לשון קודש, שפירושה לשון קודש...
התורה נקראה בלשון קודש, שפירושה לשון קודש, שפירושה לשון קודש...
התורה נקראה בלשון קודש, שפירושה לשון קודש, שפירושה לשון קודש...

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדושים על הפרשה

אל ראשי המטות (ו. א) - ובדרך קצרה תבאר אומר לפני ישראל
לומר זה החי, עליך מה שאמר ודל, וזה לשונו: לעולם יהיה
אדם זהיר בנדרים, אלא עירובי דין לו לנא' וכו'. הרי, שהגם שהיו
מקצתו שבועתו נעשה, ואמר הכתוב כאן כי יש נדרים ושבועות
שצוה ה' אותם, והוא אומר לפני ישראל לאמר, אין לאמר אלא
גלו עיריות, פרוש להקיש העיריות זה הדין אשר צוה ה' איש כי ירד
נדר וגו'. ודקדק לומר איש, לומר לתנב' נגוד התאנה, כאומרים
ז"ל בפסוק ח' ה' שכבי וגו' שנשבע ליצור, וכן אמרו בפסוק
נשבעתי ואקמה לשמר וגו', כי מצוה לשבע ליצור:

וידבר ה' וגו' לאמר נקם וגו' (א. א) - קשה, אם הדבור בא לאמר
לישראל כששמע מתבת לאמר, היה לו לומר נקמו נקמתכם מאת
וגו'. ובמדרש תנחומא אמרו, וזה לשונו: אין וידבר אלא לשון עז
וכו'. התחיל משה לפנים הקדושים בירידתו הוא על מיתתו ולא נתפס
וכו'. אמר לו משה, לי ראוי מיתה שראוי נפלאות וכו' ופסוק ח'
בשני דברים, אם אמת רוצה להיות שנים רבות לא יראו וישאל
במפלות אביהם, ולא תקבל מדון לפנינו וכו', ובין שתיפס משה
היה קשה לפני הקדושים בירידתו הוא על מיתתו וכו'. ע"כ.
הנה בעל המדרש הריגיש כמה שדקדקנו, ולדבריו יתישב הכתוב
על יצונו, וידבר לשון מתי, זה יצונו וזה יצונו מיני קשי, אחד למשה על
מיתתו, ואחד בענין ה' על שקנס על ידיו המיתה, ותבת לאמר
נתפסו לרמוז אל הפיוס שפסח ה' למשה להחליט למות מטעם נקם
וגו'. כאמור בפסוק, או רוצה תבת לאמר, להודיע רצו שרצה
משה לה' כדי שלא יצונו וינאנו ה' נקם וגו'. פרוש שבטל שיקנס
מאויבי ישראל, ולפי פשוט הכתוב, תבאר עליה הדרה. וידבר ה' -
אמר לשון דבור, לומר דבר אליו דבר מלך שלטון בשאר כל העושים
שבתורה, ואומר לאמר כששטה לאמר לישראל, ככל לאמר
האמירה בתורה, ובאן צריכה לאמר יותר מכל המקומות לפי שאמר
נקם, תבא לו הפקדה שהוא לבר יעשה הנקמה בפשט המאמר, ואין
זה דבר זה, כי גבור חיל היה זה בעצמו, וצא ולמד מיהותו בראש
וגו'. ומקבלי שכן משה גבור הגבורים, לזה אמר אליו לאמר לישראל
ואמרו נקם וגו'. פרוש לפי ששאלה לו ה' מיתתו בנקמת מדון, וכתב
אחר תאסף וגו'. אמר אליו כי כמה שאמר הדברים הוא להם, כזה
מעלה עליו הכתוב שהוא הנוקם כי הוא מוסר נפשו ממש על
הדבר, שהגם שידע שבאמנתו בן ימות, אי-על-פי-כן יאמר
לישראל מה שאמר בסמוך, אין לך קיום מצות בכל נפשך כו',
ובסמוך תבאר באופן אחר:

דברי הימים

ביום שני, ג' במנחם-אב ת"צ, נכתב כרוז זה בפדובה:
"אני הח"מ ביטלתי דעתי מפני דעתו של מורי ורבי
אלוף נעורי רבי ישעיה ברוך, כאשר מוטל על
להיות מאסף אלי וגונו כאשר רוצה כבוד תורתו כלי
חיבור אשר עשיתי עד היום הזה על-פי המגיד...
וגם מעכשיו אהיה משיב ידי מלכתוב עוד שום
חיבור בלשון הזהרה או באיזה לשון שיהיה בשם
מגיד". החותם הוא רבי משה חיים לוצאטו הרמח"ל
שעמד אז בעין טערה גדולה עקב פרסומו. הרמח"ל
היה אז עדיין בחור בן 23 בעדיין לא גידל זקנו
כמנהג בני איטליה, אך התגלה בשמי היהדות ככוכב
שביט. בצעירותו כבר היה בקי בכל הש"ס וכתבי
האריז"ל, בגיל י"ז כתב ספרים, מחזות ושירים, וכן
כתב ק"ג מזמורים כדוגמת מזמורי ספר התהלים.
משנת תנ"ח החל מגיד להתגלות לפניו והיה מגלה
לו סודות רבים, ועליהם החל לכתוב 'זהר
תניינא'. בתחילה שמר את סודו, אולם כאשר
הדברים התפרסמו, החלו גדולי הדור לחשוש שמה
הוא נביא שקר וממשיך דרך השבתאים, ולכן דרש
רבי משה חגיגי מרבני איטליה לחייב את הרמח"ל
לחדול מדרכו. בהשפעתם חתם על הכרוז הנזכר,
והפקיד את כתביו בבית רבו. לאחר ארבע שנים
ביקש רמח"ל להדפיס את ספרו 'חוקר ומקובל',
ושוב קפצה עליו מחלוקת עד שנאלץ לגנוז את רוב
כתביו. מכל חיבוריו נודע ביותר ספר המוסר 'מסילת
ישרים' שכתב בלשון צחה, אותו הדפיס בשנות
מגוריו באמשטרדם, וביחד כתב כשמונים ספרים
שרק ארבעים מהם שרדו. כמו האריז"ל שעסק
בקבלה בנעוריו ונפטר במגפה בהיותו בן 38 שנה
בלבד, גם הרמח"ל נפטר בעכו במגפה בכ"ו באייר
תק"ד בהיותו בן 39 שנה בלבד. ועל אף התנגדות
כלפיו בחייו, עונים כל העם עליו 'מקודש, מקודש'.

אחד המפעלים המפורסמים של בלומקע, היתה הקמת 'הקלוז' המפארי במינסק, שפנה על
שמה: 'בלומקעס קלוז'. בתנכתי הבית השתתף רבי חיים מוולוז'ין, שהקים בה ישיבה בה למדו
תלמידים רבים במשך דורות, ונחשבת לישיבה הראשונה בה הגישו לתלמידים ארוחת-בקר קבועה
עם מרק-גריסים... רבי חיים שאב נחת מהישיבה, והתבטא: "מהישיבה במינסק יש לי קרת-רוח
יותר מהישיבה שלי בולוז'ין, שממנה יש לי טרדה גדולה ועל כן שחרג על-צוארי געטיות, ואילו
מהישיבה במינסק אין לי שום טרדה והכל שלי"... בלומקע זכתה גם למשפחה מפארת, ואחד
מבניה, רבי יעקב וילנקה, נשא בילנא את בת ה' חיי אדם', וברך-בנם רבי אברהם וילנקה זקן
ב'תפארת ישראל' על המשניות. גם רבי רפאל הכהן מהמבורג היה הנכד של בלומקע, ומחוטרו
ב'אחר-כך, היה ה'נזיר' רבי דוד הכהן. שנים עברו מאז המאורע עם ה'שאגת אריה', ומר-השמים
הבעו את עלבונו של גאון-ישראל, ותבערת-אש פרצה מפעם לפעם במינסק, שפגעה במתנגדים
שהציקו לו וירדו לחייו. בלומקע עצמה האריכה ימים בטוב ובניעומים, והיטב זכרה את פרכתו של
ה'שאגת אריה' פי תזכה לעלות לארץ-ישראל. לאמתו שלי-דבר, בקשה כבר בסמוך לאותו מאורע
לעלות ארצה ולממש את הברכה המיוחדת, אולם רבי חיים מוולוז'ין הניא אותה מקו, ויש אומרים
שרבי יחיאל הלפרין הוא בעל-העצה. "לשם מה עליך למהר?" אמר לה ברב פקחותו, "הרי יש לך
הבטחה נדידה פי תזכי לעלות לארץ-ישראל, ואם-כן מה בצע לך שתעשי זאת עתה? יכולה את
להמשיך במעשיך הטובים במינסק עוד ימים ארבעים, ולעת זקנותך תעלי ארצה לזכות לאור באור
ה', ואחר תאסף אל-עמך". ההצעה הגאונית מצאה חן בעיניו, ועוד שנים רבות המשיכה להתגורר
במינסק. עברו עשרות שנים מאז זכתה בלומקע הצדקנית להתברך מפי ה'שאגת אריה', והיא כבר
מפלגת בשנים. בשנת תקע"ט, הפליגה לארץ-ישראל יחד עם בנה, בחבורת יהודי מינסק שעלו
ארצה, בהם גם נכדיו העיר רבי משה גציל ורבי זלמן שפירא, ובהגיעה לירושלים הביאה עמה
סכום עצום אותו הקדישה לעניי העיר. טרם עלותה, הכינה צאנה מפרטת בה הקדישה חצר גדולה
על כל בתיה כקנין-קנימת להחזקת הישיבה אשר בקלוז שלה, ועל הצאנה חתם רבי חיים מוולוז'ין
בעצמו שנפטר לאחר ששנתים. הקלוז התנוסס לתפארה במינסק עד פרוץ השואה, ובלומקע
הנדיבה עצמה שקבה חיים לכל-יחי בירושלים בשיבה טובה ובשם טוב, ומצאה מנוחה בה היתים.

לפני שנים ספורות, בא דראשה-השנה תשס"א, נפטר רבי שבת פרוקל, מהדיר ה'משנה תורה'
לרמב"ם, בהנהגה מדקדקת עם מפתח נרחב. מספרים, כי הדפסת הספר נמשכה שנים ארוכות, שכן
ה'פסיפולר' ברח את רבי שבת שזיכה להדפיס את כל ספרי ה'מב'ם בתיו, ויעץ לו שלא למדה
להדפיסם, שכן כך יזכה ביתים לאריכות ימים ושנים... ואמנם רבי שבת התמהמה בהוצאת הכרך
האחרון של מהדורתו שנקראת על-שמו, וכשנפטר כבר צ"א שנה, נכנס החלק האחרון לדפוס... ♦

את פרשת נדרים אמר משה תחלה לראשי המטות, כדי לחלק כבוד לנשיאים ולקמדם תחלה, ואחר כך לבני ישראל. ואף שמשה רבנו היה הענו מפלי אדם, חלק כבוד לנשיאים כדי לרוממם.

בתקופת מגוריו של רבי איסר זלמן מלצר בקלצק, אליה ברח מסלוצק מפני חמת גזרת הקונטרוניסטים, היה מארח בביתו בשבתות ובמועדים אברך אחד, שהיה פרוש מביתו והקדיש את כל יומו ללמוד בהתמדה בבית ההנכנסת. באחד מלילות השבת באה אחת מנשות המקום, ובפיה שאלה בהלכות פשרות. "למה את פונה אלי בשאלה?" תמה רבי איסר זלמן, "והלא יושב פה ליד השלחן תלמיד חכם, ויש אפוא לפנות אליו". נדהם הפרוש ושאל: "אני? כיצד מסגל אני לפסק הלכה בשאלה כזו?! "אם כך", השיב רבי איסר זלמן, "אם אתה מסכים שאני אענה על השאלה, אעשה זאת", ורק אז השיב לשאלה על שאלתה. וכל זאת עשה במטרה לחלק כבוד לאותו פרוש.

באחת משיחותיו של רבי שמואל סלנט רבה של ירושלים, עם מקורבו רבי מרדכי לידר מטבריה, אמר: "אתה הרי חסידו של רבי אברהם מסלונים (בעל 'יסוד העבודה'), ובכן אספר לך עבודה על אצילות ורוחו ושמירתו על כבוד-האזלת. בצעירותי, נסעתי פעם דרך העיר סלונים ובהליכתי ברחוב העיר, שמעתי קול-תורה מהבנין הסמוך. היתה זו הישיבה שבראשה עמד רבך רבי אברהם, שהיה אז ראש הישיבה בחי רבו רבי משה מקרפין, ונכנסתי פנימה. ראיתי בי הם עוסקים בסגיה פלשה, ומיד הקשיתי בפניהם קשיה חמורה. נסו התלמידים לפתור את הקשיה אולם לא עלתה בידם. ראש הישיבה לא היה נוכח אז במקום, ואני התישבתי בינתיים מר הצד. לאחר זמן-מה הגיע רבי אברהם, וכשראה שהתלמידים נסערים ומתפלפלים ביניהם, שאולם במה הם עוסקים, והללו ספורו לו כי אברך צעיר אחד ובלתי מוכר הגיע לכאן, והקשה בפניהם קשיה עצומה. הביט ראש הישיבה בנמרץ, החל לקרוא את המלים בנעימה, הסביר את הסגיה בדרך שונה אך נהירה וברורה, והתברר פי קשיתי כרה מאליה". "אולם", סיים רבי שמואל את ספורו, "רבך לא רק היה גאון גדול אלא גם צדיק נפלא, וכיון שלא רצה לגרום לי חלישות-הדעת, אף שהייתי אז צעיר לומים, בנה את קשיתי מחדש ומצא עליה תרוץ קולע, כדי לרומם רוחי".

רבי אברהם שלום מסטרופקוב שהיה פעם במרחצאות שבברדייוב, ובאותה עת שהו שם כמה רבנים נודעים. באחד הימים הגיע אדם עם שאלה הלכתית בפיו, והרבנים חוו את דעתם בנדון, איש-איש לפי ראות עיניו. הצדיק מסטרופקוב ישב והחריש, אולם כשבקשו לשמע את חוות-דעתו, השיב מיד כי הדבר מפרש במגן אברהם סמן פלוני. התפעלו כלם מדרךיו, אולם רב מסים קם וחלק על ראיתו, אף הוא הבליג ולא השיב. לאחר מכן הראה הרבי מסטרופקוב לרבה של ראוהב ששהה אף הוא במרחצאות, את דברי המגן אברהם המפרשים בסמן שנקב מקדם, וממנו היה מוכח בדרךיו. לימים, ספר רבה של ראוהב את העבודה, והדגיש, כי התפעלותו מענותותו של רבי אברהם שלום מסטרופקוב, שהיה יכול להשיב לאותו רב תשובה נצחת ולהוכיח את צדקת דבריו, היתה יותר מאשר מבקיאיותו הנפלאה, וכל זאת מפני כבוד אותו רב.

בשבת הראשונה שרבי מרדכי שלמה מבאיאן שהיה בויליאמסבורג, הגיעו המונים לשחר פניו ולקבל תורה מפיהו. בשעת עריכת השלחן, בקשו הנוכחים לזכות ולטעם מהשירים של הצדיק, ומרב הדחק נתנו מעט מרק על בגדו של אחד הנוכחים. הרבי הבחין בכך, אך שתק ולא אמר דבר. בשנה הבאה, פשהגיע שוב לשבות בעיר, בקש ממשימיו צלחת ריקנית וכסה בה את צלחת המרק שלו, כדי שלא יחטפו ממנו את השירים, שכן היטב זכר את הצער שנגרם לזולת בכך שבגדו נכתם, ובקש למנע את הדבר שנית. הנוכחים התפעלו מאד מהדבר, ונוכחו לדעת עד כמה כל פגיעה קלה בכבוד האזלת, נחשבת אצלו לדבר חמור, והדבר לא נשפח הדבר מזכרונו.

רבי אהרן קוטלר השתתף פעם בחתונה של אחד מתלמידיו ושיבתו, והנה הוא רואה את אחד הקרואים שהוא פונה ושואל ברבים ובקול רם את בעל השמחה: "מאיזה הכשר הם המאכלים המגשים כאן בחתונה?" הרגיש רבי אהרן מיד בעלבוננו של הנשאל בכך שהוא נחשד בדבר, ומיד קם והשתיק את השואל בנופה: "לא מדברים ככה בחתונה, ופה אין שואלים שאלות מסוג זה!"

מדי בקר, לאחר תפלת שחרית, היה משמשו של רבי משה אריה פרינד מגיש לו בוס חמין. פעם טעה המשמש והחליף בין הספר והמלח, וגדש את הבוס בשתי פפיות מלח. הרבי הבחין מיד בטעמתו בשעם המר, אך כדי שלא להכלים את המשמש, המשיך לשותות את הבוס עד-תמה. טעותו של המשמש לא היתה נודעת לעולם, אלמלא הכין לעצמו גם-כן בוס קפה, ומהר מאד גלה את דבר טעותו. בפיק-ברפים נגש ובקש את סליחת רבו, אולם לא רק שרבי משה אריה לא הראה לו פנים זעופות, אלא גם את הניח דעתו והרגיעו שאין לו להצטער על-כך כלל.

רבי יחזקאל שרגא משינובה, הגיע פעם לשבות בעיר טורנא, ורבים נאספו בבית-המדרש כדי להתפלל במחצתו. כשהגיע הרבי אל פתח בית-המדרש ראה כי ההיכל מלא באנשים העומדים צופפים, והבין כי יגרם להם צער אם ידחק את עצמו להפגס ביניהם. מיד דלג הרבי, שהיה אז זקן כבן שמונים ושלוש, עלה על פסא וממנו אל השלחן, וכך עבר במהירות עד מקומו המוכן...

מטעים

איש כיי-ידר נדר לה' (א.ב.)

התבות כיי-ידר נדר מטעמות בקומא ואזלא, מפני שטרם האדם נודר הוא צריה להרהר ולחשוב האם הוא בדרנה הראייה לדר נדרים, ואם לא עשה פו אלא הקדים ואזל לנהר מהר, אזי אין לו להחזיר את נדרו, אלא ככל-היצא מפיו עשה ויקים. (מני המנורה)

ואשה כיי-ידר נדר לה' (ב.ד.)

תבת ואשה מטעמת בקוף גדול, שמעשה גדול עשתה כגד שגדרה נדר לה' ולא היתה עינה צרה ולכה קשה, בדרך הנשים שנקראו מהעצם, וזו משנה מדה לטובה ומותרת על ממונה. (פרת השונה)

ואת-פינחס בן-אלעזר הכהן (א.א.)

תבת פינחס מטעמת באזלא גריש, כפי שפרשו שמשה שלח את פינחס עם אנשי הצבא לתת נקמת ה' בכוון, כדי לסלק מהם את היצר הרע שלא יחטאו שוב הליכה, דהינו אזלא גריש, הלך לגיש את יצרם שלא ישלם, ועלתה בידו. (חן יוסף)

ועתה הרגו כל-זכר בטוף (א.א.)

תבת ועתה מטעמת בקוף קטן, כי ימז להם משה לאנשי הצבא, שלא יחששו שמה יחשבו ברוצחים שפלים שהורגים טינות קטנים, אלא אמר להם לזקוף את קומתם כדי לעשות רצון קונם, ולא יהיו רחמנים במקום שצריה להיות אכזרים. (דברי יחזקאל)

מדגש

אחד התכשיטים ממדון הוא העגיל, שנקרא פו עלישם היוזו עגל כפי שכתב אבר-עזרא. התאר עגל מופיע במלכים ככסא שלמה והים שעשה, וברבים עגלים, אך בדברי הימים "שפתו עגול סביב" מלא וא"ו. המעגל מופיע אצל שאול אשר "שכב במעגל והעם חנים סביבתיו", וכן אצל דוד "ויבא המעגלה" - מקום מסבב באנשים. העגול מופיע בתרומות, והעגלה נקראת עלישם גלגליה העגלים. בדרך כלל מבחינים בין מעגל שהוא סקו העגל, התוחם שטח העגול. התוף שבמעגל נקרא מרבו, מלה שגדרה מהעברית בידי רבי שמואל אבר-תבון בתרגום המורה נבוכים, חוני המעגל בנה פו עלישם העגול שעג להוריד גשמים, ויש שפרשו כי מלאכתו היתה הדיק הטוט על הגנות באמצעות מעגילה. המנה מעגל השאל לדרב קבוע וארחהיים, כמו בתוליים "במעגלי-ישור".

ממלה

בלידא התגורר נובל המלכסט את הבריות בערמה. פעם תבע את חברו לדיור-תורה, ודרש כסום גדול שכלל לא היה חיב לו. הנתבע זכה פמיון בדיו, שפן כל ראייה לא היתה לתובע, והלה תבעו בעזות-מצח בערמאות של נכרים. ופסק-דינים היה, כי על התובע להשבע כי הנתבע חיב לו את הממון, והלה קפץ מיד ונשבע. נגדשה מדת-הדין, ובקמרו בבית-המשפט, טרם קבל לידו את טרפו, צנח תחתיו ומת. הגיעו הדברים לאזני רבה של העיר, רבי מרדכי קלצק מלצר, והוא הגיב בשניתו: "בקש הרמאי להיות נשבע ונטול, וסופו שהפה להיות נשבע ונפטר..."

"ואם-החריש יחריש לה אישה מיום אל-ימים" - מפרש רש"י "שלא תאמר מעת לעת, לכך נאמר מיום אל-ימים, ללמדך שאין מפר אלא עד שתחשך". ומכאן מוסר לאדם, שלא יאמר יש לי עת לשוב עד שתחשך בימי הזקנה, אלא ישוב מיד, שכן אל-ימים נטריוקון אדם יסודו מעפר וסופו לעפר... (דברי יוסף)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - מטות

גידוליה של סלבודקא ישב פעם בדין תורה, והורה לבעל דין שהוא מחוייב להישבע.

קם האיש והתכונן להישבע מיד. פנה אליו אב בית הדין ואמר לו, לפני שתישבע, אני רוצה לספר לך סיפור על בעל ה"נתיבות המשפט".

כידוע, חוץ מגאונותו, היה גם עניו גדול מאוד, הוא היה נוהג להתלבש בבגדים פשוטים כדי שלא יכירוהו, וכשהוצרך לנסוע בדרכים, לבש בגדים עוד יותר פשוטים. פעם נסע בעגלה לוורשא עם אנשים נוספים, לפתע צעק אחד הנוסעים שגנבו לו חבילת שטרי כסף שהחזיק בכיסו, היה זה סכום כסף גדול מאוד.

הנתיבות המשיך ללמוד ולא שמע כלל מהמתרחש סביבו. לפתע הצביע הנוסע על

הגאון, ואמר שהוא

הגנב, וגם נתן כמה "סימנים", כמו למשל שישב בשקט ועוד "כמה סימנים".

חלק מהנוסעים גם הצטרפו להשערה זו. כשהגיעו לוורשא, הזמין הנוסע את בעל הנתיבות לדין תורה אצל אחד מרבני העיר.

לדיון הגיעו גם חלק מנוסעי העגלה שרצו לראות איך יפול דבר. הרב התחיל לחקור את ה"נתיבות", בלי שהוא יידע בכלל מי הוא, ולאחר שהנתיבות הכחיש, חייב אותו בשבועה.

הנתיבות שמע שהוא

מחוייב שבועה, אמר שהוא לא מוכן להישבע ומוכן לשלם חצי מהסכום.

לאחר שהתובע לא הסכים, הוא העלה את המחיר לתשעת אלפים חמש מאות רובל, וכשראה שגם זה הוא לא מוכן, אמר ה"נתיבות" שבליט ברירה הוא מוכן להישבע, אבל ביקש מהרב שיתן לו כמה דקות להתכונן לכך.

הגאון עמד ליד הקיר, והתחיל להתייפח בבכי, והכין את עצמו למעמד השבועה.

"איש כי ידור נדר" (ל, ג)

"בעל הטורים" כתב "נדרים" בגימטריה "רוצח", כי הנודר שאינו מקיים את נדרו חשוב רוצח, וכן אמרו חז"ל (שבת לב:), בעוון נדרים בנים מתים כשהן קטנים, ובעוון נדרים מתה אשתו.

מדוע העונש חמור כל כך?

כתב ב"ספר החיים", אחיו של המהר"ל מפראג, כל המצוות גם אם אינו מקיים אותם ישנם אחרים שיקיימו אותם, לדוגמא אם אחד לא מניח תפילין, המצווה לא התבטלה מהעולם, שהרי אחרים מניחים תפילין, אבל נדר שאדם נדר המצווה היא שלו בלבד, ואם הוא לא

יקיימה, אין אחר בעולם

שיקיימה במקומו,

והמצווה בטלה מן

העולם, לכן עוון נדרים

חמור כל כך.

מצד שני, הרי אותה המצווה שנדר האדם לקיים, אינה מצוות עשה הכתובה בתורה, לכן לא האדם עצמו מת אלא הקרובים שלו.

"איש כי ידור

נדר" (ל, ג)

בסוף ימיו, כאשר

נחלש ראש ישיבת

"באר יעקב" רבי משה

שמואל שפירא, ערך

"התרת נדרים" כדי

שיוכל לשבת

ב"קריאת התורה".

אמנם, למרות שגם

ב"חזרת הש"צ" נהג לעמוד קודם לכן, החל לשבת בלא התרת נדרים.

שאלו אותו מה ההבדל? ענה, בחזרת הש"צ עמדתי מצד ההלכה, וכיון שאני זקן וחלוש, ממילא אני פטור. אך בקריאת התורה, שעד עכשיו עמדתי מצד הנהגה טובה, הריני זקוק להתרת נדרים.

"או השבע שבועה" (ל, ג)

בספר "ברכי נפשי" מסופר, ר'

מנחם הלוי שטיינברג בעל

ה"מחזה אברהם" מפארי

ברוך אתה... שלא חסר בעולמו כלום...

מחנכים אותנו להיות הכי משלמים.

מהרגע שנולדנו כלם תולים בנו תקוות ודואגים

להבטיח וליחל שאנחנו נהיה הכי משלמים שיש: נלמד

בישיבות הכי טובות, נקבל את השדוך הכי נוצץ, נחבש

את הכובע הכי משלם, ועוד כיד הדמיון הטובה.

הבעיה מתחילה כשאנחנו מתחילים להגדיר את

עצמנו לפי מעטה השלמות.

חסרה נפילה אחת קטנה - ומעטה השלמות נסדק,

מחט קטנה מנפצת את כל הדמיון שיצרנו לנו סביב.

אנחנו מגלים את האמת שלנו, ורואים כי איננו

משלמים.

אבל לא למדו אותנו להתמודד עם חסר שלמות, ולכן

אנחנו בוחרים בדרך כלל באחת משלשת דרכי

ההתמודדות....

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש

רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - מטות

היה זוג שלא זכו לילדים שש עשרה שנים. באו לרבי חיים קנייבסקי זי"ע וביקשו ברכה, הרב בירך אותם בזש"ק, ושאל אותם האם פעם פגעו במישהו במשך החיים.

אותו אדם התאמץ לזכור, והעביר את חייו אחורנית, עד שנזכר שכאשר למד בישיבה קטנה, היתה אשה שאחראית על הניקיון, והיה פעם שלא יכלה לנקות, הביאה איתה כמה ילדים שינקו והדבר גרם לקצת רעש ואי נוחות.

לפתע נזכר, שהוא ניגש אל אותה אשה והעיר לה בצורה לא יפה על ההפרעה שהיא גורמת בכך שהביאה את הילדים לישיבה.

אותה אשה ענתה לו שהיא מברכת אותו שאף פעם לא יפריעו לו ילדים...

למחרת, חזר מיד לבית הרב, וסיפר את מה שנזכר.

יעץ לו ר' חיים, לחפש את אותה אשה ולבקש את סליחתה. ואמנם, לאחר שמצאה וביקש את סליחתה, זכה לחבוק בן לאחר שנה.

"לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" (ל, ג)

שאלו את מרן הגראי"ל שטיינמן במה

זכה ה"חפץ חיים" שעד הוצאת ה"משנה ברורה" היו פוסקים שעם ישראל הלכו לאורם והכריעו כדעתם, כמו המג"א, קיצור שו"ע, החיי אדם ועוד, ומעת הוצאת המשנ"ב, הספר שדעתו מכרעת בכל הלכה ומנהג הוא ספר המשנ"ב?

וענה, שבזכות זה שה"חפץ חיים" מסר נפשו שעם ישראל לא ידברו את מה שאסור לדבר, הוא זכה שנתקיים בו הפסוק "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה"!

"ואשה כי תדור נדר" (ל, ד)

אם נתבונן בפרשת נדרים נמצא כי רק פסוק אחד בכל הפרשה מתייחס לנדרי האנשים, בעוד שאר הפרשה עוסקת בנדרי נשים.

כולם ראו שמדובר באיש אלוקים קדוש, עד שלפתע נפל אחד הנוכחים בדיון על הרצפה והתעלף. כשהעירוהו מעלפונו, החל לצעוק 'אני הגנב', תעזבו את היהודי הקדוש הזה.

עכשיו פנה הרב אל ה"נתיבות", ושאל אותו מי אתה. סרב הגאון לענות להזדהות.

ציווה עליו הרב בגזרת המרא דאתרא לעשות זאת, ואז אמר, שמי הוא "יעקב לוברבוים".

כשהרב שמע את שמו וידע לפני מי הוא עומד, נפלה על הרב פחד ואימה, והוא ביקש מהנתיבות ש"ימחל לו", אבל בעל הנתיבות אמר לו, אתה נהגת כשורה, ופסק הדין שלך בענין השבועה היה נכון.

אחרי שנרגעו הרוחות והגנב החזיר את הכסף, פנה המרא דאתרא לבעל

ה"נתיבות", ושאל אותו

למה היה מוכן לשלם רוב רובו של הכסף, וכשהגיע לתשעת אלפים חמש מאות רובל נעצר ולא רצה לשלם יותר.

ענה לו: יש ברשותי חמשת אלפים מזומן, אלפיים נוספים אשיג ע"י מכירת כלי הכסף שלי, אלפיים חמש מאות נוספים אוכל להביא ממכירת הספרים שלי, אבל כשהגעתי לתשעת אלפים חמש מאות

והתובע לא היה מוכן גם לסכום זה, ידעתי שיותר מזה לא אוכל להתחייב אלא א"כ אקח הלוואות, ולכן אינני מוכן.

כל זה סיפר ה"מחזה אברהם" לבעל הדין שהתחייב להישבע, ואמר לו שלא ישבע מיד, אלא ילמד מהנתיבות על ההכנות שיש לעשות לפני שנשבעים.

היוצא מהסיפור הנ"ל, האדם צריך לתת כל מה שיש לו על מנת לחסוך את השבועה (ובספר חסידים כתב, שהרבה עיירות נחרבו בעוון שבועת אמת), ועוד, לא לקחת הלוואות בשום פנים ואופן, וכבר כתב החכם מכל אדם 'לוה רשע ולא ישלם' (תהלים לו, כא).

"לא יחל דברו" (ל, ג)

רבי יצחק זילברשטיין סיפר מעשה נורא שסיפרה לו הרבנית קנייבסקי ע"ה.

לעי"נ האשה החשובה מרת **מרים יוכבד ב"ר צבי** ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - מטות

נידון בייסורים, יתרו שברח זכה שבניו ישבו בלשכת הגזית.

שאל רבי חיים שמואלביץ, לכאורה איוב כמעט ולא חטא, שהרי שתק, ועל זה נידון ב"יסורי איוב", לפי זה היה צריך להיות שבלעם יקבל עונש כפל כפליים, ולכאורה מדוע נענש במיתה גרידא ללא ייסורים?

ומתרץ, לחיות בייסורים עדיין אין זה עונש חמור כמו מוות, כי כל רגע בחיים, גם מתוך ייסורים נוראים, עדיף ממוות, וכמו שאמר דוד המלך (תהלים קיח, יח) "יסור יסרני י-ה ולמוות לא נתנני", אפילו ייסורים כייסורי איוב בכלל, אם רק "ולמוות לא נתנני", עלי להודות על כך להקב"ה.

כזה גדול הוא אושר החיים.

"שא את ראש מלקוח השבי באדם ובבהמה אתה ואלעזר הכהן וראשי אבות העדה" (לא, כו)

בעל ה"אבני נזר" חלה והרופא אסר עליו ללמוד, והדבר העכיר את רוחו עד כדי דיכאון ממש.

אמר לו חמיו, מה שהקב"ה רוצה כך עושים, מי לנו גדול

ממשה רבנו, שראשו בשמים, וכולו לתורה, והנה כאן מצווהו הקב"ה "שא את ראש מלקוח השבי באדם ובבהמה", לך תספור כמה חמורים נלקחו בשבי, אך כיון שזאת היתה המצווה וזה היה רצון ה', כך עשה משה. הוא הדין בעניינך: אם כעת המצווה המוטלת עליך היא לא ללמוד, זה מה שתעשה, אל תלמד!

"ויאמרו אל משה עבדיך נשאו את ראש אנשי המלחמה אשר בידינו ולא נפקד ממנו איש" (לא, מ)

נקודה זו בוודאי דורשת ביאור.

מבאר רבי יוסף צבי הלוי דינר בספרו "מקדש הלוי", הלא נאמר (קידושין מט:): "עשרה קבין של שיחה ירדו לעולם, תשעה נטלו נשים..." מעתה היה מקום לקבוע כי האישה אינה מקדישה תשומת לב רבה לדבריה, ואין לייחס להם משמעות...

לפיכך מבהירה התורה, כי לדבריהן ונדריהן של הנשים יש משמעות מחייבת, וחומרן אינה פחותה מחומרן נדריהם של האנשים!

"וימסרו מאלפי ישראל" (לא, ה)

להודיעך שבחן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל, עד שלא שמעו במיתתו מה הוא אומר (שמות יז, ד) עוד מעט וסקלוני, ומשמעו שמייתת משה תלויה בנקמת מדין, לא רצו ללכת עד שנמסרו על כרחן. (רש"י)

אמר רבי זלמן סורוצקין: העולם לא השתנה, כשהרב חי, אומרים שהוא לא שווה הרבה, אבל הרבי הקודם היה משהו משהו... ומחכים שהרב הנוכחי ילך לעולמו, ואז יאמרו גם עליו שהיה משהו, מצורע אחרי מות - קדושים אמור.

הגמ' בשבת (קה:): אומרת, חכם שמת הכל קרוביו, הכל קורעין עליו, הכל חולצין עליו. כלומר, כל זה מדובר על חכם שמת, אבל מה עם חכם שחי? וכן כתוב "יצאתו של צדיק מן העיר עושה רושם", אבל כשהוא יהיה בתוך העיר, מי זכר אותו וידע שהוא קיים.

"ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב" (לא, ח)

הגמ' בסוטה (יא.). אומרת, שלשה היו באותה עצה, בלעם שיעץ נהרג בחרב, איוב ששתק

המציאות היא, שאכן, איננו משלמים! מעטה השלמות הוא שקר ודמיון! בעולם הזה אין שלמות! רק רבונו של עולם הוא שלמות!

לא צריך להבהל מחסר השלמות שלנו! כי למה השם ברא את העולם, האם כדי שאנחנו נהיה משלמים? לא! סבת הבריאה היא כדי שאנחנו נפיר בשלמות היחידה שיש בעולם!

אם אנחנו מבינים את הנקודה הזו, ויודעים לעמוד מול האמת מבלי לטשטש אותה, אם אנחנו מוכנים להכיר בכך שאיננו משלמים, שתמיד יש בנו חסרון - לא רק שהנפילה לא תגרום לנו לסחרור וליאוש, אדרבה! היא תשמח אותנו, היא תגרום לנו לראות שוב את חסר האונים שלנו ואת שלמות השם!

(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - מטות

כשחשבה לשיכורה (שמואל א', א, יז), ומדוע בירך אותה, רק מפני שחשד בה? אלא, שמי שחושד בחברו חייב לברך אותו.

משה רבנו חשב שהם רוצים להתחמק מהמלחמה, וכיון שחשד בהם, הוא נאלץ לברך אותם, נתן להם הבטחה מראש של ארבע עשרה שנות חיים.

"ויסעו ממרה ויבואו אילימה" (לג, ט)

המפרשים הקדושים פירשו זאת שכאשר אדם נוסע (בורח ומתרחק) מהמרה השחורה והעצבות הוא מגיע אילימה, מלשון אלים וחוק, דהיינו שמתחזק בעבודת ה' יתברך.

הצדיק מרוזין זצ"ל אמר שיש לזה ראייה מהתורה שנאמר "ועתה אל תיעצבו ואל ייחר בעיניכם" מלמד שמי שמתעצב, מגיע לכעס חס ושלום.

מסופר על בן מלך, שהיה בעצבות גדולה, וחשב לשלוח יד בנפשו.

הלך להתייעץ עם אחד החכמים הגדולים של הממלכה, והוא השיאו עצה להשיג חולצה של אדם שאין לו דאגות ושמח בחלקו, וכשילבש חולצה זו יתרפא.

מיד הלך בן המלך והתחיל לחפש נסיכים, עשירים, רוזנים, מישהו ששמח בחלקו, ושאין לו דאגות.

פעם אחת יצא בחברת עבדיו כדי לצוד ציד, ובדרכו פגש איזה רועה צאן יושב תחת העץ ומנגן בחלילו, ונראה כאילו אינו מבני עולם הזה.

פנה אליו הנסיך ושאל אותו לשמו ולמעשיו, ענה לו אותו רועה צאן, שהוא יוצא בכל בוקר לרעות את צאנו, ויושב לנוח, ולנגן מעט, וכך מבלה הוא את יומו בששון ובשמחה, ולא חסר לו מאומה.

הביט בו הנסיך וראה אותו לבוש בלויי סחבות וגופייה דלה עליו.

שאל בן המלך את רועה הצאן: "האם אתה שמח בחלקך?" ענה לו הרועה: "כן".

המשיך בן המלך לחקרו: "האם אין לך דאגות?" ענה לו הרועה: "אין".

חזר ושאלו: "האם היית מוכן להתחלף איתי ולהיות נסיך?" ענה לו: "לא".

הרהר הנסיך בלבו שהנה זכה סוף סוף למצוא אדם ששמח בחלקו, ואינו דואג.

פנה אליו הנסיך ואמר לו, שהוא מבקש ממנו חולצה אחת תמורת תשלום.

ענה לו אותו רועה צאן בפשטות ובתמימות: "אילו הייתה לי חולצה - כלום הייתי חסר דאגות...?"

במדרש מובא שהכוונה לתפילין של יד ותפילין של ראש. הרה"ח ר' חיים צבי פולק ז"ל אביו של הרה"ג רבי אברהם פולק ראש ישיבת קרלין סטולין סיפר לילדיו מעשה נורא שעבר עליו בתקופת השואה ואת ניסי הניסים שהקב"ה עשה עימו כאשר הצילו ממוות בטוח.

בהיותו נער בעל שיער בלונדיני שהיה מיוחס אצל הגרמנים כגזע הארי, משך חיים צבי את ליבו של אחד המפקדים במחנה המוות בו שהה המפקד בדרגת קצונה גבוהה, ולקח אותו למשרת בביתו.

תנאיו של הנער היהודי היו אפוא הרבה יותר טובים משל אחיו וכמו כל יהודי טוב ניצל הנער את המצב החדש כדי לקיים מצוות שלא היה באפשרותו לקיים בהיותו עם יתרא אחיו.

כאשר היה המפקד יוצא מן הבית לכמה דקות, הזדרז חיים צבי להניח את התפילין שהיו מוסתרות עמו.

פעם מיהר הקצין לחזור לביתו ותפס את הנער היהודי כשהוא כורך את התפילין על ידו.

הייתי בטוח שנותרו לי מספר שניות לחיות סיפר האב לילדיו.

"מה זה הרצועות הללו שאתה כורך על היד?" שאל המפקד, שמשום מה לא ידע על קיומן של התפילין אצל העם היהודי.

הקב"ה שראה את מסירתו של הבן יקיר שלו לקיים מצות תפילין, נתן בליבו של חיים צבי את החכמה להשיב לגרמני כראוי כדי שיוכל להמשיך ולהניח תפילין...

'מסורת משפחתית המקובלת אצלנו מדורי דורות, אומרת שאם רוצים להעניק סגולה להצלחתו של בעל הבית בכל העניינים, קושרים את הרצועות השחורות הללו על היד השמאלית' השיב הנער היהודי, והקצין הגרמני שמע זאת והתיר לו להמשיך ולכרוך את הרצועות...

"ונכבשה הארץ לפני ה' ואחר תשובו" (לב, כב)

אומר ה"משך חכמה", משה רבנו בירך אותם שהם ישובו מהמלחמה בחיים, ובאמת אמרו בני גד ובני ראובן למשה "ועבדיך יעברו כל חלוץ צבא לפני ה' כאשר אדני דובר".

כלומר, שמחו לקבל "תעודת ביטוח" לארבע עשרה שנה, שבע שנות מלחמה ושבע שנות חלוקה.

ובאמת, מדוע משה רבנו נתן להם הבטחה זו?

אומר רבי ראובן קרלינשטיין, הגמ' בברכות (ל"א): אומרת, שכאשר אדם חושד בשני לשוא - חייב לברך אותו. מהיכן לומדים זאת? מעלי הכהן שבירך את חנה

גליון 532
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קייטן על האישור לפרויקט ביהמ"ד

סיפורי חז"ל

רבי אלעזר ורבי אבא, היו בביתו של רבי יוסי בן ר' שמעון בן לקוניא חמיו של רבי אלעזר. בחצות הלילה קמו הצדיקים ללמוד תורה, אמר רבי אלעזר, עתה הוא הזמן שהקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים. שאל רבי אבא, וכיצד הוא משתעשע שם אתם? ענה לו רבי אלעזר, סוד הוא הדבר ואין איש מלבדי יודע אותו, אמר לו רבי אבא, וכי רצונך להגיד שכל צדיקי עולם בדורות הקודמים לא ידעו סוד זה? אין ספק שהם השתדלו לגלות סוד זה והצליחו, ולכן גלה אותו גם לנו, כדי שנדע. הסכים רבי אלעזר ואמר לפניהם סודות עליונים, ואחר כך שאל רבי אלעזר, בלעם הרשע איך נהרג ומי הרג אותו? אמר רבי שמעון, כל עניני בלעם הם סודות גדולים, וביאר להם זאת באריכות, ולבסוף אמר, ודברים הסתומים האלו לא היו צריכים לגלות אותם, רק הפעם גליתי אותם לפני החברים, שעל ידי כך ידעו דרכים הנסתרים של העולם, שישנם הרבה דברים נסתרים ונפלאים בעולם, ואנשים אינם יודעים, והם פלאים נסתרים גדולים ועליונים, ועל בלעם ועל הדומים לו נאמר (משלי י' ז') 'ושם רשעים ירקב' ואשרי צדיקי האמת שעליהם כתוב (תהלים ק"מ י"ד) 'אך צדיקים יודו לשמך'.

(וזהו ח"ג קצג קצד)

פרשת השבוע

איסר זלמן, והעניקו לו כל אשר יכלו לפי מצבם הכלכלי, הגיעה השבת שבה עלה איסר זלמן לתורה בהיותו בר מצוה, הזמין אביו את רבי יום טוב ליפמאן וכן את רבי חיים לייב טיקטינסקי ראש ישיבת מיר ועוד. הקידוש היה דל ביותר וכלל רק קצת יי"ש ומעט עוגיות מפאת עניותם הגדולה. ואז קם רבי ברוך פרץ ואמר, מורי ורבותי, לא חשבתי לעשות קידוש לרגל הבר מצוה, הואיל ומצבי כה קשה אסור לי להוציא הוצאות לקידוש, אבל בשעת הכנסתו של איסר זלמן בביתו של אברהם אבינו ע"ה, ברכו אותי כבוד המרא דאתרא בעל 'מלבושי יום טוב' ושאר הנוכחים בבית, שאזכה להכניס את הרך הנולד למצוות, ולעשות קידוש וסעודת מצוה, ואני עניתי אמן. לכן חושש אני שזוהי קבלה בנדר אשר עלי לקיימו, ומסיבה זו החלטתי שחובה עלי לעשות קידוש, ותוך כדי דבריו בפני הרב והאורחים ולגו עיניו דמעות.

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (ל' - ג')

מסופר על הרה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א שנולד להורים עניים מרודים. אחיו שנולדו לפניו מתו רח"ל כולם בצעירותם ל"ע, מלבד אחות אחת, והוריו הרבו בתפילה להשם יתברך שיושיע אותם ויוולד להם בן שיזכה לאריכות ימים. הבכור, הדמעות והתפילות נתקבלו, וביום ה' באדר בשנת תר"ל נולד להם בן.

בברית השתתף הגאון הכהן הגדול רבה של קהילת מיר רבי יום טוב ליפמאן זיע"א, הוא בירך את רבי ברוך פרץ ורעייתו ואת הרך הנולד בברכת כהנים, ואיחל להם שיזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים, ושיזכו הנוכחים והוא בכללם להשתתף בסעודת המצוה שיעשה רבי ברוך פרץ כאשר הרך הנימול איסר זלמן יגיע למצוות.

בני הזוג ובתם שהיתה מבוגרת מאחיה בשמונה עשרה שנה, שמרו מכל משמר על התינוק

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:23 ת"א: 8:25 ר"ת: 8:57

מטות

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:07 ת"א: 7:22

מחר בלילה בשעה זו תבוא לייער שמאחורי העיירה

היה פעם יהודי עשיר ושמו ראובן, בעיירה קטנה שבה הוא חי היה ראובן האדם האמיד ביותר, בנוסף לעושרו, הוא היה גם תלמיד חכם ואחד הלמדנים הגדולים של הקהילה, מטבע הדברים, היה אדם עשיר ויודע ספר כמו ראובן, צריך להיות אחד האנשים הנכבדים בקהילה, אדם שיש לו ידידים רבים וזוכה לכבוד והערכה. אך לא כן היה המצב עם ראובן: הוא היה מאד לא מקובל בעיירה, ובני הקהילה ממש לא אהבו אותו, הסיבה לכך היתה נעוצה בתכונה לא סימפטית שהיתה אחד מקווי האופי הבולטים של ראובן, הוא היה קמצן בצורה קיצונית, מה ערכו של עושר ולמדנות אצל קמצן שכזה? נהגו הבריות לשאול ונדו לראובן בראשם ברחמים רבים.

ואכן, עם כל למדנותו דבר אחד לא הצליח ראובן ללמוד, כיצד להלך עם הבריות ואיך להנות את העניים מרכושו הגדול. בלבן פנימה ידע אל נכון כי ה' חנן אותו ברכוש גדול, כדי שהוא יחלק אותו עם אלה שמזלם לא האיר להם פנים, אולם הוא לא הצליח להתגבר על טבעו הקמצן ולתת לעניים יותר מאשר נדבה עלובה, להזמין אליו עני הביתה ולתת לו ארוחה חמה – דבר כזה לא בא בחשבון כלל, בהיותו העשיר היחידי בעיירה חשש ראובן, כי ביתו יהפוך לוועד לקבצנים ופושטי יד, אם יודע שאצלו אפשר לקבל ארוחה חמה, הוא לא היה מעוניין בכך ועל כן נתן הוראות חמורות לבני ביתו וכן למשרתים, שלעולם לא להכניס עני לתוך הבית.

פעם אחת הגיע לעיירה אדם זר שבה מרחוק, ממבט ראשון ניכר היה כי ההלך הינו עני, כי בגדיו היו מרופטים ונעליו קרועות, אולם ככול שהיה עני, לא היה פושט יד וכל מראהו, למרות היותו עלוב, אמר כבוד. הוא נכנס לבית המדרש, נטל גמרא וישב ללמוד, קשה היה לו להתרכז בלמוד, לאחר שוה שלושה ימים לא בא אוכל לפיו, לא עבר זמן רב, עד שלבית המדרש נכנס אדם לבוש הדר, גם הוא נטל גמרא וישב ללמוד ליד ההלך, האיש עשה עצמו לומד ומוזווית עיניו הביט על הזר והאזין ללימודו, לפתע הוא קם, ניגש אל היהודי העני, בירך אותו לשלום ואמר לו: שמי ראובן, אני רואה שאתה יודע ללמוד, אשמח מאד אם תבוא אל ביתי אחרי התפילה ונלמד יחד.

האיש הודה לו מקרב לב כשהוא שמח שהנה מישוה הזמין אותו הביתה. בנתיים נכנסו לבית המדרש יהודים נוספים ואחדים ניגשו אליו והזמינו אותו לבתיהם, תודה רבה, אך כבר הזומנתי, השיב האיש אסיר תודה על כך שמתעניינים בגורלו. כולם היו מופתעים למדי בראותם כי הזר מתלווה אל ראובן והולך לביתו בתום התפילה, הם שמחו לראות כי סוף סוף מצא ראובן אפשרות לסטות ממנהגו ולהזמין עני לביתו. מה שהם לא ידעו היה, כי ראובן כלל לא ההכוון לכבד את אורחו בארוחה, כל רצונו היה לחטוף איתו שיחה בעניני לימוד ולהפגין בפניו את ידענותו. וכך היה, בעוד שראובן היסב ליד השולחן לארוחה דשנה. הוא הושיב את אורחו בחדר אחר והציג בפניו שאלות שונות שהתעוררו אצלו תוך כדי הלימוד, כאשר האורח משיב על שאלותיו בטוב טעם ובקיבה ריקה, כשסיים ראובן את ארוחתו איחל לאורחו לילה טוב וליווה אותו אל הדלת. היהודי גרר את עצמו בקושי חזרה לבית המדרש ושכב לישון על אחד הספסלים רעב ומותש. למחרת בבוקר שוב הזמין ראובן את ההלך לביתו, היהודי המסכן הסכים ללכת עמו וחשב לתומו שאולי לא ידע אתמול שאני רעב והיום בטח יתן לו אוכל, אולם המחזה של אתמול חזר על עצמו בדייקנות: דיבורים רבים כן – ארוחת בוקר לא. בצעדים כושלים עזב את ביתו של העשיר ובהגיע לכיכר השוק נפל מאפיסת כוחות והשיב את נשמתו לבוראו, הוא הובא לקבורה באותו היום, וסוף סוף מצא מנוחה לנפשו, אך האומנם מצא?

בלילה הבא, כאשר ראובן ישן על מיטתו הרכה, הרגיש לפתע, כאילו יד נעלמת מטלטלת אותו טלטלה עזה ומאלצת אותו להתעורר משנתו, הוא התעורר בבהלה והתיישב במיטה, לפתע ראה לפניו דמות מבהילה לבושה בתרכיכים לבנים ועל ראשו ברדס שחום. פניו של האיש נהרו באור מזוהר ולפתע הבין ראובן שזהו אותו תלמיד חכם עני שהזמין אותו לביתו פעמיים. "מה אתה רוצה ממני? לך לשלום ותעזוב אותי בשלום!" – קרא ראובן בפחד גדול. "הלוואי ויכולתי לעזוב אותך בשלום" – השיב האיש – "אולם אינני יכול לעזוב אותך בשלום, כל זמן שאני בעצמי אינני מוצא מרגוע לנפשי", והוסיף: "אתה רואה, כאשר נפטרתי אתמול והגעתי לבית דין של מעלה, נאמר לי כי אין הם יכולים לדון במקרה שלי, כל זמן שהאיש האחראי למותי לא יופיע יחד איתי". "אולם אינני רוצה למות! אינני מוכן להופיע עדיין לפני ב"ד של מעלה!" קרא ראובן בבהלה גוברת והולכת. השיב היהודי: "יש מוצא מן הספק, אולם זה תלוי בך. הרי אתה גרמת לכך שאני נתון בצרה זו". אינני מבין ענה ראובן, "ובכן המצב הוא כזה" אמר היהודי: "נאמר לי בב"ד של מעלה, שמצאו אותי זכאי ויכולתי ללכת ישר לגן עדן, אלמלא עוון אחד שמצאו בי: אני אחראי לכך שבגללי יהיה מישוה צפוי לעונש בגללי, והכוונה אליך שיכולת בקלות להציל את חיי, זה הכלל למעלה: אם יהודי אחד גרם סבל לשני, הרי באופן בלתי אמצעי אחראי לכך גם הקורבן במידת מה.

"אוי ואבוי לנפשי!" – פרץ ראובן בכבי – "גדול עונוי מנשוא ובוודאי מגיע לי עונש גדול, אולם אני מבקש שתרחם עלי". "הדבר תלוי רק בך" השיב האיש, "אם אתה מוכן לעשות תשובה בצורה כזאת שעוונך יכופר, ייטיב הדבר לשנינו, אתה תינצל מעונש מוות, ואני אוכל להיכנס לגן עדן". "אעשה כל מה שתאמר לי", צעק ראובן. ובכן טוב, "מחר בלילה בשעה זו תבוא לייער שמאחורי העיירה, אני אחכה לך שם ואומר לך מה שעליך לעשות". אמר האיש ונעלם.

למחרת בשעה שהעיירה היתה שרויה באפילה, יצא ראובן את ביתו בחשאי, בלי לומר דבר לבני ביתו, ליבו היה מלא פחד והוא תהה מה מצפה לו עתה. האיש בתרכיכים הלבנים כבר חיכה לו ביער, "פשוט את בגדיך ולבש את אלה" אמר לו האיש, בהצביעו על בגדים מרופטים ומטולאים, באין אומר עשה ראובן כפי שנצטווה. והמשיך האיש ואמר: עתה לא תלך יותר הביתה, אלא תלך לבית המדרש, ותשב שם כדי להתפלל וללמוד תורה, איש לא יכיר אותך ויתייחסו אליך כמו אל עובד אורח עני, אל תבקש נדבות או מזון מאיש וגם אם יציעו אל תיקח, כך תהיה רעב עד מאד ותגיע עד סף המוות, כדי שתדע מה הרגשתי אני. כאשר תרגיש שאתה הולך למות, תלך אל ביתך ותבקש אוכל, גם שם לא יכירו אותך וקרוב לוודאי שסירבו להאכיל אותך, לפי ההוראות שאתה נתת להם. אולם בשום פנים אסור לך לגלות את זהותך לאיש וגם לא לבקש מזון ממקום אחר, אחרי שתשבור את רעבונוך בדרך כל שהיא, תחזור לבית המדרש, עד ששוב תרגיש שנשמתך פורחת אם לא תאכל, ושוב תלך לביתך וכו'. כך תמשיך לחיות במשך שנה תמימה, אם תמות במשך השנה תהיה מיתתך כפרתך, ואם תישאר בחיים, תחזור לכאן בדיוק בעוד שנה בחצות הלילה ואני אומר לך מה עליך לעשות. בסיימו את דבריו נעלם האיש והיה כלא היה.

כשהוא שבור ורצוץ ולבו מר עליו עשה ראובן את דרכו לבית המדרש שעדיין היה נעול, עם עלות השחר בא השמש ופתח את הדלת וראובן נכנס והתיישב בפניה והחל לומר תהילים כשעיניו זולגות דמעות. עד מהרה התמלא בית המדרש במתפללים וראובן הצטרף למנין הראשון, אנשים הלכו ובאו ורק ראובן נשאר יושב בבית המדרש, השמש הזמין אותו לארוחת בוקר, ראובן אמר תודה וסירב, גם לארוחת הצהריים סירב ראובן להזמנת השמש, והשמש הסיק שאין הזר זקוק לעזרה והרשה לו לעשות את הלילה בבית המדרש.

משל ונמשל

מתנת חינם

משל ליהודי ששהה פעם מחוץ לעיר מגוריו ואולו כל כספו ומוזונו, ימים אחדים עברו על האיש מבלי שבאו אל פיו מאכל ומשקה, עד אשר נקלע לעיירה יהודית, בכניסה לעיירה פגש אחד מבני המקום ושאלו האם יש בעיירתכם יהודי מכניס אורחים שיואיל לארחני בביתו? השיב הנשאל בחיוב, בהצביעו לעבר אחד הבתים, צעד האורח לעבר המקום שעליו החווה האיש, אך כיוון שבאותו עבר היו שני בתים טעה האיש ונכנס לא אל הבית שעליו הורה לו בן שיחו, אלא לבית הסמוך שלא היה אלא ביתו של קמוצן העיירה. כשנכנס האורח אל בית הקמוצן, נשאל על ידי בעל הבית לסיבתו, בואו זה ימים אחדים מטלטל אני בדרכים וכל מזון או משקה לא באו אל פי, סיפר האורח, אנא תן לי דבר מאכל להשקט את רעבוני, עיניו של בעל הבית נפערו בתמיהה לשמע משאלתו המוזרה של האיש, וכי חינם אין כסף אתן לך מזון? שאל בקול קשה, אם תסכים לעשות בעבורי עבודה כלשהי, תקבל מנת אוכל בתמורה לעבודה, הנה בוא בעקבותי והוא הוביל את האיש אל חצר הבית שם מונח היה בול עץ גדול, אם תנסר את בול העץ לגזרי עץ קטנים, אתן לך מזון, לא היתה לו ברירה לאורח המסכן, ובשארית כוחותיו נטל לידי את המשור והחל בעבודה המפרכת, וכשכילה סוף סוף עבודתו, פנה אל בעל הבית וביקשו לקיים את הבטחתו ולהעניק לו מזון, יצא בעל הבית אל החצר, וכשנוכח שהעבודה בוצעה כראוי, ניגש אל האורח אחז בחיבה בורעו ואמר לו: רואה אתה את הבית הזה והוא הצביע על בית שכנו, הבית שעליו גם הורה האיש שפגש האורח בבואו לעיירה, היכנס נא לבית זה ושם יתנו לך ארוחה משובחת תמורת עבודתך, עשה האיש כדבריו פנה אל הבית הסמוך, ונתקבל שם בסבר פנים יפות, בעל הבית ערך לפניו את השולחן והגיש לו מטעמים ומעדנים לרוב, האורח הרעב והיגע אבל בשמחה את המזון המשובח, וכשכילה את סעודתו פנה ואמר לבעל הבית, בעבור סעודה דשנה שכזאת כדאית היתה העבודה שעשיתי, על איזו עבודה אתה סחז התפלא בעל הבית, כשסיפר לו האורח את כל המעשה, נתחייך בעל הבית ואמר: דע לך שהאוכל שאכלת על שולחני, הינו מתנת חינם, ואילו את העבודה עשית לא למעני אלא למען אדם אחר.

והנמשל כל מזונו ופרנסתו של האדם מוענקים לו מן השמיים כמתנת חינם, ואילו עבודתו ומלאכתו אינם אלא בגלל עוונותיו.

(בשם הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

היום השני עבר עליו כמו היום הראשון, וביום השלישי כאשר הרגיש כי לא יוכל להחזיק מעמד יום נוסף ללא אוכל, הלך אל ביתו ודפק בדלת, העוזרת יצאה אליו ואמרה בקול נרגז: בעל הבית שלנו נעלם, כל המשפחה מחפשת אחריו זה שלושה ימים ואתה בא לבלבל את המוח, וטרקה את הדלת. בלית ברירה דפק שוב בדלת והעוזרת שוב טרקה בפניו, רק עכשיו הבין ראובן כמה אכזרי היה מצידו שלא הכניס עניים אל ביתו, בלית ברירה שוב דפק בדלת וצעק שאם לא יתנו לו לאכול עלול הוא ימות מרעב, אז שמע את אשתו אומרת למשרתת להכניס את הקבצן למטבח ולתת לו משהו לאכול.

בלב מלא הכרת הטוב ישב ראובן במטבח המפואר של ביתו, אכל משאריות המזון ששמו לפניו ושב לבית המדרש. כך נהג במשך השבועות והחדשים הבאים, רק כאשר הרגיש שאיננו יכול ליותר, הלך רק אל ביתו לבקש אוכל. מי יודע מה קרה לראובן? אמרו האנשים, אולם דבר אחד ברור, אילו הוא היה בית, לא היה הקבצן המזון זוכה לארוחה בביתו.

סוף סוף נגמרה השנה וראובן הלך ליער לקראת חצות הליל לפגוש את האיש בתרכיכים הלבנים, בהגיעו למקום המפגש לא מצא את האיש, ראובן חיכה וחיכה, עד שהגיע למסקנה המעציבה שכל סבלו היה כנראה לשווא ותשובתו לא נתקבלה, הוא שב לבית המדרש ונשכב על הספסל כשהוא פורץ בבכי מר, עד שנרדם, בחלומו הופיע האיש שאמר לו: "באתי להזכיר לך על הפגישה שיש לנו מחר בערב". כשהתעורר התברר לו שטעה בתאריך והשנה מסתיימת רק מחר בלילה. ולבו היה מלא תקווה כי תשובתו נתקבלה. למחרת בלילה עשה את דרכו ליער, האיש חיכה לו שם, ועל פניו הייתה שפוכה נהרה שלא מן העולם הזה. "תפשוט בבקשה את הבגדים ותלבש את הבגדים שלך" צוה האיש והושיט לו חבילה בו היו ארוזים בגדיו המקוריים, ראובן מיהר למלא אחר הפקודה. והאיש אמר לו: אני יכול לומר לך שתשובתך נתקבלה ועכשיו אני יכול לנוח בשלום על משכבי, שוב לביתך ולמשפחתך וד' יהיה בעורך, ועם סיום דבריו נעלם כלא היה. ראובן נטל את הבגדים בלויי הסחבות והלך לביתו.

שמחת המשפחה היתה גדולה כאשר ראובן הופיע פתאום בביתו, כולם שמחו לראותו בריא ושלם, ושאלתם מה קרה ואיפה היה? הבטיח כי מחר הוא יעשה מסיבה ויסביר להם הכל. למחרת נערכה בביתו מסיבה גדולה אליה הוזמנו כל אנשי העיר, ובמיוחד העניים, כולם היו מלאים סקרנות לשמוע את סיפורו. באמצע הסעודה כאשר כולם סיימו לאכול, נעלם שוב ראובן, חיפשו אותו בכל הבית ולא מצאו אותו, במהומה שקמה הופיע לפתע הקבצן המוכר שכבר הפך חלק בלתי נפרד מביתו, ניגש לראש השולחן וביקש שקט, ואז אמר: "ידידי היקרים הסתכלו עלי מקרוב, אני ראובן!" צחוק אדיר ליווה את דבריו, אולם כאשר נדם הצחוק, נשמע שוב קולו הברור של הקבצן: כן אני ראובן ותסלחו לי לרגע, אלך שוב להחליף את בגדי, ואחזור לספר לכם את סיפורי. כאשר חזר לבוש שוב בבגדיו סיפר להם את סיפורו ואמר: מכאן ואילך יהיה ביתו פתוח לכל ובמיוחד לעניים ולנצרכים, ובהצביעו על בגדי הקבצן המטולאים אמר: בלויי הסחבות אלה, יהיו בעניי מעתה כרכוש בעל ערך רב, הם יזכירו לי תמיד את חובתו של האדם להיות מכניס אורחים ולהשתתף בצערם וסיבולתם של הרעבים ללחם. והם יזכירו לי תמיד להיות אסיר תודה לה' על שקיבל את תשובתי והעניק לי חיים עשירים יותר ובעלי משמעות מלאה יותר משידעתי קודם לכן.

צ'ין אדם לחברו

לעבוד על המידות

מסופר על הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זיע"א, שעלה פעם על יצועו כדי לחטוף תנומה קלה, לאחר שעות רבות של עבודת ה'. ובטרם עצם את עיניו העייפות, חש רצון עז להריח מעט מאבקת הטבק הריחנית שבביתו. אולם קופסת הטבק היתה מונחת על שולחן הספרים, שבקצה החדר הסמוך. החל רבי שמחה בונים מזהרהר בלבו וכה אמר: אם אקום ממיטתי ואלך לחדר השני כדי ליטול את קופסת הטבק שלי להרחח, היא בכך משום כניעה לפיתויי היצר הרע והליכה אחר תאוות הגוף, ואם לא אמוש ממיטתי בשעה זו, שמא היא הדבר לגבי משום עצלות, שאף זו מידה מגונה לאדם. מה עשה הרבי? קם בוריוות ממיטתו ונכנס לחדר הסמוך, וניגש אל השולחן שעליו היתה מונחת קופסת הטבק, שכה ביקש להריח באותה שעה, ובסופו של דבר הציץ ולא נגע כלל בקופסת הנכספת וחזר למיטתו.

לכסף כשר יש קיום

מסופר על הרה"ק רבי חיים מוואלווין זיע"א, שכינס אסיפה בביתו לרדן בענייני הישיבה, באמצע הדיון נפלה המפה מעל השולחן, וכל הכוסות שהיו מזוככות נפלו על הרצפה בקול רעש גדול. הרב הרגיע את הנאספים ואמר להם שהכוסות לא נשברו, תמהו הנאספים ובדקו וראו שכל הכוסות שלימים. שאלו את הרב איך זה יכול להיות? אמר להם, את הכוסות הללו, קניתי בכסף "כשר" שאין בו נידנוד של גול, ולכן

מה שנקנה בו לא נשבר, ללמדנו כי כל דבר שנקנה ביושר יש לו קיום.

לחם של צאן קדשים

מידת הסתפקותו במועט של הרה"ק רבי שלמה מזווייהעל זיע"א ידועה והיתה מדהימה. נוהג היה לארח בביתו ילדי עניים שבביתם לא היה מזון ומשקה אותם היה מאכיל עד ששבעו. בעצמו היה אוכל את שיירי הלחם שהותירו ילדים אלה. פעם אחת ביקר באחד ממוסדות החינוך שהחזיק תחת חסותו, היתה זו שעת צהרים ומנהלי המוסד הזמינו את הרבי לאכול, נענה הרבי לבקשתם והסכים. חרדו ראשי המוסד להכין לרבי ארוחה כיד המלך, אולם הרבי ניגש אל השולחנות בהם סיימו זה עתה הילדים את ארוחתם, ליקט לעצמו מעט שיירי לחם יבש, נטל את ידיו בירך המוציא בכוונה והחל לאכול. רבי! נבהלו ראשי המוסד - הרי זה לחם יבש? לחם יבש אתם אומרים? - השיב הרבי - ואני אומר שזהו לחם של צאן קדושים.

ניצחוני בני

סיפר הרה"ק ה"אמרי אמת" מגור זיע"א: יהודי אחד נצחני, זה היה פעם כשנכנסתי לחדרי, והנה יהודי ניגש אלי ומוסר לי פתקא (קוויטעל), מרוב טרדותי אמרתי לו: "תאמין לי שאין פנאי אף רגע אחד". ענה היהודי המיוסר ואמר: "לי יש זמן למעלה מעשרים שנים לטפל בביתי החולנית שהעניק לי הקב"ה, ואילו לרבי אין בשבילה אף רגע אחד?", אמרתי לו: "נצחוני בני.

תילולא דצדקיא

יום ראשון כ"ה תמוז

רבי אהרן ברכיה ב"ר משה (מעבר יבק - שצ"ט)

הרה"ק רבי אריה לייב ב"ר אשר (שאגת אריה - תקס"ה)

הרה"ק רבי מאיר מאפטא ב"ר שמואל (אור לשמים - תקצ"א)

יום שני כ"ו תמוז

הגה"ק רבי שלמה גאנצפריד ב"ר יוסף (קיצור שו"ע - תרמ"ו)

יום שלישי כ"ז תמוז

הרה"ק רבי משה חיים טויב ב"ר יצחק אייזיק מקאלוב (תקצ"א)

יום רביעי כ"ח תמוז

הרה"ק רבי אלעזר ב"ר אלימלך מליזענסק (תקס"ו)

הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש (ישמח משה מאוהעל - תר"א)

יום חמישי כ"ט תמוז

רבי שלמה יצחקי ב"ר יצחק (רש"י הקדוש - ד"א תתס"ה)

הרה"ק רבי משה מזאלישין ב"ר גרשון (משפט צדק על תהלים - תקצ"א)

יום שישי א' מנ"א

אהרן הכהן בן עמרם (ב"א תפ"ז)

אלעזר הכהן בן אהרן הכהן (ב"א תקט"ז)

הרה"ק רבי נתן נטע מאווריטש ב"ר יוסף (נטע שעשועים - חותן הבת עין - תקמ"ה)

זכותם תגו עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רפורם יוסף התרים" על המעשים.

תלמוד תורה (ז')

א) כל הצרות הבאות לציבור וליחיד הם משום עוון ביטול תורה. (עבודת הקודש להחיד"א, בחלק סנסן לזאיר, בשם אליהו הנביא זכור לטוב)

ב) מי שמתרשל מלימוד מפני שטוען דאין לו בינה ודעת להבין, אמור לו, מי שנתן לו בינה ודעת לעשות מלאכתו, הוא יתן לו דעת ללמוד תורה. (תנא דבי אליהו - זוטא פרק י"ד ס"ק א')

ג) סגולת התורה בעסוק האדם בה היא מחכימת הפתי, אשר לא היה גופו ושכלו לזה, ואין לאדם תירוץ בהתבטלו מחכמת התורה, באמור חכמה ודעת לא נתנו לו מן השמים. (בני יששכר, מאמרי כסלו - טבת, מאמר ג', אות ט', וע"ע במדרש שמואל אבות פרק ד', שכתב, דאף אם נגור עליו בעת יצירתו שיהיה טיפש, אם יגע בתורה, ולומד מכל אדם, יהיה חכם, כי יגעת ולא מצאת אל תאמין)

מברכים את החודש

המולד לבילי שישי

שעה 7:32 ד' חלקים

ר"ח יהיה ביום שישי בשבת

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

התקבלה תרומה

מאת הר"ר יוסף אוביץ הי"ו

לע"נ זקנתו מרת מרים ב"ר יוסף ע"ה

נלב"ע ב' מנ"א תנצב"ה

פניני עיון חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת מְטוֹת – רְפוּאָה לַמָּכָה

"וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאִשֵׁי הַמְּטוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר" (במדבר ל, ב)

על כך שגדל במדין. לכן משה בעצמו לא יצא למלחמה אלא מינה לוחמים צדיקים שיצאו למלחמה.

משה ניצל מהמצריים שלא הרגו אותו על ידי שברח למדין. שם היה רועה צאן אצל יתרו חמיו ארבעים שנה וי"א שישים שנה חכמינו ז"ל אמרו בגמרא (שבת): "בור ששתית ממנו מים אל תשליך לתוכו אבן", לכן לא הלך ולהרוג אותם.

מאחר ופינחס הרג את זמרי ואת כזבי הוא היה צריך להמשיך במלחמה, כעין מה שאמרו חז"ל: "המתחיל במצווה אומרים לו גמור". פירוש נוסף של 'האור החיים' הקדוש שהיה פינחס לוחם מהטובים ולכן יצא למלחמה. בכל מקרה אנחנו רואים עד כמה צריך להכיר טובה, אפילו לאנשים רשעים כמדין, שהרי משה רבינו לא הלך בעצמו להרוג אותם.

מכאן נלמד עוד שמשה רבינו מיד התחיל למנות צדיקים למלחמה נגדם, כמו שנאמר: "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל הָעָם לֵאמֹר הִחְלְצוּ מֵאִתְּכֶם אֲנָשִׁים" (במדבר לא, ג) כדי לקיים את ציווי הקב"ה בלי להתמהמה אפילו לרגע אחד.

משה רבינו קיים בשמחה עצומה את רצון ה' ולא איחר למרות שידע כי יפטר מן העולם אחר כך ויסיים את תיקונו בעולם.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

ש"ק	כניסת לכת	צאת לכת	בינוי תם
י"ג	19:08	20:19	21:12
ט"ז	19:25	20:17	21:10
מ"ב	19:28	20:20	21:13
כ"ג	19:25	20:17	21:09

הצלחה בגור"ר
 יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב
 שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי
 מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים
 ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי
 יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה
 רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב
 רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית
 נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב
 יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים
 שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב
 י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה
 שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
 עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה
 אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי
 תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה
 אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה
 דרוור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית
 מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו
 טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה
 שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית
 שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית
 סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה
 אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא
 גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה
 אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי
 סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית
 דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה
 נעמה בת יפה דגנית בת שושנה
 אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה
 מיטל בת שושנה

רפואה שלמה
 מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא
 ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים
 מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים
 מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה
 סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים
 אורן בן אסתר דינה בת מזל
 נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל
 שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה
 לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה
 מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה
 יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה
 יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה
 משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה
 רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה
 רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה
 רותית בת סבריה קסנש בת דגטו
 יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה
 אליהו בן רחל בנימין בן ברכה
 אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה
 יהודה לייב בן אסתר מלכה
 נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות
 איתנה
 יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

שלמה המלך הזהיר: "טוב אֲשֶׁר לֹא תִדְרַם מְשֻׁתָּדָר וְלֹא תִשְׁלַם" (קהלת ה, ד). ראוי לאדם להרחיק את עצמו מנדרים שמא לא ישלם אותם ויהיה העוון תלוי בצווארו. רז"ל אמרו במסכת שבת (דף ל"ב עמוד ב'): "**בעוון נדרים מתה אשתו של אדם... בנים מתים כשהם קטנים**". עיין שם היטב והרמז **משתדור ולא תשלם** ר"ת מות.

לכן רבי מאיר סובר (חולין דף ב' ע"א) שאדם שלא נודר הוא יותר טוב אפילו מאדם שנודר ומשלם. עניין זה רמוז בתיבת מטות הכתובה בפסוק בראש פרשת נדרים. בתיבה זו יש אותיות מות נוטריקון משתידור ולא תשלם, והאות טי"ת רומזת לתחילת הפסוק: "**טוב אֲשֶׁר לֹא תִדְרַם**" (קהלת ה, ד), שהיא העצה להציל ממות נפשו. לכן מפרידה בין אותיות מות.

זה ביאור הכתוב: "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאִשֵׁי הַמְּטוֹת" (במדבר ל, ב), להורות שגם זה כלול בדיבור של משה רבינו אל הנשיאים שלימד אותם את ראשי התיבות של מטות שהוא העניין הנ"ל אשר טוב אשר לא תידור משתידור ולא תשלם.

בפרשה מובא שהקב"ה נתן למשה לנקום את נקמת בני ישראל ולהרוג את המדוינים ולא את המואבים. צריך להבין מדוע, **הרי גם בנות מואב החטיאו את עם ישראל?**

רש"י הקדוש פירש שהקב"ה ראה שרות המואביה עתידה לצאת ממואב, לכן בורא עולם לא הרג אותם. מדוע משה לא נקם בעצמו את נקמת מדין אלא היה צריך לשלוח את פנחס ועוד צדיקים לנקום? משום שמשה הכיר טובה

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה – שבת- שיעון שבת - חלק א'

האם מותר להוציא את העור שעל גבי העוף? מה הדין של נוצות שנשארו על גבי העור?

שאלה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה:

טוב שלא להוציא את העור שעל גבי העוף אלא בסמוך לאכילה.

נוצות שנשארו על גבי העור, מותר להסירן ואין בזה משום איסור 'גוזז'. **מקורות:** הראש"ל בשו"ת יביע אומר ח"ה (חאו"ח סימן לד) ובספרו הליכות עולם ח"ד (עמוד רלה) מכיוון שהעוף מבושל, לא שייך בו איסור גוזז. כן פסק בשו"ת אור לציון ח"ב (פל"א אות יג). אולם בשו"ת קול אליהו - טופיק ח"א (סימן יח) החמיר בזה. ל"כ בספר שמירת שבת כהלכתה (פ"ג הל"ה בהערה) שיש חשש איסור גוזז מדרבנן.

מותר להוציא את עצמות הדגים, אפילו אם עושה כן זמן רב קודם האכילה. אולם, נכון להחמיר ולהוציאן כשכוונתו לאכול לאלתר. **מקורות:** ביאור הלכה (סימן שיט ס"ד), בן איש חי (בשלח אות י), ושו"ת לב חיים להגר"ח פלאג' ח"ב (סימן מח). בספר שביתת השבת (סימן שיט אות ז סק"כ) הביא שישה טעמים להקל, ע"ש. ע"ע שו"ת דברי בנייהו ח"ד (עמוד קמח).

בסיום הסעודה מותר לטלטל את העצמות לפח האשפה, כל שהן ראויות לכלבים שנמצאים בעיר, אפילו הם רחוקים מביתו. **מקורות:** הראש"ל בספרו הליכות עולם ח"ג (עמוד רי) בשו"ת יביע אומר ח"ט (עמוד רסא). בשו"ת אור לציון ח"ב (עמוד רטז) החמיר בדבר כאשר הכלבים מצויים בקצה העיר.

כָּכָל הַיֵּצֵא מִפִּי- יַעֲשֶׂה

רבותינו מבארים את הפסוק: "כָּכָל הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה" (במדבר ל, ג) באופנים שונים. אחד הביאורים הוא שכאשר הצדיק מוציא דבר מה מפיו, דבר זה יעשה על ידי בורא עולם. להלן סיפור מופלא על כך:

לאחר שהאדמו"ר הרה"ק רבי ברוך ממז'בוז' זיע"א (נכד של הבעל שם טוב הקדוש) נפטר, תושבי מז'בוז' החליטו לקבל עליהם לרב את האדמו"ר הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל זיע"א (ה'אוהב ישראל'), ששימש בעברו כאב"ד אפטא (האדמו"ר מאפטא). האדמו"ר כיהן כרב בעיר יאס. בעת ההיא הם שלחו לכבודו עגלות, שבהן יסע לקהילתם ויקבע בה את דירתו.

כאשר ה'אוהב ישראל' הגיע למז'בוז', בעלי הבתים יצאו לקראתו לקבל את פני קודשו. הרב מאפטא ראה בפניהם שאינם שבעי רצון. הוא הבין שזה בגלל גילו המבוגר. הוא היה בן שישים ושלוש שנה באותו הזמן. הרב מאפטא פנה אליהם ושאל: "כמה שנים הרבנים שלפני כיהנו בתפקידם?"

בני הקהילה השיבו: "רבינו ה'בעל שם טוב' הקדוש זיע"א ישב בקהילתנו שלוש עשרה שנה. נכדו הרב הקדוש הרב משה חיים אפרים זיע"א (ה'דגל מחנה אפרים'), כיהן גם הוא במשך שלוש עשרה שנה. גם אחיו הרה"ק רבי ברוך ממז'בוז' כיהן במשך שלוש עשרה שנה.

הרב הקדוש מאפטא אמר: "אם כך הם פני הדברים, גם אני אהיה כאן בעז"ה שלוש עשרה שנה בעזרת ה' יתברך". כששמעו זאת מפיו הקדוש, הכל שמחו על הבשורה הטובה. הם ערכו סעודה גדולה לכבוד רבם החדש, וכטוב ליבם ביין רקדו בשמחה שעות רבות.

כעבור מספר שנים הרב הקדוש מאפטא חלה ונפל למשכב. הרב פתח ואמר: "ריבונו של עולם, הבטחתי לך פה שאשמך כרב שלוש עשרה שנה. אבקש שהבטחתי לא תשוב ריקם". תפילתו התקבלה וכך היה. הרב הקדוש מאפטא חזר לבריאותו, וישב גם הוא שלוש עשרה שנה על כיסא הרבנות במז'בוז'. (אהלי צדיקים)

הַחֲשֵׁשׁ מִפְּנֵי הַבְּטָחָה

יום אחד דיני קהילת בלוסטק בפולין שלחו שאלה אל הגה"ק רבי עקיבא איגר זיע"א. הגאון רבי עקיבא איגר כתב בתשובתו שהוא אינו כדאי, שממרחקים יפנו אליו בשאלות, וכי לא אלמן ישראל מגדולי התורה היושבים בפולין, אשר קוטנם עבה ממותנו. אולם, הפעם הוא יוצא מגדרו ומשיב להם תשובה לשאלתם, מכיוון שהוא שוחח עם מכר אחד, שביקש ממנו שישב לקהילת בלוסטק. רבינו שתק, והוא חושש אולי נענע בראשו קצת כדרך הבטחה. לכן הוא מוכרח לצאת מגדרו ולהשיב הפעם.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הרב מארי שלום יצחק הלוי זצ"ל

הרב מארי שלום (סאלם) יצחק הלוי זצ"ל- נולד בשנת ה'תרנ"א (1890) בצנעא שבתימן כבן בכור. עוד בצעירותו ניכר כי לגדולות נועד. רבינו למד מאביו את תורתו והוסמך על ידו לרבנות ודיינות (אביו שימש כרב הראשי של תימן).

למרות זאת, רבינו התפרנס יחד עם חמיו מהכנת בגדים לבית המלוכה. בשנת ה'תרפ"ג (1923) עלה לבדו לארץ והתיישב בירושלים. לאחר כשנתיים אשתו וילדיו הצטרפו אליו. בהמשך רבינו נקרא לשמש כרב של יהודי תימן בתל-אביב. רבינו עד מהרה הפך למנהיג בקהילה. בזכות הליכותיו וייחודיותו, טוב ליבו וצניעותו, נחשב למנהיג של כל רבני תימן בארץ ישראל.

שימש כנשיא המועצה הדתית ליהודי תימן בארץ ישראל וכדיין בבית הדין הרבני בתל אביב. פעל למען חינוך הילדים והנוער על פי מסורת אבות. הקים (יחד עם עוד מספר אנשים) את חברת 'תורה אור' אשר מטרתיה היו הקמת מוסדות לימוד לילדים ונוער על פי מסורת יהדות תימן.

סייע בהקמת מוסד לחולים ויולדות ובמציאת מסגרות לימוד לקשישים. ארגן כינוסים של רבני תימן כדי לקדם את ענייני העדה ולשמר את המסורת התימנית. בשנת ה'תשט"ז (1956) מונה לכהן כחבר מועצת הרבנות הראשית. בשנת ה'תשכ"א (1961) חזר לגור עם משפחתו בירושלים. מלומד בניסים. ענוותן. עזר לכל אדם. השיב רבים לאביהם שבשמיים. נפטר ב-כ"ו תמוז ה'תשל"ג (1973). חי כ-83 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יחיא יצחק הלוי (הרב הראשי של תימן). **אימו:** מרת סעדה לבית כמרי. **אשתו:** מרת זהרה (בת חכם ר' אברהם הכהן). **מרבותיו:** אביו, ר' יחיא, ר' אברהם אלנדאף. **ילדיו:** נולדו לרב עשרה ילדים. **מספריו:** ידברי חכמים- שו"ת ידברי שלום- פירוש על חלק הדקדוק למהר"ץ. ניקד את שישה סדרי משנה על פי מסורת יהודי תימן. פרסם מאמרים בעניין מנהגי תימן ובחיזוק מסורת ההגיה שבפי יהודי תימן.

עלייתו של רבינו לארץ ישראל הייתה כרוכה ומשופעת בניסים רבים. כבר כשהיה בתימן חלה במחלת כליות קשה והיה שותת דם. הוא ידע כי בעיר עדן נמצאים רופאים אנגלים וניסיונם רב. הם עשויים בעז"ה למצוא תרופה למחלתו הקשה. לכן הוא שם את פעמיו לעיר עדן.

בדרכים קשות ומתוך ייסורים קשים ותלאות רבות כשהוא סובל ממחלתו, הגיע לעיר עדן. רבינו נכנס שם לבית הרפואה ואושפז. הרופאים בדקו אותו למרות העובדה שהיו שם רופאים מומחים. באותם הימים לא מצאו תרופה למחלתו. הם הכינו אותו לגרוע מכל ואמרו שלא נותר לו עוד זמן רב, עד שייפטר מן העולם.

במכתב ששלח לאביו, הגאון רבי יחיא זצ"ל, רבינו כותב, כי הוא משלים עם מצבו וכך גזרה חוכמתו יתברך. מכיוון שלא מצא רפואה לחוליו - הוא עולה לארץ ישראל, כדי שיזכה להיטמן בעפרה. למרות חוליו הקשה, הוא הפליג באוניה מהעיר עדן למצרים, ומשם במסע לא קצר עד שהגיע לנמל יפו.

כשהגיע לארץ, רבינו שכר חמור עם ערבי, אשר הביא אותו לירושלים עיר הקודש. רבינו מיד פנה לכותל המערבי, שריד בית מקדשנו. שם נשא תפילה לפני בורא העולם על שזיכה אותו לחונן את עפרה של הארץ. גם כאן יעצו לו לפנות לבית הרפואה האנגלי שבירושלים, שמא יוכלו לסייע לו ולמצוא תרופה למחלתו הקשה.

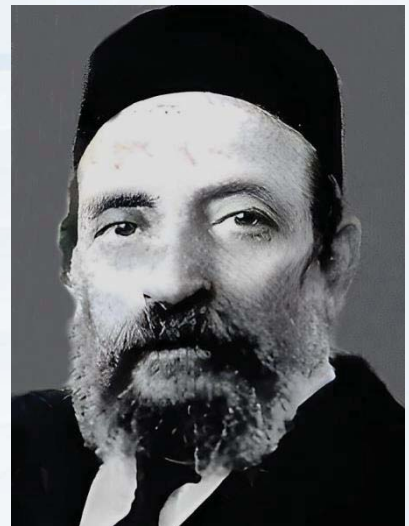
רבינו עשה זאת ונכנס לבית-הרפואה. המעשה חזר על עצמו. הרופאים הודיעו לו שאין שום תרופה למחלתו. רבינו התפלל את תפילותיו בכותל המערבי. יום אחד, כשהוא נושא תפילה ועיניו זולגות דמעות, זקנה אחת מבאות הכותל ניגשה אליו. היא שאלה לשלומו וביקשה לדעת מדוע הוא ממרר בכי.

רבינו סיפר לה על מחלתו הקשה. כששמעה את הדברים, היא הגישה לו בקבוק משקה וביקשה ממנו לשתות מן המשקה כוסית אחת בכל יום. הוא נטל את הבקבוק והיא נעלמה מעיניו. הוא עשה כפי שאמרה לו. הוא התמיד לשתות כוסית אחת מן הבקבוק בכל יום. למרבה הפלא, כעבור כמה ימים רוחו שבה אליו והוא נרפא מחוליו. מאז חי בארץ ישראל כחמישים שנה, בלי להרגיש שום כאב או צער בכליותיו.

עשרות שנים לאחר מכן, בשנתו האחרונה התחיל להרגיש שוב בכאבים. רבינו הלך לצילומים בבית הרפואה. אחרי מספר בדיקות הרופא כתב חוות דעת כי בצילומים לא נמצא דבר. הוא שוחרר לביתו, כשהוא עדיין סובל מכאבים חזקים. כעבור זמן מה כאביו התעצמו בגלל דלקת חריפה.

רבינו שוב נכנס להתאשפז בבית הרפואה אצל פרופסור ידוע שהיה גדול הרופאים בארץ. בבדיקות שעשו ובצילומים בפעם הזאת, נמצא כי כליותיו כלל לא פועלות! הפרופסור אמר: "אינני מבין איך הוא חי כל השנים. מצב הכליות מעיד כי הן אכולות ויצאו מכלל פעולה כבר לפני שנים רבות!".

בנו של רבינו סיפר לפרופסור על מחלתו ועל מה שאירע עימו לפני כחמישים שנה. הפרופסור אמר בפליאה לבן: "דע לך, אביך חי בניסים גלויים מאוד!". הבן ביקש לקחת איתו את הצילומים, אבל הפרופסור ביקש ממנו להשאיר אותם, כדי להציגם בפני הרופאים והתלמידים ולהראות להם כי יש אנשים החיים מעבר לגדר הטבע. אלו היו מאורעות חייו, נס בתוך נס, כאיש קדוש ומורם מעם שמלאכי ה' מלווים אותו בכל עת ובכל שעה. (מעובד מתוך 'מכון המאורות').

בְּרָכָה וּרְפוּאָה

ימי רביעי וחמישי עברו. ביום שישי, כשחזרתי מעבודתי בבית הספר, בעלי המתין לי נרגש. "חיכיתי לך", אמר ואני ידעתי שמשהו לא רגיל קרה. "אלכס צלצל", קולו רעד בהתרגשות וכך הוא סיפר לי:

"הרב הבר, אגיד לך את האמת. כשאשתך הרבנית היתה כאן לא ממש חשבת להתייחס למתנה שלה. מה לי ולברכת 'אשר יצר'? הקשבת בנימוס, ומיד אחרי שהיא יצאה הטמנתי את הברכה במגירה שליד מיטת האשפוז והמשכתי הלאה.

ביום רביעי בבוקר הפרופסור נכנס לחדר שלי. הפנים שלו היו חמורות סבר. ידעתי שאין בפיו בשורות טובות עבורי. "אתה בנסיגה, אלכס. יש סימני דחיה", אמר קצר וברור.

"הרב הבר, אינני צריך לספר לך שנסיגה היא חלום הבלהות של כל מושטל. אני חיכיתי 19 שנים לתרומה. לא יכולתי אפילו לחשוב על זה. יתכן שהגוף שלי דוחה את הכליה! יתכן שכל מה שעברתי היה לחינם!"

"הרופא אמר שמחר בצהריים נעשה ביופסיה, אבל ביקש מראש שלא אתלה בה הרבה תקוות. לא נראה לו שיהיו בשורות טובות".

"כשהוא יצא, פניתי לנוגה. הפנים שלי היו חיוורות כמו הקיר, אבל לא היססתי. 'הכל בגלל שלא החלטנו לומר את הברכה – אני ואת', אמרתי לה. 'בורא עולם נתן לנו מתנה ואנחנו לא הסכמנו לומר תודה. הגיוני שזה מה שקרה'. נוגה הסכימה איתי. באותו רגע החלטנו שמהיום שנינו נגיד את הברכה, ככה לאט ובסדר ובכוונה, כמו שהרבנית הסבירה".

"נכנסנו לרוטינה קבועה של לקיחת דמים ובדיקת מצב כל כמה שעות. חלמנו על טוב אבל לא באמת האמנו שהוא יקרה. מה שכן, הקפדנו מאוד על הברכה ועל הכוונה במילים המיוחדות שלה".

"ביום שישי בבוקר צוות של רופאים נכנס לחדר שלי ושמחה על פניהם. 'אלכס, אנחנו מוותרים על הביופסיה. הבדיקות שלך מתייצבות והכליה חזרה לתפקד כמו שצריך. תגיד לנו אלכס, מה עשית? איך קרה הנס הזה?"

"נס, הם אמרו. נס ולא פחות! זהו, הרב הבר הבדיקות שלי משתפרות והולכות והצוות חושב לשחרר אותי כבר בראשון. אני מצלצל אליך כדי שתדע מה כוחה של ברכת 'אשר יצר' אפילו בהצלת חיים".

בעלי השתתק. דמעות זלגו מעיניו וגם מעיניי. ברכת 'אשר יצר', מי יכול להבין את גדולתה. הרבנית הבר מבקשת, שהחיזוק העולה מן הסיפור המצמרר יהיה לע"נ של בעלה, הרב אברהם ישעיה בן הרב צבי זצ"ל.

אלכס הוא יהודי שחיכה במשך למעלה מתשע-עשרה שנה לתרומת כליה. כאשר הכליה נמצאה, ההשתלה התבצעה בבית הרפואה 'איכילוב'. הרב אברהם ישעיהו הבר זצ"ל ואשתו הרבנית הגיעו לבקרו, כדרכם לבקר את כל תורמי הכליה והנתרמים.

הרבנית הבר סיפרה בטורה הקבוע ב'קטיפה': תכננו לחבר את הביקור אצל אלכס עם חתונת אחיין שנערכה באותו יום באזור המרכז. יצאנו מוקדם, עלינו לקומה השביעית והסתובבנו במסדרונות עד שהגענו לחדר.

אלכס ישב במיטת בית הרפואה חלש אבל מאושר. "הרב הבר!", צהל, כשראה את הרב. התיישבנו. אני שוחחתי עם נוגה, בתו שסעדה אותו לאחר הניתוח ובעלי שוחח עם אלכס. השעה התאחרה, ואנחנו קמנו לצאת לדרך. נפרדנו מאלכס ומנוגה וירדנו לרכב.

רק כשישבנו בפנים, מוכנים לנסיעה, נזכרתי: "לא הבאנו להם את המגנט של ברכת 'אשר יצר' ולא דיברנו איתם על זה!" אמרתי לבעלי בבהלה. בעלי העיף מבט קצר בשעון ונאנח. השעה היתה מאוחרת. היה ברור שאם לא נצא מיד לא נספיק להגיע לחופה.

"אנחנו לא מסדרי הקידושין", אמר בעלי לבסוף. אני הוספתי: "אף אחד לא יבטל את החופה אם לא נהיה שם". ההחלטה התקבלה. אעלה שוב אל אלכס ונוגה. אם נגיע אחרי החופה לא יקרה כלום. ההזדמנות לזיכוי הרבים אשר נמצאת לפנינו חשובה יותר.

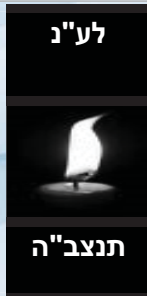
לקחתי את מגנט הברכה ומיהרתי לעלות אל חדרו של אלכס. "שכחתם משהו?", נוגה שאלה מופתעת. "לא", אמרתי, "באתי לתת לכם מתנה". "מתנה?", שניהם פתחו עיניים תמהות. "כבר קיבלנו ממכם מתנת חיים – כליה. איזו מתנה נוספת אנחנו צריכים?"

"את הכליה לא קיבלתם מאיתנו אלא מבורא עולם. הוא זה שסידר לכם מתנה מופלאה. אני חזרתי כדי לתת לכם את ה'עטיפה', שתשמור על המתנה לאורך זמן. יש לי כאן סגולה לאריכות ימים ולשמירה על הבריאות', אמרתי והתיישבתי על הכיסא, מסבירה לאט ובמתינות את ברכת 'אשר יצר', כוונתה וסגולותיה. אלכס ונוגה הקשיבו בשקט מנומס, אבל אני לא הרגשתי שדברי חודרים לליבם.

הצטערתי, אבל לא הפצרתי. בעלי ואני קיבלנו על עצמינו בלי נדר להכיר לאנשים את הברכה הזאת. מה יעשו איתה הלאה, זו החלטה שלהם.

"תודה הרבנית", אמרה נוגה כשסיימתי להסביר. נפרדתי מהם לשלום וחזרתי לרכב. כשהגעתי יצאנו לדרך במהירות. כפי שציפינו לא הספקנו את החופה, אבל הגענו לחתונה והשתתפנו בה.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוק דב ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן רחל ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
לטיף בן פרוחה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרוחה ז"ל
אביבה נויש ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
שרה בת נרקיס ע"ה	אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה	רחמה בת מסעודה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
רחמים בן רחל ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה	חי זידי בן קלרה ז"ל
דב בן יצחק ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	סליים בן פרוחה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יהודה בן סעידה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "מטות"

"איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה... לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" [ל, ג].

את פרשת מטות, העוסקת בענייני נדרים, קוראים בשבתות של ימי בין המצרים. טעם הדבר נראה כך: הגמרא מספרת על רבה בר בר חנה שאמר: "שמעתי בת קול שאומרת: אוי לי שנשבעתי, ועכשיו שנשבעתי מי מפר לי". כשסיפר על כך בבית המדרש, אמרו לו חבריו: הרי היה זה קולו של הקב"ה, שמצטער על כך שנשבע שעם ישראל יהיו בגלות במשך זמן מסויים. היה לך, אפוא, לומר לו מיד: "מופר לך, מחול לך, מותר לך", ואז היתה מגיעה הגאולה. אבל עתה, כיוון שלא עשית כך – "חלפא לה שעתא", ושוב לא ניתן להתיר את השבועה. על זה תיקן רבי שמעון בר יוחאי את הנוסח שאנו אומרים ב"כל נדרי": "קם רבי שמעון על רגליו, וסליק ידוי לגבי עילא, ושבח למארי עלמא, ואמר, רבון עלמא עביד בגין שכינתא דאיהי בגלותא, ואם איהי באומאה הא אבא ואמא דאינון חכמה ובינה יכלין למעבד התרה". כלומר, אם הגלות נמשכת, ובעטיה גם השכינה ממשיכה להיות בצער, בגלל השבועה שנשבעת – הרי אבותינו הקדושים יכולים להתיר לך את השבועה. ממשיך ואומר: ואם אתה רוצה התרה בדרגה גבוהה יותר, משה רבנו, הרועה הנאמן, שלא זו מהשכינה, והיה עושה פעמים רבות שלום בין ישראל לקב"ה, הוא יכול להתיר.

משום כך פרשת מטות נקראת בימי בין המצרים, כי אם נהיה אנחנו זהירים בענייני נדרים, ולא נעבור על מוצא פינו מבלי שנעשה התרה – אף הקב"ה יעשה התרה על שבועתו שנהיה בגלות, ונזכה לגאולה השלמה. טעם נוסף על פי מה שאמרו חז"ל: "אל תהי פרשת נדרים קלה בעיניך, שעל ידי פרשת נדרים נהרגו סנהדרין גדולה של צדקיהו".

סיפור המעשה היה, שצדקיהו ראה את נבוכדנצר תולש פיסה מארנבת חיה ואוכל אותה. נבוכדנצר הבין כי זהו מעשה בלתי אנושי, וביקש מצדקיהו שישבע לו שלא יספר זאת לאיש. צדקיהו אכן נשבע לו, אלא שמיד אחר כך הלך לחכם והתיר את השבועה.

לאחר כמה שנים, ישבו חמשה מלכים ביחד: מלך מואב, מלך מדין, מלך עמון, מלך צור ומלך צידון. כל אחד החל לספר על רשעותו של נבוכדנצר. כולם סבלו ממנו. באותה הזדמנות חשף צדקיהו בפניהם את מה שראה. הדברים התגלגלו החוצה, והתפרסם ברבים נבוכדנצר אכל ארנבת חיה, וכך הפך ללעג ולקלס בפי כל. הוא קרא לצדקיהו ושאל אותו מדוע עבר על שבועתו, וצדקיהו השיב לו כי עשה התרה על שבועתו. נבוכדנצר מיהר לעלות לארץ ישראל, הגיע לירושלים, והתקבל שם בכבוד גדול. כל חכמי הסנהדרין באו לקבל את פניו. הוא ביקש לשמוע מה כתוב בתורה, והללו החלו למנות בפניו את מצוות התורה, לפי סדר פרשיות התורה, עד שהגיעו לפרשת מטות – פרשת נדרים.

"האם יש פתרון למי שנדר?", שאל אותם נבוכדנצר. "כן, על ידי התרה" השיבו לו.

- "ומי יכול להתיר?"

- "חכם"

- "אם כן, אתם הם החכמים שהתרתם לצדקיהו את נדרו, ובגללכם נגרמו לי כל הביזיונות הגדולים".
נשמטו כולם מכיסאותיהם, וישבו על הארץ, הדא הוא דכתיב: "ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון", ונבוכדנצר הרג את כולם ביום אחד במיתה קשה ומשונה: "קשר שערותיהם בזנבי הסוסים, והיו מריצים אותם מירושלים ועד לוד".

לכן אמרו חז"ל, "אל תהי פרשת נדרים קלה בעיניך". בימים אלו, שאנו מתאבלים על חורבן בית המקדש ועל הריגת הצדיקים – ראוי לקרוא וללמוד את פרשת הנדרים (דורש ציון).

"לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" [ל, ג]. המקיים דבריו – הקב"ה נענה לבקשותיו.

נדרים ושבועות הם עניין חמור ביותר. אדם צריך להיזהר מאוד שלא להוציא אותם מפיו לשווא, ואם נדר או נשבע, חייב להקפיד לקיים את דברו. אזהרות ועונשים קשים נאמרו לאדם שמפר את שבועתו או את נדרו, כמו – "בעון נדרים בנים מתים" [שבת לב] וכיוצא בזה.

מאידך גיסא, מעלתו של אדם שנשבע ועמד בדיבורו גדולה עד מאוד, ורמוזה בפסוק שלפנינו: אדם ש"לא יחל דברו" – עומד בדיבורו ומקיים את דבריו, הן בינו לבין הקב"ה והן בינו לבין חברו, "כל היוצא מפיו יעשה" – הקב"ה מקיים את כל בקשותיו, כמו שנאמר: 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים'. ולהפך, אדם שחלילה אינו עומד בדברו, מבטיח לחברו: 'מחר אשלם' או 'מחר אבוא' ואינו מקיים, גם הקב"ה לא ישמע את תפילותיו וברכותיו. בתקופתו של הסבא משפולי צ"ל חי איש עשיר שלא זכה לילדים. העשיר עשה הכל – פנה לצדיקים לקבלת ברכות, דרש ברופאים, אך מאומה לא עזר.

שנה אחת, בערב פסח, יעץ לו מישהו: "לך לסבא משפולי שיתפלל בשבילכם. הוא איש צדיק ותקיף, הנוהג לגזור על בשורות טובות, וצדיק גוזר והקב"ה מקיים. גש אליו, ובעזרת ה' תזכו לילדים".

התעניין העשיר למקום מגוריו של הסבא משפולי, ובתקווה גדולה נסע לביתו. הגיע לשם בערב בדיקת חמץ, אך מאחר שהרב עסוק בלימוד ובעניינים נשגבים נוספים, לא הצליח לפגוש אותו. לפני תפילת מנחה הגיע לבית הכנסת, וכשראה את הרב אמר לו שהוא מעוניין להיפגש איתו. אמר לו הרב: "בוא לביתי לאחר תפילת מנחה וערבית, ושם נקבע לך מקום וזמן לדבר".

לאחר התפילה התלווה לרב בדרכו לביתו. שאלו הסבא משפולי: "מה הנך צריך?" ענה: "צריך אני שהרב יתפלל עלי. אני בצרה גדולה". אמר הרב: "אם כן, תמתין מעט. כעת אני עסוק במצוות בדיקת חמץ, ולאחר הבדיקה נדבר ונראה מה צריך לעשות".

באותו רגע נכנסה באיש מחשבה: בוודאי שעת בדיקת חמץ אצל הרב היא עת רצון. יחד עם ביאור החמץ הוא יבער ויסלק ממני ומאשתי את כל הבעיות והמחלות, והיא תוכל להיפקד. כדאי שאלחץ על הרב שיברך אותי קודם בדיקת חמץ, שלא אחמיץ את ההזדמנות המיוחדת! מרגע לרגע הלכה המחשבה וקנתה לה מקום בלבו ובמוחו, ודחף חזק ביותר נכנס בו לקבל מן הרב ברכה דווקא אז! הציץ אל הסבא וראה אותו אחוז שרעפים, פניו פני להבים ועיניו יוקדות. הוא היה עסוק ב"לשם יחוד" שקודם בדיקת חמץ. האיש ניגש אליו, אך הרב רמז לו שיזוז הצידה.

"הלשם יחוד" היה רק הקדמה לברכה של הסבא... העשיר הרגיש בחוש כי כל מלאכי מעלה ירדו לשמוע את הברכה היוצאת מפיו בקדושה ובטהרה. הוא הזדרז שוב לגשת. אם כל המלאכים פה, וודאי שאם יגזור עליהם הרב משהו, הם יפחדו ממנו, ויהיו מוכרחים לעשות זאת! הוא ניגש, אך שוב הרב רמז לו שאין זו השעה המתאימה, ועליו להמתין בצד עד לאחר הבדיקה. הוא התקשה להתאפק, ולבסוף ניגש שוב אל הרב והחל לבכות: "הרב, תעזור לי! זו שעת רצון!"

ראה הסבא שהאיש עומד בדרכו ומפריע לו כל הזמן, הפסיק לרגע מעבודתו, ושאל: "מה רצונך?" סיפר לו האיש על צרתו: אין לי ילדים. אמר הרב: "כעת אל תפריע לי. אני עסוק בעולמות עליונים ובקשותיך מפריעות לכוונותי. המתן עוד מעט, ונדבר על כך".

האיש אפילו לא שמע את תוכן הדברים. המילים היחידות שהצליחו לחדור למוחו היו 'עולמות עליונים' ו'כוונות'. זה הזמן! בדיקת כשהרב עסוק בעולמות עליונים ובכוונות הוא יכול לגזור, וכל העולמות העליונים יאמרו אמן! הוא לא וויתר וביקש שוב שהרב יברך אותו דווקא כעת. התנהגותו גרמה למורת רוח גדולה אצל הסבא משפולי, עד שחרה אפו ואמר: "הנני נשבע שלא יהיו לך ילדים!"

אך יצאו המילים מפי הרב – לפני האיש חפו. הוא נמלט מן הבית, רץ לבית המדרש, התיישב על ספסל וגעה בבכי. כך ישב במשך שעות רצופות כשהוא גועה בבכיות נוראות. בהמשך נכנסו אנשים לבית הכנסת ללמוד הלכות פסח או להשלים את הסיום שעליהם לעשות למחרת היום... כשראו איש זר בוכה בכי מבהיל כל כך, ניגשו והתעניינו מה ארע לו. האיש לא היה מסוגל לענות, רק השיב שהוא נתון בצרה גדולה.

לקראת חצות הגיע לשם אדם פקח וטוב לב. בכיו של הזר, שלא שכך שעות כה רבות, גרם לו לגשת אליו ולהתעניין. בתחילה דחה גם אותו: "אין לי כח! עזוב אותי! אני שבור לגמרי!"

הלה התעקש: "בכל אופן ספר לי, דאגה בלב איש ישיחנה. אולי אוכל לעזור לך!" האיש סיפר על צרתו, על שנות ההמתנה הארוכות לילדים, על העצה ללכת אל הסבא משפולי ועל ההתעקשות שלו שגרמה לשבועה נוראה שיצאה מפי הסבא. הרהר האיש ואמר: "יש כאן בעיר צדיק נוסף, שמו הוא רבי פינחס מיקוריץ. הוא צדיק גדול מאוד, תלמיד חכם אמיתי, והוא עני מרוד וביתו מלא ילדים. אתה נראה לי בעל ממון, הלא כן?"

"כן" – השיב לו – "אני בעל ממון, ואין שום בעיה כספית שתעמוד בדרכי, אם על ידי כך אזכה לישועה". אמר האיש: "ככל שידעתי מגעת, אין לצדיק זה שום דבר בבית עבור פסח. מחר בבוקר הזמן לביתו בעלי מלאכה, קנה לילדיו בגדים, ומלא את ביתו באוכל ובמצרכים, והשתדל לעשות את הסדר בביתו. כשתסיימו לקיים את כל מצוות הלילה, תשתו את ארבע הכוסות ותאכלו את כל הכזיתים, יטפל הרב בעניינך בצורה הטובה ביותר שיש".

שמע העשיר החליט שאין לו מה להפסיד... בשעה שתיים לפנות בוקר נכנס לבית המדרש של רבי פינחס מקוריץ ומצאו לומד. ניגש וביקש רשות להתארך בבית הרב בליל הסדר עם זוגתו. אמר הרב: "ברוכים הבאים, רק איני יודע אם בבית יש משהו לחג או שאין כלום". "אסתדר עם מה שיש" – אמר העשיר והודה לרב על הסכמתו.

עם שחר יצא לחנויות, קנה שולחן וכסאות, וילונות ומצעים חדשים. הזמין אצל חייט בגדים חדשים לרב, לרבנית ולילדיהם. קנה נעליים לכל בני המשפחה. צרף נברשות לתקרה והזמין גם צבעים וטייחים שישפצו את הקירות הקילופים ויצבעו אותם לכבוד החג. תוך שעות היה הבית נראה כחדש.

או אז מיהר לשוק, קנה מצות מהודרות, מרור, חרוסת, עופות, דגים ובשר. בבת אחת התמלא כל הבית במזון משובח. רבי פינחס מקוריץ לא ידע מכל אשר נעשה, והמשיך ללמוד. אחר הצהריים בא לביתו כדי להתכונן מעט לחג. כשהגיע לביתו – לא הכיר אותו כלל, והתפעל ממעשי העשיר.

בחצות הלילה, לאחר שאכלו אפיקומן, שתו כוס רביעית וסיימו לומר את סדר ההגדה, פנה הרב אל העשיר ואמר לו: "אמור לי, איזו בקשה תבקש ממני?". השיב העשיר: "רוצים אנו להיפקד בילדים".

"זו אינה בעיה גדולה כל כך" – אמר הרב. בבת אחת נזכר העשיר בהתרחשויות ליל אמש, ופרץ בבכי. התבונן בו רבי פינחס מקוריץ והעיר: "חג היום, אסור לבכות".

"ומה אעשה?" – התייפח העשיר – "אמש נשבע הסבא משפולי שלא יהיו לנו ילדים..." שתק הרבי שתיקה ארוכה ועצם את עיניו. למשך דקות ארוכות שקע בשרעפיו עד שנראה שלא נמצא בעולם הזה. לבסוף קם על רגליו והכריז: "אני נשבע שעוד השנה יהיו לכם ילדים!"

לימים סיפר הרבי מרוזין ז"ל: באותה שעה נעשה רעש גדול ברקיע – הסבא משפולי נשבע שלא יהיו להם ילדים, רבי פינחס מקוריץ נשבע שיהיו... מי גדול ממי? שבועת מי תגבר על מי?

פנו בבית דין של מעלה אל הקב"ה ושאלוהו מה יעשו בדין זה. אמר הקב"ה: בדקו אם מי מהם נשבע פעם ועשה התרה על שבועתו. אם יש בהם מישהו שלא נשבע כלל, או שנשבע ולא התיר את שבועתו – הוא יזכה ששבועתו תתקיים. נמצא, שהסבא כבר נשבע פעם אחת בחייו, ומאחר שרבי פינחס מקוריץ לא נשבע מעולם, זכה שהתקיימה שבועתו, ועוד באותה שנה זכו העשיר ואשתו לחבוק ילד.

ללמדנו, כי מדקדק הקב"ה עם כל שבועה ושבועה, ואדם שזוהר אפילו בשבועת אמת, דבריו חשובים ביותר בשמיים! (דרש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזאזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ עניט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חבסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מולין ז"ל, לע"נ רבקה בת שרה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לתעתק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כד תמוז תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:07 תל-אביב: 7:22 חיפה: 7:15 מוצאי שבת: ירושלים: 8:23 תל-אביב: 8:25 חיפה: 8:27 ר"ת: 8:59

פרשת מטות

שמירת הדיבור

"ותגזור אומר ויקם לך..."

סיפר הגרי"מ דרוק שליט"א: כשביקרתי אצל הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל בפסח, ביקשתי ברכתו לנסיעה ל'פנמה' ושאלתי לחרוז עד ר"ח אייר לשיבה. הוא ברכני מכל הלב. לאחר מכן ביקשתי ברכה גם לעוזר שלי שהיה אמור לנסוע עמי, ברכו רבי חיים: "בעזרת השם תחזור לחג השבועות!" תמה העוזר: "אבל אני נוסע וחוזר עם הרב דרוק לפני ר"ח אייר?" חזר שוב רבי חיים ואמר: "תחזור לחג השבועות".

כשחזרנו לארץ בערב ר"ח אייר ונכנסנו לרכב לכיוון ירושלים, שאל אותי העוזר: "מה רבי חיים התכוון כשאמר שאחזור לשבועות, הרי אני חוזר אתך היום?" והנה תוך כדי הנסיעה לירושלים, קיבל העוזר טלפון דחוף שעליו לנסוע לקנדה. הוא נאלץ לשוב על עקבותיו ועלה לטיסה לקנדה, וחזר לירושלים רק בשלושת ימי הגבלה...

סיפר אברך: "נכנסתי למעונו של הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל, כדי להתברך מפיו לזרע של קיימא שעדיין לא זכיתי בו. שאלני אם אני עושה טיפול מסויים שיש בו כדי לסייע, והשבתי שהגאון רבי חיים קניבסקי הורה לי שלא לעשותו. אמר לי בהתרגשות: "תיגש לרבי חיים ותאמר לו שאני ביקשתי ממנו שיבטיח לך בן מכיון שאתה נשמע לדעתו שלא לעשות טיפול".

"למחרת ניגשתי לרבי חיים ומסרתי לו את דברי רבו רבי מיכל יהודה. ביקש רבי חיים לשמוע שוב מהי הלשון המדוייקת בה התבטא רבי מיכל יהודה, וחזרתי על הדברים בדיוק מלה במלה... לשנה הבאה התקיימה שמחת ברית המילה במעמד שני גדולי עולם אלו.

"מי ביקש זאת מידכם..."

בימים שהתכונן בנו של החפץ חיים, רבי אריה לייב זצ"ל, לשמחת נישואיו, ליוותה אותו אמו לקנות את בגדי החתונה. כשעמדו לסיים את קניית הסחורה, פנה בעל החנות אל החתן והחל מברכו לפי מושגיו: "יהי רצון שתשתמש בבגדים אלו בבריאות, ושתהיה סוחר מוצלח ותרויח הרבה עד שתתעשר..."

מיד הפסיקה אותו אשתו של החפץ חיים בתרעומת ואמרה: "מי ביקש זאת מידכם, לברכו בכזו ברכה?! אם ברצונכם לברכו, ברכוהו שיהיה תלמיד חכם גדול ושיהיה ירא שמים!!

הח"ח חיינו ופעלו

להשמר בכל דיבור שיהיה בו רק תועלת
וברכה לו ולזולתו, ולא נזק ח"ו!

נלמד, בדרך דרש ורמז, מהפסוק: "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה" (פרק ל-ג)

ומובא בשם האר"י ז"ל (ליקוטי תורה – פר' עקב) לבאר: "לא יחל דברו" – לא יעשה דיבורו חולין וזול, אלא ייקר כל דיבור היוצא מפיו. שכן כל דיבור פועל גדולות ונצורות בעולמות עליונים לטוב או למוטב. אם דיבוריו טובים וטהורים משפיע רוחניות וקדושה. בורא בהם סגורים. ואם ח"ו דיבוריו רעים ואסורים, פועל בסט"א ח"ו. נברא מהם מלאך רע ומשחית המקטרג עליו תמיד. זהו שנאמר: "ככל היוצא מפיו" – למטה "יעשה" למעלה.

שנו חז"ל (אבות פרק א-יז): "שמעון אומר לא מצאתי לגוף טוב משתיקה" וביאר הרמב"ם כי הסימן לחכם הוא מיעוט דברים והסימן לשוטה שמרבה בדברים.

ושאלו פעם את אחד החכמים שהיה מרבה בשתיקה, לפשר שתיקתו, והשיב: בדקתי את כל הדיבורים שבעולם ומצאתי שיש בהם ד' חלקים: א) כולו נזק [כמו דיבורים אסורים, לשה"ר וקללות וכיו"ב]. ב) יש בו תועלת מצד אחד ונזק מצד שני [כגון שמשבח עצמו במעשיו]. ג) אין בו לא תועלת ולא נזק [כדיבורי חדשות העולם]. ד) כולו תועלת [דיבורי תורה ותפלה]. על כן מדבר אני רק בחלק הרביעי.

הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל כותב (בספרו יערות דבש ח"א – דרוש טו): "כל דיבור שיוצא מפי אדם עושה רושם ובעונותינו הרבים, אדם מפטפט כל היום בדברים, ואינו מרגיש שבכל דיבור עושה רושם. עד שאמרו חז"ל (סנהדרין קב) "ברית כרותה לשפתים". ואיך לא ישמור אדם מבטא שפתיו על כל דבר פשע".

ובספר קב הישר (פרק טו) מובאים דברים נוקבים כנגד אלו הרגילים להוציא מפיהם דברים רעים וקללות רח"ל. וכה כתב: "וענין שינאת חנם הוא בא בשביל קול ודיבור היוצא מפיו, והוא פה המורגל לקלל בני אדם, ובמעט ויכוח שיש לו עם חברו, אזי מתמלא תיכף באף וחמיה, בוער בקללות כנחלי אש, ואינו יודע שהוא בעצמו מסכן נפשו ונפשות אנשי ביתו וגורם רעה לעצמו כמבואר בזוהר הק' (קדושים דף פה).

ומוסיף ה'קב הישר: "וכן אם יש פה המורגל בבושרות רעות ח"ו, רח"ל, ותאוותו הוא להוציא דיבה רעה בפיו, היא מדה גרועה מאוד, ואין תפלתו נשמעת, שאין תפלתו יכולה להכנס לפני פרגודא קדישא, אבל הרגיל לבשר בשורות טובות ולהגיד שמועה טובה, הוא נקרא "פה קדוש". ובפרט מי שזכה לבשר בשורות טובות לת"ח, מיד מחלקים לו חלק טוב בעבור זה בגן עדן. וראיה מסרח בת אשר, שבישרה ליעקב בשורה טובה שעדיין יוסף חי ולכן זכתה להכנס חיה לגן עדן.

נדר גדול לאלוקי ישראל...

כשהיה הגאון רבי יוסף חיים מבגדד זצ”ל (בעל הבן איש חי ובן יהוידע) כבן שבע שנים בלבד, נפל לבאר עמוקה שהיתה בחצר ביתו. אחותו הפעוטה שראתה בנפילתו מיהרה להזעיק עזרה. שכנים וקרובים הגיעו בבהלה ולאחר מאמצים מרובים הצליחו למשוך את הילד הפצוע מתוך הבאר.

במשך ימים אחדים היה מצבו של יוסף חיים קשה מאוד והיה כפסע בינו לבין המות רח”ל. אמו לא משה ממתו כשהיא מתפללת ומתחננת לפני בורא עולם כי יחוס על נפשו של בנה הקטן וירפאהו רפואה שלימה.

והנה בחסדי שמים חזר הילד להכרתו ואט אט פקח את עיניו והתיישב על מטתו. כאשר שמע יוסף חיים על הסכנה הגדולה בה היה נתון, ועל נס הצלתו ממות לחיים, התרומם ממתו ואמר: בזכות הצלתי ממות, אני נודר נדר לאלוקי ישראל, כי את כל חיי אקדיש לתורה, וכל ימי אלמד תורה לשמה ללא הפסק. בכל לב ובל נפש אלמד את התורה במסירות נפש של ממש.

ואכן קיים הילד יוסף חיים את נדרו בכל לבו ונפשו ומאודו כל ימי חייו על הצד הטוב ביותר. הוא עלה ונתעלה והלך מחיל אל חיל. גאונותו, חריפותו ובקיאותו הנדירה בכל מכמני התורה הדהימו רבים וטובים. זוכה לחבר את הספרים הנודעים לכל, כמו הבן איש חי ובן יהוידע ועוד.

עפ”י ארזי הלבנון

”לשלם מיד את הנדרים...”

הרב מפוניבז’ – הגרי”ש כהנמן זצ”ל בעת משאו בכנסיה הגדולה השלישית אמר בתוך דבריו: ”אנו מקבלים פה החלטות מעשיות, ובכן, דעו נא רבותי שכל החלטה היא בבחינת ”נדר לדבר מצוה”... וכבר היה מעשה ברבינו **החפץ חיים** שנוכח באסיפת הרבנים בעיר ביאליסטוק, ונתקבלו שמה החלטות לפעול לחיזוק התורה והדת, וראה אח”כ שנחפז החפץ חיים מאוד לדרכו.

שאל אז את הח”ח: מדוע נחפז כל כך. והשיב: הלא נדרנו עכשיו נדרים, ואני מבקש לשלם את נדרי תכף ומיד בל תאחר... וכך צריכים גם אנחנו” - סיים הרב מפוניבז’.

הרב מפוניבז’

”אולי היה סרך של נדר...”

מספר תלמיד ישיבת פוניבז’: נוכחתי פעם בעת שרבינו הגרא”מ שך זצ”ל עשה מאמצים עילאיים כדי לעלות מביתו אל היכל הישיבה. הוא היה באפיסת כוחות מוחלטת. ואעפ”כ בשארית כוחותיו שירך את רגליו במעלה המדרגות המובילות מגבעת הישיבה אל הבנין הגדול.

תמהתי בפניו, מדוע כה מתאמץ במצב כזה לעלות לישיבה? נענה הרב שך והסביר, כי אכן התלבט בנפשו אם לעלות להיכל הישיבה או להשאיר בבית. הוא חשש כי בעצם החלטה של רגע לעלות לישיבה, היה אולי סרך של נדר לדבר מצוה, ולכן אין בידו להשתמט מקיום נדרו והוא חייב להגיע אל סדר הלימוד בישיבה.

הלמות עמלים

”מוצא שפתיך תשמור ועשית”

לא אחת אירע שראש ישיבת מיר הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ”ל הבטיח שישתתף בשמחה מסויימת, ולאחר מכן ראו שבשעה זו מתקיים אירוע אחר, שהיה נחוץ יותר לטובתו האישית או לטובת הישיבה והיה חייב להשתתף בו. למרות זאת הקפיד רבי נתן צבי שלא להפר את הבטחתו והתאמץ במיוחד לקיים דבריו, גם אם הדבר היה קשה מאד.

ומעשה באחד מבני הישיבה שהשיא את בנו, וביקש שרבי נתן צבי יסדר את הקידושין. והסכים לקבל את סידור הקידושין. ואולם מספר ימים לפני החתונה, התברר שיש במשפחתו הקרובה של רבי נתן צבי שמחת נישואין של בן יחיד, וביקשו מאוד שישתתף בחופה.

התקשרו מביתו של רבי נתן צבי לביתו של אותו אברך לברר האם יש אפשרות שאחד מראשי הישיבה יסדר את הקידושין ולא רבי נתן צבי, האברך השיב שהוא קשור רק עם רבי נתן צבי ואין לו קשר אם שאר רבני הישיבה. פסק רבי נתן צבי ואמר לקרוביו שמכיון שהבטיח לבוא לסדר אצלו קידושין אינו יכול בשום פנים ואופן להפר דברתו. וכך הוה.

בכל נפשך

להיות נאמן בדיבורו ולקיים הבטחות שהוציא בשפתיו [אף שלא בתורת נדר]!

נלמד מהפסוק: ”לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה” (פרק ל-ג)

וכתב השל”ה הק”: לכאורה ”ככל היוצא מפיו יעשה” מיותר [אחר שכבר כתב ”לא יחל”!!] אלא מכאן תוכחת מוסר לאדם שיהיה נאמן בדיבורו וישמור מוצא שפתיו אף שלא היה בדרך נדר ולא היה מחוייב בדברים. כענין שאמר משה רבנו לבני גד וראובן ”והיוצא מפיכם תעשו”. ופירש רש”י, שקיבלתם לעבור למלחמה עד כיבוש וחילוק.

שנינו במשנה (בבא מציעא מד.) ”מי שפרע מאנשי דור המבול ודור הפלגה, הוא יפרע ממי שאינו עומד בדיבורו”. ויש להבין, מה שייכות יש לחטאים ולעונשים של דור המבול ודור הפלגה למי שאינו עומד בדיבורו? ובבריתא (שם מח.) הוסיפו: ”מי שפרע מאנשי סדום ועמורה וממצרים שטבעו בים הוא יפרע ממי שאינו עומד בדיבורו” גם כאן צ”ב, מי שייכות יש בין מי שאינו עומד בדיבורו לטביעת מצרים בים סוף?

בחינושי הגאונים (בעין יעקב) הביא פירושו של הרא”ש שהשייכות לדור המבול בכך שהיו מלאי חמס ולא עמדו בדיבורם, ואילו דור הפלגה נקט אגב דור המבול. ומצרים לא עמדו בדיבורם לפי שבכל שעה הבטיחו שישלחו את ישראל וחזרו בהם.

לכאורה נוכל להוסיף ולבאר, בדרך צחות, גם את הקשר לדור הפלגה, לפי שהיו בבחינת ”אינם יכולים לעמוד בדיבורם” שהרי בדיבורם לא היתה כל אחיזה במציאות, כמו האומר ”על מנת שאעלה לרקיע” שהוא דיבור שוא. כך מי שאינו עומד בדיבורו, הופכו לדיבור שוא.

עוד ניתן לבאר, שהרי כל יתרונו של אדם על הבהמה הוא בדיבור. ואז, דיבוריו הקדושים מעלים את האדם, ודיבורים אסורים מורידים אותו לשפל אף יותר מהבהמה. והנה בדור המבול, מכיון שהשחית האדם דרכו כבהמה וביטל את יתרון צורתו כאדם, נענש שנמחה צורתו במבול.

וכן בדור הפלגה, מכיון שקילקלו בדיבורם למרוד במלכות שמים, נענשו בדיבור, שלא יבינו איש שפת רעהו. וכן סדום ועמורה ומצרים. לכן גם מי שאינו עומד בדיבורו שייך להם, שכן מבטל הוא במחי יד את מעלתו היחודית כאדם, בכך שמחשיב את דיבורו לאין ואפס... על כן שייך הוא לעונשם של אלו.

לפני הגרא”ל שטיינמן זצ”ל הוצגה תלונתה של אשה על בעלה שהוא אדם עשיר ונודר כספים לבית הכנסת, אך אינו מקיים את נדרי המצוה הללו, ומשם כך פוחדת היא מאוד ממה שאמרו חז”ל שכאשר אדם אינו מקיים נדריו, אשתו מתה. על כן רוצה שיבקשו מהגבאי שיותר לא ידרשו מבעלה לתרום כדי שלא תמות.

והשיב הרב שטיינמן: אין בכוננת חז”ל לאמר שאם הבעל חוטא ואינו מקיים נדריו אז אשתו תמות, אלא הכל תלוי במעשיה של האשה. אם אינה הולכת בדרך ה’ ואינה מקיימת את המוטל עליה, אז כשבעלה זכאי היא תחיה בגללו, כי השי”ת תמים פעלו, ואם לא מגיע לבעל שאשתו תמות, זה לא יקרה. אבל כאשר הבעל חוטא בעוון הנדרים, היא תקבל את עונשה בגללו. אבל כאשר האשה יראת השם, בוודאי שלא יעלה על הדעת שתינזק ותענש בגלל בעלה.

להיות שליו וסבלן ולא לבוא לידי כעס והקפדה על הזולת!

נלמד מהפסוק: "ויקצוף משה על פקודי החיל שרי האלפים... ויאמר אליהם משה" (פרק לא-יד, טו)

ואמרו חז"ל: כל אדם שכועס אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו, אם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו וכו' מנא לן? ממשה. דכתיב "ויקצוף משה על פקודי החיל" וכתוב: "ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת חוקת התורה אשר ציוה ה' את משה", מכלל דמשה אעלם מיניה. (פסחים סו:).

נחלקו הרמב"ם והרמב"ן בעבור איזה עוון נענש משה רבינו בפרשת מי מריבה. לדעת הרמב"ם (בשמונה פרקים) חטאו היה בכך שכעס על בני ישראל ואמר "שמעו נא המורים". וכן כתב רש"י (סנהדרין קא:). ולדעת הרמב"ן כעסו של משה על בני ישראל היה מוצדק, ראויים היו שיכעס עליהם. והעונש היה על טעות אחרת.

ואמנם הכל מודים שהיתה כאן איזשהי טעות, כמובן לפי מדריגתו הנשגבה של משה רבינו והקב"ה מודקדק עם חסידיו כחוט השערה, א"כ צריך ביאור, וכך שואל החתם סופר בדרשותיו, מהיכן נולדה טעות זו אשר בעטיה נענש?

וביאר החתם סופר שהטעות נבעה מחמת הכעס, כמו שאמרו חז"ל "בא לכלל כעס - בא לכלל טעות". כלומר: אף שבוודאי כעסו של משה רבינו היה מוצדק וכולו לכבוד שמים, כדעת הרמב"ן וממילא אינו בדין שיענש על עצם הכעס, מ"מ הרי מציאות הכעס גרמה לו לטעות ועל הטעות נענש.

ומזה ילמד כל אדם בק", ומה משה רבינו חכם גדול שבגדולים ואב לנביאים, בשעה שהקפיד שכן דבריו, אנו על אחת כמה וכמה צריכים להזהר שלא להקפיד ולכעוס, פן נשכח.

"לא כעס ולא טעות..."

אירע פעמים שכ"ק האדמו"ר מגור

(בעל הבית ישראל) נאלץ להוכיח מישהו עקב התנהגותו, כגון אם בחור לא שמר על השקט בקרבת חדרו של האדמו"ר בעל האמרי אמת, או אם מצא את בית המדרש לא נקי ומסודר, היה מרים לפעמים את קולו בגערה ובתרעומת רבה.

לאנשים הסובבים אותו, נדמה היה שהוא כועס, אולם תוך כדי דיבור, כשיצא מעל פניהם, השתפך על פניו חיוך רחב ואמר למקורביו: "לא כעסתי כלל, אלא יש פעמים שמוכרחים להעמיד פנים זעופות... שיתנהגו בדרך ארץ..."

פעם אחת התבטא: "איתא, כיון שבא לכלל כעס בא לידי טעות, אבל כאן הפעם לא היה כעס ולא שום טעות..."

פאר ישראל

קבלת תוכחה

לקבל באהבה וברצון דברי תוכחה ומוסר!

נלמד מפסוקי התוכחה שהוכיח משה רבינו את בני גד ובני ראובן, החל מהפסוק: "האחיכם יבואו למלחמה ואתם תשבּו פה? (פרק לב-ו) והתשובה שהשיבו: "גדרות צאן נבנה... ואנחנו נחלץ חושים" (פרק לב-טז, יז)

ולכאורה, אם מלכתחילה כך היתה דעתם של בני גד ובני ראובן, לעבור את הירדן ולהחלץ למלחמה, היה עליהם לומר זאת מיד כאשר התחיל משה רבינו להטיף להם דברי תוכחתו [ולחסיור מהם חשד], ולא להמתין עד אשר יסיים את תוכחתו הגדולה והחריפה. אלא מכאן, שהיה חבל להם להפסיק את תוכחת המוסר של משה, שכן היו הם מאלה האוהבים לשמוע את התוכחות, כפי שאמר רבי בגמרא (תמיד כח:): איזה הוא דרך שיבור לו האדם: יאהב את התוכחות, שכל זמן שתוכחות בעולם נחת רוח באה לעולם. טובה וברכה באין לעולם ורעה מסתלקת מן העולם.

נאמר בפסוק (משלי טו-לא): "אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין" ופירש רבינו יונה ז"ל (בשערי תשובה ב-יב): ראוי לשכון בין החכמים אחרי אשר יקשיב לתוכחתם. ואמרו חז"ל: נפל אדם מן הגג ונשברו אבריו, צריך רטיה ותחבושת על כל אבר מאבריו, והחוטא אשר חטא בכל אבריו, מרפא הקב"ה כל אבריו ברטיה אחת, והיא שמיעת האוזן, שנאמר "הטו אזנכם ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם".

עוד נאמר בפסוק (תהלים עח-א): "האזינה עמי תורתיו הטו אזנכם לאמרי פי". ופירש החיד"א זצ"ל (בספר יוסף תהילות): כאשר החכמים מראים שמחבבים ומקבלים תוכחה, או-אז גם המון העם שומעים ומקבלים. והיינו, כשיש "האזינה עמי תורתיו" - הם הת"ח. (ב"מ לג:), יש גם "הטו אזנכם לאמרי פי" - של המון ישראל.

הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל אמר באחת משיחותיו: נאמר במשלי (כד-י) "ותפרעו כל עצתי ותוכחתי לא אביתם". ויש לפרש שסוף הפסוק מגלה לנו על תחילתו: מדוע הגיעו למצב של "ותפרעו כל עצתי" משום ש"תוכחתי לא אביתם". שכן האדם צריך תחילה להיות אוהב את התוכחות, לקיים "עשה לך רב". אם משתדלים לקבל וללמוד ומחפשים שתהיה תועלת ממה ששומעים וממה שאומרים לו, זוהי עצה שלא יגיעו ח"ו ל"תפרעו כל עצתי". ואז זוכים לעלות במעלות התורה ולהגיע לדרגות עליונות עד לדרגה הגבוהה של "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום".

לדעת הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל, אם תלמיד אינו מוכן לקבל תוכחת מוסר מרבו הרי שיש בו חסרון בעצם שם 'תלמיד'. וכך כתב (בספרו פחד יצחק - שבעות): יש בה בקבלת דברי תורה מן הרב, מחייב מיוחד לקבלת תוכחה. אם התלמיד מונע את עצמו מלקבל תוכחה מן הרב, הרי זה מפסיד ומשחית את דברי התורה שקיבל מרבו, והשחתה זו היא היא האוסרת את התלמיד לדור במקומו של הרב..."

מקשיב ואוהב את התוכחות...

סיפר הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל: פעם ביקר הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל אצל רבו הראשון הגה"צ רבי נתן צבי פינקל - הסבא מסלבודקה זצ"ל. הוא הוכיח את תלמידו רבי ירוחם על אופן הנהגותו את תלמידיו, בדברים קשים כדברנות במשך שעות ארוכות. רבי ירוחם האזין בקשב רב לכל הדברים, ולא השיב מאומה.

הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל (ראש ישיבת חברון) שהיה אז עלם צעיר, היה נוכח בחלק מהשיחה. הוא היה בטוח שאחרי שיחה נוקבת כמו זו, יוקיר רבי ירוחם רגליו מבית רבי נתן צבי. אך להפתעתו הופיע למחרת שוב, ושוב התיישב עמו לשיחה ממושכת, והפעם טען כנגדו טענות יותר קשות ומקיפות. ושוב הקשיב רבי ירוחם בהתענינות מרובה, אך לא השיב דבר על כל טענותיו. הפעם היה רבי יחזקאל בטוח שרבי ירוחם לא יבוא יותר. אך גם הפעם טעה: גם למחרת הוא בא, ושוב הטיח בו "הסבא" טענות חדשות וחמורות פי כמה מהראשונות...

הפטיר רבי יחזקאל סרנא: רק אז הכרתי את כוחות נפשו העצומים של רבי ירוחם יותר מכל מה שניתן להכיר בישיבתו. וכי לא ראיתי מימי אהבה כזו של תוכחה, ועונה כזאת בקבלת התוכחה.

האדם ביקר

ניגון של תוכחה נוקבת...

בטרם קידש על היין בליל שבת, רגיל היה כ"ק האדמו"ר מוויזניץ הרב ישראל הגר זצ"ל לפזם ניגון המעורר לתשובה, ובתוך כך היה בנו האדמו"ר בעל ה"אמרי חיים" מניח את הכוס על כף ידו של אביו ואז היה הרבי מתחיל את הקידוש.

ואולם פעמים רבות התמהמה בעל ה'אמרי חיים' קמעה עד שהניח כוס הקידוש על ידו של אביו. ובנתיים היה אביו חוזר שוב ושוב על הניגון ורק לאחר מכן היה הבן מניח את הכוס על ידו של אביו.

החסידיים שציפו לשמוע את הקידוש, התרעמו בלבם על מה ולמה גורם ה'אמרי חיים' להשתהות כזו לפני הקידוש. עד שבאחת השבתות נודעה להם הסיבה:

היה זה כשהאמרי חיים התנצל על ההשתהות הזו ואמר, כי הוא משתהה בנתינת הכוס, מפני שהוא משתוקק לשמוע את הניגון המעורר שמפזם אביו פעמיים ואפילו שלוש פעמים. "ניגון זה הריהו כתוכחה חמורה ונוקבת חדרי בטן" - הסביר - "לכן מוטב לי להמתין בנתינת הכוס, ובלבד שאשמע שוב ושוב את התוכחה..."

יינה של תורה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

ניסויים מרתקים

ניסוי 1:

קבוצת ילדים בגילאי 4-5 יושבים מסביב למורה. השולחן שלצד מצויד בשני כפתורים. בלחיצה על הכפתור הראשון מתגלה סוכרייה - אותה יכול הילד לקחת לעצמו. בלחיצה על הכפתור השני המורה מראה לילד שהוא שמח ומאושר, ואף מחבק אותו.

הילדים למדו ששתי אפשרויות קיימות בפניהם. או שילחצו על הכפתור שיביא להם סוכרייה. או שילחצו על הכפתור שיגרום הנאה למורה, שאף יחבק אותם.

לעומת הקבוצה הזו, לקחו ילדים באותו גיל, באותו מספר, ומאותו רקע. גם אותם הושיבו מול שני כפתורים, אך בצורה מעט שונה: בלחיצה על הכפתור הראשון מתגלה סוכרייה - אותה יכול הילד לקחת לעצמו. בלחיצה על הכפתור השני המורה מראה לילד שהוא שמח ומאושר - אך לא מחבק אותו.

ואלו התוצאות:

רוב ילדי הקבוצה הראשונה העדיפו לוותר על הסוכרייה, ולזכות בחיבוק והערכה מאת המורה. אך תופתעו לשמוע שגם בקרב ילדי הקבוצה השנייה היה רוב (אם כי פחות מהרוב המוחלט שבקבוצה הראשונה) אשר העדיף לוותר על הסוכרייה ובלבד שתיגרום הנאה למורה!

הניסוי הוכיח:

- א) יותר חשוב לילד לקבל חיבה והוקרה מאשר לקבל סוכרייה
- ב) גם במקרים שהילד רק גרם הנאה למורה, הוא העדיף את זה מאשר להשיג את הסוכרייה.
- ג) ככל שחזרו על הניסוי עם הילדים, כך הלך והתרבה מספר הילדים שרצו לגרום הנאה במקום לקבל הנאה.

* * *

ניסוי 2:

מורים שיחקו עם הילדים במשחק, והשחקנים הרוויחו פרסים. כשהגיע תורו של מורה לפרס הוא הכריז: 'אני מכיר ילד במצוקה גדולה. אין לו מה לאכול, והוא גם חולה. אני רוצה לתת לו את הפרס שקבלתי!'

ככל שהמשיכו לשחק, הילדים הרבו להתנדב גם כן לתרום את פרסיהם במשחק. אחרי משחק במשך כמה ימים, הפרסים הפכו ליותר מקסימים ומפתים לילדים, אך למרות זאת הרבה מהם למדו לוותר עליהם כדי "לעזור לילד הזה במצוקה".

* * *

ניסוי 3:

מורה נכנס לכיתה ובדרכו מעד ונפל. זו לא הייתה נפילה אמיתית, כי-אם מבויתת. מורה נוסף שהיה נוכח במקום קפץ מיד ממקומו, הביע דאגה לשלום המורה שנפל: 'האם כואב

לך?' 'מה אנחנו יכולים לעשות בשבילך?' הוא שלח ילד אחד להביא מים, ילד אחר להביא כרית, וילד שלישי להשיג תרופה. במשך כל הזמן הרבה להכריז כמה הוא מצטער וכמה הוא רוצה לעזור.

אותו ניסוי התקיים גם בכיתה אחרת, אך במקרה הזה המורה השני פעם באופן מאוד שטחי נוכח הנפילה. 'האם אתה רוצה משהו?' פנה ושאל את הנופל ובוזה הסתיימה מבחינתו ההתעניינות במקרה.

ואלו התוצאות:

הילדים מהכיתה הראשונה למדו להרגיש כאב וצער, ולא הצטרכו אחרי זמן מה לדוגמא של המורה - כדי לבוא לעזרת המורה שהראה שמהו קרה לו. אך לא כן היה עם הכיתה השנייה: שם הילדים לא ספגו את הלקח של השתתפות בצער הזולת.

מעניין עד מאד לציין, שהחוקרים שערכו את הניסוי מצאו, שאפילו כעבור שלוש וארבע שנים מהמקרה תוצאותיו עדיין השפיעו עמוקות על הילדים:

רובם של ילדי הכיתה הראשונה, הראו רחמנות ואהדה במספר יותר גדול מילדי הכיתה השנייה!

הניסוי הזה הוכיח באופן ברור, וללא ערעורים, שההשפעה החיובית שהילדים קיבלו לפני כמה שנים (!) נשארה חקוקה בליבם. זו לא הייתה סתם רק השפעה שטחית, זמנית, ללא ערך לעתיד. לא ולא! זה נכנס להם עמוק בלב והשפיע על כל אישיותם!

נקודה חשובה אחרונה שראויה לציין: הילדים שהראו רצון ועניין לעזור לזולת, היו היותר מוכשרים בכלל. עם בטחון עצמי. כלומר יותר בריאים וחזקים בנפשם נקודה זו מעניינת ביותר בגלל שהרבה פסיכולוגים של ילדים חושבים שילדים צריכים לקבל הדרכה "ללחום בעד זכותם" שיהיה להם עוז ואומץ לדרוש ולהשיג מה שמגיע להם... ואילו הניסוי הזה הראה את ההיפך!

המסקנה של הניסוי מגלה לנו שהאדם הבריא והשלם בכל המובנים, הוא זה שכן מראה הבנה, רכות הלב ורחמנות, ביחסו לזולת (ברור שמי שיש לו רכות-לב במידה מוגזמת אכן לא מסוגל להגן על עצמו, אבל זה כבר מקרה קיצוני) האדם שהוא בריא ושלם בעצמו, ועם עצמו, ויש לו מספיק עוז גם לעמוד על זכויותיו, הוא מסוגל להראות שיש לו רחמנות בתוך ליבו והוא המושלם ביותר - הוא עולה לא רק במידות הטובות והאצילות אלא גם בהיקף כללי של עוצמת הנפש!

* * *

מסקנת כל הניסויים עבורנו ההורים היא: הילדים הם כחומר ביד היוצר. אם רק תכוונו אותם נכון, טוב-ליבם יגבר והוא יצמחו לאנשים טובים לעצמם ולזולתם!

(ואהבת לרעך')

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מהי מטרתנו?

פרשת מטות

בס"ד | גיליון מס' 389

למה לוותר על כבוד ועושר מופלג?

נבנה למקננו פה (ל"ב, ט"ז)

העדיפויות, וברור ונהיר שזו המטרה וזו התכלית, ומעתה לא נתבלבל ונטעה. והיה אם נתבלבל - תמיד הכוונון המדוייק ליעד והגדרתו החדה והברורה יובילו אותנו לחשב את המסלול מחדש, ולשוב ולכוון את פנינו לעבר היעד הנשאף.

אך אם היעד לא מספיק ברור, סולם העדיפויות אינו בהיר, סולם הערכים רופף ונתון לשינויים - כמעט בלתי אפשרי להגיע ליעד, תמיד תהיה את הטעות הלא נכונה, הפניה שאינה במקום, הדרך שתוביל אותנו לתוצאה שונה מהרצויה... כי קודם כל יש להגדיר את היעד ולהציבו בראש סולם העדיפויות - ורק אחר כך ניתן להגיע אליו, להתמקד בעשיה לכיוונו, וגם להצליח להשיגו.

הסוד הזה נחשף בפרשה זו, כאשר רש"י מגלה שמשנה רבנו אמר לבני גד ובני ראובן כי אין ראוי לדאוג לרכושם תחילה לפני ילדיהם, בעוד הילדים הם העיקר והרכוש הוא הטפל. משה רבנו מבחיר להם את הסדר הנכון, את הגדרת סולם העדיפויות הראוי: ראשית יש לדאוג לילדים כי הם העיקר, רק אחר כך יש לדאוג לטפל - למקנה ולרכוש. תחילה יש לדאוג לחינוך נכון ומיטבי, ורק אחר כך לדאוג הפרנסה...

כשמדובר על חינוך הילדים, אשרינו שאנו יודעים שהם בראש הפירמידה, שאיננו מתבלבלים ואנו מכירים בערך הנעלה והקריטי לשמור על חינוכם האיות, לשמור על גידולם בטהרה. הבה נתבונן בכך עוד ועוד, נפנים אל לבנו את המסר, כי במקום שיש שמץ של סכנה ליעד הנשאף ביותר - לנפש הילדים, אין מקום לפשרות, אין מקום לסיכונים!

את היעד הזה נציב בראש, אליו נתמסר ולמענו נקריב. בכל צומת שאנו עומדים בפניו, נמדוד מה תהא השפעת הצעד הבא על היעד מספר אחד, על השאיפה הכמוסה ביותר, על המטרה האחת והיחידה, הממוקמת הכי גבוה בסולם הערכים שלנו. רק כך נוכל להבטיח גידול נכון ויאומ, והצלחה חינוכית שתביא בכנפיה מלאו חופניים נהת!

התלבטות גורלית...

בין נכבדי הקהילה הלומז'אית לפני כ-150 שנה, נמנה רבי משה אהרן לוין זצ"ל, שהיה נין ונכד לגדולי עולם, וגם תלמיד חכם מופלג בזכות עצמו. לצד זאת זכה הרב לוין להתברך בעושר ונכסים, והתפרסם בהיותו איש של 'תורה וגדולה במקום אחד'. לימים, ירד הרב לוין מנכסיו ולא מצא דרך לפרנס את בני משפחתו, ולפיכך, שם פעמיו לביתו של רב העיר, המהר"ל זיסקינד, ליטול עצה מן החכמים כדת מה לעשות.

'רבי ומורי', אמר הרב לוין בהכנעה, 'נקלעתי לצומת דרכים ואינני יודע מה לעשות. אתייעץ ברבנו הנערץ כיצד להמשיך מכאן... בדקות הבאות, פרש את מסכת התלבטותי, הסביר בצער כי ירד מנכסיו, ואינו רואה מוצא. האפשרות היחידה העומדת לרשותו לכאורה - היא לנסוע לארץ הזהב, לארצות הברית שבאמריקה הגדולה

התכונה ההורית הנפוצה והמשתפת ביותר, היא הרצון הכנה לראות את הילד מצליח, והנכונות להקריב למטרה זו ככל האפשר. אנו נשמח לקחת חופשה מהעבודה כדי לשבת בפנים זורחות ובחיוך רחב במעמד 'סיום' של מי מילדי התשב"ר המתוקים שלנו, ואם נצטרך - נישאר ערים בלילות טרוטי שינה ובעיניים עצומות למחצה, כדי לדון בסבלנות בבעיה חינוכית שצפה ועלתה.

זו אולי התכונה הבסיסית ביותר בלבנו של כל הורה, ולכן - אין מי מאיתנו שלא משקיע כל מאמץ ומוכן להקריב ככל יכולתו, כדי להצליח להגיע לנחת, לראות את בני משפחתו מצליחים ופורחים, מחונכים וגדלים לתפארת. לכן אנו משתדלים להעניק להם את מיטב הכוחות והמשאבים, ועושים הכל כדי לאפשר להם לגדול ולהתפתח בדרכם, באופן משיביע רצון ומרווה נחת יהודית זכה וטהורה.

כולנו מחפשים את הדרכים והכלים, לשפר את החינוך שלנו ולהעניק לילדינו את המעטפת התומכת ביותר להצלחתם. כולנו מחפשים את סוד ההצלחה החינוכית, שתביא בכנפיה ילדים מחונכים לתפארת כשאיפתנו. הבשורה היא שיש סוד כזה, יש דרך שמובילה להשגת השאיפה הנכספת, וכדי לחשוף אותה, נפתח בתיאור קצר:

הבה נביט בשני רכבים היוצאים לדרכם בשמונה בבוקר מירושלים לטיול לצפון הארץ. הרכב הראשון - מתקדם וטכנולוגי, מצויד במנוע טורבו מתקדם וחדשני, ואילו הרכב השני - גרוטאה מיושנת וחלודה, מצוידת במנוע חלוש, זקן ונאנח... הם יצאו יחדיו, פניהם מועדות לצפון הרחוק, אך בשעת ערב הם מגלים כי הפער ביניהם עצום - נהג הרכב המתקדם עודו משוטט אי שם באיזור המרכז, בעוד נהג הרכב המיושן כבר עומד למרגלות החרמון...

כל בר דעת מביט בתמיהה: היתכן? הרי הרכב המתקדם מהיר וזריז בהרבה, כיצד נותר מאחור כשהרכב הישן כבר גמע את כל הדרך והתייצב ביעד? אך מי שביט אל תוך הרכב בעת הנסיעה לא ישאל דבר, הן הרכב המיושן יצא לדרך רק אחרי שהגדיר מראש את יעדו במכשיר הג'י פי אס, והיה צמוד להנחיות. אם טעה, אם הסתובב במסלול הלא נכון - תמיד המכשיר שהוגדר מראש ליעד הרצוי, הוביל אותו בחזרה לדרך המלך, לקח אותו את כל הדרך בואכה היעד הרצוי.

לעומתו, כמה חבל, נהג הרכב המתקדם יצא לדרך בלי להגדיר מראש את היעד, בלי לקבוע מראש למכשיר לאן פניו מועדות. כמה טעה בדרכים, כמה פעמים עצר להתרעננות, כמה פעמים התבלבל בכבישים - והוא עדיין בדרך, החרמון עוד רחוק...

אמור מעתה, מה שיקבע אם נגיע ליעד, הוא לא הכלי, גם לא היכולות. מה שקובע ומכריע אם נגיע לכל יעד נשאף, הוא עד כמה היעד הזה ברור, מוגדר מראש, ממוקם בראש סדר

מה עדיף מהון עתק?

אל מורי ורבי, כ"ק האדמו"ר מנדבורנה ז"ע, נכנס יהודי עשיר, גביר אמיד שהגיע מארצות הברית, ובקשתו בפיו. 'אני זקוק לטובה גדולה מאוד מהרבי', אמר האיש, ופירט את בקשתו. זו היתה אכן טובה ייחודית שדרשה מהרבי מאמץ לא מבוטל, והרבי החל להרהר אם וכיצד להיענות.

לפתע, ניעור הרבי משרעפיו ושאל: 'מה תתן לי בתמורה?' הגביר היה מופתע, הן הרבי הוא לא אחד המבקש תמורה, הן את כל נפשו הוא מוסר לסייע לכל יהודי... בתוך רגע התאושש, שלף את פנקס השיקים מארנק העור היוקרתי ואת העט המזוהב מכיס חולצתו הממוגנת, ואמר לרבי בפשטות: 'מה שהרבי יאמר, כמה שצריך אני רושם בשיק...'

הרבי הצטחק. 'אמנמם? אתה מוכן לתת לי כל מה שאבקש? 'בוודאי', השיב הגביר, וכבר פתח את העט והחל לרשום...

'לא לא לזה התכוונתי', חייך הרבי, 'תן לי הבטחה שמהיום ואילך, אתה לומד שעה דף היומי, כל יום, אבל כל יום! זה מה שאני מבקש!'

הגביר היה מופתע, אך הלא הבטיח כי יעשה את כל מה שהרבי יבקש, ומה יעשה כי הרבי לא ביקש כל הון שבעולם, אלא התמסרות לשיעור הדף היומי? הוא מיהר לקבל את עצמו את בקשתו של הרבי, והרבי עשה כאשר התבקש...

את הסיפור יספר לי מורי ורבי ז"ע בעצמו, והוסיף משפט נוקב חדרי לב: 'האמן לי, יכולתי לבקש ממנו כל הון שבעולם... אך כשהודי ניצב לפניי ומוכן לעשות כל אשר אבקש - אנצל זאת למטרות החשובות באמת. כל הכסף הוא חשוב - אבל אמצעי בעלמא ולא מטרה, ולהוסיף שיעור תורה - זה היעד, זו המטרה!'

כי כשברור שהמטרה שלנו בחיים היא להגדיל תורה ולהאדירה, גם גביר נוצץ, איל הון, שיק פתוח ועט מזוהב, לא מבלבלים את המחשבה, לא מאבדים את המיקוד במטרה. הבה נתמקד גם אנו במטרה להוסיף ולחזק את עמוד התורה, הבה נזכור כי השיעור היומי שלנו, סדר הלימוד, החזקת התורה - אלו עיקרי העיקרים וראשונים ברמת הדחיפות עבורנו. ונפעל על פי הערך שבראש סולם הערכים שלנו!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

הונצח ע"י המשפחה לעילוי נשמת
הר"ר משה ז"ל ב"ר אפרים ז"ל שווארץ
מזקני וחשבי חסידי סטאמאר, נלב"ע כ' תמוז תשפ"ב

לעילוי נשמת
ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשטי (א"י א"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

והעשירה, אלא שהשמועות אודות מצב היהדות שם באותן שנים - אינן מבשרות טובות ללבו היהודי הבורע באש של יראת שמים...

המהרי"ל הקשיב להתלבטות, הרהר ארוכות בשאלה הסבוכה, ולבסוף הכריע: 'אין לך ברירה, עול הפרנסה כבד ולא תוכל להסתדר כאן, ומאיךך - אתה יהודי שיראת שמים בוערת בו כיקוד אש, חושבני שנוכל להסתמך על יראתך וחכמתך... קח את מקל הנדודים וסע לאמריקה, תחפש שם פרנסה כרב או כשוחט וכיוצא באלה, והשם יהיה בעזרך שתוכל לשלוח לבני משפחתך את מזונם די מחסורם!'

הרב לוי שמח על שהתייעץ עם גדול הדור ורבו פשט את הספק והחכימו בדרכו, ויצא לאמריקה, מותיר את בני משפחתו מוגנים בעיר היהודית למוז'ה. כשבא לאמריקה גילה כי אכן כישוריו התורניים ומידותיו התרומיות חשובים מאוד לביסוס וחיוק היהדות בארץ המתפתחת, והוא התגייס במלוא העוצמה להפיץ את אור היהדות כהלכתה.

בתוך מספר חודשים, התחבב מאוד על בני הקהילה היהודית בברוקלין, אשר נהנו ליהנות מחכמתו ותושייתו ולהיעזר בעצותיו המחכימות, כאשר הם דואגים למחייטו ופרנסתו ברוחב לב. כעבור כמה שנים, כשהתבססו בברוקלין בתי חינוך לבנים ובנות על טהרת החינוך התורני - הזמין את בני משפחתו לבוא בעקבותיו, ולהתגורר עמו בביתו היפה והחדש...

בתוך תקופה קצרה, זכה הרב לוי ושמך הלך לפניו. רבים נעזרו בו, הוא זכה לכבוד רב ולמעמד גבוה במיוחד, וגם פרנסתו הייתה בשפע וברוחב לב. שוב זכה הרב לוי ל'תורה וגדולה במקום אחד' - אלא שבמושגי אמריקה, היתה הגדולה פי כמה וכמה... עד שהתעשר הרב לוי בעושר מופלג בלי לסטות כמלוא נימה מיהדותו ומצדקותו.

היה זה ביום שבת בהיר אחד, כשהרב לוי שהה סמוך למטבח ביתו, ושמע שתיים מבנותיו הבוגרות משוחחות ביניהן. 'הרי אנחנו כבר צריכות להינשא' - אמרה הגדולה לצעירה, 'והרי כאן באמריקה, אבא לא יצליח למצוא לנו חתן בן תורה, בחור העוסק בתורה במסירות ובהתמדה. לא תהיה לו ברירה אלא להשיאנו לבחורים סוחרים מצליחים, ולבטח יצליח לשים ידו על סוחרים מובחרים במיוחד - כך שנזכה לחיי עושר ורווחה עוד שנים רבות...'

הרב לוי שמע את הדברים, ולבו צנח בקרבו, כל מילה היתה כמזקרת חרב, כמו פצצת אטום נופלת על ראשו. היתכן? הרי חינוך את בנותיו כל הימים להתמסר לתורה, להבין מה ערכה של תורה, לרצות להתחבר ולהתקשר עם התורה, להעריך ולהוקיר את עוסקי התורה - והנה מילים שכאלה? היתכן כי אכן יוכרחו להינשא לסוחר העוסק ברווח גשמי, ולא ברווח רוחני טהור וזך?

כל אותה שבת, הסתובב הרב לוי כסהרורי ולבו בל עמו. הוא לא הסגיר את מחשבותיו לאיש, אך ניכר היה כי הוא טרוד ומבולבל, מתוח ומודאג. הן את כל חייו הקדיש להנחיל לבני משפחתו את חשיבות התורה, כמה יגע והתמסר והקריב כדי שייבנו כי אין מעלה כמו התורה ואין יתרון כמו להיות עוסק בתורה - והנה כל עבודתו ופרי יגיעתו עומדים לרדת לטמיון... איך יוכל לראות בחינוכו הטהור והזך שוקע במצולות, איך יוכל לבחור לבנותיו חתנים שאינם עמלי תורה?

נדודים אל הלא נודע...

במוצאי שבת, מיד אחרי הבדלה, התיישב עם רעייתו הרבנית מרים לשיחת התייעצות דחופה. כל הדאגות והטרדות הונחו בצד, סדר היום נמחק באחת. סוגיא מטרידה מאוד עלתה על השולחן, הרת גורל עד מאוד...

דקות ארוכות נמשכה ההתייעצות, בסיומה התקבלה ההחלטה הגורלית, במסירות והקריבה יוצאות דופן: שוב תיטול המשפחה את מקל הנדודים, תתנתק מהסביבה המוכרת, מתנאי החיים הנוחים, מהעושר המופלג ומהמעמד הגבוה - ותעלה לירושלים, שהיתה בזמנו עיר מיושנת וחסרת תנאים, אך עיר שמעיין התורה פיקה בה בכל עוז. 'איננו יכולים להישאר כאן?' קבע הרב לוי, 'עלינו לברוח ממקום בו החינוך שלנו משתבש, ואין בו הערכה מספקת ללומדי תורה!'

כשנודע הדבר בקרב בני הקהילה, החלו הלחצים למנוע את עליית יידיהם הנערץ לארץ. אך הרב לוי לא שעה אליהם, וגם לא לפיתויי ההעלאה במשכרות והטבות נוספות בתנאי החיים. 'לכון שאני יכול להישאר לחיות באמריקה כשור טוב, הסביר, אך מנין אקח חתנים בני תורה לבנותיי? כיצד אחזיר גם בדור הבא שיש להעריך לומדי תורה?'

בתוך ימים ספורים, מכר הרב לוי את ביתו ועסקיו, רוקן את חשבונות הבנק, הפך את כל רכושו למטבעות זהב שערך נודד ממדינה למדינה. הוא לא הביט על ההפסד הממוני הכרוך בכך, וגם לא על אי הוודאות בעליה לארץ לא מוכרת - היה ברור לו שיש לברוח מארצות הברית כאן ועכשיו. ואכן, כעבור מספר שבועות כבר עמדו רגליו בשערי ירושלים...

הוא התיישב בירושלים, ומיהר למטרתו הנשאפת - להשיא את בנותיו לתלמידי חכמים מופלגים. הן כמה הקריב וכמה יגע, כמה ויתר וכמה התמסר למען היעד הזה,

כדי להגשים את השאיפה הזו. את כל ההון שהביא עמו ייחד כדי לזכות בחתנים עמלי תורה, שיהיו סמוכים על שולחנו והוא פרנסם בכבוד מלכים.

לימים, זכה הרב לוי לחתן ייחודי, עילוי ששמו הלך לפניו, שנודע כאחד מגדולי אותו דור, הוא הגאון רבי אליהו ראם זצ"ל שהתפרסם כגאון מופלג וגם כיהן כחבר הבד"ץ בירושלים. אף שכל תושבי ירושלים חפצו בגאון הנערץ כחתן, אך רב העיר - הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל, המליץ לגאון הצעיר להיכנס כחתן בבית משפחת לוי, משפחה שמעריכה תורה ולא הסתנוורה מאמריקה הנוצצת, שבראשה עומד אב שהעדיף להקריב שפע, ממון ומעמד למען חינוך יהודי טהור ושורשי, למען הערכה לעמלי התורה!

הרב לוי לא נדד עוד, זכה להקים דור ישרים מבורך בירושלים. וכל ימיו היה אומר: 'אשריי זכיתי בחתנים עמלי תורה, אשריי שזכרתי כי העיקר בחיים הוא להגיע ליעד הנשוא - לבית של תורה ודור ישרים שמעריך את לימוד התורה. היה כדאי להפסיד כל הון ומעמד שבועלים כדי להמשיך את החינוך הטהור לדורות הבאים!'

הסיפור המסעיר הזה, הנוטל את קוראיו במסע לאורך שני עשורים ושלוש יבשות ומתואר בפרוטרוט בספר 'אדרת אליהו' מתולדותיו של הגאון רבי אליהו ראם זצ"ל, מאיר לעברנו, קורא וזועק, מלמד ומורה: ראו נא מה מידת ההקרה הנדרשת, ראו נא כמה חשוב להיות ברור וחד משמעי, להבין מהו היעד הנשוא שלנו וכמה צריך להשקיע בו ולהקריב למענו, כי זהו היעד מספר אחד, זוהי הפסגה שעל כיבושה אנו עמלים!

הפרנסה חשובה מאוד, צריך להתאמץ למענה, היא חובה המוטלת עלינו, אבל ניזחר ונישמר לבל נפגע בחינוך ילדנו, לבל תגרום להידרדרות מהערכים עליהם חוננו ואותם נבקש להעביר לדורותינו הבאים. חשוב מאוד לחיות חיי רווחה ורוגע, חשוב מאוד לנהוג בסדר יום נכון ומוקפד, חשוב מאוד להשיג אינספור מטרות ומטלות, אבל שלא נתבלבל במה שחשוב הרבה יותר, במה שחשוב באמת, והוא חינוך הילדים!

אם יש לנו שאלה איזה כלי טכנולוגיה להכניס הביתה או לכיס, הרבה לפני שנבדוק כמה נוכל להרוויח מההתקדמות הזו או בכמה היא תקל עלינו את החיים, נבדוק ונודא שהכלים הללו לא ירחיקו אותנו מהיעד החשוב ביותר - חינוך הילדים, שהם ימשיכו להתחנך בטהרה כמקדם, שלכלים אלו לא תהא השפעה שלילית עלינו - וגם עליהם!

אם אנו עומדים לצאת לחופשה, והמחיר זול, והמיקום מעולה, והאווירה מושלמת, אך אם היעד מספר אחד, אם הילדים שלנו לא יהיו מוגנים ושמורים במיטב ההגנה - נותר על החופשה הזו, כי יש לנו יעד איכותי וחשוב בהרבה והוא נפש ילדינו!

כך נזכה, בעזרת ה', לגדל דור ישרים מבורך, בנים ובני עוסקים בתורה ובמצוות, שימקמו גם הם את ילדיהם בראש הרשימה, וישוו וישמחו לוותר ולהקריב כל מנעמי עולם, כדי להמשיך את המסורת, להמשיך את המנגינה!

הגאון שכח את מספר הטלפון...

הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, נהג ללמוד מדי יום עם בנו הגאון רבי דוד שליט"א. כדי לתאם את שעת הלימוד היומית בתוך הל"ז הצפוף של גאון ישראל, נהג הרב להתקשר לבית בנו מדי יום, כדי להודיעו על שעת הלימוד.

באחד הימים, כשהגיע הבן ללמוד בבית אביו, ראה את אמו מחייכת ואומרת: 'ראה נא, תעריך כמה חשובה לאבא שעת הלימוד. הן אביך יודע את כל התורה בעל פה, אך את מספר הטלפון בביתך הוא אינו זוכר... מדי יום אנו מתגייסים למטרה החשובה - למצוא את ספר הטלפונים ולחפש בו את מספר הטלפון שלך, כדי לתאם את השעה היעודה...'

כשמע הרב את דברי הרבנית, נענה בחיוך ואמר: 'עתה אשנן את המספר 20 פעמים, עד שאדע אותו בעל פה. ממחר זה כבר לא יקרה, אני אזכור את המספר ואשמרנו בזכרוני!' ישבו האב והבן שניות אחדות ושיננו את מספר הטלפון, כמה ספרות בסך הכל, עד שהגאון הנערץ נבחן וידע היטב את המספר...

ביום המחר, בהגיעו ללמוד, שאל רבי דוד את אמו הרבנית: 'נו, איך היה היום? שוב נדרשתם לחיפוש או שאבא זכר את המספר?' חייכה אמו והגיבה: 'בני יקירי, נראה לך שאבא זכר? הרי דיונים הלכתיים שדן בהם לפני שבועים שנה הוא זוכר אותם על בריים, אך מספר טלפון אותו שינן אך אתמול - הוא לא זוכר, כי זה לא חשוב לו! לאבא חשוב לזכור את התורה, את הסוגיות שלמד, את התשובות שכתב - זה מה שמונח בראש מעייני! כל היתר - מתנדף מזכרונו ואיננו...'

כמה מרומם לקראת הסיפור, ולהבין עד כמה גדולה ההשפעה של הגדרת היעד, עד כמה היא קובעת אם נצליח ועד כמה להתעלות בתורה. כשהיעד מוגדר, כשהשאיפה ברורה, כשהמטרה בוערת בעוצמה ולא זיזים ממנה - בסופו של דבר משיגים את היעד ומגיעים למטרה, ומה שלא חשוב באמת - מתנדף עם הרוח, ומתיר את מלוא הכוחות והכישורים למטרה האמיתית!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשויות מטות - מסעי תשפ"ב ♦ עלון מס': 94

השגחה שבועית

העצה של דוד המלך

אנו אומרים בכל יום: "מִזְמוֹר לְתוֹדָה, הֲרִיעוּ לַה'... הָאֲרֶץ. עֲבְדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה, בְּאוֹ... בְּרִנָּה..." איך נוכל לעבוד את ד' בשמחה ולבוא לפניו תמיד ברננה, בכל מצב ובכל זמן?

אומר לנו דוד המלך - דְּעוּ, תדעו את מה שאני אומר לכם. וכאן מתחילים שבעת היסודות של החובות הלבבות, להשתלב בתוך המילים באופן נפלא:

דְּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים.
הוא היסוד הראשון: **הקב"ה מרחם יותר מכל מרחם.** שם הוי"ה מורה על רחמים. שם אלוקים מורה על דינים, על הקשיים שהאדם עובר.

האדם עובר קשיים, והוא שואל: "למה? אומר לו הפסוק: דע, כי הבחינה של אלוקים - דין, מגיעה מה' - רחמים, כי הכול מגיע מהקב"ה, שהוא מרחם יותר מכל מרחם שבעולם. הוא עֲשָׂנוּ.

הוא היסוד השני: **לא נעלם ממנו מה שטוב לאדם בנראה, בנסתר, בזה ובבא.** החובות הלבבות מסביר את היסוד הזה, שהיצרן יודע הכי טוב מה טוב ליצור. הקב"ה הרי ברא את האדם, 'הוא עשנו', ואם כן הוא היחיד שיודע מה טוב לאדם, הן בגלוי, הן בסתר, הן בעולם הזה והן לעולם הבא.

וְלֹא אֲנִיחֵנוּ (כתיב ולא באל"ף). הוא היסוד השלישי: **הקב"ה חזק יותר מכל חזק, וכל אשר חפץ ה' הוא עושה.** רק הקב"ה יכול לעשות הכול, ולא אנחנו. אנחנו לא יכולים לעשות כלום.

עֲמֹ וְצִאֵן מְרִיעִיתוּ. הוא היסוד הרביעי: **הקב"ה משגיח על הנהגת בני האדם כולם, לא יתעלם ממנו דבר.**

נחשוב על הכבשה, שמרגישה שהרועה רואה אותה כל הזמן, יודע לאן היא הולכת, ומתי היא צריכה לאכול ומתי לשתות. וכשהיא סוטה קצת מהדרך, הרועה מצליף בה ואומר לה: לא שכחתי ממך, אני צריך אותך קרובה אליי.

כך אנחנו, עמו וצאן מרעיתו, שהקב"ה משגיח עלינו כל הזמן.

בְּאוֹ שִׁעְרֵי בַתְּוֹדָה... בַּתְּהִלָּה הוֹדוּ לוֹ בְּרִכְוֵי שְׁמֹ. הוא היסוד החמישי: **אין אחד שיכול להועיל ולהזיק, אלא הכול ברשות הבורא יתברך.** כשהאדם יודע שרק הקב"ה נותן, ואף אחד אינו יכול לתת לו חוץ ממנו, אז הוא מודה אך ורק לו, ומברך רק את שמו יתברך.

כִּי מִזֶּה ה' לְעוֹלָם הַסֵּדוּ. הוא היסוד השישי: **רב טובו של הקב"ה על האדם הוא מתחילת ברייתו, אפילו אם האדם אינו רואי לך.** כי הקב"ה טוב לעולם, לעולם חסדו. לא משנה מה המצב של האדם, כולו חסד מאז ומקדם.

וְעַד הַר וְדָר אֲמוֹנָתוֹ. הוא היסוד השביעי: **הליכותיו נעלמות ועמוקות, אי אפשר להסיף ולגרום, לא להקדים ולא לאחור על מה שגזר הקב"ה.** הליכותיו של הקב"ה אינן לפי שכל האדם כלל, ולכן נקבל הכול רק באמונה. זה מה שהחזיק אותנו מדור לדור, וזה מה שיחזיק את הדורות הבאים. כשאומרים 'מזמור לתודה' עם הכוונה הזאת, מקיימים באופן אוטומטי את דברי השו"ע (סימן נא): **מזמור לתודה יש לאומרה בגנינה. שכל השירות עתידות ליבטל, חוץ ממזמור לתודה.** שבת שלום ומבורך, פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

מעטפה מכובדת באישון ליל

ל"ה, מחזק מאוד את מפסידי הממון ומביא על זה משל נפלא מאוד, מתוך ילקוט שמעוני רמז שצ"ח:

יורב חסד ואמת, אמרו חז"ל, אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה. כאשר יש דין על האדם וצריך תיקון, מרמזים לו משמים ולוקחים ממנו רכוש. אם כך, מה קורה כשאין מה לקחת ממנו? ה' עושה אתו חסד ונותן לו, ואחרי זה לוקח ממנו.

משל למה הדבר דומה? למלך טוב ורחום שאוהבו לווה מאוצר המלוכה מאה אלף זהובים. יום הפירעון עומד להגיע, והמלך יודע שאין לו כסף לשלם. מצד אחד אינו יכול לוותר על החוב כמשפט המלוכה, ומצד שני הוא מאוד רוצה לעזור לו. מה עושה המלך? לילה קודם יום הפירעון, זורק לו המלך דרך החלון חבילה ובה מאה אלף זהובים.

בני הבית כל כך מתרגשים. הם מגלים את האוצר ונהיה אצלם יום טוב. מעתה חיסול חובות וצמצומים; מיד פותחים מחברת ורושמים בה את כל השיפוצים שצריך לעשות, את כל הבגדים שצריך לקנות, את הנופש שכבר שנים לא פרגו לעצמם ועוד כהנה וכהנה. לא עובר זמן רב ושלוחי המלך באים לגבות את החוב עם תעודה מהוצאה לפועל, ומיד הם שמים יד על כל הכסף ולוקחים אותו.

בני הבית מורטים את זה? כל כך קצת זמן זה למה אתם לוקחים את זה? כל כך קצת זמן זה היה אצלנו. אין לכם לב? נתפרדה החבילה, וכל התוכניות הטובות התפוצצו מול עיניהם... איך שהם בוכים ואיך שהם מתלוננים על המלך הקפדן והעקשן שלא מוכן לבוא לקראתם, והם לא קולטים שההיפך הוא הנכון, שרק בגלל ליבו הרחום של המלך הם קיבלו אמש את המעטפה השמנה. ושבועם הוא המלך הטוב ביותר בעולם, כי העניק להם מתנת חיים כדי שיהיה במה לגבות את חובם. כשהמלך הטוב לוקח כסף או רכוש, זהו חסד כפול ומכופל. כי החסד של הלקיחה, הכפרה והתיקון, התחיל כבר בזמן שנתן את זה. הרי זה מפלאי תמים דעים להיטיב לנו באחריתנו, לטוב לנו כל הימים, לחיותנו כהיום הזה. (מתוך שיעור 18 בשער הבטחון)

אינו דומה מי שמתפרנס בצמצום ומסתפק במועט, למי שהיה עשיר וירד מנכסיו. בעוד הראשון חי כמו שהתרגל מאז ומעולם, הרי השני מתקשה להשלים עם המצב. זיכרון ימי הגדולה נוגס בו בכל פה, והצער על האובדן גדול וכואב.

איך מתמודדים עם ירידה כזאת? אומר רבינו בסוף הפתיחה: **ואם יאבד הממון ממנו, לא ידאג ולא יאבל לחסרונו, אך הוא מודה לאלוקיו וקחתו פיקדונו מאתו, כאשר הודה בנתינתו לו.**

באיוב פרק א' כתוב, **'ה' נתן וה' לקח.'** ה' רומז למידת הרחמים. גם הנתינה וגם הלקיחה, שניהם באים מצד הרחמים. בנוהג שבעולם, כשהיהדי מקבל עשר אלף דולר, אין הוא חושד שהיתה טעות בכתובת, ושאויל התבלבלו בינו לבין שכנו הצדיק שקם בחצות הלילה ולמד בהתמדה עד שחרית, או לבין שכן אחר שמתפלל כוותיקין בכל בוקר ולמד שעתיים אחר התפילה, מלבד השיעורים הקבועים שיש לו במשך היום...

לא. אין לו כל ספק שהכסף מגיע לו ביושר. הוא מצדיק זאת ואומר בשמחה: כמה מעניין! בדיוק השבוע נתכבדתי בפתיחת ארון הקדוש, אמרתי ויתן לך מילה במילה, ואתמול ביארציית של סבא שלי הדלקתי נר לעילוי נשמתו וביקשתי שימליץ טוב עלי שאזכה להתפרנס בכבוד, והנה מצאתי חן ונענית, והי' הטוב ידע בדיוק את הכתובת שלי ושלח לי מזומנים בו ביום, כה יתן וכה יוסיף עוד ועוד אלף פעמים אמן.

לעומת זאת, כשמפסיד כסף, מהו אומר? - למה זה קרה בדיוק אצלי? אולי לשכן שלי זה היה צריך לקרות. כי כשאני מגיע למנחה גדולה, הוא עדיין מתפלל שחרית. או לזה שכל היום שומע שירים חמרים ואף פעם לא מקשיב לשיעורי תורה כמוני. הגב היה צריך לבקר אצלו, וברור שיש כאן טעות בכתובת... וכי יש הבדל בהשגחת הבורא ית' בין הנתינה ללקיחה? וכי יעלה על הדעת שהכספים יוזו ממקום למקום מבלי שמנהיג העולם ייתן פקודה על כך? הרי זאת המציאות, ועל שניהם אומרים **'הי שם ה' מבורך.'**

הבאר מים חיים בפרשת חיי שרה (פסוק

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

- מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28
- מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית
אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי הגאחה מופלאים שסופרו ב"קו הגאחה פרטית"

בתוך עשרים שניות

מספר יששכר זילבר מבית שמש: בשעה 1:31 עמדתי בצד אחד של הגשר בצומת הר טוב, כשאני צריך להשיג את האוטובוס שיעצור בצד השני של הגשר בשעה 1:32. מיהרתי מאוד. רצתי לאורך הגשר, חשתי שמשוהו נשמת ממני אבל לא שמתי לב מהו הדבר. בסופו של דבר, בשנייה האחרונה לפני שסגר האוטובוס הנוסע ירושלימה את הדלת, השגתי אותו והודיתי לה' הטוב.

ענה התיישבתי סוף סוף בנחת, סידרתי את נשימתי, ואחר כך רציתי להסדיר גם את התשלום. בשלב הזה התברר לי מה בדיוק נפל במרוצתי: הרב-קו! אין רב-קו! בצר לי התנצלותי, חיפשתי משהו שימכור לי תיקוף, והיהודי שנתן לי לתקף ברב-קו שלו אמר לי: "זו מתנה בשבילך. אל תחזיר לי".

אמרתי לעצמי, שאין כל סיכוי שאני חוזר לתחנה המרוחקת שבצומת הר טוב ואוסף את הרב-קו הקטן שנפל מכיסי. עד שאגיע לשם שוב, הוא יידרס כמה פעמים תחת רגלי העוברים ושבים, ואם כך עלי להנפיק רב-קו חדש.

בירושלים סידרתי כמה עניינים חשובים. שהייתי בפגישה ובמהלכה לא עניתי לפלאפון, ואחר כך ראיתי ששכני מבית שמש התקשר אליי זה פעמיים. לא חזרתי אליו. חשבתי לתומי שהוא כנראה רצה טובה כלשהי ולבסוף הסתדר בלעדיי.

את הדרך מירושלים לבית שמש שוב העברתי בלי רב-קו. הפעם יהודי טוב הלוחה לי תיקוף, וביקש שאת הכסף שעליי להשיב לו, אניח בקופת צדקה.

הרעיון שאצטרך לבזבז זמן רב למחרת בבוקר, הכאיב לי ממש. ללכת לסדר רב-קו, פירושו לעשות את הדרך למשרד מרוחק ולחכות שם בתור כמנהג המקום. באתי הביתה והתפללתי לה' שיעזור לי. נתתי מטבע לצדקה וביקשתי מהריבונו של עולם, סולל הדרכים כולן, שיסדר לי רב-קו במהירות הגדולה ביותר, כדי שלא ייגרם ביטול תורה.

למחרת אחרי תפילת שחרית, ניגש אליי השכן שהתקשר אליי אמש פעמיים ואומר לי: "שמעת על ההגחה הפרטית המופלאה?"
"על מה אתה מדבר?"
"על הרב-קו שלך".

והנה מול עיניי הוא מוציא כרטיס מגנטי ועליו רשום שמי, שחור על גבי ירוק. "יישר כוח", אני אומר לו בתדהמה.

"למה אתה לא שואל איך זה הגיע אליי?"
"איך באמת?"

"אתמול ישבתי באוטובוס לירושלים, והנה מתקשר אליי חבר ושואל אותי איפה אני. כשהוא שומע שאני בדרך, הוא מציע לי: 'רד בצומת הר טוב, ואני אקח אותך הביתה ברכב שלי'."

זאת היתה הצעה נהדרת, שכן הדרך מתקצרת לי כך באופן משמעותי. ירדתי בצומת הר טוב, חציתי את הגשר, ובדרך אני רואה את השם שלך על הקרקע. הרמתי את הכרטיס ובשלב הבא התקשרתי אליך, אך לא ענית לי."

"אה", אני מהנהן בהבנה, "בגלל זה התקשרתי."
"ותבין כמה זה מרגש", ממשיך השכן הנלהב לשמח אותי בהארת פנים מן השמים. "הזמן שבו שהייתי בחוץ, בדרכי בין האוטובוס לרכב, היה בסך הכול עשרים שניות! באותן עשרים שניות מצאתי את הרב-קו שלך!"

(יום רביעי פרשת נשא תשפ"ב, אידיש, לילה, סיפור 2 / סיפור מס' 28649)

שופט כל הארץ

לפני שנה וחצי, בשעת לילה שגרתית, לא מאוחרת ולא מוקדמת, נסעתי ברכבי באחד מרחובות ביתר בדרכי הביתה. לפתע אני רואה אוטובוס גדול סוטה מהנתיב ומתפרץ מולי. הסכנה היתה מוחשית, כפסע היה ביני לבין אסון כבד. בחסדי שמים גיליתי תושייה ופניתי מיידית צדה. נצמדתי לטנדר שחנה שם וחיי ניצלו. נהג האוטובוס המשיך להשתולל, ופגע בחלק האחורי של מכוניתי. שמעתי קול פצפוף, וכשניסיתי לנסוע, נוכחתי שהמכונית רועדת. המכונית ניזוקה באופן חמור. הנהג מצדו המשיך בדרך כלא היה, ואני ממש לא יכולתי לסבול זאת.

רצתי אחרי האוטובוס, השגתי את הנהג וצעקתי לעברו שהוא פגע בי. והוא, במקום להתנצל צעק עליי בחזרה: "למה אתה מתפרץ לצומת?"

למעשה לא התפרצתי לשום צומת. כל הסיפור ארע הרבה לפני הצומת. באתי

שמירה מעולה

מספר יהודי בשם אברהם לוי: הבוקר רכבתי על אופניים חשמליים, ולפני שנכנסתי לשיטיל קשרתי אותם בחוץ כדרכי. אחרי התפילה המשכתי לכולל, התחלתי ללמוד סדר עיון, ופתאום בשעה שתיים עשרה אני נזכר במפתחות של האופניים. ממשמש בכיסים ורואה שהם אינם: שכחתי אותם בתוך המנוע. ידעתי שברגעים אלו, כל אדם שרואה את אופניי וחומד אותם, יכול להתניעם בקלות ולהיעלם עם השלל היקר. האינסטינקט הראשוני שלי היה, לקום ולראות בשלום האופניים ולקחת את המפתחות. אבל הקב"ה ריחם עליי ונזכרתי בסיפור על חסיד חב"ד שעמד בתפילת שחרית, כשלפתע, ביוברך דויד' הוא נזכר ששכח את ארנקו ליד הנהג.

מיד הוא עזב את בית המדרש, ואחרי כמה פסיעות הסתובב, חזר לבית המדרש והמשיך בתפילה. שאלו אותו: מה פשר מעשיך? ממה נפשך, אם לא צריך להציל את הארנק, למה הלכת? ואם צריך לעשות כן, למה חזרת?

ענה החסיד: ברגע הראשון מיהרתי להציל את הארנק ולכן יצאתי מבית הכנסת, אבל אחר כך חשבתי: הלא הארנק נמצא ברשות הרבים, ובדרך הטבע כבר גנבו אותו. אם הארנק עדיין לא נגנב, הרי שזה רק מפני שלקב"ה יש רחמנות עליי. ואם הוא מרחם עליי ושומר לי על הארנק, אני יכול להתפלל ברוגע וללכת לקחת את הארנק רק אחרי התפילה.

המעשה הזה נתן לי כוח. אמרתי לעצמי את דברי אותו חסיד: אם מהשעה שבע בבוקר ועד עכשיו האופניים לא נגנבו, אין זה אלא שהקב"ה מרחם עליי ושומר עליהם. מה יעזור שאצא באמצע הסדר? אחכה לסוף הסדר ורק אז אצא לחפש את האופניים.

המשכתי ללמוד עד השעה אחת בצהריים, ורק אחר כך יצאתי לקחת את האופניים החשמליים. ברוך ה', איש לא חמד אותם. האופניים ניצבו על עומדם והמפתחות חיכו לי בתוך המנוע. הקב"ה שמר לי עליהם.

(יום רביעי פרשת במדבר תשפ"ב, אידיש, צהריים, סיפור 3 / סיפור מס' 28474)

הוא ימליץ טוב בעדנו

הגעתי מלונדון לרבי שמעון בר יוחאי, במיוחד ליום ההילולא, ל"ג בעומר תשפ"ב. באמתחתי נשאתי אוצר יקר: חבילה של קוויטלאך - פתקאות - שנאספו מאת יהודי לונדון, שקיבלו עליהם קבלה טובה למען שמו יתברך, ויעמדו בה מל"ג בעומר עד ראש השנה תשפ"ג.

במירון אני נוכח לראות שהעניינים יגעים. יש נחש ארוך שבו עלי לעבור יחד עם ילדי בן השלוש, ילד חלאק'ה טהור שמחכה כבר שלוש שנים למעמד הזה. צעדתי אתו בנחש, ובתוך כך אמרתי תהילים לזכות היהודים היקרים, מקבלי הקבלות הטובות.

סוף סוף נכנסתי לציון, אלא ששם עמד שוטר ודחף אותי פנימה מהר מהר. "אני צריך לשים קוויטלאך על הציון", אמרתי לשוטר.

"אי אפשר", הוא הורה בידו שאמשיך ללכת. "מה זה נקרא 'אי אפשר'?" נדהמתי. "כאן זה רבי שמעון. רבי

קדיה נאמנה

ב-180 שנה לחודש קנייתם את הזכות של שכונה שלימה עם שבע בתי כנסיות. התורם יוכל להעביר את שמות כל בני משפחתו לתפילה יומיומית אצל הרבנים, ובערב ראש חודש לתפילה על ציון של בעל חובות הלבבות.

אדיבקה אני יודע

ב-104 שנה לחודש קנייתם זכות חלוקת עלונים בארבע בתי כנסיות ביישוב. התורם יוכל להעביר שמות לתפילה של כל המשפחה בכל ער"ח על ציון בעל חובות הלבבות.

מבקשי אמונה

ב-26 שנה לחודש קנייתם חלוקת עלונים בבית כנסת אחד. אפשר להעביר 2 שמות לתפילה בכל ער"ח על ציון בעל חובות הלבבות.

ממשיכים להפיץ אמונה בכל רחבי הארץ

1024 בתי כנסיות
כבר נקנו

מציבים יעד עד לחודש אלול
לעוד אלף בתי כנסת!
כמה מתוך אלו
יהיו הזכות שלך?

5221

בתי כנסת שבערי השדות
כבר לא יכולים לוותר על העלון הזה
הם פשוט נושמים אמונה

חייבים להמשיך ולהדרים חמץ

הביתה ולמחרת התקשרתי לחברה. שלחתי תלונה והשארתי את הפרטים שלי. אולי אם הייתי יודע מה הם יעשו עם הפרטים שלי, הייתי משאיר אותם אצלי, אבל איך יכול בן אדם עם ראש ישר לחשוב כל כך עקום?

עברו כמה חודשים, ושוב הרמתי טלפון לחברה. שם אמרו לי שהנהגה שפגע בי כבר לא עובד אצלם, ובכלל הוא טוען שאני אשם, ואני זה שפגעתי בו.

הטענה הצחיקה אותי. תעיד מכונתי שהוא זה שפגע בי. אבל לא היה לי עסק עם מי שמחפש עדים וראיות למה שהיה באמת, אלא עם מי שרוצה לנצל מצב כדי להרוויח, ואם אפשר על חשבוני, למה לא?

עברו עוד כמה חודשים, ואני מקבל מכתב מעורך דין, שעומד להיערך נגדי משפט, ובקרום אקבל תור לדיון, בו עלי להשמיע דברים להגנתי. סברתי לתומי שהאירוע כל כך ברור ופשוט, שאין לי כל בעיה להגן על עצמי ולספר דברים כהווייתם. נראה שגם הם חששו שדברי האמת יתקבלו על הדעת, ולכן הם מיהרו להתקדם בתביעה שלהם. לא עבר זמן רב, ולידי נוחת מכתב מבית המשפט ברמלה, שם נאמר שנערך דיון בלעדיו. יצאתי חייב, ועלי לשלם קנס של שמונת אלפים שקל.

בשלב הזה הבנתי שאני מוכרח לקחת עורך דין. זה סידר לי קודם כול ביטול של הדיון הקודם שנערך בלעדיו ללא הודעה, וזימון לדיון בנוכחות שני הצדדים. הדיון נדחה פעם אחר פעם, עד שלבסוף הוא נקבע ליום שני פרשת חוקת.

ביום ראשון בערב אני מתקשר לקו השגחה פרטית ושומע את שיעור מספר 22 של ר' דוד. למה דווקא את השיעור הזה? אין לי מושג. זה הקב"ה שסידר את זה. ר' דוד השמיע את דברי חובות הלבבות, שהקב"ה מתקן ענייניו של האדם ודואג לו יותר ממה שהאדם דואג לעצמו. הקשבתי לכל השיעור, כולו מקשה אחת של חיזוק, אמונה וביטחון. כשסיימתי לשמוע זאת הרגשתי בטוח ורגוע. אמרתי לעצמי: אין כאן כלום! לא נהג, לא חברה, לא עורך דין ולא שופט. נמצא כאן רק ריבוננו של עולם, שדואג לתקן ענייני יותר ממה שאני דואג לעצמי. אני בידיים טובות. הכול בסדר, הכול יהיה בסדר. יהיה מה שיהיה, ה' יסדר הכול על הצד הטוב ביותר.

למחרת הגעתי לבית המשפט, כשאני מצויד בספר חובות הלבבות. היה לי הרבה זמן לעיין בו, עד שהגיע תורי להשמיע את דברי. אמרתי את הגרסה שלי, אבל השופט לא התרשמה בכלל. התחילה חקירה נגדית ושאלו אותי כל מיני שאלות מוזרות, כאילו לא עמדת כאן ודיברתי כמה דקות. "למה פנית הצדה?" שאל אותי עורך הדין הנגדי. "היית צריך לעשות רוורס". זאת היתה טענה כל כך מטופשת, שזו הייתה תת רמה להסביר, שכאשר אוטובוס גדול מתקרב במהירות עצומה ונהג שיכור מייך או ממשוה אחר נוהג בו, אי אפשר לסמוך על המהירות של האוטובוס ורק לנסוע אחרוה. הסבירות היא שאם הייתי עושה כן, לא הייתי כאן היום היי. החקירה הנגדית המשיכה להפציץ בשאלות לא קשורות, כשהשופט מעודדת אותם ומסתכלת עליי בעיניים עקומות, אבל אני התחזקתי. זכרו של השיעור היה חי באוזניי. שוב ושוב אמרתי לעצמי, שהתובע אלה העברות שלי, והשופט הוא הקב"ה, וכל השאר אפס אפסים, אין להם שום אפשרות להשפיע על מהלך העניינים פה.

הגיע הזמן לצאת להפסקה. עורך הדין אמר לי: "אני רואה שהמצב קשה. הולכים להרשיע אותך ויש לפניך שתי אופציות. או לדרוש נימוק לפסק דין, אבל אז יכולה השופטת להתנסח כאוות נפשה וליצור מסמך שיקלע למטרתה באופן שייקוב הדין את ההר. או לוותר על נימוק ולהגיע לפשרה, וכך להוריד עד חצי מסכום הקנס".

אמרתי לעורך הדין: "השופטת לא באמת שופטת, ואני לא חושב שאני צריך לוותר על זכותי לצאת נקי מאשמה. הקב"ה הוא שופט כל הארץ, והוא מנהל את זה. אני מעדיף לחכות ולראות את ישועת ה'".

עורך הדין הרים ידיים. מיד כשנכנסנו הביאה אתה השופטת חוברת של דפים. "הנה בסק דין", היא אומרת ושואלת, "נו, לזה ציפית?"

לעלתי בדפים: הכול הפוך ממה שהיה. בית המשפט הצליח ממש להפוך סדרי בראשית. היה כתוב במפורש שהאירוע היה בבוזר! את מי זה מעניין שזה היה בלילה? אין קשר בין מה שהיה למה שכתוב, נראה שהקירות הבינו הרבה יותר טוב מה שקרה מאשר השופטת, אבל משום מה השורה האחרונה היתה: לאור העובדות איננו מוצאים סיבה לחייב את הנתבע. כמו כן יש לשלם לו הוצאות עורך דין ובית משפט.

בסופו של דבר לא שילמתי שקל, גם לא הוצאות עורך דין, ויצאתי משם זכאי! לגמרי!

עורך הדין אמר לי, שעשרים שנה הוא במקצוע, ואף פעם לא קרה לו דבר כזה. אני לא מנסה להסביר מה שקרה. כל המהלך היה נגדי, כל המסקנות הובילו להרשעתי, אף אחד לא שמע אותי, אף אחד לא התעניין בי באמת. רק הקב"ה שמע אותי. רק הוא ניהל את הכול. רק הוא שפט אותי. רק הוא זיכה אותי.

השיעור של ר' דוד רעם באוזניי: הודו לד'... כי לעולם חסדו!

(יום שלישי פרשת חוקת תשפ"ב, אידיש, לילה, סיפור 2 / סיפור מס' 29123)

שמעון לכל. איך אתה אומר שאצל רבי שמעון אי אפשר להניח קוויטלאך? אבל השוטר לא ענה לי כמוכן. הוא הראה באצבעו בתנועה מאיימת, ואילץ אותי להתקדם במהירות, כאשר בקושי יש ביכולתי להתרכז במשהו. הקוויטלאך נשארו אצלי.

כאשר יצאתי קידם את פניי יהודי שחילק חיי רוטל משקה בצורת שקיות שוקו קר. זה היה בדיוק במקום. החום היה גדול וגם האכזבה. לקחתי שלוש שקיות שוקו והלכתי למצוא מקום על ההר, עדיין חושב מה לעשות כדי שהקוויטלאך יגיעו ליעדם. שליח שאינו עושה שליחותו - סימן רע לשולחיו, ואני רציתי להיות סימן טוב.

אני הולך עם הילד שלי ושקיות השוקו ביד, והנה פוגש בחור העטוי באפודה של אחד מחברות השמירה וכיפה על ראשו. לא ידעתי להחליט מהו החלק ההולם יותר את האישיות שלפניי, אפודת השומר או הכיפה. כך או אחרת, הוא רואה אותי עם שקיות שוקו ושואל: "איפה קיבלת את זה?"

"אתה רוצה שוקו קווי", הצעתי, ונתתי לו שקית אחת. הוא הודה לי מאוד, ובפרץ של הכרת הטוב שאל, "תגידי היית רוצה לשים קוויטלאך על הציון של רבי שמעון?"

"מאיפה אתה יודע שיש אצלי קוויטלאך? מי שלח אותך?" "אף אחד לא שלח אותי", ענה לי הבחור, "סתם שאלתי. פשוט רציתי להחזיר לך טובה".

"אז שתדע לך, שיש אצלי לא סתם קוויטלאך. אני שליח של קהילה שלמה בלונדון, ויהודים שקיבלו עליהם קבלה טובה שלחו אתי קוויטלאך כדי שאשים על הציון. אין לי ספק שנבחרת משמים להיות השליח של רבי שמעון בר יוחאי, שיביא לכך שהקוויטלאך יגיעו לציון שלי".

הבחור התרגש. הוא. שליח. של רבי שמעון. "אומר לך את האמת", שח לי, "הייתי בתפקיד בפנים, בציון, למהר את האנשים לצאת. עשייתי זאת כמה דקות והלב שלי לא עמד בזה. איך אני יכול לסלק יהודים מרבי שמעון? רציתי להעיף את האפודה של השמירה ולעזוב את התפקיד המרושע הזה. ביקשתי שיחליפו אותי, ואכן נשלח משהו אחר במקומי. עכשיו אני הולך להיכנס לציון פנימה, ולך אני מציע שתיכנס שוב לתור של הנחש, ואם תוך ארבעים דקות תהיה בפנים, אני אהיה שם ואתן לך להניח את הקוויטלאך על הציון". רגע אחר כך הוא הוסיף: "אני חושב שזאת זכות גדולה להיות שליח לדבר כזה. אם נבחרתי משמים לעזור לך, גם אני רוצה לקבל על עצמי קבלה טובה".

עשיתי כעצתו, ועם הילד-חלאקה שלי נכנסתי שוב לנחש הארוך שלפני הציון. התקדמנו לאט-לאט. ארבעים הדקות עברו ועדיין היינו בחוץ. כאשר סוף סוף נכנסנו לציון, הבחור לא היה שם. במקומו עמד שם משהו אחר. הבנתי שאין לי סיכוי, והתקדמתי בתוך הציון, מנסה להאט את צעדי ככל האפשר. "מזל טוב", אומר לי השומר למראה הילד, "האם תרצה שהוא ינשק את הציון לכבוד החלאקה?"

מה השאלה?! הוא לקח את הילד מידי, ואני הוצאתי את הקוויטלאך שישים אותם על הציון. ברוך ה', הקוויטלאך הגיעו לציון!

מכיוון שראיתי שזו עת רצון, הוצאתי מכיסי מספריים וסיפרתי את לידי היקר בתוך הציון. יצאתי עם ילד מסופר ברובו, כאשר הקוויטלאך בפנים, נדהם מול ההשגחה המופלאה. הכול התנהל באופן כה מפתיע ולא טבעי. הקב"ה שלח בכל פעם שליח אחר, ובלבד שהקוויטלאך ייכנסו. הרגשתי שרבי שמעון בר יוחאי פעל בעצמו, שהקוויטלאך יגיעו אליו. הן היום הזה הוא הילולא שלו, יום של חתונה, והפתקאות של הקבלות הטובות, אשר נועדו להגדיל את שמו יתברך בעולם, לא היו אלא דורות דרשה לאדוננו בר יוחאי.

(יום ראשון פרשת נשא תשפ"ב, אידיש, לילה, סיפור 1 / סיפור מס' 28573)

ביום חמישי כ"ד סיון עשיתי את הטלפון המרלי. תרמתי עלונים לטכונה של עשרה בתי כנסת לזכות בתי שתינושע בדיוק הנון. ביקשתי שתתארגן עד ראש חודש, ולא אמרתי איזה חודש. חששתי שראש חודש תמוז קרוב מדי, ואולי זאת תהיה ישועה מסוימת גדולה גם אם זה יהיה רק לפני ראש חודש אב. אבל הקב"ה הראנו את חסדו הנדול תוך כמה ימים בלבד, ובר"ח תמוז התארכה הבת בשעה טובה וסוללת!!!

ביום ראשון כ"ט סיון הבטחתי שאם אתארגן עד ראש חודש תמוז אחרים עלונים לעשרה בתי כנסת. התארגנתי ברחמי ה' וראיתי בחוש שהישועה הגיעה בזכות הפצת העלונים. אני זוכה עכשיו לקיים את הבטחתי, ומודה לכם על חלקכם בישועה.

לפני כמה חודשים תרמתי למרקיט 'השגחה פרטית לכל יהודי' בכל סיני' והעברתי את שמועתי של בני ובתי לדיונים הנוגים. פינהם התארגנו בשעה טובה, ונתתי אני מבקש להחליף את כנסת הבקשה, בניכוח לחתן אותם ברובע ובשילה ושיבנו בתים מאמינים בישראל.

רשות המסים דרשה ממני קנס של 6800 ₪. תרמתי להשגחה פרטית' הוראת קבלת של 50 ₪ ש"ח, זכר נרגעתי. ידעתי שעשיתי את שלי והקב"ה בודאי יעזור. ב"ה תוך יומיים ראיתי ישועה. והקנס הוקטן ל-750 ₪ ש"ח.

בסטון - מילת המפתח!!!

תרמתי סכום להפצת האמונה לזכות אתונשי שבגנ"ה התארגן עד 40 יום, ובה' ביום ה-39 את התארגנה.

חפש בעמדות נדרים פלוס 'השגחה פרטית לכל יהודי, בכל פינה!' ובחר בעצמך את הישועה שברצונך לזכות. או בטלפון - 02-6313-742

כי לכל יהודי יכול לשנות את חייו לטובה מתוך אמונה בהשגחה פרטית!

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

שאלה מספר 46

א' ב' מרכסים

אדם שמצבו הכספי אינו טוב כל כך, האם הוא יכול לקחת על עצמו עול כספי בשביל צרכי מצווה, כגון גגרטור וכיו"ב, או שרק מי שהוא בעל אמונה חזקה מאוד יכול לעשות כך?

זאת למודעי, שבהוראות למעשה בכל ענייני אמונה וביטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה לך רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לדון ביחד בסוגיית הביטחון, אבל ההוראה למעשה שכל אחד ישאל את רבו.

הוצאת מצווה חוזרת

על כל פנים מדובר בשאלה הלכתית ולא בענייני אמונה וביטחון.

הרב יוסף דושינסקי מחיפה והרב גמליאל הכהן רבינוביץ מבני ברק: אם המדובר בבעל חוב החייב לאחרים, מוטל עליו קודם לפרוע את מה שהוא חייב, ולאחר מכן להתעסק בצורכי מצווה. והמליץ על כך מרן החיד"א (דבש לפי מערכת פ"א ז"ך) רמז מהפסוק (שופטים ה, ב) "בפרוע פרעות בישראל, בהתנדב עם ברכו ה'": קודם כול "לפרוע החובות", ואחר כך "לנדב", ואז יהיה "ברכו ה'". אך אם אין לו חובות, רק שמצבו הכספי אינו קל כל כך, ודאי שצריך לדחוק את עצמו לצרכי מצווה, ויקוימו בו כל דברי חז"ל בזה.

הרב דוד לייפער מירושלים: דבר חשוב הוא לעשות מצוות, אך מוטב שיזכה בזה את בני ישראל, מאשר שייקח על עצמו עול של חובות. וגדול המעשה יותר מן העושה (בבא בתרא ט). והמזכה את הרבים אין חטא בא על ידו.

הרב אריה מרדכי גרינוואלד מבית שמש: העצה היעוצה בזה, שיצבור מעט מעט עד שיהיה לו כל הסכום. כך לא יצטרך ללוות. וכך ראו אצל הרבה צדיקים, אשר במשך כל השנה צירפו פרוטה לפרוטה עבור רכישת אתרוג.

שאלה לעלון 96

ב"ה אני מתחזק באמונה וביטחון שהכול הוא בחשבון והכול לטובה, אך לפעמים, כשאני רואה את הסובבים אותי והם מסודרים בפרנסה טובה או בדירה שקיבלו ללא משכנתא, אני מאוד מתקשה להתחזק בביטחון. אולי צריך להתחזק במידת הקנאה. כך או כך, הבו לי עצה איך אפשר לעמוד על כך, להאמין שמה שמגיע לי יהיה לי, ולא להסתכל על מה שיש לאחרים.

י' מבית שמש

מסיבת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שלוחה 5<3 (לאחר בחירת השפה) | [מנן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189 תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ושם עיר עד יום ראשון פרשת דברים. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

נקודה מתוך שיעורו המופלא של

הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מליקוד

הבטלות - תיקון לנפש

איזו בטלות. כמה צער יש. אבל לא, גם הבטלות היא מתנה מאת ה'. כן כן, מתנה! זהו תיקון גדול לנפש. במקום להצטער, במקום להאשים את בורא העולם בכך שאני כזה - רק יהדות. בהחלט אין חובה להיות בטלן, אבל אם כבר, אזי יש לראות את הטוב שבדבר. את תיקון הנפש שיש מכך.

ואם כבר מדברים על הבטלות, כדאי לרדת לשורש. מדוע הבטלות כל כך כואבת? הסיבה לכך היא 'כבוד'. זה לא כל כך מכובד להיות בטלן... על פי רוב, אחרי מעשה בטלות מצטערים בעיקר על - מה יאמרו הבריות?

אם כך, הפתרון מאוד פשוט. להכניס לראש שהכבוד הוא 'הבל הבלים', להגיד אלף פעמים: 'הכבוד - הבל הבלים'. כששוכחים משהו חשוב, לזכור: 'הכבוד הבל הבלים'. כך נוכל להתגבר על הצער. ולהיות שמח גם בחלקו של בטלן...!

"איזהו עשיר השמח בחלקו" (אבות ד, ה). להיות 'שמח בחלקו' זוהי עבודת חיים; יום-יום, רגע-רגע. יש האומרים: כרגע אני עדיין לא מסוגל להיות שמח במה שיש לי, נחכה עוד קצת. אך לא: החכמה היא להיות שמח ברגע זה, במצבך העכשווי, עם הבית שיש לך עכשיו ועם הילדים שלך כפי שהם כרגע. להיות שמח עם כל הבעיות שלך. עם התכונות הקשות שלך. להודות לה' על כולן.

ניקח את הבטלן; זה כל כך קל להיות בטלן. מספיקה החלטה קטנה לא נכונה, ואתה כבר תקוע בפקק לכמה שעות. במקום לשבת בתוך ים של מכוניות ולבכות על הבטלות - מה, לא יכולתי לנסוע משם ומשם?! למה אני לא חכם לראות את הנולד?! תמיד אני כזה בטלן... במקום זה, לזכור שהקודש ברוך הוא הביא אותי לכאן, וגם הקב"ה יושב יחד עמי בתוך הפקק. השכן עשה אתמול חתונה, ואני שכחתי מכך לגמרי,

שיעור הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א נמסר מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלוחה 2 < 2 (לאחר בחירת השפה)

השפעה פרטית

אני רוצה למסור תודה מיוחדת למנהלי הקוים. מאז נוסד הקו אני מקשיב לו, ובמיוחד לשיעורים של הרב דוד קלצקי. יש לי הרבה חיוק ותועלת. כל נשוא האמונה נכנס לי לראש חזק מאוד...

מצד התקבלים

תרמתי להפצת העלון ב-40 בתי כנסיות, בתקווה שבזכות זה אצליח למצוא עבודה ולהתפרנס בשפע. מיד אחרי התרומה קיבלתי טלפון ממקום עבודה שרציתי מאוד להתקבל בו, ובי"ה יש לי פרנסה בשפע. תודה על שבכות הפצת האמונה הגיעה הישועה.

מצד התומכים

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה ולמזכי הרבים: בניים ובניי בניי יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבינק	מטלוח בזכר	בעמדות נדרים
לאומי סניף 902	5475	פנול על שם
חשבון 57390056	ירושלים	'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן 70 אסתר וחוגי איריס נועה בת סוליקה יוצ"ח שיחיו

עלוניים ל-180 בתי כנסת

מ.י. בן 9. להצלחה בכל העניינים ולהודאה על העבר ובקשה על העתיד

עלוניים ל-55 בתי כנסת

הבטחתי 55 בתי כנסת כמנין 'לה' אם אני התארס ובי"ה התארסת תוך שבועיים.

עלוניים ל-50 בתי כנסת

לזיווג הגון בקרוב.

עלוניים ל-40 בתי כנסת

הצלחת התורם ובי"ה בניי חיי ומזוני ובמכירת הדירה.

בעילום שם לפרנסה בשפע וברוח וביניקל.

לזכות מ.י. בן 7. לזיווג הגון.

לע"נ עמיאל בן סעדיה נלבי"ע י"א אב תשפ"א. לפרנסה בשפע.

כמנין שמיעה לרפואת יוסף בן עדיית סעדה. שכל התביעות יסתדרו במהרה וברוח גדול. בעילום שם לרפואה וישועה שלמה בקרוב.

משה יעקב בן שרה לזיווג הגון.

לס"ד לרונית בת גמילה יפה

למציאת דירה טובה ביעשוב טוב במהרה.

שנזכה לקבל משכנתא לקניית דירה לבתי צ.פ. בת 7.

לזכות נ.ב.ה. שיגדל בתורה ובירא"ש.

להצלחת חיים שלמה בן חנה בכל ובפרט בענין הממוני. י.מ. לבריאות נחת ברכה והצלחה בכל העניינים.

להאמין שהכל לטובה ולזכות בזרע של קיימא.

המעוניינים להפיק את העלון מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנושי בין 13:00 ל-15:00

ניתן להשאיר הודעה בבל שעות הישיבה ונחזור אליכם בס"ד
מטלוח הגיונות יהיה ללא חשלום למפיצים 250 עלוים ומעלה
בבוצת נקודות חלוקה או 20 עלוים במחיר מטלוח בלבד

מייל לעיליות סיפורים: A023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל 7- B023011300@GMAIL.COM

ד"ר פסח יצירטל - גו"ס

הכלית העלון הוא, לקרוב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יתפרע להתפלה ולשמוע קריאת התורה.

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

441

פרשת מטות תשלפ"ב

השלג קישט את פסגות ההרים, גלש אף לוואדיות וסיכן את הנהגים. המפלסות עשו עבודה נאמנה. נסענו לאט בחסות החשכה הכבדה. החזאים דיווחו על שלגים יותר מעובים בהמשך הלילה, והציעו לנהגים לבטל נסיעות לא דחופות. הנהג במכונית המשפחתית שלי, היה אחי הגדול, מדוע? - כי אני, בעל הרכב, הייתי באותה עת בשלילת רשיון נהיגה, עקב הצטברות של נקודות. שלילת רשיון ליהודי שזקוק לרכב כמו אוויר לנשימה, הוא עונש ראוי לשמו, וזה בהחלט לקח שנלמד. זאת מחוץ לעובדה שמי שצובר נקודות עקב רפורטים, הוא לא בדיוק צדיק גדול על הכביש, והוא נעבעך, מסכן חיייהם של צדיקים והולכי רגל... קיבלתי את הדין באהבה, אבל בעוד יומיים, אי"ה, הרשיון יחזור אלי, ושלום על ישראל.

אחי נהג בבטחה. הגענו בדיוק בשעה שבע בערב לחופה. בן הדוד הצעיר שלנו, היה החתן, ומכאן שדאגנו לשמחו מכל הלב. בשלב מסוים מזיעים ועייפים נטלנו ידיו. ברכנו 'המוציא' והתיישבנו לסעודת המצווה. השמחה הרקיעה שחקים ופעם אחר פעם הלכנו וחזרנו לרחבת הריקודים. בשעה אחת עשרה בלילה נכנסה שיחה לטלפון שלי, הרעש שבקע מן הרמקולים היה עצום, כך שהעדפתי לצאת החוצה ולנהל שיחה שקטה. על הקו היה הבוס שלי, שביקש ממני כמה בקשות מקצועיות דחופות שיש לבצען מוקדם בבוקר.

אחרי שנגמרה השיחה, אחי מסמן לי שהוא רוצה לחזור ירושלימה... אמרתי: "למה לא, נוסעים". התיישבנו ארבעתנו וכעבור פחות משעה המכונית חנתה מתחת לדירתי וכל אחד פנה לדרכו. לפני שהספקתי להגיד קריאת שמע על המיטה נזכרתי... אוי... שכחתי... לברך ברכת המזון!!! בגלל הסחת הדעת בשיחה עם הבוס. טוב, נו, מה עושים? אני עדיין שבע והמרחק לאולם החתונות פחות משעה. אין לי מושג מדוע לא פתחתי 'משנה ברורה'... יכולתי גם להרים טלפון לפוסק הלכות שהכרתי. בהחלטה חפוזת החלטתי שאני חוזר לקרית ספר! לברך שם. אבל מי ינהג? כולם הלכו לישון. לא נעים להטרידם. אחרי כמה היסוסים קצרים, החלטתי לנהוג בעצמי. בזהירות, ואני בשלילה. לא נורא - זכות המצווה תגן... שעה מאוחרת, השוטרים עייפים, אבל מצווה! הרגשתי שאני הולך לקיים מצווה חובקת עולם, חוזר למקום הסעודה. בטח ממתינה לי שם יונה מזהב, או אולי ארגז עם מטבעות כסף עתיקים ששווה הון...

לא יזחל דברו ככל היצא

בפיו יעשה (ל, ג)

ידועים דברי מרן החיד"א זצ"ל שמפרש את הפסוק בדרך רמז: 'לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה', שכל מי ששומר את כוח הדיבור שלו שלא יתחלל ונזהר מדיבורים אסורים וכיוצא בזה, הרי הוא זוכה שיתקיים בו 'ככל היוצא מפיו - יעשה', שהקב"ה ישמע לתפילותיו ולבקשותיו, וכל מה שביקש - הקב"ה יעשה.

* * *

סיפר מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל: פעם הגיעו אנשי ה'חברא קדישא' למרן ה'חזון איש' זצ"ל. היה זה לפני חול המועד והם שאלו אותו האם הם יכולים לחפור קברים קודם החג כדי שיהיו מוכנים לעת הצורך, ובכך למעט טרחה בחול המועד? אמר להם ה'חזון איש': "מי אמר שבכלל ימותו בחול המועד?". השיבו לו: "עד עכשיו לא היתה שנה שלא מתו בחול המועד...". ענה להם ה'חזון איש': "השנה לא ימותו!". ואכן באותה שנה לפליאת כולם לא מתו בחוה"מ והדבר היה לשיחת היום... [מתוך 'מנחת תודה']

לא יזחל דברו ככל היצא

בפיו יעשה (ל, ג)

מביא מוהר"ח ויטאל בשם החכם מוהר"ש שורק זצ"ל (ליקוטי תורה-פרשת עקב), שנרמז בפסוק זה שיזהר האדם שלא יעשה את דבריו חולין - שלא יזלזל בדיבורי פיו לחשוב שאין בהם ממש, כי 'ככל היוצא מפיו', של אדם, 'יעשה' - עושה רושם אם לרע אם לטוב, בורא סניגורים או קטגורים, ח"ו, על כן ישמור מאד פתחי פיו... וזה אפילו בדיבורים רגילים, ועל אחת כמה וכמה בדיבורים של תפילה. אין לתאר ואין לשער מה רב כוחו של דיבור תפילה, ולא לחינם הגדירו חז"ל את התפילה שהיא מהדברים 'העומדים ברומו של עולם', ובפרט אם היא תפילה מעומק הלב.

* * *

מספר בעל המעשה: "נסענו ארבעה בני משפחה ירושלמים, על כביש 443 לחתונה בקרית ספר. החורף היה בעיצומו,

שוין. נהגתי בזהירות, הגעתי לאולם אחרי שכל המוזמנים הלכו וחוץ ממנקים ומלצרים מותשים שבאו ונכנסו, האולם היה שמים. חיפשתי פינה וברכתי במתינות, כמונה מעות, כולי קדושה וסילודין, מרגיש כמו הצדיק הכי גדול בעולם...

עוד פחות מ-48 שעות הרשיון חוזר אלי... נכנסתי למכונית ופתחתי בנסיעה. הגעתי לצומת שילת ופניתי שמאלה לכיוון ירושלים. רוחות זועפות וגושי ברק היכו ברכב. לא ראיתי יונה מזהב ולא ארגז אוצרות, אלא נידת משטרה שופעת פנסים כחולים מהבהבים ניצבת בצדי הכביש... ליבי החסיר פעימה. אל תשאל איך ולמה, דלת הניידת נפתחה, ושוטר גבה קומה יצא ממנה וסימן לי "לעצור". לא סיפרתי לכם שישנו סעיף מפחיד מאד הצמוד לטופס שלילת הרשיון שלי ובו כתוב שחור על גבי לבן, כי במידה והנשלל ינהג בתקופת השלילה - הוא יישלח אוטומטית לשבעה חודשי מאסר ללא משפט!!! - רחמנא ליצלן.

"רשיונות בבקשה" ביקש השוטר, והוסיף: "פנית שמאלה ללא איתות ועקפת מכונית מצד ימין תוך עליה על קו הפרדה. מה יש לך לומר?".

אשתי, שלושת ילדי, הורי שהיו בריאים, החברים לעבודה כולם חלפו לי מול העיניים... תוך שאני עורך להם טקסי פרידה רווי דמעות, בדרך לבית הסוהר...

"אני כבר בודק במחשב את ההיסטוריה שלך וחוזר אליך", מעדכן השוטר ביבושת.

"איך אני יוצא מזה, אבא שלי שבשמים?" צעקתי בלב, וקיבלתי מתנה.

- "אדוני השוטר, אתה נראה לי יהודי מסורתי עם אמונה תמימה בקב"ה ואני רוצה להציע לך עסקה מעניינת".

הלה זקף גבותיו. "אל תציע לי שוחד, זו עבירה חמורה... שיכולה לשלוח אותך עד בית הסוהר" - קבע השוטר וחייך.

- "לא, לא חס וחלילה שוחד. אבל תרשה לי לספר לך שקיימתי עכשיו מצווה נדירה מאד מאד. ואני מוכן לתת לך חצי מן שכר המצווה כשכר לעולם הבא שלך, מעין עסקת יששכר וזבולון, ואתה אל תביט במחשב... זה הכל...".

הבטה שלו במחשב, השמים ירחמו, היתה שולחת אותי כידוע, ל'נופש' ארוך בכלא...

השוטר הכניס ראשו למכונית, לא שת ליבו לגשם המטפטף ושאל, "ספר לי בבקשה על המצווה הנדירה!".

סיפרתי לו, והפלא ופלא הרעיון מצא חן בעיניו, "בסדר, חצי חצי... אבל בתנאי נוסף" אומר איש החוק, "יש לי אחיינית קטנה שוכבת כבר חצי שנה בבית חולים חסרת הכרה. המשפחה כולה בוכה וחסרת מנוחה. אנחנו ליד מיטתה קוראים תהילים, אבל שום דבר לא השתנה. אני מוכן לא להביט במחשב, אבל אתה נראה לי יהודי ירא שמים,

שמתפלל שלוש תפילות ביום, תכניס את שמה לתפילות ותקרא תהילים בשבילה, ואשמח לעדכן אותך אם נזכה לישועה". לחצנו ידיים, והעסקה התבצעה. השוטר רשם את מספר הפלאפון שלי, ופנה לדרכו, כשהוא מניח על כף ידי פתקה קטנה ובה שם הילדה ושם אמה ואביה.

תשמעו... שלוש תפילות ביום! התפללתי בכל כוחי... כשהלכתי בדרך, בשכבי ובקומי, בעבודה, בבית, בבית הכנסת, שמה של הילדה לא מש מפי, תוך אמירת תהילים בכתב ובעל פה. ולמה? כי בזכותה אני לא נמצא כבוי ונזוף בין הסורגים. כמה הכרת הטוב יש לי לאותה בת ישראל חולה, שבזכותה אני מסתובב כאדם מאושר ורגוע.

כעבור יומיים חזר אלי הרשיון... כעבור שבועיים באישון לילה, נכנסת שיחה, ומי על הקו: "שלום לך אדוני, מדבר השוטר מכביש 443. אני נמצא עכשיו עם כל המשפחה ליד מיטתה של הילדה, לפני שעה היא פקחה עיניים. התחילה למלמל. ולפני כמה דקות היא הכירה אותנו בשמות. נס ופלא! וזאת אחרי שהיינו כולנו כלאחר יאוש. לי אין ספק שהתפילות המיוחדות שלך הועילו. וכמו שקבענו אני שמח לבשר לך בשורות טובות. אבל ביני ובינך, אל תעבור על החוק, כי חוקי התעבורה הם גם חוקי שמירת הנפש על פי התורה! לא ככה?". בהחלט ככה...

[מתוך ספריו של הרב יעקב (קובי) לוי]

וַיִּתֵּן לָהֶם מִנְשָׁה לְבַנָּי זָדָה וְלְבַנָּי רְאוּבֵן וְלְבַנָּי שִׁכֵּט מִנְשָׁה בֶן יוֹסֵף (לֵב, לֵב)

כשנכבשה ארץ סיחון ועוג, באו בני גד ובני ראובן ובקשו - כי מקנה רב להם. התנה איתם משה רבינו שיעברו חלוצים במלחמת כיבוש הארץ. כתב הנצי"ב מוואלוז'ין זצ"ל (העמק דבר, דברים ג, טו), שמשה רבינו פנה מיוזמתו לשבט מנשה, שיסכים שחצי השבט ינחל בעבר הירדן, כי היו בני תורה וידריכו את בני גד ובני ראובן.

יש להבין, מדוע ביקש משבט מנשה ולא ביקש זאת משבט יששכר שהם 'יודעי בינה לעיתים' ומורי הוראה (יומא כו.), ומבני 'יהודה מחוקקי' שהם בעלי הלכה (תוספות שם)?

מבארים רבותינו 'בעלי התוספות' (ע"ה"ת, בראשית מד, יג) שהיה כאן עוד ענין, שכיון שמנשה רדף אחרי אחי יוסף במצוות אביו והאשימם בגניבת הגביע שנמצא לבסוף באמתחת בנימין והאחים קרעו שמלותם, לכן ג"כ נקרעה נחלתו, שאחרי 250 שנה רק שבט זה נקרע ונחצה - חציו בעבר הירדן המזרחי וחציו במערבי.

* * *

מין ה'חפץ חיים' זצ"ל סיפר, שבראדין הייתה אלמנה שלא השיגה ידה לשלם שכר דירה. היה זה בעת החורף,

והתחננה בפני בעל הבית שלא יזרקנה לרחוב בתקופה קשה זו, אלא ימתין לאביב. הקשיח ליבו, אך התבייש לזרוק את מטלטליה אל הרחוב. מה עשה? הסיר את הרעפים מעל חדרה. קור נורא חדר, הגשמים הציפו את החדר, ובדמעות יצאה אל הרחוב.

אמר ה'חפץ חיים': "המקרה עורר סערת רוחות, כעס וזעם, אבל צרות אחרונות השכיחו את הראשונות והמקרה הוסח מן הדעת - אבל אני לא שכחתי! אמרתי: 'הקב"ה אבי יתומים ודיין אלמנות, והעונש נחרץ בתורה לְמַעַנָּה אותם!'. המתנתי שנה, ועשר שנים, ויובל, ואותו עשיר קשוח חי בשלווה ובריאות. כעבור שישים ושבע שנים - שישים ושבע שנים! - נשכו כלב נגוע, חלה בכלבת, ומת בייסורים איומים. כולם ריחמו עליו, ואני ידעתי כי נפקד עליו עוונתי!...". לשם כך, צריכים מבט של תורה וחוסן אמונה, מבט של ה'חפץ חיים! להמתין שישים שנה, ולהיווכח!.

כיוצא בכך סיפר, שבתקופה בה למד בעיירה אישישוק - וגזירת הקנטוניסטים היתה עדיין בתוקפה, הוטל על הקהילה לספק מכסה של ילדים לצבא, שיילקחו לעבודת הצאר לעשרים וחמש שנה... אם הקהילה לא תסגיר מרצונה - ילכו השוטרים וייקחו מאשר ימצאו - וכך היה. הקצב המקומי, אדם גס ואלים, התבשר שבנו יחידו, מחמל עיניו, נחטף על ידי השוטרים והובל לבית המעצר.

מיהר לשם, והשוטר עצרו: "לאן?!"

מחדר המעצר נשמע קול בכיות הנערים ויללותיהם, והוא קרא: "הב את בני! הוציאו אלי!". השוטר אף לא טרח לענות.

- "כמה אתה רוצה? עשרה רובלים? חמישים? מאה?!"

הנה, זו השפה שהם מבינים: "ראה", אמר השוטר, "אסור לי לשחרר אף אחד. מחר יבואו לקחתם ולהוליכם לפנים המדינה, אני חייב לתת אותם במספר, אסור שאף אחד מהם יחסר!" [הרמז היה ברור: 'המספר צריך להיות תואם, אבל לא משנה לי מי זה יהיה!...] "תמורת מאה רובלים, כמובן!" הוסיף השוטר.

הלך הקצב, ועשה מעשה שלא יעשה: באישון לילה עלה לבית המדרש ומצא בחור מתמיד ששקד על תלמודו לאור הנר. כפתו תחת זרועו ומסרו לשוטר בתוספת מאה רובלים. כל אישישוק רעשה וגעשה על הנבלה שנעשתה, אבל צרות אחרונות משכיחות את הראשונות, והחיים שבו למסלולם. אלא שה'חפץ חיים' לא שכח...

הקצב הכניס את בנו לעסק, והיה ליד ימינו. יום אחד נתן בידו סכום כסף שילך לכפרי הסביבה ויקנה עדר עגלים לגדלם לשחיטה. הדרך התפתלה בין ביצות שורצות יתושים. אחד היתושים נשא את נגיף המוות של האבעבועות השחורות, המגיפה הנוראה והאיזומה. הוא עקץ את הבחור בלכתו, והמחלה דגרה בו במסעו. קנה את

העגלים ופנה לשוב איתם לעירו, והמחלה שקיננה בו פרצה. כל גופו נמלא כתמים שחורים, ראשו הסתחרר וכוחותיו עזבוהו, והוא כרע ונפל בצד הדרך. עברו אנשים, ראו שוורים משוטטים והבחינו בבחור המתייסר ומתפתל בייסוריו. ביקשו לגשת ולעזור, הבחינו בסימני המחלה המדבקת ונרתעו. גסס והזעיקו את אנשי החברה קדישא. הגיעו וניגשו לטפל בו. ראו את סימני המחלה, וסירבו לגעת בו. סיפרו לאביו, ובא. לא הייתה ברירה. הסתכן והטעינו על שכמו והביאו העירה. כרה במו ידיו את קברו וטמנו, וכל בני העיר התרחקו ממנו, פחדו להידיבק.

סיים ה'חפץ חיים': "כולם נדו לו וריחמו עליו. ואני ידעתי על מה הגיעו אסון זה. חשב להציל את בנו על חשבון נער אחר, חטף והסגיר, וחשב שנמלט מעונש. אבל הקב"ה מאריך אפו וגובה את שלו, ובמו ידיו קבר את בנו, ר"ל...".

[מתוך 'והגדת']

כִּי מְלֵא אֲזָרֵי ה' (לֵב, יֵצ)

הממלא את רצונו של מקום, ירא ממנו ובוטח בו, אינו נעזב בשום מצב - 'ולא ראיתי צדיק נעזב...!'

* * *

סיפר האדמו"ר רבי יחיאל אבוחצירא שליט"א על אביו רבי מאיר אבוחצירא ה'בבא חאקי' זצ"ל: כאשר עלה הבבא חאקי לארץ ישראל, סבלו הוא ובני משפחתו דוחק ומחסור. הוא התגורר במעברת עולים בגבעת אולגה, ועודד ורומם את רוחם הנכאה של אחיו אשר התגוררו באהלים פרוצים בעיצומו של החורף, בתנאים קשים אשר לא הורגלו אליהם בארץ הולדתם. משפחתו של הבבא חאקי הגיעה לעתים עד פת לחם ממש. כאשר ביקשה הרבנית כסף להוצאות שבת, העניק לה דרשה נלהבת בענייני ביטחון... במר לבה אמרה הרבנית: "הבוטח בה' חסד יסובבנו, את הביטחון רואה אני, והחסד - איה הוא?". השיב לה הבבא חאקי בנועם: "אנו נבחנו עתה בניסיון העוני. אם נעמוד בו כראוי, יגיע החסד". יצאה הרבנית החוצה, ועל המדרגה הסמוכה למעונם מצאה עשר לירות, סכום נכבד באותם ימים. חזרה ובשרה: "עמדתי בניסיון והחסד הגיע!". אך הרב ראה בכך המשך הניסיון, ואמר: "אמנם מצד הדין מותר לקחת את המעות הללו, משום שהבעלים התייאשו מהן, אבל ראוי לנו לנהוג לפני משורת הדין ולהכריז עליהן. איך נתענג במעדני השבת, שנקנו במחיר צערו של יהודי?! נכריז על הכסף, ורק אם לא יבואו לתבעו - נשתמש בו". עודם מדברים, והדוור הגיע, ועמו מכתב רשום שבו המחאה בסכום נכבד. נענה הבבא חאקי ואמר: "עכשיו הגיע החסד...".

[מתוך הגדת 'מעשי למלך']

רבי שמואל הומינר זצ"ל שהה בבית כנסת מסוים בירושלים, כשלתע ניגש אליו רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל,

ושטח לפניו את שאלתו: לפני כשלושה חודשים עזב את משרתו כמשגיח בישיבת מיר, ועבר לכהן כמשגיח בישיבת פוניבז'. מיישיבת מיר הפסיק לקבל משכורת, ומיישיבת פוניבז' עדיין לא קיבל אפילו משכורת אחת. מדי שבוע הוא נוסע, מיטלטל בדרכים ומוציא הוצאות, מוסר 'ועדים' ושיחות - ללא כל תמורה. כעת 'הגיעו מים עד נפש' ו'כלתה הפרוטה מן הכיס'... הוא בא להיוועץ ולשאל האם מוטלת עליו חובת ההשתדלות להעיר על כך בפני הנהלת הישיבה.

ענה לו רבי שמואל: "לכל אדם אחר היה זה בגדר חובת השתדלות. אבל עבורכם ראוי לנקוט במידת ביטחון מוחלטת, ולא תהיה עליכם תביעה על כך".

הודה לו המשגיח והלך משם. כעבור ימים אחדים חזר שוב וסיפר: "בואו ותשמעו סיפור - נסעתי לבני ברק, וניגש אלי אברך עם המשכורת של כל שלושת החדשים האחרונים. הוא הגיש לי את הכסף והוסיף בהתנצלות: 'האמת שקיבלתי כבר מזמן את הכסף, בכל חודש את המשכורת שלו, כדי להעבירו לכם. אלא שבתקופה האחרונה הייתי דחוק מאד בכסף, ומאחר שסברתי שלבטח מקבל המשגיח פיצויים מיישיבת מיר שמספיקים למחייתו בתקופה הראשונה, הוריתי לעצמי היתר להשתמש בינתיים בכסף... עתה, כשרווח לי באתי להחזיר".

ומה היתה מסקנתו של המשגיח הנודע בצדקותו לאותו מעשה אשר לא יעשה? - הוא בא להודות לרבי שמואל שהציל אותו בעצתו, כי אילו היה שואל במשרד אודות המשכורת, היה גורם רעה לאותו שליח...

[מתוך 'ידיו אמונה']

וַיִּקְצֹף מִפְּנֵיהֶם עַל פְּקוּדֵי הַחֵיָל (לד, יד)

כל אדם שכועס אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו...
דכתיב ויקצוף משה על פקודי החיל וגו' וכתב ויאמר
אלעזר הכהן וגו' - מכלל דמשה איעלם מיניה (פסחים י"ו)

כעס, בפרט כשהוא 'מוצדק', הוא ניסיון קשה. אמנם העומד בנסיון זוכה לדברים הרבה, ומובא בספרים הק' שלפני שהקב"ה משפיע על האדם שפע גדול הוא מנסה אותו במידת הכעס, וכשעומד בזה - מקבל את השפע.

* * *

סיפר הרה"ג רבי גואל אלקריף שליט"א: "היה זה לפני מספר שנים. משפחה מבני ברק יצאה בבין הזמנים של חודש אב לאתר החרמון שבצפון הארץ. אחד מבני המשפחה היה חובב גדול של תחום הצילום. כידוע, בכל מצלמה יש כרטיס זיכרון שמכיל את כל התמונות. והנה, מיודענו ניצל את כל הזיכרון שבכרטיס: הוא צילם את היציאה של המשפחה מהדלת, ואח"כ צילם את הבנין וכו', הוא צילם מאות תמונות בדרך וגם בחרמון הוא נתן לאחיו

הקטן לצלם אותו. כשסיימו את הביקור באתר חזרו לרכב ויצאו לכיוון הבית. לאחר מספר דקות הוא פותח את המצלמה כדי לראות את התמונות שצילם והשקיע בהם מאמץ רב, אך שוד ושבר: הוא מבחין שהכרטיס לא מונח בתוך המצלמה... מתברר שהאח הקטן לא שם לב ובטעות הפיל את כרטיס הזיכרון לארץ באתר החרמון... כל העמל והיגיעה - ירדו לטמיון... כיצד ימצא את הכרטיס באתר החרמון המושלג?! הוא התרגז מאד ורצה לפרוץ בצעקות על אחיו הקטן. אחותו הבחינה בכעסו ואמרה לו: "אני רואה שאתה כועס, ובצדק. באמת אחינו הקטן עשה דבר שלא יעשה, אך את הנעשה אין להשיב. אני מציעה שתד מהרכב, תירגע, ותתפלל לקב"ה. בזכות ההתגברות על הכעס תרוויח המון!". הוא שמע בקולה, ירד מהרכב וחשב: 'מה אני יכול לבקש?'. לאחר מחשבה קצרה החליט לבקש על אחותו הגדולה שכבר הגיעה לגיל עשרים וחמש ועדיין לא מצאה את זיווגה. עלה בחזרה לרכב, והמשיכו בנסיעה לבני ברק.

אחרי יומיים האבא מקבל שיחת טלפון, על הקו בחור מיישיבת מיר, והוא מספר שטייל בחרמון ומצא את כרטיס הזיכרון. הוא הכניסו למצלמה שלו כדי לנסות לזהות את הבעלים באמצעות התמונות ולהשיב את האבדה. בין התמונות הוא מצא את הצילומים של יציאת המשפחה מהבית, כשברקע מופיע שם המשפחה על דלת הכניסה, ושלט עם שם הרחוב ע"ג הבנין. הוא חיפש בספרי הטלפון של כמה ערים חרדיות, ולבסוף מצא את הטלפון של המשפחה. וכך, התקשר ושאל את האבא האם אבד להם כרטיס זיכרון של מצלמה. האב השיב בחיוב, והבחור אמר שהוא נמצא בישיבת מיר בירושלים. הם סיכמו ביניהם שהאבא יגיע לישיבת מיר כדי לקחת את הכרטיס. האב מגיע לישיבה ופוגש את הבחור. הוא פותח עמו בשיחה ומתפעל מאד מהבחור. הוא מבחין שעומד לפניו בן עליה, בעל מידות טובות ואצילות נפש. האב פונה לבחור ואומר: "יש לי הצעה לא מקובלת. התרשמתי ממך עמוקות. יש לי בת מיוחדת. אולי כל הסיפור הזה קרה כדי שתיפגשו?". הבחור לא מתנגד. הם נפגשים ולאחר מספר פגישות שברו צלחת...

מוסיף הרב אלקריף: "הבחור עבר על מאות תמונות כדי לאתר את המשפחה, ואח"כ עבר על ספרי טלפונים, השקיע הרבה זמן... יתכן שאם הוא לא היה משקיע מאמץ זה והיה אומר לעצמו: 'אין לי זמן לכל זה, זה בזבז זמן, ביטול תורה'..., יתכן שהיה מפסיד את השידוך שלו. אך כשהתאמץ במצווה ללא עצלות, זכה בשידוך המתאים לו. הבחור [החתן] התאמץ כדי לזכות במצווה... בעל המצלמה התאמץ לא לכעוס... האחות השתדלה לשכנע את אחיה שלא יכעס... האבא גם הוא התאמץ... ולבסוף הקב"ה צירף את כל ההשתדלויות האלה והשידוך יצא לפועל".

[מתוך 'אמונה שלמה']

אור התורה

הערוך מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבני רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החיידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

כולנו מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר"

פירש רש"י: משה רבנו חלק כבוד לגשיאים ללמדם תחילה ואחר כך לימד לכל ישראל.

בעיירה אחת היה ראש קהל תקיף אשר משרתו הרמה העבירה אותו על דעתו והיה רודף כבוד אם נדמה היה לו כי מי מבני הקהילה אינו חולק לו כבוד כראוי היה יורד לחייו של אותו האי...

השמועה על הנהגותיו של ראש הקהל הגיעה לאוזניו של הצדיק רבי ישראל מרודין על כן ציווה הרבי על האיש כי יבוא אליו. כאשר בא ראש הקהל לפני הרבי הוכיח אותו הרבי בדברים וכך אמר: בתורה מצינו רק פעם אחת בה חלקו כבוד לגשיא מתי? כאשר משה רבנו לימד את דיני הנדרים חלק כבוד לגשיאים ולמדם תחילה ורק אחר כך לימד את בני ישראל.

כבוד אחר מדומה אסור הוא בתכלית! ובמיוחד אסור הדבר לראש קהל המשמש כדוגמה ומופת לבני קהילתו.

"לא יחל דברו כל היוצא מפיו יעשה"

מפרש רש"י "לא יחל דברו" כמו: לא יחלל דברו לא יעשה דבריו חולין. כל אדם - אמר הצדיק רבי מנחם מנדל מקוסוב - הנוהר תמיד בלשונו שכל דבריו יהיו דברי קודש ולא דברי חולין וזכה לכך שהקדוש ברוך הוא מכבד את רצונו ומקיים את דברו כמו שאמרו "צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים". דבר זה - סיים הרבי - נרמז גם בפסוק: "לא חל דברו" - אדם שאינו מחלל את דבריו וזכה להגיע לדרגת "ככל היוצא מפיו יעשה" - צדק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים.

"החלצו מאתכם אנשים לצבא ויהיו על מדיין לתת נקמת ה' במדיין"

אנשי צבא - אמר הצדיק רבי משה מקוזניץ - צריכים לחלץ מעצמם ומאישיותם "היחלצו - מאתכם" שלא תהייה לאנשי הצבא שום נגיעה ומחשבה אישית אלא כל מטרתם צריכה להיות רק "לתת נקמת ה' במדיין".

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). נבוכת 'גדיל תורה ויארץ'.
אור התורה
לע"נ בנימין בן רחל
7665190@gmail.com

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). נבוכת 'גדיל תורה ויארץ'.

חידה: מי נקראו "בנאין"?

החידה משבוע שעבר: היכן מצינו אדם שגדלו עץ בבטן?

תשובה משבוע שעבר: ההוא גברא דאכל גרגשתא (שבת קיג).

להצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל- 088649058
החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר פרסטור / ברשת 'פרסטור' / כוסי כים / מתנת 'כוספלא' אשדוד / ברשת 'אור החיים' / כרטיספר' מתוק האור' / שביעית

קוראים יקרים: ניתן להרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו' 0774103900 - שלוחה 5

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם מותר להוציא גריגורי קפה שלא התבשל בכפית מהקפה

שאל אותי הרה"ג אהרן כהנא שליט"א בזה"ל: מי ששם מידי הרבה קפה בכוס וחלק כבר נימוח בתוך הכוס, וחלק עדיין צף ע"ג הקפה האם מותר להוציא בכף [ע"י מ"ב סו"ס שי"ט בענין הסמנטע מהחלב], אשמח לשמוע חו"ד הרמה בזה, ע"כ.

לענ"ד נראה דבכה"ג יש להתיר, כיון דסו"ס אי"ז חשיב כפסולת, דהרי הקפה הנ"ל רואי לאכילה, ובדרך כלל גמס לאחר כמה שניות, אלא דיש לדון היכא דששם בטעות הרבה קפה, אבל י"ל דסו"ס חשיב דרך אכילה, ואין לו אפשרות אחרת, וממילא בכה"ג נראה דיש להתיר, דהרי אין חשיב כב' מינים, וכ"ז אם אינו מקפיד כ"כ, וכמו שכתב בקצות השולחן סימן קכה סקכ"א שאף אם נכנס קצת עלי תה לכוס ולפיו אין אדם מקפיד ע"כ ואינו כדן פסולת יעו"ש, וע"פ זה כתב בספר כלי חמדת עמ' נג שנראה שה"ה במי ששותה קפה בשבת רוצה לשפוך מהקצף שבראש הכוס שנראה שכיון שאינו מקפיד בזה יש להקל בזה, ואמנם ראיתי שבילקו"י כתב להחמיר בזה, דהא סו"ס הרי הוא מקפיד ע"ז, ומ"מ בנ"ד אם מקפיד ויוציא מעט קפה עם המשקה י"ל דהוי כמו זבוב דשרי לדינא, ואין זמני בידי הארץ בכ"ז, ושוב עתה נראה דיש להתיר בכל גונא דהרי סו"ס חשיב בורר אוכל מתוך פסולת בידו. (הר" יוסף אביטבול)

אין לקרוא את הענין בזמן התפילה וספר תורה

מחצית!

הרב חיים זאיד הילד שנמצא בזכות האיחוד

האיחוד והחיבור אנחנו משתמשים בפיירוד כאילו אין מחר הרי כלכם בני משפחה אחת, בני אב ואם אחת, לכלכם כיף לשהות במחיצת ההורים ולמה צריך להגיע למצב כזה שהאבא נכנס לצער ואוסר עליכם לגעת בדברים שהוא בעצמו שילם ורכש בעבורכם. הילדים שמעו ניסו להבין אבל הכי חשוב שתקו.

אחת האחיות שמה לב שהילד שלה לא נמצא במלון. היא החלה לחפש בכל מקום ובכל חדר וקומה במלון את הילד הקטן שלה אבל היא לא מוצאת אותו. הלכה לבעל המלון כל העובדים והשוהים וכמובן בני המשפחה התאחדו למען האחות בכדי לחפש את הילד האובד אבל כל הניסיונות לאיתור עלו בתוהו. אין שום זכר לילד הקטן. האחות שאלה אותי אם מותר להזעיק משטרה בכדי לחפש את הילד, ואז שוב העליתי את הנושא הזה של איך היא הגיעה למצב כזה שדווקא בשבת כזאת היא צריכה לחפש את הילד שלה וגם להזעיק משטרה ולחלל שבת שתחשוב קצת מריכן זה הגיע אליה ככה משום מקום. היא כנראה קלטה את הרעיון

היא מגיעה לחוף הים יושבת ומתחילה לקרוא תהילים פרק אחר פרק דמעות אחר דמעות והיא מכוונת על כך שבזכות השלום שהשכינה בין האחים הכל יחזור על מקומו בשלום והכל ילך חלק עם הילד.

והריצה שלום בית בין כל בני המשפחה תוך כדי שהיא לוקחת ספר תהילים ויוצאת לקרוא את פרקי התהילים על ספסל בחוף הים של המלון בנחת וברוגע בכדי למצוא את הילד בריא ושלם שהרי קרוב לשעה שלימה הוא נעלם ממנה וזה הברירה היחידה שיש בידה לעשות וזה להתפלל ורק להתפלל.

היא מגיעה לחוף הים יושבת ומתחילה לקרוא תהילים פרק אחר פרק דמעות אחר דמעות והיא מכוונת על כך שבזכות השלום שהשכינה בין האחים הכל יחזור על מקומו בשלום והכל ילך חלק עם הילד.

תוך כדי קריאת פרקי התהילים היא שמה לב שבסלע לא רחוק ממנה יושב ילד קטן שהוא לא אחר מאשר הילד שלה, שנס גדול שהיא הגיעה בזמן הזה וחס וחלילה מה היה קורה אם הייתה מגיעה טיפה יותר מאוחר האסון בהחלט היה כבד. ומה שהתברר הוא שהילד טיפס מעל גדר המלון והלך ברגל לעבר הים והכל תוך כדי המריבות בין האחים שהיא לא שמה לב חוץ מלצעוק ולעורר מחלוקת וקרע בתוך המשפחה שהלך והתרחב מרגע לרגע אבל כרגע אחרי מצוות בין אדם לחבירו הכל לפתע השתנה ונהיה הכי חלק שיש.

זה מידת בין אדם לחבירו תשקיע תתן מעצמך תותיר ורק תרויח!

הסיפור הבא אירע עימי לאחרונה ממש וכיוון שזמני תשובה בבין אדם לחבירו כבר נכנסו וחייבים להקפיד בכל הכח על הנושא החשוב הזה אביא אותו לפניכם כפי שהיה לפרטי פרטים.

יש לי חבר חסיד חב"ד שיש לו משפחה יחסית גדולה ורחבת ידיים. הוא אירגן לכלל המשפחה הילדים והנכדים שבת בבית מלון יוקרתי בטבריה על חוף הים. הוא סגר מספר חדרים גדול ובכדי להוסיף לאווירה הוא הזמין אותי גם לשבת בכדי שהעביר את השבת בהרצאות ובשיחות לבני המשפחה.

ההתארגנויות וההכנות היו בשיאם כל אחד פנה לעיסוקיו ולהנאותו באותו בית מלון. כך שהגיע סעודת שבת בבוקר אני יורד לחדר האוכל בכדי להשתתף בסעודת השבת אני מגלה רחש בחש. בני המשפחה יושבים סביב שולחן אחד גדול ופשוט צועקים אחד על השני ומריבה גדולה שצעקתה נשמעה עד לב השמיים לא היה אחד שהיה מסוגל להרגיע את האווירה שם כל מי שניסה יצא

בידיים ריקות ללא שום תוצאה מצידם, אני מצד אחד האבא מצד שני אבל כלום. הבן והבת רבים וצועקים, בשלב מסוים האחות קמה מהשולחן ולא רצת להשאר לאכול עם אחותה באותו שולחן בקיצור בלאגן אחד גדול שלא היה לו אופק יציאה כלל וכלל.

אבי המשפחה אזר אומץ נעמד בראש השולחן ואמר לילדיו שאינו יכול לסבול את ההתנהגות הזאת וכי היא לא מתאימה לו וכל המריבות האלה חסרי בסיס וחסרי הגיון ועוד במשפחה רחבת ידיים וכל כך חשובה כמו שלהם ואם המריבות ימשיכו הרי שהוא אוסר עליהם כלל וכלל להשאר במלון ובטח ובטח שלא לאכול את האוכל על חשבונם.

אם הייתי סופר אולי רגע אחד של שקט נשמר בשולחן בין האחים המתווכחים אבל אז המריבות חזרו שוב והמשיכו במלא עוזם. שוב הבת צועקת והאחות מחזירה אח מתערב ושוב חוזר הכדור למגרשם של האחיות והמריבה פרצה שוב ושוב כאילו האבא לא דיבר לפני שגיה על המריבה.

בין לבין פונה אליי הבן ושואל אותי "הרב זאיד באמת זה גול לאכול מהאוכל של המלון אם אבא אסר?"

הסברתי לו שברור שזה גול ללא כל ספק. וא נסיתי להכניס בו עד כמה שזה לא מתאים ולא נכון שבהתקרב ימי בין המצרים במקום לקבל את

ימים של צער

בימים אלה שדויים עם ישראל בצער החורבן אבל איך אנחנו מנגישים את כל זה אלינו, אל הלב שבתוכנו ומסבירים לעצמנו שכך צריכים להתנהל בימים אלה למרות כל הקושי שבדבר. וגם: מדריך התמודדות מלא לימים אלה

מרח הגרא"ל שטיינמן זצ"ל היה אומר, כי בשלשת השבועות כל דבר קשה יותר, וכגון מי שיש לו צער כל שהוא כל השנה, בשלושת השבועות צערו מתגבר יותר. והסיבה לכך, כי למעשה צריכים אנו להצטער על חורבן ביהמ"ק וצער השכינה, ואם אינו מצטער על החורבן, נותנים לו צער אחר, כי צער שנגזר על האדם, אי אפשר להפטר ממנו, ולכן אם לא מצטער על החורבן, נותנים לו משמים צער אחר. (א"ה, ובאופן אחר יש לומר, דכיון שכל צער מקורו בצער החורבן, לכן בימים אלו חפץ הבורא יתברך שעם ישראל ירגישו זאת ויתפללו לישועה הגדולה, כי רק אז ימלא שחוק פיננו ולשונו רינה וימחה ד' דמעה מעל כל פנים).

וכך היה אומר רבי חיים פלאג' זיע"א: 'בכל פעם שאני קורא המאמר שאליהו הנביא אומר לנו "מעיד אני עלי שמים וארץ שהקב"ה יושב ומצפה לישראל יותר ממה שמצפה האב לבנו" - עיני עיני יורדה מים! אם בבנו חביבו יארע שלעת ערב איחר לבוא - האב עיניו כיונים משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים מתי יבוא הבן לביתו, כך אבינו שבשמיים סובל כביכול זה הצער ומצפה לנו...'

ואכן מרח הגרא"ל שטיינמן זצ"ל בכל שנה בבין המצרים היה חלש או חולה, ובפרט בט' הימים - ככל שהתקרב והלך יום החורבן - ט' באב, הוא נעשה חלש וחולה יותר. ובאחת השנים אף הרגיש רע ביותר, והלכו כבר לקרוא לרופא, אך רבינו אמר כי זוהי מחלה של החורבן והרופא לא יועיל, ואחרי ימי האבל זה יסתדר, וכמובן כך אכן היה - הגוף נהיה חולה כפשוטו בגלל החורבן!

כל אנחה בונה נדבך נוסף בביהמ"ק בספר שיחות התחזקות (עמ' כ"ד) הביא מהדברי שמואל זיע"א, שפירש את הפסוק "בונה ירושלים ה" - לשון הווה, כי כל אנחה של איש יהודי, בונה נדבך נוסף בבנין ביהמ"ק. אנחה פשוטה - בונה אבן פשוטה, אנחה בהתעוררות הלב - בונה אבן יקרה, עוד אנחה - נדבך נוסף.

וכך הביא התפארת שלמה מהזוה"ק עה"פ "השבועתי אתכם בנות ירושלים" וכו', כי כל נשמה מבני ישראל טרם בואה לעוה"ז משביעין אותה: 'היה אתה לאיש חיל לעבוד עבודתי, ותוציא אותי מהגלות, והנביא ממשין ואומר "אל דמי לכם ואל תתנו דמי לו עד יכונן ועד ישים את ירושלים תהילה בארץ", היינו שרצון אבינו שבשמים תמיד - בלי היסח הדעת, שכל אחד ואחד מכלל ישראל יביא ויעשה ויבנה את החלק שלו בשלימות.

ובזה ביאר החתם סופר זיע"א את הפס' "בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס", שלכאז"ל הו"ל למימר יבנה ירושלים? אלא הביאור הוא כפשוטו שבונה והולך ובונה, ומי בונה? "נדחי ישראל", היינו ע"י שהנדחים שבישראל מתכנסים לשמוע קול הקורא אל ה' המצפה לנו, ומתפללים אליו יתברך, בכך נבנית ירושלים בנין עולם.

ולכן בימים אלו שומה עלינו לכונן ולהתחנן ביתר שאת בתפילת שמו"ע ובברמ"ז בקטעים שמוזכר שם בקשת הגאולה כי אין תפילה ואנחה ששוה ריקם, ובפרט בימים אלו!!!

מתוך הספר "עולם הישיבה" את הספר ניתן להשיג בפל 0533141480

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמורה!
אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח חזני 334 נתיבות ולצ"ן עבור 'אור השבת' או במקום: 08-9941870

אספורה

סיפור לשבת

ל"אור השבת"

10

אמרי קודש בראי הפרשה

מוכר ואמרי קודש מהפרישה הקודש

"וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה" (במדבר לא, ה)

מלחמתה של תורה

אמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין מט ע"א) "אלמלא דוד, לא עשה יואב מלחמה" ופרש"י ז"ל, "אילמא דוד, שהיה עוסק בתורה לא עשה יואב מלחמה, אבל זכותו של דוד עומדת לו ליואב במלחמותיו של דוד".

וכן אמרו עוד רבותינו ז"ל (מכות דף י ע"א) "א"ר יהושע בן לוי, מאי דכתיב 'עומדות היו גלגליו בשעריך ירושלים, מי גרם להגלינו שיעמדו במלחמה, שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה'".

וכתב בספר 'דברי אגדה' (עמ' שכא), שדבר זה נתפרש כאן במלחמת מדין, שנאמר, "אלף למטה תשלחו לצבא וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה", ואמרו רז"ל (במד"ד כב, ב) "ג' אלפים מכל שבט ושבט, י"ב אלפים משמרים את כליהם... וי"ב אלף לתפילה, ומנין שכן שנאמר 'אלף למטה אלף למטה' הרי כ"ד אלפים וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה' הרי י"ב אחרים".

והיינו י"ב באלף חלוצי צבא שהלכו לקרב, וי"ב אלף משמרים את כליהם, כלומר זהו העורך, וי"ב אלף לתפילה.

ומעתה נתבונן נא, מלחמה זו שנצטוו עליה מפי הגבורה 'וידבר ה' אל משה לאמר נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים', הלא היו בטוחים שיעשה נקמה בגויים. ובזמן מלחמה כתוב: "וישלח אותם משה... ואת פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן... וכלי הקודש וחצוצרות התרועה בידו", וכן הארון והציץ.

ואחרי כל זה - כנגד כל חיל שהלך במלחמה הקימו אחד כנגדו שיתפלל שיצליח במלחמה, כי הלא השטן מרקד בשעת הסכנה וזקוקים לרחמים גדולים, ואומנם התוצאות היו: "נצחון מלא!" "לא נקד ממנו איש!".

ומכאן יתן האדם אל ליבו, כל אדם בכל מקום שהוא כמה הוא פועל למען עם ישראל ע"י תפילתו, ועסק התורה וכעמו שאמרו חז"ל בגמ' (סוטה דף כא ע"א) "תורה מגנא ומצלא".

ויה"ר שזוכה במהרה בימינו לגאולה השלימה, ולבניין בית קדשנו ותפארתנו בב"א.

בין אדם לחבירו הסתכלות בעדשה הנכונה

וכיצד יכולתי לשכנע אדם אחר? ראשית, החלטתי לבדוק את הסיפור בכוחות עצמי, כדי לראות האם הוא אכן אמיתי. התקשרתי לנגן בתזמורת, שהיה אחד מחברי הקרובים, והוא אישר את הסיפור במלואו. לא היה ספק באשר למהימנותו. בדיוק ביום המחרת נתקלתי בחברי הטוב, הצלם בכבודו ובעצמו. העליתי את הנושא המציק בעניין החתונה. האם נכונה העובדה, שהגעת רק לאחר המחצית הראשונה של החתונה? שאלתי.

"כן, זה נכון", אמר, "אך מדוע אתה שואל?" רצה לדעת. זה עתה המלצתי עליך, והאנשים סירבו לשכור את שירותיך. הם טענו שהינך חסר אחריות משום שלא הגעת בזמן.

הוא הביט בי בתדהמה ובזעזוע, ואחר פתח בסיפורו. האזנתי בקשב רב. "בעלי השמחה כלל לא הזמינו אותי", החל. "הצלם שהוזמן לא הגיע בזמן. באמצע האירוע קיבלתי קריאת חירום להגיע למקום בדחיפות. על אף שהייתי עסוק מאד באותה שעה, דחיתי הכל ודהרתי לעבר האולם בכל המהירות. עשיתי זאת רק כטובה אישית בעבורם", הוסיף במבט פגוע...

נורא! אדם התאמץ לעשות טובה לבעלי השמחה - ואנשים מהצד, בגלל ראייה שטחית ומסקנות חפוזה הפכו את הטובה הזאת לרעה! מזעזע לראות איזה עוול עצום ניתן לגרום חלילה לבן אדם כאשר לא מנסים לדוננו לכף זכות! ולסיום הדברים חובה להביא כאן דברים מדהימים ומיוחדים לימים אלה של ימי בין המצרים שכדאי לנצל כל יום ויום שעובר בימים הללו וזה יובן על פי ספור שסיפר הרה"ג ר' יצחק לוינשטיין זצ"ל: לפני יותר מארבעים שנה הפעילו בבית הוריו - שגרו בשכונת צמודה למרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל - קלטת ובה הושמע שיר על המילים 'על נהרות בבל'. לאחר כמה דקות באה הרבנית שטיינמן לביתם ואמרה שראש הישיבה אומר שהשיר הזה מעורר אצלנו געגועים לבית המקדש ומקשה עליו את הריכוז בלימוד... לו יהא וגם אנו נתגעגע, וכשנתגעגע באמת, נרצה באמת ונבקש באמת, וחזקה על תפילה אמיתית שאינה שבה ריקם, ובמהרה יבנה המקדש, ותשרה שם השכינה לעולם.

אלה ימי בין המצרים תנצל את אלו הימים ותראה כיצד רק אתה מרויח מכל זה לא אף אחד אחר!

ביום שלישי בלילה, בשעה מאוחרת, צלצל הטלפון. ג' פ', ידיד טוב שלי, היה על הקו. "אולי תוכל לעזור לי", אמר, "אנו עורכים חתונה בקרוב, והייתי שמח אם תוכל להמליץ לנו על צלם טוב".

לאחר הרהור קל, מסרתי לו את שמו של צלם מצוין הגובה מחירים הוגנים עבור שירותיו. "שמעתי על אודותיו", השיב לי חברי, "אך נאמר לי גם שאי אפשר לסמוך עליו".

אה, באמת? אמרתי, מופתע למדי. על סמך מה אתה אומר זאת? "סיפרו לי שלאחרונה הוא הוזמן לחתונה, אך הגיע למקום בשעה מאוחרת, כשמחצית מן האירוע כבר חלפה. לא אוכל לשכור את שירותיו של אדם כה חסר אחריות", אמר.

זו בהחלט האשמה רצינית, חשבתי לעצמי. האם אתה בטוח בזאת? שאלתי. זוהי האשמה כבדה מאד!

"אני די בטוח בכך", הייתה תשובתו. "ישראל ניצח על התזמורת באותו ערב, והוא עצמו סיפר לי על כך. למעשה, פגשתי באדם נוסף שהשתתף באותו אירוע, והוא אכן אישר את העובדות. הבט, הדברים אינם פרי דמיוני. זוהי האמת במאת האחוזים! בדוק זאת בעצמך". בהחלט, אמרתי. למדתי להיות ספקני מאד באשר לאמינותו של כל סיפור, וידוע לי שגם אם סופרה לי האמת לאמיתה, ייתכן כי קיים הסבר הגון למעשה.

אולי נסיבות בלתי צפויות גרמו לאיחורו? אמרתי למתקשר, מנסה בכל מאודי לדוננו לכף זכות. ייתכן שנוצר מצב חירום כלשהו. מדוע הינך כה בטוח שהאיחור נבע מרשלנות או מבטלנות לשמה?

"אפשר שהצדק איתך", השיב ג' פ', "אבל איני יכול לקחת את הסיכון. ובכלל, אין בנמצא סיבה המצדיקה איחור. היה עליו להתארגן מוקדם די הצורך כדי שגם אם מנוע מכוניתו ידמום, תהיה לו אפשרות להזמין מוניט ולהגיע בזמן. פשוט, לא קיים תירוץ המתיר לצלם להגיע לאירוע לאחר שמחציתו כבר חלפה!"

קשה היה להתוכח עמו. היה לו טיעון כבד משקל, וקו ההגנה שלי לא היה משכנע מדי. כאשר הנחתי את השפופרת, מצאתי את עצמי במבוכה אמיתית. האם אני יכול להמליץ על אדם שאין לסמוך עליו? ההייתה זו רשלנות פשוטה מצידו? האם הטיעונים שהעליתי להגנתו היו רק חיפוי לחוסר האחריות שלו? למען האמת, אני עצמי לא הייתי משוכנע בטוהר כפיו,

זה עתה המלצתי עליך, והאנשים סירבו לשכור את שירותיך. הם טענו שהינך חסר אחריות משום שלא הגעת בזמן.

נפלאות מתורתך

הרב צבי וונברג

10

חידושים

סיפורים אחזקים

אור השבת

הבטחה ממהקים לקמן האב יש בזה משום נדרי בדקה?

(לג, איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה לאסור אסר על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה.)

בגמ' סוכה (מו: א"ר זירא לא לימא איניש לינוקא דיהיבנא לך מידי ולא יהיב ליה משום דאתי לאגמוריה שיקרא שנא' למדו לשונם דבר שקר.

בביאור האגדות לר' אלחנן ווסרמן זצ"ל (שבסוף קובץ הערות פ"ב סק"ו) ובקהילות יעקב ליקוטים (חלק ב' סי' ה') הקשו למה לי משום 'למדו לשונם דבר שקר', תיפוק ליה דכיון שסתם קטן עני הוא דלית ליה מגרמיה כלום וקימ"ל דהאומר לעני שיתן לו דבר אסור לחזור בו משום נדר דצדקה.

ור' אלחנן תירץ דמיירי שהקטן ירש ירושה ויש לו ממון ואינו עני.

ובקה"י כתב דמיירי כשאביו מפרנסו, ולא מיבעיא בפחות מכן שש שאביו חייב לפרנסו, אלא אפילו בגדול יותר מ"מ כיון שדרך אביו לפרנסו י"ל דאין זה עני שמצויים להחיותו.

ובס' ניב שפתים (הל' איסורי שקר עמ' קכ"ה) כתב על קושיא זו דמיירי בהבטחיה מיני מתיקה שאינו לצורך להחיות את נפשו ואין בזה נדרי צדקה, ומ"מ משום 'למדו לשונם דבר שקר' יש בזה, ואע"ג דלגדול מצוה לתת לו אפילו סוס לרכב עליו, מ"מ מסתברא דלקטן אין מחוייבים לתת לו כל תאוותיו, וצ"ע.

התרת נדרים בערב יוה"כ בפומבי להוציא מליבן של צדקים

במשנה בחגיגה (י.) מובא "היתר נדרים פורחין באויר ואין להם על מה שיסמוכו", והיינו שפרשת התרת נדרים נכתבה בתורה רק ברמיזה ועיקרה נמסרה לחכמים שבע"פ. (וראה שם בגמ' כמה מקורות)

הצפנת פענח (בהערותיו על זוהר הרקיע להרשב"ץ אזהרה ע"א עמ' 382) כתב שזהו מקור המנהג שעושים התרת נדרים בכניסת יום הכפורים בפרסום ובפומבי, שכיון שאין הצדוקים מודים בהתרת נדרים, לכן התקינו לעשותה בפומבי כדוגמת שאר הדברים שהצדוקים אינם מודים בהם שעושים בפרהסיא, כדי להוציא מליבם של הצדוקים כמו קצירת העומר, ומצות ערבה, וניסוך המים.

ברכה על התרת נדרים \ ברכה על שריפת נותר

בשבלי הלקט (סי' ש"ז) ובתניא רבתי (סי' פ') הביאו שיש נוהגים לברך בליל יוה"כ קודם אמירת כל נדרי "על מצות היתר נדר ושבועה", כיון שיש מצוה להישאל על הנדרים.

ובגיליוני הש"ס (למהר"י ענגיל נדרים גט.) כתב שברכה זו שייכת רק לשיטות שיש באמירת "כל נדרי" היתר נדרים שעברו. דאילו לסוברים שזהו רק מסירת מצוה על נדרים דלעתיד שיהיו בטלים, לא שייך ברכה על זה, שהוא תנאי בעלמא ואין בו ענין מצוה, וגם לא שייך בזה לשון הברכה "על היתר נדר ושבועה".

וכתב בגיליוני הש"ס שם שמהנה העולם שאין מברכין, הוא משום שמצוה זו של התרת נדרים הגיעה ע"י שעבר עבירה ונדר נדר. וכמו במצות שריפת נותר שאין מברכין על שריפתו משום שבה מצוה זו ע"י עבירת נותר.

מספרים על המהר"ל דיסקין מבריסק [מי שהיה מנהיגו של הישוב היהודי בארץ לפני למעלה ממאה שנה], כי פעם בעשרת ימי תשובה, הבחין באחד מתלמידיו שאיננו מסגל להתרכז בשעורים בישיבה, ידיו רעדו, והיה לו מראה של חיל ורעדה. פנה אליו הרב מבריסק ושאלו מה עובר עליך. התברר, כי התלמיד רועד מפחד יום הדין, וחושש שמא לא עשה תשובה די הצורך. אמר לו רבו: תגש לביתו של פלוני בקצה העיר, ותלמד ממנו כיצד יש להתכונן לקראת היום הקדוש... היה זה ערב יום הכפורים, אותו תלמיד נגש לבית שבקצה העיר, וראה את התריסים מוגפים. חשב התלמיד, שמן הסתם עסוק אותו פלוני בהכנות מיוחדות ליום הכפורים. אך מכיון שנשלח על מנת ללמד ממעשיו, הציץ מבין התריסים כדי לראות מה עושה בעל הבית. להפתעתו ראה אותו יושב ולומד גמרא בנגון משתפר, כאלו זהו יום רגיל, ואין זה ערב היום הקדוש. חזר התלמיד אל רבו במבוכה, ואז שאל אותו הרב: נו, ראית? השיב התלמיד: לא ראיתי כלום! שאל הרב: מה פרוש כלום, מה ראית אותו עושה? השיב התלמיד: הוא רק יושב ולמד. אמר הרב: זהו בדיוק, מי שיושב ועוסק בתורה ולא פוסק פיו מגירסא, הרי לאחד כזה אין מספיק זמן לחטא. המקבל עליו על תורה, הוא בן חורין מן היצר הרע, ועל החטאים אינו מעיק עליו, ואם כן, ממה יש לו לירא ולפחד...

מספרים על הגאון ה"דברי חיים" מצאנז, שמעולם לא לנה פרוטה בביתו. מיד כשהיתה מצויה מטבע בביתו, היה דואג למוסרה לצדקה לצורך האכלת רעבים, או להכנסת כלה, או פדיון שבויים וכדומה. יום אחד התנדפק על דלתו אדם עני ששפך לבו לפניו, וספר שעליו להשיא את בתו, וכי אין בידו מאומה. חפש רבי חיים סביבותיו דבר מה שיוכל לתת לאותו עני, אך לא מצא שום דבר בעל ערך. והנה הופנו עיניו אל ארון הספרים. שם על המדפים עמדו להם ספרי הגמרא - סט שלם של ש"ס מהדר שקבל מתנה מחמיו הגדול ה"ברוך טעם". רבי חיים ידע שספרים אלו ערכם רב, בפרט שהם היו ברשות ה"ברוך טעם", ועל כן מסרם ליהודי העומד בדלת, ואמר לו: מכר ספרים אלו, ותמורתם תוכל להשיג סכום רב, שלבטח יכסה חלק נכר מצרכי הנדוניה. עני היהודי אורו משמחה, הוא הודה לרבי, ויצא מן הבית. לאחר זמן מה, שבה הרבנית לביתה, ועד מהרה גלתה כי הש"ס שקנה אביה, איננו. נזעקה הרבנית: היכן הש"ס? רבי חיים השיב לה בנחת: יהודי מסכן היה זקוק לכסף, ואלו אני כשאזדקק לש"ס, תמיד אמצא יהודי טוב שיהיה מוכן להשאל לי גמרא...

מעשה ברבי יהונתן אייבשיץ ז"ל שהמלך שאל אותו מדוע מה שגורו חכמי היהודים זה יותר חמור מדברי תורה, שהרי אפילו מי שאוכל לא כשר כגון נבילה וטרפיה רחמנא ליצלן, אינו נענש במיתה אלא במלקות, ואילו מי שאוכל לחם בלי נטילת ידיים חייב מיתה ונעקר מן העולם ובה לדי עניות? אמר לו רבי יהונתן האם לאדוני המלך יש ספר חוקים של המדינה שמובאים שם סוגי עונשים על כל עבירה ועבירה? בודאי! ענה המלך, והוציא את ספר חוקי המדינה מהספריה והראה לרב שמדינתו היא מדינה מתוקנת שיש בה חוקים וציוויים, ומי שיגנוב צפיות לו שנתיים מאסר, ומי שלא ישלם מיסים יקבל קנס גבוה, ועוד ועוד. אמר לו רבי יהונתן אני ראיתי שבכניסה לארמון ישנם שומרים חמושים, מה תפקידם? הם שומרים שלא יכנס אדם בלא רשות, ואם האדם יעבור על דברי החיילים והשומרים, מה הורית להם לעשות? להרוג מיד את האיש, שלא יעז להכנס לארמון. אמר לו רבי יהונתן: אני לא מבין, מי שעובר על דבריו שזהו ספר חוקי המדינה עונשו מאסר או קנס, ואילו מי שעובר על חוקי החיילים שלך, צפוי לו עונש מוות? בודאי, ענה המלך, כיון שהחיילים תפקידם לשמור שלא יעז אדם להכנס לארמון המלוכה שלא להביא אסון על אנשי הממלכה. אמר לו רבי יהונתן, התורה שלנו זה ארמון המלוכה, והחיילים שעומדים מסביב הארמון שזה התורה הקדושה, הם חכמינו הקדושים, והם הגיחו מחסומים מסביב לתורה שזה גזירת כגון לא לנגוע במוקצה בשבת שלא יבוא חלילה לחלל את השבת קודש, ולכן מי שמנסה לעבור את המחסומים הללו צפוי למיתה. והמלך קיבל את תשובתו הנפלאה של הרב.

אור השבת

התורה והמצוות

אור התורה

חידות | תשובות | שמות הזוכים

077-410-39-00

הקו מתעדכן תמיד!

שלושה 1	החידה השבועית	שלושה 2	השאלת תשובה לחידה השבועית
שלושה 3	שמות הזוכים	שלושה 4	הקלת סיפורים אישיים לעלון
שלושה 5	לתרומה והנצחה בפרסים לחידה	שלושה 6	שאלה שבועית מאור החיים הקדוש
שלושה 7	השאלת תשובה לשאלה מאור החיים הקדוש	שלושה 8	שמות הזוכים בשאלה מהאור החיים הקדוש

077-410-39-00

פניני ביה"לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

הכרת הטוב עד כמה

אבל רש"י מגלה (במדבר יב, טו) שמרים בסך הכל חיכתה כשעה ליד היאור, עד שבאה בתיה ומשתה אותו מהיאור, אבל זה לא משנה, אומר משה רבינו שהיות והיה משך זמן קצר שהיאור הזה עזר לי, לכן איני יכול להכותו מדין הכרת הטוב. אותו דבר היה במכת כינים, משה רבינו לא הכה את החול ולא הביא את מכת כינים, היות ומשה רבינו טמן את המצרי בחול, והחול עזר לו במשהו.

המפרשים נזעקים ושואלים, הרי מדובר בקידוש שם שמיים עצום, וכי אנחנו מבינים מה כוחן של עשרת המכות, הן משפיעות לדורי דורות, ובזכותן עם ישראל מתחזקים באמונה ויודעים שיד הקב"ה שולטת בכל, שיש בורא לעולם, איזה קידוש שם שמים יוצא מהן, ומה אכפת לנו מהעפר או מהיאור. אלא שאומרים בעלי המוסר,

העניין של הכרת הטוב הוא גם אם מדובר בעצם דומם שאינו מבין, כגון היאור או העפר, אמנם הם לא מבינים דבר ממה שמתרחש סביבם, אבל זה לא משנה, כי מידת הכרת הטוב היא בשביל האדם עצמו.

אדם צריך לדעת שאם הוא כפוי טובה אפילו לדומם זה פוגע במידות שלו, זה גורם להשחתה במידות. לכן כל אחד צריך לחנך את עצמו להכיר טובה לכל דבר, כמו שכתוב בגמרא "בירא דשתית מיניה, לא תשדי ביה קלא" (בבא קמא צב:). ומשמעו, בור ששתית ממנו מים, אל תשליך בו אבן, ולמרות שהבור אינו מבין, אם האדם משליך בו אבן זה מראה שהוא מושחת במידות, וכל אחד צריך לדאוג לתיקון המידות שלו.

מסופר על יהודי יקר בנתניה שהיה בעל דפוס. היו לו שני ילדים, ילד בגיל שנתיים ועוד תינוקת בת כמה חודשים. בדרך כלל הוא היה לוקח את הבן אל המטפלת, ואת הבת הקטנה אשתו היתה לוקחת בקביעות. והנה יום אחד היתה צריכה האשה ללכת לכמה סידורים, לכן אמרה לבעלה, אני מבקשת שתיקח גם את הבת, והבעל

בור ששתית ממנו מים, אל תשליך בו אבן, ולמרות שהבור אינו מבין, אם האדם משליך בו אבן זה מראה שהוא מושחת במידות, וכל אחד צריך לדאוג לתיקון המידות שלו

נענה בשמחה.

ויהי בבוקר, האב הוריד את הבן כהרגלו, ומשם הלך לדפוס למלאכתו. במהלך היום אשתו התקשרה להזכיר לו, שלא ישכח בצהריים להוציא את הבת מהמטפלת, ואכן בשעה אחת הוא סגר את הדפוס, ורץ משם ישירות לעבר ביתו. הוא צלצל בפעמון והדלת נפתחה, וביקש מהאחראית האם אפשר לקבל את ביתו. ענתה לו האחראית בפליאה, היום אשתך לא הביאה את הילדה.

לפתע החוויר הבעל, הרגליים שלו התחילו לרעוד, הוא נזכר שהוא שכח אותה בבוקר ברכב, בעיר נתניה בימים החמים של הקיץ, הלב שלו פרפר מרוב לחץ וחרדה,

בפרשת השבוע מצווה הקב"ה את משה רבינו, "יִקְּם וְיִקְמָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדַיִּים" (במדבר לא, ב). אך מה קרה במציאות? מעידה התורה, "וַיִּדְבַּר מֹשֶׁה אֶל הָעָם לֵאמֹר, הִקְלַצוּ מֵאִתְּכֶם אֲנָשִׁים לְצַבָּא... וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה אֶלֶף לְמִטָּה לְצַבָּא, אֹתָם וְאֵת פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר". משה רבינו שולח את פנחס ואת בני ישראל, ומצווה אותם שילכו הם וילחמו, ואילו משה רבינו נשאר ולא נלחם. זהו פלא גדול, הרי הקב"ה מצווה משה רבינו במפורש, שילך וינקום הוא את נקמת בני ישראל במדין, ובפרט שמשה רבינו ידיו רב לו במלחמות ואינו מפחד להלחם, למה אם כן משה רבינו נמנע, ולא הלך להלחם במדין כפי שצטווה.

ישנו תירוץ ידוע ומפורסם, (תנחומא פרק לא, סימן ג) "על שנתגדל במדין, אמר (משה רבינו): אינו דין שאני מצר להם, שעשו בי טובה". כלומר היות ומשה רבינו נתגדל במדין, גדל שם ונשא את ציפורה בת יתרו לאשה, אומר משה רבינו, אני לא יכול להזיק לאומה זו ולהלחם באומה שגדלתי בה, משום שיש לי הכרת הטוב כלפיהם. אבל השאלה מתעצמת, הרי הקב"ה הוא שמצווה אותו, ומה חשוב יותר הכרת הטוב או לעשות כציווי של הקב"ה?

התשובה היא פשוטה, הקב"ה ציווה בתורתו גם על הכרת הטוב, ובוודאי שבתוך דברי הקב"ה למשה נמצא גם כן העניין של להוקיר טובה, אם כן ודאי שהקב"ה לא התכוון שמשה רבינו ילך וילחם בעצמו, כי אם ענין הכרת הטוב עולה על הכל, מכאן ברור שהקב"ה לא התכוון שמשה רבינו הוא זה שילחם במדין ויכפור בטובתם.

יכולים אנו לראות מכך את העוצמה האדירה, מהי הכרת הטוב, ועד כמה חובה על כל אדם להכיר טובה, כי אם חס ושלום להיפך, אומר שלמה המלך דברים מבהילים, פסוק קשה ומזועזע ביותר, "מִשֵּׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה, לֹא תִמוֹשׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ" (משלי יז, יג). דהינו מי שמשיב רעה תחת טובה, אדם עשה לו טובה, ואילו הוא במקום זה משיב רעה תחת טובה, מילא לא החזיר לו טובה, שגם זה דבר מגונה, הרי מי שקיבל טובה ודאי שצריך להחזיר טובה עד מאה ועשרים, אבל להחזיר רעה תחת טובה, לא תמוש רעה מתוך ביתו, זוהי קללה קשה ונוראה.

בעשרת המכות, הקב"ה ביקש ממשה רבינו להביא את עשרת המכות על המצרים, הרי הוא מנהיגם של עם ישראל. אבל מי הביא את מכת דם? ואמרת התורה שזה היה אהרן, הוא שהיכה ביאור, וזאת היות שמשה רבינו ניצל על ידי היאור, לכן הוא לא יכל להפוך את היאור לדם.

המשך
בעמוד 4 <<

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:08	20:18	21:12

לעי"ן
יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

לעי"ן
אברהם בן עזיזא ז"ל

לעי"ן
שאלו חי בן מרים ז"ל

לעי"ן
רחל בת שולמית סלחה ע"ה

התרומה ליוגראמן מבני ברק

ראש ישיבת 'זכרון יעקב'. הוא שאל כמה שאלות, ואז התבהרה הטעות: הרב יוגראמן, ראש הישיבה, הוצרך לסכום של מאה אלף דולר. הוא הפעיל מאמצים ושתדלנים שונים שידברו על לבו של הגביר, וסיכם עם הגביר כי יבוא לקחת את השיק ביום פלוני בשעה 16:00 אחה"צ.

הוא באמת הגיע באיחור קל, אלא שר' משה הגיע לביתו של הגביר בדיוק באותו יום ובדיוק בשעה 16:00, וכשהזדהה כ'יוגראמן' - שזה כאמור 'אברך', קיבל את השיק מידי של הגביר... דקות אחר כך נקש הרב יוגראמן בדלת, אלא שהעשיר טען שכבר העביר את השיק ל'יוגראמן' אחר שנקש בדלתו בשעה היעודה! ר' משה התנצל מעומק לבו, אלא שלא היה יכול להשיב את הגלגל לאחור. הוא כבר העניק את השיק לבית החולים, שילם בעזרתו.

הסיפור ממשיך. כשהתחזרה לעשיר הטעות שקרתה, הבין כי יד' כיוונה את העניין להציל את בנו הפעוט של ר' משה, ונעתר להעניק להרב יוגראמן שיק נוסף, בנוסף לשיק שכבר העניק לאברך 'יוגראמן' לתשלום הניתוח... כשחזר הרב יוגראמן לארץ, סיפר את הסיפור המפעים למורו ורבו, הגאון רבי חיים גריינמן

שנקלע ר' משה, יהודי יקר וירא שמים מבני ברק, לנוי יורק ההומה, חש היטב מהי תחושת זרות. הוא הסתובב בעיר שלא בטובתו, הגיע שלא מרצונו. בנו הקט נולד עם מום בלב, וכל הבדיקות והבירורים העלו כי עליו לעבור ניתוח מורכב, הנערך רק במרכז רפואי נודע בניו יורק. כך נקלע לעיר זרה ומנוכרת, נושא את בנו בעגלה בדרכו לבית החולים.

הניתוח נקבע מראש, וגם שולם מראש, ולא בזול...100,000\$ דרשו הרופאים בגין הניתוח, ועוד בשבתו בארץ דאג ר' משה לארגן את הכסף. גייס מחסכונוותיו, ביקש מחבריו, לווה סכומי עתק, ושלח את הכסף בהעברה בנקאית לבית החולים המפורסם. עתה הגיעו ר' משה ורעייתו לבצע את הניתוח, שאורכו הצפוי היה שש שעות. לאורך כל השעות האלה ישבו ר' משה ורעייתו מחוץ לחדר הניתוח, כשלבם משתפך בתפילה ותחנונים לבורא עולם.

שעה קלה לפני המועד המתוכנן לסיום הניתוח, יצאו מהחדר שני מנתחים חמורי סבר, פנו להורי הפעוט ואמרו: 'האמת היא, שבמהלך הניתוח התברר כי ישנם מומים נוספים הדורשים טיפול. זה אומר שהניתוח יתארך עוד שש שעות, ולא זו בלבד, אלא שנדרש בגינו תשלום נוסף, בסך \$100,000 נוספים. אתם רוצים להמשיך בניתוח במתכונת הזו?' ר' משה ורעייתו היו המומים. ראשית - מהבשורה, כי יש מומים נוספים בלבו הקטן של הפעוט, ה' ישמור.

אם בכך לא די, הניתוח - המורכב ומסוכן בלאו הכי - יתארך עוד כשש שעות של מתח ודאגה, בהן הלב הקטן ירפרר בין סכיני המנתחים. ובנוסף על כך - לגייס מאה אלף דולר נוספים? רבונו של עולם, מניין?! - הרי עבור מאה אלף הדולרים הראשונים התאמצו מעל ומעבר. לגייס כאן ועכשיו מאה אלף דולר נוספים, בעודם בארץ זרה ומנותקים מהקהילה?! ובכל זאת, חיי בנם שווים כל הון. הם החליטו להמשיך בניתוח, וכמובן - המשיכו להתפלל, כשהם מוסיפים בקשה שבזרע עולם יהיה בעזרם, ומאה אלף הדולרים הדרושים 'יפלו' עליהם משמים, שכן אין להם קצה חוט מנין לגייס סכום כזה...

בעודם מתפללים בדמעות, עבר שם יהודי מקומי. הוא ניגש אליהם ושוחח עימם בנעימות, ביקש להבין על מה ולמה הם כה מתוחים ומודאגים, מתפללים ומתחננים. כשהסבירו לו את מצוקתם, יעץ להם לפנות ליהודי עשיר הגר בקרבת מקום, לנקוש בדלתו, להסביר לו את המצוקה, ולבקש את עזרתו - אולי יחוס וירחם על בנם הפעוט ויציל נפש מישראל... ר' משה, נבוך וחסר אונים, החליט לנסות. נכון, אין לו היכרות מוקדמת אתו, ונכון גם שקשה להאמין שיוכל להגיע אליו בלי לקבוע פגישה, לשוחח עמו, להסביר את המורכבות, ולצאת עם סכום שיש בו כדי לכסות את הניתוח. ובכל זאת, החליט לעשות את ההשתדלות, ופנה לביתו של הגביר.

כשנקש בדלת, היא נפתחה מיד בידי הגביר בעצמו. הוא הזדהה בשם 'יוגראמן מבני ברק', שכן הוא אברך, והמילה אברך מתורגמת באידיש למילה 'יוגראמן'. הוא ידע שהגביר לא מכירו, ולכן הזדהה בסתמיות כאברך בני ברק, 'יוגראמן מבני ברק'. הגביר שמע זאת, והגיש לו מיד מעטפה חתומה. 'אני רוצה לדבר איתך בקשר לתרומה כספית' - אמר האברך במבוכה, ואילו הגביר השיבו: 'למה אנחנו צריכים לדבר? נתתי לך את כל מה שאתה צריך, הכל במעטפה, סע לשלום!' - סיים, וסגר את הדלת אחריו.

האברך יצא מהגביר, פותח את המעטפה, ומגלה בתוכה המחאה חתומה, עליה מתנוסס הסכום: \$100,000! כן, אך כן! נס ופלא! ר' משה הסיק כי אין לדעת איך וכיצד, מן הסתם הגביר דנן כבר שמע על מצוקתו, והכין עבורו שיק. כך או כך, הרי הוא עתה שמח וטוב לב, רץ לבית החולים בצעדי ריקוד, מעביר את השיק למזכירות החותמות כי הניתוח - גם השלב השני - שולם, ושב להמתין מחוץ לחדר הניתוח... הניתוח שולם, וגם הסתיים בהצלחה. הפעוט הועבר להתאוששות במחלקה, כשהוריו נותרים לצידו, מהללים את בורא עולם על הנס ופלא שגרם עימם, בהצלחת הניתוח ובכיסוי עלויותיו באופן מסתורי.

אלא שביום המחרת, קיבל ר' משה שיחת טלפון מוזרה, שהבהירה כי אולי מדובר בטעות בכתובת... על הקו, היה הגאון רבי שלום מאיר יוגראמן זצ"ל,

**'אני רוצה לדבר
איתך בקשר לתרומה
כספית' - אמר
האברך במבוכה,
ואילו הגביר השיבו:
'למה אנחנו צריכים
לדבר? נתתי לך את
כל מה שאתה צריך,
הכל במעטפה, סע
לשלום!'**

זצ"ל, שהתפעל מאוד מיד ההשגחה העליונה. כיצד קרה שבדיוק הפעם הרב יוגראמן איחר לפגישה, ובדיוק הגיע אברך שהזדהה באידיש כ'יוגראמן', ובדיוק היה מדובר באותו סכום... - הרי זה לא יאומן כי יסופר!

נענה רבי חיים גריינמן והשיב: 'האמת, שאין בכך כל פלא. כאשר זוג יהודים בוכים ומתחננים לבורא עולם מלב נשבר, ומבקשים ממנו מאה אלף דולר, תולים עינינו רק בו ומיחילים בתפילתם רק אליו - אין ספק כי בכוחם לשנות מערכות שמים, להסיט \$100,000 ממסלולם המקורי לטובתם. הרי זה בדיוק הכח של תפילה!'. סיפור מופלא זה, אותו סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, מעורר את הלב: הנה כי כן, כמה גדול כח התפילה. יהודי אחד מתאמץ ומשתדל לקבל תרומה הגונה, ויהודי אחר, בתפילה מעומק הלב ומעמקי הנפש, בתחנונים אמיתיים ובדמעות שלישי, פשוט זוכה בכסף כזכיה מההפקר!

אחים יקרים, אין לנו אלא את כח הפה, את כח התפילה. פרשת השבוע מספרת על בני ישראל שהרגו את בלעם בחרב. רש"י מגלה שנהרג בחרב בדווקא, כיוון שהוא ביקש לפעול בחרב שלנו - היא הפה בו אנו מתפללים, ולפיכך גולנו ממנו את חרבו שלו, והרגנו אותו בעזרתה. כי הנשק היהודי הוא הפה - החרב שלנו. אנו מתפללים לבורא עולם ומבקשים ממנו, פורשים את קשיינו בפניו ומיחילים לעזרתו - זה ורק זה הנשק שלנו, בעזרתו ננצח כל צרה וצוקה! כל צרה היא הזמן להבין את האיתות האלוקי, לשאת עיניים לבורא עולם. לו יש שליטה על המצב, יש לנו נשק חזק, ולנשק הזה קוראים: תפילה, היא אשר שוברת את כל המחיצות ביננו לאבינו שבשמיים.

הרב אשר קובלסקי שליט"א

לע"נ
יהודית בת ריחנה
ע"ה

לע"נ
אברהם אבהרון
בן גיגינה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

הנותן לך כח לעשות חיל

חופה בצל הרקטות

בפרשתינו מסופר באריכות על פרשת בני גד ובני ראובן, שביקשו ממשה רבינו "אִם מִצְאֵנוּ חַן בְּעֵינֶיךָ, יִתֵּן אֶת הָאֶרֶץ הַזֹּאת לְעַבְדֶּיךָ לְאֶחָדָה" (במדבר לב, ה). משה רבינו הוכיחם ואמר, "הֲאֵחֵיכֶם יָבֹאוּ לְמִלְחָמָה, וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ פֹה?" והם השיבו "גְּדֵרֶת צֶאֱן נִבְנְהָ לְמִקְנֵנוּ פֹה, וְעָרִים לְטִפְנֵנוּ, וְאַנְחָנוּ נַחֲלָץ חֲשִׁים לְפָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", משה רבינו הסכים ואמר, "אִם תִּחְלְצוּ לְפָנֵי ה' לְמִלְחָמָה... וְהִיִּתָה הָאֶרֶץ הַזֹּאת לְכֶם לְאֶחָדָה לְפָנֵי ה'". ויש לשאול, מדוע חזר משה רבינו על דבריהם, וכי לא היה מספיק לאשרם בקצרה? תשובת משה רבינו תובן על פי משל:

מעשה באיש עני ואביון שהיה דר בבית רעוע הנוטה ליפול. פעם הציע לו אחד מידידיו, שיקנה אצלו 'כרטיס להגרלת הלוטו'. אמר לו העני וכי שוטה אתה, כשנקלע לידי באיזה דרך מעט כסף, אקנה בו לחם לעוללי הרכים ולא כרטיסי הגרלה. ריחם עליו ידידו והציע לו את דמי ההגרלה כהלוואה - שאם ירוויח בלוטו ישיב לו את ההלוואה, וכך היה.

עוד באותו לילה, בדק הידיד וגילה שעני זה זכה באלפי זהב וכסף. מיד הלך לביתו של העני, שכבר ישן שינה עמוקה, כדי להודיעו על ה'זכייה' הגדולה ושנעשה בין רגע לעשיר העיירה. בלב מלא התרגשות דפק על הדלת - תחילה בדפיקות שלוות ושקטות, משלא נענה דפק בחזקה, בטוח שבעל הבית העני ישמח שיעירוהו לשמע בשורה כזו.

בשעה טובה ומוצלחת התעורר העני, ניגש אל הדלת ב'בגדי שינה', פתח מעט את הדלת, ושאל את חברו 'מה רצונך?'. ענה לו ידידו 'רציתי לבשרך כי זכית בהגרלת הלוטו'... תוך כדי דיבור השתנה לפתע מראהו של העני, והוא התחיל לגעור בחברו, 'מילא כל בני העיר אינם יודעים מכך, אבל אתה הרי כבר יודע כי יבני 'עשיר העיירה', וכי כך נוהגים בחוצפה כזאת - לדפוק בבית העשיר באישון לילה?'

העני הלז ברגע אחד 'שכח' הכל, והתחיל לגעור במי שבזכותו הפך לעשיר. כך אמר משה רבינו לבני גד ולבני ראובן, בעוד הם אמרו "וְאַנְחָנוּ נַחֲלָץ חֲשִׁים, לְפָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", בהדגישם 'אנחנו', משה רבינו השיבם "אִם תִּחְלְצוּ לְפָנֵי ה' לְמִלְחָמָה", חזר משה רבינו על דבריהם והזכיר שם שמיים, שלא ישמע חלילה שהכל תלוי במעשיהם, ללמדם את היסוד "וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי, הוּא הַנִּתֵּן לָךְ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חֵיל". (עפ"י 'באר הפרשה')

השקפה לבית היהודי

טיפה של אור

נמצאים אנו בעיצומם של ימי בין המצרים, יהפכם הקב"ה לששון ולשמחה. ננסה להביא לקח עצום מפרשתינו, ממעשיו של משה רבינו המצווה את עם ישראל להחליץ למלחמה במדין ואומר "אֲלֶיךָ לְמַטֵּה אֶלְף לְמַטֵּה, לְכָל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלַחוּ לְצַבָּא" (במדבר לא, ד), וכתב 'בעל הטורים' (פסוק ו) 'והנשיאים לא שלח עמהם, כדי שלא יתבייש שבט שמעון, שנהרג נשיא משבטו במעשה זמרי, ונמצא שאין לו 'נשיא' לשלוח למלחמה.

בדבריו מלמדנו משה רבינו 'פרק נכבד' בהלכות 'כבוד הבריות', שאף שמצד הסברה היה נראה יותר לשלוח את גדולי הדור למלחמת מצוה זו, מכל מקום נמנע משה מלעשות כן כדי שלא לגרום צער ובושה לאחרים, והגם ששבט שמעון לא היו 'נקיים' לגמרי באותו מעשה, שראו ולא מיחו בנשיא השבט. ישמע חכם ויוסף לקח, עד כמה צריך להיזהר ביותר שלא לבייש ולגרום עגמת נפש לשום אדם מישראל ואפילו אם הצדק עמו. בימים אלו יש להתחזק ביותר בעניין כבוד הבריות, שהרי כל חורבן בית המקדש נגרם משום עוון שנאת חנם.

מה עלינו לעשות? ובכן, ה'חזון איש' צ"ל לימד אותנו

"וַיִּקְרַב אֶת קָרְבָּן ה', אִישׁ אֲשֶׁר מִצָּא, כְּלֵי זָהָב אֲצַעְדָה וְצָמִיד, טַבַּעַת עֲגִיל וְכוּמָז" (במדבר לא, ו)

שאלה: הסיפור שלפנינו התרחש במהלך חתונה שנערכה באחת הערים הדרומיות. לפני הכניסה לחופה, הסירה הכלה את תכשיטיה (כפי שנהוג בקרב כמה קהילות). אחת מחברותיה, פנתה אליה בבקשה להחזיק את תכשיטיה, כי לאחרונה נפוצה "סגולה" (שכפי הנראה אין לה מקור), שאחזיקת או ענידת תכשיטי הכלה בשעת החופה, מועילה למציאת שידוך.

הכלה הסכימה, והחברה אחזה אותם בהתרגשות. לפתע, רגעים ספורים לפני תחילת החופה, נשמעה אזעקה... באותה עיר דרומית, רקטות מעזה נופלות תוך זמן קצר. כל הנוכחים ברחו מיד למרחב מוגן, וגם החברה ברחת בעוד התכשיטים בידיה. במהלך מנוסתה, היתה צריכה לפתוח דלת גדולה וכבדה, ותוך כדי כך נפלה טבעת יהלומים (השייכת לכלה) מידיה.

לאחר שבחסידי שמים נפלו הטילים בשטח פתוח, חזרו כולם למעמד החופה, מלבד אותה חברה... היא מיהרה לחפש את הטבעת, ולאחר חיפושים קדחתניים הטבעת לא נמצאה. עתה התעוררה שאלה: האם יש לחייב את החברה לשלם לכלה את דמי הטבעת, כדין "שואל", והיינו אדם השואל חפץ חייב בדמיו במקרה שאבד או נגנב אפילו מחמת אונס?

תשובה: הגמרא (בבא מציעא צו.) מסתפקת: "שאלה ליראות בה מהו?", והיינו, אדם השואל פרה לא למטרת חרישה, אלא כדי שיהא נראה עשיר (כי מי שהיתה לו פרה בזמנם, היה נחשב לבעל מעמד), וכאשר ייראה כאדם נכבד ואמיד, לא ימנעו מלמכור לו בהקפה - האם אדם זה חייב באונסין או לא? צדדי הספק: האם כדי שהשואל יהא חייב באונסין, די שיקבל השואל ממון מהמשאל, ואז יהיה חייב באונסין, או שמא לא די בכך שיקבל ממנו ממון, אלא שצריך שיהנה מהחפץ השואל.

בגמרא דנה בנושא שאלת הפרה להיראות בה, שם השואל נהנה מהפרה רק בעקיפין (והשימוש שעשה אינו השימוש העיקרי שלשמו הפרה עומדת), והנאה כזו אינה חשובה כדי לחייב באונסין. ספק זה לא הוכרע בגמרא, ולכן להלכה נפסק (שו"ע חו"מ ש"מ"ו, סעיף י') ששאלה ליראות בה הרי זה ספק, ואין מוציאים ממון מהשואל.

מעתה בנידוננו, מכיוון שלמעשה שאלה אותם החברה לשם "סגולה", ולא לשימוש הרגיל בתכשיטים, הרי זה דומה ל-"שאלה ליראות בה", ואי אפשר לחייב את החברה באובדן התכשיטים מחמת אונס.

ליסינום: יש לפטור את החברה מתשלום דמי הטבעת.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

כלל בסיסי: חושך לא מגרשים במקלות... ישנה רק דרך אחת לגרש את החושך: על ידי אור! טיפה מן האור מסלקת הרבה מהחושך, ואם כן אור רב יוכל למגר אותו לחלוטין, וכידוע "נר ה' נשמת אדם", בקרבו של כל יהודי בווערת נשמה שהיא חלק אלוך ממעל, אם כן מה שבידינו לעשות הוא דבר אחד פשוט: להדליק נר, ועוד נר, ע"י עוד ועוד מעשים טובים והארת פנים לכל איש מישראל.

בעל ה'נועם אלימלך' אומר, שאם בשעה שאדם קורא קריאת שמע, יצייר בדמיונו שהוא מוכן למות על קדושת ה', אותו אדם הוא בבחינת "חשב לעשות מצוה, ונאנס ולא עשאה", שמעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. רואים אנו שבמחשבה בלבד יש כח עצום לגרש את החושך, נמצא אפוא, כי כל יהודי יכול לגרש את החושך, באמצעות מחשבה בלבד... ואם במחשבה שאדם מוכן למסור עצמו על קדושת שמו כן, ודאי שאדם המוכן לחיות על קדושת שמו שכרו רב מאוד. אדם המוכן להתעלות מעל לטבע ולמחול לרעיו, ולשלם טובה תחת רעה ולהאיר פנים לכל אדם, זוכה בכך להדליק עוד ועוד אור המסלק את החושך, ומקרב את גאולת עם ישראל.

ה'חזון איש' צ"ל לימד אותנו כלל בסיסי: חושך לא מגרשים במקלות... ישנה רק דרך אחת לגרש את החושך: על ידי אור! טיפה מן האור מסלקת הרבה מהחושך

כותרת: הרב חיים פרידלנדר זצ"ל

ביום כ"ח בתמוז חל יום השנה לפטירתו של הגאון רבי חיים פרידלנדר זצ"ל, המשגיח בישיבת הנגב ופוניבז', ובעל ה'שפתי חיים'. הרב נולד ב'ברסלאו' שבגרמניה. לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, עלתה משפחתו לארץ ישראל. הוא פנה ללמוד בישיבת 'לומזה' בפתח תקווה, שם דבק במורו ורבו הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל. בשנת תש"ד, עם הקמתה של ישיבת פוניבז' ומינויו של רבי שמואל רוזובסקי לראש הישיבה,

הצטרף רבי חיים לקבוצת הבחורים מייסדי הישיבה, שם התקרב מאוד למשגיח הגאון רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל, ואף השקיע רבות בעריכת ספריו 'מכתב מאליהו'. לאחר נישואיו הצטרף לצוות ההשגחה בישיבת פוניבז', תחת מנהלה הרוחני הגאון רבי יחזקאל לינשטיין זצ"ל. הקים את תלמוד תורה 'תורת אמת' בבני ברק, וכמו"כ ייסד את ארגון 'מורשת אבות' - אל המקורות, שעסק בקירוב רחוקים ובהפצת יהדות.

צילוח דעת גמורה

רבי יצחק אלחנן גיברלטר מספר: בתקופת תש"ח, זמן מלחמת השחרור, בחור מיישיבת פוניבז' התארס בירושלים, ולא היתה לו אפשרות לחזור לבני ברק, עקב המצור שהיה על ירושלים. הוא התארס בינתיים בישיבת 'חברון', והוא היה אות מופת ודוגמא לכח התורה. הבחור הזה היה מי שלימים נתפרסם כהגאון רבי חיים פרידלנדר זצ"ל. הוא היה לומד סדרים שלמים בעמידה במרתף הישיבה, הפגזים נפלו סביב ואימה שרתה על הכל, אך הוא עמד ולמד בעיון ללא כל פחד, כביכול אינו שומע כלל את הפגזים. ברגע שאנחנו שמענו את קולות הפגזים התחלנו מיד באמירת תהילים בציבור, והוא נשאר על עומדו לומד תורה בעיון רב.

ברשימותיו מצאו כיצד התייחס הרב לימי המצוקה הללו, כשהוא שהה במצור, וכך כתב: "צריך לשנון לעצמי, שה' קורא אותי מתוך הייסורים האלה ומתוך פחד המוות, וכוונת הקל-הרחמן רק לטובה... התנאי הראשון לעת כזאת, הוא צלילות הדעת גמורה וחלילה שלא אתבלבל, ולהכיר בהשגחה פרטית..."

שלוות נפש בכל מצב

באחרית ימיו חלה הרב והוצרך לעבור טיפולים רבים, אבל שלוותו היתה עד כדי כך, שלפני הניתוח אמרו לו הרופאים כי יתכן שלא יוכל לדבר עוד לאחר הניתוח, מיד ביקש המשגיח מכשיר הקלטה, וביישוב הדעת הקליט דברי חיזוק ועידוד לבני משפחתו, בענייני ביטחון.

"לא תמיד אנחנו יודעים מה הקב"ה רוצה שנעשה..." - היה אומר הרב בזמן ייסוריו - "אבל את מה שהוא מביא עלינו, הוא ודאי רוצה...", וכאשר למד עם בנו בעודו סובל ממחלתו בקושי רב, בנו הציע לו שיפסיקו ללמוד, אך השיב הרב: "לא מפסיקים ללמוד כשקשה, מפסיקים ללמוד כאשר אי אפשר עוד!".

המשך מעמוד 1 >>

הוא לא ידע מה לעשות, המטפלת לא הבינה מה קרה, ואילו הוא לא יכל להוציא מילה מפיו, משום שליבו ממש ניתק מקרבו. הוא רץ בבהלה לרכבו וכל הדרך התפלל על ביתו 'רחל', שיהי רצון והזכויות שלו והצדיקים יעמדו לזכותה. היה מדובר בכחמש שעות של שמש לוהטת בעודה בתוך הרכב, ואם יש סיכוי שהיא תינצל זה ממש נס.

הוא הגיע לרכבו ופתח את הדלת, וראה את הבת שלו אדומה ולוהטת, הוא נגע בא והרגיש שיש דופק, אמנם דופק איטי וחלש אבל ברוך ה' יש דופק. הוא התקשר מיד להצלה ולמגן דוד, שהגיעו בתוך דקות ספורות, לקחו את הבת ונתנו לה טיפול מציל חיים, הבהילו אותה לבית החולים שם ברוך ה' ייצבו את מצבה, ובסופו של דבר היא ניצלה והבריאה בחסדי שמים.

שמעו מה מספר בעל הדפוס. באותו לילה לאחר המקרה, כאשר הלך לישון מעט לאחר שהתייצב מצבה של ביתו, והנה בחלום הלילה הגיע אליו הרב עובדיה יוסף זצ"ל, והיה זה ממש ביום שנה לפטירתו, והוא שמע את הרב אומר בשמיים לכל המלאכים ולבית דין של מעלה, אני מבקש שתצילו את התינוקת הזו, שחס ושלום לא יקרה פה אסון, וזאת מפני שיהודי זה הוא בעל הדפוס, והוא עושה דברים גדולים עבור עם ישראל, הוא מדפיס הרבה מודעות וסטיקרים, "אין עוד מלבדו", "תודה לרבה לאבא שמיים", ולא רק זו אלא שהוא מחלק את זה חנים אין כסף, ומחזק את עם ישראל באמונה ובהודאה לקב"ה.

אומר הרב בשמיים, ליהודי כזה לא מגיע אסון, ולכן ביקש הרב מפמליה של מעלה שיצילו את התינוקת, ואת כל זאת רואה בעל הדפוס בחלומו באופן הברור ביותר. ללמדנו שבמלכות שמיים דנים לפי הכרת הטוב, ושצריך להכיר טובה ליהודי זה שמזכה את הרבים. ראו עד היכן מגיעה המעלה של הכרת הטוב, יהודי שמכיר טובה ועושה טוב לאחרים, הקב"ה פותח לו את כל השערים, זה אדם כלבבו, וזו המעלה והזכות של אדם שלא שוכח את כל מה שעשו לו בעבר, ולא מתייחס לדברים שנעשו כלא היו ולא נבראו, ולא דואג רק לעצמו חלילה, אלא נוהג במידת הכרת הטוב ומשפיע טובה לאחרים.

לצערינו, בדור שלנו לא כל כך מכירים בדבר הנשגב הזה של הכרת הטוב. על דרך הלצה מסופר, שפעם הגיע יהודי לגאון מוילנא, וביקש לספר לו שפלוני דיבר על הגאון לשון הרע, ענה לו הגאון, הרי מעולם לא הזדמן לי לעשות טובה עבורו, למה אם כן הוא מדבר עלי לשון הרע. בדבריו מלמדנו הרב, שכביכול כאשר אדם עושה טובה לשני, הוא צריך לצפות ולשמור, שאותו אדם לא ישיב לו רעה תחת טובה ויזיק לו או ידבר בגנותו, ה' ירחם עד לאן אפשר להגיע.

אדם צריך לדעת, שעל כל טובה שעשו עבורו, הוא חייב עד סוף ימיו להכיר ולהחזיר טובה, זו למעשה הכרת הטוב, שלא כמו פרעה הרשע, שהתורה מתארת כיצד הוא כפר בטובתו של יוסף, "וַיִּקֶם מֶלֶךְ הַדָּשׁ עַל מִצְרָיִם, אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף" (שמות א, ח), עשה עצמו כאילו לא ידע, ובסופו של דבר כפר גם בטובתו של הקב"ה, ואילו אנו שבעזרת ה' נדע להכיר טובה לאחרים, נדע גם כן להודות לקב"ה, להודות לבעל או לאשה ולכל מי שעשה לנו טובה, וכך נזכה לישועות גדולות אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בס"מ טוב

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והרצאות

ההנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנוקדים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגית בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות:

054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה וביופי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

624

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-10,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פֶּכֶב

סיפור לשבת קודש

ברכה על תנאי

מוסטפה אבו כביר, כך נקרא הבריון הישמעאלי גדל הגוף ורפה השכל, שדי היה בהזכרת שמו בלבד כדי להשרות פחד וחלחלה על כל שומעיו. איש רע מעללים זה שבחר את השוד והרצח כדרך חיים, מעולם לא נראה בציבור, ועל מעשיו נודע הכל מפי השמועה. השמועות אמרו כי בגיל צעיר מאוד כבר החל מוסטפה במקצועו המפוקפק, ועד מהרה התלקטו סביבו אנשים ריקים ופוחזים שחברו לו למעשי השוד והביזה והפכו יחדיו לחבורה שהטילה את אימתה על הכל. את מקום מגוריהם ששכן תמיד בנתיק צר או במערה עלומה, הקפידו הללו להחליף מפעם לפעם משחשו כי עומדים לעלות על עקבותיהם. בשל כך לא היה אזור מוגדר שבו מיקדו את פעולתם, והבהלה מפניהם אפפה את פני כל הארץ.

קרבתותיהם היו בדרך כלל אנשים בודדים שעשו את דרכם בדרכים שוממות, אולם לא פעם העזו פניהם והתקיפו אף שיירות של עוברי דרכים. כרוח סערה היתה החבורה פורצת מבין ההרים חמושה מכף רגל ועד ראש, ועוד לפני שהספיק הקרבן לזעוק, היה מוטל על האדמה כאבן שאין לה הופכין מרוקן מכל ממונו. המשטרה הטורקית עשתה כל שלאל ידה כדי להניח יד על השודד האכזר ובני חבורתו, אולם מוסטפה זה היה מהיה וכפי הנראה גם חכם מהם. לשוטרים הטורקיים שהצליחו לאחר מאמץ רב לאתר את מקום מחבואו, נותר רק להביט באכזבה בשיירי המאכלים שהעידו כי זה מכבר שכנו במקום זה הפושעים המבוקשים.

כה קשה היה הכשלון החוזר ונשנה למפקדי המשטרה הטורקית, עד שהקציבו סכום עצום של לירות טורקיות כפרס למי שיביא להם מידע שיוביל לתפיסת הבריון. אלא שלמרבה הצער גם פעולה זו לא הועילה, ומיקומו של מוסטפה נותר חידה עלומה כמקודם.

היה זה בבוקר קיצי שטוף שמש. חבורת אנשים בעלי צורה יצאה מבעד לשער יפו אל הרחבה הסמוכה שבה המתינו בעלי כרכרות לנוסעים מזדמנים. בראש השיירה צעד יהודי בעל סבר פנים מלאכיות, ואחריו צעדו בחרדת קודש כל בני החבורה.

היה זה הרב הקדוש רבי דוד צבי שלמה בידרמן מלעלוב זצ"ל, שיצא עם חבר תלמידיו לפקוד את קברי הצדיקים שבגליל כמנהגו מפעם לפעם. בצאתם מן השער פנו הם לעבר כרכרה שנראתה כשירה למסע המפרך, ולאחר דין ודברים קצר עם העגלון עלו עליה ופתחו בנסיעה.

שעות ארוכות חלפו בטרם נגלו אליהם הרי הגליל במלוא

יפעת תפארתם, ורק לקראת ערב עצרה הכרכרה לצד חורשת עצים מלבלבת כדי שיתפללו הנוסעים מנוחה.

ברצונו לייחד את כוונתו, הרחיק הרבי מעט אל תוך החורשה ומיד שקע בתפילה כשמראהו מעיד כי אינו נמצא בעלמא הדין. לפתע נשמע קול רחש מבין העצים. בבת אחת הגיחה מן היער חבורת ישמעאלים חמושים ובראשם ענק מטיל אימה כשחרבו שלופה בידו. תוך שניות ספורות החלו החסידים להימלט על נפשם מפני הרעה. מתי מעט בלבד נותרו להגן בחירוף נפש על הרבי, דבר שנראה היה כחסר סיכוי.

הרבי ששקוע היה בשרעפי קודש, לא הרגיש כלל בהמולה שסביבו. הוא המשיך בתפילתו כאילו דבר לא אירע. הבריון התקרב אל הרבי ופגיונו שלוף בידו, והחסידים עצרו את נשימתם. אלא, שלפתע קפא הרוצח על מקומו. כח נסתר בלם אותו ומנע ממנו להפיק את זממו, ותחת זאת התבונן הוא בעיניים קרועות ברבי השקוע בדבקותו באלוקיו.

משך דקות מספר נמשך המחזה המפעים, עד שסיים הרבי את תפילתו ופסע שלוש פסיעות לאחוריו. או אז ניגש אליו מוסטפה ביראת כבוד ואמר:

"חכם היהודים, אגלה לך את האמת המרה: כפשע היה בינך ובין המוות. מעולם לא אירע לי שחזרתי בי מכוונתי, ואינני יודע מה גרם לי עכשיו לעשות זאת. דע לך כי אני הוא מוסטפה, השודד המטיל אימתו על כל יושבי הארץ, והמשטרה הטורקית נלאתה מזמן מלתופסני, אולם לי אין מנוחה כי אני נאלץ להחליף מקומות מסתור בתכיפות גבוהה. מוכן אני לשלחך לחופשי, אולם מבקש אני בתמורה לך שתברכני כי לעולם לא יצליחו רודפי לתופסני."

הרבי נעץ את מבטו הנוקב בפניו של מוסטפה ולאחר רגע קל אמר: "מוכן אני לברכך, אך יש לי לך תנאי. דורש אני כי תבטיחני נאמנה, שלעולם, אבל לעולם לא תפגע בממונות או בנפשו של בן לעם היהודי. כל עוד תשמור את התחייבותך, לא תתפס, אולם אם תעבור עליה, הרי שגם אני לא אקיים את ההבטחה."

על אתר הרעים קולו של מוסטפה ואישר את הסכמו עם הרב. מיד לאחר מכן פנה לדרכו, תוך שהרבי שב ומזכיר לו את התנאי שהציב לקיום הברכה.

בשנים שלאחר מכן המשיך מוסטפה במעשיו, בעוד הרשויות ממשיכות במאמצים חסרי תועלת ללכודו. אלא שבעוד בקרב הנכרים המשיך מוסטפה במעשיו האפלים, יהודי הארץ כמו קיבלו ממנו תעודת חסינות ואיש מביניהם לא ניזוק.

משך תקופה ארוכה הצליח מוסטפה לעמוד בהתחייבותו, עד לאותו יום שעשה בו את הטעות שעלתה לו בחייו. באותו יום בחר לו מוסטפה כקרבן הלך שחזותו לא העידה כלל על יהדותו. לבוש היה ההלך בבגדים קצרים, ראשו היה גלוי ופניו מגולחות למשעי. האיש צעד בנחת בין העצים, ולא הבחין בעיניים חורשות הרעה שצפו בו, ומשהבחין היה זה מאוחר מדי.

לעילוי נשמת משה בן אסתר

"כן, אבל אין לי כסף", ענית.

"זה בסדר, תיקח עכשיו את הספר ותשלם לי כשיהיה לך". הזקן רשם את שמו ואת כתובתו על נייר מזדמן, ואני קיבלתי ממנו את הספר 'חיי תמיד'. הוא התרגש כל כך וסיפר לי בדמעות בעיניו כמה מאמצים השקיע בחיבור הספר, כמה שנים עמל עליו, כמה גיעות יגע יחד עם בנו שיחי' עד שהוציא דבר נאה ומתוקן, שיהיה לעילוי נשמת הוריו הי"ד. ועכשיו, כמה קשה למצוא לומדים המתעניינים בספר. הצעירים לומדים מסכתות אחרות, המבוגרים עסוקים בספרים אחרים, והנה הוא מצא אותי, בחור צעיר בן שבעה עשרה שבדיוק למד את המסכת. אח, איזה אושר!

החוב העיקר עלי, אבל הפתק אבד. לא היה לי שום מושג כיצד להגיע למחבר. רשמתי לי את החוב במקום שלא יאבד לי והתפללתי לה' שיעזור לי למצוא את בעל חובי ולשלם לו בהקדם את המגיע לו. כעבור חצי שנה עליתי לאוטובוס לירושלים יחד עם אחי הצעיר. מאחורי ישבו בהשגחה פרטית שני זקנים: האחד יהודי והשני להבדיל ערבי, ושניהם התווכחו על ענייני דת. לא רציתי להקשיב לשיחת הערבי כדי לא לטמטם את מוחי בהבליו, אבל שמעתי מעט מדברי היהודי שאמר: "גם אתם יודעים שתורתנו תורת אמת. לנו יש הוכחות בחרות, ולגויים אין מה למכור. אם תתבונן גם אתה תודה שרק תורת ישראל אמת ויציב ונכון וקיים וישר".

אחי סובב את הראש ושאל אותי: "אולי היהודי שיושב מאחורינו הוא הזקן שמכר לך את הספר?" סובבתי את ראשי, אך לא הייתי בטוח. היו לי דמי כיס ורציתי לשלם לו, לכן קמתי ושאלתי את היהודי: "האם אתם חיברתם את הספר 'חיי תמיד'?"

"כן, בחור'ל, למה אתה שואל?" "לפני כחצי שנה הבאתם לי את הספר בבית המדרש ברחוב רבי יהודה הנשיא בברכפלד, ועדיין לא שילמתי לכם. יש לי כאן חמישים שקלים ואני מבקש לשלם את החוב". הזקן נזכה לקח את הכסף והודיע שהוא ימחק את החוב. לאחר מכן הוא פנה אל הגוי בנצחון: "אתה מבין מה שקורה כאן. הנה לך דוגמת מופת לחינוך ליהודי טהור. בחור צעיר משלם מיוזמתו חוב ישן של חמישים שקלים בלי שאזכיר לו ובלי שאבקש ממנו. למה? כי הוא יהודי, וכך כתוב בתורתנו הקדושה, דין פרוטה כדן מאה".

הגוי נשאר עם הלשון בחוץ. הוא היה המום ממה שראו עיניו בשידור חי. "אצלנו אין דבר כזה להחזיר חוב בלי שנתבקשו. אין. וגם כשמשלמים חלק מהחוב זה רק בתביעות ובמכות". הוא הודה בפני היהודי בפה מלא: "תורת ישראל היא תורת אמת ויציב". מיד אחר כך ירד הגוי מהאוטובוס.

חמישים שקלים חיכו חצי שנה בשביל רגעים של קידוש השם.

(גיליון השגחה פרטית)

(24/7)

לפנות ערב התגלתה גופתו בידי עוברי אורח. מסתבר שהאיש היה יהודי שנשא בתפקיד בכיר באחד מארגוני החלוצים שקמו באותה עת. המשטרה הטורקית שהוזעקה למקום גילתה את 'טביעות אצבעותיו' של מוסטפה בזירה. השוטרים פנו מיד לחפש אחריו במלוא המרץ, אלא שבניגוד לפעמים קודמות שבהן העלו חרס בידם, הפעם גילו הללו במהירות את המערה שהסתתר בה הרוצח כשהוא ישן מעמל יומו.

עד מהרה נכבל מוסטפה בידי וברגליו והוסע תחת משמר כבד אל מפקדת המשטרה הטורקית. תוך שעות ספורות עוררה השמועה על תפיסתו של המבוקש הבכיר גלים של שמחה בשורות הצבא הטורקי.

משפטו של מוסטפה נערך במהירות רבה. העדויות הרבות שנאספו במהלך השנים לא הותירו לו סיכוי, ודינו נחרץ למוות בתליה. לקראת ביצוע גזר הדין נאסף קהל רב ברחבה שלפני הגרדום. התליין עמד הכן, חבל התליה אחוז בידו והוא עומד לכרוך על ראש הנאשם. או אז ביקש מוסטפה לומר כמה מילים. כנהוג מילאו השוטרים את משאלתו.

מוסטפה נתן מבט מצמית בקהל הגדול שנאסף מסביב, כשעיניו משדרות כעס ובוז, ולפתע בקעה זעקה מגרונו: "דעו לכם כי לא כוחכם או גבורתכם הביאו לתפיסתו! אני הוא האשם היחיד בה. הלא אתם השוטרים השמחים עתה לאידי, נלאיתם במשך שנים רבות מלתופסני! גם עתה כשהצלחתם סוף סוף במשימתכם, לא היה זה בזכות חכמתכם או גבורתכם, כי אם משום שהפרתי את הבטחתי לרב היהודי. ברגע שבו חדלה ברכתו של הרב מלהגן עלי, הצלחתם לשים עלי את ידכם, ונתפסתי על ידכם כאחד הנחשלים".

ברגע שסיים את דבריו נכרך חבל התליה על צווארו, ומוסטפה האכזר מת במקום. במותו הותיר אחריו מסר נחרץ וכביר על כח ברכתם של צדיקים.

(גיליון אוהל מועד שופטים תשע"ז, מפי האדמו"ר מסרטערטין שליט"א)

קידוש השם בחמישים שקלים

בין הזמנים. כחמישים אנשים יושבים ולומדים בבית המדרש שברחוב רבי יהודה הנשיא בברכפלד. והנה נכנס יהודי זקן, זה שקנה חכמה, וניגש ישירות אלי. "אתה לומד מסכת מידות?" "כן", ענית. לפני זמן קצר עשיתי סיום על מסכת זו.

"האם תרצה לרכוש ספר ובו פירוש מורחב על המסכתות מידות ותמיד?" עניין אותי בהחלט לראות מה יש לו לחדש בעיניי בית המקדש, אבל נבצר ממני.

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זולייכה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרָפָּמִיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כותן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

הצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזיווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזיווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049

שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 058-3297225
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

העלון לעלוי נשמת: בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, ר' טוביה בן ר' זכריה, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה**.
ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: בת שבע בת לאורה, אסתר בת שמחה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, מאור בן ידידה, זכריה בן סלאם חיים, חנה בת סלאם - **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

בס"ד

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - בגב העלון

פְּרֻשֶׁת מִטּוֹת

עלון מספר

313

נקודה בפְּרֻשָּׁה:

שמע כהן, והרהר: לשם מה אני צריך להיות סוהר, לעבוד יום ולילה ולהרוים שכר מינימום? אלף ואחיה גבית מלון, אקנה כל מה שארצה, וכשיתפסו אותי אומר שאני בפשיטת רגל. או אז ישימו אותי בחדר מרוח עם אוכל, שתייה ומזון, ואחרי ימים ידאגו להסדר... אצא החוצה, והכל יהיה טוב ויפה.

מפחשבה למעשה. קם ועזב את העבודה הקשה, הזמין חדר גבית מלון, ובקשף כמה חדשים התענג על ארוחות משכחות, קניות כידי המלך וכל מנעמי העולם הזה. בשלב מסוים בא אליו בעל בית המלון ובקש משהו על החשבון.

"אין לי לשלם", אמר להם. תוף רגעים ספורים הגיעו לשם שוטרים, אקזו אותו באזיקים וגררו אותו לניידת.

"עצרו עצרו!" קרא לשוטרים הקשוחים, "אני בפשיטת רגל!" - "ככה?", אמרו השוטרים, ובפקודת השופט זרקו אותו לבית הסהר לתוף תא עלוב, והכו אותו מכות חזקות.

צעק האיש בייסורי: "איך זה יתכן? אני הייתי סוהר, וכמו עיני ראיתי איך מתנהסים לפשיטת רגל! למה אתם מכים אותי?"

ענו לו: "אותו אסיר היה בן אדם עשיר, בעל מפעלים ונקסים, שנכשל בעסקה אחת ופשט את הרגל, לכן היחס אליו היה סלחני. אבל אדם שמראש אין לו, וכמו ידיו מכניס את עצמו לכעיה, קונה קניות שהוא יודע שאין לו מאיפה לשלם עליהן, לעולם אינו יכול להקריז על פשיטת רגל... וחובה עליו לשאת בתוצאה ולשלם אותה במלואה!"

זוהי התשובה גם לגבי נדרים: קשאדם חוטא ועובר עבירה הוא נענש על כהן, אך אם יעשה תשובה - ימחלו לו. לעומת זאת, בנדרים ושבועות אדם מכניס את עצמו להתחייבות בעיניו פקוחות ובצלילות הדעת, הן לא באו אליו באקראי. על דברים שאדם עושה אותם כמו ידיו - חובה עליו לשאת בתוצאה ולשלם אותה במלואה! (בקצרה מהספר "אופרות יוסף")

חֲמַרַּת עוֹן נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת

"איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה לאסור אסור על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה" (ל, א) בעזונותינו הרבים, אצל הרבה אנשים יש חסרון בידיעה הבסיסית אודות חמרת הנדרים, ואין הם יודעים מה זה נדר ומה זו שבועה.

לא פעם רואים אנו אנשים מבגרים יושבים ומשתקים שש-בש וקלפים, ותצלנה אגנים למשמע כל השבועות שמתעופפות באויר על... קביה...

יש אנשים שחושבים: מה הבעיה? נדרתי וקיימתי את נדרי... אך האמת היא שמהתחלה אסור לנדר נדר!

על הנדרים יש בטי' במקרא (שבת לב), שלא סצינו כמותו כמעט בשום עון: "מתנא, רבי נתן אומר: בעוון נדרים אשתו של אדם מתה... רבי אומר: בעוון נדרים בניו של אדם מתים כשהם קטנים!!!"

הקשה אחד מגדולי בעלי המוסר: מה פיתח בנדר? למה יש בנדר עונש גדול כל כך שאין למעלה מסוגו, אשר לא שמענו עליו בעברות אחרות?

והוא תרץ במשל: **אדם אחד עבד במשטרה קשור**. לאחר זמן העבירו אותו לעבודה בשרות בתי הסהר. הוא ראה אסירים יושבים כשכלל אחד מהם תנאים אחרים. אחד ישב בצינוק, שני ישב בחדר מעט יותר גדול, ושלישי חלק את תאו עם שניים נוספים.

אחד האסירים היה נראה מקבד. הוא לא היה לבוש בבגדי אסירים, ותאו היה מרוח יותר, ואפילו מסוג.

"מה זה?", התפלל הסוהר החדש.

אמרו לו: "זה אדם עשיר, מנכ"ל חברה פלונית. הוא פשט את הרגל, וחיב הרבה כספים לאנשים, אבל דואגים לאיזושהו הסדר, ובעוד ימים, כיום המשפט שלו - הוא יוצא.

ספור לשבת:

המתישה שצפוייה לי אם לא אשן בחדרי, אבל מה שבטוח שאת המיטה שלי ואת השינה הנינוחה שלי הלילה אני לא אקבל.

כמובן 'אין יאוש בעולם כלל' ולכן המשכתי לדפוק בכל הכח ובעוצמות - אבל כלום, הבת ישנה שנת ישרים...

בו בזמן הגיע אחד המרצים המבוגרים מארגון 'ערכים' כשהוא מלווה ברעייתו ורואה שאני מנסה לדפוק ולהעיר את ביתי וגם שלא הולך לי עם הדפיקות, ולכן הוא בא ונתן מכות חזקות לדלת - וכלום. גם הם לא עזרו, והיא ממשיכה לישון שם כאילו אין מחר.

"טוב, תשמע הרב זאיד", אומר לי אותו מרצה בערכים, "החלטנו אני ואשתי שאם הרב זאיד לא יישן הלילה גם אני לא יישן ואם אני לא יישן גם רעייתי לא תישן", כמובן התנגדתי למהלך בנחרצות חד משמעית שלא יקום ולא יהיה שבגללי שני יהודים חשובים ישארו ערים בלילה. והוא מצידו ממשיך לומר "אין מה לעשות נמצא שנינו מה לעשות ועל מה לשוחח והשם יצליח דרכינו."

ירדנו ללובי והתיישבנו שם. השעה היתה רבע לשתיים בדיוק! שיחתנו התעסקה בין היתר על פעילות ארגון 'ערכים' ובכלל על עצם החינוך שצריך בדור שלנו, כמובן לא פסחנו גם על נושא החיסונים המדובר שבימים אלה בסיעתא דשמיא צובר תאוצה. לאחר כארבעים דקות המנקה והסדרן הערבי לפתע התעורר משנתו כי הוא היה צריך להעביר משהו, ומיד פניתי לבקש ממנו שיפתח לי את הדלת כמובן בלי ויכוחים מיותרים ובלי התעכבויות הוא פתח לי את הדלת. בשעה שתיים וחצי כבר נכנסתי לחדרי ופניתי לנום את שנתו לקראת המשך השבת.

בסעודת הבוקר עמדתי לדבר בפני הקהל וסיפרתי להם את התלאות שעברתי בלילה. והוספתי לומר להם שהשם יתברך משלם שכר טוב ליראיו, וגם שהרב המרצה לא חייב לי כלום ואזכרה למה שאדם כה חשוב וכה מבוגר ישאר בגללי ער בלילה עד שיפתחו לי את הדלת והאמנתי בכל ליבי ששכרו ישולם מן השמים.

קוראים יקרים שימו לב! במוצאי שבת עוד בדרכי לבית מצלצל אליי אותו מרצה וסיפור מדהים בפיו.

בשבת בלילה נלקחה כלתו לבית החולים בכדי ללדת ובשעה אחד בלילה אמרו לבן שיש הסתבכות וכי יצטרכו לערוך ניתוח. אבל, הדגישו הרופאים, שהניתוח מאוד מסוכן ולכן נתנו לבעל להחליט. הבעל אמר להם שהוא איננו מבין וכי יעשו מה שנראה להם והוא יעשה השתדלות ויקרא תהילים להצלחתה ולרפואתה.

לא תאמינו, אבל בשעה אחד וחצי בלילה בדיוק אותה השעה שהחל אותו מרצה לשבת ולדבר איתי, יוצאים הרופאים בבית החולים ומודיעים לבנו שלא הוחלט עדיין אבל כנראה לא יזדקקו

לְשַׁאת בֵּינָה

המידה בין הקלות ביותר לקיימה והקשה ביותר לתת תשומת לב שעתה זה זמנה להשתתף בצער עם השני, או במילים אחרות לשאת בעול עם השני.

פעמים וזה נראה כקושי מיוחד שכעת צריך לבוא ולסחוב ולהרים דברים לקומה גבוהה במיוחד, או לעזור לתקן את הפנצ'ר ברכב וכל דבר אחר שתמיד נדע איך להתרחק וכיצד להתגונן, וחלילה לא משום שאין אנו מעוניינים לקיים מצווה אלא כי אין אנו מכירים בערכה ובפעולה של אותה מצווה אדירה.

וזה גם שייך לדבר הקל ביותר כגון לקום בבוקר ולומר בוקר טוב, כשצועדים ליד החבר לשלוח לכווננו מילת עידוד או לפחות חיוך רחב, כמו המעשה הידוע עם אותו בחור שחיכה בתור בישיבה לנטילת ידיים (האגדה טוענת שמדובר במרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל) ותוך כדי סידר את צווארון החולצה של חברו ומיד אחרי שסידר את הצווארון אותו בחור אמר לו שהוא תכנן לעזוב את הישיבה בגלל שלא נתנו לו יחס בחברה ובזכות אותו יחס קטן שבסך הכל סידר את הצווארון של החולצה הבחור נשאר בישיבה עם כל הכוחות ויגדל לתלמיד חכם גדול.

על פי רוח הדברים נביא בפני קוראינו את הסיפור המדהים הבא שסיפר הרב חיים זאיד:

באחת משבתות החורף הוזמנתי כהרגלי לשבות את השבת בקיבוץ חפץ חיים בבית מלון יוקרתי שממוקם שם, במלון התארחו משפחות של רשת 'שובו-רשת' של משפחות המתקרבות לאביהם שבשמים המגיעים עם כל ילדיהם בכדי שיראו את הפעילות התורנית וישמעו שיעורי תורה מחזקים במהלך השבת, וכמובן שהם באים על מנת להתקרב לאבינו שבשמים בכל המובנים.

את השבת שבתתי עם ביתי, שהגיעה איתי בעקבות התור שלה, מבין הילדים שבאים איתי לשבתות.

הגענו למלון ונכנסתי מיד לאווירה. אחרי הסעודה ישבתי לשוחח על דא ועל הא עם אנשים כשבמהלך השיחה בסביבות השעה שתיים עשרה וחצי הבת אמרה לי שהיא רוצה ללכת לישון בחדר ובקשה ממני שאביא לה את המפתח.

היא עלתה לחדר נעלה אותו ו... הלכה לישון. ואני, בחוץ ממשיך לשוחח עם האנשים עוד כשעה שלאחריה בקשתי אפוא לפנות לחדרי ולנום את שנתו לקראת יום הרצאות עמוס, שצפוי לי ביום שבת.

כשאני מגיע לחדר בשעה אחת וחצי, שוד ושבר. החדר נעול והבת ישנה בפנים מיד התחלתי לדמיין שהלילה כנראה אנום את שנתו על השולחנות בחדר אוכל או על הסטנדר בבית הכנסת וכבר נכנס לי בראש מלחמת הזבובים והיתושים

החולים שממנה יצאו הרופאים להודיע לבעל שהאישה ילדה בן בשעטו"מ בבריאות איתנה.

למי ששאל מה זה לשאת העול עם השני, הרי שקיבל את התשובה... (גליון אור השבת - 462)

לנתח אותה וכי היא תלד כרגיל. הוא הסכים והמשיך לקרוא תהילים.

בשעה שתיים וחצי עת נכנסתי לחדרי ופתחתי את הדלת בבית המלון, נפתחה דלת אחרת נוספת במחלקת יולדות שבבית

מעשיהם של צדיקים:

את כל יריעות ספר התורה שכתבת! ציווה עליו. (מעשיהם של צדיקים)

הגאון האדיר רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל נודע הן בגאונותו העצומה בתורה והן ברגישותו המיוחדת לכבודו של הזולת. סיפר בנו שליט"א:

באחד הימים הגיע תלמיד חכם צעיר לדבר עם אבא בלימוד. כשיצא הת"ח מהבית, פנה אליו אבא ואמר: "אני מלא התפעלות מהאברך הזה! מדהים להיווכח כיצד הוא מגלה בקיאות בכל מקצועות התורה, על אף גילו הצעיר. אפשר לדבר עימו בכל מקום בש"ס, והוא גם נעים הליכות ובעל מידות נאצלות להפליא..."

שאלתי את אבא אם הוא מכיר את אביו של האברך, והוא השיב בשלילה. "פלוני אלמוני הוא אביו", סיפרתי לאבא. אבא הכיר היטב את האיש ושמח מאוד על הידיעה, שהרי עכשיו יוכל לקיים חסד. "כשאפגוש את האב אדע כיצד לשבחו ולפרגן לו על שזכה לכזה בן מוצלח ומופלג."

חלפו כמה ימים, והנה אביו של האברך הצעיר מגיע אלינו הביתה ומבקש להיכנס לחדרו של אבא. האיש הגיע בליווי יהודי נוסף, והשניים התייעצו עם אבא בעניין מסויים. משסיימו את השיחה ויצאו מהבית, שאלתי את אבא אם זכר שמדובר באביו של האברך המופלג ההוא. "זדאי שזכרתי", השיב. "אבא מן הסתם נתן לו מחמאות כהוגן..." אבא השיב בשלילה. הוא לא דיבר מאומה על אודות בנו של האיש.

תמהתי בפני אבא: "מדוע לא שיבח אבא את הבן באוזני האב, כפי שהביע את רצונו לפני כמה ימים?"

וכאן הרצינו פניו של אבא, והוא אמר לי: "כיצד יכולתי לשבחו? הרי הוא לא שהה אצלי לבד, נכנס עימו יהודי נוסף, וזה הפרט שמשנה את התמונה."

הלא את בניו של אותו יהודי איני מכיר כלל, וגם לא שמעתי מהם מאומה. תאר לעצמך שהבן של אותו יהודי הוא ילד כל כך מוצלח, ואולי אף פחות מכך...

איך הוא ירגיש בשעה שאני אחמיא לחבירו על הבן שלו? הרי ייתכן שהלב שלו יכאב בלי שאף אחד ידע! לא מן הנמנע שעל פניו לא יראו מאומה, ואולי אף יחייך, אבל בתוך ליבו הוא עלול לחוש צריבה ואולי אף צביטה חזקה וכואבת – 'למה הבן שלי לא?...'!

ואם כן, איך יעלה על הדעת לשבח את האחד על שזכה לבן מופלג ומיוחד, ובו ברגע לצבט את ליבו של השני?!"

אבא הוסיף ואמר: "ואולי באמת ילדיו של האיש ההוא גם הם טובים ומצליחים במקומותיהם, אבל מספק, אם רק יש חשש שאדם יגרום במעשיו צער לאחרים או אולי רק אי נוחות, צריך לחדול ולהימנע, לנהוג בשב ואל תעשה! מוטל עלינו להיות רודפי חסד, לחשוב תמיד כיצד להיטיב לזולת, אך עם זאת יש להקפיד שלא יהיה זה על חשבון פגיעה באחרים..." (מתוך "ופרי")

קריאתו של משה רבינו לפני ה': "לְמַה הִרְעַתָּה לְעַם הַזֶּה",

מספר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א:

שמעתי מכלי ראשון מעשה שהיה בשנה שעברה בעיירה לעלוב שבפולין.

אחד מן הנגידים נוהג לעלות בכל שנה על ציונו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א ביוםא דהילולא בז' בשבט, ושוכר לעצמו דירה מיוחדת בפאר ובהדר כראוי לנגיד כמותו. בשנה זו חל יום ההילולא בערב שב"ק.

והנה, במוצש"ק שלאחריו הוצרך מיודענו לנסוע לוורשה הבירה בשעה שלוש לפנות בוקר (באותה שעה עדיין שהו שם רוב ציבור הנוסעים).

משיצא לרחובה של עיר פגע באחד מזקני הנוסעים המהלך לו אנה ואנה, וישאלהו האיש מה מטריד את מנוחתו, מדוע אינו נם את תנומת הליל.

ויען הזקן ויאמר: "הנה האכסניות כאן הוכנו לרוב הציבור במסירות ונאמנות, אבל בכל זאת אני זקוק למיטה מיוחדת כמו שיש לי בביתי, ועל כן קשה לי לישון". אמר לו הנגיד: "שמע נא לדבריי, הנה אנוכי נוסע מכאן, אבל ברשותי דירה מיוחדת ונוחה עד הבוקר. היכנס נא ותן מנוחה לגופך הדוויו".

הלה שמח ואכן עלה למעונו, והנה משהניח ראשו על הכר הרגיש בחפץ קשה שמפריע לישון. בדק ומצא ארנק מלא בשטרות וכרטיסי אשראי, ארנקו של הנגיד, שבא לגמול טובה ונמצא נהנה ממנו טובה מרובה פי כמה וכמה! כי אילולא היה גומל חסד עם הזקן או היה עובר בסמוך לו מבלי להתבונן בו ובדאגתו, לא הייתה האבידה באה לידו לעולם, כי אותם הגויים אינם מחזירים את האבידה שתחת מיטתם... (באר הפרשה)

הברון ר' שמעון וולף רוטשילד, אחד מבני המשפחה שנודעה בעושרה, התפרסם בזכות מסירותו לכל הקשור במצוות היהדות.

מספרים כי בעת שרצה לקיים מצות כתיבת ספר תורה, לא סמך על סופרי הסת"ם שבגרמניה ארצו, שכן הללו לא היו בקיאים בכל חדרי התורה. מה עשה אפוא? הביא מרוסיה סופר סת"ם שנודע בלמדנותו וביראת השמיים שבו, והאיש ישב בביתו של הברון תקופה ממושכת וכתב את ספר התורה בקדושה ובטהרה.

סוף נשלמה מלאכת הקודש. ספר התורה היה מוכן, והסופר נכנס אצל הברון כדי לקבל את השכר המגיע לו.

"האם כבר קיבלת סכום כל שהוא על החשבון?" שאלו הברון רוטשילד. "כן", השיב הסופר.

הוא שלף פנקס מכיסו והחל קורא בקול: "בחודש אפריל קיבלתי כך וכך, בחודש מאי קיבלתי כך וכך, בחודש..."

אך כאן קטע אותו הברון: "עד כדי כך?!" הרעים בקולו. "האם סופר סת"ם ירא שמיים מונה על פי חודשי הגויים ולא על פי חודשי ישראל או פרשיות השבוע? הגם סופר סת"ם, העוסק כל הימים בכתיבת ספרי תורה, עובר על הנאמר: 'שֶׁשׁ אֲלֵהֶם אֲחֵרִים לֹא תִזְכְּרוּ לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיךָ?' בדברו נטל הברון רוטשילד את ארנקו ושילם לסופר את שכרו. "ובלכתך קח עימך

הגדרה זו למדתי – ממשיך רבי יצחק מוורקי – מגוי שיכור...
 פעם בלכתי ברחוב הבחנתי בגוי שיכור העומד ומנשק את חברו,
 שהיה שיכור כמותו. "למה אתה מנשק אותו?" שאל החבר.
 "פשוט מאוד, משום שאני אוהב אותך", השיבו המנשק. "אם
 הינך אוהב אותי כל כך, אמור נא מה חסר לי", המשיך הראשון.
 "חה, חה..." צחק השיכור, "וכי מנין אדע מה חסר לך? האם נביא
 אנוכי?" "הוי, סכל. אם אינך יודע מה חסר לי, סימן שאין אתה
 אוהב אותי באמת, אלא אהבתך תלויה בדבר!" השיב לו החבר
 מְנִיָּה וְנִיָּה.

"מְנִיָּה אַז", מסיים רבי יצחק מוורקי, "למדתי יסוד חשוב באהבת
 ישראל: היא אינה יכולה להיות אהבה התלויה בדבר, אלא היא
 אהבה לשם אהבה, לקיום מצות 'וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ.'" (מתוך האור)

מבטאת את הכאב הגדול שהוא חש על צערו של עם ישראל,
 מרוב אהבת ישראל שהייתה בו, ואת הצער שנגרם לו כאשר
 הבין שהוא גרם להם לקבל מכות חזקות יותר. אהבת ישראל,
 יש בה שני חלקים – אמר רבי יצחק מוורקי – השמחה בשמחת
 החבר וההשתתפות בצערו עד כדי ביטול שמחה אישית, כמאמר
 הגמרא (תענית כ:): "ולא ששתי בתקלת חברי", שאפשר לפרש:
 אם חברי היה בצרה ובאותו היום הייתה אצלי שמחה
 משפחתית, ביטלתי את שמחתי בגלל השתתפותי בצער
 החבר...

ועוד הוסיף ואמר, כי אהבת ישראל אינה נמדדת בקנה מידה
 רגיל של אהבה, אלא נדרש מן האדם לחזור לתוך ליבו של חברו
 עד שיוכל להגדיר בבירור מה חסר לו.

בדיחות:

חלק מהבדיחות מתוך הספרים "תן חייך"

הפעילות גופנית שהכי אהובה עלי-
 היא שכיבות שמיכה...

פרסומת של מוהל: אצלי מילה זה מילה!...

לאלה שתולים שלט "תינוק באוטו" ונוסעים הרכה מעל המותר-
 נראה לי שהתכוונו שהנהג הוא התינוק...

זקן אחד יוצא ממונית, ומתחיל לפשפש בכיסו גדי לשלם לנהג, ולפתע
 אומר: "אוי, כנראה נפל לי הארנק במונית".
 ברגע ששמע זאת הנהג- לחץ על דוושת הגז ונעלם.
 "חה... חה... חה...", צוחק הזקן, "משה צדק, זה עבדו!"

לאלה שעושים הליכה על כבישי אופניים-
 זה שיש לכם צמגים לא הופך אותכם לאופניים...

קוראים יקרים, אשמח לעזרתכם; האיש בתמונה שעל שטר 200 ₪ הוא
 סבא שלי, וזה המזכרת היחידה שיש לי ממנו.
 כל המוצא את התמונה תבוא עליו ברכה...

לא מבין את נהגי האוטובוס, לאן אתם ממהרים? אתם כבר בעבודה!...

כשהייתי קטן לא היה איכפת לי מה לבשתי.
 היום כשאני מסתכל בתמונות שלי- מסתבר שגם להורים שלי לא היה
 איכפת...

"אבדתי את התעודת זהות שלי ויש לי טסט. מה אפשר להביא במקום?"
 - "רב קו. ממילא תחזור באוטובוס"...

חידות:

מתוך הספרים: "פיצוחים" ו"אתגרים"

חידות גפרורים:

כיצד ע"י הזזת גפרור אחד,
 ניתן להפוך את התוצאה לנכונה?

503

חידת חשבון:

כל 5 אנשים ב-5 שניות יכולים לקטוף 5 רימונים.
 אם אני רוצה 60 רימונים בדקה, כמה אנשים צריכים לקטוף?

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת הגפרורים:

8-5=1

פתרון לחידת חשבון:

47 ₪

מכיוון שהספרים נמכרו כקבוצות של חמישה משני הסוגים ניתן לקחת
 קבוצה אחת כדוגמה.
 קבוצה כזו נמכרה ב-250 ₪, כאשר מתוכם 156 ₪ הם מחיר ספרי הקודש.
 אם כן, מחיר שני ספרי הקריאה הוא 94 ₪, ממוצע של 47 ₪ לספר.

מסות	כניסה:	יציאה:
זמני	19:07	20:23
השבת:	19:23	20:25
	19:23	20:23
	19:15	20:27

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
 elisha5765@gmail.com

קול תודה

עלון ההתחזקות החודשי בענייני השבת וההודאה לבורא עולם

בס"ד גיליון מס' 97 תמוז-אב התשפ"ב
נא לשמור על קדושת הגליון

עולם אודך

קול תודה
ארגון להפצת ההודיה לה'

מאמר של הודיה

העולם שלנו טוב מאוד!

חי חיים מאושרים ושמחים, מסובב תמיד עם החסד והטוב הנפלא של בורא העולם.

העולם הזה כולו מלא מתנות, כל פרט ופרט שבו הוא מתנה שהעניק לנו השי"ת מתוך אהבתו המופלגת אלינו, כאשר כל מגמתו של הבורא ית' היא להנות אותנו, לספק לנו את צרכינו כדי לעזור לנו להגיע ליעד הנכסף הנפלא שבשבילו ברא את כל היקום.

אף הדברים הנראים בהשקפה ראשונה כשלייליים, הם באמת כולם - "טוב מאוד".

חם בחוץ? עכשיו התפוחים הגדלים על העצים הופכים לאדומים והאגסים נעשים מתוקים. בלי החום, הם לא היו מקבלים את צבעם ומתיקותם.

קר בחוץ? גם זה חסד. הקור מאלץ את האדמה לנוח ולהפסיק לייצר, ובזמן שהאדמה נחה, היא מתחזקת ומשחזרת את כל החומרים שהיא איבדה במהלך הקיץ. אם היה קיץ כל השנה, האדמה היתה ממשיכה לייצר, והיא היתה הופכת לצחיחה ובלתי פוריה. האדמה יוצאת לחופשה חיונית ומקבלת כוחות חדשים לשנה הבאה במשך החורף. על כן כאשר קר בחוץ, במקום להתלונן, תרגיש את החסד ותאמר: "תודה רבה רבש"ע על המתנה היקרה של הקור, שאכן גם הוא "טוב מאוד" - כפי שכתבת

תורתנו הקדושה נקראת "תורה" מלשון הוראה, שכן כל מה שכתוב בה מלמד אותנו איך לחיות בצורה ששניג בה את מטרת חיינו באופן המושלם ביותר.

בסוף התאור של מעשה בראשית כתוב **"וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד"** (בראשית א', ל"א) למה זה נכתב בתורה? מה זה בא להורות לנו?

מסביר הרב אביגדור מילר זצ"ל: פסוק זה בא ללמדנו, שגם אנחנו צריכים ללכת בדרכי ית' ולהרגיש כמה שהעולם שלנו באמת טוב מאד. עלינו לפתוח את עינינו ולבנו לראות איך שהעולם מלא חסד וגילויי טובו הנפלא של בורא העולם, עד שלבנו יתמלא בהודיה ושבח תמידי - "שירו לו זמרו לו שיחו בכל נפלאותיו".

כל אדם בריא ישלו להתרגש מהחסד המופלא של גופו המשוכלל הפועל באופן תקין. כמה עליו להודות על כך שמסוגל הוא ללכת ברגליו לאן שחפץ בלי צורך להינשא על כסא גלגלים; שיכול לראות בעיניים, לשמוע באוזניים ולדבר בפה.

כולנו צריכים לחוש את עוצמת החסד שיש בביגוד שלנו, בנעליים, בבית החם המגן עלינו מכל קשיי מזג האוויר. כמה עלינו להכיר טובה על כך, שיש לנו מזון להשביע את נפשנו, מים לשתות בלי הגבלה, אויר לנשום, ובעיקר את היכולת להנות מדברים אלו. בלי סוף יש לנו להודות על השמים הכחולים, הגבעות והנחלים, העננים והרוחות, השמש והירח, האדמה והעצים, ועוד.

כל הדברים האלו הם רק חלק קטן מה"טוב מאוד" המוזכר בפסוק. אדם המתרגל לראות עד כמה העולם טוב,

בתורתך!

המרגלים הלכו בחודש תמוז לרגל את הארץ וכשחזרו דיברו בגנות ארץ הקודש ונענשו בעונש מוות.

אמרו על כך בגמרא (ערכין ט"ו): "א"ר אלעזר בן פרטא: בוא וראה כמה גדול כח של לשון הרע. מנלן? ממרגלים, ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך, המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה".

הגמרא מביאה שמהפסוק "וימותו האנשים מוציאי דיבת הארץ רעה" (במדבר י"ד, ל"ז) רואים שאף שלמרגלים היו חטאים נוספים, העונש החמור שקבלו הגיע להם על כך שדיברו באופן שלילי על הארץ הטובה, שכן **אפילו לדבר על גותם של עצים ואבנים אסור כיון שהם ברייתו של בורא העולם** (החיד"א בספרו 'דבש לפי').

וכך מסופר בזוהר הק' (ג', ק"ו, ב): רבי שמעון היה הולך בדרך, והיו עמו רבי אלעזר, רבי אבא, רבי חייא, רבי יוסי ורבי יהודה. הגיעו לנחל מים ורבי יוסי מעד ונפל לתוך המים עם בגדיו. אמר רבי יוסי, "הלואי שנחל המים הזה לא היה קיים". אמר לו רבי שמעון, "אסור לומר כך! שכן הנחל משמש את העולם, ואסור לבזות משמשו של הקדוש ברוך הוא!"

רואים מכאן, שבשמים מצפים מאיתנו לראות את כל הטוב שסובב אותנו, עד שבאופן טבעי נודה לה' בכל הזדמנות, כפי שאמר דוד המלך (תהלים ע"א, ח'): "ימלא פי תהלתך כל היום תפארתך", הפה שלי כל כך מלא בהלל ובהודאה וכל היום אני עסוק בכך, עד שלא נשארת הזדמנות להבטיח ודיבורים שלייליים. יעזרנו ה' להגיע למבט נפלא זה. ■

פנינים של הודיה

מסופר על הרה"ג מטשעבין זצוק"ל שפעם פגש אדם מסובל בייסורים בעל צרות קשות ורבות. כשהתקרב אליו הגאון, היה הוא בטוח שהוא עומד לשמוע ממנו קיטון של תלונות וטענות.

שאל הגאון לשלמו, והלה ענה לו בחיך: "ברוך ה', הכל טוב!" התפלא עד מאוד הגאון מתשובתו, וענה כנגדו: "אתה אומר שהכל טוב? אז באמת הכל יהיה טוב!"

פעם בא אל האדמו"ר ה"לב שמחה" מגור אדם שבקש להוושע בישועה מסוימת.

לאחר שהלה תינה את צערו ואת בקשתו, אמר לו האדמו"ר:

"תהיה בשמחה ואז תוושע!"

ענה לו היהודי:

"רביה, קודם אקבל את הישועה ואז אהיה בשמחה!..."

פרש האדמו"ר כפיו כלפי מעלה וענה: "מה אני יכול לעשות... בשמיים אוהבים יהודים שמחים..."

כותב רבינו יוסף חיים ה"בן איש חי" זיע"א: "חוב" בגימטריה שש עשרה. "טוב" - שבע עשרה. לאמור: חוב בתוספת אחד שווה טוב.

אם רובץ על האדם חוב, שיוסיף לו את ה"אחד", את הרבוננו של עולם - או אז, ידע נאמנה כי אותו חוב הוא בעצם טוב.

זהו שאמר דוד המלך ע"ה בתהלים: "אין עושה טוב, אין גם אחד" למה הכוונה?

לפעמים שואלים אדם "מה נשמע אצלך?" והוא מתחיל להתלונן: "אל תשאל, רע מאוד... הודיעו מהבנק על האוברדפרט הגדל והולך, וכו..."

ומדוע "אין עושה טוב"? מדוע מרגיש אותו יהודי כי רע לו - כנראה ש"אין גם אחד" - הוא לא מאמין שהכל מאת ה"אחד". אם היה מאמין - לא רק שלא היה מתלונן, אלא אף היה מודה לה' על הטובה שהיטיב עמו!

להנצחות
או הקדשות:
055.6789852

נתרם בעילום שם
לרפואה שלמה
וכל הישועות

הדסה בת אסנת
לזיווג הגון
בקרוב

טובה בת הילה
לזיווג הגון
בקרוב

בעילום שם
לזש"ק
בקרוב

משה דוד בן חיה
שרה רבקה
לזוה"ג בקרוב

תהילה
בת מיכאלה
לזוה"ג במהרה

סעדני ואוושעה

הבנק, ואז, ביום שני בצהריים, שעות ספורות טרם חתימת החוזה - קיבלנו טלפון מהמתווך שהמוכר ירד מההצעה, כיוון שנמצא קונה אחר שמוכן לשלם עוד 200 אלף שקלים!

הלם. אכזבה. ומיד.... הודיה לה'!

ב"ה בזכות זה שאנחנו מחוברים ל"קול תודה" - החלטנו כולנו שהולכים לחגוג היום, דווקא היום, מסיבת הודיה! קנינו בלונים, ממתקים ושתייה והודינו לה' על כל הטוב שנתן לנו עד עכשיו, ועל כך שגם זו האכזבה היא ודאי נעשתה באהבה ולטובה...

ישבנו עם הילדים בשמחה ובשירה - סעודת הודיה לתפארת. בעצם כאן יכול להסתתים סיפורי, כי הזכות הזו להפוך כאב להודיה והתחושה המתוקה שמלווה בעקבותיה - שווה הכל.

והנה, ה' הטוב ברחמינו שלח לנו ישועה מתוקה, ולאחר 3 שבועות חתמנו ב"ה חוזה על דירה עם תנאים יותר טובים, משופצת יותר, גדולה יותר, אזור טוב יותר, ובאותו מחיר בדיוק! אין עוד מלבדו! ■

כשחבקנו את מלכי, בתנו החמישית, גמלה בלבי החלטה עזה: אין מצב שאנו נשארים בדירה הפיזפונת שלנו.

תודה לה, עם התרחבות המשפחה המצוקה הורגשה יותר ויותר. הייתי צריך לאלתר מקום לחבילות הטיטולים ואפילו לילקוט של הגדולה, שלא נדבר על עגלת התינוק, שפשוט נשארה מעבר לדלת מחוסר מקום.

השלב הראשון שהמליצו לי מומחים, למכור את הדירה, ואכן בחסדי ה' מכרנו את הדירה לקונה איכותי תוך זמן קצר.

ואז נכנסנו עמוק לתוך שוק הדירות לחפש אחר דירה הולמת הן בגודל והן במחיר.

לא חלמתי שלמעלה משנתיים יחלפו וגם ברוך המתוק הצטרף למשפחתנו, ודירה אין.

ואז, החילונו לחוש את האור בקצה המנהרה: דירה מצוינת, קומה נוחה ומחיר - בהחלט סביר.

התחלנו עם כל התהליך הטכני של הבאת שמאי, תיאום עם יועץ משכנתאות ומול

זה הכוח של תודה לה'!

טריקת דלת. שקט, ואני רואה אותו ליד, את יעקב.

שוב הוא כאן בשעת בוקר מוקדמת כל כך, מה קרה היום?

יעקב מגיש לי את המכתב בכתפיים שפופות, המכתב שממנו יגורנו. הוא בא כשחתימת ההנהלה מתנוססת עליו. זו לא תעודת הצטיינות, רחוק מזה.

מכתב על סיום לימודיו של בני מחמדי בתלמוד התורה. אין לו כניסה יותר לחיידר. הסיבה: חוסר התאמה.

מה קרה לפרח שלי, לילד הכשרוני והעדין?

זה התחיל בתלונות שוטפות מצד הרבנים ואחר כך ההנהלה, וכעת הוא בבית סופית.

תחושה כבדה ממלאת את ליבי. זה לא הילד שאני מכיר. משהו קרה לו.

הלב שלי מלא תפילה, מלא תחנונים. אני יודע שרק לקב"ה יש פתרון עבורי, ואני מתפלל לדעת מהו.

השבועות הבאים עוברים עלינו עם כל סוגי ההשתדלויות הקיימות: מאבחנים, מטפלים, יועצים, סכומי כסף אדירים שנשפכים ללא גבול, וכמובן אינסוף קבלות, סגולות, תפילות והרבה הרבה דמעות.

כשאני יושב עם בני ומנסה לדבר איתו ולשמוע ממנו מה הוא חושב, הוא מושך בכתפיו ואומר "לא יודע, המשגיח... ההנהלה..." וליבי נשבר לרסיסים.

השלב הבא היה וועדות השמה ושם נקבע כי הילד צריך להכנס למוסד לחינוך מיוחד. נדמתי, אבל ממשחבה למעשה הרי כל יום שהוא בבית זה אובדן של עוד יום של לימוד - ומי כמונו יודעים כמה יקר הוא.

התחלנו בחיפוש. בדקנו בתלמודי תורה שונים, וכל מקום כזה שאני נכנס ובודק, אני רואה מיד, זה לא זה.

זה לא המוסד החינוכי המתאים לילדנו הכישרוני. אני רוצה לזעוק מקצה העולם ועד סופו. לנענע עמודי יסוד ולקרא: יש כאן טעות! זאת לא הדרך, זה לא המקום.

אז מה ק'???

אני לא מאחל לאף הורה לחוש את התחושה הכואבת הזאת, כאשר ילד חיידר חייני יושב בבית עוד יום ועוד יום והסוף אינו נראה, ובחיידר הקודם השערים כמו ננעלו.

"אי אפשר להפריע לכיתה שלמה בגלל ילד אחד" כך נאמר לי, והלב בוכה.

מזמור לתודה הפך לחם חוקי, מילמלתי בלי סוף תוך שאני בוכה בכל מילה "כי ה' הוא האלוקים" הרי בידך העולם כולו, "הוא עשנו ולו אנחנו" הילד שלי - שלך הוא. אנא, עזור לנו לעזור לבנך.

יום אחד אחרי למעלה משבועיים של ריצות והשתדלויות החלטתי לעצור, ולהקדיש את הלילה הקרוב לתפילות והודאות. לחוש חזק את החיבור בין אב לבנו. אבינו שבשמיים שכל כך ממתין לנו שנתקרב. וזה קרה.

השעה 12 בלילה, הבית שקט וחשוך ואני בסלון הבית בוכה את נשמתו ומתפלל, זועק, קורע שערי שמים, ואז מחליט גם להודות. להודות לה' על הילד היקר הזה שזכינו לגדל, להודות על כל פרט שרק עולה במחשבה מיום היוולדו ועד היום...

ומתחנן שאזכה לספר את הנס הזה בציבור, שהילד יעלה על דרך המלך, שנמצא מסגרת לימודים, שהוא יפרח בה.

סיימתי את התפילה וההודאה עם תחושת תלות מתוקה והרבה רוגע ששאבתי מהעתיד.

למחרת החלטתי לנסות והתקשרתי למנהל התלמוד תורה. התחננתי: תן לילד נסיון נוסף.

אחרי הרהור של מחשבה עונה לי המנהל: אפשרי שיחזור בתנאי: 1. שהוא יגיע בדיוק בזמן ללימודים 2. שיקח כדור של קשב וריכוז 3. אם יש הפרעה הכי קטנה - הוא נשלח הביתה ללא התראה.

שלחתי אותו והוא לא חזר הביתה. חזר הביתה ילד אחר מאושר ושמן וקוטף מחמאות, המלמד התקשר אלי הביתה ואמר לי "אתה צריך לברך הגומל, קיבלת ילד חדש!"

זה הכוח של תודה לה'! כח שאין יכול לו. ■

מוצרי ההודיה של "לעולם אודך"

מבחר מגנטים
של "מזמור לתודה"
ביעצובים מרהיבים!

פנקס ההודיה החדש
פנקס לרישום חסדי ה'
בעיצוב מפואר, משולב בפסקים ורעיונות
מהדורה שישית!!

דיסק "מזמור לתודה"
מבחר שירים, שיעורים ומאמרים
בנושא "מזמור לתודה"
התענוג והשמחה של ההודיה

ניתן להשיג בעמדות ברחבי הארץ: 079-5420539 שלוחה 22

054-8441131 | תלמוד: 055.6789852 או בקו הצדקה של "קהילות": 073.2757000 (קוד 8856) | לקבלת העלון באנגלית: KolToda1@gmail.com

קבלי על עצמך לפחות דקה אחת ביום של הודיה לה, מסר/י שם לישועה וקבלי/י שם אחר לתפילה. לגברים: 055.6708883 | לנשים: 077.3137119 שלוחה 1

ארגון "לעולם אודך" 055-6789852 | KT6171190@gmail.com | טלמסר מידע ותא-קולי לגברים: 077-2519672 | לנשים: 077-3137119

איניצי

מיניצי מתקנה

מלוקט מספר

'מתיקות התורה'

מוסר השכל ולקח טוב ואמרות חיוזק הנלמדים מתוך פרשיות התורה מלוקטים מפני סופרים וספרים ככתבם וכלשונם

פרשת מטות - גליון לג

(החידושי הרי"מ) שהקשה, מדוע המתינו בזה עד עתה, ולא אמרו זאת תיכף אחר המלחמה, אך למדו זאת ממצות גיעול כלים שהזהירם להגעיל כלי מדין מבליעת איסור שבהם, לקחו להם לימוד מוסר השכל לעצמם שבליעה נחשבת כבעין, וכמו שצריכים לבער איסור בעין, כן ג"כ איסור בלוע, למדו מזה שצריכים לשוב על הרהור שהוא איסור בלוע כמו על גופו של איסור.

שיח שרפי קודש, וכ"ה בחידושי הרי"מ

היו טחין פניהם ברפש שלא יסתכלו בהם, ונחשב להם כאלו הקריבו עצמם

וַיָּבֹאוּ אֹתוֹ אֵל אֱהֵא מוֹעֵד זָכְרוֹן וְגו' קָפְנֵי ה' (לא, נד). צריך לדעת למה כתב בסדר זה, שהפסיק בין זכרון המקום ובין מאמר לפני ה', שהיה לו לומר אל אוהל מועד לפני ה' זכרון לבני ישראל. ויתבאר הכתוב על פי מה

מי שאינו עושה דבורו חולין יוכל להטות מדותיו של הקב"ה ממידת הדין לרחמים

לֹא יִחַל דְּבָרוֹ קָבֵל הַיָּצֵא מִפִּי וַעֲשֵׂה (ל, א). מי שאינו עושה דבורו חולין, עושה תקונים בכל היוצא מפיו, ויגזור אומר ויקם לו, צדיק מושל ביראת אלהים, ע"י שמירת ברית הלשון, וזהו 'מטות', שיוכל להטות מדותיו של הקב"ה מדין לרחמים.

קדושת לוי

בליעה בכלי נחשבת כבעין, ולמדו מזה שהרהור שהוא איסור בלוע הריהו אסור כמו גופו של איסור

וְלֹא נִפְקֵד מִמֶּנּוּ אִישׁ, וַיִּקְרַב אֶת קַרְבָּן ה' וְגו' (לא מט-ו). אמרו רז"ל בגמ' (שבת סד, א) ולא נפקד ממנו איש לדבר עבירה, אמר להם משה אם כן קרבן זה למה, אמרו לו לכפר על נפשותינו, מידי עבירה יצאנו מידי הרהור לא יצאנו, בשם מו"ר הקדוש מוהרי"מ מגור זצוקלה"ה

עובדות וסיפורי צדיקים

מחל את הברכה לאריכות ימים מחמת שלא היה יכול להעיד שקר, והיה מוכרח ללכת לבית עולמו

לֹא יִחַל דְּבָרוֹ קָבֵל הַיָּצֵא מִפִּי וַעֲשֵׂה (ל, א). הרב הקדוש ר' רפאל זצ"ל מבערשיד במדינות רוסיא, היתה לו ברכה מרבו הרב הקדוש המפורסם רבינו פנחס מקאריץ זצ"ל, שיהיה לו אריכות ימים ושנים ויהיה זקן גדול, פעם אחת אירע לו שביום עש"ק כאשר הלך הרב ר' רפאל זצ"ל לבית המרחץ לרחוץ את עצמו במים חמים כנהוג, היה שם באותו מרחץ מסור אחד, והיה כאשר בא לרחוץ את עצמו, והנה היה שם אנשים בהמרחץ אשר היו שונאים את המסור מחמת מסירות שלו, ולקחו איזה אנשים כלים עם מים חמים רותחים ושפכו על המסור ומת שם בהמרחץ מחמת זה, ובניו של המסור הלכו לקבול על האנשים הנ"ל בערכותיהם, ולקחו את הרב ר' רפאל שיהיה עד בדבר הזה כי ידעו בבירור שהרב ר' רפאל יגיד האמת.

כִּי עַל שֵׁאר הָאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ בְּבֵית הַמֶּרְחָץ הָיָה לָהֶם חֲשֵׁשׁ שֶׁמֵּא יִטְעֵנוּ טַעַנְתַּ שְׁקֵר, כְּדֵי שֶׁלֹּא לִיתֵן אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר שִׁפְכוּ מֵיִם רוֹתְחִים עַל הַמֶּסוֹר שִׁיתַּפְסוּ בְּבֵית הָאֲסוּרִים, אֲבָל עַל הָרֵב ר' רפאל ידעו בבירור שלא יעיד עדות שקר בשום אופן כי היה נקרא בפי כל ר' רפאל איש אמת, והנה כאשר קבל הרב ר' רפאל את הפתקא דאומנא הנקרא טערמין, בערכותיהם, ליום פלוני להעיד עדותו, שלח הרב ר' רפאל אחר אנשי חברה קדישא של אותו העיר, ואמר להם, הגם שיש לי ברכה מרבינו הקדוש ר' פנחס

שאמרו במסכת כלה (פרק שני) וזה לשונם אמר רב אחאי בר
יאשיה כל המפנה עצמו מן העבירה אפילו הוא ישראל ראוי
הוא להעלות עולה ככהן גדול על גבי המזבח וכו', ע"כ.
ומה שלפנינו כל כלי מעשה שהרימו הפקודים, היו
מהאנשים שפינו עצמן מהעבירה, והכלים באו מגוף
הדבר, שאמרו ז"ל (שה"ש רבה פסקא שניך כעדר הרחלים) שכך

היה מנהגם באותה מלחמה, כשהיו מפשיטים תכשיטיהם
היו טחין פניהם בטיט ורפש, והיו פורקין נזמיהם מהם
שלא יסתכלו בהם, והוא מה שנתכוון במה שסמך מאמר
לפני ה' למאמר לבני ישראל, כי בני ישראל אלו ראויים
להיות לפני ה' כמאמר רב אחאי בר יאשיה (הנ"ל), והיה
הדבר לזכרון.
אור החיים הק'

עובדות וסיפורי צדיקים

מקאריין שיהיה זקן מאוד, אף על פי כן הוא מוחל את הברכה שלו, מחמת שלא יכול עתה להעיד בדבר הזה, לכך הוא מוכרח
ללכת לבית עולמו, ושלח אחר הבגדים, והלביש אותם, ואחר כך יצא נשמתו הקדושה בקדושה ובטהרה, נפטר ט"ו טבת שנת תקפ"ז
בעיר בערשיד.

אהלי צדיקים, עמוד ס

המנין לתפילת מנחה התפזור ובלבד שלא לעבור על מידת האמת

לא יחל דְּבָרוֹ כְּבָל הַיָּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה (ל, א). פעם אירע וקשה היה לכנס מנין לימנחה גדולה, בבית מדרשו של החזון איש, רק חמש
עשרה דקות לפני השעה אחת בצהריים נמצא העשירי למנין, עכשיו פנה אליו גיסו, רבי שמואל גריינימן, השואל, מה לעשות,
הזמנתי לביתי, יהודי פלוני לשעה אחת, ובגלל התפילה אתאחר להופיע לפגישה, ונמצא שהוא ממתין עלי שלא ביושר, אמר לו החזון
איש, מי שדבוק במדת האמת, אין זו אצלו בגדר שאלה, וכך התבטל המנין לימנחה גדולה באותו יום.
פאר הדור, ח"ג, עמ' כ

על אף הכל יש לך להצטער קמעה, שהכרחת להשתמש בשקר, ובודאי לא להתפאר במעשה השקר

לא יחל דְּבָרוֹ כְּבָל הַיָּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה (ל, א). בצהרי יום ששי, שעות ספורות קודם כניסת השבת, התקשר רבנו רבי שלמה זלמן
אויערבאך זצ"ל לאברך נמרץ ממכריו, וביקשו בכל לב לטפל ביהודי זקן בלי משען ומשענה, שחלה ל"ע קשות, והרופאים מאסו
בו והתיאשו ממנו, ואינם מוכנים להכניסו לבית החולים, לשאלת האברך איך יוכל לעזור לאיש ענהו רבנו, אלו הייתי יודע איך לעזור
לו אזי לא הייתי מבקש ממך, עשיתי ככל שביכולתי ולא העלתי דבר. קם אותו אברך, הלך לבית החולה הובילו בטעקסי לבית החולים
שערי צדק הישן שבירושלים, משפנה כה וכה וירא כי אין איש הרכיב את הזקן על כתפו, נכנס עמו לחדר המיון (אמערגענסי ראָם)
והשיכו על המטה.

לפתע ראו הרופאים את האברך משכיב את החולה על המטה, החלו לצעוק עליו, שאין היום 'תורנות' (היום שהבית החולים הזה מקבל
חולים) בבית חולים זה, שיואל לקחתו לבית חולים אחר, האברך העמיד פני תם באמרו, עברתי בשוק מחנה יהודה ומצאתי
זקן זה שוכב בפנית השוק, איני מכירו ואיני יודע שמו וכתבתו כלל, איני מוצא עצמי מחייב לטפל בו יותר מכך, אם יש את נפשכם
לשלחו, אנא תשלחו אותו אתם לבית חולים אחר, ומיד נס החוצה, אחר כך עמד מן הצד לראות מה יעשה בו.

לשמחתו הרבה, ראה את הרופא הראשי פוסק את פסוקו לפני הרופאים, שמכיון שהחולה שוכב בין כתלי בית החולים, שוב בית
החולים הוא האחראי לשלומו, ועליו לאשפזו (לקבלו), משחזר האברך לביתו כבר הלכו הקהל לבית הכנסת לקבלת שבת,
אולם רבנו שהתקשר פעמים מספר לביתו, ביקש להודיעו עוד קודם השבת בדבר החולה, מיד טלפן האברך לרבנו, ובשרו כי הענין
מסודר על הצד הטוב ביותר, וכי החולה הזקן אושפז בבית החולים ומקבל טפול כראוי.

לשאלת רבנו איך עשה הדבר, ספר לו האברך ברוב התפארות על מעשה החכמה שעשה, והאיך הצליח לסדר את הרופאים בהעמידו
פני תם, העיר לו רבנו, דע, כי אף שלצורך הצלת נפשות שכזו ודאי היתר לך לשנות מדבורך ולהעמיד פנים, על אף הכל יש
לך להצטער קמעה, שהכרחת להשתמש בשקר, ובודאי אין כדאי להתפאר במעשה השקר.

המאור הגדול [להרה"ג ר' יחיאל מיכל שטערן] עמוד קנ

נהג לאכול ביחידות בליל ראש השנה כיון שכך יצא פעם מפיו שלא בכונה

לא יחל דְּבָרוֹ כְּבָל הַיָּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה (ל, א). הרה"ח ר' יהושע הלר הי"ו למד בישיבת פוניבו בב"ב, והיה מקורב לראש הישיבה הגאון
ר' יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, הוא הבחין שבראש השנה נוהג הרב לאכול יחידי, וגם כשנשא את הרבנית בזיווג שני, המשיך לנהוג
כך, הרהיב עוזו בנפשו, ושאל לראש הישיבה, ילמדנו רבינו, מה הטעם שמעלת כבודו אוכל לבד.

צמאה נפשי לאלוקים לקל חי

שמעתי מהרה"ח רבי מנשה הכהן רוזנפלד זצ"ל, שבעת ששימש בקודש כשוחט ובודק, היה נוסע כל יום לפנות בוקר לבית המטבחים, ובדרכו היה עובר סמוך למערת שמעון הצדיק. היה לילה אחד מלילותיה החורפיים של ירושלים, בחוץ ירד גשם חזק ללא הפוגה, רוחות עזות נשבו בחוצות, נפש חיה לא נראתה ברחוב. אמנם לרגל עבודתו היה מוכרח רבי מנשה לצאת מביתו, והוא מספר לי כך, כשהגעתי למקום הסמוך למערה, שמעתי צעקות וקולות, אחזוני פחד, מי יודע, אולי איזה יהודי נמצא כרגע במצוקה קשה, אולי נקלע לבין הערבים המאיימים לפגוע בו. מה אומר ומה אדבר, אין לי מלים לתאר את המחזה שנתגלה לעיני, אדם ניצב ליד שערי המערה הסגורים על מנעול ובריח, ראשו תחוב בתוך גדר השער, גופו, מכף רגלו

ועד ראשו, ספוג במים, גשם עז ניתך עליו, והוא צועק: 'כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלוקים' האברך מגביה קולו יותר וזועק, אוי אוי, 'צמאה נפשי לאלוקים לא-ל חי מתי אבוא ואראה פני אלוקים'. מי היה האברך, מיודענו הצדיק, הרה"ח רבי שמואל שפירא זצ"ל, מחשובי חסידי ברסלב, רבי שמואל המשיך בזעקותיו מנהמת ליבו הזך והטהור, כאיל תערוג. כאיל תערוג. חששתי לבריאותו, ניגשתי אליו ואמרתיו לו, ר' שמואל יש לי כאן טעקס"י, אם אתה מעונין אפשר לקחת אותך הביתה, רבי שמואל כנראה חשב לעצמו, מי יכול להופיע כאן באמצע הלילה, אם לא 'הבעל דבר' בעצמו, ואז הפנה את ראשו וצעק, 'בעל דבר אוועק' [בעל דבר לך מכאן], והמשיך בזעקותיו כאיל תערוג.

לב ישראל, להגה"צ ר' ישראל גרוסמאן זצ"ל, וארא, עמוד קמו

עובדות וסיפורי צדיקים

השתומם הרב לשמוע שאיש אחד שם לב למנהגו, וסיפר לו, בשנת תרפ"ט נסעתי לארה"ב עבור הישיבה, היה זה לפני ראש השנה, הגעתי לשיקאגו כשבאתי לבית הכנסת בליל ר"ה ניגש אלי יהודי עשיר מנכבדי הקהילה והזמינני לסעוד אצלו בליל ראש השנה, הבנתי שהמקום והחברה ומי יודע אולי גם הכשרות, אינם מתאימים עבורי לליל ר"ה, הייתי נבוך ולא יכולתי לסרב, אמרתי הנני נוהג לאכול בליל ר"ה ביחידות, הלה קבל את דברי בהבנה, ולא נעלב, מאז אני נוהג לאכול ביחידות בליל ר"ה כיון שכך יצא מפי (אפילו שלא בכונה), וככל היוצא מפיו יעשה.

שדה צופים, סוכה, עמוד יג

בעת גשמים דחק בכך לווייתו לעלות לשבת ע"י נהג ואילו הוא עצמו ישב על משאית (טראק), מאחור

וַיִּשְׁלַח אֹתָם מִשָּׁה אֶלֶף לְפָמְהָ לְצַבָּא (לא, ו). אמר הקב"ה למשה נקום נקמת, אתה בעצמך, והוא משלח את אחרים, אלא מפני שנתגדל בארץ מדין אמר אינו בדין שאני מוצר למי שעשה בי טובה, המשל אומר בור ששתית ממנו אל תזרוק בו אבן (במדבר רבה כב, ד):

לאחר תפילת שחרית כוונתיקון, הלכו החזון איש והבחור שמואל צבי קובלסקי [שהתפרסם לימים כאיש צדיק בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו] במשעול הפרדסים שבהמשך רחוב חזון איש של היום [בבני ברק], הם הרחיקו לכת, ולפתע מטר עז ניתך ארצה, לפתע נעצרה לידם משאית (טראק), פתח הנהג את הדלת והזמינם לעלות, שכן נוסע הוא לכיוון בני ברק, ויכלו לנסוע, ביישוב הדעת, שואל החזון איש את הנהג האם הוא שכיר או בעל הרכב, שכן אם שכיר הוא אין ברשותו להעלות נוסעים על חשבוננו של בעל הרכב, והנהג הודיע שהוא בעל הרכב.

החזון איש דחק בכך לווייתו לעלות על המשאית (טראק), לכסא המושב שליד הנהג, שם היה מקום אחד בלבד, ואילו הוא עצמו ישב מאחור. למה, רבי, למה, שואל הבחור בתחינה, והחזון איש השיב לו, כי חייב אני בהכרת הטוב למי שנאות ללוות אותי בטיולי, והבחור, בצר לו, ניסע לשכנע את רבינו, אבל, רבי, מה יאמרו הבריות בראותם שאני יושב ברווחה בפנים המוגן, והרב יושב מאחור המשאית (טראק) הפרוץ, ואכן, כשהגיעו לפאתי היישוב ביקש רבינו מהנהג לעצור והתחלף עם הבחור. מעשה איש, ח"א, עמ' קפו

טעה פעם בספירת העומר ולא יכול היה לספור עוד בברכה, ואמר שטובה היא לו להרחיקו מן הגאווה

וַיִּבְאֹר גְּנִי גַד וַיְבִי רְאוּבֵן (לב, ב). בני גד דברו קודם לבני ראובן הבכור מתוך רום לבכם שעשיר הדיוט קופץ בראש ויענה עזות (כלי יקר): הרה"ק ר' רפאל מבערשיד דורש היה כי לא די שישתוו אצל האדם השבח והגנות, אלא יש לאהוב את הגנות [שיגנו אותן] ולתעב השבח, יתרה מזו, כשם שרוצה אדם בחיים, כך עליו לרצות להיות שפל, לפיכך, שמו היה רבי רפאל כשהזדמן לו דבר שפלות, והיה רואה בכך מתנה מן השמים, פעם היה חזן בחג הסוכות, ובטעות אמר 'הושענא' של יום אחר, עד שתקנוהו הציבור, אחר התפילה הביע את שמחתו, כי 'כשמוזדמן לאדם ביוון הוא לטובתו', כיוצא בזה, טעה יום אחד בספירת העומר ולא יכול היה לספור עוד בברכה, ואמר שטובה היא לו להרחיקו מן הגאווה.

הספר אשר יחזק אותך כל ימי הקעמפ

בחזר יקר,

צאתכם ובואכם לשלום!

קח עמך 'צידה לדרך' לכל ימי הקעמפ את הספר הנפלא החדש

'מתיקות התורה'

במדבר – פרקי אבות

בין עצי היער ומראש הרדי קדם,
במקום מנוחת הנפש והרחבת
הדעת, רווה את נפשך הצמאה
בספר מתיקות התורה אשר ירומם
את רוחך, ויחזק את נפשך,
באמונת ה', תודה, תפילה,
אשרינו מה טוב חלקינו, חיבתן
של ישראל, יראת שמים,
מידות טובות, שמחה, חיזוק, שבת
קודש, חביבות המצוה, עין טובה

משולב עם הרבה
סיפורי צדיקים נפלאים ומחזקים

ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידיים בהוצאת "יפה נוף"

אם מתחילים מסכת - צריך לגמור אותה!

#איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה לאסור אסור על נפשו לא יחל דברו ככל היציא מפיו יעשה (א.ב.)

ספר רבי שמעון ויסבור: בהיותי בישיבה קטנה למדתי עם חברותא מסכת נזיר. הלמוד היה קשה לנו מאד, ובשלב מסים החלטנו להפסיק באמצע המסכת ולעבר למסכת אחרת. באותו יום הייתי אצל רבנו, ולפתע הוא אמר לי מעצמו ללא שאמרתי לו דבר על כך: "אתה יודע, אבא - ה'קהלות יעקב' - היה אמר שאם מתחילים מסכת צריכים לגמור אותה, משום שזה זלזול במסכת כשמתחילים ומפסיקים באמצע, וזו גם שאלה של נדר, משום שמסתבר שהאדם גמר בדעתו לגמור את המסכת".

"אספר לך ספור", המשיך רבנו. "רבי אהרן קוטלר פגש פעם את רבי אלחנן וטרמן ואמר לו: 'אני רוצה לספר לך ספור על רוח הקודש שראיתי במו עיני אצל ה'חפץ חיים': כשהייתי בחור למדתי את מסכת נזיר והלמוד היה קשה עלי, ומשום כך הפסקתי את הלמוד באמצע וחשבתי לעבר למסכת אחרת. כשנכנסתי אל ה'חפץ חיים', הוא פנה ואמר לי: 'בחור, אתה יודע כמה זמן אורכת נזירות? הרי המשנה אומרת (נזיר א.א.) 'סתם נזירות שלשים יום'. אם אני מקבל עלי נזירות, ובאמצע הנזירות יבואו ויגידו לי: 'יש היום חתונה', ואני אגלח את שערו, ומיד לאחר החתונה אמשיך את הנזירות, האם זה עולה לקיום הנזירות? ברור שלא הימים הראשונים נופלים ונאבדים, משום שאין משגל של חצי נזירות ועוד חצי נזירות! כך גם אם אדם לומד מסכת נזיר, אין כזה דבר ללמוד חצי מסכת. צריך ללמד מהדף הראשון עד הדף האחרון".

אמר לו רבי אלחנן: 'אין צריך בספור הזה כדי להעיד של'חפץ חיים' היתה רוח הקודש, שהרי היו לו את כל התנאים לכה, ובאמת ראו אצלו כסדר רוח הקודש. הקב"ה שם בפייהם של גדולי ישראל דברים למי שצריך לשמע מהם, ומכיון שהיית צריך לשמע זאת - שמו זאת בפי ה'חפץ חיים!'

כשאני אחז צמרמרת שאלתי את רבנו: "האם החברותא שלי היה פה ודבר על כך עם הרב? גם אני רציתי להפסיק ללמד מסכת נזיר!"

"גם כאן זה היה ככה", השיב רבנו, כבכיול הוא מדבר על משהו אחר...

(מתוך האור - פניני הגר"ח קניבסקי וצוק"ל)

להודיע שבחן של רועי ישראל

וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה שנים עשר אלף (לא.ה)

וימסרו - להודיע שבחן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל. עד שלא שמעו במיתתו מה הוא אומר: (שמות טו) 'עוד מעט ויסקלני', ומששמעו שמיתת משה תלויה בנקמת מדון לא רצו ללכת עד שנמסרו על כרחן (רש"י)

ממדוע אומר רש"י שמחסר רצונם של ישראל ללכת למלחמה, לומדים על שבחם של רועי ישראל, כשלאבדור השבח כאן הוא על עם ישראל, שלא רצו להפרד ממשנה רבנו ולא הסכימו לצאת למלחמה כדי שלא ימות?

שאלה זו הקשה רבי מתתיהו הכהן, אב"ד ליסא בספר "אורי וישעי", ותרא שבאמת היה בכך שבח למשה רבנו ולא לישראל.

שהרי הגמרא אומרת (תבבות קה ע"ב) שתלמיד חכם שבני עירו אוהבים אותו, מוכיח שאין הוא מוכיח אותם במילי דשמאי, לכו, אלו היו ישראל אוהבים את משה רבנו בחייו, לא היה בכך שבח,

אבל מאחר שבחייו הוא אומר "עוד מעט ויסקלני" הוא מוכיח שמלא את תפקידו בשלמות, ושבחו הגדול הוא שבני ישראל הצליחו להבחין שהוא מוכיח אותם לשם שמים ובלבו אוהבם אהבה גמורה, ומשום כך בשעה שהגיע זמנו למות, סרבו לצאת למלחמה כדי שלא ימות.

אולם, העיר רבי זלמן סורוצקין זצ"ל, רק חבל שהם נזכרו במעלותיו של משה רבנו לקראת מותו... אך זוהי דרכו של עולם - בעוד הרב חי, אומרים הבריות: רב זה אינו שוה מאומה, אולם הרב הקודם היה מיוחד במינו, וכשהרב הנוכחי ימות, יאמרו עליו שהיה רב מיוחד, וחבל שזה שמחליף אותו אינו כמותו... כמו הכלל של "אחרי מות - קדושים אמר", או משום שבני אדם אינם חוששים לומר שבחים על רב שמת, משום שהוא כבר אינו מוזק להם...

מוסיף על כך רבי זלמן: הגמרא אומרת (שבת קה ע"ב) "חכם שמת הכל קרוי"ו - כלם חביבים לקרע עליו ולחלץ עליו, אולם מה קורה עם חכם שחי?!

כיוצא בכך אומר רש"י (בראשית כח, י) "וציאתו של צדיק מן העיר עושה רשם", אבל, כשהיה בתוך העיר - האם מישהו זכר אותו וידע על קיומו?!

כואב לראות כמה בזיון סופגים גדולי ישראל בשעה שהם מכהנים, כשהמבזים אותם גודעים בכך ענפים שלמים מעם ישראל, שהרי כאשר בחור צעיר הנכנס לישיבה שומע שראש הישיבה שלו רחוק מלהיות משלם, הוא כבר אינו מסגל לקבל ממנו, וכשתדמיתו של הרב מתנפצת, מאות הצעירים שיכולים היו ללמוד ממנו ולקבל את מעלותיו, יוצאים מפסדים.

(רבי שלמה לוינשטיין שליט"א - מתוך האור)

בשעת מלחמה - נעשים כלם כגוף אחד

ואנהנו נחלץ חשים לפני בני ישראל (כ.י.)

עם ישראל הם כגוף אחד. אמנם הם מחלקים לשבטים, אך בשעת מלחמה כלם חוברים זה לזה, ונרתמים איש לעזרת רעהו.

מעשה מענין, ובקבוצתו מעשה נוסף באותו ענין, מובא בתו"ל - בגמרא (מנחות לו ע"א) מובא, ששאל תלמיד את רבנו הקדוש: 'מי שיש לו שני ראשים, באיזה ראש הוא מניח תפילין?' כעס רבנו הקדוש על שאלה זו, שאינה מציאותית בכלל, ושלח אותו מלפניו.

בין כך ובין כך נכנס לשם מישהו ושאל את רבי: 'נולד לי בן עם שני ראשים, מה אעשה אתו לענין פדיון הבן?'

התוספות במקום כתבו: בעולם הזה אין, אבל במדרש מצאנו ספור של אדם בעל שני ראשים -

אשמדאי היה יושב לפני שלמה המלך. פנה אליו אמר לו: 'אוהב אתה דברי חכמה, בוא ואראה לך משהו'. מיד הושיט אצבעו לתבל. תבל היא אחת משבע הארצות שקימות מתחת לפני האדמה שלנו. הזהר הקדוש מונה אותן: גיא, נשיה, תבל, ציה וכו'. בעולמות אלו יש בריות משנות שאינן בני אדם, והם זורעים וקוצרים הכל, חוץ מחמשת מיני דגן שאין להם.

אשמדאי, שהושיט ידו לתבל, הוציא משם בריה בעלת שני ראשים. כשראה אותו שלמה - נבהל. בקש אשמדאי להחזירו למקומו, ולא היה יכול. בשמים לא הסכימו שיעשה זאת. כיון שנשאר האיש כאן, הצליח למצא לו אשה שתאות להתחתן אתו, ונשא אותה. נולדו להם שבעה בנים - ששה יצאו רגילים עם ראש אחד, אך השביעי יצא

‘דאבל’... עם שני ראשים...

למים מת אותו אדם והשאיר אחריו ירשה מכבדת. באו בניו לחלק ביניהם. אמר הבן ה'כפול' - לי מגיעים שני חלקים בירשת אבי, משום שיש לי שני ראשים. יש לחלק את הירשה לשמונה, ואני אטל שני חלקים.

הלכו הבנים לשלמה המלך לדון.

אמר שלמה לבן: כדי לקבל את דבריך יש לעשות נסוי. הוא לקח כוס מים רותחים ושפך אותה על ראש אחד.

מיד החל הבן לצעק: 'אנחנו מתיים! אנחנו מתיים!'

שאלו שלמה: 'מפני מה צעקת 'אנחנו'?'

אמר לו: 'גם הראש השני מרגיש בכאב.'

פסק שלמה: 'אם כן, הרי מדבר כאן בגוף אחד, ומגיע לך רק חלק אחד בירשה, כמו שאר אחיך.'

אדם יכול לטען שיש לו שני ראשים וכל אחד מהם נפרד מחברו, אבל בשעת צרה מתבררת האמת. מתברר כי כל אחד מרגיש את רעהו ומאחד אתו לגמרי.

כזה הוא עם ישראל! יש ונכוחים בין חלקי העם, יש מצדדים ויש מתנגדים לכל ענין, אבל בשעת מלחמה - כששופכים על ראשנו מים חמים - נעשים כלם כגוף אחד. כלם אהובים, כלם ברורים, וכלם מאחדים.

(רבי בן ציון מוצמי שליט"א - דורש ציון)

האבלות יוצרת צפייה לגאולה

בחור חם וירא שמים נכנס לתדרו של רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל ושאל: "איך זוכים ליראת שמים?"

ענה לו רבי יחזקאל: "הפסוק אומר (תהלים לד, יב) 'לכו בנים שמעו לי יראת ה' אלמדכם' - צריך ללמד יראת שמים כמו שלומדים סגיה! והוא הוסיף ותרז על כך לפחות עשר פעמים: "אלמדכם - צריך ללמד את זה!"

לא רק הסגיה של יראת שמים טעונה למוד, אלא גם הסגיה הזו של "צפיית לישועה" טעונה למוד. להכנס לענינים, למציאות, ולא לישון!

אדם חי בד' אמותיו וחושב כל היום על הפרנסה ועל המשפחה. עליו לעצור ולהתבונן מעט: איך היה נראה בית המקדש, כיצד היו מרגישים את הקב"ה בחוש בעשורת הנסים התמידים שהיו בו, איך היתה נראית הקרבת קרבן פסח, איך היה נראה מעמד שלוח השעיר המשתלח, איך היתה נראית שמחת בית השואבה, ועם איזה מטען רוחני חי כל יהודי באותם ימים. מה שדרוש הוא התבוננות! רק כשאדם מתאבל הוא יכול לקוות ולצפות לגאולה, אחרת איזו אבלות יש על החרבן? הרי לא חסר לו כלום!

משל למה הדבר דומה, לגזלן ונוכל שבא לילד יתום, וברשעות ובאכזריות עשק את הדידה שהורישו לו הנוריו. לאחר מעשה נקפו לבו של הגזלן, וכיון שהגיד לא הבין את גדל ההפסד של הדידה, הוא קנה לו איזה צאצא קע ששׂהו שלשה שקלים... אין מה לומר, עסקה מצנינת. דירה שעולה מיליון שקל תמורת שלשה שקלים... הילד שלא הבין מאומה, צלה משמחה. איזה דוד נחמד!

גם אנחנו נראים כך. לקחו לנו את בית המקדש ונשארונו עם הצאצא קעס, וכמו ילדים קטנים אנחנו מסתפקים בזה ולא מבינים את גדל החרבן. רק אם מתבוננים ומבינים את מה שהיה לנו, ומצטערים על כך - אפשר לצפות לגאולה ולישועה, כמו שאנחנו אומרים בתפלה: "לישועתך קוינו כל היום".

כאשר מבינים את צער השכינה שבגלות ומתפללים על כך, זו סבה לקבלת התפלה. רבי חיים וולוז'ינער זצ"ל מביא, שכשחנה באה לבית המקדש להתפלל, על אף שהיתה מרת נפש, היא לא התפללה שתפקד בבנים. תפלתה היתה על צער השכינה, כמו שנאמר (שמואל א א, י) "ותתפלל על ה'". כשמתפללים תפלה כזו - היא מתקבלת!

זיסע גלות

הצרה הגדולה ביותר היא שכל כך שקענו והתרגלנו לגלות, עד שאנחנו כלל לא מרגישים שזו גלות ושחסר לנו משהו.

בהושענא רבה אנחנו אומרים: "הושע נא כבושה בגולה". באר האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל: כפי שמאכל כבוש נחשב כמבשל, והוא מקבל את הטעם והריח מהדבר שנכבש בתוכו, כך הגלות נכנסה ונבלעה בנו, עד ששכחנו בכלל מי אנחנו ומה היינו.

משל לבן מלך שגרש מבית אביו. הוא נדד למרחקים, וכיון שלא היה לו מה לאכל, נמכר לעבד לבעל הבית אכזר גס ושפל, שהשתעבד בו בענויים קשים, וכאשר לא רצה לשאת משאות כבדים - היה מכה אותו באכזריות.

למים יצאה שמועה שהמלך בא לבקור באותו מקום, ושכל אחד יכול לעבר לפניו ולבקש בקשה. בן המלך שכח לגמרי את מוצאו, וכיון שראה שכלם עוברים לפני המלך ומבקשים בקשות, עבר גם הוא לפניו.

המלך עבר במרכבה המלכותית, ובנו בא לפניו לשאנו יודע שזהו אביו. שאלו המלך: "בחור'ל, מה אתה רוצה?"

השיב הבן: "אני עובד אצל בעל הבית אכזר ביותר, שנותן לי לישון רק חמש שעות בלילה, מטיל עלי לסחב משאות כבדים, ומכה אותי מכות חזקות. אני מבקש מהמלך שיצוה עליו לתת לי לישון שבע שעות בלילה, שלא יכה אותי כל כך בחזקה, ושלא יתן לי לסחב משאות של חמשים קילו. ארבעים קילו זה מספיק..."

המלך היה המום לחלוטין: "זו הבקשה שלך? שכחת לגמרי מי אתה! אתה צריך להיות עבד! אתה בכלל נסוי! שכחת לגמרי את המעמד שלך!"

כשהייתי באמריקה, שמעתי יהודי אומר לחברו: "איי, באמת זו גלות, אבל זיסע גלות [גלות מתוקה]! אוי ואבוי לכוז 'זיסע גלות'..."

המתאבל על ירושלים - זוכה ורואה בשמחתה

חז"ל (תענית ל ע"ב) אמרו: "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, ושאינו מתאבל על ירושלים - אינו רואה בשמחתה". חז"ל לא צפו שבין בדרך של 'מכלל הן אתה שומע לאוי שמי שאינו מתאבל לא זוכה לראות בשמחת ירושלים, אלא הם אומרים זאת במפתש, כדי להרגיש את חמר הענין של מי שלא מתאבל על ירושלים

הנביאים הקדושים כותבים כל כך הרבה פרקים של נחמה על מה שיהיה בשמחת ירושלים לעתיד לבוא, אך מי זוכה לכך? רק מי שמתאבל על ירושלים! "כל המתאבל על ירושלים - זוכה ורואה בשמחתה, וכל מי שאינו מתאבל על ירושלים - אינו זוכה ורואה בשמחתה". מוראדיג!

היעב"ץ כותב בסדר "בית יעקב" (דני תשעה באב) דברים נוראים: "וכאן מקום שראוי להרחיב בו את הדבור. אלמלא לא היה אלא עוון זה בדינו, שאין מתאבלים על ירושלים כראוי - די להאריך גלותנו. והיא בעיני הסבה קרובה ביותר גלויה עצומה וחזקה, לכל השמדות המפלות הגדולות הנוראות המבהילות הרעיונים, אשר מצאנו בגלות בכל מקומות פזרנו, על צארנו נרדפנו, לא הונח לנו להרגיע בגוים עם שפלותנו, ענינו ומרדנו". וכל זה למה? "לפי שצא האבל הלו מלבנו, בהיותנו שוקטים בארץ לא לנו, שכחנו את ירושלים ולא עלתה על לבנו, על פן כמת מלב נשכחנו. מדור לדור נוסף גיון על יוגנו ומכאבנו". ממשיך היעב"ץ: "וכל אוהב אמת יודה לדברינו, וכאשר יוכיח הנסיון ביחוד ביום תשעה באב המר מי ומי המתאבל ונאנח על חרבן הבית ושמות ארצנו כראוי ממעמקי הלב כמה דמעות נשפכות על זאת ואין דובר דבר ממנה אפלו במחשבה לא בא זכרונה, כאלו מקרה הוא היה לנו".

מורי ורבותי, נישט פשוט! אפשר לצום ולקיים את כל ההלכות, אבל אם לא מתאבלים באמת על החרבן - נשארים בלי כלום!

כתוב בפסוק (ישעיהו נב, ח): "קול צפיק נשאו קול יחדו ירננו". שואל הזהר הקדוש (פרשת בשלח דף נה עמוד ב): מדוע כתוב ש'צופיק' - המצפים לבנין ירושלים, "נשאו קול" בלשון עבר? היה צריך להיות כתוב "ישאו קול" בלשון עתיד, שהרי הפסוק מדבר על זמן הגאולה!

אומר הזהר: כל הסבה שאותם שמצפים לירושלים יזכו לראות בבנינה, היא משום ש'נשאו קול' - שבזמן הגלות הם התאבלו על החרבן ונשאו את קולם בבכי כמי שמתו מוטל לפניו, ולכן הם יזכו ל'יחדו ירננו' בזמן הגאולה. רק כשהאבלות נכנסת לעצמות - אפשר לזכות לגאולה!

(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן ספר חדש על המועדים)

פניני הפרשה

מטות

עלון מס' 1147

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

השגחה על הדבור

וקמו כל נדריה וכל איסר אשר אשר על נפשה יקום – מבאר הכלי יקר שיש לאדם לנדור ולקבל על עצמו, רק נדר שבודאי יוכל לקיימו, ורק אחרי שזכה לקיימו ולא בא לידי הרטה ולידי שאלה, סופו מוכיח על תחילתו שנדר מתוך ישוב הדעת.

בענין זה כותב רבנו יוסף חיים זצ"ל בספר בן איש חי שמצינו שברא הקב"ה באדם שני מקומות למשכן השכל והבינה, והם המוח והלב, ואילו לדבור נברא מקום אחד שהוא הפה, והניחו בין המוח והלב. ללמדך, שקודם שיוציא האדם דיבור מפיו ישגיח וידקדק עליו בשכל שבמוחו, לראות אם הוא דבור הראוי להוציאו מפיו, וגם אם יש לו יכולת לקיימו. וגם אחרי שהוציאו מפיו, לא יסיה דעתו ממנו, אלא ישגיח עליו בבינה אשר בלבו לקיימו בפועל. ואז יהיה בטוח שיקיים בו "ככל היוצא מפיו יעשה".

לכן אומר האור החיים הקדוש בתחילת הפרשה בפסוק "וידבר משה אל ראשי המטות", מה נשתנה מצוה זו של נדרים שהיא נמסרה לראשי המטות בדוקא, אלא טעם הדבר כי לא רצה הקב"ה שכולם ידעו איך מתירים נדרים כדי שלא יולזלו בנדרים, לכן לא נמסר היתר נדרים אלא לחכמי ישראל. ללמדנו כמה חמור ענין דיבור שיוציא מפיו של האדם.

*

מסופר על בעל הקהילות יעקב זצ"ל שבצעירותו הוזמן לחתונה, והיה עומד לפני פתח האולם, ומשנן דפי גמרא בעל פה. פגש אותו חבירו, והתפעל על התמדתו. אמר לו הרב בענוותנותו: איני מתמיד כל כך גדול, אלא שקבלתי על עצמי לא להכנס לסעודה לפני שאנמור כך וכך דפים. ועל ידי שאדם מקבל על עצמו במפורש את הדברים לעשותם, זוכה לקיים, "נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקך".

יעצה טובה	יחיד ומיוחד
<p>אין כמו כתיבה להרגיע לחץ ודאגה מהגוף והמוח. הנייר סופג את הכל. רשמו את דאגותיכם או את המטלות שעליכם להספיק היום / בשבוע הקרוב. אפשר גם לכתוב מכתב מלא במחמאות לעצמכם. מחקר חדש מצא כי כתיבה שוטפת על חוויות חיוביות (כ-20 דקות ביום) משפרת את מצב רוחו של האדם ומפחיתה גם את מספר הביקורים והתלונות הרפואיות. חוקרים מאוניברסיטת שיקגו גילו כי נבדקים חרדתיים אשר לקחו את הזמן כדי לרשום את הרגשות שלהם על דאגות לפני הבדיקה, הראו תוצאות הרבה יותר טובות ברמת הלחץ לעומת נבחנים שלא התבקשו לרשום את רגשותיהם. (נ. גריין)</p>	<p>מלחמה שלא נפקד ממנה איש מלחמת מדין, כמו שנאמר בה במפורש "ולא נפקד ממנו איש" (במדבר לא, מט). מלחמה זו אין לה אח ורע בתולדות המלחמות. בני ישראל נלחמו נגד צבאותיהם של חמשת מלכי מדיין, הרגו בהם ולקחו בשבי רבבות, ואף על פי כן לא נהרג מבני ישראל אפילו אחד. וכתב רבנו בחיי שם ש"הנם הגדול הזה לפי שהיו שלמים בזכות".</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"לעולם צריך אדם לטרוח על לימוד תורה ללמוד אצל מי שגדול בחכמה. ואם לא ימצא מלמדים בעירו, ילך אל מקום אשר מצויים מלמדים ולומדים, כי על ידי זה הוא לומד במהרה ולומד כראוי ולא תשתכח ממנו התורה, דכיון שמצויים שם המלמדים והלומדים, הוא לומד הרבה, וכפי ריבוי לימודו כן תיקבע התורה במוחו ולא ישכחנה במהרה"
(מגיד חדשות" ח"י עמ' רס"ט)

ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד וגו' ויבואו בני גד ובני ראובן וכו' (ל"ב א'–ב') – יש לדקדק, שמתחילה הזכיר את בני ראובן לפני בני גד, ובפסוק שאחריו הזכיר את בני גד קודם. ואמנם אמרו חז"ל (עייין כלי יקר) שמקניהם של בני גד היה רב יותר ולכן היו בהולים יותר על ממונם ועל כן באו ראשונים אל משה רבנו, אבל קשה דא"כ היה צריך להקדימם גם בפסוק א'. ונראה בס"ד ליישב שמתחילה לבני ראובן היה מקנה רב יותר מאשר לבני גד, והטעם כתב בדעת חכמים לפי שראובן הוא הבכור ונטל פי שנים בחלקו יתר על אחיו בירושה מיעקב אביהם, ובמשך השנים שהיו ישראל במדבר שחטו מהם וכו' עד שנתמעטו אבל עדיין היה חלקם רב יותר משאר השבטים, ועל שבט גד אומר הזוה"ק שהיו מחבבים מאוד את המן ולא היו שוחטים כלל בהמות, והיו מסתפקים במן שהשתנה לכל הטעמים שרצו, ולכן זכו שהמן נקרא על שמם, שנאמר והמן כזרע גד הוא וגו' (לעיל י"א ז'), ואף זכו שמשה רבנו יקבר בנהלתם כדאיתא בפרשת וזאת הברכה (דברים ל"ג כ'–כ"א) ולגד אמר וגו' כי שם חלקת מחוקק ספון, לפי שהמן היה בזכות משה. והשתא ניהא הכל, שבפסוק א' מדברת התורה לפי סדר הזמנים, ולפי זה לבני ראובן היה מתחילה מקנה רב יותר, רק שבמשך השנים נתרבה מקניהם של בני גד יותר, וכיון שכעת לבני גד היה מקנה רב יותר לכן באו הם ראשונים למשה רבנו. ולפי הטעם שכתבתי לעיל שראובן קיבל פי שנים לפי שהיה בכור, אמרתי לבאר בס"ד שזוהו הטעם שגם לחצי שבט מנשה היה מקנה רב כיון שעל אפרים ומנשה אמר יעקב כראובן ושמעון יהיו לי, ומנשה הוא הבכור וגם הוא נטל פי שנים בחלקו מירושתו מיוסף. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

קול הנגינה שמכסה על כל הפשעים

החנויות, רדף אחריו בעל החנות, הכהו בחזקה במטהו, וידו של הנגן המוכשר נקטעה.

כששמע על כך המלך, ציוה מיד לתלות את הכנר על עץ גבוה, עונש הראוי לו על כל הגניבות אשר גנב גם יחד.

הכל התפלאו מדוע המלך שכה גונן על הכנר בכל עת שחטא ופשע, ראה על ככה להענישו דוקא עכשיו כשכבר קיבל את עונשו מיד בעל החנות.

הסביר להם המלך: אל יעלה על לבכם, כי בעת שקיבלתי תלונות על פשעיו של הכנר, סלחתי ומחלתי לו. פשעיו היו צרורים וצפונים בלבי, אך למרות כן סירבתי לפגוע בו, כל עוד הוא מנגן לפני ומטיב את לבי. אבל כעת שנחטכה ידו, ושוב אינו יכול לנגן בפני, ענוש יענוש על כל מה שפשע, ללא ויתור כלל.

כך עם ישראל גם כאשר חטאו ופשעו בשלש העבירות החמורות, מכל מקום כל הימים שנשמע קול יעקב העוסק בתורה, ערבה נגינתם לפני השי"ת ולא היה נפרע מהם על עוונותיהם, שמא בסופו של דבר המאור שבתורה יחזירם למוטב. אך כאשר ביטלו מתורת ה' ושוב לא נשמע קול נגינתם לפניו, אזי נלכדו בעוונותיהם ופשעיהם ונענשו על כל העבירות החמורות שבידם.

וכן אמרו במדרש איכה רבה (פתיחות סימן ב'), על הפסוק "וְאֵתִי עֲזְבוּ וְאֵת תּוֹרַתִי לֹא שָׁמְרוּ" (ירמיה טז, יא): הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו, שמתוך שהיו מתעסקין בה, המאור שבה היה מחזירן למוטב.

בגמרא בנדרים (פ"א ע"א) מובא שהחכמים והנביאים לא ידעו לומר מה הסיבה שבגינה נחרב בית המקדש עד שהקב"ה בעצמו השיב "על עזבם את תורתי" (ירמיה ט, יב). גמרא זו עומדת לכאורה בסתירה למבואר במסכת יומא (דף ט' ע"ב): "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים". הרי שהיתה סיבה ברורה לחורבן, והיא שעברו על שלש העבירות החמורות ולא "על עזבם את תורתי"?

הגאון רבי יוסף מטרנאני זצ"ל מיישב זאת על פי משל:

מלך אחד רגיל היה בסוף כל יום, לאחר הטורח והעמל בניהול כל עניני הממלכה, לקרוא לפניו כנר אשר היה מיטיב נגן ולוקח את לבו שבי בנגינותיו העריבות. הכנר היה בן בית קבוע בארמון, ובכל יום יום היה עומד הכן, כדי לנגן לפני המלך בכל עת שיחפוץ.

ויגבה לבו של אותו נגן מן הקירבה והחיבה אשר זכה מאת המלך, והלך אחר שרירות ותאוות לבו. מדי פעם היה שולח ידו לגזול ולגנוב מבני אדם את ממונם, בנצלו את חסינותו וביודעו כי המלך לא יגע בו לרעה.

הדברים הגיעו אל המלך, וחמתו בערה בו. ועם כל זה היה מבליג ויהי כמחריש. אהבתו לנגינותיו שפרטו על מיתריו ברוב רגש, גרמו לו לחפות ולכסות על כל פשעיו.

והנה פעם אחת, בבוא אותו נגן לגנוב מאחת

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

זעקת המדען הגוי שגילה את הגמרא

ואז פתח הרב וסיפר לתלמידו את הסיפור המפתיע הבא: "במהלך הטיפול הרפואי שעברתי בצרפת, פגשתי בפרופסור גוי הנושא שלשה עשר תארים מאוניברסיטת סורבון. לאחר שווידא שאני יהודי, שאל אם אני לומד תורה. סיפרתי לו שכל אחי ובני עוסקים ב"ה בתורה, ואז שאל אותי את הקושיא העצומה על דברי התוספות, אלא שמזכרוני נשמטה קושיית מהרש"ל, אבל לאחר הרהור קל, תירצתי לפרופסור הגוי בדיוק את תרוצו של מהרש"ל, וכעת אני שמח שזכיתי לכוון".

עיניו של רבי שלמה משה נפערו בתמהון: "גוי צרפתי הקשה קושיא על התוס' במסכת גיטין? ...!". משהו פה לא הסתדר לו. אם לא שהכיר את דמותו הרצינית של רבי שמריהו, בטוח היה שחומד הוא לו לצון...

"אכן כך", השיבו הגר"ש גריינימן. "גם אני נדהמתי לראות שהפרופסור הגוי היה בקי בסוגיא כאחד מן הצורכים... הוא זיהה מיד את תמיהתי והסביר לי: אני מדען מאד מפורסם בצרפת ובעולם כולו. לפני מספר שנים נפגשתי עם קבוצת מדענים יהודיים שעסקו בלימוד ובהתנצחות סביב ספר גדול. התעניינתי על מה הויכוח, והם השיבו לי: 'יש כאן ספר שנקרא 'תלמוד', ובספר הזה טמונות כל החכמות עלי אדמות'. 'כל החכמות?!' תמהתי. 'כן', השיבו המדענים היהודים, 'הכל טמון כאן, ב'מדע התלמודי', שהוא בעצם נקודת החיבור עם השכל האלוקי, של מי שאמר והיה העולם'.

הסקרנות אכלה בי בכל פה, והחלטתי ללמוד את 'המדע היהודי' שבספר המשונה שלהם שכולו אותיות קטנות ואפילו ציור אחד אין בו. זה לא היה פשוט. שכרתי מורה יהודי, והתחלתי ללמוד א' ב', ואחר כך כתב רש"י, ומשם התחלתי ללמוד חומש, פסוק אחר פסוק, ותנ"ך ומשניות, עד שהגעתי לגמרא. ואכן, כבוד הרב, גיליתי שכנים דבריהם, וכל החכמות שבתבל גנוזות כאן בתלמוד. מאז הפכתי להיות 'מכור' לתלמוד, אני שוקד עליו יומם ולילה. עובר ממסכת למסכת, גומע את דברי הראשונים והאחרונים, מתעכב על כל קוצו של יו"ד. ומאחר שגיליתי שכל החכמות טמונות כאן בתלמוד, אינני פותח כבר אף ספר מדע אחר. רק גמרא וגמרא, אין שום צורך בספר אחר...

"ואז" סיים הגר"ש גריינימן לספר "שאג לפתע הגוי: 'אתם היהודים לא יודעים להעריך מה יש לכם! ה' נתן לכם כוז חכמה, ואתם מזלזלים בה. אני לא מבין מנין לכם העוז להתבטל מלימוד התורה? אילו הייתם יודעים איזה עומק וחכמה יש בגמרא, הייתם שקועים בה מבוקר עד בוקר...'".

הימים ימי העליות הגדולות מצפון אפריקה. אחד מבניה של משפחת עמאר שעלתה מקזבלנקה שבמרוקו לארץ ישראל בשנת תשכ"ב, היה הנער שלמה משה, מי שלמים נודע כהראשון לציון הגאון רבי שלמה משה עמאר שליט"א. בניגוד לשאר בני גילו שרבים מהם הלכו כצאן המובל לטבח רוחני, היתה לו לנער הבחנה בין תכלת לכרתי, והיה נחוש בדעתו ללכת ללמוד בישיבה קדושה ולהפוך לתלמיד חכם וגדול בתורה. בחסדי ה', ועם הרבה רצון חסרת פשרות, הצליח להסתופף בהיכלה של הישיבה הקדושה "תפארת ציון" בבני ברק.

חינו של הנער כבש לכבות, ובמיוחד זכה לקרבה מיוחדת מהגאון רבי שמריהו גריינימן זצ"ל. פקחותו, שנינותו ותמימותו של הנער שבו את לבו, והוא נהג לאמצו בחום אל לבו, ולהשתעשע עמו בפלפולא דאורייתא. הנער העולה ממרוקו, התגלה כחריף ובקי, וזכרונו חבק מכמנים עצומים בכל הש"ס: הרב שמריהו אמר לכל מי שהאזין לו "זה הקטן גדול יהיה".

באחד הימים הובהל הרב שמריהו גריינימן לבית החולים. לאחר אבחון ובדיקות מקיפות, הוחלט לאחר התייעצות עם החזון איש כי יש להטיסו לצרפת לרופא בעל שם עולמי המתמחה בבעיה הרפואית ממנה סבל. הפרידה בין הנער לרבו היתה נרגשת. פיו של שלמה משה לא פסק מלרחוש פרקי תהלים לרפואת רבו מיטיבו.

לאחר מספר שבועות חזר הרב גריינימן מצרפת, חזק ובריא יותר. לאחר מספר ימי מנוחה ביקש שלמה משה לבקר את הרב. עיניו ברקו מהתרגשות כשנפתחה הדלת, הוא צעד פנימה אל הקודש והתיישב סמוך למיטתו.

אחרי ברכת השלום, ניגש הרב גריינימן ישר לדברי תורה: "אמור לי ידידי הצעיר, האם למדת לאחרונה מסכת גיטין?". הנער השיב בחיוב. "יכול אתה לחזור על דברי התוספות בדף... דיבור המתחיל..." ביקש רבי שמריהו.

הנער שלמה משה חזר על דברי התוספות כמעט מלה במלה... ואז הקשה הרב גריינימן קושיא על דברי התוספות וביקש מידידו הצעיר להשיב על הקושיא. הבחור ידע לציין כי זו היא קושייתו של מהרש"ל, וכך וכך תירוצו וכו'. אורו עיניו של הרב, ופיו לא פסק מלחייך חיוך מאושר של חדות התורה.

שאל התלמיד בביישנות לשמחה מה זו עושה, הלא סוף סוף סוגיא זו ידועה ומפורסמת וגם הקושיא והתרוץ מוכרים...

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאוזו שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: נשאלתי ע"י אבי הבן שרוצה לקרוא לבנו בשם "אדם". ונודע לי בשם המבי"ט בתשובה (ח"א סי' רע"ו) שלא ראוי לקרוא על שם אנשים מלפני אברהם אבינו ע"ה, והנקרא כן אינו בכלל מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו. האם בגלל זה כדאי לייעץ לו להימנע מלקרוא לו "אדם"?

תשובה: יש אצל האשכנזים ר' אדם בעל שם טוב (וצ"ע אם היה באמת או משל היה) ויש ר' יפת (בפירוש אבן עזרא שמות ד' ג', ועוד) ועוד. וכבר מרן החיד"א בשם הגדולים ח"א (ערך מר רב אברהם גאון) דחה דברי המבי"ט בזה, וכתב דהדבר קשה על הרב שיאמר כן מדעתו בלי שום סמך מרז"ל או מקבלת הגאונים. ואילו היה אומר בדרך עצה טובה החרשנו, אבל לגזור אומר שאינו נכלל במי שעמלו בתורה, זהו דבר קשה, והעולם נוהגים בהפך קראו בשמותם אדם. ושוב כתב לצדד דודאי כך קיבל (המבי"ט) או יש סמך מחז"ל, ואגב שיטפיה לא אמר [צ"ל גמר] אומר עיקר ושורש הדבר וכו'. ע"ש. ולענ"ד כוונת המבי"ט לשון מליצה מפני הסיום גדל בשם טוב וכו', אבל זה אין שמו טוב. ומדברי הרב תוי"ט (סוף פ"ד דמעשר שני) שכתב תי"ו כמו תובל קין תרה וכו'. ע"ש. נראה דלא ס"ל כהמבי"ט. ומכל מקום נראה דדוקא אם אין בשם משמעות לטובה כגון למך ארפכשד מתושלה וכו', אבל אם יש בו משמעות טובה כגון חנוך מהללאל נח שם יפת (לשון יופי או הרחבה כמו יפת אלהים ליפת), מודה המבי"ט שאין בו חשש, וכן עמא דבר.

שאלה: כאשר האב או האם חולמים שעליהם לקרוא לבן בשם מסוים או לא לקרוא בשם מסוים, האם יש להתחשב בזה?

תשובה: בדרך כלל הוששים בזה לדברי חלומות, ומכל מקום יכולים להוסיף שם או שמות כפי שירצו.

שאלה: לפני ימי בין המצרים קניתי רכב חדש ושילמתי את כל הסכום הדרוש, אבל הרכב עצמו, יגיע ככל הנראה בתוך שלושת השבועות. יש לציין שזה רכב חדש, ואני מאוד שמח בו. שאלתי היא, האם כיון שהקניה בוצעה לפני ימי בין המצרים, לכן מותר לקבלו ולהתחיל להשתמש בו (לידע כללי, אני מבוגר בגיל 60 וחולה, והרכב עוזר לי מאוד לשימוש יומיומי)?

תשובה: אפשר לקבלו, ואם יש צורך גם להשתמש בו. רק אם הגיע אחרי ראש חודש אב, אל תשתמש בו כל תשעת הימים.

שאלה: עשינו "זכרון דברים" לקניית דירה בט"ו בתמוז, וחתימת החוזה מתוכננת לתאריך כ"ו בתמוז. האם כדאי לדחות את תאריך חתימת החוזה?
תשובה: לפני ראש חודש אב אין בעיה לחתום חוזה, ושיהיה בהצלחה.

שאלה: האם מותר לעבור דירה בימי בין המצרים?
תשובה: בשעת הדחק, לפני ראש חודש אב דוקא.

שאלה: האם מותר להתקין מזגן בתשעת הימים?
תשובה: בתנאי שלא ישתמש בו עד אחרי תשעה באב.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

אַלְדָּנוֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֶבֶת

פְּרֻמָּת אִאוֹת

כ"ס ז', אֲלִיּוֹן ק"א"ו

הַתְּגִלוֹת הַרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ מֵרֵאדוּשִׁיץ
וַיִּמְסְרוּ מֵאֲלָפֵי יִשְׂרָאֵל אֶלֶף לַמָּטָה שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלֶף
חֲלוּצֵי צָבָא (לא, ה).

סֵפֶר הַחֲסִיד הַיִּשְׁיִשׁ ר' יַעֲקֹב זָאב זִילְבֶּרְבֶּרְגַּ שֶׁשָּׁמַע
מֵהֶרֶה"ח הַמְּפָרָסֵם מו"ה אֶלִימֶלֶךְ אֶזְרָאוֹבֶר ז"ל
שֶׁשָּׁמַע מֵהֶרֶה"ק רַבִּי יִשְׁכָּר דָּב מֵרֵאדוּשִׁיץ זִיע"א
שֶׁסָּפַר לְמִקְרָבָיו הַקְּדוֹשִׁים סִבַּת הַתְּגִלוֹתָיו. וְאָמַר
שֶׁהוּא הָיָה רְאוּי לְהִיּוֹת מֵהַל"ו צְדִיקִים הַנִּסְתָּרִים,
וְהַטַּעַם שֶׁנִּתְגַּלָּה בְּעוֹלָם וְנִעְשָׂה מְפָרָסֵם אִינוּ יוֹדַע
עַד הַיּוֹם.

וְזוֹ הָיָה הַסֵּפֶה: בְּאַחֲזוֹת הַסְּמוּכוֹת לְעִיר רֵאדוּשִׁיץ
הָיָה בֵּית מְלֹאכֶת עֲשִׂית יַי שְׂרָף, אֲשֶׁר הִבְעֵל הַבַּיִת
דָּשָׁם הָיָה אִישׁ חֲסִיד וּמוֹקִיר רַבָּנָן, יָרָא שָׁמַיִם וּנְדִיב
לֵב. פַּעַם אַחַת עָבְרָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַדְּרוֹךְ מֵרַכְבָּה רְתוּמָה
אֲשֶׁר הָיָה נִקְרָא אֲזַ בְּשֵׁם 'בּוֹיַעַד' עִם צְדִיק אֶחָד, וְצוּה
לְהַעֲמִיד מֵרַכְבָּתוֹ סְמוּךְ לְבֵית הַמְּזִיגָה אֲשֶׁר הָיָה שִׁיךְ
לְהַחֲסִיד, הִבְעֵל הַבַּיִת שָׁל בֵּית הַמְּזִיגָה.

בְּשָׁמְעוֹ כִּי עָמְדָה מֵרַכְבָּה עִם צְדִיק אֶחָד סְמוּךְ אֵלָיו,
רָץ תַּכְפֵּף לְקַחַת בְּרַכַּת שְׁלוֹם מֵהַצְּדִיק הַזֶּה. כַּאֲשֶׁר
נָתַן לוֹ שְׁלוֹם שָׁאֵל אוֹתוֹ הַצְּדִיק אִם נִמְצָא רַבִּי בְּעִיר
רֵאדוּשִׁיץ. וְאָמַר: לֹא נִמְצָא שָׁם שׁוֹם רַבִּי. וְשָׁאֵל אוֹתוֹ
פַּעַם שְׁנִית אִם הוּא בָּקִי בְּעִיר הַזֹּאת וּמִכִּיר אֶת אֲנָשֵׁי
הָעִיר. וְהִשִּׁיב לוֹ, כִּי הוּא בָּקִי וּמִכִּיר הֵיטֵב אֶת אֲנָשֵׁי
הָעִיר, כִּי בְּכָל שָׁבוּעַ נּוֹסַע שָׁמָּה לְרַגְלֵי מִסְחָרוֹ. וְשׁוֹב
שָׁאֵלוֹ אִם הוּא מִכִּיר שָׁם אִישׁ מְצִיָן 'שְׁיִינְעֵר יוֹד',
וְהִשִּׁיב: לֹא.

וְשָׁאֵל אוֹתוֹ עוֹד הַפַּעַם, שְׁיִזְכִּיר עֲצָמוֹ הֵיטֵב אוּלַי יִכִּיר
אִישׁ כְּזוֹ. וְאָמַר אֵלָיו: אִישׁ מְצִיָן אִינוּ בְּנִמְצָא, רַק נִמְצָא
שָׁם מְלַמֵּד וְשִׁמּוֹ 'בְּעִרִיל בְּטָלָן', וּמְפָרָסֵם לְאִישׁ תָּם
'פְּרוּמְעֵר'. וְגַעַר עָלָיו צְדִיק הַנַּ"ל וְאָמַר אֵלָיו

בְּתַמְהוֹן: אַתָּה קוֹרָא אוֹתוֹ 'בְּעִרִיל', הֲלֹא 'בְּעֵר' גְּדוֹל הוּא,
וְהוּא מְנַעֵנַע עִם כָּל הָעוֹלָם כְּמוֹ שְׁמַנְעֵנַעִים עִם עַץ רֶךְ
בְּאַמְצַע הָעֵר. וְשָׁאֵל הַיְהוּדִי אֶת הַצְּדִיק הַזֶּה: מֵאִיזָה עִיר
הוּא. וְאָמַר: מְלוּבְּלִין הוּא. וְנִעְלַם מִמֶּנּוּ כַּהֲרַף עֵינַי, וְלֹא רָאָה
שׁוֹם מֵרַכְבָּה. וּבִתּוֹךְ כֶּף הַזְּכִיר אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהֲרַבִּי מְלוּבְּלִין
זִיע"א כָּבֵר נִפְטָר לְעוֹלָמוֹ יוֹתֵר מִשְׁתֵּי שָׁנַיִם.

וְנִכְנְסוּ הַדְּבָרִים בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָמַר: הֲלֹא דָבָר הוּא.
וְגַמֵּר אֲצִלוֹ שָׁאֵם כֵּן הוּא אֲשֶׁפִים וְאַלְהָ. וְכֵן עָשָׂה,
לְמַחְרַת הַשָּׁכִים בְּבִקֵּר וְרַתֵּם אֶת מֵרַכְבָּתוֹ וְשָׁם עָלָיו
מִטּוֹב הָאֶרֶץ, עוֹפוֹת וְקַמַּח וְשָׂאֵר מִיְנֵי מְזוּן וּמִיְנֵי
מִשְׁקָאוֹת, וְנִסַּע לְרֵאדוּשִׁיץ. וַיְהִי בְּבוֹאוֹ שָׁמָּה וְהַעֲמִיד
אֶת מֵרַכְבָּתוֹ אֲצֵל בֵּיתִי, וְהִבִּיא הַמַּתְנָה הַזֹּאת לְתוֹךְ בֵּיתִי,
אֲךֹ לֹא מְצָא אוֹתִי כִּי הָיִיתִי בְּבֵית הַמְּדָרֵשׁ וְעַבְדָּתִי
אֶת עַבְדָּתִי הַקְּבוּעָה לִי, רַק אֶת בְּנֵי בֵּיתִי הָעֲטוּפִים
בְּרַעַב וְדַחַק. בְּרֵאוֹתֵם כָּל זֹאת נִתְפַּעְעֵלוּ מֵרַב הַחֲדוּהָ
וְנִתְמַלְאוּ שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה. וְתַכְפֵּף מֵהֵרוֹ וְהוֹדִיעֵנו זֹאת
הַבְּשׂוּרָה טוֹבָה אֵלַי בְּבֵית הַמְּדָרֵשׁ, שֶׁהִשִּׁי"ת מִמְצִיא
לְעֵנִי בְּשַׁעַת דְּחָקוֹ הָיָה בְּעֶזְרָם עַל יְדֵי שְׁלוּחוֹ הַיָּקָר
הַזֶּה. וְשִׁלַּחְתִּי תַכְפֵּף אַחֲרָיו לְקִירוֹתָיו אֵלַי. וְשָׁאֵלְתִי אוֹתוֹ
שֶׁיֹּאמֵר לִי, מֵה רָאָה עַל כֶּכָּה וּמֵה הִגִּיעַ לוֹ שְׁכּוֹן כָּל כֶּף
בְּעַת וּבְזָמָן. וַיִּסְפֵּר לִי כָּל הַנַּ"ל עִם הַצְּדִיק שֶׁהַעֲמִיד
עֲצָמוֹ עִם מֵרַכְבָּתוֹ סְמוּךְ לְבֵיתוֹ וּמֵה שָׁאֵמַר אֵלָיו.

אֲזַ רְאִיתִי עַד הַיּוֹם הַדְּבָרִים, שֶׁלֹּא נִתְקָה אֶהְבָּתוֹ וְעוֹד
גְּדֻלָּה חֲבָתוֹ אֵלַי, כִּי הוּא הָיָה בְּהִיכָל עֲלִיּוֹן וְגִבּוֹהַ מְאֹד
וְרַחוּק מֵעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהוּא יָרַד שָׁם בְּשִׁבְלֵי וְהַתְּלַבֵּשׁ
בְּלְבוּשׁ גִּשְׁמִי הַכֹּל כְּדִי לַעֲשׂוֹת לִי טוֹבָה, עַכְשָׁו אֲנִי
רוֹאָה שֶׁאֶהְבָּתוֹ אֵלַי עוֹד תְּקוּעָה בְּלִבָּבוֹ כִּיִּתֵד שֶׁלֹּא
תִּמּוּט.

'וַיִּמְסְרוּ' שֶׁהוּא לְשׁוֹן 'מְסִירָה'

גְּדוֹלָה הִיְתָה הָאֶהְבָּה שֶׁשָּׂרָרָה בֵּין הֶרֶה"ק

וְחִסְרוֹן עֲצָמוֹ, וּבִזָּה הָאָפֶן נִלְקָחוּ לְצַבָּא. וְעַל כֵּן אָמַר
הַכְּתוּב 'וַיִּמְסְרוּ' מִלְּשׁוֹן מְסִירָה, כְּאֲדָם הַמְּלָשִׁין עַל
חֵבְרוֹ נִקְרָא מְסוֹר.

וְסִיּוֹם הַרְהָ"ק מֵאֲפֻטָּא: הִנֵּה כְּאֲשֶׁר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
נִצְחִית הִיא, וְלִכְפָּא מִלְּתָא דְלָא רְמִיזָא בְּאוֹרֵיתָא, עַל
כֵּן דְרוּשׁ אֲדַרְשׁ הָאִי עֲנִינָא לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ, וְאָמַר כִּי
לְעֵתִיד לְבוֹא בְּקֶץ הַיָּמִין, כְּאֲשֶׁר יִמְלֹךְ מְשִׁיחַ צְדָקְנָא,
אִז יִהְיֶה אֲמַת מֵאֲרָץ תִּצְמַח וְלֹא יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל אֲנִי
וְאֲפֻסִי עוֹד, וְכֵן גַּם הַצְּדִיקִים וְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֲרָץ
יִהְיוּ בְּעֵינֵיהֶם כְּאֲפֻס וְכֵאֵין וַיְדַמּוּ בְּנַפְשָׁם כִּי עֲרָמִים
הֵם וַיִּחְבְּאוּ וַיְבוֹאוּ בְּנִקְרוֹת הַצָּרִים וּבְסַעֲפֵי הַסְּלָעִים
מִפְּחַד ה' וּמִהֲדַר גְּאוֹנוֹ, וְלֹא יִחְפְּצוּ לְלַכֵּת לְקִרְאֵת
מְשִׁיחַ צְדָקְנָא, כִּי לֹא יִזְכוּ בְּעֵינֵיהֶם עַד שְׁיִשְׁלַח ה'
דְּבָרוֹ בְּפִי הַצְּדִיקִים וְצְדִיק אֶחָד יִגְלֶה מִסְתוּרֵי חֵבְרוֹ
וַיַּעֲיֵד שֶׁהוּא צְדִיק וַיִּשָּׂר וְאֵת הַקְּדוּשׁ יִקְרִיב אֵלָיו, וְאִם
יִסְתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים מִשָּׁם יִקְחֵהוּ הַשִּׁי"ת עַל פִּי דְבָרֵי
צְדִיק חֵבְרוֹ לְמַעַן יִלְכֶּה לְקִרְאֵת מְשִׁיחַ צְדָקְנָא. וְעַל זֶה
שִׁיבַת שְׁפִיר לְשׁוֹן 'וַיִּמְסְרוּ' הִינּוּ שְׁצִדִיק אֶחָד יִמְסוֹר אֵת
חֵבְרוֹ בְּעַל כְּרַחוּ, וְעַל יְדֵי זֶה יִכְרִיזוּ וַיִּדְעוּ אֵת הָאֲנָשִׁים
הַשְּׂרִידִים אֲשֶׁר ה' קוֹרָא.

וְזֶה פְרוּשׁ הַנִּכּוֹן בְּהַכְּתוּב 'וַיִּמְסְרוּ מֵאֲלֹפֵי יִשְׂרָאֵל'
וְגו', כְּלוֹמַר, שִׁיְהִיו נִמְסָרִין בְּעַל כְּרַחוּס מִפִּי הַצְּדִיקִים
אֲשֶׁר יוֹצִיאוּ לְאוֹר תַּעֲלוּמָה וַיִּגְלוּ מִי הֵם הַיִּרְאִים
וְהַחֲרָדִים. וְסִיּוֹם בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשׁ: אִף אֲנִי נִמְסַר אֵת
חֵבְרָנָא, רַבִּי דָּוִד מְקַרִּיפְטָשׁ, שֶׁהוּא צְדִיק וְשִׁילָף
לְקִרְאֵת מְשִׁיחַ צְדָקְנָא.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם
מנדל פומרנץ שליט"א)

רַבִּי דָּוִד שִׁיבַת מְקַרִּיפְטָשׁ זִיע"א וּבִין הַרְהָ"ק רַבִּי אַבְרָהָם
יְהוֹשֻׁעַ הַעֲשִׂיל מֵאֲפֻטָּא זִיע"א בְּעַל 'אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל'.
מְסַפֵּר שֶׁפַּעַם אַחַת בָּא הַרְהָ"ק מֵאֲפֻטָּא לְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ.
וְלִכְבוֹדוֹ שֶׁל אוֹרַח נִכְבָּד זֶה הַשְּׁתַתְּפוּ בְּסַעוּדָה גַּם
גְּדוֹלִים וְצְדִיקִים אַחֲרֵים, וְהִכִּינוּ סַעוּדָה גְּדוֹלָה.

וְהִיא זֶה בְּפִרְשַׁת מִטּוֹת, וּבְהִיוֹתָם מְסִבִּים יַחַד בְּסַעוּדָה זוֹ
פָּתַח הַרְהָ"ק מֵאֲפֻטָּא אֵת פֶּה קִדְשׁוֹ בְּדַבְרֵי תּוֹרָה בְּפִרְשַׁת
הַשְּׁבוּעָה, בְּהַ נֹאמַר (בְּמַדְבַּר לֹא ג-ה): 'וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל
הָעָם לֵאמֹר הַחֲלִצוּ מֵאֲתַכֶּם אֲנָשִׁים לְצַבָּא וַיְהִיו עַל מַדִּין
לְתַת נִקְמַת ה' בְּמַדִּין. אֶלְף לַמָּטָה אֶלְף לַמָּטָה לְכָל מִטּוֹת
יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלַחוּ לְצַבָּא. וַיִּמְסְרוּ מֵאֲלֹפֵי יִשְׂרָאֵל אֶלְף לַמָּטָה
שָׁנַיִם עָשָׂר אֶלְף חֲלוּצֵי צַבָּא', וְעַמַּד עַל הַפְּסוּק 'וַיִּמְסְרוּ
מֵאֲלֹפֵי יִשְׂרָאֵל'. וְדַקְדַּק בְּלִשׁוֹן 'וַיִּמְסְרוּ' שֶׁהוּא לְשׁוֹן
'מְסִירָה', דְּמִשְׁמַע בְּעַל כְּרַחוּס, וְהִיא צְרִיף לומר
'וַיִּשְׁלַחוּ מֵאֲלֹפֵי יִשְׂרָאֵל'.

וְתַרְץ, דְּהִנֵּה כְּאֲשֶׁר נִצְטוּה מִשָּׁה לְשַׁלַּח לְמַלְחָמָה
אֲנָשִׁים צְדִיקִים וְכַשְׂרִים, וְכִמּוֹ שְׁפִרְשׁ רַשִׁי" (שֵׁם ד"ה
אֲנָשִׁים) 'צְדִיקִים', גַּם פִּרְשׁ רַשִׁי" עַל הַכְּתוּב (שֵׁם יֵא
ד"ה אֲנָשִׁים) מְגִיד שֶׁהִיוּ כַּשְׂרִים וְצְדִיקִים, וְהִנֵּה דָרָךְ
הַצְּדִיק לְהִיּוֹת נִחְבָּא אֶל הַכְּלִים, וְלִכֵּן נִתְחַבְּאוּ כָּל
הַצְּדִיקִים לְבַל יִשְׁלַחוּם לְמַלְחָמָה, שֶׁחֲשָׁבוּ בְּנַפְשָׁם
שֶׁהֵם אֵינָם זְכָאִים וְרַאוּיִים לְכָה, וּמִצִּינּוּ בְּגִמְרָא (חולין
קט:): שְׂאֵמְרָה יִלְתָּא אֵשֶׁת רַב נַחְמָן לְבַעֲלָהּ: כָּל מִלְּתָא
דְּאָסַר לָן רַחֲמָנָא שְׂרָא לָן רַחֲמָנָא, מִבְּשַׁר בְּחֵלֶב כְּחֵל
וְכוּ'. וְרַמְזָה לָנוּ הַתּוֹרָה כָּאֵן, שֶׁגַּם הַמְּסִירָה שֶׁהִיא שְׁנוּאָה
מְאֹד בְּעֵינֵי הַשִּׁי"ת וְאָסַר לָנָא רַחֲמָנָא, וּבְכָל זֹאת שְׂרָא לָן
רַחֲמָנָא לְפַעְעִים לְמַסַּר בְּכַגּוֹן דָּא שְׁצִדִיק אֶחָד הַכְּרִיז עַל
חֵבְרוֹ וּמְסַר עָלָיו שֶׁהוּא צְדִיק, וְכָל אֶחָד רָאָה מַעֲלַת חֵבְרוֹ

שו"ת קטר

חידון אֶלְצָנוֹת - נושא פרסים בְּאִיזָה פְּסוּק בְּפִרְשַׁתְנוֹ מוֹפִיעַ שְׁמֹן שֶׁל תִּשְׁעַ עָרִים שׁוֹנוֹת?

הַפּוֹתְרִים נִכּוֹנָה יִכְנָסוּ לְהַגְרָלָה אִי"ה עַל סִידוֹר
מְתִיבְתָא מְנַחָה מְעֵרִיב בְּהוּצַת "עוֹז וְהַדְר".
אֵת הַפְּתוּרוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוּחַ אֵלֵינוּ עַד לְיוֹם שְׁנֵי
לְמַסְפַּר פְּקָס: 077-470-26-81
או לְמֵייל: magdenot@gmail.com
נֹא לְכַתּוּב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּיקָת וְטִלְפוֹן.
בְּרֵאשׁ הַדָּף לְצִיין "עֹבוֹר חִידוֹן לְנוֹעַר".

פְּתוּרוֹן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכָה, יִפּוֹרְסְמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

פְּתוּרוֹן הַחִידָה - פְּרִשַׁת בְּהַ:

שֵׁם הַזּוֹכָה בְּסִידוֹר מְתִיבְתָא מְנַחָה מְעֵרִיב
בְּהוּצַת "עוֹז וְהַדְר":
פְּרִשַׁת בְּהַ:
ה' גְּרִשׁוֹן שִׁיפְעַר מְבַנֵּי בְּרַק.

ש. בְּאִיזָה פְּסוּק בְּפִרְשָׁה זוֹ יֵשׁ 6 מִיָּלִים רְצוּפוֹת שְׁמַתְחִילוֹת
כּוֹלֵן בְּאוֹתָהּ אוֹת?
ת. בּוּיִקְרָא כֵה, ח מוֹפִיעוֹת 6 מִיָּלִים רְצוּפוֹת
שְׁמַתְחִילוֹת בְּאוֹת ש: "שְׁבַע שַׁבְּתוֹת שָׁנַיִם,
שְׁבַע שָׁנַיִם שְׁבַע..."

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת מטות תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 442

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

'עסק' של אמן

מבקר עד ערב אנו זוכים להיות מקפידים בברכות; ברכות השבחה, ברכות הנהנין וברכות המצוות. 'מאה ברכות' ואף יותר מכך אנו זוכים לברך מדי יום, אולם אחרי הכל המלאי מגבל... שכן יותר ממה שהזכרנו לברך את הברכות הנצרכות, הזכרנו שלא לברך 'ברכות שאינן צריכות'. והרי כבר קבעו חכמים (ברכות לג א): "כל המברך ברכה שאינה צריכה, עובר משום: לא תשא את שם ה' אלקיך לשווא" (שמות כז ז)". לעגית אמן לעמת זאת אין כל הגבלה; כל אדם החפץ בכך יכול לקבץ לעצמו אין ספר אמינים במהלך היום, אם רק יהיה 'שומר אמינים', כלומר ישתדל לשמע ברכות מאנשים רבים ולענות אחריהם אמן.

נראה כי ענין זה נכלל בשאלה הראשונה שעתידי האדם להשאל בפני בית דין של מעלה (שבת לא ב): "נשאת ונתת באמונה?" - האם התיחסת לעגית אמן, שהיא יסוד האמונה, כמו שהתייחסת למי שאיננו יומת? העסקי שלך?

אדם הזוכה עוד בהיותו בעולם הזה להבין שכל אמן היא בעצם יהלום בעל ערך עצום, ממילא יתייחס לענין בעסק לכל דבר; בעולם העסקים מקבל הכלל: "יש לו מנה - רוצה מאתיים", ואם כן, על אחת כמה בעסק של אמן: 'איש עסקים' חכם בודאי לא ירשה לעצמו לתת, ולו לאמן אחת להשטט לו מבין הידדים!

באחד מכתובי 'בני אמונים' נשא דברים המשיגים הדגול רבי דב יפה זצ"ל, ובדבריו שתרף את הצבור במסר פשוט אך מדויק כל כך:

בעלי המוסר מבארים פי הקדוש ברוך הוא ברא את עולמו הגשמי באופן שכל שהדבר חיוני יותר לאדם, כך הוא מצוי יותר; החמץ שהאדם אינו יכול לחיות רגע בלעדיו, מצוי בו ללא הגבלה, כך גם המים, מוצרי המזון הבסיסיים וכן הלאה. ככל שהדבר נחוץ יותר כך הוא זמין יותר.

"מסתבר", אמר המשגיח, "כי כלל זה אמור גם בעולם הרוחני; ככל שהדבר נחוץ יותר, כך הוא זמין יותר. הזמינות של מצות עגית אמן מלמדת אותנו אפוא על נחיצותה הרבה לשלמות נפשו של היהודי".

ארשה לעצמי להוסיף ולומר כי יש לתת את הדעת גם לסגולותיה הגשמיות של האמן. שהרי מכל אמן נברא מלאך של רחמים השומר ומגן עלינו, ומיהו החכם שיתר ולו על מלאך אחד שפגה!?

בקריאת 'נשאת ונתת באמונה' ובברכת שבת שלום,

278 218 מנחם פריד

האחרונה שבה? שגאת חנם!

בכך נבין את הסבה שבפיוט 'שושנת יעקב', איננו אומרים בסתמא "ארוך המן" כשם שאנו אומרים "ברוך מרדכי היהודי", אלא מזדקקים להסביר את הסבה לכך - "אשר בקש לאבדני". בא הדבר ללמדנו שאף כאשר אנו מקללים את שונאינו, אל לנו לעשות זאת מתוך שגאת חנם אלא בהסבר סבת הדבר (זכרו מאיר מאמר קפח).

המצוות נפרות והעברות נפקדות

"ויאמרו אל משה עבדיך נשאו את ראש אנשי המלחמה אשר בידנו ולא נפקד ממנו איש" (לא מט) בפתיחת תפלת 'זכרונות' במוסף דראש השנה אנו אומרים: "אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם". לכאורה, משמעות המלים "פוקד" ו"זוכר" אחת היא, ומה הטעם לכפל זאת?

רבי שלמה קלוגר מבאר שלפרוש רש"י כאן ש"ולא נפקד" פרושו "ולא נחסר", מתפרשת התפלה היטב: "אתה זוכר מעשה עולם" - את המצוות שעשינו מאז ומעולם הנזכר ומחשיב, ולעמת זאת: "ופוקד [מחסר] כל יצורי קדם" - את העברות שעשינו מקדמת דנא אתה מחסר מהחשבון. שכן בשונה מהמצוות הקיימות לנצח, העברות מתפלות בכל שנה ביום הכפורים, ואיננו נדונים אלא על מכות העברות שעשינו מיום כפורים שעבר ועד עתה (הקמת התורה עמ' קצא).

מאה ברכות -

כפר נפש

"איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה לאסור אסר על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה" (ג א) דרש הרמ"ע מפאנו:

חכמים (חלין פז א) אמרו כי שכרה של כל ברכה הוא עשרה זהובים. והנה אם נחשב, ערכו של כל זהוב הוא עשרים וחמשה זוז, וערכו של זהוב עשרים וארבעה אסרים, נמצא שבכל זהוב יש שש מאות אסרים [24X25]. ואם כן, ברכה השנה עשרה זהובים - ערכה ששת אלפים אסרים. נמצא אפוא שבהשלים האדם את חובת אמירת 'מאה ברכות' ביום, עומד שכרו על שש מאות אלף אסרים, ולפי שדי במטבע של אסר כדי לשמש ככפר נפש לאדם מישראל, כפי שזרמו בפסוק: "לאסור אסר על נפשו", נמצא שבאמירת מאה ברכות מביא אדם כופר נפש בעבור ששים רבוא [שש מאות אלף] נפשות ישראל (מאמרי הרמ"ע מפאנו, מאמר 'צבאות ה', ח"ג אות ד).

השפעת הדבור תלויה בשמירה עליו

"איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה לאסור אסר על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה" (ג א) רבי חיים ויטל מביא בשם רבי שמעון טורנו כי הפתוב: "ככל היצא מפיו יעשה" מלמדנו כי דבורו של האדם פועל ומשפיע בעולמות העליונים; מדבורי תורה ומצוה נבראים סגורים, ואלו מדבורי עברה נבראים מקטרגים. לכן מזוהר האדם לבל "יחל דברו" - שלא יחל את דבורו בדברי חלין (לקוטי תורה עקב).

עוד דרש רבי בנימין ויטלי מחכמי איטליה: כיון שאמרו חכמים (פסיקתא וזרתא כי תצא): "כל המאחר נדרו אין תפלתו מתקבלת", לכך מזוהרה התורה כי רק מי ש"לא יחל דברו" אלא ימהר לקיים נדריו, אזי "ככל היצא מפיו יעשה" - ישמע הקדוש ברוך הוא לתפלתו.

רבי יצחק ויס אב"ד ווערבו פירש שלפיקד תקנו להתיר נדרים בערב ראש השנה ולשוב ולהתירם בכניסת יום הכפורים בתפלת 'כל נדרי'; במקום קדושים אלו שהתפלה כה משמעותית, חשוב שלא נהיה חלילה בכלל מי שמאחר נדריו שאין תפלתו נשמעת (גבול בנימין ח"ג דרוש מד; ש"ח יצחק).

שגאת חנם - החמורה שבכלן

"נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך" (לא ב)

רש"י מפרש שהסבה שצוה הקדוש ברוך הוא לנקם דוקא במדינים ולא במואבים, אף שהמדינים לא נטלו חלק עקרי בהחטאת ישראל אלא רק באו לעזר למואבים, היא לפי שבשונה מהמואבים שפעלו כנגד ישראל מתוך פחד, התעברו המדינים על ריב לא להם.

רבי דב מאיר רובמן ראש ישיבת 'תפארת ישראל' בחיפה למד מפאנו לקח נוקב על חמרתו של עוון שגאת חנם. הנה כי כן, אף על פי שהמואבים הם שזימו את הפעולות נגד ישראל ואף נטלו בהן חלק מרכזי, בכל זאת לא הם נענשו על כך, אלא דוקא המדינים שנגררו אחריהם מתוך שגאת חנם שהיתה בלבם.

רבי אביגדור מנקביץ ראש ישיבת 'אור החיים' בסלבודקה היה לומד על חמרתו של עוון נורא זה אף מנפח התפלה הנאמרת בחזרת הש"ץ במקום הנוראים: "אבינו מלכנו, זכר רחמיך וכבש פעסה, וכלה דבר וחרב ורעב ושבי ומשחית ועוון ומגפה ופגע רע וכל מחלה וכל תקלה וכל קטטה וכל מיני פגעניות וכל זרה וזרה ושגאת חנם מעלינו ומעל כל בני בריהך" - הנה הלפנינו סדרת בקשות שפדרכה של תפלה הן הולכות מן הקלה אל החמורה (ראה ב"ח ב, ומהי

תפלה, תפלה ורק תפלה!

והתישב על ספסל סמוך. "ר' יהודי", פנה אליו יהודה, מתנשף ממתח, "אולי אתה מכיר כאן איזו תחנת מוניות? אני חייב להגיע בדחיפות לשדה התעופה ואיני מוצא דרך לעשות זאת."

הזמן השיב בסבלנות: "כיון שאני בדרך לבית הכנסת, אוכל לקחת אותך במכונית אל תחנת המוניות הסמוכה, שם בודאי תמצא מונית..."

גו, אם יש סכוי קל שהנסיעה הזאת תעזר לי להגיע בזמן לטיסה, שווה לנסות...! הרהר יהודה.

האיש התאמץ בעת צעידתו למכונית, ויהודה חש חסר נעימות. אלמלא הדחיפות לא היה מטרירח את האיש המבגר שלצדו.

האיש הזמין את יהודה להתישב לצדו, התניע את המנוע ופתח בדירה שכלל לא התאימה לאיש בגילו ובמצבו...

יהודה הודה לו בטוב לב, בקש לחטף עמו שיחה, אך הזמן היה מרכז בכביש, פניו חתומות.

יהודה הביט בשעונו. הנסיעה היתה ארפה מדי. היכן תחנת המוניות?! אלא שלפתע הבחין כי הם נוסעים בכביש המהיר. התחור לו להפתעתו כי האיש החליט לקחתו לשדה התעופה...

"אני לא מאמין! אתה מסיע אותי לשדה התעופה? מה קרה לך?" הזדעק יהודה, אך האיש נותר בפנים חתומות והתמיד בשתיקתו.

רק כאשר התקרבו לשדה התעופה פצה הזמן את פיו, נתן מבט חודר ביהודה ואמר לו בחריפות: "וכי מה חשבת לעצמך? יהודי עומד ברחוב בלילה וממהר לביתו ואני אעמד מנגד? וכי לא נותרה בי ולו פסה של לב יהודי?"

ואז הנמיך האיש את קולו ואמר לי כממתיק סוד: "דע לך שבדרך כלל בשעה זו אני כבר מצוי בבית המדרש. יש לי עבודה רבה... לסיים את התהלים, דף היומי, קרבנות, ברכות השחר... אלא שמשום מה היום אחרתי לקום, קמתי בארבע במקום בשלוש... כנראה שמשמים הועידו לי תפקיד אחר."

האיש שב להתעטף בשתיקתו, ושתי דקות לאחר מכן הוריד את יהודה בפתח בית הנתיבות שבמיאמי. יהודה עלה למטוס עוד לפני הזמן, כששפתיו אינן פוסקות מלרמש את הלקח הנוקב שלמד באותו לילה:

"תפלה, תפלה ורק תפלה!"

מפי בעל המעשה

"כן", השיב יהודה, "האמת ששמחתי כל כך לפגוש אותך, קויתי ללמוד ממך אי אלו 'טיפים' לחיים..."

בתגובה צחק בנימין בטוב לב: "טיפים?! יש לי בסך הכל 'טיפ' אחד, והוא: תפלה! תפלה, תפלה ורק תפלה! על כל מה שאני צריך אני מבקש. לפני כל פעולה שאני עושה אני עוצר ומדבר עם הקדוש ברוך הוא בשפה פשוטה. אני מבקש ממנו על דבר קטן כגדול, אפלו על מקום חניה... ואני רואה נפלאות. כך אני מחנך גם את ילדי: תתפללו ותבקשו בפשטות על כל דבר! תבקשו על כל מה שאתם צריכים! גם הם זוכים לראות במוחש, יותר מפעם אחת, כיצד הקדוש ברוך הוא עוזר בפעל לאלו שמבקשים ממנו באמת."

בנימין דבר בכנות משכנעת, ומשאף סיים את המונולוג הסוחף, רץ לדרך, מותר את יהודה מהרהר ונפעם; לשמע דברים שכאלו מ'איש פשוט' כבנימין, 'איש העולם הגדול' שרואה בתפלה את סוד ההצלחה - זהו שעור חודר מאין כמותו.

עתה, בעמדו בשעת לפנות בקר ברחוב השומם, ממתין עד בוש לנהג שעמו ספס מראש שייסיע אותו לשדה התעופה לטיסה הפנימית שתוביל אותו לעיר מגוריו, טיסה שאותה תכנן מראש בהתאם לעבודה שהיה עליו להיות בבית לצורך דחוף ביותר כבר בשעת בקר מקדמת, נזכר לפתע ב'סודו' של בנימין הסוחר - "תפלה, תפלה ורק תפלה!", והבין מד את אשר עליו לעשות.

הנהג בושש מלהגיע, הרחוב היה שומם לחלוטין, אולם בורא עולם מקשיב ושומע - דע יהודה. לנגד עיניו צפו ועלו דברי השל"ה הקדוש (מס' תמיד גר מצוה קכו): "כל יחיד ויחיד מחייב להתפלל להשם יתברך איזה צורך הצריך לו, ואל יבטח על חריצותו ושכלו, כי במה נחשב, ו'עצת ה' היא תקום'. ועל כל עסק וענין, יתפלל להשם יתברך מכל מה שהפה יכול לדבר. ואחר התפלה יעסק בעסק זה, וישים בטחונו בהשם יתברך, שהוא יעזר ויושיע לו."

עיניו העיפות של יהודה פנו כמאליהן למרום ושפתיו רחשו תחנה ובקשה: "ה' יהיה עזר לי!"

אך סיים תפלתו, והנה אור נדלק באפלת הלילה. דלתו של אחד הבתים בקרבת מקום נפתחה, ומבעד לפתח השתרך לאטו יהודי קשיש הנשען על מקלו. יהודה התקרב, האיש סיים לרדת במדרגות

שעת לפנות בקר, רחוב 41, מיאמי ביץ', פלורידה. יהודה עמד ברחוב החשוך והשומם, מזודתו שמוטה למגלותיו, והוא אינו יודע את נפשו מדאגה. הוא הביט חליפות בשעונו ובכביש הריק, ורגש היאוש החל לכרסם בו בכל פה... כמעט חשב לסב על עקביו, ואז נזכר בבנימין.

את בנימין, מכרו משכבר הימים, פגש אתמול במטוס בעת שעשה את דרכו מניו יורק לכאן. במשך תקופה ארפה מאד לא נפגשו דרכיהם, בנימין שעוד מצעירותו נודע לאיש זריז, ממלח ובעל יזמה, הספיק

אך סיים תפלתו, והנה אור נדלק באפלת הלילה. דלתו של אחד הבתים בקרבת מקום נפתחה, ומבעד לפתח השתרך לאטו יהודי קשיש הנשען על מקלו. יהודה התקרב, האיש סיים לרדת במדרגות והתישב על ספסל סמוך.

נמל התעופה במיאמי

בינתיים לעלות על במות ההצלחה. בחוש העסקי הממלח שנחן בו הוא הצליח לעשות חיל רב בעסקיו. יהודה שמח לפגש בו. הוא קנה כי בשעה המשתפת שתהיה להם, בעודם יושבים זה לצד זה, יוכל ללמד ממנו אי אלו סודות מנסיונו בעולם העסקים.

אלא שבנימין, למרבה ההפתעה, שלף מד מכיסו כרף משניות קטן, ומרגע ההמראה החל ללמד מתוכו. יהודה התכנס אל תוך עצמו בהערכה מהולה בקנאה. בסתר לבו היה מאכזב מההזדמנות שהחמצה.

המטוס נחת. בנימין הכניס את המשניות לתיקו, ורק אז התפנה לברך את ידידו לשלום; "מה נשמע? שנים שלא נפגשנו..."

ברכת הודאה

מהות הברכה

הקדוש ברוך הוא עושה עמנו כל העת חסדים וטובות לאין מספר. התנהלות העולם בדרך הטבע מסמאת את עינינו מלהבחין בכך, אולם ללא יד ה' המושלת בכל בהשגחה פרטית, לא היה בידינו לעשות שום פעולה, ואף לא פעולה פשוטה כנשימה. את הפסוק (תהלים קנ ו): "כל הנשמה תהלל י-ה", דרשו חכמים (ב"ר יד ט): "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבורא". לאור זאת היה על האדם לעמוד ולהודות לבוראו בכל רגע ממש, אולם מאחר שהדבר בלתי אפשרי, עמדו אנשי כנסת הגדולה ותקנו את ברכת ההודאה שבה אנו מודים על רב נסים שמפליא הבורא לעשות עמנו מדי יום" (תורת חיים ב"ק טז א).

באמרונו: "ועל נסיה שבכל יום עמנו" מודים אנו על נסיה הגלויים לנו ומוספים להודות - "ועל נפלאותיה שבכל עת", הינו נסים שאינם גלויים, כפתוב (תהלים קלו ד): "לעשה נפלאות גדולות לבדו", ודרשו חכמים (ילק"ש תהלים רמז תשנא) נפלאות שרק הוא לבדו יודע עליהם (ש"י צחק' בסדור 'אשי ישראל').

ה'בית הלוי' מבאר שהרגשתנו ביחס לתלות שלנו בקדוש ברוך הוא נמשלת לאדם הטובע בים ובא חברו והושיט לו ידו להצילו. כתוצאה מכך באותה עת יש בלב הנצול כלפי מצילו הן רגשות אהבה - על כך שמצילו, והן רגשות פחד - מיראתו פן יעזבנו. כך בכל רגע תלויים חיינו בידיו של הקדוש ברוך הוא, שאם רגע אחד לא יחיה אותנו מיד נהיה לתהו. על כך אנו מעידים באמרונו: "על חיינו המסורים בידך", וידעה זו אמורה להביאנו ליראה ולאהבה כאחת ('בית הלוי' עה"פ פר' בראשית).

מקור הברכה

לאחר ברכת העבודה תקנו חכמים לברך את ברכת ההודאה, שכן מצינו בפסוק שלאחר הקרבת הקרבן יש להודות לה', כפתוב (תהלים נ כג): "זבח תודה וכבדנו", ויש לדרש את המילים "זבח תודה" כך: לאחר זביחת קרבן יש לתת תודה לה' (מגלה יח א; רש"י שם ד"ה זבח. וראה ב"ח או"ח קכא).

בעל 'סדר היום' (סדר פגנת שמונה עשרה) מפרש סמיכות ברכות אלו כך: במדרש הובא (אסת"ר י יא) שאדר"גאנוס קיסר הביע בפני רבי יהושע את פליאתו על כשר עמידתו של עם ישראל בהיותו בגלות, אף על פי שהוא בבחינת "כבשה שעומדת בין שבעים זאבים". רבי יהושע השיב לו שאין זה מחמת כשר עמידתם של ישראל, אלא מרחמי הבורא המגונן עליהם ומצילם מיד רודפיהם. לפיכך לאחר שהזכרנו בברכת העבודה שגלינו מארצנו והתבטלה עבודת הקרבנות, מיד סומכים אנו הודאה לקדוש ברוך הוא על הנסים שעושה עמנו בכל גליותינו, לקיימו ולהצילנו מיד שונאינו ומבקשי נפשונו.

ה'חרדים' (ט כג) כותב כי זכירת חסדי ה' התמידים היא מצות עשה מן התורה, כפתוב (דברים ח ב): "וזכרת את כל הדרך אשר הולכת ה' אלקיך זה ארבעים שנה במדבר"; אם נצטוונו לזכור את החסדים שעשה ה' עם אבותינו במדבר, על אחת כמה וכמה חובה עלינו לזכור את החסדים הרבים שעושה ה' עמנו בכל עת ובכל שעה.

סגלת הברכה

כתבו בעלי התוספות (דעת זקנים' עקב י ב): ברכה זו פותחת בפולה "מודים" שהיא בגימטריה מאה, ללמדנו שכל האומר ברכה זו בכונה וכורע בה כהלכה, כאלו קיים בכך את מצות מאה ברכות.

החיד"א ('דבש לפי מערכת ה אות ז) מביא מאמר חכמים שכל המודה לה' על גס שנעשה לו, הקדוש ברוך הוא מצילו בשכר זאת מצרה אחרת. לאור זאת פרש ה'בני יששכר' (מאמרי פסלו - טבת מאמר ד) שלכך מסתימת ברכה זו במלים: "האל ישועתנו ועזרתנו סלה...", כלומר בשכר שהודינו בברכה זו לה' על הנסים שהקדוש ברוך הוא עושה עמנו, נזכה שיושיענו ויעזר לנו בעתיד.

מועד ההודאה או מועד ההטבה

בבאור התבות: "ערב ובקר וצהרים" הנאמרות בהמשך ברכה זו הביא רבי יהודה בן רבי יקר שתי דעות: לדעה הראשונה תבות אלו באות לתאר את מועד ההודאה, ולפיכך יש לשייך לתחלת הברכה - "נודה לה וגספר תהלתך... ערב ובקר וצהרים", כלומר בשלוש התפלות שאנו מתפללים בעתות אלו. לדעה השנייה הן באות לתאר את מועד ההטבה, ולכך הן המשך רציף לנאמר לפנייה: "ועל נפלאותיה וטובותיה שבכל עת, ערב ובקר וצהרים" (פרוש התפלות והברכות ח"א עמ' סא).

ה'עץ יוסף' באר שלכך מפרטים אנו במיוחד זמנים אלו, אף על פי שבה הרגע כללנו: "וטובותיה שבכל עת", לפי שבכל אחד מהם אורבות לנו סכנות מיחדות, כפתוב (תהלים צא ה-ו): "לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם; מדבר באפל יהלך מקטב ישוד צהרמים".

כונת אמן

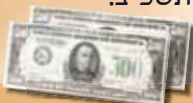
כונת 'אמן': אמת שדרכך להיטיב ורק לה נאה להודות.

אברך יקר,

הצטרף לרבים שהצטרפו למיזם 'דרך אמונה' ומשפיעים קודם כדי לענות אמן אחר ברכות השחר של המתפללים, ותזכה להתעטף בשפע של טוב וחסד.

בין המקפידים על כללי המיזם במהלך חדש אב תתקיים הגרלה על 6 מלגות בסך 500\$ כל אחת.

הגרלה תתקיים אי"ה ביום שלישי ג' באולול תשפ"ב. הזוכים יקבלו הודעה ושמותיהם יפרסמו במוקד 'דרך אמונה' שלווחה 3.

מוקד 'דרך אמונה' 03-91-7-91-91

שמיעת 1 כללי המיזם 2 הרשמה להשתתפות בהגרלה, 3 שמות הזוכים 20:00-22:00

Advertisement for 'Amunah' featuring the text: "כדאי לו לאדם להברא ולחיות חיים ארמים ואפלו לסבל גיהנום, בשכיל השכר שצפוי לו עבור עניית אמן פעם אחת" (אור החוקא' ח"ג עמ' רעה בשם הסבא מקלים).

לזכות לשכר עשרה זהובים

במסכת חלין (פז א) אמרו חכמים כי שכרה של כל ברכה הוא עשרה זהובים. הש"ך (ח"מ שפב י) חדש שכונת חכמים היא רק למברך בפני אחרים שעונים אמן על הברכה, אבל לא למי שמברך בינו לבין עצמו. על פי זאת עורר רבי יעקב כולי שיש לו לאדם לברך ברכות השחר דוקא בפני מי שיענה אחריהן אמן, כדי שזכה המברך להשתכר שוי של עשרה זהובים בעבור כל ברכה ("לוקוט מעם לויעז' משפטים עמ' תשלא).

הברכות של אתמול, של מחר ושל היום

החסיד המפרסם רבי מרדכי חנא פוקס היה מקפיד לשמע מדי בקר את ברכות השחר מפי רבו, בעל אהבת ישראל מויזניץ.

באחד הימים הצליח חתנו שהיה גר בסמוך לבית מדרשו של הרבי לשכנעו שיפנס לביתו לפני התפלה כדי לחזק את לבו בשיתית כוס קפה. כשונגס רבי מרדכי חנא באותו בקר לבית המדרש, כבר אחז הרבי לאחר ברכות השחר... רבי מרדכי חנא לא יכול היה לסלח לעצמו; הוא התהלך הלוך ושוב בכאב ולא חדל מלהוכיח עצמו בקול: בעל תאוה שכמוהו! וכי קפה היה חסר לה?!

אחד מידידיו שנסה להרגיעו שאלו: "מה קרה? מה הרעש? הלא כבר שמעתם את הברכות פעמים אין ספור, ועוד תזכו לשמע אותן פעמים רבות, בעזרת ה'..."

אך ר' מרדכי חנא לא התרגש מהדברים, הוא הניף ידו בבטול ואמר: "איי, מה שח אתה?! אכן, שמעתי ואף בעזרת ה' אזכה לשמע גם בעתיד. אך מה ששמעתי אתמול היה בשביל אתמול, מה שאשמע מחר, יהיה בשביל מחר, אולם את הברכות של היום הפסדתי ועל כן גדול צערי" ("קדוש ישראל" ח"א עמ' קטז).

למערכת 'זכל מאמינים',

ראשית אודה על העלון היקר על שלל מדוריו הנפלאים, אשר הצד השווה שבכלם שהם דברי חזק יקרים ומגונים על אמירת מאה ברכות ועניית אמן אחריהן.

מעניות האמונה הנפתחים מכחכם משפיעים רבות, עמלכם נושא פרות לתפארה, בכל אתר ואתר נכרת השפעתכם העמקה בהתייחסות לעניית אמן בקרב כל שדרות הצבור.

אתם מרבים להביא אמרות ועבודות על גדל כחה של עניית אמן לפתח שערי רחמים. רצייתי לשתפכם שהיום בשעת אמירת שיר של יום - ליום חמשי - חשבתי על רמז נפלא המלמד על מעלת עניית אמן.

ראשי התבות של הפסוק (תהלים פא יא): "הרחב פיך ואמלאהו" הם צ"א כגימטריה של אמן. והנה רש"י על אתר מפרש פסוק זה: "הרחב פיך - לשאל מפני כל תאות לבך; ואמלאהו - ככל אשר תשאל אמלא". ואנו נוסיף שלזאת יזכה ביתר שאת מי שמקפיד לענות אמן בכל כחו.

בכבוד ובהוקרה,

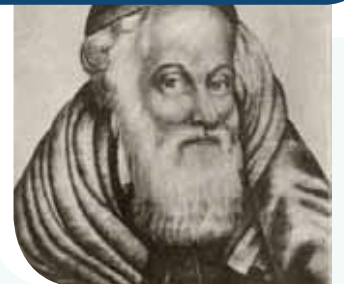
א.פ.י.

אשדוד.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102 או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

ציור תמונת הישמוח משה זצ"ל בעת דרשה בבית מדרשו

ה'ישמוח משה' זי"ע

כ"ח בתמוז תר"א

הרב הקדוש רבי משה טייטלבוים נולד בפרעמישלא שבגליציה בשנת תקי"ט לאביו ר' צבי הירש. בשנת תקמ"ה התקבל לכהן כרב בשינוא. בהשפעת חתנו בעל האריה דבי עילאי הצטרף אליו לנסיעה לרבו החוזה מלגלין ונעשה לחסידו המובהק.

בשנת תקס"ח נתבקש לכהן כרב באייהעל שבהונגריה, שם החל לנהל באדמו"רות והחל להפיץ את דבר החסידות באזורי הונגריה וסלובקיה. נודע בדרשותיו המיוחדות שאף שלעתים ארכו כפוח שעות, השומעים היו נותרים להקשיב להן באזנים כרויות. פרושיו ודרשותיו על התורה נקבצו בספרו 'ישמוח משה' שהדפס במהדורות רבות. גדולי דורו הרבו להפנות אליו שאלות בהלכה, חלק מתשובותיו הדפסו בספרו 'השיב משה'.

כל ימיו היה מצר ביותר על חרבן בית המקדש; סמוך למותו היו מנחים תמיד מקל ובגדי שבת, כדי שיהיה מוכן מיד ללכת ולהקביל באמצעותם את פני המשיח בבואו. מקימו לא נזקק לרופאים, אולם סמוך לפטירתו חלה לפתע והשיב נשמתו לבוראו בכ"ח תמוז תר"א. הוצא למנוחות בבית העלמין הישן באייהעל.

אמן בכונה מכפרת ומקדשת

בהנהגות טובות שכתב רבנו הוא מונה שתי פעמים את החובה לענות אמן בכונה אחר כל ברכה: בסעף ד' מונה הוא מצוה זו בין שש המצוות שמסגלות לכפר על עוונותיו של אדם, ובסעף ה' חוזר ומונה מצוה זו בכלל שמונה המצוות המקדשות את האדם.

מאה ברכות מביאות ליראת שמים

באמירת מאה ברכות ביום קושר האדם את נפשו ורוחו לקדוש ברוך הוא וזכה להתמלא ביראת ה'. דבר זה נלמד מהמשוה הפסוק שעליו הסמיכו חכמים את תקנתם (דברים י יב): "ועתה ישראל מה [מאה] ה' אלוקיך שאל מעמך כי אם ליראתה". המלים "כי אם ליראתה" אינן באות כצווי, אלא באה התורה ללמדנו שכה גדולה היא מעלתה של מצות מאה ברכות, עד שכל המקפיד עליה מדי יום זוכה בקלות להתמלא ביראת ה'. משום כך אף נאמר בפסוק "מה" ולא "מאה", כדי לרמז לנו שבאמירת מאה ברכות נעשית השגת המעלה של יראת שמים דבר של מה בכך ('ישמוח משה' עקב).

מאמר התחזקות

אוצר של הלכה, חיזוק, מעשיות, בעבודת שמירת העיניים

שנה ב' | גליון כ"א | לשה"ק | פנחס-מטו"מ (בחו"ל-בלק פנסה) | תשפ"ב

ישראל אשר בך אתפאר

מעלתו העצומה של השומר על עיניו

בתורה; בכל ענין הנקרה לפנייהם הם בודקים אותו לפי דיני התורה, ומעלים על זכרונם את ההלכות הקשורות לו, 'ובשעה שאדם הולך בשוק; בשעה שפגע בו אשה ואינו רוצה להסתכל בה ולא בבגדי צבעונים של אשה, הוא זוכר מאמר 'אסור להסתכל באשה', 'אסור להסתכל בבגדי צבעונים של אשה' (ע"ז כ"א), ונמצא לומד אז הלכה הנ"ל.¹⁰

התבטא פעם **השומר אמונים**: "כשיהודי הולך ברחוב ושומר על עיניו, יש לכך חשיבות גדולה בשמים. כשהולך ברחוב קטן, נחשב הדבר כאילו למד מסכתא קטנה, וכשהולך ברחוב גדול - כאילו למד מסכתא גדולה! (קדושת עינים פ"ב אות קטט, בשם אדמו"ר משומרי אמונים, שמע מפ"י אביו הרה"ק ר' אהרן ראטה זצ"ל).

חשיבות כל התגברות

אחד בספרים הקדושים אנו רואים הרבה על חשיבותה של פעם אחת ויחידה שיהודי זוכה לשמור על עיניו, ושל כל פעולה קטנה שהוא עושה למען טהרתו. **מין הגה"ק מסאטמאר ז"ע** היה חוזר ומשנן כסדר שיהודי צריך להחשיב ולהוקיר כל תנועה קטנה שהוא עושה למען הקב"ה, כי אין אנו יכולים לשער את חשיבתו ועד היכן הדברים מגיעים למעלה. וכפי שמרן התבטא פעם (של"ס וארא תשי"ד):

אם בוכ"ע עוזר ומתגברים מעט; כמה שעושים בדור הזה, כמה שמתקנים, כמה התגברות שמשגיגים, כלל לא משיגים עד כמה הדבר חשוב כלפי בוכ"ע. וכפי שאין מרגישים בגודל הפגם של החטא, לא מרגישים כלום, לא יודעים עד כמה רחוק מגיע הפגם,

האותיות הקדושות של שם הוי"ה. גם מבואר (קב הישר פרק מ', פלא יעוץ ערך ראה) שעל ידי השפלת העיניים לעבר הקרקע בעת נסיון, אדם זוכה לייחד קודשא בריך הוא ושכינתיה, וזה מביא נחת רוח גדול לרבש"ע וממשיך עליו קדושה גדולה.

דברים נוראים מובאים ב**תיקוני זוהר** (תיקון יח דף לו, א): "זַפְאָה אֵיהוּ אֲבַר דְּעֵבִיד בֵּיהַ מְצוּהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא" - אשרי חלקו של האבר שהאדם עושה באמצעותו מצוה למען הקב"ה, "דְּבִגְיָנָה נְחִית קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשִׁרְיָא בְּכָל אֲבָר דִּילָיה" - שבגינה יורד הקב"ה לשרות בכל האבר, "וְעַל הַאי בְּרַשׁ מְכַרְיָיו לְעִילָא, הֵבִי יָקָר לְדִיּוּקְנָא דְּמַלְכָא" - ועל אדם כזה מכריזין עליו למעלה "תנו כבוד לדיוקן תמונת המלך".

ממש כדבר הזה מתרחש עם השומר את עיניו. הקב"ה שורה כביכול על עיניו ולבו, הוא נושא בקרבו את תמונת מלך מלכי המלכים, וכל הפמליא של מעלה מזדעזעים מלפניו ומכריזים עליו: "תנו כבוד לדיוקן המלך"!! וראה בדברי שמואל מסלאנים (פ' ראה) שבזכות שמירת העיניים זוכים לצלם אלוקים.

שמירת עיניים כלימוד התורה הקדושה

ענין נפלא מצינו מאת סגנרן של ישראל הקדושת לוי ז"ל (ליקוטים אבות פ"ב מ"ג, א), רבים מהמון העם הרי אינם יכולים לעסוק בתורה במשך כל היום, היות שעסוקים במשא ומתן. אך אם הם מתנהגים כראוי ומקימים את חוקי התורה בכל הליכותיהם, נמצא שראשם ולבם עסוק

בגליון הקודם (גליון כ') הובאו דברי רבותינו על מעלות השומר על עיניו, חביבותו לפני הקב"ה, ויקר תפארתו בקניינים הרוחניים שהוא זוכה להם, מצוות רבות וקדושות נשגבות. כעת נמשיך ונרחיב בנושא מזווית נוספת.

בלבבי משכן אבנה

מצינו בזוהר הקדוש שכל אבריו של האדם מרמזים על עיניים נעלים ותמירים, ולפי התנהגותו של האדם עם אבריו הוא משפיע על כל העולמות, לטב או למוטב. ואם הוא משתמש באבריו לדברים טובים, הוא זוכה לעשות תיקונים גדולים ונוראים בכל העולמות, לגרום נחת רוח ותענוג לרבש"ע, ולהמשיך על כל אבריו קדושה עליונה.

עין האדם, כתוב בזוהר הקדוש, מרמזת על הרבה משמות הקדושים¹¹. כל צבע בעין, כל פרט ובפרט בה, הריסים, העפעפיים, כל שערות וכל קרום עור, מרמזים על שמות הקדושים. עוד מובא, כשאדם שומר על עיניו, שורה עליהן קדושה כשל שני לוחות הברית שבתוך ארון הקודש¹². וכשהעפעפים נסגרות בשעה שצריך, הן מקבלות את הקדושה של כנפי הכרובים הפרושים מעל ארון הקודש. העינים הן אז בבחינת הכרובים כשהן "פניהם איש אל אחיו", שכיזוע נעשה רק כשהיו ישראל עושים רצונו של מקום (בבא בתרא צ"ט, א), והקב"ה משרה כביכול את שכינתו בין שתי העינים!

מסיבה זו כותבים הספרים הק' (ע"י אור צדיקים עמוד העבודה פ"א) שכשאדם שומר על עיניו, הוא מכבד ומאיר את

זכות הוצאות הגליון

נתגדב לע"נ

הרה"ק רבי ישעי' ב"ר משה מקערעסטיר ז"ע

הרה"ק רבי חיים זאנוויל' ב"ר משה מריבניץ ז"ע

ולזכות הנדבן לברכה והצלחה בכל ענינים

זכות הגדולה של רבבות בני ישראל המתחזקים מידי יום ביומו בקדושה וטהרה ועומדים מול נסיונות הזמן בתוקף ועוז תעמוד לימין הנדבן החשוב להתברך משמי מעל בכל מילי דמיטב, בני בריכי, חיי אריכי, ומוזני רויחי, וסייעתא דשמיא, נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, פרנסה בהרחבה גדולה, והצלחה בכל מעשה ידיו, אמן.

זכות הפצת הגליון

הפצת הגליון בכל רחבי תבל

נתגדב ע"י

מנה"ד אברהם יושע גלאנץ הי"ד

לברכה והצלחה בכל ענינים

זכות הגדולה של רבבות בני ישראל המתחזקים מידי יום ביומו בקדושה וטהרה ועומדים מול נסיונות הזמן בתוקף ועוז תעמוד לימין הנדבן החשוב להתברך משמי מעל בכל מילי דמיטב, בני בריכי, חיי אריכי, ומוזני רויחי, וסייעתא דשמיא, נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, פרנסה בהרחבה גדולה, והצלחה בכל מעשה ידיו, אמן.

זכות הדפסת הגליון

נתגדב ע"י

הרה"ח שלום הלוי לאנדא הי"ד

לדגל נשואי נכדו למז"ט המה"ח יואל ג"י בן חתנו הרה"ק נתן נטע מרדכי קויפמאן הי"ד, עב"ג בת הרה"ח אורי יודא קויפמאן הי"ד

זכות הגדולה של רבבות בני ישראל המתחזקים מידי יום ביומו בקדושה וטהרה ועומדים מול נסיונות הזמן בתוקף ועוז תעמוד לימין הנדבן החשוב להתברך משמי מעל בכל מילי דמיטב, בני בריכי, חיי אריכי, ומוזני רויחי, וסייעתא דשמיא, נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, החיווג יעלה יפה ויזכו לבנות בית נאמן בישראל, פרנסה בהרחבה גדולה, והצלחה בכל מעשה ידיו, אמן.

מי גילה לך שתפקיד להישאר בביהמ"ד?!

הרה"ק ר' מנחם נחום מראחמיסטריווקא ז"ע עלה בסוף ימי להשתקע בארץ ישראל, כשהוא קובע את מעונו בירושלים עיר הקודש. באותה תקופה נתקרב אליו הרה"ח ר' סענדער אורי זצ"ל.

כשעלה אליו בפעם הראשונה, נשאל ר' סענדער מעם הרבי מה הוא עושה לפרנסתו. השיב ר' סענדער שהוא בן ישיבה... נענה רבי נחומ'טשע ואמר: "אם רצונה להצליח בחינוך הבנים ולהשפיע עליהם, עליכם להביא פרנסה הבייתה!"

לאחר הוראה מפורשת כזו של הרבי, כבר לא נשארו לו שתי ברירות. חישוב ר' סענדער איזו פרנסה יכולה להתאים לו, והחליט להיות סופר סת"ם. ידיים טובות הרי יש לו, ילמד איפה את מקצוע הסתם, ומשם יפתחו לו שערי פרנסה. אמר ועשה, למד את תורת הכתיבה על בורייה, והחל לכתוב מזוזה. משסיים אותה, התבונן בה וראה כי טוב, החליט להיכנס אל הרבי ולהראותו את מעשי ידיו להתפאר.

משפתח לפני הרבי בהדרת קודש את המזוזה, הביט הרב על הכתב, אחר הפטיר לעומתו "וכי לזה כתב יפה ייקרא?" תוך כדי כך הוציא הרבי מהארון קלף ישן נושן של 'שויתל' ולמנצח בניגונות וכשהוא מראה לר' סענדער את כתיבתו התמה של נוסח הקלף פסק לו את פסוקו: "זהו כתב יפה!"

על אתר נפרד ר' סענדער מחלמו להיות סופר, אך מה כן? ... וכשהרבי שאלו שוב מה עוד הוא יכול לעשות למען פרנסה,

החל ר' סענדער לומר בשפל קול, שלפני זמן לא רב פנו אליו בהצעה לשמש כמנהל חשבונות בביהמ"ד שבניהולו הדר' וואלאך, בהיותו איש מלומד ששולט בכמה שפות, אך הוא כמובן סירב לה מכל וכל.

באותם "וכי מה רע מצאת בפרנסה זו שסירבת לה? זו הרי יכולה להיות מקור פרנסה טוב עבורך!" שאלו הרבה כמתמה...

כאן כבר לא הצליח ר' סענדער להתאפק, וכשרגשותיו סוערים ענה: "מה? שאני אלך לעבוד בבית החולים? האם הרבי יודע בחברת אלו אנשים אצטרך להיות שם, ולעבוד עמם מהבוקר ועד הערב?!"

"ומה הנכם חושבים" השיב לו הרבי בשלווה "האם זו חכמה לשבת בישיבה ולעבוד משם את ה' להיות בין אנשים כאלו שמנתי; לעבוד אתם ולשהות בחברתם ועם כל זה להיות עובד ה' - זוהי חכמה! צא ודרוש האם התפקיד עדיין פנוי". הורה לו הרבי חד חלקל.

המשך בעמ' ג'

כך אין מרגישים עד כמה חשוב לפני ה' כשמתקנים משהו, כשיש התגברות כלשהיא עבור מיעוט כבוד קונו יתברך שמו, כשמתגברים על מחשבה רעה. יהודי שזהיר, בין בעיניו בין במחשבותיו, בדיבורים ובמעשה, עד כמה נחשב הדבר לפני בוכ"ע!

בעל השומר אמונים כותב בענין זה כדברים האלה: (שם מאמר שמירת עינים פ"ו) "לא יאבד הזכות של אף פעם אחת שעצר מלהסתכל באיסור בשביל ה'" דהיינו שאף התגברות אחת לא נאבדת אלא נשארת שלו לנצח לנצחים. עוד כותב (שם פ"ט) "לפעמים על ידי פעם אחת שתעמוד בנסיון חזק בעינים, תוכל לזכות למדרגת קדושה גדולה ולעלות השכינה בלי שיעור וחקר".

מן הראוי להתבונן בדברי קדשו של בעל התניא (ליקוטי אמרים פרק כז), כשהוא מרחיב על אודות עבודת ה'בינונים', לדחות את היצר מעליו ולהתגבר על ההרהורים והתאוות תמידים כסדרם: **הרי זאת היא מדת הבינונים ועבודתם לכבוש היצר וההרהור העולה מהלב למוח ולהסיח דעתו לגמרי ממנו ולדחותו בשתי ידיים**

בהמשך מתאר בעל התניא בהרחבה מה גדולה היא עבודה זו, ומה נשגבים התיקונים שנעשים באמצעות כל התגברות והתאזרות. וכלשונו הקדוש: **"ובכל דחיה ודחיה שמדחהו ממחשבתו אתכפיא סטרא אחרא לתת... ואתכפיא סטרא אחרא דלעילא המגביה עצמה כנשר, לקיים מ'ש אם תגביה כנשר וגו' משם אורידך נאם ה'".** בכל דחיה שדוחה את היצר מלפניו הוא מכניע על ידי כך את הסטרא אחרא בעולם הזה ובעולם העליון, **"וכמו שהפליג בזהר פרשת תרומה בגודל נחת רוח לפניו יתברך כד אתכפיא סטרא אחרא לתת"א** וכפי שמובא בזהר את גודל יקרת ערכה של עבודת 'אתכפיא (-הכנעת) סטרא אחרא לתת, **"דאסתלק יקרא דקב"ה לעילא על כולא יתיר משבחה אחרא ואסתלקותא דא יתיר מכולא וכו'".** שעל ידי כך מתרומם כבודו יתברך מאוד, יותר מכפי שהוא מתרומם על ידי כל שבח אחר, **"ולכן אל יפול לב אדם עליו ולא ירע לבבו מאד גם אם יהיה כן כל ימיו במלחמה זו כי אולי לכך נברא וזאת עבודתו לאכפיא לס"א תמיד..."** להלן מרחיב באופן כללי על עבודת

הבינוני, לכפות את הסטרא אחרא על ידי דחיית התאוות וההרהורים, שדבר זה הוא בבחינת עשיית מטעמים כלפי שמיא "וז"ש הכתוב ועשה לי מטעמים כאשר האבתי" ומדגיש התניא שבכל פעם ופעם שהוא דוחה את יצרו אפילו לשעה קלה הוא זוכה להעלות את השכינה ולהמשיך על עצמו קדושה עצומה

"...ולא עוד אלא אפי' בדברים המותרים לגמרי, כל מה שהאדם זוכה יצרו אפילו שעה קלה ומתכוין לאכפיא לסטרא אחרא וכו' אפילו במעט מזער דאתכפיא סטרא אחרא לתת, אסתלק יקרא דקב"ה וקדושתו לעילא הרבה, ומקדושה זו נמשכת קדושה עליונה על האדם למטה לסייעו סיוע רב ועצום לעבודתו יתברך. וז"ש רז"ל אדם מקדש עצמו מעט למטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה"

ומסיים שאם כך יעשה יזכה בסופו של דבר לגרש את היצר מלבו כפי שהתורה אומרת (ויקרא יא, מד) "והתקדשתם והייתם קדושים" ובלשה"ק:

"ופירוש 'והתקדשתם' שתעשו עצמכם קדושים, כלומר אף שבאמת אינו קדוש ומובלד מסטרא אחרא כי היא בתקפה ובגבורתה וכו' רק שכובש יצרו ומקדש עצמו - והייתם קדושים. כלומר סופו להיות קדוש ומובלד באמת מהסטרא אחרא, ע"י שמקדשים אותו הרבה מלמעלה ומסייעים אותו לגרשה מלבו מעט מעט".

פעם נשמע מהרה"ק ר' נתן מברסלב ז"ע התבטאות, שכדאי הוא סבלו של אדם במהלך כל ימי חייו, בעבור מניעת מחשבה רעה אחת מלבו! (אוצר נחמני ח, א אות יח).

צדיק גמור על אבר אחד

יש ואדם כבר מחליט לשמור על עיניו כפי שצריך, אולם אז קופץ עליו היצר בטענה, שלפעמים אף מתקבלת אצל האדם: "מדוע החלטת לילך בגדולות ובנפלאות ממך? הרי מי כמוך יודע את חסרונותיך! וכי שכחת כבר שיש לך רשימה ארוכה של דברים המחכים תיקון, מה לך קופץ למדרגה לא-לך. מילא אם היית שייך לשם... כרגע הנך רחוק מאוד מלהיות ראוי לאיצטל א, זו הנח לעבודה זו, אתה ממש לא 'שם' עדיין..."

יב. עיין בספר **קדושת עינים** שמלקט הרבה מדברי הזהר בזה, וא"ה נרחיב בזה במאמר "הוא מאירת עינינו".

יג. עיין **בתקוני זוהר** (דף קמה), "תְּרִין עֵינִין אֲנִין תְּרִין לַיְחִין יְקִירִין דְּאֲוִרֵי יְתָא", ועיין **בתיקונים** (תיקון ד' דף יח, תיקון ע' דף קכח) עוד כמה רמזים בגלגל העין והעפעפים שהן הוא כנגד הכפירות והכרובים וכנפיהם, ומסיים שם הזהר, "תְּרִין עֵינִין, וְזִמְנָא דְּאִינוּן מְסַתְּפְלִין בְּאַרְח מִיִּשְׁר, אֲתִמְר בְּהוּן וְפְנִיָהם אִישׁ אֶל אַחֵיו, וְזִמְנָא דְּלֵאוּ אֲנִין מְסַתְּפְלִין בְּאַרְח מִיִּשְׁר, הָא נְחָשׁ עֲקָלְתוֹן תְּמָן". ועיין מזה בראשית חכמה (שער הקדושה ריש פ"ח אות ד' ה' ט).

יד. ועיין בספר **שערי אורה** (שער א') וז"ל: "לפי שהשם יתברך רצה לזכותינו, ברא בגוף האדם כמה אברים נסתרים ונגלים, בדמיון סימן למעשה מרכבה. ואילו יזכה אדם לטהר אבר מאבריו, יהיה אותו אבר כדמיון כסא לאותו דבר עליו הפנימי הנקרא בשם זה, אם עין עין, אם יד יד, וכן לכל השאר. כיצד, כגון שנוהר ונשמר אדם אחד במראה עיניו שלא יביט ולא יסתכל בדבר ערוה, ולא בשאר כל דבר של גנאי, אלא בכל דבר שהוא קדושת השם ועבודתו, אז אותה עין נעשית כמו כסא לאותו דבר הנקרא למעלה 'עין'. ובספר קהלת משה (שמיי ד"ה א"י וישמע) כתב וז"ל: "הגם שכל אבריו של האדם הן מרכבה להיותו יתברך כידוע, מכל מקום העיניים הוא העולה על כולנה, שעל פי הרוב התייחסו העיניים לה', עיני ה' וכדומה וכו', ובהיות האדם מקדש ומטהר עצמו בכל כח ועוז להיות נעוץ עיניו מראות מרע וכו' אז תתגלה עליון ההוי"ה".

טו. **קדושת לוי:** "לטרין קושיית התוס' (סנהדרין ז, א) על מאמר חז"ל והיה אמונת עתיק חוסן ישועות וכו' (ישעיה לג, ו), ששואלין אותו לעולם הבא שאלה ראשונה, נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה (שבת לא, א), ובמקום אחר אמרו חז"ל (סנהדרין ז, א) תחילת דינו של אדם על דברי תורה. ונראה לבאר דשאלה אחת היא, דהא בהא תליא, כיון שעסק במשא ומתן באמונה שפיר עסק בתורה. דהנה יש תקנה לאנשים אשר הם מפוזרים ועוסקים במשא ומתן, כי צרכי ישראל מרובים, האיך יכולים לעסוק בתורה בשעה שהם עוסקים במשא ומתן, כמו שאמר שהמע"ה בכל דרכיך דעהו (משלי ג, ו), כי הנה בשעה שאדם הולך בשוק, בשעה שפגע בו אשה ואינו רוצה להסתכל בה ולא בבגדי צבעונים של אשה, הוא זוכר מאמר אסור להסתכל באשה, ואסור להסתכל בבגדי צבעונים של אשה (ע"ז כ, א), ונמצא לומד אז הלכה הנ"ל וכו'. ומתורץ קושיית התוס' דשואלין אותו נשאת ונתת באמונה, וממילא לומד כל התורה, ואם כן מתחילה השאלה היא גם כן על דברי תורה".

למען תספר

המשך מע' ב'

והנה אך פנה ר' סענדער לצאת, ועל סף הדלת הוא פגוש בדיוק את האדם שהציע לו בשעתו את ההצעה המדוברת... "האם ההצעה היא עדיין פנויה" לא התמהמה ר' סענדער, ואין למלא את הוראת הרבי תיכף ומיד כחסידי נאמן. משנענה שאכן התפקיד פנוי ומחכה רק לו, קיבל עליו את התפקיד, ונכנס כבר למחרת לעבוד בבית החולים כמנהל חשבונות, תפקיד אותו מילא נאמנה כל חייו - עם כל לבושו הירושלמי.

היה ר' סענדער נוהג לספר סיפור זה לעיתים קרובות, ותמיד מסיים: "האמינו לי שמעולם לא התחרטתי"

אמרות טהורות עמ' צט

עשר מחשבות פחות אחת

בעיר זעמבין, התגורר חסיד ליובאוויטש, של"ע סר מדרך הטוב כשהוא מתרחק עוד ועוד מהיהדות. שאר חסידי ליובאוויטש בעיר רחקו ממנו והפנו לו עורף, כשהם לא נותנים לו לדרוך על סף לביהמ"ד ואף לא להשתתף במעמדים ובהתוועדויות השונות.

פעם נכנס אחד החסידים אל הרבי מהר"ש מליובאוויטש זי"ע, והרבי התעניין אצלו על החסיד הנ"ל, מה טיבו ומעשיו. ענה החסיד שלא כדאי אותו איש לדבר עליו, כי מעשיו גרמו שירחקוהו, וכאן מנה מעט 'ממעשיו הטובים' של האיש.

הוכיחו המהר"ש על פניו: "לא טוב הדבר שאתם עושים לרחק איש כזה. ההיפך, צריכים אתם לקרבו. ואפילו אם על ידי קרבה זו לא תשפיעו עליו לשנות את מעשיו, כי אם שבלי זה היה חושב עשר מחשבות רעות במשך היום, וכעת רק תשע מחשבות - כבר כדאי הוא הדבר!"

שמונות וסיפורים

קרן קיימת לו לעולם הבא

הגאון הגדול בעל שבט הלוי זצ"ל סיפר שהוא שמע מר' יהושע וארשאווער זצ"ל שלמד עוד אצל החפץ חיים, שפעם אחת טרם נסיעתו הביתה, נכנס אל רבו כדי להיפרד. אמר לו הכהן הגדול מילים אלו: "יהושע, פעם אחת שנמנעים לצאת אל רחובות ורשה, הרי זו קרן קיימת לעולם הבא!"

סיים השבט הלוי: "את זאת אמר החפץ חיים בשעתו בימים ההם, מה נאמר לנו בזמנים של היום?"

דרשות ושיחות שבט הלוי עמ' שמה, מלבושי מרדכי עמ' שעו,

מתאמץ לדחות את יצרו מעליו, ומתעצם כדי לשמור על עיניו. בעת הליכתו ברחוב, ובכל שעת נסיון, מה כדאי שישים מול עיניו את כל אותם דיבורים קדושים, ויכניס בלבו שמחה גדולה על שזכה לשמור על עיניו, והתרוממות רוח מיוחדת בהעלותו על דעתו עד כמה יכול הוא, בפעולה אחת קטנה בעולם הזה - לגרום נחת רוח עצומה בכל העולמות. ובפרט כשצריך להתאמץ כדי לשמור על העיניים, והעבודה אינה באה לו בקל.

כשאלו הם המחשבות בשעה שהולך ברחוב, הכל הרבה יותר קל. הוא אינו מצטער על הנסיונות, ועל הקשיים שהם מביאים לו, כי הוא מבין שכל אלו הם הזדמנויות בשבילו, לגרום לשמחה עצומה בכל הפמליא של מעלה. הכל מתעלה על ידו, כולם שמחים עמו ומכבדים אותו, ומלאכי השרת מתקנאים בו על המדרגות והקדושות הנוראות שהוא זוכה להן אז!

אז ראשית כל, שמירת העינים אינה 'ענין' ואפילו לא 'עבודה' שאפשר לעשותה ואפשר לוותר עליה. זוהי מצוה חיובית מן התורה וכל יהודי באשר הוא, באיזה מצב שיהיה, יכול וצריך לקיימה.

אבל יתירה מזו, גם אם באמת זו הייתה עבודה של צדיקים - כל אחד יכול להיות צדיק גמור בנושא זה בשופי! לעובדה שיש לו דברים נוספים לתקן, ואפילו אם יש לו הרבה דברים כאלה, אין שום קשר ליכולת שלו להיות צדיק גמור בנושא זה! כי על כל אבר ואבר בפני עצמו יש לאדם בחירה האם להיות צדיק באבר זה או רשע. וגם אצל העינים; אדם השומר על עיניו כפי שהתורה אומרת, הרי הוא צדיק גמור על אבר זה, ללא קשר להתנהגותו בשאר אבריו! ואם הוא שומר על עיניו כראוי כפי רצון הקב"ה - הרי הוא צדיק גמור בעיניו!

טז. עבודת פנים (יסודי העבודה הפנימית עמ' יב): "כמו שיש בכללות העבודה צדיק גמור ורשע גמור, כמו כן יכול להיות במדה אחת או באבר אחד פרטי צדיק גמור, כמו מי שאינו שומר את עיניו כלל וממלא בהם כל תאוות, הרי זה רשע גמור בעיניו, אף אם בשאר עינים הוא בינוני. וכמו כן יכול אדם לשמור את עיניו ולקדשם ולטהרם כמו צדיק גמור אף אם הוא בינוני בשאר עינים."

הפילה לשמירת עינים

• ואמירת 'לשם יחוד' •

מאת ב"ר הנח"צ המפורסם רבי יעקב מאיר שעבטער שליט"א

לשם יחוד

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ, בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוּ, הִנְנִי מְכוּן בְּשִׁמְרַת עֵינֵי וּמְחֻשְׁבְּתֵי לְקַבֵּל מִצְוֹת בּוֹרְאֵי שְׂצוֹנֵי לְשִׁמּוֹר אֶת עֵינֵי וּמְחֻשְׁבְּתֵי, כְּמוֹ שְׂנֵאָמְרָא וְלֹא תִתְרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם, לַעֲשׂוֹת נַחַת רִיחַ לְהַבּוֹרֵא יְהִבְרַךְ שְׁמוֹ.

רבונו של עולם

איך בעט דיר זייער, העלף מיר אז איך זאל קענען היטן מיינע אויגן, איך זאל האבן די כוחות זך מתגבר צו זיין אויף יעדן נסיון אין שמירת עינים. איך זאל זיין בעל הבית אויף מיינע אויגן נישט צו קוקן אויף קיין שום זאך וואס איז קעגן דיין רצון, ווי ס'שטייט אין דער תורה וְלֹא תִתְרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם.

הייליגער באשעפער, זיי מיר מציל איך זאל זיך נישט באגעגענען אומוילנדיג מיט ראיות אסורות אויף קיין שום אופן, אזוי ווי דוד המלך האט מתפלל געווען הַעֲבֵר עֵינֵי מְרֹאֵת שְׂאוֹ. און אויב וועל איך מיר אנטרעפן געצוואונגענערדייט מיט אומריינע זאכן, אויף דער גאס, אדער ביי דער ארבעט, אדער סיי וואו, בעט איך דיר הייליגער באשעפער אז דאס זאל נישט מאכן קיין שום רושם אויף מיר און ס'זאל נישט ברענגען קיין שלעכטע מחשבות. אדרבה די אלע זאכן זאלן זיין פאר'מיאס'ט אין מיינע אויגן, אזוי ווי זיי זענען באמת.

גליונות אויף שמירת עינים! **דערקויקט איין מיט די ריינע**

שמירת העיניים=חיים טובים!

את הסיפור הבא שמעתי מר' זכריה וואלערשטיין ז"ל שהסתלק לאחרונה בר"ח אייר תשפ"ב.

באחת מנסיעותיו לארץ ישראל, שהה באחד מהמקומות הקדושים שם, ולפתע ניגש אליו יהודי עם חזות חרדית למהדרין, ושאל אם לפני שנתיים יצא לו לעבור ברחוב פלוגי, המשמש כאחד מרחובותיה המרכזיים של

העיר תל אביב.

ר' זכריה אישר לו שאכן יצא לו לשהות שם לצורך מסויים.

מספר היהודי: באותה תקופה הייתי חילוני לחלוטין. ביום שבערת שם, עמדתי ושוחחתי עם כמה חברים באותו רחוב. כשאתה עברת עם העיניים מושפלות למטה, הם זלזלו בחרדי הפנאטי שלא מסוגל להנות ממה שהעולם מציע לו...

אבל אותי זה מאוד עניין. חשבתי לעצמי שאם בן אדם מסוגל להתאפק ולא להסתכל על כל הרחוב והמסכים שהיו פזורים בכל פינה, וודאי שיש לו אידה משהו פנימי ועמוק יותר.

רציתי לשאול אותו על כך, אולם בין כך ובין כך נעלמת מהאופק, והצטערתי שלא אבין מה עומד מאחורי ההתנהגות שלך...

היה שם אידה חבר שהתעניין על מה אני חושב, והסברתי לו שמואב לי שרציתי לברר מדוע התנהגת ככה, ונעלמת לי.

הוא צחק על הנאיביות שלי, ואמר שאם זה כ"כ מעניין אותי, אני יכול ללכת לרב חרדי שיסביר לי את כל הדברים האלה.

קיבלתי את דבריו ברצינות גמורה, ואכן הגעתי לאיזה רב והוא כיון אותי, עד שנהייתי בעל תשובה גמור! - עד כאן הסיפור הנפלא.

אני הוצאתי לעצמי מזה הבנה חדשה בנושא של שמירת העיניים. לפעמים אנו רגילים לחשוב שאנחנו מפסידים כל מיני דברים מעניינים בזה שאנו מתאפקים ולא נותנים חלילה לעינינו לטוטט במקומות לא רצויים. הסתכלות כזאת היא יותר באופן 'שלילי' ששי דברים שאסור להסתכל עליהם. בסיפור הזה פתאום ראיתי את הצד החיובי. ההבנה הזאת שיש לשומר העיניים משהו הרבה יותר גבוה וערכי הגורם לו להתנודד מכל הבלי העולם הזה, משמש לי כחיזוק עצום בעת נסיון.

כוח הקדושה

אני מתנצל, אין לי סיפור... אבל תוך כדי קריאת גליונכם הנפלא שמרענן ומנקה את המוח, ומשמש לעזר להרבה יהודים, התנוצץ לי 'זוארט' מחזק, וחשבתי לשתף אתכם אולי ייצא מזה תועלת למישהו.

אנו אומרים בתפילה "מי כמוך באלים ה'" הקדוש ברוך הוא גדול וחזק ואין עוד קל כמותו. אבל זה אשר "מי כמוך נהדר בקודש", מי שמהדר ומיפה את שמו של הש"ת בזה שהינה עומד בנסינות ומקדש את עצמו, זוכה לבחינה של "נורא תהילות עושה פלא" שהוא זוכה לניסים ופלאות מעל לדרך הטבע, הקב"ה מראה לו תכונות מופלגות ומראה לו את האהבה העצומה אליו!

כי לקדושה יש כוח עצום אשר אין לשער!

אחד מהקוראים

על הטוב יזכר

הנדבנים החשובים שנטלו חלק בהוצאת הגליונות

לזכות ולטובת נשמת הר"ק ר' לוי יצחק בן שרה שאשע ז"ע

זכות 4,000 גליונות
לזכות ולטובת זיווג הגון במרה

לזכות הגדון ומשפחתו לברכה והצלחה

זכות 2,000 גליונות
לזכות הגדון ומשפחתו לברכה והצלחה

זכות 1,000 גליונות
לרפואת יאיר משה בן רינת

לזכות מ. ב. מ. ג. לזיווג הגון בקרוב אכ"ר

לזכות מרדכי בן פרומט לזיווג הגון בקרוב

לזכות חנה בן דלה באשא לפרנסה טובה

לזכות דבורה בת ארית לזש"ק אכ"ר

לזכות הגדון ומשפחתו לברכה והצלחה

הש"ת יעזר ושכוח של זכוי הרבים תעמוד לכל העוזרים במלאכת הקודש שיתברכו בכל טוב, בני ברכו, חיי אריכי, ומזוני ריחיק, וסיעתא דשמיא

וי כחצק ישראל

שמירת עיניים, יותר חשוב אצלי ממקוה ומניין!

שמעתי מבאי ביתו של הצדיק ר' חיים מערץ זצ"ל.

פעם נסע ר' חיים ממקום מגוריו בניו יורק, לפלורידה להרה"ק מסאטמאר זי"ע. ולאורך כל הדרך, בשדות התעופה ובמטוס, שמר את עיניו בכל מוחו, לרוב המכשולות שהיו מצויים שם. כשרצה לחזור, שמע על שני יהודים שמתכוננים לחזור עם רכב שהיה ברשותם, ור' חיים החליט שמשתלם לו להיטלטל שעות ארוכות בדרכים, העיקר שלא יעמוד בניסיון של שמירת עיניים.

הוא ניגש אליהם, וביקש להצטרף לנסיעתם. אולם הם הסבירו לו, שבגלל הנסיעה הארוכה יעבור עליו יום בלי טבילת מקוה, והוא יפסיד תפילה במניין.

הם היו בטוחים שר' חיים - שהיה ידוע בהקפדתו היתרה על טבילת מקוה מידי יום - יוותר על הנסיעה ברכב, ובדאי יסע במטוס בכדי לא לעבור על הקפדתו.

אבל לרוב הפתעתם השיב ר' חיים: "אני מוכן לוותר על מקוה ומניין, העיקר לא להיכשל בשמירת העיניים!"

כל מילה מיותרת...

(-)

לכבוד אחינו בני ישראל תושבי ארץ הקודש!

כפי שכל אחד רואה, זוכים אנו בשנה ומחציה האחרונים, להוציא לאור את הגליון הנפלא "מאמר התחזקות" על נושא 'שמירת העיניים' בלשון הקודש.

בחסד ה', אנו מפציצים את הגליון בכל רחבי ארץ הקודש, 'מדן ועד באר שבע'. ובכל עת, אנו מקבלים פניות ממקומות ויישובים נוספים הצמאים לדבר ה', וברצוננו לקבל את הגליון הנפלא.

התגובות הרבות שמגיעות למערכת ללא הרף, מעידות על התחזקות ועמידה בנסינות של הרבה מאוד יהודים, שקיבלו את הכוח להישאר על עמדם, רק בזכות הגליון ותוכנו העשיר.

אבל כידוע שאם אין קמח אין תורה, והעול הכבד של הוצאת החזקת המערכת שנפל על כתפי המתעסקים בקודש הינו קשה מנשוא, ומגיע לכדי כ-200,000 ₪ בשנה!

זה הגיע למצב שאין ביכולתנו לעמוד בעול זה, וזוהי הסיבה שלצערנו בתקופה האחרונה לא יצא הגליון כסדר, משום שאין הקומץ משיבע את הארי, ולא השגנו את המימון הנצרך, בכדי להמשיך בעבודת הקודש.

מאידיך, אנו מקבלים כל העת בקשות מכיוונים שונים - הן מצד מחנכים ומשגיחים, והן מצד אברכים ובחורים, שהוצאת הגליון הינו ממש בבחינת 'הצלת נפשות', ובדורנו דבר זה נצרך ביותר, ומחובותינו להמשיך ולהוציא את הגליונות כסדר.

ועל כן - אחינו היקרים, אחים לדעה. בחדשים אלו 'חודשי העיניים' חודש 'תמוז' וחודש 'אב', בהם הנסינות הם למעלה ראש, והצורך הדחוף להוציא את הגליונות גובר והולך. אנא! הרימו את נדבתכם ההגונה, בכדי שנוכל להמשיך ולהגדיל את עבודת הקודש!

עלות של 1000 גליונות הינו 250 ₪. קחו על עצמכם לכה"פ סכום כזה, ובוודאי שהזכות האדיר בו אלף יהודים יתחזקו בזכותכם בנושא בווער זה, יעמוד לכם לנחת דקדושה, הצלחה בכל העניינים, ישועות ורפואות, וכט"ס!

ניתן לתרום על 077.401.6591 שלוחה 2

וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו.

מחברת מאמר עיניים - אלה ישראל

המערכת בארץ הקודש:

077.401.6591

- אחרי בחירת שפה
- לשמירת הודעות: שלוחה 1
- לנדבות: שלוחה 2
- להשאר הודעות: שלוחה 3
- לפרסם סיפור: שלוחה 4
- כתובת למשלוח דואר: עבודת ישראל 26, ירושלים 9515528

המערכת באמריקא:

המערבית: 845.999.4114

לקבל הגליונות בלש"ק/אידיש ע"י האימייל נא לשלוח כתובת האימייל למספר ז': 802.327.3592 gilyon@tahoreineyim.org או להשאיר הודעה על מספר המערכת בא"י שלוחה 3

זכות הפצת הגליון בעיר לייקוואוד

לע"נ הרב לוי יצחק בן אברהם שלמה ע"ה

על צוארי' - על משכן שילה שעתידי להיות בחלקו של יוסף וסופו ליחריב ע"כ. לכאורה, שאל הריב, אין דברי רש"י הללו מובנים, מדוע בכה כל אחד רק על חורבנו של השני? הרי שניהם עתידים להיחרב, הן מקדש חלקו של בנימין והן משכן חלקו של יוסף, ולמה לא יבכו כל אחד גם על חלקו שלו העתידי להיחרב בעת החורבן?

גם אין מובן, מה מקום עתה דייקא בעת הפגישה הגדולה שנפגשים שני האחים בשמחה גדולה, אחר שנים שלא ראו ולא נתראו זה עם זה, לבכות על חורבנות העתידיים בעוד מאות בשנים. ברם, הוא מותיב לה והוא מפרק לה, באמרה קולעת בשערה לאותה פגישה - כל עת שלא נפגשו שני הצדיקים הללו יוסף ובנימין ביחד, והיו ואים כל אחד את חורבנו הפרטי שלו, היו מצדיקים עליהם את הדין, ומקבלים גזירתו יתברך עליהם באהבה, לא בוכים ולא מבכים. אבל כאשר נפגשו שניהם יחדיו והסתכלו זה בחורבנו של זה, על החורבן של השני כן צריך לבכות!

ובזה התיישבו דברי רש"י ז"ל כמין חומר, במה שבכו עתה דייקא זה על צווארו של זה, על חורבנו של השני ולא על חורבנו שלו. כאשר מדויק ועולה מתוך לשון הכתוב: "ויפול על צווארי בנימין אחי ויבך, ובנימין בכה על צווארי", לא אמר שבכו שניהם על צווארם יחד, אלא זה בוכה על זה זה בוכה על זה, כל אחד על צערו וחורבנו של אחיו. ובכך במאמר נוקב ויורד זה התכוון האמרי אמת להסביר בטוב טעם מה שהיו שניהם בוכים דוקא עתה בעת פגישתם, למה בכו ועל מה בכו. שלאחר שזכו שניהם להינצל בנסים רבין מגיא צלמות, הרי כל אותן שנים שעשו במלחמה בצוק העתים ובצרות קשות ואכזריות קבלו עליהם דין שמים באהבה - אבל עתה בפגישתם יחדיו, כשהסתכלו כל אחד בחורבן הנורא של חצר חבירו, ששניהם היו מנהיגי עדה גדולה, ותחת צל קדשם היו חוסים אלפים ורבבות של חסידים קדושים וטהורים, שכולם עלו על המוקד וקידשו שם שמים. היו בוכים ומבכים זה על חורבנו של זה.

בסיום אותה פגישה נדברו הצדיקים יחדיו, שיש לאסוף את כל השברים, להתנער מעפר הצער והכבי, ולהתחיל לקומם מחדש הריסות מזבח ה'. - ואכן זכו שניהם להקים את חצרותיהם מחדש, לשם ולתפארת בית ישראל!
• § • § •

בצעירותו היה כ"ק אאמור"ר זצוק"ל בעל 'מעדני השולחן' משמש כר"מ לבחורי חמד, ללמד תורה ויראה. שיעור מיוחד קבע עם תלמידיו האהובים בספר תהלים עם פירוש רש"י, ופירש טעמו ונימוקו עימו שבמשך שנה אחת שלומדים התלמידים אצלו גומרים את כל פירוש רש"י על ספר תהלים, ובכך יזכו לכל ימי חייהם כשיתפללו ויאמרו תהלים שיוכלו להתפלל עם הגנה טובה בתיבות הפסוקים שמוציאים מפיהם, כאשר חלק גדול מן התפילה שבכל יום הוא מספר התהלים, ויש בזה קנין רוחני עצום. כידוע שפירוש רש"י בספר תהלים מלא וגדוש בחכמה ויראת שמים, והרבה צדיקים שעוררו על לימוד זה. והגה"ק רבי יעקב מליסא זצוק"ל בעל ה'נתיבות' וחווה דעת, כתב בצוואתו ללמוד היטב כמה פעמים ספר תהלים עם פירוש רש"י ז"ל, שהוא נחוץ לכל התפילות שבחיי אדם.

זו היא דוגמא טובה של מלמד דרדקי החושב ומחשב את תועלת התלמידים למרחוק, כדי שכל ימי חייהם כשיתפללו ינתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

תירץ, שיש לפרש שהיה יעקב אבינו ע"ה נושק את ידי עצמו אל מול כלתו רחל, ולכן לא נאמר "את רחל" שהיה משמע שנישק את רחל עצמה, אלא נישק ידי עצמו אל מול רחל, ולא היתה זו נשיקה של תפלות כלל, עיין שם.

הוסיף רבי הלל ואמר לאבי בבת שחוק, תוכל להמשיל להם זאת כדרך שנוהגים אחינו הספרדים עצמם אל מול פני הספר תורה, כאשר ידוע מנהגם שבעת הגבהת הספר, או בעת הוצאת והכנסת הספר תורה, או כשעובר לפניהם, שמנשקים את ידי עצמם אל מול הספר. - ובזה היה לו לאבי תירוץ מספיק בטוב טעם להניח את דעתם.

וכמוכן שזאת אמר בדרך פשוט להפיס את דעתם, ויש לדעת שטמנים כאן סודות נוראים ורוזן עילאין מכבשנו של עולם, חד"ל.
• § • § •

בכינוס אחד שהתקיים בעיר הקודש ירושלים ת"ז בהשתתפות גדולי וחכמי הדור, נשא דרשה אחד מגדולי הרבנים בעיר, בין הדברים התייחס לנושא המדובר, שאחד מן היראים שטרחו מאוד בשבילו היה הרה"ג רבי אהרן קצנבלוביץ זצ"ל ר"מ 'תורה ויראה' דפה עיה"ק. וכאשר דיבר ממעלתו של רבי אהרן הצדיק, אמר: הלא הוא מן 'הפרושים' שבירושלים, שסמכו חכמים זיהם עליהם, ואף אנו יש לנו לסמוך על הפרושים!

לאחר מכן קם רבי אהרן עצמו לשאת את נאומו, והתייחס למה שדברו בשבחו שהוא מן 'הפרושים' שבירושלים, והזכיר בשם אחד מן הגדולים בדור שלפניו, שאמר על כיצא בזה: הלוואי שאזכה להיות מאותם שרש"י הקדוש קורא אותם עמי הארץ של ירושלים!

ופירש כוונתו על פי סוגיא דרפק לולב וערבה (סוכה מג), בד"ן נטילת ערבה במקדש ביום שביעי של חג, שאמרו חכמים שהיא זוחה את השבת. ומסופר שם בבבלי: "פעם אחת חל שביעי של ערבה להיות בשבת, והביאו מרביות של ערבה מערב שבת, והניחום בעזרה. והכירו בהן בייחוסין [הם הצדוקים שאינם מורים לחכמים שערבה זוחה שבת], ונטלום וכבשום תחת אבנים, [שיעור שהחכמים לא יטלטלו למחר בשבת את האבנים כדי להוציא את הערבת שתחתיהם, שהרי הם מוקפים]. למחר הכירו בהן עמי הארץ ושמתום מתחת האבנים, והביאום הכהנים וחקפום בצידי המזבח."

ופירש רש"י ז"ל על אתר: "עמי הארץ - שלא היו בקיאים באיסור טלטול, והם היתה ידם עם הפרושים" ע"כ הצעת הסוגיא. למדנו מדברי רש"י הללו, ש'עמי הארץ' של ירושלים 'היתה ידם עם הפרושים', ואף שלא היו בקיאים באיסור טלטול האבנים, מכל מקום בהיות לבם עם הפרושים וידעו דעת חכמים שצריך לטול ערבה במקדש גם בשבת, היו שומטים את המרביות מתחת האבנים ומביאים אותם לכהנים!

ועל עמי הארץ הללו שהזכיר רש"י ז"ל, התבטא רבי אהרן זצ"ל בשם אותו גדול: הלוואי שאזכה להיות מאותם עמי הארץ שמעיד רש"י הקדוש עליהם שלבם עם הפרושים! ללמדנו עד כמה רחוקים אנו מאותם יראים ושלמים, שאף הגדולים בדור שלפנינו חשו והרגישו גודל המרחק שאנו רחוקים מן השלמות. וכבר אמר הגר"א מוילנא זצוק"ל, שמעלת יהודי פשוט בזמן בית המקדש גדולה פי כמה ממעלת החכמים הגדולים של דורות אחרונים!
• § • § •

חמטא אידע לן זכותא דרבינו רש"י הקדוש זצוק"ל לקבלת העלון כפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל המצוי"ב

סדר תיקון חצות - טיב התיקון

טיב התיקון
ביאור על כל תיקון חצות בשפה ברורה ובנעימה למען ירוץ הקורא בו

טיב המוסר
פרקי מוסר והדרכה בעבודת ה'

טיב הפנינים
אוצרות ופנינים דרך דרוש ורמז

תיקון שלש משמרות עם טיב התיקון

ניתן להשיג בחנויות הספרים המבחרות הפצה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 03-6194141

את מזמורי התהילים יבינו היטב את פשט התפילה!
• § • § •

סיפר לי כבוד אבי מורי זצוק"ל, שלפני רבות בשנים עוד לפני קום המדינה, היה מוסר שיעור קבוע בחומש עם פירוש רש"י ז"ל בבית הכנסת המרכזי 'מוסיוף' שבשכונת הבוכרים בירושלים עיה"ק, בפני אנשים פשוטים ומתממים מבני עדות המזרח.

באותו שיעור היה צריך לפרש לפני השומעים כל דבר בפשיטות, ולא ניתן לדבר לפנייהם דברים גבוהים וסתומים, ובהיותו אמן ההסברה היה מטיב לבאר כל 'פירוש רש"י' שבפרשת השבוע כיד ה' הטובה עליו.

אך כאשר הגיע לפרשת ויצא בפסוק (בראשית כט, יא): "וישק יעקב לרחל ויבך", לא ידע כיצד יפרש לפנייהם פסוק זה, שהרי מיד ישאלוהו כיצד הותר לנשק את הנערה עוד לפני השידוך, ורש"י על אתר לא נעמד בזה, רק פירש טעם בכייתו ע"ש, ולא היתה לו תשובה מן המוכן על אתר. שכן ברוב פשטותם לא יוכלו להשיג סודות רוזן דרוזן בנשיקו עילאה של ייחוד קוב"ה ושכינתיה הנרמזים בייחוד חתן וכלה, בסוד ירידת דודי לגנו להתיחד בנעימים עם כנסת ישראל כלה. במבוכתו הלך לשאול בזה בעצת האון הצדיק רבי הלל שליזינגר זצ"ל, שיתן לו תירוץ מן המוכן מניח את הדעת כדי שיהיה לו מה לענות להם.

הראה לפניו רבי הלל את תשובת שאלתו בדברי המלבי"ם, שכתב על פי דיוק לשון הכתוב "וישק יעקב לרחל" ולא אמר 'את רחל', כאשר כבר דקדקו האבן עזרא והרמב"ן ז"ל. - אך

על הברכה יעמדו

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה
------------------------	-------------------------------------	-------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------

לתגובות הערות: שלח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבָת: 19:24

יְצִיאַת הַשָּׁבָת: 20:25

ר"ת: 20:56

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 560 22.7.2022 - כג' תמוז תשפ"ב

זו השעה לה' צדיקים יבואו בו

פְּרִשְׁת - מִטּוֹת

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: מדוע לא סיפרת לו על הבית של ששון?

הגאון רבי אהרן בקשט זצ"ל, שהיה מתלמידיו של רבי ירוחם המשגיח דמיר, נפגש פעם עם אחד מגדולי האדמו"רים, ובין השניים התנהל וויכוח מעניין, שבו יש מסר חשוב מאוד לענייני עבודת ה'. האדמו"ר, שידע שרבי אהרן הוא מתלמידיו של רבי ירוחם, ביקשו שיאמר בפניו חידוש ששמע לאחרונה מהמשגיח. ואכן, רבי אהרן בקשט חזר לפני האדמו"ר, על מאמר שאמר המשגיח בישיבת מיר בעניין "הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם", ועל הדרכים כיצד להימלט מהמידות הרעות הללו.

לאחר שסיים את הרצאת הדברים, פנה האדמו"ר לרבי אהרן ואמר לו: "אינני מבין מדוע הנכם מתעסקים כל הזמן עם ה... לכלוך של המידות המאוסות והמגונות. כשאני מדבר לפני החסידים שלי, הנני מעוררם על דברים העומדים ברומו של עולם, ואומר להם שיהודי מסוגל להגיע לרום-הפסגה. וכאשר הם יודעים זאת, והדברים מושרשים בקרבם, ממילא כל המידות המגונות אינן שולטות בהם".

דהיינו עד שאתם מתעוררים בישיבה לעבוד על המידות הרעות של האדם, ובינתיים הנכם 'מתלכלכים' בפרטי המידות הללו, ונחשפים להן, האם לא כדאי יותר 'לשדר' למוח את הפרקים העילאיים של עבודת ה', ולהוכיח לעצמנו עד כמה מרומם הוא היהודי, בן למלך מלכי המלכים, ובצורה זו תיעלמנה ממילא כל המידות המאוסות? שהרי בן-מלך איננו מתעסק בדברי-הבל וריקן".

כך שאל האדמו"ר את רבי אהרן בקשט, שלא השיב במקום, אלא פנה אל מי שכיהן באותה תקופה כמשגיח בישיבת מיר (בשנחאי) מרן הגר"י לוונשטיין זצ"ל, ושאל אותו בעניין הנידון.

"הרי האדמו"ר אמר לכאורה דברים הגיוניים, וכיצד עלי להשיב לו על כך?" - שאל. בשמוע מרן המשגיח את הדברים, אמר לרבי אהרן: "ומדוע לא סיפרת לו על הבית של ששון?".

סיפורו של הבית ההוא, התרחש לקראת סיומה של מלחמת העולם השניה, אצל הגביר והסוחר היהודי, ששמו היה הרב ששון, שהשקיע ברכישת קרקעות זולות בעיר כלכותא שבהודו, ומכרן לאחר-מכן במחירים גבוהים ומפולפלים, כך התעשר עושר רב. פעם הודיעה הממשלה ההודית על מכירתו של אתר-אשפה גדול.

היה זה לאחר שהאשפה והזבל במקום נערמו לגובה רב, ולאור התפתחותן של הערים הגדולות מסביב, החליטה הממשלה להעביר את אתר-האשפה למקום אחר, ולמכור את האתר הקודם. לאחר שהאתר והאשפה כוסו בשכבת חול עבה, הן הוצעו למכירה.

למותר לציין שלא היו קופצים רבים על עסקה זו. ברם הסוחר היהודי, הרב ששון, שהיה ממוצא מאוד, ו'הריח' את האפשרויות המרובות והפוטנציאליות של האתר, רכש אותו מהממשלה.

לאחר שפינה את כל האשפה, החל להקים עליו בנייני מגורים, אך הנה שוד ושבר; רק החלו לבנות את הבניין הראשון, והמהנדסים מבחינים לתדהמתם שהיסודות שוקעים באדמה... כל מי שלמד מסכת בבא בתרא יודע את הסיבה לכך...

הגמרא שם מדברת על כך שאסור לבנות ליד אשפה, שכן האדמה שבסביבותיה של האשפה סופגת קרני-אש מערימות הזבל, והופכת בשל כך להיות ספוגית.

זו היתה הסיבה שיסודות הבתים שהקים הרב ששון על האדמה ההיא, לא החזיקו מעמד. שכן, השנים המרובות שבהן היה אתר-האשפה קיים, הותירו את רישומן בקרקע, ואף לאחר שפינו את כל הזבל, האדמה נותרה ספוגית, ולא הכילה את היסודות.

לפלא היה על המהנדסים שלא ידעו על כך מראש, ולא אמרו לרב ששון שלא יבנה במקום. הרב ששון שחשב לעשות שם עסקה שתניב לו רווחי-עתק, הבין כבר שמכאן לא תצמח לו פרנסה של ממש...

זו היתה כוונתו של המשגיח מרן רבי יחזקאל לווניטשיין זצ"ל, בדבריו לרבי אהרן בקשט. "לך תאמר לאדמו"ר, שאמר לך שהוא מעדיף לדבר על 'עניינים גבוהים' ולא להתלכך בדיבורים על המידות הרעות: שבמקום שיש בו אשפה ולכלוך, אי אפשר לבנות בניינים ...

שכן הבניין לא יחזיק מעמד, וישקע עד מהרה..." המידות המלוכלכות של האדם, לא יאפשרו לבנות את 'הבניינים החזקים', וכל הדיבורים שמדבר האדמו"ר על רום-מעלתו של היהודי, לא יוכלו להחזיק מעמד...

רבי אהרן בקשט הוסיף ואמר, שלפי דבריו של המשגיח הבין, מדוע קוראים בהפטרה של שבת הגדול את הפרק מתוך הנביא מלאכי (ג,ה): "וְקִרְבְּתִי אֵלֵיכֶם לְמִשְׁפַּט וְהִיטִי עֵד מִמָּהָר בְּמִכְשָׁפִים וּבְמִנְאָפִים וּבְנִשְׁבָּעִים לְשָׁקֵר וּבְעֵשְׂקֵי שָׂכָר שְׂכִיר אֱלֻמְנָה וְיִתּוּם וּמַטִּי גֵר וְכוּ'. ולכאורה מה הקשר בין שבת הגדול וימי הפסח שלאחריה, ל'לכלוכים' הללו של האדם העוסק בחטאים החמורים המובאים בפסוק הנ"ל?

הלא אין אנחנו עוסקים בשבת-שובה אלא בשבת-הגדול? והתשובה, שכדי להגיע לרום-הפטרה של חג הפסח, יש לטהר את עצמנו לפני-כן מכל הדברים המגונים הללו, שאם לא כן, גם הפסגות אליהן נטפס, תשקענה בבוע.. ('מצוות בשמחה')

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, על הנהגתם של גדולי ישראל משמרת משפן ה' (לא,א)

הגה"צ פה קדוש רבי שמואל הומינר זצ"ל, מחבר הספר 'עבד המלך' [באור על תרי"ג המצוות לפי סדר פרשיות התורה], היה עובד ה' אמיתי. הוא כונה בשם "החפץ חיים הקטן", על שם הספר שחיבר – עקרי דינים בהלכות לשון הרע. זכיתי, בסיעתא דשמיא, בהיותי בחור צעיר בישיבת 'בית יוסף' נובהרדוק, להכיר את הצדיק הזה, ולהיות כבן בית אצלו, לשמוע את מוסריו המאלפים, ואת דברי החיזוק באמונה וביטחון שהיה מוסר. אף זכיתי לקבל ממנו את ספריו עם הקדשה חמה. בשנים ההם העוני היה גדול מאד, אנשים היו רעבים ללחם. באחד ממכתביו מאריך הרב הומינר זצ"ל בדברי שבח והודאה לבורא עולם, על שזכה לאסוף כסף אחרי זמן רב כדי לקנות מגבעת, עד כדי כך!

הרב הומינר זצ"ל מספר שהיה לו חבר, אברך עני מרוד, שהיתה לו דודה עשירה שגרה בארצות הברית. מדי חג היתה היא שולחת סכום כסף נכבד, שהיה עוזר לו לפרנס את ביתו במשך כמה חודשים. אך לפעמים עברה בלבו של אותו אברך איזו מחשבה של דאגה: "מה יהיה, עוד מעט הילדים יגיעו לפרקם, ואיך אממן את חתונתם?".

בצר לו פנה אל אותה דודה, וסיפר לה את אשר על לבו. הדודה הרגיעה אותו: "הסר דאגה מלבך, אני אממן את הוצאות נישואי ילדיך". נחה דעתו של האברך, ושמח בלבו על שזכה לדודה עשירה שפותחת לו את כיסה ביד נדיבה כל כך ...

לימים שידך את ביתו עם בחור תלמיד חכם, והתחייב סכומי כסף גדולים, כשהוא סומך על הבטחתה של הדודה מארצות הברית. הוא כתב מכתב לדודתו, והודיע לה על השמחה במעונו. שמחה הדודה והודיעה שתשלח לו בדואר את סכום הכסף כפי שהבטיחה. לאחר כמה ימים הגיע המכתב מארצות הברית. הוא פתח את המעטפה וחשכו עיניו – בתוך המעטפה היה צ'ק עם סכום כסף פעוט, רחוק מאד מהסכום שהתחייב.

הוא שב ופנה אל דודתו, ורמז לה שסכום הכסף שקיבל ממנה אינו מספיק כדי לכלכל את הוצאותיו הרבות – אך פנייתו לא נענתה. בלית בררה נאלץ לכתת רגליו ולנדוד בין בתי נדיבים, כדי שיוכל לעמוד בהתחייבותו לנדוניה של ביתו.

חלפה שנה, והנה הגיעה גם הבת השנייה לפרקה. הפעם כבר ידע שאינו יכול לסמוך על דודתו. הוא הפציר בתפילה לפני ה' יתברך שיתמכהו ויסעדנו, בידעו שרק ה' יכול לעזור לו. לאחר שנסגר השידוך, הודיע על כך לדודתו. חשב בלבו: "גם אם היא תשלח את הסכום ששלחה בעבר, הדבר יועיל לי במשהו". כעבור זמן הגיע המכתב, הוא פתח את המעטפה בלי הרבה צפיות. מה גדולה היתה הפתעתו, כשהתברר לו שהפעם שלחה לו הדודה סכום עתק, ממון מלא של כל הוצאות החתונה.

הוא פנה לרבי שמואל הומינר לדעת ולהבין פשר הדברים. השיב לו: "בפעם הראשונה בקשת מהדודה, לא מהקב"ה, לכן הדודה שלחה מה ששלחה... אך הפעם הבנת כי אי אפשר לסמוך על הדודה, אלא רק על ה' יתברך, ידעת כי 'מאין יבא עזרי – עזרי מעם ה' (תהלים קכא, א – ב) פנית לה' בתפילה מעומק הלב, לכן ה' נענה לך, ושלח לך את מלוא הסכום הדרוש, ועשה זאת דרך הדודה!". ללמדך כמה גדול כוחה של תפילה, ועד כמה צריך האדם להשליך יהבו על ה', ולהתפלל אליו מעמקי לבו – וחזקה על תפלה שאינה חוזרת ריקם. (לקראת שבת מלכתא')

פְּכַל הַיֵּצֵא מִפִּי (ל,ג)

הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א: אספר מעשה שאירע כאן, בשיכון ויז'ניץ, אשר רבינו הקדוש האמרי חיים' זצ"ל השקיע דם ויזע כדי להקימו: שנה אחת, ביום תשעה באב, ישב כאן בחור שאינו מאנ"ש, שנקלע לכאן מסיבה מסויימת, ואמר את הקינות ברגש עצום, עד שלב כל אחד נמס לשמוע אותו.

אחד המתפללים פגש באותו יום את אבי הבחור, ניגש אליו ואמר לו: "דעו לכם שבנכם השתתף היום באמירת הקינות בוויז'ניץ. איני יודע אם יש הרבה שמסוגלים להוריד דמעות בקינות כמוהו! הוא הכניס את כל ליבו ונשמתו באמירתו, וסחף את כל הקהל אחריו."

האב, כמובן, הודה לו מאד על המילים החמות. אחרי תפילת מנחה, ניגש אחד המתפללים אל האברך המחמיא ושאל אותו: "שמעתי שהחמאת לאבי הבחור אודות בנו. התכוונת ברצינות לכל מה שאמרת?", כמובן, השיב האברך. "מדוע תחשוב שלא התכוונתי באמת וברצינות גמורה, למחמאות שאמרת? כל מילה מדוייקת!", הוא הוסיף לתאר בפניו את אמירת הקינות של הבחור.

במוצאי הצום מיד לאחר שהשואל טעם משהו, הוא צלצל לאותו אברך, ושאל אותו אם יסכים לשוחח עם אשתו בטלפון, וכמובן האברך הסכים. האשה סיפרה לו שמוזה זמן רב מציעים את הבחור הזה לבתם. הם שמעו על התמדתו הגדולה, אולם לא הצליחו לברר אודות עבודת ה' ויראת השמים שלו..."

והנה עתה", אמרה האשה, "כשבועלי שב הביתה מבית הכנסת, הוא ציטט בפני את דבריך אודות הבחור, וברצוני לשמוע מפיך, מיכלי ראשון, אם אכן הדברים מדויקים. האברך אישר את הדברים, והוסיף שמימיו לא שמע מישהו שאומר את הקינות ברגש כל כך עצום. ביי"א מנחם אב צלצל אביו של הבחור לאברך הזה, שהחמיא בפניו על בנו, ובישר לו באושר רב שמגיע לו 'מזל טוב' על כך שארס את בנו, בשידוך שמוזה חודשים רבים עמד על הפרק, אך משום מה לא יצא אל הפועל... בית נאמן קם בישראל, כל זאת בזכות המילים החמות שהשמיע האברך, בזכות שלא קימץ במילים, ומשמים סובבו שאבי הכלה ישמע את המחמאות.

רבות! מי יודע כמה שידוכים התבטלו במשך השנים בגלל 'קמצנות' במילים טובות... מאידך גיסא אלפי שידוכים יצאו אל הפועל מכוחן של מילים טובות שנאמרו. (כבודם של ישראל)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בעיה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

"אתה ממש לא בן אדם, רטנו השלישייה, כשקיבלנו תדרוך לא באת ואמרת לנו, חברה תניחו אותו ב'פרונט' (חזית) של מאה שערים, כי פחדת שיש שם תנועה גם בשעות הקטנות ביותר של הלילה, הזהרת חזור והזהר, מאה שערים הוא מקום ששם התושבים עושים משמרות 24/7, כדי שלא להניח את השכונה הזו רגע אחד שוממת, אתה בעצמך המלצת להניח אותו במגרש מאחורי מאה שערים, שם יש סבירות שבשעה 3 לא תמצאו נפש חיה, עשינו בדיוק כפי שאמרתי".

"כן, אבל עליכם היה להפעיל את הראש החלוד שלכם, גם במגרש ההוא יש בניינים בעלי אוריינטציה ירושלמית מובהקת, למה לא הונחתם אותו קרוב לבניינים ההם, שם השטח שקט, מאמין שלא הייתם פוגשים נפש חיה, כך הייתם צדים שתי ציפורים ביד אחת, מקום שקט וגם מהווה השראה ירושלמית, הייתם צריכים להבין שאותו סנטור מרושע יחפש אותנו בסיבוב, הוא צריך ראייה חזקה שאיש לא חמד לו לצון, הוא חשדן להפליא והסתבכנו איתו לחינם עם תרגיל סרק שרק הקפיץ אותו עלינו, טעיתם מאד בק ששמתם את הבחור שלנו באמצע המגרש, אין שום בניין שמעיד שזה מגרש שקרוב למאה שערים, רק שלא יערים קשיים על המשלחת שלנו.

ראש הקבוצה רמי אבן בוקת (אברהם ליכטנשטיין) קיבל את הביקורת ברוח שלוה, הוא הודיע לו: אוקי אני חוזר למקום, אחרת מה קורה איתו, אני מאמין שלמחרת התמונה תתבהר, אתלבש כדוס אמיתי, אני בקטע הזה חזק מאד, כצלמר לשעבר אני יכול להתלבש כמוהם בלי פספוס, אני אשאב מידע ואם יש צורך אקליט ואצלם תמונות נוספות יחד עם הבחור, נצרך את החומר אל התמונות ונשלח זאת".

"אם תמצא אותו? לא בטוח בכלל, אחרתם קצת את המועד, כך תדע מי הם אלו שיפגשו עמו על הבוקר, אבל אשמח אם תרחיב איפה הוא נמצא ותביא לנו עליו מידע.

"סמוך על החס לשעבר שיעשה עבודה שלא תתבייש בה".

"אוקיי תנסה מה שביכולתך, אבל תשאיר את התמונות אצלנו, אנחנו נשלח קודם את התמונות הללו למרות הסיכון, כי כל יום שהמשלחת מתעכבת הסיפור מסתבך, עם הזקן שמעתי שהמצב בכלל לא מרנין, הוא כבר הקים צעקות אימים על הרמטכ"ל המסכן, למה המשלחת מתעכבת יותר מדי, הוא לא יודע את כל הבעיות שהערים אותו סנטור על המשלחת שלנו, אולי יקרה הנס ואותו חמוד יסתפק בחומר שנשלח, אבל אתה מצייד תעשה כל שביכולתך לתקן את הנזקים, אם בסוף יתברר שזה לא מספיק, נצרך את המשלוח שני.

יום לאחר סילוקו של אסיר 210 מהכלא:

בבוקרו של יום קם הסוהר מוריס לוי לאחר שינה קצרה סחוט לחלוטין, בקושי עצם עין לאחר המחשבות הרבות שצפו בראשו על התרמית הגדולה. הוא היה סקן אך יעבור היום בכלא, האם יש מישהו שהרגיש במשהו, או שהם טשטשו עקבות בצורה שאיש לא יתפוס שאירע משהו יוצא דופן.

הוא פגש את חברו נוני ברקן יוצא מחדרו מפהק כאילו לא ישן שנה שלימה.

"נוני מה קרה לך? אתה נראה שלא ישנת מספר לילות, היו לך נדודי שינה כמוני למשל?"

"להיפך, ישנתי יותר מדי חזק כאילו שתייתי לשוכרה, לא אתפלא אם יאמרו לי שהיה מי שדאג למסוך סם שינה בשתייה שלי, תאמין לי אני יודע לישון "בייגלה עם שומשום" אבל לילה כזה עוד לא היה לי, אם חשבת ששינה עמוקה מרעננת אני רואה שבכלל לא" הפטיר בכעס.

מוריס הלך באדישות כאילו אתמול לא אירע כלום, הוא עשה את הסריקה היומית שלו, עובר בחדרים ובודק את שלומם של האסירים. כשהגיע אל חדר האסיר 210 'נדהם ביותר' האסיר לא נראה במיטבו, מבט אחד הספיק לגלות שהבחור אינו בחיים זה זמן, פניו היו אפורות לחלוטין, עיניו היו עצומות בחוזקה, אי מי סגר את אשמורת עיניו שהתקשחו לאחר המוות, עד שכמעט ולא ניתן היה להפרידן.

הוא פתח את עיניו בכוח רב, מסתכל על האישונים בעיון, הוא גילה מבט זגוגי כשל בובה, לא היה צריך מידע מיוחד ברפואה כדי לאשר את מותו של האסיר האומלל. מוריס רץ בהילות אל רופא הכלא ד"ר דובי אנקורי ובישר לו כי האסיר 210 נראה ללא רוח חיים, הרופא הגיע יחד עם עוד חובש, הם בדקו את הגופה היטב ואישרו שהאסיר מת כבר לפני שעות רבות מאד.

ההשערה הייתה שמת עוד בתחילת הערב, שעות רבות מדי עברו מרגע מותו, גופתו כבר הייתה צוננת לחלוטין, פניו השתנו להפליא אבל עדיין היו קווי דמיון מסוימים שהזכירו את המת, הם הסתפקו בבדיקה שטחית, תעודת פטירה הוצאה במקום ומוריס יחד עם איש צוות נוסף הוציאו את הנפטר לקבורה בבית קברות ששכן לא הרחק, הקבר הטרי כוסה ברגבי עפר, מוריס לחש בשקט לאחזי הנפטר "ניעמו לך רגבי עפוך, כך תנוח עד לקץ הימים, תבוא לספר לחברה על כל מה שעבר לך" על גבי שלט עץ קטן שנתחב בתלולית נכתב "פ.נ אלמוני שלא נודעה זהותו" כמה זמן יעמוד השלט אין להם מושג, בלאו הכי לא יבוא איש לבקרו במקום המשעמם ביותר.

מוריס חזר לכלא בהרגשת סיפוק רבה, לכל הפחות עזר בצורה פסיבית לאסיר המסתורי לצאת לחופשי, חבל שלא ידע מה יהיה בהמשך חייו, אבל מה זה משנה, הלה עזר לו לפקוח את עיניו העיוורות לחלוטין, לשוב לבורא טרם יכבה נרו, מעתה יעשה דברים טובים ולא ילכך את ידיו בתפקידים שכרוכים עם אכזריות.

הוא ילמד הוויות אביו ורבי בעיון, יש לו ראש טוב מאד, הוא מקוה שיתפוס את תלמודו במהירות, הוא יותר צעיר מהתנא הקדוש רבי עקיבא שהתחיל ללמוד בגיל ארבעים לחייו ולמד ביחד עם ילדים בני ארבע חמש ולא בוש מאיש, ולבסוף הגיע לדרגה של עילאית של תנא אלוקי, למזלו הטוב יש לו נקודת פתיחה טובה יותר, הוא לא בור ועם הארץ יש לו רקע שקיבל מאביו הצדיק, בלי נדד יקדיש את חייו ללמוד תורת הש"ת בטהרה ואולי גם הוא יזכה להיות איזה אורי זוהר.

"נדרתי ואשלמה": (שדרוג של החלק משבוע שעבר)

כשהגיש את בקשת השחרור היה הלם רב, לא היה בכל הכלא סוהר מצטיין ברמה שלו, הוא הפגין מצוינות בכל תחום מה קרה בדיוק היום שהוא לפתע משנה את דעתו?

"בשיא כוחך עייפת?! נשאל על ידי סגן המנהל שלומי עירוני לא חבל אתה תוכל עוד להיות גונדר עם הכישורים שלך.

"לא עייפתי, אבל אני כבר לא ילד שכל החיים לפניו, יש לי עוד מה לעשות בחיים, אני לא חושב שלהיות סוהר זה שיא החיים, אני צריך לעשות עוד תפקידים בחיים"

מנהל בית הסוהר סגן גונדר מסעוד חביב לא הרפה: "מוריס חמודי אתה יודע עד כמה אנו מעריכים אותך, קיבלת מאתנו מעמד מועדף, אולי אתה דוחה את הבקשה בחצי שנה, יש לנו הרבה עבודה, קשה לנו לוותר על סוהר מצטיין כמוך".

אבל מוריס סירב בנימוס אך בתקיפות. "אני חייב לבנות את עצמי, אני כבר בחור מזדקן, לאמי אין הרבה נחת בחיים, היא חייבת בן שיביא לה נחת, אם אזדקן בעבודה לא אמצא שידוך ואולי גם אמי לא תראה את הכלה בחייה, עדיף לי להתחיל לחפש ברצינות כבר עתה, כדי שאוכל להרוות אותה מלוא הכף נחת".

"אוקי מבין אותך, אבל אני חייב להכניס סוהר אחר שיכנס למידותך הגדולות, לא כל סוהר מתאים לך, אני רוצה שתציע לי מי מבין כולם נראה לך שיכול למלא את מקומך, לכל הפחות ב-50% יש כזה אחד?".

"יש לי בשבילך את אלי מויאל, הוא נראה די מתאים".

"אתה חייב לעשות איתו חפיפה, לבדוק שהוא תופס את המרוכבות של תפקידך".

מוריס לוי הסכים לעשות חפיפה משך שבוע אחד בלבד, הוא השקיע באותו שבוע הרבה מאמץ כדי שחלילה וחס לא ינסו לעכבו אפילו יום אחד נוסף, כל יום שהוא מתעכב עלול לגרות את היצר הרע להתחרט.

מיד לאחר מיכן יצא מהמקום באנחת רוחה 'ברוך שפטרנו ממקום מקולל זה', כל המטען הכבד ביקש להשליך לאחוריו, עשר שנים הקדיש לעבודה הקשה הזאת, עוד בימי המנדט עבד במזדים בריטיים, לאחר מיכן התגייס לצה"ל ובא עם תעודת הוקרה ממנהל הכלא האנגלי הקפדן, לאחר מיכן לימד עשרות סוהרים את השיטות שרכש אצל הבריטים חכה לתעודות הוקרה רבות, אבל במבט לאחור, הכל הבל הבלים, מעתה יקדיש את חייו לדברים יותר מועילים שלא גורמים צער לאחרים.

הוא לא התמהמה לראע, דבר ראשון הודיע לאמו החולנית מרת מסעודה מזל שהוא נוטל פסק זמן מהחיים הקשים, הוא הולך ללמוד תורה. אמו שמחה מאד, היו לה רק שני בנים, אחד מהם אוטיסט שכמעט כל חייו מאושפז במוסד סגור, מוריס היה גאוות חייה, אבל הוא התרחק מהדת וגם שקע בעבודה סזיפית שאין בה יום ולילה, עתה הפתיע אותה בכפילים, הוא עזב את העבודה הזו שלוקחת את כל הראש והוא גם חושב על "תכלית החיים" הוא הלך ללמוד תורה, אם קי יש סיכוי שיהיה אדם בעל ערכים שיקים בית בישראל, יהיה לה המשך.

"מוריס יקר, אתה הבאת לי עוד עשרים שנות חיים, חשבתי שאני עומדת לעזוב את העולם בלי טיפת נחת, אבל עכשיו אני רוצה לחיות, לראות את רעייתך ואולי אזכה לחבוק נכד אחד או שניים. הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו".

מת מצוה או שיכור?

ר' יוסל זימערמאן דמות חיונית בשכונת "בית ישראל" יהודי חם שעושה חסד כל היום גם לפני שמבקשים ממנו, אבל דבר ראשון הוא נוהג חסד עם עצמו, הוא דואג לנשמתו שתתחיל את סדר יומה עם חיבור לתורה.

יש לו חברותא עם הגאון הצדיק רבי משה נחום שפירא מגדולי הלמדנים של ירושלים שלומד ש"ס בבלי וירושלמי טור וש"ע במשך כל היום, יש לו סדר מיוחד בבוקר השכם, הוא מקפיד ללמוד בבוקר השכם שני דפים גמרא בעיון טוב בתור התחלה טובה לסדרים המלאים שממלאים וגודשים את כל סדר יומו, רב יוסל הוא אחד משני האברכים עמם הוא קבע את לימודו הראשוני, כדי להספיק את הלימוד הזה עוד טרם תפילת שחרית, חייבים להיות ממשכימי קום, גשמים ורוחות סערה אינם מעכבים את השלישיה בסדר הלימוד הזה שנמשך זה יותר מחמש עשרה שנה.

רב יוסל יוצא בשעה 4 לפנות בוקר מביתו שבבית ישראל לכיוון שכונת מאה שערים, דרכו עוברת פעמים רבות את המגרש הריק שמאחורי בתי הווגרים, הוא מחזיק את נרתיק התפילין צמוד לגופו הרזה, רוח קרירה נושבת מנעימה את הלילה, הקדמה טובה לפני יום חמסיני לוהט שצפוי להיות מחר (יש בבית הכנסת בשכונתו את שמעלקע פרוכטהענדלר הידען המופלג שמתמצא גם בסוגית תחזית מזג האוויר, בדרך כלל הוא קולע אל השערה) הוא מפזם לעצמו נעימה חרישית כדי להפיח בקרבו רוח של שמחה, ב"ה עומד הוא לסיים את הש"ס פעם רביעית, הוא חש אשטיקל "חתן תורה" הסיום יהיה ממש ערב חג השבועות קי ירגיש קבלת תורה אמיתית לקראת ההתחלה החמישית.

לפתע רגליו נתקלות באיזו חבילה גדולה שמונחת לה על הרצפה, הוא כמעט נפל עליה, ברגע האחרון נטה לצד ונחת על הרצפה הנוקשה בלא פגע, הוא נבהל קצת, בנפילה חפחה במקום חשוך אפשר להישרט קשה ופעמים אף לשבור יד ורגל.

בס"ד הוא קם מהרצפה שמלאה באבני חצץ בלי נזק בגוף או ברכוש, חש בשמחה על הניסים ונפלאות מחד גיסא וכעס על המניח שלא חשב על האיסור החמור של "בור ברשות הרבים" (לא רה"ר גמורה כי מעטים המהלכים בה אבל זו גם אינה רשות היחיד) עתה

עומדת בפניו מצוה חשובה לסלק את החבילה הזו יותר לצד, כדי שלא תפריע להילוך אנשים, אפילו שזה יגרום לו לאיחור רציני מהשיעור החשוב, הוא יסביר לחברים שמצוה חשובה עמדה בפניו להסיר מכשול מדוך עמי.

השאלה עד כמה הוא יצליח להסיט אותו לצדדים, יש שטח הפקר די רחב, אך תדע עד כמה צריכים לטרוח לסלק מכשול מדוך הרבים, שאלה טורחנית עברה במוחו, מי אומר שבעצם הפינוי הוא לא כורה בור בידיים במקום השני, חלילה וחס תחת לעשות מצוה הוא עושה עבירה חמורה, א"כ אולי לא כדאי בכלל להתחיל, אך לכל הפחות לא עשה בור בידיים? אבל מה עם "לא תעמוד על דם רעך"? האם ניתן לעמוד מן הצד ולא לעשות מאומה? או וועה בור כמוני, חבל שאין לי את המורה הוראה ר' אפרים זלמן הויזמן שבקי בכל שבילי ההלכה כבתוך ביתו לא אין ספיקות, בכל דבר הוא מתמצא כבתוך ביתו לו יש חיים מאושרים, שכן הוא יודע מה עושים בכל סבך הלכתי.

(לשני אנשים יש חיים טובים, לת"ח המובהק שיודע מה צריך לעשות ולעם הארץ המובהק שהכל נעשה לו כמישור. אבל מי שיודע קצת הלכה, חייו קשים, שאלות יש לו למכביר אבל מה לעשות הוא לא יודע וכן הוא מתייסר על בורותו כל ימי חייו).

אבל אולי כן צריכים לעשות מעשה? הוא ינסה לסלק את המכשול עד לצדדים ממש, הוא מקוה שיהיה לו את הכוחות לכך.

הוא מתכופף להסיט את החבילה ולפתע חש שהוא נוגע בגוף של אדם שוכב, או וועה, מישהו מוטל על הארץ, כנראה שזה "מת מצווה" אמיתי יתכן שאדם שבק לו חיים לכל חי באמצע המגרש, הוא זכר שרק לפני שלושה חודשים היה כזה סיפור, לא במקום זה אלא באמצע שכונת בית ישראל, נמצאה גופה של איזה מסך שבחר לסיים את חייו על רצפת הרחוב, איום ונורא, הוא היה כבד מאד ורק בעזרת כמה גברתנים הצליחו להסיט את הגופה מהמקום ולטמון אותה בקבר ישראל.

מי יודע אם עתה לא מזומנת לו מצוות עיסוק ב"מת מצווה" בשעה כה מוקדמת? הוא זכר בגמ' ש"מת מצווה קונה מקומו" אולי צריכים לכרות קבר באמצע המגרש ולהטמינו, אבל זה לא לכוחות שלו, הוא רק אדם אחד, אך יוכל לקבור בלי עזר מבחוץ? גם לכרות קבר במגרש טרשי אינו מציאותי, בהר המנוחות ישנה אדמה קלה יותר לכריה, מלבד זאת אין ברשותו רק את מפתחות ביתו, אך יכרה בעזרתם קבר שיתאים לממדי גופו של הנפטר? ואולי... עוד מעט יגיעו עוד אנשים משכימי קום שייסעו לו בקיום המצוה הנדירה?

אבל רק רגע ואולי הלה לא מת, מי אומר שכבר שבק חיים לכל חי, יש עוד תהליכים עד לשם, אולי רק איבד את הכרתו ואפשר להצילו, הוא התכופף וגהר אל הגופה השכובה נוגע בה בעדינות, לשמחתו הבחין שהגוף חם, יש סיכוי שהוא עדיין בחיים, אבל הוא לא מבין כלום אך עושים החיאה, הוא לא עבר קורס מזרח בתחום, אולי הוא ימות תחת ידיו ולא רק שלא עשה מצוה, יתכן שיחשב "רוצח" רח"ל "געוואלד געשריגען" (הצילו).

מה עושים? עלי לעמוד במקום ולצעוק "געוואלד אידן, סיא ליגט דאה א'מענטש ווער ווייסט וואס איז מיט איהם געשען? טייערע אידן קומט ראטעווען- יהודים הצילו, מונח כאן אדם מי יודע מה קורה עמו? בואו יהודים יקרים להצילו".

וקד משך קרוב לעשרים דקות צעק ר' יוסל בקול ניחר: "יהודים הצילו, הצילו. לפעמים שינה את הקריאה, כדי לגוון "טייערע אידען סיא דאה א'זעלטענע געלעגנהייט, א'מצוה וואס נישט אין יעדן טאג איז מען זוכה אין איהר, סיא איז פאראן א'מת מצוה, מאיז מתעסק מיט זייערע א'טייערע מצוה, מאן דמתעסק ביה יתעסקו בו כשיגיע העת- יהודים מצוי כאן כעת מת מצוה הזדמנות נדירה לעסוק במצוה חשובה מי שמתעסק וכו'" כך יצא יד חובת כל הספיקות כחצי ת"ח יר"ש.

הקריאות עשו את שלהן, מרחוק שמעו אנשים משכימי קום זעקות בקשה להצלה, מספר יהודים התקרבו אל המקום, אחד מהם היה משה לייזער שפילמן יהודי פרקטי שידע פרק בהחיאה, הוא התכופף לבדוק את חיים שלום, הוא גילה שהלה חי לחלוטין, רק ששקוע בחוסר הכרה, לאחר מספר טיפולים קבע שאינו נתון בסכנה כלל, כנראה שהשתכר או שהושקה במשקה אלכוהולי חזק שגרם לחוסר הכרה, הוא אמנם לא מריח ריח אלכוהולי, אבל אולי הורדם בסמי שינה.

"רבותי טוהט מיט מיר א'חסד, בריינגט איהם אריין צו מיין שטוב איך האב א'גרויסען שטוב עקסטער פאר א'זעלכע סארט- תעשו עמי חסד תכניסו את הבחור לבית יש לי בית גדול שמתאים לכאלו מקרים" נשמעה זעקה נרגשת.

הקריאה יצאה מאיזה אדם אלמוני שהגיע ברגעים אלו בעת שהלך לדרכו לתפילת שחרית וכשנוכח שיש כאן מקרה שדורש דירה מיד נידב את עצמו לק, ר' יוסל זיכערמאן הכיר את היהודי היקר, זהו אחד שדואג לכל חסרי הבית, הוא מרים אותם מהקרשים ולא אחת הוא ממש מצילם משאול תחתית.

רב אליהו פיינרמן יהודי בשנות הששים המאוחרות הוא אכן מכניס אורחים עם לב רחב, בני ביתו תומכים בפעולות החסד הרבים שעושה משך כל ימות השנה, הנה הזדמנה לו מצוה חדשה לטפל באיש המוזר שאיש אינו יודע מיהו ומהיכן בא.

בכוחות משותפים הצליחו להרים את הגוף ולהביאו אל ביתו להמשך הטיפול. רב אליהו הודה לכל השותפים במצוה וביקש מהם אם יוכלו לברר את זהותו של הבחור חסר הכרה כדי לידע את בני משפחתו.

ברחבי השכונה פשטה השמועה על "המת החי" שקם לתחיית המתים באמצע ההחיאה (כמו ב'ברזג טאנג' הירושלמי), הלכו להתעסק ב"מת מצוה" ספק "חלל שלא נודע מי הכהו" שאין שיעור לשכר המתעסקים בו, לבסוף קיבלו מצוה אחרת לחלוטין, טיפלו באיזה שיכור מועד. הבחור נראה מוחז, הוא לבוש כחילוני אבל מראהו אינו כזה. מה הוא עשה במגרש החצי נטוש? איש לא הכירו ולא זכר מתי נפגש ביצור מוזר זה.

פרשת - מטות

הכרת הטוב לכל מי שהטיב עימו

משה רבינו לא יצא בפועל למלחמה במדין שהחטיאו את ישראל, משום שאמר: "אני גדלתי במדין, אינו דין שאלחם בהם", כלומר היתה לו הכרת הטוב כלפיהם על שברח לשם מפני פרעה. ולכאורה קשה, כיצד נדחה ציווי של "נקום נקמת בני ישראל", בגלל חשבוניות של הכרת הטוב ודרך ארץ? הגר"ח שמואלוביץ כתב, שחיוב הכרת הטוב מפרש ומבאר את כוונת ציווי ה', והרי זה ככל המידות שהתורה נדרשת בהן. על כן כשמשא רבינו שמע את הציווי "נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים", הוא הבין שלא יתכן שכוונת ה' שהוא עצמו יצא למלחמה, משום הכרת הטוב שהוא חייב להם, ולכן פירש את הציווי שהכוונה שהוא ימנה שליח. מכיוון ש"שלוחו של אדם כמותו", ומשה הוא המשלח, נחשב לעניין התיקון, כאילו הוא עצמו נקם במדיינים, אך מכיוון שלא עשה זאת בפועל, לא היתה בזה בעיה מצד הכרת הטוב.

חיוב הכרת הטוב הוא לכל אדם שהטיב עימו ובמיוחד לאביו חיוב הכרת הטוב הוא גדול מאד ללא קשר לנתינת אביו וגם אם לאביו יש לו ולא רוצה לתת.

מחויבות הכרת הטוב - אפי' לשונא הגדול שלך!

באמרי יחזקאל מביא האדם מחויב ביותר לגמול חסד - עם מי שפעם עשה לו חסד, או טובה כלשהוא. שכן לימדנו חז"ל בגמרא מסכת בבא קמא (דף צ"ב): "בירא דשתית מיניה מיא - לא תשדי ביה קלא!" [כלומר, בור ששתית ממנו מים - אל תזרוק בו אח"כ אבן!]. ומהיכן למדו זאת חז"ל? מהפסוק "לא תתעב מצרי, כי גר היית בארצו"

הרי המצרים שעבדו בפרך את בני ישראל. אבל כיון שסוף סוף שימשה להם מצרים "אכסניה" בשעת הדחק כשהיה רעב בזמן יעקב אבינו וירד מצרימה הוא וכל משפחתו בשביל כך - מצווה אותנו הקב"ה להכיר להם טובה, ולא לדחותם אלא יכולים להתגיייר לאחר שלש דורות.

יוסף חולם חלומות ומספרם לאחיו הם שונאים אותו משום כך, וכשמגיע יוסף לאחיו בדותן, אמרו אחד לשני להרוג אותו, כתוב על ראובן "וישמע ראובן ויצילוהו מידם ויאמר לא נכנו נפש" (בראשית לו, כא), אלא נשליך אותו לבור, ומטרתו להשיבו לאביו, כפי שהתורה העידה.

מדוע ראובן חושב להצילו מידם הרי גם הוא כעס על יוסף שהיה מוציא דיבתם רעה לאביו יעקב אבינו? ומתוך הכתב סופר שראובן חשב שכיון שהוא בלבל יצועי אביו והעביר מיטת יעקב אבינו מבליחה שפחת רחל לאוהל אימו לאה, ואף על פי שעשה תשובה חשב שאולי בגלל זה הוא לא יזכה להימנות עם השבטים, אבל כשחשב שמע את יוסף בחלומו שאמר "ואח"כ עשר כוכבים משתחווים ליי" (שם, ט) אמר ראובן זה סימן שגם אני כלול עם השבטים. זה מספיק הכרת הטוב להצילו אף שיוסף לא התכוון לעשות טובה לראובן בכך.

יוסף הצדיק היה בניסיון עם אשת פוטיפר עד שהיא תפסה בבגדו, והוא עזב בגדו בידה וברח, והרמב"ן (בראשית לט, יב) מקשה, מדוע ולמה לא חטפת מידה את הבגד, והרי זה יפיל אותך, וזה ראיות נגדך? ומתוך שסוף סוף היא גבירתי, וכאן אני אוכל ושותה, ושמו אותי להשיג על כל הבית, אין זה מוסרי לחטוף מידה את הבגד שאין בזה הכרת הטוב, ממקרים נלמד עד כמה הוא חיוב הכרת הטוב

לכן בין בני הזוג גם אם הפעמים אחד אמר לשני איזו מילה לא נעימה, יזכור את מה שהתורה אמרה לא תתעב מצרי, למרות שהעבד בפרך את היהודים והרג ילדים ועוד ועוד, קל וחומר אשתו כמה הוא חייב לה הכרת הטוב עובדת בבית ובחוץ שני משרות ולכן תתעלם מזה וכן האישה לבעלה

ותזכור רק את הטוב שעשה לך, והוא הדין בבית אם הבעל פעם אחת אמר לך מילה טובה אפילו שרוב הפעמים אינו מדבר כך צריך לזכור את הטוב רבי חייא למרות שאשתו היתה מצערת אותו היה מקפיד כמגיע לשוק לקנות לה מתנה (כגון מסרק) וכד' שאלו אותו מדוע הרי היא מצערת אותך אמר להם דיינו שמגדלת את בנינו ומצילה מן החטא זה מספיק הכרת הטוב להוקיר לה טובה ולקנות לה כל פעם מתנה (פרשה ופשרה, בחרת בחיים, הרב לוגסי)

סיפורים על הכרת הטוב של גדולי ישראל

בנו של רבי שלום איזן מירושלים הגיע למצוות. הוא סר להזמין ל"יקידוש" ששבת את רבי איסר זלמן מלצר. הנימוס חייב זאת, אף הכרת הטובה, אבל הוא לא העלה בדעתו שהגאון הישישי והחלש יוכל לבוא רגל ממרחק רב ה"קידוש" היה בעיצומו, גדולי ירושלים השתתפו בשמחה, בראשם הגאון מטשבין, שלאחר שטיפס במעלה המדרגות התלולות קרוב לארבע קומות, התנשף ואמר: "המעלות של דירה זו - הן חסרונותיה... " הסבו גדולי ירושלים ושוחחו בדברי תורה

הקל"ח תשס"ב
7:14
הש"ס תשס"ב
8:25
הש"ס תשס"ב
8:56

ולפתע נראתה בפתח דמותו של רבי איסר זלמן מלצר במחלצות השבת ההדורות. הכל קמו לכבודו ולא הסתירו את השתוממותם! הכיצד טרח ובא מהלך כה רב?! אמת, ענה רבי איסר זלמן, רב המהלך מכפי כוחותי, אבל חייב הייתי לבוא, משום הכרת הטובה לבעל השמחה. הכרת הטובה! כן, בגינו חלף במוחי הרהור תשובה! הדברים הפכו סתומים עוד יותר, והגאון הישיש נאלץ להבהירם: כאשר רבי שלום בא להזמין לבר-המצוה של בנו, חלף במוחי הרהור: "הוא חוגג כבר את היכנסו בנו למצוות - והרי זה עתה נערכה חתונתו! אח - איך שהזמן חולף מהר, יש להזדרז ולשוב בתשובה בטרם..." ואם בזכותו חלף במוחי הרהור תשובה - חייב אני לטרוח - ולהשתתף בשמחתו, מדין הכרת טובה! ("בדרך עד החיים")

רבי מאיר זן פלאצקי, בעל ה"כלי חמדה", הגיע ללונדון כדי להתרים נדיבים למען מוסדות התורה. באחד הימים, אחרי יום התרוצצות רצוף ואכזבות אצל עשירי לונדון, שב רבי מאיר זן לאכסנייתו עייף ויגע, ונחפו לדרכו לבלגיה, ומשם לאמריקה. והנה ממתין רבי מיכאל לוי מתושבי לונדון שהביא דרישת שלום מאביו הישיש בן שמונים שנה, והתנצל בשמו שאין בכוחותיו מפאת חולשה לבוא אליו אישית. השיב הגאון גם מצדו בהתנצלות שממהר לנסוע, וחסר לו פנאי לביקור פרטי. אך כעבור שעה קלה, משנודע לו כי אותו ישיש גילה בצעירותו את כתב-היד של רבנו חננאל לפסחים ושלווה למדפיסי השי"ס "ראם" בוילנה, הזדרז לשחר את פניו, באומרו: אדם שכלנו חיים לו תודה בעד מתנה יקרה זו. אין די כבוד להעניק לו. ("אשא דעי למרחוק")

רבי חיים שמואלביץ היה מטריח עצמו למרחקים ומטלטל בדרכים בתאו של טנדר מקפץ, כדי להשתתף בשמחת כלולותיו של תלמיד מיישיבה אחרת, אשר "כיבדו" בכך שבא לשמוע אצלו "חבורה"... כל אברך, אשר בבחרותו למד עימו בחברותא, היה זוכה לביקורו של רבי חיים בביתו לאחר נשואיו. היתה בכך גם כוונה עמוקה לייקר את הבעל בעיני אשתו... לכל שמחה, אליה הוזמן באורח אישי, היה בא, כמחווה על הטורח ושימת-הלב שהקדיש לו המזמין... בהקשר זה, היה מקפיד - וגם כאן בביטוי של הכרת הטוב - שהמזמין יואיל לפנות גם אל הרבנית, תבדל לחיים טובים... לא היה מקרה - ואפילו אצל בני משפחתו ממש - בו הוגש לו כיבוד קל כלשהו, בלי שיחפש את בעלת-הבית, טרם צאתו, כדי להודות לה על טרחתה... מקרים "קטנים" כאלה, למאות ולאלפים, מספרים בני-המשפחה ותלמידיו הרבים. מקרים רבים, בהם תמחו על רבי חיים תמיהה רבתי על מה ולמה נהג כפי שנהג, היה משיב: "יש לי הכרת-טוב לאותו אדם". (כנסת ישראל, לקוח מספר "מורשת אבות")

מעשה בשני חברים שהלכו במדבר, ובדרך נוצר ביניהם ויכוח גדול, עד כדי כך שקם אחד וסטר לחבירו בפניו, והשני נפגע מזה מאד וכתב שם על החול "החבר הטוב שלי סטר לי היום על הלחי". הם המשיכו ללכת, ובהמשך הדרך נכנסו לאגם מים כדי להתרענן, ולפתע החבר שמקודם קיבל סטירה היה שכנה גדולה, ואז בא לעזרתו החבר שסטר לו ובחסדי ה' הציל אותו. ואחרי שהתאושש ממה שקרה, כתב החבר שניצל על האבן, בחרטיה שקיימת לעולם "החבר הטוב שלי הציל את חיי". ושאל אותו החבר, למה כשהכיתי אותך, כתבת על החול, וכעת שהצלתי אותך, כתבת על האבן? וענה לו חבירו: מעשה לא טוב צריך לרשום על החול, כדי שיעשו שלום ויהיה ניתן למחוק אותו, אבל מעשה טוב צריך להישאר למוזכרת לעולם, ולכן חרתתי אותו על האבן. מעשים לא טובים מצוה לשכוח, ומעשים טובים מצוה לזכור לעולם

מסופר בנביא (מלכים א ב, כו), ששלמה המלך עליו השלום, לא הרג את אבינתר הכהן שהמליך את אדוניה ופגע בדוד, מפני שהיה בו דבר טוב, שעור לדוד כשהיו לו הרבה צרות, ואסור לשכוח לאדם דברים טובים, גם בזמן שהוא עושה דברים רעים. ומכאן יש ללמוד, שגם מי שעושה לאדם צרות רבות ורעות, אסור לשכוח לו את הטובות שעשה, וצריך להכיר לו טובה עליהם. והיין בספר הקדוש תומר דבורה שפירש כך את מידת "כי חפץ חסד הוא"

בספר זקניד ויאמרו לך (עמ' קע) מסופר על רבינו יחזקאל אברמסקי זיע"א תלמיד רבינו החפץ חיים, שהיה מחמיר ומהדר בביתו במיני מאכל, ובכל זאת כשהיה בא לתלמידיו היה אוכל בביתם מכל מה שהיו מביאים לפניו. מדין הכרת הטוב שכבידו אותו ולהזהר שלא יפגעו על ידי חסידותו על ידי אמירת תודה רבה ומתנהג בדרך ארץ מקיים את דברי הרמב"ם ז"ל (פ"ה מה' דעות ה"ד): "ואדם שעושה כל המעשים האלו וכיוצא בהן, עליו הכתוב אומר (ישעיה מט, ג) ויאמר לי עבדי אתה, ישראל אשר בך אתפאר". רבינו האגרות משה זיע"א, התארח אצל תלמידו לעת זקנתו, וכשיצא מהבית נזכר ששכח לומר תודה רבה לבני המשפחה. ולמרות קשיי ההליכה שהיו לו, חזר ועלה כמה קומות כדי להודות למארחיו.

שבת שלום ומבורך!!!

כתוב לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה החיד"א על דרך הדרוש ואמר מי שאינו מחלל את דברו אלא שומר פיו מלשון רכילות לא מדבר דברים בטלים בבית הכנסת ובזמן הלימוד זוכה מדה כנגד מידה שכל היוצא מפיו יעשה מה שיבקש מהקב"ה יתקבל ולא מי רק ששומר את פיו אלא גם מי שמוציא מילות טובות מפיו דהיינו תמיד משבח ומפרגן לשני וכלל אדם ובפרט לרעייתו ולבניו ותלמידיו יזכה לכל היוצא מפיו יעשה כיון שהקב"ה מתנהג מידה כנגד מידה וכמו שהוא מאיר פנים לכולם גם הקב"ה יאיר לו פניו ובקשתו תתקבל כפי שכתוב יאר ה' פניו אילך ויחונך, תאיר פנים לשני ולכל אדם והקב"ה יאיר לך פנים מילה טובה לפעמים שווה לשני מיליון דולר ולאומרה זה לו עולה לו אפילו פרוטה תמיד לפרגן לשני ולהאיר פנים הקב"ה יאיר לך פנים

מילה טובה הפכה בחור להיות גדול הדור

בישיבת וולאז'ין היה בחור, שהגיע ללמוד שם, אך להוריו לא היה כסף לקנות לו בגדים, ולכן לבש בגדים קרועים, וכשהגיע לישיבה, ראה שלכל הבחורים יש בגדים שאינם קרועים, התבייש והתחיל להתארגן לחזרה לביתו ולאסוף את חפציו, תוך כדי שהוא מתארגן ליציאה נגע בכתפו בחור ואמר לו: "הראש ישיבה התפעל מאוד מהשאלה ששאלת, והראש ישיבה הוא אינו איש שמתפעל מכל בחור בדרך כלל, שמע כך בחבור ונשאר, לימים צמח בחבור, ונהפך לאחד מגדולי מוסרי התורה, והוא מרן הגאון רבינו איסר זלמן מלצר זצ"ל בעל ה"יאבן האזל"[חמיו של מרן הגר"א קוטלר זצ"ל], לימים כשעלה לארץ ישראל, האדם הראשון שבא לפגוש זהו את הבחור שעודד אותו בהיותו בחור בוולאז'ין, הלא הוא מרן רבי ראובן בענגיס זצ"ל, ראב"ד העדה החרדית, כאות הוקרה על כך שבזכותו העידוד שעודדו, צמח להיות גדול בישראל.

כיצד נהפך הבחור השתקן מ"ראש קרש" ל"ראש ישיבה"? – מילה טובה

הגאון הגדול רבי שלמה היימן זצוק"ל, ראש ישיבת "תורה דעת" בארה"ב היה גדול תלמידיו של רבי ברוך בער ליבוביץ' בעל ה'ברכת שמואל'. מספרים שהיה רבי שלמה בגיל שש עשרה, ציגור רבי ברוך בער בפני מרן ואון ישראל רבי חיים מבריסק. לאחר שידע רבי הנער בלימוד, אומר קולו רבי חיים: הוא הרש"א קטן... יש בו ישרות של אחד הראשונים. רבי שלמה נודע בעומק עיונו ושקיעותו הנדירים התורה. תלמידיו מספרים שאפילו את כתובת ביתו לא ידע. פעם קרה שהלך לאיבוד, ואז פגש אדם ברחוב ושאלו האם הוא יוכל לקחתו לביתו של רבי שלמה היימן, מה רבה היתה פליאולו של האיש שהבין לאחמ"כ שזכה לליות את גדול הדור בעצמו. היה זי באחד מיני רבים משיעוריו העמוקים. שקט שרר בבית המדרש. טובי המוחות מייגיעים את מוחם למצוא מענה לשאלה הקשה על דברי רבי עקיבא איגר. נדמה היה שגם שאון הרחוב נדם. לפתע נעמד אחד הבחורים אשר לא זכה לקשרונות בלבקו המעטה, "הולקופו"– היה הוא נכמה את עצמו, כלומר ראש קרש... כשדמעה סוררת זולגת מעינו. וכן בחבור נעמד ומתרץ תירוך לקושיה האדיירה... בקצות ההיכל החלו להישמע פחוקים. חדי המח וגם אלו שאינם כן, הבינו על אתר שאין בתירוצו מאום. שקט מביך השתרר באולם. רק אחד לקח את הדברים ברצינות, ראש הישיבה הנערץ, חזר על הדברים, בניגון מיוחד, לאט לאט יצק לתוכם תוכן חדש משלו, עד שהבחור הזכיר התחיל להאמין שאחד היתר זאת. פניו קרנו מאושר, וחיוך נמרע על פניו. לימים, מספר אחד הבחורים שנכח באירוע, עברו כמעט ארבעים שנה והזכרונות לאירוע, ואז מספרים לי שהגיע לכאן ראש ישיבה גדול ונערץ וכי אני חייב לראותו. אני מתקדם ומתקדם, ומי נגלה לנגד עיני? כן, "הולקופו" בכבודו ובעצמו. לאחר שהחלפנו זיכרונות הוא הביט בי ואמר: "אתה זוכר את אותו השיעור אצל רבי שלמה זצ"ל. אפילו שיתרצתי תירוך טיפשי, כמה כבוד הוא נתן לי. ומאותו יום התחלתי לקבל כוחות, והתחלתי ללמוד בחשק, וכו"ה את הרואה אותי כיום". אין דבר העומד בפני כח הרצון! ומנגד כמה חשוב לומר מילה טובה. אין לנו מושג מה כוחה של מילה אחת לחולל בנפשו של האדם לטוב או להיפך חי"ו. (מע"יין השבוע)

כח של מעשה קטן ושולי

סיפר הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל: "אספר לכם מעשה ששמעתי על ראש ישיבה אחד. יום אחד הוא מקבל הזמנה לחתונה שתיערך בשוויץ; להזמנה צורף כרטיס טיסה, ונכתבה עליו הבקשה: "אנא ממן, בוא לחתונת ביתי", ורשם לו את פרטיו. ראש הישיבה ניסה להיזכר מיהו השולח, עד שזוכר שיהודי זה למד איתו בישיבת פונובויז' בעיר בני ברק בהיותם בחורים. אך הדבר היה לפלא בעיניו, הרי הוא בקושי הכיר את הבחור הזה כריטיס טיסה נכון, כי למדו יחד בישיבה, אך עד כך שישלח לו הזמנה עם כריטיס טיסה לחתונת ביתו; הוא לא הבין... אותו ראש ישיבה התקשר אליו, ושאל אותו: "ימה שלומך ידידי היקר? אמור נא לי, מדוע ראית להזמין אותי לשמחתך, ועוד להעניק לי כרטיס טיסה? הרי לא היינו חברים כל כך טובים בישיבה! אז מדוע זכית לך? השיב אותו יהודי לראש ישיבה ואמר לו: "איני יודע אם אתה זוכר, אך באותם ימים כשהגעתי משוויץ לבישיבת פונובויז' שבארץ ישראל, הייתי בחור צעיר, והייתה לי קשה מאוד הפרידה מהמשפחה שבשוויץ, ובנוסף היו לי קשיים שיש הרבה פעמים לכל בחור שנמצא בישיבה... הרגשתי מאד בודד, הייתי שבור לחלוטין, ולאחר תקופה מסוימת החלטתי לחזור הבייתה לשוויץ ולעזוב את הישיבה, כדי לחיות כיהודי פשוט, וגם החלטתי לוותר על השאיפה והחלום להיות תלמיד חכם גדול, מה אני אעשה... הקשיים והבדידות ניצחו אותי... כבר התקשרתי להורי שבשוויץ, וסיפרתי להם על החלטתה הקשה והמצערת, והם נתנו לי את האישור לקנות כרטיס טיסה, ולעשות את הדרך חזרה הבייתה. לפני שעמתי ללכת לקנות כרטיס טיסה, ייבתי בצער רב בספסלי הישיבה, רגעים ארוניים לפני שאני עולה את ארץ ישראל, ואף אחד מחבורי הישיבה לא ידע על החלטתי המצערת. והנה לפתע אתה נישאת אליי, ביד מפנקת ואוהבת סידרת לי את הצווארון של החולצה שלא היה מסודר. באותו רגע הרגשתי תחושה כל כך נפלאה. הנה! למישהו כן אכפת ממני! ואז החלטתי בצורה נחרצת, אני לא חוזר הבייתה... בזכותך שארתי בישיבה, וכיום ברוך ה' זכיתי להיות תלמיד חכם גדול בשוויץ. וכל זה נזרק לזכורך, כיום, שנים רבות מאז אותו מקרה, אני מחנך את בניו בשעה טובה ומוצלחת, ואתה מוזמן כאורח הכבוד של החתונה, על אותה אכפתיות שסידרת לי את הצווארון, אתה הצלת אותי, ולא אשכח לך זאת לעולם". סיים הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל ואמר: "ברותיי אי אפשר לדעת מה יוכלה מילה טובה או דאגה קטנה, לחולל בנפשו של הזולת..."

כח של עידוד ומילה טובה סיפור

הוא חודי שכיום, הוא מגיד שיעור בשיעור ג' בישיבה קטנה בבית שמש. הוא סיפר כך: בשיעור א' בישיבה קטנה, הייתי בחור חלש בלימודים, בקושי למדתי, ולא הבנתיא את הנלמד. הייתי נחשב לבחור חלש בכל קנה מידה. תלמיד חכם פלוגי סידר לי חברותא מדי ערב בבית הכנסת 'נחלת משה' בבני ברק. ראיתי את ר' בן ציון מפעם לפעם והוא ראה אותי אבל מעולם לא דיברנו, מה לילד קטן בשיעור א' בישיבה קטנה עם רב המקום. יום אחד בסוף הקיץ התקיימה בקהילה 'הכנסת ספר תורה'. מנהג המקום שלפני שסמכיים את הספר תורה לארו וקודש, קוראים בו בתורה, ובסיום מגביחים את הספר - הגבהה וגלילה. בעת ההגבהה נדחקתי למקום והחזקתיאת הכתר של הספר כדי למסור אותו לגולל. מיד כאשר מסרתי את הכתר לגולל התכופף אלי משהו - הרב פלמן- תפס את ידי בחביבות ואמר לי משפט קצר באהבה רבה: "אם תלמד טוב אז גם על הראש שלך יהיה כתר תורה". מעולם לא דיברתי עמו, ומסתמא הוא לא ידע מי אני, אבל המשפט שאמר לי, נתן לי כאילו בעיטה לגובה. לגובה! לגובהי גבהים! איני יכול להסביר את זה, אבל קיבלתי חיזוק. תפסתי את עצמי ללימודים ברצינות בשקידה וברצון עז, ועליתי על דרך המלך. מידי פעם כאשר היה לי קצת קשה נזכרתי במשפט 'אם תלמד טוב יהיה על הראש לך'... המשכתי את השיטתן גם בישיבה גדולה. והיום הנני ר"מ בישיבה בשיעור ג', לא שזה הכוונה לכתב' על הראש, כי 'כתר תורה' של הראש לא נמדד דווקא במשרה כזו או אחרת, אבל זה רק ביטוי למצב שלי מול מה שהייתי, לפני שר' בן ציון ניסה להניח לי את הכתר על הראש"

ממילה קטנה הצנחן חזר בתשובה

דור של תשובה. הלבבות פתוחים. רוצים לדעת ולקבל. אבל יש והנך נתקל, למרות הכל, באטימות מוחלטת. ביציוב מוחלט לשמוע ולהאזין. כל מי שמתעסק עם בעלי תשובה מודע למוקרים אלה וצריכים להיות ערוכים לכך. ברם, יש סממן מיוחד שבכווחו להבקייע ססתומים ועל כך נוכל ללמוד מסיפור מופלא. באחת מדרשותיי, סיפר הרב, נתקלתי בחייל עטור כנפי צניחה שלא היה מוכן לשמוע אף מילה בנשאי יהדות. ידעתי והרגשתי שכל מה שאומר לו ייפול על לב אטום. למרות הכל ניסיתי את כוחי וזאת באמצעות מילה טובה, משפט שיסבה את מעשי-הוא יירומם אותו לרגע. "אתה יודע שאני מקנא בך במאוד" – אמר הרב לחייל שנתקל לראשונה ביהודי עם מגבעת ו"בגדים שחורים" המקנא בו. הלב, על כל פנים, כבר נפתח.ואז המשך לי, שמעת פעם על רבי יונה גירונדי?... התשובה היתה כמובן שלילית. הרב ציטט באוזניו את דברי רבינו יונה ב"שערי תשובה" המְחַדָּש שכאשר אמרו חז"ל שמיתה מכפרת על כל העונות, אין הכוונה למיתה ממש אלא לפחד מן המיתה, ואף שלא הגיע האדם לא אקט המוות עצמו, הייסורים האיומים שעברו עליו באותם רגעים מכפרים עליו.

"רואה אני את כנפי הצניחה העטורים על דש מדיך ומן הסתם עברו עליך בעת הצניחה כמה וכמה רגעים אלה של פחד-מוות, וממילא זכית שבאותן דקות יוכרתו כל עוונותיך, וכי אפשר שלא אקנא בך?" – אמרתי לו. לא עברו שניות ספורות, לפני של החייל איבדו את אטימותו הנוראה. הוא החל לחייך, לשאול, להתעניין, ולא עברו חמש דקות נוספות עד שהודיע חד וחלק: אני מעוניין לבוא וללמוד תורה. לא פחות ולא יותר. ללמדך, כוחה של מילה טובה עד היכן הוא מגיע. באמצעותה אפשר לפתוח את הלבבות ולקרוב יהודים תועים לאביהם שבשמיים, וברור שלכל זה צריך סיעתא דשמיא. ("טובך יבעו")

עידוד של טפיחה בגב מתוך חיבה - פרוי רב

ראש ישיבה חשוב סיפר על ימי נעוריו. בעת לומדו בישיבה שהיתה גדולה במספר תלמידיה, הגיע תלמיד חדש, והוא קיבלו ב"שלום עליכם" לבני ואף טפח לו על שכמו לסימן חיבה. אותו בחור חדש נעשה גם הוא לראש ישיבה חשוב. כעבור הרבה שנים נפגשו שניהם, ואותו בחור אמר לראשון: "דע לך, כי את טפיחת השכם של אז אני זוכר עד היום, הדבר עודדני ועזר לי לחוש בהרגשה שאני יקר למישהו, וזה סייע לי מאוד בלמודי". ("אמירת שלום" עמ' 25)

לקבל עניים בסבר פנים יפות

ואמר רבי יצחק: כל הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות, והמפייסו בדברים מתברך באחת עשרה ברכות, שנאמר: "ותפך לרעב נפשך ונפש נענה תשבועי". בספר "תנועת המוסר" (חלק ג', עמ' 253) מספר על הנהגת הסבא מסבלוקה: יחס מיוחד גילה רבי נתן צבי לעניים החוזרים על הפתחים, ובפרט בעלי מומים ונחותי דרגה, שהם נדכאים ומרי נפש, והיה מקדם את פניהם בשמחה, עוזר להם ומעודד אותם ומלווה אותם בדרך.

סח רבי נח פליי, שפעם בעת היפרדו ממנו עם צאתו לביתו, שאל אותו רבי נתן צבי: מה תעשה אם מיד בהכנסך לביתך, תוך שמחתך להיפגש עם בני משפחתך, יופיע לפניך עני עצוב, צנום ומכוזר, מלכלך ומאוס, וינהא אליך לעזרה? הרי בודאי תתרעם שדוקא בשעה זו הוא בא להפריע לך, ולרוב נדיבותך תעניק לו משהו כדי להיפטר ממנו. אולם לא כך דורשת ההלכה, הלא כתוב: "ועניים מרודים תביא ביתך", וכן אמרו חכמינו זכרונם לברכה (אבות א'): "וייהיו עניים בני ביתך", ואף בשעה זו שאתה שוכן בבני משפחתך, עליך לראות גם את העניים המרודים והעלובים האלה כבני ביתך ולקדם פניהם בשמחה, ולא עוד אלא שדווקא אלהם עליך להיפנות יותר ולטפל בהם בכל האהבה והידידות, כי עם בני משפחתך אתה עתיד להראות הדמנות עוד פעם בחיך להפגש בהם. יחס כזה לבני אדם, יהיו מי שיהיו, דרש מעצמו ודרש מאחרים.

בספר "פנינו רבי יחזקאל" (עמ' כ"ז, ח) מספר על הגאון רבי חיים מבריסק, שהיה סולד מתוארי כבוד, ובכל זאת השתמש בתואר "רבה של בריסק" כשהדבר עזר לעודד אלמנה. את זאת ספר הגאון רבי יחזקאל אברמסקי: הודיעו פעם לרבי חיים האלמנה אחת, הגרה בירכתי העיר וצריכה סיוע ועידוד. מיד הזדרז רבי חיים בעצמו ללכת לבקר אצלה, לאו מלתא וזרתי להרנין לב אלמנה: משהו ליווה את רבי חיים, כפי הנראה היה הלה יותר צעיר ורזי מרבי חיים, וביקשו רבי חיים להזדרז ולבא לפניו אצל האלמנה ולומר לה: "הרב מבריסק מגיע לכאן" [דער בריסקר רב גייט צו אידן]. כאן השתמש רבי חיים בתוארו לשמח ולהרנין לב אלמנה: "הרב דבריסק בדרכו לכאן" קשה לתאר את התרגשות רבנו זכר צדיק וקדוש לברכה כשסיפר זאת.

[א] ישראל שיש לו דין עם עכו"ם ישתמט ממנו עד אחר עשרה באב ובפרט כי בט"ו באב כתוב בוהר שצריך לעשות שמחה מפני שיש עליו לשכיה וכיון שעלה חודש זה ביום ט"ו לא ירד דמעלין בקודש: [ה"ע מי שיש לו ניתוח ויכול לדחותו עדיף לדחותו לאחר תשעה באב]

[ב] ממעטין במשא ומתן מראש חודש עד תשעה באב שמחה כגון צרכי חופה אבל שאר משא ומתן של מסחר ועושין כדרכן, ואפילו צרכי חופה אם רוצה לקנות דבר שלא יוכל לקנותו אחר תשעה באב, או דבר שאין השות לעשותו אחר תשעה באב מותר והוא הדין בר שיוכל לקנותו אחר תשעה באב אלא שעתה נמצא לו בזול שאי אפשר לקנות במחיר זה אחר כך מותר לקנות קודם תשעה באב:

[ג] בנין שאינו הכרחי אין להתחיל מראש חודש, אבל אם התחיל קודם אין מפסיקין, ואם הוא דבר הכרחי שיש לחוש להפסד וכל שכן סכנה מותר להתחיל מראש חודש, וכן עקרה מותר להתחיל גם אחר ראש חודש, אבל ציור וכיור (קרמיקה וכדו') אפילו התחיל קודם אסור לעשות מראש חודש עד תשעה באב, ואפילו בקבלנות טוב להיזהר, ואם כבר עשה הקבלנות אם יכול לפייסו בדבר מעט להמתין עד אחר תשעה באב נכון הדבר ואם לאו מותר, והא דאסרו בציור וכיור היינו בין בציור וכיור בבנין בין מה שעושים הנגרים, ואפילו שאר בנין שאינו צורך וכיור אם הבנין הוא להרווחה דינו כציור וכיור דאפילו אם התחיל קודם לעשות מראש חודש, מיהו בבית הכנסת יכולים לבנות אפילו ערב תשעה באב, ואפילו ציור וכיור דצורך מצוה הוא:

[ד] אף על גב דמדינתא אין איסור בנשואין אלא מראש חודש עד תשעה באב עם כל זה נהגו לאסור מן י"ז בתמוז [ה"ע מנהג הספרדים להקל לשאת שא' עד ר"ח חודש אב, לא כולל ראש חודש ואילו לבחור רווק יש להקל אפילו לאחר ראש חודש אלא שנהגו להחמיר שאין זה סימן יפה], אבל אירוסין ושדוכין מותר ובבגד המנהג לעשות אירוסין אחר י"ז בתמוז אבל מראש חודש עד תשעה באב אין עושין אירוסין ושדוכין, ויש נוהגין שלא לעשות אירוסין מן י"ז בתמוז וכן ראוי לנהוג.

[ה] אסור לעשות ריקודים ומחולות מן י"ז בתמוז עד אחר תשעה באב, וראוי להזהר את המנגנים שלא ישררו אצל הגוים, אבל משום איבה או אם המנגן אין לו מה לאכול שרי לנגן אצל הגוים בעבור שכרו, וכל זה אחר י"ז בתמוז אבל מן ראש חודש עד תשעה באב ישמטו עצמן לגמרי[ה"ע המנגן שזו פרנסתו היחידה ואין לו מלאכה אחרת ואינו עושה כן לשמחה אלא שאין לו לאכול לפתן ופת יש להתיר לו לנגן גם לאחר ראש חודש ודוקא אצל גוים דאצל יהודים גם אינם שומרי מצוות אסור משבעה עשר בתמוז ובסעודת מילה, חתן וכלה בשבעת ימי חופתם או בר מצוה הנעשית בזמנה, פדיון הבר, סיום מסכת מותר להשמיע כלי נגינה והאשכנזים מהמיימים בכל זה ולשמע שירים ממערכת, ט"ס אסור ולשיר בפה מותר], וכן הוא הדין ביום י"ז בתמוז עצמו לא ילך בשום אופן, וההולכין בעבור שכרם אין רואין ס"ב, וכן צריך להזהר בעשרה טבת בלילה וביום שלא לעשות ריקודים ומחולות:

[ח] שבוע שחל בו תשעה באב אסור מדינתא ללבוש בגדים חדשים ואפילו מנעל חדש אסור לנעול, ומצד המנהג אסור בכל זה מראש חודש:

[ט] תפירת בגדים וכיוצא יש להחמיר מראש חודש, וכן אומן ישראל אסור לעשות בין בשכר בין בחינם, ונכלל באיסור זה גם טוייה אריגה, וכן לא לרקום בבגדים ואפילו לרקום על חתיכות בגדים כדי שאתר כן יעשה מהם בגד אסור, יש להזהר לחייטין ולעושיני מנעלים שלא יתקנו מחדש, וגם לכל אחד בביתו שלא לתפור דבר חדש ולא לעשות: מיהו חייטים, או מעשה רקמה בשכר שנותנים להם הבגדים קודם ראש חודש מותר לעסוק בהם מראש חודש, ורק בשבוע שחל בו תשעה באב אסור אפילו נתנום קודם ראש חודש, וכל דווקא במקום שנהגו היתר מותר אבל אם לא נהגו היתר אסור: ואם זה בעל המלאכה אין לו מה לאכול[ה"ע היינו לפתן ופת] יש להתיר לו לעסוק גם בשבוע שחל בו תשעה באב[ה"ע ואפילו ביום תשעה באב] דלא אסור אלא בהיכא דאפשר לו לשכור עצמו אצל הגוים בעבודה אחרת:

[י] דבר קרוע וכן בגד שהותרה תפירתו מותר לתפור, וכן הוא הדין דמותר לתפור טלאי על הבגד

[יא]לתקן השתי כדי לארוג בגדים נהגו לאסור מראש חודש עד תשעה באב מפני שפסקה אבן השתיה ושמה הוא מלשון שתי, ואסמכה אקרא כי השתות יהרסון, ולאו דוקא בעושיני לעצמן הוא דאסור אלא גם בעושיני לאחרים נמי אסור משום מנהג, בין בשכר בין בחינם, ומוכל מקום הנשים שטוות חוטין כדי לתפור בהם בגדים, אם מחייתם היא ממלאכה זו שרי לטוות אפילו בשבוע שחל בו תשעה באב, שאם במלאכה זו שמחה ולא דמי לתיקון השתי שהוא בתחלת אריגת הבגדים ואיכא שמחה ואף על גב דנראה דלא התיירו אלא בחוטים של תפירה, אבל חוטין הצריכין לשתי, גם הטוייה שלהם אסורה, ואלו שמחיותם בכך יש לסמוך להקל ולכל, וכן מותר להם לארוג ולולאות, וכן פתילים, מפני דכל אלו אינם בגדים וכלים גמורים אלא עושים אותם לאנות בהם הבגדים, וכל זה הוא בבני אדם שמחיותם ממלאכה זו, אבל בעלי בתים שעושין לעצמן ואפילו לצורך אחרים בשכר ואין מחייתם ממלאכה זו צריכין להזהר שלא לעשות מראש חודש עד תשעה באב

[יב] תספורת אסור מדינתא בשבוע שחל בו תשעה באב, ויש נוהגין להחמיר מ"י"ז בתמוז, ובזקן שמעכב האכילה מותר, ואפילו אבי הבן וסנדק אסורין להסתפר בשבוע זה, ואסור לגדולים לספר לקטנים בשבוע זה, ואם חל תשעה באב יום ראשון או חל בשבת ונדחה מותרים בשתי השבתות בין שקודם התענית בין אחריו, ולכן מותר לכבס ולספר בשבוע שלפניו, וכן

להסתפר לפני שבת חזון כדי שיכנס ליום התענית כשהוא מנוול, ואין אנו עוברים בזה בחזקה ביד המקילין להסתפר: [ה"ע ובגילוי הזקן אין להחמיר למי שוגיל בכך ונגרם לו צער]

[יג] אין ליטול הצפרניים בשבוע שחל בו תשעה באב, [ה"ע מעיקר הדין מותר לו לגזוז צפרנניים בשבוע שחל בו תשעה באב ואף הנוהג להחמיר אם עורפות מותר לו לגזוז] אבל בערב שבת חזון מותר ליטול הצפרניים ואם הצפרניים עודפים על הברש מותר ליטול אפילו בשבוע שחל בו תשעה באב, מפני שיש חיוב גדול על פי הסוד ליטולם, וכמו שכתב רבינו האר"י ז"ל וז"ל מה שעודף מן הצפרון ויוצא לחוץ מכנגד הברש זה צריך לחתוך דשם נתלים החיצוניים ויונקים בתכלית לכן עונש המגדל צפורניים קשה מאד עכ"ל, לכן אם עודפים ויוצאים לחוץ מותר לקצצם אפילו בערב תשעה באב, ואם הוא אבל והגיע זמן קציצתם ביום תשעה באב מותר ולא ימתין עד אחר תשעה באב כדי שלא יתן שליטה לחיצונים לינק יותר בפרט יום זה שיש להם תנבורות בו, דבאבילות דצנעה תשעה באב קיל מאבלי, ויזקו בצנעה:

[טו] אסור מכח המנהג לאכול בשר ולשתות יין בשבוע שחל בו תשעה באב, ויש נוהגין בזה מראש חודש ויש מן י"ז בתמוז, ובבגד נוהגין איסור מליל שני של חודש אב עד ליל עשירי כי ביום תשעה באב נוהגין לשחוט טבחי מתא בשביל אכילת ליל עשירי, [ה"ע מנהג הספרדים ועדות המזרח להקל באכילת בשר ביום ראש חודש ולאסור משני דראש חודש עד עשירי כולל עשירי ומנהג ירושלים לאסור גם ביום ראש חודש. קטן מותר באכילת בשר ומגיל י"ב טוב להחמיר ומותר לאכול מהבשר שנשאר בשבת גם לגדולים בסעודה רביעית] נהגו בבגד שגם בסעודת מילה אין אוכלים בשר בימים אלו[ה"ע במקום שאין מנהג ידוע יש להקל באכילת בשר בסעודת מצווה כגון סיום מסכת, ברית מילה וכו']:

ימו כי המצרים לא ילך טוף שעה תשיעית [בערך 4:30 אחר הצהריים], מפני שיש מזיקים ששולטים בזמנים אלו. וכן יזהר שלא ללכת בין החמה לצל בשעות אלו. וטוב להזהר בכל זה כבר מראש חודש תמוז. [סימן תשנ"ט סי' פ"ח, קט"ב]

המזיק ששולט בשעות הנ"ל, נקרא: "קטב מריירי". וימו הוא זה ואיזה הוא? אמרו במדרש תהילים על הפסוק (צא ו:ו): "מַדְבֵּר בְּאֶפְסוֹ לְהִלָּךְ מִקְטָב לְשׂוֹד צִהְרִים", אמר רבי יוסי: קטב מריירי, כולו עשוי קליפות קליפות, שערות שערות, עיניים עיניים, ובעין אחת הוא רואה, ועינו בתוך לבו. ואינו שולט לא בכל ולא בחמה, אלא בין החמה לצל, ומתגלגל ככדור, ושולט מארבע שעות ועד תשע שעות, ושולט משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב. ע"ש. [ועיין עוד במדרש איכה רבתי א(ט"ה) יציילנו ממנו]

כתב הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פ"ב ה"ב): תלמידים העושים מעשים שאינם הגונים, יכה אותם המלמד, אך לא מכת אויב ולא מכת אכזרי, לפיכך לא יכה אותם בשוטים ולא במקלות אלא ברצועה קטנה. ע"כ. שבבין המצרים, וזהרו המלמדים שלא להכות את התלמידים כלל ועיקר אפילו ברצועה קלה, מפני שיש מזיק שבשעה שהמלמד מכה את התלמיד, הוא גם כן מכה אותו, והמכה יכולה להזיק לילד, על אף שהמכה היתה קטנה מאוד. וכן ההורים אינם יראים את ילדיהם כלל ועיקר בזמנים אלו. הימים הקטנה היא לא בהכאות אמרו במדרש (איכה רבתי): מעשה ברבי אבהו שהיה יושב ומלמד תלמידים בבית הכנסת בקיסרין, ופתאום ראה אדם אחד שהרים מקל עץ כדי להכות את בנו, והיה מזיק אחד שעומד מאחוריו ומרים את ידו להכות את הבן במוט של ברזל שבידו, עמד רבי אבהו וזעק על אותו אדם, האם אתה רוצה להרוג את בנך? ענה לו, וכי במקל של עץ שבידי אפרש להרוג? אמר לו, אני רואה שעומד מזיק מאחוריך, ומרים ידו להכות במוט של ברזל, וממתין שאתה תכנו במקל של עץ, והוא יכנו במוט של ברזל וימות. [קכו]ל[קוח מהספר ארבע תעניות בהלכה ובאגדה]

מעשה מהזוהר - התינוק שידע לזהות שלא קראו קריאת שמע

רבי יצחק ורבי יהודה היו הולכים בדרך. הגיעו לאותו מקום של כפר סג'נו, שהיה שם רב המנונגא סבא. התבארו אצל אשתו, והיה לה בן אחד קטן, וכל הימים היה בבית הספר. אותו יום עלה מבית הספר ובא הבית, וראה את אותם החכמים. אמרה לו אמו, התקרב לגברים העליונים הללו ותרויח מהם ברכות. קרב אליהם, ועד שלא קרב, חזר לאחור. אמר לאמו, איני רוצה לקרב אליהם, שהרי יום זה לא קראו קריאת שמע, ונכד למדוני, כל מי שלא קרא קריאת שמע בעונתה, הוא בנדיץ כל אותו היום. שמעו הם חתן תמהו, הרימנו ודיקה וברכמיה אמרו, ודיא כף זה, ויום זה השתדלנו יחד עם חתן וכלה שלא יהיו להם צרכיהם והיו מתאחרים להזדנוג, ולא היה אדם שישתדל עליהם, ואנו השתדלנו בהם ולא קראנו קריאת שמע בעונתה, ומי שעוסק במצוה - פטור מהפסוה. אמרו לו, בני, איך ידעת? אמר להם, בריח לבושכם ודעתני כשקרבתני אליכם. תמהו: ישובו, נטלו ודיקה וכרכו פת. רבי יהודה היו ידיו מלקלות, ונטל ידו וברך טרף שנטל. אמר לו, אם תלמדי רב שמעיה החסיד איתם, לא יהיה לך ברוך בצידי שמימיה, ומי ששברך בצידי שמימיה חיב מיתה... [לפני כן ביאר שאצבעות הידיים הם דוגמא ללמעלה בשמים אין ראוי שלא יהיו נקיות] ואם כל זה יש בהם, אין דין להיות בנקיון כששברך את הקדוש ברוך הוא, משום ששברך ונדגמתם מתברך השם הקדוש. ולכן איתם חכמים איתם הרבה, איך לא השתדלתי לזה? ולא ששפתם את רבי שמעיה החסיד, והוא אמר שכל טנוף לך כללך העליוה לצד האחר, שחרי רבי האחר נאון מהטנוף והכללך הזה, ועל זה מינם אחרונים חוברה, וחוברה הם!! תמהו ולא יכלו לדבר. אמר רבי יהודה, בני, מהו שם אביך? שתק התינוק רגע אחד, עמד לפני אמו ונישק לה. אמר לה, אמי, על אבא שאלו החכמים הללו, האם אמר להם? אמרה לו אמו, בני, בדיקת אותם? אמר לה, תר בדיקתם ולא מצאתם כראוי. לחש לו אמו וחיזר אליהם. אמר להם, איתם שאלתם על אבא, והיא הסתלקה מהעולם, ובכל יום שחסידי קדושים הולכים בדרך, היא סוחר אחריהם. ומרות שנפטר הוא נגלה לצדיקים כסוחר ומלמדם סודות תורה] ואם איתם קדושים עליונים, איך לא מצאתם אותו. הלך הסוחר אחריהם?

אמרי חז"ל כתוב במסכת ברכות דף יז. מרגלא בפומיה דרבי מאיר: גמור בכל לבבך ובכל נפשך לדעת את דרכי ולשקוד על דלת [להגיע בין הראשונים לבית המדרש] תורת, נצור תורתך בלבך ונגד עיניך תחיה יראתי, שמור פרך מכל חטא וטהר רגל עומך וטורח רגלך וקדש עומך ושמח מכל אשמך ועון, ואני אהיה עמך בכל מקום. כתוב במסכת ברכות דף יז. מרגלא בפומיה דאב"י: לעולם יהא אדם ערום ביורה, מענה רך משיב חמה ומכל שום עם אחיו ועם קרוביו ועם כל אדם, ואפילו עם נכרי בשוק, כדי שיהיה אהוב למעלה ונחמד למטה, ויהא מקובל על הבריות. אמרו לעיל על רבן יוחנן בן זכאי שלא הקדימא אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשוק. כתב ספר חסידים (מרגליות) סימן ככו לא יאכל אדם א"כ ירעב ולא ישתה אלא א"כ יצמא והאדם חייב להבריאה את עצמו כדי שיוכל לעבוד את בוראו.]

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 691 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 580 שנה י"ב זכות העלון לע"נ רבי חיים בן עטר זצ"ל - 'אור החיים' [ט"ו תמוז] י"ט תמוז תשפ"ב

מטות - תוכן ענייני הפרשה

929 תתקפ"ט

- א. פרשת נדרים ושבועות והתרתם.
ב. מלחמת בני ישראל במדיינים, והריגת בלעם ומלכי מדין.
ג. פינחס בן אלעזר בראש 12,000 איש - אָלֶף לַמָּטָה - נוקמים את נקמת ה', נלחמים במדין ולוקחים שלל רב.
ד. חלוקת השלל, ללוחמים, לאלעזר הכהן, לעדה, וללויים.
ה. דיני הכשרת הכלים משלל מדין והגעלתם.
ו. תרומת קציני הצבא - תכשיטי הזהב למשכן.
ז. בקשתם של בני ראובן ובני גד להיאחז בעבר הירדן המזרחי.
ח. משה רבינו הסכים לבסוף לבקשתם, וציווה אותם לקיים את דברי התנאי, להילחם יחד עם בני בכניסה לארץ.

כתוב בפרשה (לא, ח): "וְיָת בְּלַעַם בֶּן בְּעוֹר הָרְגוּ בְּחָרֵב", ואומר רש"י: 'בְּחָרֵב' - הוא בא על ישראל והחליף אומנותו באומנותם, שאין נושעים אלא בפיהם על ידי תפילה ובקשה, ובא הוא ותפש אומנתם לקללם בפיו, אף הם באו עליו והחליפו אומנותם באומנות האומות שבאין בחרב, שנאמר 'וְעַל חֶרֶבְךָ תַחֲיֶה' (בראשית כז, מ).

כלומר הכוח של ישראל הוא בפה כמו התולעת שכוחה בפה שנאמר (ישעיהו מא, יד): "אֵל תִּירָאֵי תוֹלַעַת יַעֲקֹב", מה טמון בכינוי "אומנותם"? אומר ה'חפץ חיים', כי כשם שהאמן הגדול ביותר והמוכשר ביותר זקוק לכלי עבודה כדי לייצר את המוצרים שהוא מוכר. כך גם כל יהודי, שכוחו רב ועצום לפעול בעולמות העליונים, צריך כלי אומנות עימם יוכל לפעול. כלי אומנות אלו הינם הפה. האומן שבמשל, אם ישתמש בכלי עבודה שאינם תקינים, שוב לא יעזרו לו כל כישרונותיו ויכולותיו, והמוצר שיצא מתחת ידיו יהיה בלתי ראוי לשימוש. אף יהודי, אם לא ישמור על פיו שיישאר קדוש וראוי למלאכת עבודת הבורא - הרי שלתפילותיו ותורתו לא יהיה כמעט ערך, חלילה וחס!

לא זו בלבד, אלא שה'חפץ חיים' מביא בשם האלשיך הקדוש זיע"א, כי תפילות כאלו ולימוד תורה כזה, שנעשים עם פה שאינו נקי - אף מעוררות קפידה נוראה על האדם שבא להלל ולשבח לבוראו באמצעות כלי מטונף ומבוזה.

סיפר רבי אליעזר טורק שליט"א בספרו 'אוצרותיהם אמלא', על קבוצת בחורים שהתלוו אל מרן ה'חזון איש' זצ"ל בטיולו היומי, ודיברו עימו בלימוד. עבר שם איזה יהודי פשוט, עם הארץ גמור, והתחיל להקניט אותם. אחד מהבחורים ניחן בפה שנון, והשיב לאותו טרחן תגובה הגונה וחריפה. הוא היה בטוח כי ה'חזון איש' יינה מהתשובה, אבל ה'חזון איש' אמר לו: "לא ענית טוב!" הלה הופתע, ושאל: "אז מה הייתי צריך לענות?" "שום דבר, השיב ה'חזון איש' בכובד ראש. בן תורה לא חייב לענות על כל דבר!"

כך גם אירע עם עמוד ההוראה מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל בחג השבועות. בשנים בהן נהג לצעוד רגלית לפנות בוקר מבית מדרשו בשכונת 'מאה שערים' עד לכותל המערבי, כדי להתפלל שם את תפילת המוסף. הוא היה הולך בראש כשקבוצה גדולה של מתפללים מאחוריו. קבוצה כה גדולה של אנשים הולכים כך ביחד ברחובה של עיר היתה בולטת, ומידי פעם כשעברו סמוך לערבים או רחוקים משמירת תורה ומצוות הם צעקו מילות גנאי, קללות ונאצות.

הרב הורה לא להתייחס אליהם כלל ולא להשיב כלום. הפה של בן תורה הוא כלי יקר שמיועד לעבודה רוחנית - לימוד תורה ותפילות, לא משתמשים בו לכל צורך שצץ!

אצל גדולי וצדיקי הדורות ראו בבירור את הכוח העצום שהיה למילותיהם ולדיבוריהם, דוגמא לכך סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א אודות הצדיק רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל - ה'בבא סאלי': פעם הוא ישב ולמד בשבת קודש, ופתאום נפלה מנורת השמן על הרצפה, והלהבה גרמה לשטיח שהיה שם להתחיל לבעור. הביט ה'בבא סאלי' על האש ואמר כמשוחח עימה: "כאן בבית שומרים שבת; אין לך רשות לבעור כאן!" והאש נעצרה במקום!

ה'בבא סאלי' היה קדוש עליון, תלמיד חכם וצדיק מופלג, והסיפור הזה הוא לא מופת של פתאים - זהו כוח בסיסי של כוח הדיבור. כוח שהיה לכל יהודי, אילו רק היינו שומרים כראוי על הפה שלנו! וישמע החכם ויוסיף לקח.

"וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רֵאשֵׁי הַמָּטוֹת" (ל, ב)

בעון נדרים

בספר "ברכת יצחק" על התורה מסביר על פי פסוק בקהלת (ה, ד): "טוֹב אֲשֶׁר לֹא תִדָּר מִשְׁתַּדָּר וְלֹא תִשָּׁלֵם". אומרת הגמרא (מסכת שבת לב:): בעון נדרים אשתו ובניו של אדם מתים, רמז לדבר מ'שתידור ו'לא ת'שלם ר'ת מות.

מה עשתה התורה, הוסיפה ט' ט'וב אשר לא תידור משתידור ולא תשלם, אם נוסף לר'ת 'מות' את האות ט', נקבל "מטות", וזה מה שאומר הקב"ה, "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רֵאשֵׁי הַמָּטוֹת", שים לבך לראשי התיבות של ראשי ה"מטות".

פנה אחד אל ר' אייזל חריף ושאל, הגמרא במסכת שבת (לב:): אומרת, בעון נדרים מתה אשתו של אדם, אני לא קיימתי הרבה נדרים שנדרתי, ואף על פי כן אשתי חיה וקיימת עד עצם היום הזה, ענה לו ר' אייזל: דבר זה לא נאמר אלא על מי שאצלו עונש הוא זה, אבל לא על מי שעומד ומצפה לכך, וכי מה רצית, שבעוון חילול נדריך יוענק לך פרס??...

"וַיִּקְחוּ אֶת כָּל הַשְּׁלָל" ... (לא, יא)

שאלה: הגיע יהודי לרבי יצחק זילברשטיין שליט"א ושאלה בפיו: צללתי במימי ים המלח ומצאתי תכשיט זהב, האם מותר לי להשתמש בו, או שמא עלי לחשוש שמא השליכוהו בעליו לים המלח כדן 'איסורי הנאה' שיש להוליכם לים המלח, וממילא אף לי אסור להשתמש בו?

תשובה: כאשר הציע הרב זילברשטיין את השאלה בפני גיסו הגר"ח קנייבסקי זצ"ל, אמר לו רבי חיים: 'ים המלח' שעליו נאמר 'ולוך הנאה לים המלח' אינו הים שנקרא כיום ים המלח, אלא כל ים שמימו מלוחים (מלבד ים כנרת), ממילא בכלל לא בטוח שהזהב שנמצא בו הוא מאיסורי הנאה, משום שיותר מסתבר שמי שיש לו איסורי הנאה יזרקם לים הגדול, שכן לשם קל יותר להגיע עם ספינה, אלא בודאי נפל זהב זה מאדם שרחץ שם, וכיון שבודאי התיימש ממנו מותר להשתמש בזה.

"איש פי ידר נדר לה" (ל, ג)

"ואת מלכי מדין הרגו... את אוי ואת רקם
ואת צור ואת חור ואת רבע חמשת מלכי
מדין, ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב" (לא)

ח - בכוח שמירת הלשון - סיפור

ורש"י מבאר 'וכי איני רואה שחמישה מנה הכתוב, למה
הוזקק לומר חמשת? אלא ללמדך, ששוו כולם בעצה, והשוו
כולם בפורענות', כלומר שנענשו כולם ב'מידה כנגד מידה'.
הגמרא אומרת 'שלושה היו באותה עצה (אצל פרעה
במצרים), בלעם ואיוב ויתרו, בלעם שיעץ - נהרג, איוב
ששתק - נידון ביסורים, יתרו שברח - זכו מבני בניו שישבו
בלשכת הגזית, והחידושי הגר"ז (ר' יצחק זאב סולובייצ'יק)
שואל על כך, בשלמא בלעם שנהרג אנו מבינים שזו מידה
כנגד מידה, אבל איוב ויתרו, איזה מידה כנגד מידה יש כאן?
ומתרץ שטעמו של איוב ששתק ולא מחה היה מפני שידע
שלא יועילו דבריו כלל, ולכן נענש ביסורים, שהרי כל מי
שיש לו יסורים צועק, אע"פ שהצעקה אינה מועילה לו,
ויתרו שברח ועזב חצרות מלכים, זכה שבניו ישבו בלשכת
הגזית. ושוב אנו רואים כאן שכל אחד מקבל מידה כנגד
מידה בדיוק מה שמגיע לו.

סיפור שהתפרסם לאחרונה: למשפחה צעירה נולדה תינוקת
שלשונה היתה דבוקה, והרופאים הודיעו להורים שחייבים
לנתח אותה בתוך שבוע, לאחר שהתייעצו עם גדולי
הרופאים הבינו ההורים שאין מנוס והזמינו תור לניתוח,
כששבו ההורים לביתם ישבו וחשבו, מה הקב"ה רוצה מהם,
ולבסוף הגיעו למסקנה שיש כאן 'מידה כנגד מידה' ומשמים
מרמזים להם שעליהם להתחזק בעניין הלשון, מיד קיבלו על
עצמם ללמוד בספר שמירת הלשון, וכמובן להיזהר מאוד
מכל לשון הרע, בין בדיבור ובין בשמיעה, כשהגיע זמן
הניתוח, הכניסו את התינוקת לבדיקות אחרונות אך הרופא
אינו מבין, בשביל מה הביאו תינוקת בריאה לניתוח? הבעיה
נעלמה כלא היתה! קשה לך? כואב לך? תבדוק למה, הרי
כבר אמרו חז"ל 'אם רואה אדם שבאו עליו יסורים יפשפש
במעשיו', הקב"ה שולח לנו איתותים שנבדוק ונתקן את
עצמנו. [טיב הקהילה' עמ' תרג]

כתב ה"חזון איש" שאם מוסיפים תוספת לשמו של אדם,
הרי זה נחשב לשם אחר. נפקא מינה לעניין שווי שמות אצל
חתן וחותן, החוששים לצוואת רבי יהודה החסיד.

ומכאן יוצאת הלכה שאם לא שמים לב לפרט הזה נכנסים
לבעיה גדולה בהלכות נדרים. למשל: בני זוג היו מעוכבים
כמה שנים ולא נפקדו. הלך הבעל לקבר רבי שמעון בר
יוחאי, ונדר שאם יולד לו בן יקרא לבנו על שמו. אחר כך
הלך לקבר רבי מאיר בעל הנס, וגם שם נדר שיקרא את הבן
שיולד לו על שמו. זאת מלבד ההבטחה שהבטיח לאביו
שיקרא על שמו... אחרי שנה בשעה טובה נולד להם בן,
והאב קורא לו בשלוש השמות: "שמעון מאיר יורם"...

כותב הרדב"ז (הרב דוד בן זמרא) בתשובה, שבכזה מקרה הוא
כלל לא קיים את נדרו. הוא הבטיח לצדיק שיקרא על שמו,
וכשקרא שם נוסף, אין זה בכלל ההבטחה. לרבי שמעון לא
קראו שמעון מאיר ובודאי לא יורם!... לכן צריך להיזהר
מאוד לא להבטיח סתם, כי עלול להכניס את עצמו אחר כך
בסכנה... ומהי הסכנה?

כתב רבנו יעקב "בעל הטורים": "נדרים" בגימטריה "רוצח".
לפי שהנודר אשר אינו מקיים את נדרו חשוב כרוצח. וכך
אמרו חז"ל: בעוון נדרים בנים מתים כשהן קטנים, ובעוון
נדרים מתה אשתו של אדם. רחמנא לצלן (שבת לב:).

"ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב" (ל"א, ח)

וכתוב גם בספר יהושע (יג, כב): "ואת בלעם בן בעור הקוסם
הרגו בני ישראל בחרב על חלליהם". מי הרגו? ובספרי
איתא: ר' נתן אומר: בית דין הרגוהו.

ובילקוט שמעוני (רמז תשפ"ה) מובא: מיד נתן עליו פנחס ציץ
של הקב"ה, ותפשו והורידו והביאו לפני משה, ודנהו
בסנהדרין והרגוהו. משמע מהילקוט, שפנחס הוריד לבלעם
מפריחתו באוויר, והביאו לפני משה לדונו, אך על ההריגה
עצמה לא אמרו שהיה ע"י פנחס, משמע שנהרג ע"י בית דין.
וכן במדרש 'לקח טוב' מובא: בא בלעם לבקש ממון, וחתכו
ישראל ראשו. ולא אמרו שנהרג ע"י פנחס דווקא.

ובזוהר (פ' מטות דף קצ"ג:) מובא: פנחס ואנשיו קטלוהו. ושם
(דף קצ"ד:) פנחס אמר לצליה (איש אחד משבט דן) בא ותהרגו
ומפורש שלא נהרג ע"י פנחס, אלא שבגמרא במסכת
סנהדרין על פנקסו של בלעם כתוב 'כד קטיל ליה פנחס
ליסטאה'. משמע שנהרג ע"י פנחס. ומשהובא בש"ס
מפנקסיה דבלעם, משמע שיש לסמוך על מה שכתוב שם.
שאם לא כן הש"ס לא היו מביאים זאת.

אמנם רש"י כתב, כד קטל יתיה פנחס ליסטאה - שר צבא,
ואפילו קטליה אחר, כל המלחמה נקראת על שמו. נראה
שהוקשה לרש"י, מה ראית לסמוך על מה שכתוב בפנקסיה
של בלעם שהיה בן 33 כשנהרג, הא כתוב שם גם שפנחס
הרגו, וזה לא מצינו בפסוקים ובחז"ל. על זה כתב רש"י: מה
שכתוב שפנחס הרגו, אף אם נהרג ע"י אחר, מכל מקום כל
המלחמה נקראת ע"ש פנחס.

ובתרגום יונתן כתב: פנחס שלף חרב מתיקו והרגו.
וב'דברי תורה' (ח"ג נ"ג) מביא את פרש"י שמשה רבינו הרגו
בשם המפורש. והנה לא מצינו כן ברש"י, רק אמרו שבלעם
פרח ע"י כישוף באוויר, ופנחס הראה לו הציץ ששם ה'
חקוק עליו, והורידו. ומה שכתב שהרגוהו בשם המפורש,
בפסוק מובא שנהרג בחרב.

ובזוהר הקדוש מובא: אמר לו פנחס לצליה, שלא יהרגו
בשם הקודש, שלא ראוי זה להזכיר עליו שם קדוש, כדי שלא
תצא נשמתו בדבר קדוש.

"ויבנו בני גר את דיבון" (לב, לד)

בנויים היו והרסום, וחזרו ובנאום - והטעם, כתב הש"ך: לפי
שכשבנו אותם האמוריים בנאום על שם עבודה זרה, לכן
הרסום וחזרו ובנאום לשם קדושה. ושינו שמם שהייתה
נקראת 'דיבון' - די בון, כלומר - די בינה, שהיה בניינה נאה,
והם קראו 'דיבון', מלשון דאבה. כמו שאמרו בגמרא (עבודה
זרה מ"ו.) "וַאֲבָדְתֶם אֶת שְׁמֵי מִן הַמְּקוֹם" (דברים יב, ג) - כנה
להם שם לגנאי, וכן 'עטרות' מלשון עטרה, וחסרוה וקראוה
'עטרות' מלשון סיבוב, כמו עוטרים את דוד (שמואל-א כג, כו),
וכן 'ערוער' מלשון תרועה, וכינוה 'ערער' מלשון 'ערו ערו
עד היסוד בָּה' (תהלים קלז, ז) וכן 'יעזר' היו קוראים לה 'עזר',
וכינו לה 'יעזר ה' לנו לא היא'.

והנה אמרו בגמרא (ברכות ה.): לעולם ישלים אדם פרשיותיו
עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום, ואפילו עטרות ודיבון.
לומר, כי אפילו פסוק המורה על שמות הערים, ואין בו צורך
כל כך לפי העולה בתחילת מחשבה, תמצא בו צורך ועניין
גדול שהכל תלוי בו. לפי שהתורה - שמותיו של הקב"ה, ואין
הבדל בין אלופי עשיו ובין עטרות ודיבון ועשרת הדברות. כי
הכל מעיקר אחד וממוצא אחד, ומימיו מהמקדש יוצאים,
וכולם ניתנו מרועה אחד.

"ויקצף משה על פקודי החיל" (לא, יד)

בגנות הכעס

מפסוק זה למדו חז"ל את גנות הכעס. אמר ריש לקיש: כל הכועס, אם חכם הוא - חכמתו מסתלקת ממנו, דכתיב "ויקצוף משה" וכתוב "ויאמר אלעזר הפהן... זאת חקת התורה אשר צנה ה' את משה" (במדבר לא, כא), מכלל שנתעלמה ממשה הלכה (פסחים סו:).

עוד מובא בגמרא (נדרים כב:): אמר ר' ירמיה מדיפתי, כל הכועס משכח תלמודו ומוסיף טיפשות.

ובספר "חסידים" (סי' תתשכו) מוסיף, שאף המסתכל בפני הכועס משכח תלמודו וקשה לשכחה, ונזק זה מגיע ממלאך החבלה הנוצר ע"י הכעס. ויש להבין מדוע חזרה התורה וכפלה שמו של משה "ויקצף משה על פקודי החיל... ויאמר משה" וכי לא ידענו מיהו המדבר?

ביאר רבי זלמן סורוצקין זצ"ל ("אזנים לתורה"): כשהיה משה רבינו כועס, לא היה מדבר מיד, אלא שוהה מעט, ואח"כ היה מוציא דיבור מפיו, ודיבורו היה בנחת. ומדקדק הכתוב "ויאמר אלהים משה" - בלשון רכה, ולכן כתוב "ויקצף משה" ויאמר משה, ללמדנו שלא היה זה באותו זמן.

למדנו עצה טובה שלא לדבר בעת קצפו, אלא ימתין מעט ורק אח"כ ידבר. [ואוצרות התורה]

עוד עצות להינצל מן הכעס

מסופר על רבי אליהו לאפיאן זצ"ל שמעולם לא ייסר את בניו או אחרים כשראה אותם בקלקלתם, אלא רק אחרי שהיה רואה בעצמו שכבר לא כועס.

פעם אחד מבניו עשה עוולה גדולה, וחיכה שבועיים ימים עד שהרגיש שלא נשאר בלבו שמץ כעס, ורק אז ייסר אותו. וכן מסופר על 'הסבא מקלם' שקיבל על עצמו שלא יכעס בכל מקרה, אלא אם כן ילבש תחילה בגד המיוחד לכך, ורק אח"כ יראה אם לכעוס.

עוד עצות כתב ב"אורחות צדיקים" (שער הכעס): השתיקה מבטלת את הכעס, וכן קול נמוך מבטל הכעס, לכן יראה האדם כשכעסו מתגבר עליו, שישתוק או ידבר בנחת, ולא ירים קולו בכעסו, כי המגביה קולו בעת כעסו - יתעורר כעסו. וגם לא יסתכל בפני אדם כועס.

וכן כתב הרמב"ן באגרתו: תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לכל אדם ובכל עת, ובזה תינצל מן הכעס, שהיא מידה רעה להחטיא בני אדם.

וכתב ה"פלא יועץ": השתיקה בעת הכעס - כמים לאש! וכשכועס - נשמתו מסתלקת ממנו, ובאה אחרת, וצריך לחזור ולתקנה כבתחילה. ולכן כפלה התורה פעמיים "משה", לומר לך שלא אותו אחד קצף, שנשמה אחרת הייתה בו, שטרף נפשו בעת כעסו והמיתה.

"והייתם נקים מה' ומישראל" (לב, כב)

במשנה (שקלים פ"ג ב) שנינו: אין התורם נכנס לא בפרגוד חפות, לא במנעל, לא בסנדל, לא בתפילין ולא בקמיע, שמא יעני ויאמרו 'מעוון הלשכה העני'. או שמא יעשיר ויאמרו 'מתרומת הלשכה העשיר', לפי שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר "והייתם נקים מה' ומישראל". ופירש הברטנורא (שם) שהסיבה שלא נכנס התורם עם שפה כפולה בבגד - כדי שלא יחשדוהו שנתן לתוכה ממעות הלשכה, ולא בתפילין וקמיע - שלא יאמרו שהתיר התפר ונתן בתוכן מעות.

"ואם החרש יחריש... (ל, טו) - סיפור

לפני תשע שנים, בלוויה גדולה שהתקיימה בירושלים, ליוו רבים מגדולי ישראל את אחד מתלמידי החכמים שבדור, ואף ספדו לו. באמצע ההספדים ניגש בחור ישיבה כבן עשרים וארבע לאחד מבני הנפט, וביקש ואמר לו שאף הוא רוצה להספיד... אותו הבן הבהיר לבחור בתוקף כי אין על מה לדבר, ולא ייתכן לתת לבחור צעיר להספיד אדם גדול, בזמן שמשתתפים בלוויה תלמידי חכמים כה רבים.

אך אותו בחור לא ויתר, ואמר בקול תקיף: "אם תתן לי בצורה יפה - מוטב. ואם לא - אני אקח את המיקרופון בכוח, ואספיד!" לאותו בן לא היתה כל ברירה, והרשות ניתנה. הבחור תפס את המיקרופון, ופרץ בבכי שנמשך דקות ארוכות. כשנוגע מעט, סיפר: "בשנת תשס"ט, נכנס הנפט הדגול לשיעור שמתקיים בירושלים על סדר טהרות, כאשר אחד מכללי הברזל הוא שצריך לבקש רשות להיכנס לשיעור. השיעור הזה מונה כשלוש מאות וארבעים משתתפים, וכשמתחיל - אין נכנס ואין יוצא, הדלתות ננעלות! מיותר לציין, שמי שנכנס לשיעור עם פלאפון, כמוהו כמכניס 'דבר אחר' לבית-המדרש!" "הנפט הדגול לא ידע את הכללים הללו, ונכנס מבלי לבקש רשות. המגיד-שיעור פתח את השיעור, והנה הוא מגלה כי יש כאן אורח שאינו מן הקרואים... באותו רגע הוא הפסיק את השיעור, והמתין. כמה מהתלמידים ניגשו אליו ואמרו לו שצריך אישור להיכנס לשיעור. נעמד הצדיק הזה על רגליו, ואמר: 'אני מתנצל שלא ידעתי מאלו הכללים, אבל תורה היא, וללמוד אני צריך!' המגיד-שיעור נעתר לבקשתו, והמשיך את השיעור. כעבור חמש דקות הפלאפון של אותו צדיק החל לנגן... גלין, גלין, גלין. כמובן שמיד הוא שלף את הפלאפון, וכיבה אותו. המגיד שיעור הראה לו את אי-שביעות רצונו, והמשיך את השיעור. לא עוברות חמש דקות נוספות ושוב: גלין, גלין, גלין. סבלנותו של המגיד-שיעור פקעה, והוא הפסיק את השיעור. נעמד הצדיק הזה שוב על רגליו, והתחנן על נפשו שהוא לא אשם: 'כיביתי את הפלאפון. זה ממש מעשה שטן! אני לא יודע היכן לשים את עצמי! תסלח לי! המגיד שיעור נעתר שוב לבקשתו והמשיך. והנה עוברות דקות ספורות והגלין, גלין... שלו החל מנגן.

המגיד שיעור סגר את כל הספרים שהיו מונחים על השולחן, וזעק: 'כך לא לומדים תורה!!! וסיים את השיעור. "הצדיק הזה נעמד על רגליו בפעם האחרונה ואמר: 'אני לא מוכן שיהיה ביטול תורה על חשבוננו! גבי צר מלהכיל עוון גדול כזה'. ולעיניהם המשתאות של כל מאות המשתתפים הוא קם ויצא בבושת פנים".

ואז, המשיך אותו בחור את דבריו בלוויה, וזעק: "כולכם שמעתם כאן את הסיפור הזה, אבל פרט אחד אף אחד מכם לא יודע... שהפלאפון היה ש-ל-י!!! אני ישבתי לידו, והצדיק הזה ראה שאני מסמיק, לכן לקח את כל הביזיונות עליו כדי שאני לא אתבייש! ויגעו כולם בבכייה... [ברכת דוד]

"אלף לַמְּטָה אֶלֶף לַמְּטָה... (לא, ד)

בדרך רמז פירש רבנו יוסף חיים זיע"א בספרו 'עוד יוסף חי', כי ידוע השם "יוה"ד, הרמזו בסופי תיבות "פִּי מְלֹאכֵי יִצְחָק לְךָ". והוא שם שמסוגל לשמירת הדרך. ולכן נהגו המלווין לומר להולך בדרך "יחיד ורבים הלכה כרבים", ומכוונים הלכה זו בשם "יוה"ד. ועוד יש שם "כל"ד, שהוא גם כן מסוגל לשמירת הדרך. ורמזו הוא באות כ' של 'כי' ובאותיות 'לך' של 'מלאכיו', וכמ"ש רבינו האריז"ל. ושני שמות אלו עולים ק"א (101), כמנין אותיות אֶלֶף (101).

וזה שאמר הכתוב: "אֶלֶף לַמְּטָה אֶלֶף לַמְּטָה", רמז לו למשה להמשיך לכל מְטָה, השפעה של שמירה מן שני שמות אלו שמספרם אל"ף. וע"י כך "לכל מְטוֹת יִשְׂרָאֵל" - בין ראויים ובין שאינם ראויים, "תְּשַׁלְּחוּ לְצַבָּא" באין שטן ואין פגע רע.

"היטבת לראות", את מקל השקד

בפרק הראשון של הפטרת "דברי ירמיהו" מובא מראה הנבואה הראשון של ירמיהו הנביא: "וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֶה... וְאָמַר מִקַּל שֶׁקֶד אָנִי רֹאֶה. וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי הִיטַבְתָּ לְרֹאוֹת כִּי שֶׁקֶד אָנִי עַל דְּבָרֵי לַעֲשׂוֹת".

מדוע ראה מקל שקד דווקא? ועל מה נאמר לו: "היטבת לראות"? רש"י כתב: "השקד הזה הוא ממהר להוציא פרח קודם לכל האילנות, אף אני ממהר לעשות דברי".

ומדרש אגדה: השקד הזה הוא משעת חניטתו עד גמר בישולו 21 יום, כמניין ימים שבין שבעה עשר בתמוז, שבו הובקעה העיר, לתשעה באב, שבו נשרף הבית".

דברי המדרש שהביא רש"י הם סוגיה במסכת בכורות (ח). הגמרא שם עושה הקבלה בין משך זמן העיבור אצל בעלי החיים לבין משך זמן הצמיחה של האילנות.

אומרת הגמרא: "תרנגולת ל-21 יום, וכנגדה באילן - לז'". אומר רש"י: "לז' - קורדל"א שגדלים בו אגוזים קטנים, ומשעת פרחיו עד שעת גמר פריו 21 יום". אומרים התוספות שם: "ויש מפרשים, מקל שקד אחד ל-21, אף מ"ז בתמוז לתשעה באב כן". אומרת הגמרא שהתרנגולת מתעברת ל-21 יום עד שבוקע האפרוח, וכנגד זה באילנות - עץ השקד פורח ל-21 יום עד שמוציא את פריו. כל העיסוק במשך זמן העיבור אצל בעלי חיים מובא בגמרא בהקשר של הוויכוח המפורסם שהיה לרבי יהושע בן חנניה עם חכמי אתונה.

אחד השלבים בוויכוח עסק בתרנגולות שבקעו מן הביצים. זה מה שהביא את הגמרא לעסוק בעניין העיבור אצל תרנגולת, ולאחר מכן הרחיבה את ההתעסקות בנושא זה אצל בעלי חיים אחרים. חכמי אתונה הראו לרבי יהושע שתי ביצים. הם אמרו לו כי ביצה אחת הטילה תרנגולת שחורה וביצה אחת הטילה תרנגולת לבנה והציבו לפניו את השאלה ה'חכמה': איזו תרנגולת הטילה את הביצה הלבנה ואיזו את השחורה? ר' יהושע הלך והביא להם שתי חפיות גבינה ואמר להם: גבינה אחת נעשתה מעז לבנה וגבינה אחת נעשתה מעז שחורה. אם תדעו לומר לי איזו גבינה נעשתה מאיזו עז, אומר לכם איזו ביצה יצאה מאיזו תרנגולת.

מבאר שם המהרש"א: לעם ישראל יש שתי תקופות בשנה, שכל אחת מהן כוללת 21 יום: מ"ז בתמוז עד ט' באב, ומראש השנה ועד הושענא רבה. שאלו חכמי אתונה את רבי יהושע בן חנניה: מדוע שונות שתי התקופות הללו זו מזו מן הקצה אל הקצה? מ"ז בתמוז עד ט' באב אלו "ימים שחורים", ומראש השנה עד הושענא רבה אלו "ימים לבנים".

בתגובה לכך הראה להם רבי יהושע בן חנניה שתי חפיות גבינה, אחת נעשתה מעז לבנה ואחת נעשתה מעז שחורה. יש להבין, איזו תשובה הייתה בכך לדבריהם של חכמי אתונה? ועוד יש להבין, מדוע הוא נקט עז דווקא? הלא יכול היה לומר שגבינה אחת נעשתה מפרה לבנה ואחת מפרה שחורה! ומבאר המהרש"א: ביום הכיפורים היה השעיר משתלח לעזאזל (שהיה עז).

מה זה "לעזאזל"? למי ולהיכן השתלח השעיר? הגמרא (יומא טז): אומרת: למה נקרא שם המקום "עזאזל"? שמכפר על מעשה עזא ונעזאל. אומר רש"י: "מלאכי חבלה שירדו לארץ בימי נעמה אחות תובל קין, ועליהם נאמר (בראשית ב, ו): 'וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאָדָם אֶת בְּנוֹת הָאָדָם'".

כאמור, התורה מצווה שהשעיר המשתלח לעזאזל יהיה שווה לשעיר המוקרב לה' - במראה, בקומה ובדמים (בשווי). ועל כך שאל רבי יהושע בן חנניה את חכמי אתונה: היעלה על הדעת שהשעיר שנשלח לעזאזל יהיה שווה לשעיר המוקרב לה'?! הלא הדעת נותנת שהשעיר המוקרב לה' צריך להיות לבן, גבוה ויקר ערך, ואילו השעיר המשתלח לעזאזל צריך להיות שחור, נחות קומה ופחות ערך!

אלא התשובה היא ששני השעירים עושים את אותה עבודה, ולכן שניהם שווים. השעיר המוקרב לה' - הרי זו עבודת ה', ואף השעיר המשתלח לעזאזל הוא חלק מעבודת ה', ושניהם באים לכפר על ישראל.

כך נאמר על השעיר המשתלח לעזאזל: "וַיִּשָּׂא הַשְּׂעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵם אֶל אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשָׁלַח אֶת הַשְּׂעִיר בַּמִּדְבָּר".

על כך אמר להם רבי יהושע בן חנניה: אני אוכיח לכם להיפך! הוציא שתי חפיות של גבינה לבנה, אחת נעשתה מעז שחורה ואחת נעשתה מעז לבנה. אמר להם: כשם שהימים שבין ראש השנה להושענא רבה הם ימים לבנים, כך הימים שבין י"ז בתמוז לט' באב אף הם ימים לבנים.

בספר "זאב יטרף" של רבי זאב הוברמן זצ"ל, במערכות על ט' באב, הוא עומד על מדרש חז"ל הפלא ופלא: "אמר רבי לוי: בכל חודש וחודש שבקין ביקש הקב"ה ליתן לישראל מועד - בניסן נתן להם פסח, באיר נתן להם פסח קטן, בסיון נתן להם עצרת. בתמוז היה בדעתו ליתן להם מועד גדול, ועשו העגל ובטל תמוז ואב, ובא תשרי ופרע להם ראש השנה ויום הכיפורים והחג. אמר הקב"ה: לאחרים הוא פורע ושלו אינו נוטל, תן לו יומו, ב'ימים השמיני עצרת תהיה לכם" [ילקוט שמעוני רמז תשפב].

דהיינו, מלכתחילה היה אמור להיות רק מועד אחד בחודש תשרי - שמיני עצרת. שלושת המועדים - ראש השנה, יום הכיפורים וחג הסוכות - היו אמורים להיות בחודשים תמוז, אב ואלול. אולם לאחר שחטאו ישראל במעשה העגל ונשתברו הלוחות, לא ניתנו שלושת המועדים בחודשים אלו והם נדחו לחודש תשרי.

עתה נחזור לעומק הוויכוח שבין רבי יהושע בן חנניה לחכמי אתונה. אם מלכתחילה יום הזיכרון של ראש השנה היה אמור להיות ב"ז בתמוז ויום הכיפורים היה אמור להיות בט' באב, נמצא אפוא שמלכתחילה רצה הקב"ה שבין ראש השנה ליום הכיפורים יהיו 21 ימים. זה הפער שהיה בין יום קבלת הלוחות לבין יום הוצאת הדיבה על ארץ ישראל.

באו חכמי אתונה ואמרו לרבי יהושע: הנה יש לכם, 21 ימים בין ראש השנה להושענא רבה ו-21 ימים בין י"ז בתמוז ל-ט' באב. 21 ימים מול 21 ימים, כולם ימים שחורים.

אמר להם רבי יהושע בן חנניה: לא ולא! מדובר באותם הימים בדיוק! (לבנים) שהרי במקור הימים שבין ראש השנה להושענא רבה אלו אותם ימים שבין י"ז בתמוז לט' באב!

**בברכת התורה
ריון בריתה**

"לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וזדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוה: סמי בן שמחה: גורגי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (חוליה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוה בת שמעון מרים בת עזיה: כתון בת חביבה: אהובה (דיי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-חודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זרבה בת אטו: גימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת: הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן גר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: יוקטריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור חודיה, ושורנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא: יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה שושנה רייזל בת מינה מיטל בת לולו שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (פז סז) יובל בן שלומית: אשר בת אורנה יהודה בת ציפורה: רחל בת חיה יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

מאוצרות הפרשה

וחילק אותם לשלוש. שלישי, כלומר אלף אנשים, לקח אל הקרב ממש. אלף אנשים כדי לשמור על הכלים, כלומר לשמש את הלוחמים, ואילו אלף נוספים כדי להתפלל.

ויש לשאול: הרי היו כל כך הרבה "גימלאים" בשבט, וא"כ למה בחר משה מתוך שלושת האלפים הצעירים שגייס לצבא, אלף שיתפללו... מדוע שכל זקני השבט לא יתפללו? והרי גם כל העם יכול להתפלל, ואילו האלף שגייס משה "מיותרים" כביכול?

אלא – הפטיר רבי יעקב – מכאן לומדים שרצה משה רבינו להראות, ששקולה התפילה בדיוק כמו הלחימה עצמה... ורואים כמה גדול כוחה של תפילה כפי שמובא בגמרא שכל זמן שאלעזר המודעי היה מתפלל, היה בר כוכבא נוחל ניצחונות. שהיה מבקש "ריבונו של עולם אל תשב בדין היום". אך ברגע שבר כוכבא הרג אותו, ובכך נהפך לבר כוזיבא, נלכדה העיר ביתר. (מדשן ביתר)

וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה וכו' (לא, ה)

הלשון וימסרו משמעו שאחרים מסרו אותם על כרחם, וביאר רש"י שלא רצו לצאת למלחמה כי שמעו שמיתתו של משה רבנו תלויה במלחמה זו.

בספר 'מכתם לדוד' מביא ביאור מחודש של ה"אמרי אמת" מגור, ששאלו אותו, כתוב בגמ', שכל מה שהקב"ה אסר לנו, כנגד זה הוא גם התיר לנו. אסר דם, התיר כבוד, אסר לנו אשת אח, התיר לנו יבמה. שאלו החסיד, איפה מצינו בתורה שהתירה לנו להלשין ולהיות מוסר. אמר לו ה"אמרי אמת", שכתוב "וימסרו מאלפי ישראל", לשון מסירה והלשנה. מה שייך כאן מסירה והלשנה? אלא שבפרשת שופטים יש את הסדר של עורכי המלחמה, מי שבנה בית ילך וישוב לביתו, וכן הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו, ומסבירה הגמ', זה המתירא מעבירות שבידו. יוצא שאחרי ההכרזה הזו של הכהן, הרבה מאלו שחזרו היו צדיקים גמורים שחשבו שאינם ראוים לצאת למלחמה, כי הצדיקים מחזיקים את עצמם תמיד בפחד החטא, וכמו שאמר דוד המלך "וחטאתי נגדי תמיד". ואז באו השכנים או סתם ידידים, והלשינו ואמרו על אותם צדיקים, פלוני זה שחושב עצמו לכלום וחוזר לביתו, הוא באמת צדיק וירא ה', קחו אותו לצבא. וזה הפירוש "וימסרו", שהלשינו עליהם, מסירה כזו מותרת מן התורה. (שם)

ויישבו בני ישראל את נשי מדן (לא, ט)

הגאון הקדוש רבי אברהם אזולאי זצ"ל עמד על כך, שבכל מלחמת מדן לא נזכרו "בני ישראל" אלא כאן: "ויצבאו על מדין", ולא נאמר: "בני ישראל". "ויהרגו כל זכר", ולא נאמר: "בני ישראל". "ואת מלכי מדן הרגו", ולא נאמר: "בני ישראל". ואת כל חילם בזו", ולא נאמר: "בני ישראל". אבל: "ויישבו בני ישראל את נשי מדן", כאן נאמר: "בני ישראל"! הלא דבר הוא!

ותירץ, שכאשר גברו שנים עשר אלף על אומה שלימה, היה אחד מהם הורג רבים, ולוקח שלל רב. אבל כשנכנסו ליטול את תכשיטי הנשים ולשבותן, לא היה אחד מהם נכנס ביחידות, ולא היו נכנסים אלא בזוגות, כדי שלא יבואו לידי מכשול ולידי חשד, ולפיכך מציין הכתוב ש"בני ישראל" שבו את הנשים! (מעין השבוע)

וידבר משב אל ראשי המטות (ל, ב) מדוע שונה פרשת נדרים שנאמרה "אל ראשי המטות" משאר פרשיות התורה שכתוב "דבר לא בני ישראל"? מתרץ ה"חתם סופר", על פי רוב, ראשי המטות, העסקנים והמנהיגים הם שנודרים ונשבעים ומבטיחים ולא מקיימים, הם מועדים לשונת מדבריהם ולחזור בהם מהבטחותיהם, ולכן הופנתה האזהרה דווקא להם: "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה". (מדשן ביתר)

איש כי ידור נדר לה' (ל, ג)

הגאון רבי אליהו בן הרוש זצ"ל מחכמי צפרו שבמרוקו, דייק מדוע לגבי נדר נאמר שנודר לה', ולא נאמר כן לגבי שבועה. ופירש על פי האמור בגמרא שהנדרים חלים על דבר מצוה, מה שאין כן השבועות. שהנודר שלא יטול לולב, למשל, אסור בנטילתו. והנשבע שלא יטול לולב חייב לנטלו. וסיבת החילוק, שהשבועה היא איסור גברא, והנדרים איסור חפצא. שבנדר אסור הסוכה עליו, ו"אין מאכילין לו לאדם דבר האסור לו". אבל בשבועה אסור עצמו מלעשות הדבר, וכבר מושבע ועומד הוא מהר סיני לעשותו. וזהו שנאמר: "איש כי ידור נדר – לה'", שנדרים חלים גם על חפצי שמים. "או השבע שבועה", וכאן לא הוזכר שם שמים, כי אינה חלה אלא על דבר הרשות. (מעין השבוע)

לא יחל דברו (ל, ג) לא יעשה דיבורו חולין (רש"י), ורבותינו למדו מכאן לשמירת הלשון מכל דיבור אסור.

הרה"ג שלום מאיר ולך שליט"א מביא בספרו 'מעין השבוע' סיפור ששמע ממקור ראשון. כאבים עזים תקפו אישה בעיניה, והרופא מצא שהעורק הראשי התפוצץ. העין בסכנה, ובכירי הרופאים חששו לנתחה מפאת הסיכון הגבוה. בקושי רב נעתר פרופסור אחד לנתח, וקבע תור לניתוח. פנתה האישה אל הרבנית קניבסקי ע"ה לקבל את ברכתה, וייעצה לה: "תתחילי בלימוד שתי הלכות ליום בדיני שמירת הלשון, שזו סגולה נפלאה לכל דבר". שמעה החולה, וקיבלה על עצמה. בהגיעה לניתוח, נפעם הרופא לגלות שהעורק נסתם מאליו, נס רפואי מדרגה ראשונה! ברוב השתאותו נסע עם החולה אל הרבנית, לשמוע מפיה על התרופה המופלאה. נענתה הרבנית ואמרה: "ידוע לי אישית על מאות מקרי ישועות מופלאות בזכות הלימוד הקבוע בהלכות שמירת הלשון. אבל איני רואה בכך פלא, שהרי הצדיק ממנשסטר זצ"ל הבטיח ישועות גלויות ללומדי הלכות שמירת הלשון, שתי הלכות ליום!"...

נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמיך (לא, ב) אומר ה"מושך חכמה", יתכן שאם היתה מלחמת מדן אחר מות משה, היו אומרים שכל ימי משה לא נלחמו במדיינים לפי שמושה הגן עליהם, כי היה חתן יתרו וישב במדין שנים רבות. לכן ציווה הקב"ה שיילחם בהם קודם פטירתו. (מדשן ביתר)

החלצו מאתכם אנשים לצבא ויהיו על מדן לתת נקמת ה' במדין אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא (לא, ג-ד)

באחת הדרשות שנשא רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, שאל: כתוב בתורה במלחמת מדן שמושה רבינו בחר שלושת אלפים איש מכל שבט,

הנותן – משל שמים נותן!

וַיִּקְרַב אֶת קָרְבַּן יְהוָה אִישׁ אֲשֶׁר מָצָא כְּלִי זָהָב אֶצְעָדָה וַיְמִיד וַיְמִיד טְבַעַת עֶגְלִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל נְפְשֵׁיתָיו לְפָנֵי יְהוָה (ל"א, ב') לכאורה יש להבין, מדוע נכתבה בפסוק הלשון: 'ונקרב את קרבן ה' – ולא 'ונקרב קרבן לה'?

את התשובה, נבין על פי המעשה הבא: בעיר לבוב, התגורר יהודי עשיר בשם הרצלי, אשר היה מגדולי בעלי הצדקה שבעיר. את הונו, עשה הרצלי זה ממסחר באבנים טובות, משלח יד בו עסקו גם אבותיו ואבותיהם מזה שנים, אולם מסחרו של הרצלי – פרץ ועלה באופן יוצא דופן, עד שהגיע לכדי עשירות של ממש, וככל שגדל הונו – כך הרבה הוא במעשי צדקה וחסד בעודו פותח את ידו לרווחה לכל עני ונצרך ולכל דבר שבקדושה. באחד הימים, כאשר נתבע על ידי גבאי הצדקה ונתן בחפץ לב לטובת ענין נחוץ, שפך את ליבו וסיפר כיצד עולה בידו בנקל לפתוח את ידו ולפזר מהונו לאחרים. וכך סיפר: בהיותו צעיר לימים, כאשר החל לשלוח ידו במסחר, יצא הרצלי אל היריד הגדול, כשבאמתחתו ארבע מאות שקלי כסף. סכום לא מבוטל. את עולם האבנים והיהלומים, על נבכי סודותיו – הכיר הרצלי היטב מבית אבא, כך שהוא לא חשש לצאת אל היריד לבדו. ובכל זאת, בעמדו שם, במרכז היריד, תוך שסביבו נסגרות במחי יד עסקאות ענק בסכומי עתק – הוא הרגיש איך ראשו מסתחרר... והנה, לפתע, בעודו מנסה להבין את אשר לפניו ולהתאים את עצמו לקצבו של היריד הסוער – הגיע לאזניו של הרצלי קול בכי חרישי. בסערת היריד, איש לא הבחין באותה אשה אומללה, אולם ליבו הרחום של הרצלי לא הניח לו להתעלם מבכיה ולהמשיך בשלו כאילו לא אירע מאומה. לפיכך, ניגש הרצלי אל האשה, בירר את סיבת בכיה, וכך נודע לו כי מדובר באשה אלמנה, אשר התחייבה להשליש סכום של ארבע מאות רובלים לנדונייתה של בתה אשר באה בברית האירוסין, ובידה אין פרוטה לפרוטתה... "שנים כה רבות ציפתה בתי להקים את ביתה, גם כאשר נראה היה כאילו נגזר עליה לישוב בודדה עד שילבין שער ראשה! והנה, עתה, עד שסוף סוף מצאה את זיווגה – עלול השידוך להתבטל רק בשל חסרון מעות!", מיררה האשה בבכי, ודבריה חלחלו לליבו של הרצלי שמהיר לעשות מעשה: על אתר הוא רוקן את ארנקו, ומסר את כל אשר לו – ארבע מאות רובלים – לידה של האשה אשר פניה אורו לפתע, וברכות הורעפו מפייה ללא הרף על ראשו של הנדיב האלמוני, בו סברה למצוא את דמותו של אליהו הנביא, לא פחות... כך או כך, כעת, בהיותו חסר כל – לא היה להרצלי עוד מה לחפש ביריד, ובכל זאת, הוא המשיך לשוטט בין הדוכנים. לפתע, ניגש אליו אדם בלתי מוכר, ואמר: "יש לי הרושם, שאתה מבין בסחורה... ובכן, מה דעתך על מחזורות האלמוגים הנפלאה הזו? אתה בודאי מבין את ערכה... ובכל זאת, אמכרנה לך בתמורה לאלף רובלים בלבד, ואפילו אמתין עם התשלום עד ליום המחר!".

ואכן, הרצלי הבין היטב בטיבה של הסחורה שהוצגה בפניו... הוא ידע שהשרשרת הנפלאה שווה פי כמה וכמה מהמחיר שנקב הסוחר, ולפיכך, הוא קיבל את ההצעה בשתי ידיים... ואמנם, עוד באותו היום הספיק הרצלי למכור את השרשרת במחיר כפול ומכופל, ובסכום שנותר בידו – השלים עוד כמה וכמה עסקאות... בסופו של יום, כאשר ניגש אל מוכר השרשרת בכדי לפרוע את חובו – הציע לו הלה סחורה נוספת, בשווי של ששת אלפי רובלים, כאשר הפעם הוא מרחיב לו את זמן הפרעון עד לסוף השבוע, והרצלי מצידו לא היסס... הוא חטף את ההצעה, לקח את הסחורה, ועשה בעסקיו חיל. בסוף השבוע, כאשר ביקש הרצלי לפרוע את חובו לסוחר האלמוני, הוא לא מצא... יתר על כן, איש מבני היריד לא ראה אדם שענה על תיאורו של האיש, ואיש לא פגש מעולם סוחר שתיאורו מתאים לתיאור אותו מסר הרצלי. בליט ברירה, בשלב מסוים, אמר הרצלי נואש וחזר אל ביתו כשבידו סכום הכסף המגיע לסוחר, כשהוא מהרהר בליבו כי ביריד הבא ישוב לחפש את האיש. ואכן, כשיצא אל היריד הבא, נטל עמו הרצלי את סכום החוב מלבד המעות בהם היה בדעתו לסחור ביריד, אולם גם הפעם לא ראה את האיש ולא פגשו. כך, גם ביריד של השנה שלאחר מכן, וכך בכל שנה ושנה מאז ועד עתה... "מבינים אתם?", הטעים הרצלי והסביר לגבאי הצדקה, "אינני יודע אם היה זה אליהו הנביא או לא... אבל דבר אחד ברור, לא זו בלבד שלא הפסדתי ממעשה הצדקה שעשיתי, אלא בדיוק להיפך, כל עושרי נזקק לזכותו! כלום יש מקום להתפלא על כך שמוסיף אני עוד ועוד במעשי צדקה וחסד? הלא לזכות אלו נזקפת הצלחתי כולה!", סיים.

ואנו על פי דרכנו למדנו, שכאשר האדם זוכה לחוש בבירור כי כספו ניתן לו באורח פלא כמתת שמים – קל לו הרבה יותר להתייחס אל כסף זה ככסף שאינו שלו, ולהשתמש בפקדון שנמסר לו משמים – כרצון ההשגחה העליונה! ומכאן, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של ה'משך חכמה' שהיה אומר כך: שכן כאשר שבו בני ישראל ממלחמת מדין, בה ראו ניסים גלויים החורגים מדרך הטבע – הם הרגישו בבירור כי הצלחתם אינה טבעית, אלא שמימית מופלאה! משכך, הם הבינו היטב כי אין הם נותנים מאומה משלהם כאשר הם מקריבים את קרבן ה', אלא נותנים כביכול לו יתברך – משלו! לפיכך, מצינת התורה כי קרבנם לא היה קרבן לה', כמי שנותן משל עצמו לאחר, אלא קרבן ה' – כלומר, קרבן ממה שהיה שייך מלכתחילה לה' יתברך, ונמסר בידם כפקדון בלבד... (ללמדך – במדבר" מאוצרותיו של הרב מרדכי פריינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

רבית בקיטנה עוברת

שאלה: עשרה הורים התארגנו לעשות קייטנה עוברת, כל אחד שומר על עשרה ילדים פעם בשבועיים, וכולם שומרים כל יום משעה תשע עד אחת בצהריים, אחד מהם שומר ביום שישי מתשע עד שתיים עשרה, האם יש בזה איסור ריבית? יסוד השאלה, דאיתא בשו"ע (יו"ד סי' ק"ס סעיף ט') אם אומר לאחד שיעבוד בחורף וכנגד זה השני יעבוד בקיץ, אם לשני קשה יותר יש כאן איסור רבית, משום שמחזיר לו יותר ממה שמלוה לו, עי' שם. לפי"ז בנד"ד שזה שעובד ביום שישי עובד 3 שעות, ומקבל כנגד זה 4 שעות, יל"ד האם יש בזה משום רבית, שמקבל בשבוע הבא יותר ממה שעבד? **תשובה:** לשמור על ילדים ביום שישי קשה יותר משום שיש להץ לקראת השבת, נמצא ש-3 שעות ביום שישי שווה ל-4 שעות בשאר הימים וא"כ יש כאן שווה בשווה. ועוד שכאן הם כעין שכנים שאינם מקפידים זה על זה שמותר אפילו אחד מוסיף לחבירו (עי' רמ"א יו"ד סי' קס"ב סעי' א'), שלא דנים לפי שעה, וראייה לכך, שאם אמא אחת אומרת שהיום תוכל לשמור רק עד שתיים עשרה לא מקפידים עליה, ולכן אין בזה חשש ריבית. (הרה"ג יהודה אריה דיגרי שליט"א, מים חיים)

חידה שבועית

מצינו מסוימת שיש אלה חופץ אביה ויש אלה פושטים אצלו. ואין מהנישין יש להם הדבר בלתי מוציא?

תשובה על חידה פר"ש: הנשים אהבו את א"י יותר מן הגברים, ולכן לא נגזרה עליהם גזרת המרגלים (רש"י כ"ו, טד). תשובה לחידה: נדרשים 5 חתולים. אותם חמשה חתולים יכולים להמשיך ללכוד 5 עכברים כל 5 דקות למשך 100 דקות. שמות הווכים: מושי פורגס נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות שטיין – רדליך להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות משה רדליך – רייזמן להולדת הבת הנכדה הגינה משפחת צוריאל להולדת הבת גני הדר-עמישב: משפחות גנאו – אקרמן להולדת הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר השבתורי

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' זב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

מטות

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה. מוסר והנהגות

רבי נתן צבי פינקל זצ"ל - [הסבא מסלבודקא] היה מדקדק מאוד גם בהכנסת אורחים ומקבל כל אדם בסבר פנים יפות, כשהיו מבקרים בביתו תלמידי חכמים היה מכבדם לאין שיעור, ואף משמש אותם. וכן מקדים פני כל אדם באשר הוא, נכנס עם כל אחד בשיחה נעימה ומטיב עמו, עד כמה שאפשר, כי לגבי חסד אין הברדל, לשיטתו, כאמור בין איש לאיש. (תנועת המוסר)

דק מן הדק הייתה עירנותו של רבי אליהו לופיאן זצ"ל, ראש ישיבה באנגליה ובסוף ימיו משגיח בכפר חסידים בעל ה"לב אליהו", כלפי כל אדם שסבב אותו. הוא התחשב והתעמק ברגשות הזולת עד להפליא. כשהיה נכנס אליו אדם היה מקבלו בסבר פנים יפות ומשוחח עמו בנעימות ובחיבה. לא פעם קרה, כי לאחר שיצא ממנו האורה, היה שואל וחוקר את בני ביתו: "הדיברתי עמו כראוי? הכיבדתי כראוי? לא פגעתו בכבודו?" כי היה חרד שמא לא נהג באורח במידה הראויה של כבוד ויקר. והדברים אמורים גם כלפי צעירים שנכנסו לחדרו. (לב אליהו)

מעשה נכנס אל ה"חזון איש" זצ"ל, תלמיד חכם אחד וביקשו שיתיר לו נדר מסוים. בחדרו של ה"חזון איש" נמצא באותה שעה עוד יהודי תלמיד חכם, על כן אמר ה"חזון איש" לשואל כי צריך לקרוא פנימה אדם שלישי, כדי לצרפו לבית דין המוסמך להחיות. יצא האיש אל בית המדרש שבסמוך לחדר, ומבלי להבחין קרא לאיש הראשון שנקרה בדרך כדי שיצטרף להתרה. היה זה איש המוני פשוט, שישב שם ליד השולחן. כיון שנכנס, שאל ה"חזון איש" את הנודד "פתח" לחדרתו, כפי ההלכה, ובצירוף עם שני האנשים התייר לו. לכשנסתיימה ההתרה, יצא האיש השלישי מן החדר. עתה אמר ה"חזון איש", כי בעצם ההתרה שעשו אינה מועילה כלום, היות ואיש פשוט זה אינו בקי בהלכה, ואי אפשר לצרפו להתרת נדרים. אולם רק כדי שלא לביישו, העמיד פנים כמתיר את הנדר. על כן עתה יש לשוב ולהתיר את הנדר בהלכה, על ידי בית דין מוסמך המורכב מתלמידי חכמים הבקיאים בהלכות נדרים. (פאר הדור)

זהירותו של רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת "פורת יוסף" - בכבוד הזולת, יהיה מי שיהיה, צעיר כזקן, הפליאה כל רואיו. כאשר תלמיד מן הישיבה ניגש לשוחח עמו, היה ראשית כל מכבד אותו בהידור קימה, ואחר שואל למבוקשו בפנים מסבירות. (וזאת היהודי)

סיפר הרב מפוניבז' זצ"ל שפעם שהה עם הרב מטשעבין הגאון רבי דוב בעריש ווידענפלד זצ"ל במעיינות המרפא במארינבד. ובאותו מקום היה באותם ימים יהודי מסכן שהיה מטריד את הרבנים שהיו שם בשאלות והערות סרק והיה קשה להיפטר ממנו. ובאחד הימים ראה איך שאותו יהודי ניגש לרב מטשעבין והחל לדבר איתו, והלך הרב מפוניבז' כל כבוד הדרך, ובסיומה, התנצל בפני הרב מטשעבין שהלך אחריהם משום שלא יכל להסיר עינו מהצורה האצילית שהרב מטשעבין דיבר עם אותו יהודי בסבלנות ובהקשבה מופלאים. (שר התורה)

רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל ליוה בחור שלקה בנפשו, לפסיכיאטר, וכאשר הגיע לשם פגש מישהו שבא גם כן ליעוץ, וחשש רבי אברהם שיתבייש הלה, על שראוה במקום זה, ואמר לו רבי אברהם מיד בלחש: "בבקשה ממך, אל תגלה לאיש שראיתני במקום זה!". (אגן הסהר)

סיפר אדם שהוזמן לסעודת שבת אל רבי משה שמואל שפירא זצ"ל, כי הרצה בפניו בזמן הסעודה מערכה של חידושי תורה, ולהפתעתו רבי משה שמואל זצ"ל הגיב באדישות לדבריו. לאחר מכן העיר לו רבי משה שמואל, כי היה עליו להשכיל שהיות וישבו בסעודת השבת אנשים שלא הבינו את דבריו, והיה עליו לדבר דברים המבנים לכל הגוהכים בסעודה. (שלמי שמחה)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

אִישׁ כִּי יָדָד נָדָד לָהּ אִזּוֹ הַשְּׁבַע שְׁבַעָה :אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: לא תהיו סבורים שהותר לכם להשבע בשמי, אפילו על אמת אין אתה רשאי להשבע בשמי, אלא אם כן יהיו בדך כל המדות הללו: "את ה' אלוקיך תירא" (דברים ו') שתהא כמותן שנקראו יראי אלוקים, אברהם איוב ויוסף. וכו' (במדבר רבה כב, א). מהו באמת ענינו של דבר זה, שאסור להשבע אלא אם כן מחונן האדם בכל המדות הללו? הענין יובן על פי משל לשני שכנים עניים, אחד מהם היה חוטב עצים והשני היה גנב, והיו לזה בנות ולזה בנות. כאשר הגיעו בנותיו של חוטב העצים לפרקן השיא אותן אביהן ברוב פאר והדר, ואילו הגנב לא היה לו ממון להשיא את בנותיו. הפציר הגנב בשכנו שיסביר לו איך הצליח להשיא את בנותיו ולתת להן נדוניא, בשעה שהוא עני ואביון כמוהו? השיב לו החוטב עצים, שמנהגו הוא שביום שגולד לו ילד, עושה לעצמו תיבה קטנה (קופה) סגורה במסגר, ויום יום הוא נותן בתוכה אגורה אחת ועד שיגיע לפרקו כבר יש לו עבורו כל צרכי הנישואין. והחוטב עצים הציע לשכנו שיעשה כן גם הוא, דהיינו שיעשה ארגז קטן סגור במסגר ויתן בתוכו מידי יום מטבע עד שיתמלא. כששמע הגנב את דבריו ואת עצתו, צחק מאוד ואמר העצה הזאת טובה רק עבורך, כי כאשר תתן את המטבע לתוך הארגז הסגור, יהיה מונח עד שיגיע הילד אל פרקו, ואין חשש שתפתח אותו לפני הזמן גם אם תהיה רחוק, אבל אנכי הלא גנב אני, ואני פותח מסגרות נעולות אשר סגור אחרים, וכל שכן מסגר קטן זה אשר אני עשיתי, שבודאי שאני אפתח אותו כאשר אהיה רחוק לכסף. הנמשל, הצדיק ששומר על התורה ואת המצוות, וכל המסגרות אשר סגרה התורה לפניו שמורים והתומים אתו, הוא יכול לעשות לעצמו מסגר קטן לנדור נדר, והוא בודאי ישמור אותו ולא ישבור את מסגרו, לא כן הרשע שהוא שובר את המסגרות הגדולות אשר סגרה התורה הקדושה, בודאי שישבור גם את המסגר שלו אשר נעל בעצמו, לכן יפה אמרו בענין הנדרים שאינם מתאימים אלא רק לאותם שנקראו יראים, שהם בטוחים שיהיה הנדר שמור בידם, וככל אשר יצא מפיהם יעשו. (לבוש יוסף - בשם המגיד מרובנא)

ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא הבאים למלחמה זאת תקת התורה אשר צָוָה ה' אֶת מֹשֶׁה: ידוע שבכח האש לטהר ולהכשיר את הכלי שנבלע בו איסור. אפילו בליעה שאין מועילה לה הגעלה במים רותחים, ליבון באש מועיל לה. גם התורה שנאמר עליה "הלא כה דברי כאש נאום ה'" יש בכוחה להסיר מנפש האדם את כוחות השומאה הבלועים בה. וזה מה שאמר התנא: "ומכשרתו להיות צדיק וכו'" (אבות פרק ו) — ממש כמו הכשרת כלים. רעיון זה, אומר ה"חפץ חיים" בהקדמתו לספר "ליקוטי הלכות", רמז גם בפסוקי הפרשה של הגעלת כלים. נאמר כאן: "זאת חוקת התורה אשר צויה ה', את משה, אך את הזהב וגו' דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהרו, אך במי נידה יתחטא". והדברים צריכים ביאור: הרי פרשת הגעלה היא דבר שהשכל מחייבו. הכל מבינים ש"כבולעו כך פולטו", אם הבליעה אינה חוקה כל כך, כגון שנבלע על ידי הרתחה, די בהגעלה ברותחין, וכאשר הבליעה היא על ידי האש, יש צורך בהכשרה הנעשית על ידי האש וקא. מרוע, אם כן, נקרא הענין בפסוק בשם חוקה? על פי האמור יש לומר שהתורה באה לרמוז לנו כאן על הענין הנוסף שבפרשה זו — ה"הגעלה" הנעשית על ידי התורה. התורה רומה למקוה מים המטהר את השומאה המרחפת על נפש האדם מבחוץ, ואפילו הירבה אשמה ונטמא כל אברי נפשו מבפנים ומבחוץ, עליו להרבות בעסק התורה שנמשלה לאש, וזה יועיל לו להכשיר את נפשו ולפלוט ממנה את כל כוחות השומאה המובלעים בה. וכמובא במדרש תנחומא, אם חטא אדם ונתחייב מיתה לשמים מה יעשה ויחיה — אם למוד לשנות פרק אחד — ישנה שני פרקים; ואם דף אחד — ישנה שני דפין. נרמז אין זה אלא לאחר ששב מדרכו הרעה; שאם לא שב, הרי הוא כטובל ושרץ בידו. כמו שלא מועילה הגעלה קודם שהסירו הלכלוך שבעין. לכן, כאשר בא אלעזר הכהן לומר לישראל פרשת הגעלה הקדים ואמר "זאת חוקת התורה". כלומר, כל הפרשה הזו רומזת להגעלה הנעשית על ידי התורה, שלעתים מועילה לאדם כמו מקוה מים ולעתים כמו הכשר על ידי האש, הכל תלוי במידת הדביקות האדם בתורה. (ליקוט לקח טוב)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר רבי זאב [וולף] רונגרנטן זצ"ל מצדיק כדלהלן: ראיתי לפני שנים רבות מאמר שכתב הרב מאז"ה זצ"ל (רבה של מוסקבה) ובו סיפור מענין עד מאוד, בזמנו היה בנו של הצאר ברוסיה חולה מאוד, והגיעה בקשה מאת הממשלה, שגם היהודים התפללו עליו לרפואתו. והנה יום אחד הגיע שליח מיוחד מאת הצאר, לבית הכנסת בו כיהן הרב מאז"ה זצ"ל, ובו בקשה מיוחדת ומפורשת מאת הצאר, שיתפללו על בנו עכשיו מיד, כיון שמצבו קשה ביותר. והנה באותה תקופה סבלו היהודים סבל רב ורדיפות קשות מהצאר, ולא ידעו המתפללים מה להתפלל על בנו של אותו אדם הגורם להם סבל כה גדול... אמר להם הרב מאז"ה זצ"ל כי יפתחו את ספר התהילים, ובפרק שיפתחו אותו יאמרו... ואכן כך עשו, ופתחו את ספר התהילים, ויצא להם פרק ק"ט... והחלו לומר אותו לעיני שליח הצאר הנ"ל: "למנצח לודד מזמר אלקי תהלתי אל תחרש... יהו ימיו מעטים פקדתי יקח אחר. יהו בני יתומים ואשתו אלמנה"... ואמר זאת כל הקהל בבית כנסת מתוך התרגשות עצומה, ומתוך בכיות נוראות, על הסבל המר אשר הם סובלים מידי הצאר... אולם לאחר מכן אמר שליח הצאר, כי לא ראה מעולם אנשים שיתפללו בהתרגשות ובכוונה כה גדולה, לרפואתו של בן הצאר, כמו אותם יהודים בבית הכנסת... (עובדות והנהגות לבית בריסק)

"ענין של טעם"

הטעם להיות כורע ב"ברוך" ולקוף בהשם, מפני שבשעה שכורע, מראה הפחד והיראה שיש מלפניו, וכשזוקף, מראה הבטחון שיש לו, בכל עניניו שישב לו וזה תלוי בזה שמי שירא מהשם יתברך, הוא בוטח בו כענין שנאמר בַּיְדָאֵת ה' מְבַטֵּחַ עֵץ (משלי יד) (תלמידי רבינו יונה, ברכות)

"מפי כתבם"

בעולם ישנם כמה וכמה סוגי אהבה וקשר: בין ילדים להורים, בין אחים, בין ידידים וכו', אך מיוחד במינו הוא הקשר שבין איש לאשתו, שכן הם בני זוג כל חייהם. כל רגע ורגע מהחיים הם מודעים לכך שהם נשואים. ההבדל המהותי בין יהודי ללא יהודי נעוץ בנקודה זו. פעם פגשתי גר צדק ושאלתי אותו מה הוא מצא ביהדות. תשובתו היתה: 'עכשיו שאני יהודי, הנני מתפלל לא-ל אמת'. אמרתי לו: ידידי, היית יכול להתפלל לא-ל אמת גם בהיותך גוי. 'כי ממורח שמש ועד מבוא גדול שמי בנינים' (מלאכי א, יא), כל באי עולם מתפללים לקב"ה. על כל דולר אמריקאי מופיע הכיתוב: 'אנו בוטחים בה'". לא צריך להיות יהודי כדי לדעת ממצאות השי"ת ולפנות אליו בתפילה. ייחודו של היהודי על פני הגוי הוא בכך שליהודי יש תרי"ג מצוות, רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, כנגד רמ"ח איברים ושס"ה גידים. המצוות ממלאות את חייו והוא מחוייב לקיימן עשרים וארבע שעות ביממה, שלוש מאות ששים וחמשה ימים בשנה. הוא יהודי לא רק בשעה שהוא נמצא בבית כנסת, לא רק בשבת. כל רגע ורגע מחייו הוא קשור לקב"ה. הגוי הולך ביום ראשון לכנסייה שלו, ובוה לדעתו מתבטא הקשר שלו להשי"ת. בהיותו במסבאה, הוא שותה לשכרה, הוא מנותק. היסוד של יהודי הוא שהוא יהודי במשבת, בסלון, ובחדרו, כשהוא קושר את נעליו. בכל מקום ובכל רגע. אמרתי לאותו גר: אתה יודע מדוע נהיית יהודי? כדי שתדע כיצד לקשור את נעליך. יהודי הוא יהודי מכף רגל ועד ראש. כל רגע הוא חי עם השי"ת, כל חלק ממנו זועק כבוד שמים... וזהו החידוש של היהדות. (רפראות משמון י"ד רבי משמון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן דבר שלא ראוי להסתכל בו הרבה וכדי לברך עליו צריך להסתכל בו?

תשובה: על ראית הקשת, (שולחן ערוך אורח סימן רכ"ט)

אל תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי אֶתְּךָ אֲנִי לְהַצִּילְךָ נְאֻם ה'... האדמו"ר מסלונים בעל ה'ברכת אברהם' זצ"ל שח על מעשה בו החיזוק בביטחון בה' הביא לישועה ניסית: בעיר טבריה של לפני כמה עשרות שנים היה גר יהודי חסיד סלונים בשם ר' מט"ס התעסק בייצור ומכירת יין שרף, עיסוק שהיה נחשב בימי שלטון הטורקים לבלתי חוקי ואף מסוכן. ואשר במפקדה הטורקית התקבלה הלשנה על עיסוקו ה'פילי' של ר' מט"ס. באותם ימים הלשנה כזו הייתה צרה אמתית, שאף עורך הדין המוכשר ביותר לא הצליח לפטור את הנאשם מעונש כבד. למרות הכול ניסה ר' מט"ס להפעיל גורמים שונים שיפעילו את השפעתם בקרב השלטון אך ללא הצלחה. עד מהרה הבין שכל הדרלות נעולות בפניו ואין לאל ידו לעשות מאומה, לבד מאשר לשטוח תפילה ובקשה לפני קונו. עוד לפני האירוע הנכבד, ידעה כל טבריה את כוח תפילתו של ר' מט"ס. עכשיו, משהתרגשה עליו צרה שכזו, ידעו הכול שר' מט"ס ינצל את כוח התפילה שלו עד תום וכך היה. נכנס חסיד זה לבית הכנסת ופתח בתפילה נרגשת לברואו שיצילוהו מצרתו. במשך שעות ישב ואמר פרקי תהלים ותפילות אישיות משלו, ובשלב מסוים, כך סיפר הרבי מסלונים זצ"ל, כאשר הגיע לפסוק "צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי" התלהט וזוהר על המילים פעמים רבות ממעמקי לבו הטהור, ללא הפוגה, עד שגם החסידים האחרים ששהו באותה עת בבית הכנסת הוזילו דמעות כמים. כך ישב לו ר' מט"ס והתפלל והטיל את כל שקו על ריבונו של עולם. ניכר היה עליו, בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו, שאין לו עתה בעולמו מאומה מלבד ביטחונו המלא באלוקים חיים, אחד יחיד ומיוחד, שבכוחו, ורק בכוחו, להצילו מהעונש הכבד הצפוי לו. הייתה זו הרוגמה הטובה ביותר לחסידים שעמדו מן הצד, להמחשת דברי הגמרא (מגילה יח א') המספרת שחכמים לא ידעו את פירושו של הפסוק "השדך על ה' יהבך" - מהו "יהבך", עד שבא רבה בר בר חנה וסיפר להם, שכאשר הלך פעם אחרי סוחר ישמעאלי והיה מונח על גבו של רבה בר בר חנה משא כבד, אמר לו הסוחר הישמעאלי "שקול יהבך ושדי אנמלאי", כלומר - קח את המשא שלך והשדך אותו על הגמל שלי. הרי שכונת הפסוק "השדך על ה' יהבך" - תשליך את המשא שלך על הקב"ה, ותבטח בו לחלוטין כאילו אין עליך שום משא. ואמר הרבי מסלונים זצ"ל, אלמלא למדנו מר' מט"ס רק נקודה זו; כיצד משליכים את המשא על הקב"ה, דינו, גם אם לא נדע כיצד הסתיים הסיפור. אבל מתוך הסיים נוכל גם ללמוד, שמי שזוכה להגיע למצב שבו הוא משליך את הבעיות של על הקב"ה, זוכה הוא להיושע בישועה גדולה. במהלך אמירת התהלים הנרגשת של ר' מט"ס, התקבלה החלטה בלשכת השליט הטברייני לשלוח שוטרים לביתו של היהודי כדי לברוק ביסודיות את תוכן ההלשנה. עצם הברדיקה הייתה משוללת כל הגיון, שכן השלטונות הטורקים נהגו בהלשנות על יהודים להסתפק בהצהרה של 'הדברים אינם רחוקים מן המציאות' כדי להטיל את הנחשד לבור הכלא ולהפילו כגרוע שבפושעים. אך הפעם חרגו לגמרי מהרגלם ושיגרו שוטרים מיוחדים שיבדקו את ההלשנה לעומקה. והנה, דקות ספורות לפני שהגיעו השוטרים אל הבית, התנגלו לפתע כמה חבילות ענק של תבן אל פתחו של המרתף בו נמצא הי"ש. אשתו של ר' מט"ס ביקשה להחזירן למקומן, אך לא הצליחה להרימן מכובד משקלן. השוטרים שהגיעו לבית תודרכו מראש היכן ממוקם המרתף. מפקד החוליה פסע בצעדים בטוחים ישירות אל היעד, מרתף הי"ש, אך לפתע נתקל בחבילות עצומות של תבן, שחסמו את פתח הכניסה אל המרתף. המפקד פנה בזעף אל פלוגת השוטרים ואמר: "מי שטוען שבמקום זה יש מרתף של י"ש, אינו יודע פרק בהלכות אחסון יין שרף. אין לו אפילו מה לברוק! התבן מטבעו מזיק ביותר לי"ש, ואין כל הסתברות ולו הקלה ביותר שבמקום זה נמצא המרתף שבעטיו הגענו לכאן?" אמר בפסקנות. המפקד הורה לשוטרים לעזוב מידית את ביתו של ר' מט"ס. הוא דיווח על הממצאים לממונים והללו הסכימו עם השערתו ההגיונית. הם ביטלו את כתב האישום נגד ר' מט"ס, ולא זו כלבד, אלא החליטו להעניש קשות את המלשין הנבזה שהעז לדבר סרה על אדם חף מפשע... (ניצוצות)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

המקנא והחמדן: שניהם עיניהם רעה בשל אחרים. (כתר חוכמה)
אין הטבה, אלא זו שלא תצמח ממנה רעה לאחרים. (רבי ישראל סלנט)
אל הצדיק אף רחוקים מתקרבים, ומן הנבל מתרחקים אלף הקרובים. (דרכי החיים)

מהתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

**יומא דהילולא של מרן בעל הישמח
משה הרה"ק רבי משה טייטלבוים
אבד"ק אוהעל זי"ע בן הר"ר צבי
הירש כ"ח תמוז (תק"ט)**

גדל שקידתו והתמדתו ורב לימדו אין להעריך, דעת אנושי לא יוכל להבין איך היה בכח בר אינש ללמוד ולהבין ולזכור כל כך, כפי אשר מצאו בפנקס קטן אשר בו נרשם ונכתב בכתיב"ק, שקבע לו חוק ללמוד בכל יום ויום ובכל לילה ולילה: תנ"ך עם כמה וכמה מפרשים; מדרש וילקוט; ש"ס למיגמר ולמסבר; רמב"ם וטור ושולחן ערוך; ספרי שו"ת; ספרי חקירה מורה נבוכים, וכדו'; זוהר וכמה וכמה ספרי קבלה. כל זה היה שגור על לשונו הקדוש בעל פה, קשה לצייר שיוכל איש לכלכל דברים רבים כאלה ביום אחד, ובנוסף לכל זה היה ענינו פקוחות על כל תהלוכות העיר שינאווע והקהילה בכלל ובפרט, כאשר נמצא עוד היום בק"ק שינאווע כמה תקנות טובות שתיקן.

וכל זה מתוך דוחק ועוני, כי הוא עיר קטנה, ולא הספיקו לו לחם חקו, אך הוא הסתפק במועט וקיים התורה מעוני, וקיבל הכל באהבה, והוסיף להרבות עוד בסיגופים והיה יושב בתענית כמה ימים רצופים.

אשתו הרבנית הצדקת ע"ה, בראותה כי תש כוחו מאד לסיבת התעניתים, התחילה להפצירו לבל יוסיף עוד להתענות כל כך. ולא נתן לבו לדבריה. ויהי כדברא אליו יום ויום ולא שמע אליה, עשתה בהשכל למען תמנע אותו מהתענית. היא ידעה כי רוב מעשיו הוא עושה בהצנע לכת ואינו רוצה בשום אופן שיתגלה לשום איש. אי לזאת פתחה פיה בחכמה, ואמרה לכל איש אשר בא לפתח אהל משה לבקש דבר ה', הניחו לו להרב כי הוא יושב היום בתענית, ותש כחו מאוד לדבר עם אנשים. כן עשתה בחפץ כוונתה, ביודעה כי לא יחפוץ שיתפרסמו מעשיו הקדושים, ובוזה תכריחהו למנוע מזה. ואכן חפץ לבבה הצליח, וחדל מהתעניתים, כי לא יכל לסבול אשר יתפרסם מעשיו הקדושים.

ואמר בעצמו לעת זקנתו, שהוא מחזיק לה טובה על זה, כי כך נתוסף בו כח בנערותו, וזה עומד לו עתה בזקנתו לעבוד את ה' בכל כוחו, ולו היה ממעט עוד יותר בסיגופים בילדותו, היה גופו יותר חזק וממנח בעת הזקנה לעבודתו ית"ש.

על מה זעק ההייליגער מנחת אלעזר ממונקאטש זצוק"ל

לאיזה דרגה אפשר להגיע באהבת ישראל

דודי זקני הגאון הצדיק רבי אברהם חיים ברים זצ"ל מצדיקי ירושלים סיפר סיפור מדהים, על הסבא קדישא ההייליגער אהבת ישראל מויזניץ זי"ע, הרבי הקדוש רבי ישראל בן הרבי הקדוש רבי ברוך, [שהיומא דהילולא קדישא שלו הוא בב' סיון, נסתלק בשנת תרצ"ו]. דהנה חמיו הגאון הצדיק רבי ישראל טויסיג זצוק"ל הרב ממאטערסדורף, היה פעם במעיינות המרפא קרלסברד באותו זמן ששהה שם גם ההייליגער רבי אהבת ישראל מויזניץ.

רבי ישראל טויסיג רצה לזכות לראות את התפילה של אהבת ישראל, ולשם כך הלך במיוחד באחד מן הימים בימות החול למעונו הק'. כשכנס אחזו אז באהבת עולם, וסיפר, דכשהרבי הגיע לסיום הברכה, "ובנו בחרת מכל עם ולשון, וקרבתנו מלכנו לשמן הגדול סלה באמת באהבה", ראו שהתעורר בקרבו כזה אהבת ישראל, עד שהוא עמד לפוג מהשתוקקות מגודל אהבת ישראל.

לפתע הסתובב מאחוריו, וראה יהודי פשוט שנראה כמו אחד מה"עמך", מגושם במראהו, ההייליגער אהבת ישראל רץ אליו, ושמו אתו ברוב אהבה וחביבה, ורק אז חזר למקומו וסיים את הברכה: "ברוך אתה ה' הבוחר בעמו ישראל באהבה".

(מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף פו, ב' סיון תשפ"ב)

המסירות נפש לתפילה של הרבי

נספר סיפור נורא מההייליגער רבי ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע, הרבי הקדוש רבי חיים אלעזר, בן הגה"ק רבי צבי הירש שפירא בעל הדרך תשובה, שנחטף מכלל ישראל בשנת תרצ"ז [היומא דהילולא קדישא שלו הוא ביום ב' סיון]. בסוף ימיו שכב על מיטת חוליו בבית החולים בפעסט, היה לו יסורים נוראים ותשישות נוראה, אך בכל זאת לא מנע את עצמו מעבודת התפילה, והמשיך להתפלל בקול חזק ובהתלהבות עצומה.

ביום אחד, ההייליגער מנחת אלעזר עומד לפני העמוד בחדרו, וכל כולו להבת אש, צועק ומתחנן אל ה' בתפלתו. פתאום נכנס ראש המחלקה וניגש אל הרבי, ואמר לו בהתנצלות, שהקולות שיוצאים מהחדר של הרבינער, מפריעים מאד לשאר החולים הנמצאים במחלקה, שחלקם ל"ע חולים מסוכנים. ההייליגער מנחת אלעזר ענה, שישתדל מחר להנמיך את קולו בהתפילה.

אמנם למחרת כשהגיע שוב זמן התפילה, לא עמד לו הכח לחסום את פיו, והתפלל שוב בלהבת אש ובקול גדול. שוב

הופיע ראש המחלקה, ואמר לו, שיש במחלקה חולה אנוש שסובל מאד, יש לו כאבים גדולים, והצעקות של הרבינער מפריע לו מאד.

ההייליגער מונקאטש'ער רב פרץ בבכי, ואמר לו מתוך נהמת לבו: "מיר טוהט אויך וויי, מיר טוהט וויי פארןאס שכינתא בגלותא, פארןאס משיח קומט נאך נישט, וועגן דעם שריי איד" - גם לי כואב, כואב לי מדוע שכינתא בגלותא, מדוע אין בן דוד בא, על זאת אני זועק.

(מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף פו, ב' סיון תשפ"ב)

התועלת בעשיית תשובה תמיד

הוד כבוד קדושת האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א סיפר, ששמע מהגאון הצדיק רבי יהודה'לע מדז'יקוב זצוק"ל, שהרבי הקדוש בעל העטרת ישועה מדז'יקוב זי"ע ועכ"ל, סיפר פעם באמצע הטיש: הייתי פעם בעיר ווינה, וראיתי פועל אחד שעוסק בנקיון הרחוב, שאלתי אותו מה תועלת יש במה שאתה מנקה את הרחוב, הרי תיכף אחרי זה הם מתלכלכים כבתחילה. והשיב לי, אדוני הרבי, אם לא היו מנקים את הרחוב כל כמה זמן, היה הלכלוך מגיע עד למעלה מהראש.

והנמשל מובן, שהגם שאחרי שיהודי עושה תשובה, היצר הרע מנסה להכשיל אותו לא עליכם לחזור לסורו, אבל על ידי שהוא לא מפסיק לעשות תשובה, לא מגיעים העבירות עד למעלה מהראש.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם יבמות דף פח, ו' טבת תשע"ה)

השבוע בדרך היומית (כתובות דף כד) נלמד בס"ד את דברי התוספות (ד"ה חד) "נגון הפשט וניתוח דברים הכשרים בזרים". ונספר על זה סיפור נורא: הרבי הקדוש מרן רבי יששכר דוב מבעלזא זי"ע גם לאחר שנתמנה לאדמו"ר מבעלזא והיה עסוק כל כולו בעבודת הקדוש וקבלת קהל, המשיך ללמוד שיעורים קבועים עם בניו ונכדיו בגמ' ומפרשים.

יום אחד אמר הרבי לבנו הרה"ק מבולגרייא ולנכדו הרב ישעיה זושא, שהיום מתחילים ללמוד סדר קדשים. הם התפללו מה היום מיומיים, וסיפר להם הרבי, שבלילה חלם שהוא עומד בבית המקדש ומכבדים אותו בהפשט וניתוח, ברגע הראשון תמה, הרי הוא זר ואיך מכבדים אותו בזה, איזה בושות היו לו אם לא היה זוכר שהפשט וניתוח כשרים בזר, ולכן הוא רוצה ללמוד בדוקא סדר קדשים.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם כתובות דף כד, ו' אדר תשע"ה)

כואב לי
מדוע
שכינתא
בגלותא

בשבת קודש פרשת נשא, שבת ערב מתן תורה, ניגשתי לעמוד לתפילת שחרית, תוך כדי ששרתי בא-ל אדון, "טובים מאורות שפרא אלהינו, יצרכם בדת בנינה ובהשכל, כח וגבורה נתן פהם, להיות מושלים בקרב תבל", האיר לי הבורא עולם ווארט שבשביל שום כסף לא אמכור אותה. הגמ' אומרת במסכת מגילה (טז): ליהודים היתה אורה ושמוחה וששון ויקר (אסתר ח, טו), אמר רב יהודה, אורה זו תורה. ועפ"ז חשבתי בחמלתה עלי לפרש, ד"טובים מאורות שפרא אלהינו", קאי על התורה הקדושה, טובים - איך טוב אלא תורה (אבות ו, ג), תורת הנגלה, מאורות - אורה זו תורה, האור שבתורה - תורת הנסתר, יצרכם בדת בנינה ובהשכל את ההייליגע לעכטיגע תורה, כח וגבורה נתן פהם, בתורה הקדושה, להיות מושלים בקרב תבל, שהעוסקים בתורה יוכלו למשול ביצר הרע שלהם בזכות לימוד התורה, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין (קידושין ל:). עוד "ל בקרב תבל, שהיהודי היושב בסוף הבית כנסת ולומד תורה בצניעא, מקבל כח עצום, שהמילה שלו משפיע לכל העולם, הלימוד התורה שלו מקרב אפילו יהודי הנמצא בקצה האחר של העולם.

(מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף ז, צ, סיון תשפ"ב)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי ברוך דוב פוברסקי שליט"א

איתא במדרש (קהלת רבה, א), "שמעת תורה מפי תלמיד חכם, יהי בעיניך כאילו שמעו אזניך מהר סיני", מרן הראש ישיבה הוא מגדולי ממתיקי התורה בדורינו, הראש ישיבה של הראשי ישיבות, צהלתו בפניו תמיד, אם רוצים לקבל חשקת התורה, צריך לבוא לשמוע שיעור ו"קאָך" רתיחא דאורייתא מהראש ישיבה. הלא הוא זקן ראשי הישיבות, "ראש ישיבת פונביז", בעל בד קודש, רבינו רבי ברוך דוב פוברסקי שליט"א.

בורא עולם זיכה אותי אתמול בלילה אחרי מעריב להתקבל לשיחה אצל רבינו הראש ישיבה שליט"א. הידידות והקשר עם משפחת פוברסקי נמשך כשבעים שנה, אבא זצ"ל רבי שמואל צבי למד בפונביז אצל אביו ראש ישיבת פונביז מרן רבי דוד פוברסקי זצוק"ל, שאהב את אבא אהבת נפש. בנוסף, סבא ז"ל רבי בנימין, היה גר בשכונת שתי בנינים ליד הראש ישיבה שליט"א.

אבא היה תמיד מספר לנו על הרבי שלו הגאון רבי דוד פוברסקי, וכך היה אומר, "הרבי שלי הראש ישיבה היה אדם השלם". וכראיה והוכחה על כך היה מספר סיפור נורא: הראש ישיבה היה לו שעה קבועה לפנות בוקר שהיה מגיע לישיבת פונביז ללמוד סדר מיוחד. יום אחד זה קרה, הראש ישיבה יצא מביתו לישיבה, כשהתקרב לישיבה, בחור אחד מהפנימיה שערב עליו כמה ימים קשים בישיבה, רצה להוציא קצת את הלחץ שלו. מה עשה, לקח את קערת ה"נעגיל וואסער" ופסע עם זה לכיוון הרחוב, לא פחות ולא יותר הוא התחיל לשפוך את כל המים על הרחוב, בלי להסתכל איפוא המים נשפכים.

רק לאחר מעשה, כשכבר נרגע במקצת, פקח את עיניו לוודא ששום איש לא ניזוק ממנו חס ושלום. ואז הוא פרץ בצווחה חרישית, אוי לי ואוי לנפשי, איזה ביש מזל אני, בדיוק ברגעים אלו עבר הראש ישיבה ברחוב! כדרכו תמיד לצעוד בשעה זו לישיבה לסדר לימוד לפנות בוקר, והמים נשפכו בדיוק עליו. הוא היה בטוח בלבו שיעוד בו ביום יסלקו אותו מן הישיבה, אך לתדהמתו הגדולה הראש ישיבה כלל לא הרים את עיניו לראות מהיכן המים מגיעים, מי העומד תחת זה, רק המשיך לצעוד ברוגע לישיבה, כאילו לא קרה כלום. זה סיפור נורא - היה אבא מסיים, ורואים בזה איך שהיה "אדם השלם, שלימות המידות".

באתי לראש ישיבה שליט"א להעניק לו את הספר החדש "מתיקות הדף היומי", הראש ישיבה לקח את הספר, ועיין ממושכות בגליונות, תוך כדי שהוא מחייך אלי ומודה לי עמוקות. לפני שהתחלתי לדבר עם הראש ישיבה בלימוד על "אתה הוא עקיבא, ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו" (יבמות טז), חיכה לי הפתעה מרגשת, אחד מבאי ביתו הקרובים של הראש ישיבה, אומר לראש ישיבה, הרב קובלסקי כתב מאמר מהראש ישיבה בגליון שלו, מתיקות הדף היומי, זה היה בגליון 8, ולא פחות ולא יותר, (אותו מקורב שחפץ בעילום שמו) מתחיל לצטט בעל פה את כל השטיקל תורה של הראש ישיבה שנכתב בגליון, (היום כבר אווזים ב"ה בגליון 126), המאמר ההוא נכתב לפני יותר משנתיים. כמובן הראיתי את המאמר לראש ישיבה מתוך הספר שהחזיק בידו, והראש ישיבה שמח מאד.

ברכותינו ותפילותינו הוא, שמרן ראש הישיבה יאריך ימים על ממלכותו - ממלכת התורה, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ויביא אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקינו במהרה בימינו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף נב, כ"ז ניסן תשפ"ב)

מרן ראש הישיבה שליט"א
מעין בספר החדש מתיקות הדף היומי

מקולמוסם של הקוראים

ונתינה מהאדם לקונו, וקרבות מסוג זה התחילו כבר מאז בריאת העולם מימות הבל, נח והאבות הקדושים. **הב' הוא קרבן שבא בעד כפרת חטא**, שהאדם החוטא מתבונן מה הוא היה צריך לעבור ממה שעושים לקרבן הבהמה ומזה חוזר בתשובה.

ולכן אפשר הדמחוקת בגמ' קאי בזמן שאין בית המקדש קיים, ולמעשה אינם חולקים כלל, אלא רצו להסביר מה הדרך להתכפר בימינו שאין ביהמ"ק קיים? והיות שעיקר הקרבן הוא הבעת מסירות הנפש והרצון שלנו למענו יתברך זה מתבטא בהקרבת הקרבן. אולם בימינו יש עצה אחרת כדחיזין שאמר ה' לדוד **"כי טוב לי יום אחד בחצרך מאלף"** [הכוונה שטוב לו להקב"ה יום אחד של לימוד של דוד מאלף קרבנות]. הרי שהתורה עולה בדרגתו ולכן בימינו האדם בלימודו יכול להתקרב אל בוראו. זה שאמר רבה שלמעשה היום לצעירנו בזבח ומנחה אינו מתכפר, אבל כן מתכפר בדברי תורה ואביי הוסיף ואמר שגם מי שאינו בגדר ת"ח יכול לעשות נחת רוח דוגמת הקרבן, על ידי מסירות נפשו לגמול חסדים עם הזולת.

ואסיים במעין הפתיחה: זכית ואצלך זה גמילות חסדים משולב בדברי תורה, ששניהם ביחד הם קרבן מיוחד שלך למענו יתברך, השי"ת יחנך ויצליח דרכך להגדיל תורה ולהאדירה.

מינאי מוקירך, אהרן רכניצר - גבעת זאב

בס"ד, יום שלישי פר' קרח

לכבוד הרה"ג ר' אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, מוכה הרבים בשיעוריו המתוקים בקול הלשון, ממש שפתים ישק, כה יוסיף ה' ויתן לך כח להגביר חיילים לתורה, ויתרבו השומעים והלומדים בסייעתא דשמיא.

ביום שני פר' קרח שמעתי את השיעור בדף קה ביבמות, וביארת בחידוש משלך, ואמרתי אל תמנע טוב מבעליו ואוסיף מחידוש שעלה לי תוך כדי שמיעה ממאמר שכתבתי בפרשת שלח שממנה עולים הדברים כדלהלן:

הבאת את דברי הגמ' (יבמות קה). "אמר רבה בזבח ובמנחה אינו מתכפר, אבל מתכפר הוא בדברי תורה. אביי אמר בזבח ובמנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בגמילות חסדים". נשאלת השאלה אם אינו מתכפר על ידי הזבח ומנחה, אלא על ידי גמילות חסדים או תורה, אם כן זבח ומנחה זה, למה לי? ואפשר לתרץ, דהנה אם נתבונן נראה שיש ב' סוגי קרבנות, הא' קרבן של הקרבה מעצמי לה' מחווה של רצון טוב

מאוצרות הפרשה

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל. הנועם אלימלך מבאר, שהצדיק הרוצה להמשיך השפעות על ישראל, צריך לחבר את עצמו עם שאר צדיקים, ולדבר עמם, דע"ז הם יסייעו אותו להסתים פי המקטרג מעליו בזכות הרבים, ובכך יוכל להמשיך ההשפעות על ישראל, מה שאין כן כשהוא לבדו, צריך כח גדול להשקיט לבדו את המקטרג לבל ישלוט בו. וזהו וידבר משה אל ראשי המטות, פירוש, שחיבר עצמו עם הצדיקים. לבני ישראל, כמו שבביל ישראל, כדי להמשיך להם השפעות טובות.

נקודה למחשבה:

מי אמר שהוריק ואשתך וחברין נבראו כדי לשמש אותך? אולי אתה נבראת כדי לשמש אותם! (הרבי הקדוש רבי חיים זאנוויל מריבניץ ז"ע)

מקדשי תיראו

פרשיות מטות - מסעי • תשפ"ב | עלון מס' 35

שיתיה ה' לנגדי....

הלכות והנהגות בהכ"נ

הדלקת נרות

נוהגין להדליק בהם נרות¹ לכבודן (שו"ע ס"ט). ונהגו להדליק קודם שיכנס אדם להתפלל משום דאמרינן בגמ' מקום שמתפללין בו בעשרה קדמה שכינה ואתיא, ועוד שכן היו עושיין במקדש (משנ"ב שם).

ומבואר בבה"ל (סי' תקי"ד ס"ה) דבליה יש מצוה בהדלקת נרות גם כשאין שם אנשים, דיש בזה משום כבוד. אמנם ביום כשאין שם אנשים מסתפק בזה.

נקיין

נוהגים בהם כבוד לכבוד ולרובצן (שו"ע ס"ט). ובספר המספיק לעובדי השם (לר' אברהם בן הרמב"ם) כתב, צריך להבטיח את בית הכנסת תמיד על ידי טאטוא ורחיצת רצפתו ומירוק קירותיו ומרבדיו באופן שתהיה יראת כבוד בלב מי שיראנו וישיים פעמיו אליו.

ומכל שכן שצריך להזהר שלא יהא הוא עצמו גורם ללכלוך, וכשיצוא מבהכ"נ לא ישאיר אחריו שום דבר שאינו מוסיף כבוד למקום, כגון טישו משומש, או כוס שתיה ריק, וכיוצא בזה.

¹ הנה לכאורה נראה דעיקר מצוה זו היא לדאוג שיהיה הבית הכנסת מואר, וא"כ אין זה דוקא ע"י נרות, אלא הוא הדין ע"י תאורת חשמל. אולם לפי הטעם השני דיש בנרות האלו דומיא דמקדש, י"ל דראוי להדליק נרות דוקא שיהיה כעין הדלקת המנורה. ואכן יעויין בדברי הכל בו (סי' י"ז), שמשם מקור טעם (זה) שהוסיף לכתוב ז"ל, ומצאתי בספר ילמדנו (מדרש תנחומא) בפרשת בהעלותך אע"פ שהקרבנות בטלו הנרות לא בטלו, שמעינין מהא שמנהג הקדש נהגו בהם, ושמענו שהקדמונים ז"ל נהגו בהם איטור גדול ואין מניחין להדליק מהן אפילו לכתוב או ללמוד (אכן עיין במשנ"ב סי' קנ"ד ס"ק נ"ד שמתיר להדליק ממנו לצורך ת"ת). הרי מבואר דס"ל דהנרות של בית הכנסת הם ממש במקום נרות המנורה שבמקדש, וזהו דקאמר המדרש דהנרות לא בטלו. ולפי זה ודאי דראוי להדליק בנרות דוקא, דומיא דמנורה (אמנם דע דהרמב"ן בפרשת בהעלותך פירש דברי המדרש הנ"ל דקאי לענין נרות חנוכה, ולא לענין נרות בהכ"נ).

ויש לציין גם למה שכתב בכד הקמח (לרבנו בחיי, ערך בהכ"נ) ז"ל, חייב אדם להדליק נרות בבית הכנסת לפי שהמקום הוא מיוחד לתפלה שהיא מפעולות הנשמה והנשמה נמשלת לנר שכן אמר שלמה ע"ה 'אור צדיקים ישמח' (משלי יג, ט), ועל כן הנשמה נהנית ושמחתה מרובה באותה האור ומתרחבת ומתפשטת באותה שמחה, לפי שהאור מינה וכל מין הוא מתקרב אל מינו ונהנה, ומתוך שמחתה עובדת את השי"ת בשמחה, כי אין שלמות העבודה אלא בשמחה. ומכאן טעם להדלקת המנורה במשכן ובמקדש על דרך הפשט. ואע"פ שזה אור גופני ועצם הנשמה אור שכלי, מ"מ מציינו כי נשמת האדם מתלבשת שמחה וחדוה לקראתו והיא מתעוררת בסביבתו אל העבודה בשמחה, ולכן הזהיר ז"ל להדליק נרות בבהכ"נ. עכ"ל. ולדבריו ג"כ אפשר דבעינן לזה שלחבת של אש דוקא ולא מהני ליה אור החשמל.
(משכנותיך ישראל)

יראת הרוממות

פנינים נפלאים בחומרת קדושת בהכ"נ

הוועד שאמר רבי ירוחם ליוצאי-גרמניה

לפנינו סיפור מרתק על מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל שהשבוע יחול היארציית של רבינו, הסיפור הובא בבטאון קול ברמה מכלי ראשון, מפי הרה"ג רבי מתתיהו גודלבסקי, העומד בראש מוסדות 'קרן הילד'.

לפני כ-25 שנה השתתפתי בחתונת קרוב-משפחתי, שהיה גם קרובו של מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל. בני המשפחה סיפרו שהגר"ש הביע את רצונו להשתתף בשמחה, ושאלוני האם אני מוכן לגשת למעונו ברחוב חנו 10 בשכונת מאה שערים, ולהסיעו אל אולם-השמחה.

כמובן שהסכמתי לכך, ונסעתי מיד כדי להביא את מרן הגר"ש. משכנס פוסק-הדור לרכב, התקהל מסביב ציבור גדול, ובעיקר ילדים ונערים, שביקשו לחזות בפניו של הרב אלישיב. הקהל היה כה רב, עד שלא יכולתי להתקדם בנסיעתי.

ממראה-פניו של מרן זצ"ל אפשר היה לראות שהוא אינו מרוצה מההמולה המתרחשת מוחץ לרכב. לרגע העזתי פניי, מספר הרב גודלבסקי, ופניתי אל מרן ושאלתי אותו: 'האם מותר לי לומר לרב דבר-מה? ומרן השיב: 'אדרבה'.

פתחתי פי וסיפרתי שמרן המשגיח רבי ירוחם זצ"ל נהג לומר וועד מיוחד לבחורים שהגיעו מגרמניה. כששאלו אותו מדוע ולמה הוא נוהג כך, ובשל מה זכו יוצאי-גרמניה ליחס המיוחד הזה, השיב המשגיח ואמר:

בקהילות ישראל בפולין ובליטא נוהגים שכאשר מובילים את ספר התורה מההיכל לעבר בימת-הקריאה, הילדים עולים אחרי הספר אל הבימה זה מוריד את הכתר וזה מוריד את המעיל והשלישי נדחף לזכות להוריד את החגורה, אבל כל זה נעשה לכבודה של תורה, כדי להראות את חיבתה בפרהסיא ולעיני-כל. והילדים שואבים מכך יראת-שמים ואהבת-תורה.

לעומת זאת, המשיך רבי ירוחם, בקהילות ה'יקיות' בגרמניה, המתנהלות על פי 'סדר' ומשטר מדויק, לא נוהגים כך, אלא כאשר יוצא ספר התורה מההיכל, ומובל אל הבימה, הילדים לא מורשים להידחק ולעלות לבימה. הם מנשקים את הספר, וחוזרים למקומותיהם. כל זאת כדי למנוע את הצפיפות סביב ספר התורה.

דבר זה, הוסיף רבי ירוחם, מונע מצעירי הצאן בגרמניה לספוג את אוירת היראה המפעמעת בקהילות פולין וליטא. וכדי 'להשלים להם את החסר', אני אומר בפניהם וועד מיוחד במהלכו אני מתבל את דבריי במוסרי-יראה ואהבת-תורה.

כל זה סיפרתי למרן הגר"ש בעת שהילדים והנערים הרבים התדפקו והתרפקו על חלונות המכונית שלי, מספר רבי מתתיהו גודלבסקי, ואז הוסיפתי ואמרתי:

אם רבי ירוחם מסר וועד מיוחד לתלמידיו יוצאי-גרמניה כדי להשלים להם את הפער הקיים בינם ובין יוצאי פולין וליטא שהיו משוגעים באהבת-תורה בשל הכרכורים שכרכו סביב ספר התורה, אם כן גם מה שמתרחש עתה מסביב לרכב מספיק את צעירי הצאן באהבת-תורה, בהיותם מפזזים ומקפצים סביב ספר-תורה חי, בדמותו של הרב שליט"א - - -

אם לרגע חשבתי שמרן הגר"ש יכעס או יקפיץ עליי מאחר שהשויתי אותו לספר תורה חי, הופתעתי ושמתחי מאוד לראות שעל-פניו של הרב אלישיב התפשטה נהרה-של-אור מיוחדת במינה!!! לידע ולהודיע, שמעתה הוא 'מסכים' שהצעירים יתאספו מסביב למכונית, ויביטו בו!!!

לא אשכח את הניחוח האור הריי היא שנראתה על פני מרן זצ"ל, בשומעו את דבריו של המשגיח רבי ירוחם. עד כאן הקפה ראשונה.

4 שנים מאוחר יותר התקיימה ברמת אלחנן הלווייתת של הרבנית ע. ש. זילברשטיין ע"ה, ואביה הגדול הגיע לרמת אלחנן. משהגיעה המכונית שבה נסע אל בית הכנסת המרכזי התקבץ מסביבה קהל רב מאוד, והרה"ג רבי דב ישראלזון שליט"א ניסה, לשווא, להרחיק את האנשים.

לפתע יצא מהמכונית רבי אריה אלישיב שליט"א, יד-ימינו של מרן זצ"ל, ואמר
<<<<<<<<<<

להגר"ד ישראלזון: 'לא נורא, אינך צריך להרחיק את הצעירים מהרכב. שבא מְּשֶׁה לעשות זאת!!!'

וכך סיפור לאור-מכן הנכדים, הרבנים-הגאונים הנ"ל, להרב גודלסקי, שלאחר ששבא שמע ממך את המעשה על רבי ירוחם, הוא התרשם מאוד מדברי-האמת הללו, ושינה את התייחסותו למעמדי-כבוד-התורה שנעשו סביבו. אם הדבר תורם לאהבת-תורה בקרב הצעירים, מוכן גדול-הדור להקריב למען זה גם את ענוות-התום שלו... עד כאן הקפה שנייה.

השלב השלישי של הסיפור, מספר הרב גודלסקי, התרחש כמה שנים לאחר מכן. היה זה בראש השנה, בעת ה'תקיעות' בבית הכנסת המרכזי. כשהחלו לתקוע, מיהר הבן הקטן שלי שהיה אז בגיל 3 לעלות אל בימת ארון הקודש כדי לראות מקרוב את קיום מצוות תקיעת שופר.

ברם, הגבאים - בהוראת המרא דאתרא שליט"א - אסרו על הילדים לעלות לשם. היה זה מכוח התקנה של המרא דאתרא שתיקן שילדים לא יעלו אל הבימה. הבן שלי חזר מאוכזב למקומו.

ממשיך הרב גודלסקי לספר: ניגשתי אל הרב שליט"א, וסיפרתי לו את המעשה ההוא עם חמיי, מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, והוועד שאמר רבי ירוחם ליוצאי-גרמניה וכו', ואמרת שאולי כדאי לאפשר לילדים לעלות אל הבימה רק בזמן תקיעת שופר, שכן המחזה מכניס בליבם יראת שמים טהורה, ומיד לאחר מכן ישובו הילדים למקומם.

הרב שליט"א אכן הסכים לכך, ומאז נהוג בקהילתנו שבזמן התקיעות מורשים הילדים להיות על בימת ארון הקודש.

וכיון שסיפרנו את כל הנ"ל, נוסיף שבזמן שהרב גודלסקי סיפר לנו את הדברים, נוכח במקום גם מייסד בית הכנסת ברחוב אורליאן 2 בנוה אחיעזר, שסיפר על המנהגים בבית הכנסת שלו שתוקנו כדי לשמור על נקיין ומקום, על הסדר המופתי באוצר הספרים, על שלימות הריהוט, והכל כדי לְשׁוֹזוֹת לבית-מקדש-המעט מראה נאות, מסודר ונקי.

בבית הכנסת שלנו, בו מתפללים מאות בני תורה, הוא מספר, אין מצב כזה שילדים עולים על ריהוט, ספסלים ושולחנות. אנחנו משתדלים להטמיע בקרב כל המתפללים את המסר שבית-כנסת אינו נופל בחשיבותו מכל טלון של בית פרטי, וכמו שכל אחד מקפיד שהילדים שלו לא יטפסו על הריהוט בסלון-הבית, כך באותה מידה - והרבה הרבה יותר מכך - צריך לחנך את הילדים שלא לטפס על ריהוט בית הכנסת.

הזדמן לנו לאחרונה לבקר בבתי כנסת מפוארים שההוד וההדר היא המילה הנרדפת שלהם, היכלי קודש שכל-כולם משבחים ומפארים ליוצרו יתברך ויתעלה, ולבד מהפאר החיצוני המתבטא בקירות-השיש ובנברשות המוזהבות המוסיפות חן והדר לבית האלוקים, אי-אפשר למצוא על הרצפה ובכל קומות הבנין פיסת נייר כלשהי. אין דבר כזה. היכל נקי ומצוחצח.

מצב זה יוצר גם בקרב הילדים המסתופפים בצילן של הקהילות ההן, קשר בלי-גינתק לבית המדרש. הם מרגישים בו את הבית

הפרטי שלהם, ועד שייבנה בית המקדש בירושלים עיר הקודש, הם רואים בהיכלם זה את בית המקדש הפרטי שלהם.

וכשאדם, ועל אחת כמה וכמה כשמדובר בילד קטן, מרגיש קשר כה הדוק לבית הכנסת, הוא גם יקבל ממקום זה את כל ההשפעה הדרושה לו וישאב מארבעת כתליו קדושה ויראה אמיתית. ואז גם תתייתר מאליה הדרושה לא לדבר בבית הכנסת.

החיצוניות משפיעה תמיד על הפנימיות. במיוחד בדור חיצוני שכמונו... אז נכון שלשם כך לא צריך לבנות בית כנסת חדש ומפואר, אבל כן צריך להקפיד על נקינות של בית מקדש המעט, וברור שלא נורא אם גם יתקינו פה-ושם מתקנים-של-יופי כמו נברשות וכו'. יש בכך לא רק משום 'זה קרל ואנוהו', אלא סיוע בפועל לשמירת קדושתו וכבודו של בית הכנסת.

יש מקרים שמזדמן להיתקל בניירות וסתם שיירי-לכלוכים המתגוללים לרוב על רצפת בתי הכנסת. כמה יהודים יטריחו את עצמם להתכופף אל הקרקע ולהרים את הנייר, את ה"טישו" או את יתר הכלכלים המכערים את בית אלוקינו?

והלא אם היה נייר זה מוטל על ריצפת הסלון שלנו, וכי לא היינו מתאמצים להרימו ולהניחו בפח האשפה?! הרי לא היה זה עברונו כלל בגדר מאמץ, כי הימצאותו של הנייר בסלון מקלקלת לנו את פני הבית ומכערת את הנוף המצוחצח.

אבל כשמדובר בבית כנסת, כאן כבר מתחילים התירוצים להשפיע עלינו כדי שלא נתאמץ להעניק לבית-מקדש-המעט את כבודו המגיע לו. הרי עוד מעט יגיע המנקה שמתפקידו להרים את כל הניירות, ומדוע שאני אעשה זאת במקומו? הרי לשם כך הוא מקבל משכורת! וכיצא באלה, תירוצים מתירוצים שונים, שאין בינם ובין החובה האמיתית המוטלת על האדם, ולא כלום.

הבה נהרהר קמעה; בתקופת החורף יוצרים הגשמים בוץ בחוצותינו, וכשאדם נכנס לביתו, הוא משתדל לנקות את נעליו ומגפיו מהבוץ שהצטבר עליהם בלכתו ברחוב.

הלא לא יעלה על דעתו של אף אדם מן הישוב להיכנס בנעליים שכאלה אל תוך הבית ולטנף את החדרים הנקיים בבוץ וברגבי עפר. הכל טוב ויפה.

אבל כשיהודי מגיע באותם נעליים ובאותה מידה של טינוף ולכלוך לבית הכנסת, לא תמיד הוא יעמוד בחוץ ויקנח את מגפיו הלוך וקנח, אלא ייכנס עם כל הבוץ, ובתוך זמן קצר מאז החל הגשם לירד, נראה את רצפת בית הכנסת טובעת במעטפת של מים ובוץ.

ואיפה כבודו של בית אלוקינו? הלא כשם שהגנו מקפידים שלא להיכנס בצורה כזו לביתנו, ועל אחת כמה וכמה שלא היה עו לה בדעתנו לטנף את ארמונו של מלך בשר ודם, וכאשר מזדמן לכל אחד מאתנו להיכנס לשכנה מפוארת של אישיות פלוגית, אנו מצחצחים את נעלינו ובגדינו פעם אחר פעם, כדי שחלילה לא יאשימו אותנו בטינוף הרצפה ונעורר בכך את זעמו של היושב שם! - ואם כן כיצד אנו מעיזים להיכנס כך בשעריו של בית הכנסת ובית המדרש?

הלוואי והיו לנו עיניים לראות, ולב להרגיש, את גודל קדושת בהכ"נ.

ועל נבלאותיך סיפורי ישועות בזכות שמירת קדושת בהכ"נ

100.000 במקום 3.000.000

עד שחכתה לו הודעה בתא הקולי, קולו הגס של השליח ואימיו נשמעו שם בבירור. אוי ריבוננו של עולם! מה עושים כאן?! הייאוש תפס את כל ישותו, הוא נפל על הכורסה ובהה אל הגג, וחשב לעצמו אשב כאן ואחכה עד ש'הם' יבואו ויקחו אותי... לאחר כמה שעות התאושש ואמר לעצמו, אם הם רוצים לחסל אותי אין זה אומר שבינתיים אני לא יכול לנהל את החיים שלי. ביום מן הימים הופיע אורח בבית הכנסת, רבי מאיר מיכאל גרינוואלד שליט"א

שוב נפל שלמה על הכורסה, אבל הפעם כדי לעכל את הבשורה הנפלאה.

נעמד לאחר התפילה כדרכו בקודש, והתחיל לחזק בענין קדושת בית המדרש. אך סיים ר' מאיר מיכאל את דבריו, נשמע קול מפינת בית המדרש: מורי ורבותי! פיקוח נפש! גם שלמה עצמו לא שם לב ברגע הראשון שזה הקול שלו, אבל עד מהרה התאושש ותיאר בקצרה את ההסתבכות שלו עם המאפיה, ואיך שחייו עומדים בסכנה. ופנה עליהם בהכרזה: ידידי, אנא למעני ולמען משפחתי קבלו על עצמכם שלא לדבר בעת התפילה. כמוכן הציבור הנרעש קבלו על עצמם פה אחד, ועד מהרה הובא דף וכולם חתמו על זה. כמה ימים עברו ופשוט לא להאמין, על קו הטלפון נשמע קולו הגס של 'ההוא', והוא אומר: החוב שלך עומד כיום על 3,000,000 דולר אבל אנו זקוקים דחוף לכסף, ואם היום עד עשר בערב תשיג סך 100,000 דולר נמחק את כל החוב... כמה??? מאה אלף... שוב נפל שלמה על הכורסה, אבל הפעם כדי לעכל את הבשורה הנפלאה. מי שמע כזאת הנחה מהמאפיה??? עד מהרה התקשר שלמה לחבריו מבית המדרש, ובמירוץ נגד השעון הושג הסכום עד השעה היעודה.

(מתורגם מגיליון 'קדושת ביהמ"ד')

מעולם לא הכניסו לו עסקיו של שלמה מליונים, אך הוא דוקא נהנה מהיצריות הייחודית שלו. הוא היה נושא עם זה ונותן לזה, יוצר קשרים עם סוכנים, והיכרות עם קלינטים מתחלפים. בקיצור, פעילות מלאה חיות. הדייל הנוכחי גם התחיל כך, פעילות מרובה, סוכמי כסף עוברים מיד ליד, מהבנק למוכר, מהמתווך לבנק, הכל רוחש. רק פרט קטן אבל קריטי היה חסר במידע שלו, הסוחרים לא היו אלא אנשי העולם התחתון, שמצאו בו קרבן להעשיר את קופתם. בהתחלה הכל דפק טוב ויפה, אבל לאחר כמה שבועות משהו התחיל להריח לא טוב. קרני השמש שנראו מחייכות בשלל צבעים זוהרים, התחילו להיראות כשיניים טרופות... על הסחורה שכביכול היה אמור להגיע, ברור שהוא אינו חולם, לא היה ולא יהיה כזה דבר. אבל החובות חיים וקיימים, לא הלוואות בגמ"ח, אף לא חובות לבנק, אלא למאפיה! מחובות אלו אי אפשר להשתמט, אין הסדרים, וגם לא יעזור שיברר לקצה העולם. החוב התחיל

בכמה מאות אלפים, אבל עד מהרה 'הם' יידעו אותו ב'תנאי ההלוואה' שלהם עם תכנית הריבית המפלצתית, המכפיל את עצמו בתדירות איומה וצומח ועולה. בניסיון להעריך את מצבו התיישב שלמה וניסה לחשוב אל מי הוא יכול לפנות לעזרה, היכן הוא יכול לגרד הלוואות כדי לסתום את הבור אשר ליעו נפער והולך מיום אל יום. הוא ניסה להיזכר בחברים משנות נעוריו, לגרד מזכרונו עוד אי אלו מכרים. אך ככל שעברו הימים ראה כי רחוק הוא מאד מפתרון, גם ההערכה האופטימית ביותר לא קרבה אותו אל הסכום. ובניתיים זה גדל והולך. מפעם לפעם הוא ניסה להתנחם במחשבה כי 'הם' יסכחו ממנו,

ניתן לקבל את העלון במייל m6797476@gmail.com נשמח לקבל כל הערה והארה בנוגע לעלון כמו כן נשמח לקבל מאמרים, רעיונות וסיפורים בנושא קדושת בהכ"נ בכתובת הנ"ל. העלון יוצא לעילוי נשמת הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל בן יבלחט"א ר' צבי שליט"א בלט.

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

שיעור מס' 100 פר' מטות תשפ"ב

"שלוש תקיעות"

לשיעור השבועי, שיעור המאה, שמרתי סיפור מיוחד ומעניין על יהודי בן עליה גדול שעבר מאה שערי ייסורים ומברך עליהם בשמחה מאה ברכות, רגע לפני הירידה לפרוס בקשה משפחתו לא לפרסם כעת את הסיפור המוזק. כמובן שהשיעור נגנז.

נזכרתי כי השבוע יום ההילולא של הרבי משטפנשט, רבי אברהם מתתיהו בר' מנחם נחום זיע"א, אשר לפני למעלה מעשרים שנה בשלוש פעמים שונות, זכיתי בזכותו לראות במוחש ישועה ומוצא על טבעי ממציבים בהם חשתי כאילו "תקוע",

רבינו מביא מדרש תנחומא בפרשתנו: "נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים" - "למדנו רבינו כמה תקיעות תוקעין בערב שבת כדי לבטל האדם מן המלאכה, שנו רבותינו שלוש תקיעות... שואל רבינו: "ומה ענין תקיעות ערב שבת עם מלחמת מדין?"

תקיעה ראשונה: באותם ימים שמשתי בקודש כמנהל בת"ת "מסילה בערבה" בירוחם. בתקופה הראשונה גרנו שם כל המשפחה ולאחר שנתיים חזרה משפחתי לגור בביתר כשאני ממשיך בניהול הת"ת שם, עקב המרחק נאלצתי לשהות בירוחם ברוב ימות השבוע וחזרתי לביתי בביתר בסופי שבוע. הייתי סוג של "אבא של שבת". ידידי הרב צבי פרידלנד שליט"א מנכ"ל המוסדות, ביקש שאמשיך שם וסיפר לי את התנאים מעל ומעבר, אך מנגד לב"ב היה קשה להמשיך בצורה כזו. חלפה לה שנה נוספת ובחדש סיון התייעצתי עם מו"ר פוסק לי לעזוב בירוחם, ולחפש ניהול ת"ת קרוב לביתר. התעניינתי בהצעות ניהול חדשות. הלכתי לראיונות אך שום דבר לא הגיע לכלל סגירה. הגיע עת סיום שנת הלימודים בירוחם ז' באב, תכננתי לחזור לקראת ערב לביתי בביתר, אך הרב פרידלנד ביקש ממני כי אשאר עד למחרת בבוקר, כדי לראיין תלמיד מהעיר דימונה שמעוניין להיכנס לת"ת לשנה"ל. קבענו את הריאיון לשעה 10 בבוקר. בשעה היעודה התקשרו ההורים מדימונה שהם נאלצים לאחר בשעתיים. הסכמתי להמתין להם בסבלנות, לאחר הריאיון, קרוב לחצות היום, בעודי יושב במשרדי ובודק בדיקה אחרונה במגירות האם שכחתי משהו, במצלל הנייד שלי. על הקו הרב שלמה ברינגר מהנהלת ת"ת "שערי דעת" ברמות א' בירושלים. אצלם הרואיינתי לעבודה לפני תקופה. הוא שיתף אותי כי מנהל הת"ת הרב י.ב. הודיע להם אמש כי במהלך השנה הקרובה יאלץ לעזוב את משרתו, וכדאי שכבר כעת יכניסו מנהל חדש לחפיפה. משכך, הם החליטו לסגור אותי מידית. קבענו להיפגש לחתימה מיד אחרי התענית. התקשרתי לרעייתי וסיפרתי לה את הבשורה הטובה. לתדהמתי, כמעט נעתקה נשמתה: "אני לא מאמינה" היא מספרת שכיון שעזבתי מקום עבודה מסודר בגלל הקושי שלה, הרגישה אחריות יתרה לכך.

היא זכרה בערגה את הישועה שסופר על סבא רבה שלה, רבי שלום שכנא שגולד מברכתו של הרבי משטפנשט. כשנסעו ההורים להודות לרבי על לידת בנם, נפל הילד בלא משים לב מזוחלת השלג, ועדת זאבים הקיפה אותו לחממו עד להגעת הוריו. ומשהגיעו לרבי שאל אותם, בלא שהספיקו לספר דבר: "מה אתם אומרים על הזאבים שלי?"

משכך, נסענה ביארצייט לשם, וביקשה עבורי שאקבל משרת ניהול חדשה, מכובדת וקרובה. היא התבקשה שאקבל עבודה לפני שאסיים את עבודתי הקודמת בירוחם!!! כך התרגשה מאוד לשמוע שתפילתה נענתה, ורגע לפני עזיבתי קבלתי את המשורה החדשה כבקשתה.

לשאלת רבינו: "מה ענין התקיעות בערב שבת למלחמת מדין?" מוכיח רבינו כי בשונה משאר המלחמות בהן השתמשו בחוצרות להריע ולהתפלל לקב"ה מפחד המלחמה, כאן במלחמת מדין לא היה פחד, כפי שנראה בהמשך, ובאם אין פחד, משום מה התורה צוותה לקחת חוצרות? אלא ודאי שבאלו החוצרות היו צריכים לתקוע שם בהכנסת שבת, והחוצרות הן לצורך שלושת התקיעות בערב שבת. ומשום הכי בעי במדרש כיצד הן אותן התקיעות.

תקיעה שניה: ב"ב הבטיחה שאם נקבל את המשורה המבוקשת נחזור לשם להודות, כך שביארצייט בכ' תמוז שנה לאחר מכן, נסענו יחד השכם בבוקר לציון בנחלת יצחק. באותם ימים הייתה לי בעיה קטנה עם מלמד שכששלעצמו הוא היה מצוין, אך היה לו קשה להסתגל לסגנון הניהול שלי, ומשום כך התברר לי כי הוא מממיר את שאר הצוות. שוחחתי עמו פעמים רבות אך משהו פנימי הציק לו ולא נתן לו מנוח, והנזק מפעולות שעשה היו רבות ומוכחות. התייעצתי עם מנהל וויתק משכמו ומעלה אשר ייעץ לי מניסיונו כי מלמד מהסוג הזה חייב להיות במקום שהמנהל הגיע לפניו, ולא, הוא תמיד ירגיש ממורמר: "תנסה להגיע איתו להבנה למצוא מקום חילופי, זה יהיה לשניכם טוב". שוחחתי עם המלמד בגילוי לב. הוא הסכים עם המהלך ואמר כי לו ימצא מקום טוב, קרוב למקום מגוריו, הוא יעבור בשמחה. הבעיה שכעת באמצע תמוז, המשרות הטובות לשנה"ל

ברובן סגורות, ובמקביל אין באפשרותי לוותר עליו בלי להביא מלמד מצוין בדומה לו. משכך שפכתי שם שיח אצל הרבי משטפנשט ובקשתי כי יסדר את העניין על הצד היותר טוב. עוד באותו יום נכנס למשרדי אברך מחי"ק ומאיר פנים. מששאלתי לשמו ומקומו ענה לי כי הוא פלוני מרמות פולין. תיארתי לעצמי שהוא רוצה לרשום ילד אך ידעתי שעקב רישום יתר לא אוכל לקבלו, היה לי חבל להוריד את החי"ק ממאור פניו. לכן המתנתי והצעתי לו לשבת. התחלנו לשוחח. התברר שהוא מחנך מוצלח בכתה נמוכה בעיר מרוחקת, ומעונין ללמד בכתה גבוהה יותר כאן בסמוך למקום מגוריו. אישיותו הקסימה אותי. הייתה לי תחושה כי מצאתי מלמד כלבבי. אמרתי לו כי בכיתות הגבוהות אין צורך כרגע, אבל הבנתי כי גם לכתה נמוכה יותר הוא יסכים. סיכמנו לעמוד בקשר. התקשרתי למנהל שלו שאכן אישש שמדובר במלמד משכמו ומעלה, ואמר כי הסכים לשחרר אותו בכאב לב כי הוא מבין את הקושי שלו לדדות בכל בוקר שעה ארוכה בפקקים מעיר לעיר, אך הוא הוסיף: "לו תמצא לי מלמד מוצלח במקומו- אשחרר אותו בשמחה". שיתפתי את המנהל בכנות ובגלוי לב בסיפור דלעיל, עם המלמד המוצלח שגר בסמוך ונראה לת"ת שלו. עוד באותו יום סידר לנו הרבי משטפנשט זיע"א עסקת חליפין נהדרת לשמחת כל הצדדים: המלמדים, התלמידים, ההורים ואפילו המנהלים בשני המקומות לאורך תקופה ארוכה שנים.

ומדוע לא היה פחד במלחמת מדין כך שהצורך לשימוש בחוצרות היה רק לתקיעות השבת? מסביר רבינו ע"פ היסוד המובא בש"ך שבמלחמת מדין לא היו צריכים כלי זין ולא ציווה הקב"ה אלא: "ויהיו על מדין", כלומר: שיתראו למדיינים להראות כאילו באים בדרך טבע, אבל המלחמה תהיה נעשית מאליה, כך שלא היה צורך לפחד כלל. ולכן, מדייק רבינו בשונה ממלחמות אחרות שאסור להתחילן שלושה ימים קודם השבת, כמובא בב"ב בשם הרי"ף והרמב"ם, כי הפחד בג' ימים הראשונים הוא גדול ומונע את עונג השבת, משא"כ כאן במלחמת מדין לא היה פחד כדברי הש"ך דלעיל, ולכן מדייק רבינו מהמילה: "צרו"ר" אפילו בשבת, ומכיוון שמלחמה זו התנהלה בשבת היו זקוקים שם לחוצרות עבור שלוש התקיעות בערב שבת, ולכן מקשר המדרש בין הלכות התקיעות לבין מלחמת מדין.

השחרור מהתקיעה השלישית ארע שנה לאחר מכן. את מבנה הת"ת ברמות א' חלקנו עם ביה"ס לבנות "תבונות יעקב" שני המוסדות קשורים לקהילת "שערי תבונה" בנשיאותו של הרה"ג רבי ישראל גואלמן שליט"א. הבניין חולק בחצרות וכניסות נפרדות. עקב הגידול בשני המוסדות החליטו בעיריית ירושלים שהבניין מוקצה לבית יעקב, לכן ע"פ חוק עלינו הבנים לפנות את הבניין לשנה"ל למתחם קראוונים סמוך. אני כמנהל ראיתי בזה נזק חינוכי ממדרגה ראשונה. עליתי עם השאלה לביתו של מרא דאתרא. מנגד גם מנהלת ביה"ס לבנות פנתה אל הרב עם מצוקותיה. מרא דאתרא ששני המוסדות ילדיו הם, החליט עלות עם השאלה למרן פוסק הדור הגר"ש אלישיב זצוק"ל. לכאורה, מה יותר טוב מהז? אלא שמאחורי הקלעים הגיעה לאוני שמועה כי אחד העסקנים בוחש בעניין מאינטרסים שונים, והנ"ל מתכוון להצטרף אל הרב גואלמן בלא ידיעתו לכשיכנס לשאול את השאלה אצל מרן הגר"ש ולהציג את הנתונים ואת השאלה בצורה אחרת, כזו שלדעתו תביא את התשובה המיוחלת מבחינתו, שעל הת"ת לעזוב את המבנה לטובת בית יעקב, כאן כבר הכרתי את הכתובת ויצאתי לציונו של השטפנשטער זיע"א. סוף דבר הרב גואלמן נכנס לקודש פנימה, כשאותו עסקן נכבד שארב לו ליד בית מרן קיבל באותן דקות שיחת טלפון דחופה שהטרידה אותו מאוד. לאחר שהרב גואלמן הציג את השאלה פסק לו מרן: בוודאי תלמוד תורה כנגד כולם ואין להזיז את הת"ת ממקומו! תוך כדי התעשת אותו עסקן נכבד, נכנס לקו"פ והציג את דברו, אך מרן נשאר בשלו: כבר פסקתי בעניין וזהו...

"שכינה מדברת מתוך גרונו" מביא רבינו את דברי המפרשים מדוע משה רבינו בפרשתנו מתנבא בשונה משאר הנביאים בלשון: "זה הדבר אשר צווה השם" שואל רבינו מדוע דווקא אצל משה רבינו השכינה מדברת מתוך גרונו? מתרץ רבינו בשם בעל "עמודיה שבעה" בשם הרמ"ע שכל הנשמות היו תלויות באדם הראשון: יש בפיו יש בראשו, ומשה רבינו היה מהקנה של אדם הראשון, מקום שעובר בו רק אויר ולא אכילה ושתייה, כך שנשמת משה רבינו לא נהנתה כלל מעץ הדעת, ולפיכך דווקא אצל משה השכינה הייתה מדברת מתוך גרונו.

אמן ואמן

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן. יהא שמיה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש מנחם אב תשפ"ב | גליון ק"פ

בואו להרבות בכבוד שמים!

יהודים יקרים, בתקופה זו כשאנו מצטערים על חורבן בית המקדש, תזכורו איך זה קרה, אנו יודעים הסיפור איך שנבוכדצר הרשע קבל כח גדול מאוד רק מפני שהלך ארבע פסיעות למען כבודו של הקב"ה! ועל זה קיבל שכר עצום מאוד שזכה לשלוט על כל העולם כולו, והיה לו הכח להחריב את הבית המקדש.

כעת, כשעומדים בתקופה של חורבן הבית, הזמן גרמא 'לילך בעקבותיו' ולהרבות כבוד שמים, ולא רק בכמה פסיעות, רק להתחזק בהענין הנשגב של אמירת 'אמן' ו'אמן' יהא שמיה רבא' ולהקפיד על קדושת בית המדרש ע"י המניעה מדיבור בשעת התפילה וקריה"ת ובפרט וכל שכן בעת אמירת קדיש, ובכח זו נזכה לבנות את הבית המקדש ולהחיש צעדיו של משיח צדקינו במהרה בימינו **אמן!**

יהודים היקרים! זה בידים שלנו!

לרפואת יהודית בת רות לרפ"ש

אפשר להשיג הגליונות היו"ל מדי חודש בחודשו
718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילי משמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי ז"ע, אבד"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאמיל בן הר"ד משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שפנא מפראהבישט זיעועכ"א

סגולת הצדיק משטפנט זיע"א
אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי
מטות
השפ"ב

גליון
90

הנהגות יירות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

לא עשה פעולה שאינה לשם שמים בלבד

אדם, רק הוא החביא עצמו תחת המלבושים, ודיברו בשתיקה ולא נשמע קולם. באמצע שמע אלו דיבורים הקדושים שיצאו מפי הרה"ק מפרוהבישט ז"ל: 'מיום עמדי

"לא יחל דברו" (במדרב לא ג).

סיפר הזקן רבי משה מלובער ז"ל, שהיה הרה"ק רבי שלום מפרוהבישט ז"ל, אצל הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ז"ל, ודברו ביחידות ולא היה שם שום

השלמות וציונים

וואָפֿטֿ השבוע

בימי בין המצרים מתחילה הכנה לימים טובים

אדוני אבי [הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט] זצ"ל אמר שמן הג' שבועות יודע לו הימים טובים. [והוסיף בנו מרן הרה"ק מרוזין זי"ע] ואני אומר שהג' שבועות הם כמו אבנים טובים שגדילים תחת הרי חושך, אף על פי שהם בחינת חושך מכל מקום יש בהם בחינת אור. וכשיבוא משיח צדקינו ויהיה אור הלבנה כאור החמה, אזי יהיו הג' שבועות ימים טובים כי הג' שבועות הם כנגד ג' רגלים. השי"ת יודע האמת, כי בימי בחרותי שהיה לי כח הרגשתי בהג' שבועות בכל יום או חדש. והאמת מה שאמרו הז"ל (ברכות ס: ספר הבהיר אות קנא) כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, הכוונה על הג' שבועות, אף על פי שהם בחינת ירידה לישראל, מכל מקום לטב עביד.

עירין קדישין (דף לד):

החכם אשר כלי נפשו שלימים ומתקנים בשכל עמוק, עיניו בראשו עד שאפילו את הנקודה נקודת הכוסף והתענוג הוא מחזיר לבעליה מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ומעילה לגנוי מרומים כפי ראות עיני החכם בחכמתו הנפלאה. וזהו שמגלה לנו התורה הקדושה ומהרת לנו שבעת אשר מתחיל האדם לגשת אל עבודת הקודש, להיות מקריב קרבן עבודתו הקדושה לפני השי"ת, אזי ראה בעיני פקחא וחכימא, שאל יקריב אש זרה לפני ה', היינו שכל אש התלקחותו והתלהבותו משלהובא דנורא ותענוגא וחשיקה שיש לו, לא יהיה זרה מפני השי"ת, רק כולה כליל בלתי לה' לבדו, ולא יהיה בו מגע עצמו חלילה כנ"ל. וזהו המכוון שיהיה האש מן השמים לבד. וזהו רמזי מאמרם קודש שאל ישתה יין ויכנס אל המקדש, כי בחינת יין רומז אל השמחה והתענוג כמו שאמר הכתוב (תהלים קד טו) 'ויין שמח לבב אנוש', וזהו שיראה בעיני פקחא שסוף סוף אל ישתה הוא בעצמו את נקודת היין ככניסתו אל עבודת הקודש והמקדש כנ"ל, רק עיקר הנקודה נקודת הכוסף יהיה כולה כליל בלתי לה' לבדו, והבן. ועי"ש.

ומובא בספר דברי דוד (דף קטו) שכאשר נפגש הרה"ק רבי משה מסאווראן זי"ע עם מרן הס"ק מרוזין זי"ע בפקודת הקודש של מרן הרה"ק מאפסא, שאל מרן הס"ק מרוזין זי"ע את הרה"ק מסאווראן זי"ע 'התאמינו שיש צדיק אחד שהוא דבוק תמיד בהבורא עולם בלי הפסק רגע? ענהו הרה"ק מסאווראן כמסתפק 'וכי זה יוכל להיות?' אמר לו הרה"ק מרוזין: 'הלא זה היה זקני המלאך הקדוש', השיב לו הרה"ק מסאווראן: באמת לא האריך ימים בעולם. אח"כ אמר הרה"ק מרוזין על אביו רבי שלום זי"ע גם כן שהיה בדביקות בלי הפסק, וגם עליו אמר הרה"ק מסאווראן זי"ע שלא האריך ימים על ידי זה. אחר כך אמר כן על אחיו הרה"ק רבי אברהם מלי זי"ע וגם עליו השיב הרה"ק מסאווראן שאכן בגלל זה לא האריך ימים. ויען אדמו"ר הס"ק מרוזין זי"ע ויאמר להרה"ק מסאווראן זי"ע 'מה השיבות של אריכות ימים, וכי באים לעולם כדי להתייבש כאן? והלא באים לעולם הזה רק לעשות ולהשלים מה ששייך לטובת נשמתו, וכמשלמים העבודה ישונו ילכו למו למקור מחצבתם. ובספר אביר יעקב (ג'ג תשרי) מובא מה שאמר, בזה הלשון: זה היה עבודת זקניי ואבי אדמו"ר זי"ע ועל כל ישראל, כל אחד כפי עבודתו, זקני המלאך זי"ע ועכ"ל היה ממש מלאך ה' צבאות, נפשט כל המעט לעת מהגשמיות דבוק בהבורא ברוך הוא. זקני הקדוש הר' שלום מפראהבישט זי"ע ועכ"ל העלה כל הדברים למקור ושורש העליון, ונתבטל הגשמיות אצלו כי עשה מכל חומר צורה, וכו'. עכ"ל.

1. ראה בספר בית אהרן (מהגה"ק רבי"ד אטשאקוב זצ"ל) על מסכת אבות (פרק ב' משנה א) שכתב בשמו של רבינו הרה"ק ר' שלום שכנא שאין לו פנאי להעלים עיניו מקומתו אפילו רגע. וסיים שם שזה מה שאמר הכתוב (איוב לו כה) 'כל אדם חזו בו (דייקא) אנוש יביט מרחוק', והבן. וכברם ישראל (עמ"ל 40) כתב בזה הלשון: הרה"ק רבי שלום, דרכו בקודש היה גבוה ונשא מאוד, ומרוב אהבת ודביקות בוראו יתברך היה מרגלא בפומיה המילות האלה בלשון פולנית: 'מויע קאכאנא'. ובנו הרה"ק מרוזין אמר עליו, אשר היה בדביקות גדול בלי הפסק. והרה"ק רבי משה מסאווראן אמר, שעל ידי דביקותו מאד כנ"ל, על כן לא האריך ימים. וראה בס' גאולת ישראל (דף כז:) משמו של רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע בזה הלשון: הנה התורה מלמדת את האדם דעה בינה והשכל שידע איך לגשת אל עבודת הקודש פנימה כי הנה האמת הוא כי בכל הבחינות ובכל הדרגות שהאדם מהלך בהן בעבודת הבורא ברוך הוא, מדייטא התחנתה עד רום המעלות, היסוד ושורש העבודה הוא להיות האדם עוקר ומשבר מעיקרא דלבא כל נדנדו התענוג והמתקנות שיש לו לעצמו מעבודת הבורא ברוך הוא ותמיד יהיו עיניו פקוחות על זה בחקירה ודרישה הדק היטיב היטיב הדק, בקרב מקורו וחושיו, אם כל אחד ואחד מוחשיו הוא עולה לה' כולו כליל בקדושה וטהרה ואין בו שום

מגע נכריה, ולכל יהיה עור בעין שכלו מלהיות משטה עצמו חלילה בבחינה זו, רק בכל תנועה ותנועה שמתנוועע בחושיו יפלט מעגל רגליו להיכן תמצית הנקודה מתלקחת ובוטרת אם הוא קודש בלתי לה' לבדו וכל התענוגין והנאני המתוקין והיראה והאהבה והשמחה קדישין עלאין שיש לו בעבודת השי"ת כולם כאחד יקריב אותם קרבן לה' לבדו, והבן. אל יגע בהם נגיעת עצמו חלילה, וזהו באמת צריך עיון השכל וזה הוא הבא לטהר האמת, ואז ודאי מסייעין לו וזוכה אל התורה ואל העבודה.

וראה עוד שם כמה שביאר רבינו הרה"ק מפראהבישט את ענין נדב ואביוהא בזה הלשון: כי באמת התורה הקדושה היא נצחית והוות בכל עת ובכל זמן, ומלמדת אותנו בני ישראל עם קדוש חכמה בינה ודעת, שנדע איך לעבוד את השי"ת עבודה זכה ואמיתית. כי הנה באמת כלים מכלים שונים, יש אדם אשר כל נפשו אינם שלימים ומתוקנים בתיקון גמור בשכל עמוק כל כך שישולו כל צרכו, להיות ראתו ואהבתו ושמתו בעבודתו עבודת הקודש כל כך תמה ונקיה בזיכרון גמור בזיכרון מן הזיכרון הדק היטב, להיות בלי שמץ פסולה מגע נכריה, רק קרבן עולה כולה כליל בלתי לה' לבדו בכל בחינותיהם הקדושים. כי לא שת לבו גם לזאת אשר מתענג בתענוג ושש ושמה ומתלהב בשעת תורה ותפילה עד כלות הנפש, ואם כן זה התענוג והנחת רוח לו לעצמו הוא, וחוזרת אלי, כי סוף סוף הוא הוא המתענג, והבן. אמנם

עיתון נדיר, מסדור הנהגות הרשב"א פראהבישט, שנדפס בשנת תר"א בטשערנבוין

הנהגות פראהבישט מהדורת טבון קדושה ומלכות שעי"א איגוד החבורות 'ורכי שמואל' מיסודו של מרן הגה"צ מוה"ר ש' טוביאס זצ"ל, תשי"ט

פרק ג' חלק א
המשך מגיליון 79

הנהגות פראהבישט

הנהגות ישירות וסדר היום פראהבישט שנדפס מחדש בבוקלין שנת תשנ"א

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרית למידי הנעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוזיין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

וְתִתְבַדֵּד כֶּךָ בְּמַחֲשַׁבְתָּהּ, או אִפְלוּ בְדַבּוּר בְּכָל לְשׁוֹן שְׂתַרְצָהּ, לְפָנַי הַבּוֹרֵא יִתְבַּרְךָ.

שלמות שלום - השלמות וציונים

שכ"כ הכניסם בעבודתו ית' עד שהיו מפוארים ומשובחים, "על פי ה" ע"ד שכל מוצא פיהם היה נראה לבני אדם שקדושת שם הקדוש שוכן על פיהם, "כולם אנשים ראשי בני ישראל המה" פירוש שלא תאמר שאין כל אדם זוכה לבוא למדרגות אלו, לא כן הוא רק "כולם אנשים", פירוש אותם אשר הם במדרגת אנשים, יכולים לבוא למדרגות גדולות להיותם "ראשי בני ישראל". וכתב רבינו שיכול לדבר 'בכל לשון שתרצה לפני הבורא יתברך'. ראה בספה"ק קדושת לוי (דרוש לפסח, ד"ה ענין) וזה לשון קדשו: ענין פסח שנמצא בדברי רבותינו ז"ל (פרי עץ חיים, שער חג המצות פרק א) שהוא מלשון 'פה סח'. להבין הדבר על דרך זה, שהרי מה שהקדוש ברוך הוא יתברך שמו לעד ולנצח נצחים עשה עמנו ניסים ונפלאות והכה את מצרים בכל מכה הוא כדי לשלול דעה הנפסדת מאמיני הקדמות ומכחישים בחידוש העולם כמאמר הכתוב (שמות ט טז) ואולם בעבור זאת העמדתך כו'. ולמען ספר שמי בכל הארץ, כי מכיון שראינו שהוא יתברך שודד המערכה ועשה בהם כרצונו שמע מינה שיש מנהיג העולם המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. והנה מלך בשר ודם המצווה לעבדיו לעשות כך וכך עודם מדברים עמו יש יכולת בידם לבקש להפוך ציווי אבל משדיבר עמהם והלכו מלפניו אי אפשר להפוך דבריו. אבל מדת הקדוש ברוך הוא לא כמדת בשר ודם, שאף שנאצלו האותיות ונבראו ונציירו ונעשו והגיע השתלשלותם בעולם השפל הזה להעשות כך וכך יש צדיקים המהפכים מידותיו או אם יעשו בני תשובה איז תיכף נתהפכו לצירוף אחר לעשות עם עמו לטובה אות דמיון המלך המדבר עם עבדיו בעודם לפניו מפני שזאת כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה וכחחו אז כחו עתה. וזהו 'פה סח', רצה לומר פה המדבר, כלומר אף שכבר ברא כל העולמות הרי הוא בבחינת מדבר עם עבדיו ועודם לפניו. עכלה"ק.

ולפי זה ביאר מרן הרה"ק מטאהש זי"ע במתק לשונו בספר עבודת עבודה (דברות קודש, פר' מסעי) את ענין התפילה בלשון המדוברת וכתב שהיוצא לנו מדברי הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע הוא, שאף אחר שברא הקדוש ברוך הוא כל העולמות כרצונו, עדיין הוא בבחינת מדבר עם עבדיו ועודם לפניו, שכביכול הוא יושב וממתין תמיד שבני ישראל יתפללו אליו בכל עת, וכפי תפילתם ישנה את טבע הבריאה, כי ככחו אז קודם שנברא העולם כן כוחו עתה לשנות לטבע אחר כפי רצון בני ישראל. לכן על כל דבר קטן כגדול צריך האדם לשפוך שיחו לפניו יתברך כבן המתחטא לפני אביו, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קב א) "תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו", שכאשר האדם הוא בבחינת עני ודל, שלבבו נשבר בקרבו מחמת איזה ענין שחסר לו, הן בעניינים גשמיים שזוקק לישועה בבני חיי ומזוני וכו', והן בעניינים רוחניים שעדיין לא זכה לעבוד את ה' כראוי, ולא זכה עדיין להצליח בלימוד התורה הקדושה, ולא זכה להגיע ליראת ה' ולאהבת ה', העצה לזה "ולפני ה' ישפוך שיחו" שישפוך שיחו לפניו יתברך מעומק הלב, זיך אויסגיטן דאס הארץ פאר' אויבערשטן. וצריך לקבוע לו זמן מיוחד בכל יום שבאותו זמן יתייחד עם קונו וידבר דברים בינו ובין אלקיו, לשפוך שיחו לפניו יתברך, כבן לפני אביו במזמורי התהלים או בשאר תפלות או בדיבורים מיוחדים שרוצה לבקש צרכו בעת ההוא. ואפילו בלשון המדובר כמו לשון יידיש, יכול לדבר תמיד דיבורים אליו יתברך, וכמו שהנהיג הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע להתפלל במוצאי שבת הבקשה "גאט פון אברהם" וכו' בלשון יידיש, כדי ללמד בזה שהאדם צריך לדבר אליו יתברך אף בלשון יידיש, ובכל עת מוצא יתפלל ויבקש 'רבונו של עולם עזרני נא, הייליגער פאטער אין הימל העלף' (-אבי שבשמים עזור נא), ויאמין כי בודאי הקדוש ברוך הוא שומע תפלותיו וימלא כל משאלות לבבו לטובה.

'ותתבודד כך וכו'. עוד כתב רבינו זי"ע בעניין ההתבודדות לעיל (פרק כג) בזה הלשון: הכלל, תתבודד פעם אחת בבוקר כשתקום ותפנה, ואם המזל צלול וזך תעמוד בגדולת הבורא ובשפלות עצמך וממילא תבוא לידי יראה שלא לעבור מצוותיו וש"ס"ה לא תעשה שהם נקראו 'רע', ופוגם על ידם שורש נשמתו ומכניס שם רע בהיכל המלך ח"ו, כי בהיכל המלך שם שורש נפש רוח נשמה' שלו, ו'היכל גימטריא 'אדני". עד כאן לשון קדשו, ועיין שם עוד. והנה שם דיבר בעניין ההתבודדות כדי להתבונן בגדולת הבורא ובשפלות עצמו מה שאין כן בזה שכתב להתבודד 'במחשבה או אפילו בדיבור. וענין ההתבודדות נתבאר לעיל (שם) ודרכו של רבינו זי"ע בזה. ויש עוד לציין מה שכתב בספה"ק נועם אלימלך (פר' בשלח, ד"ה ויסעו מסוכות) וזה לשון קדשו: רמז "סוכות" הוא יחוד הוי"ה ואדני" - סוכ"ה בגימטריא הכי הוי, והיינו ע"י התפילה שהיא עיקר ליחד כנ"ל, ואחר התפילה צריך להיות "ב'אתם', אותיות "אמת", שצריך להחזיק במידת אמת, "בקצה המדבר" דקודם התפילה צריך התבודדות כמו שאמרו חז"ל (ברכות ל:.) 'חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפילה ושעה אחת אחר התפילה', ונמצא עד אחר התפילה צריך התבודדות במחשבתו וזה נקרא 'קצה המדבר', מדבר הוא התבודדות.

ועיין שם (פר' יתרו ד"ה א"י בחודש השלישי) שכתב בזה הלשון: כשאתם פונה עצמו מהבלי זמן והוא יוצא מבין הקליפות, תיכף בא למדריגה גדולה ונקרא צדיק גמור, על דרך שאמרו (ברכות לד:.) 'במקום שבעלי תשובה עומדין כו', וזה רמז לנו הפסוק שתיכף "לצאת בני ישראל מארץ מצרים" המה הקליפות, "ביום הזה באו מדבר סיני", 'מדבר' רמז להתבודדות גדול, שהצדיק מתבודד בעצמו ומדבק את עצמו בו יתברך, 'סיני' גם כן רמז להקדושה, כדרך שאמרו חז"ל (שבת פט.). 'למה נקרא שמו סיני על שם שנעשו ניסים לישראל וירדה שנה לאומות העולם'.

וכן כתב עוד (שם פר' שלח ד"ה א"י שלח כו' ע"פ שאמר) על פי שאמר התנא (אבות פ"ב מ"ה) "במקום שאין אנשים השתדל להיות איש", ויש לדקדק היה לו לומר במקום שאין אישים כו', או איפכא לסיים השתדל להיות אנוש. אך הענין ד"אנוש" הוא לשון כי אנוש הוא, דהיינו לשון אנוח, פירוש שעדיין צריך להתאנוח ולהיות אנוש בעצמו על שאינו מתוקן במידות, ולא הגיע למדרגת צדיק, וצריך להתגבר בעבודת הבורא, והנה כשיש רבים עובדים ה' ומתאנחים על קיצור עבודתו, אז בקל הוא להצדיק שהוא במדרגת "איש" שהוא מעלה עליונה לעלות במדרגתו יותר ויותר, אבל בעת שפשוטי בני אדם אינם מתאמצין בעבודה, צריך לצדיק השתדלות גדול לבוא למדרגה, וזהו שאמר התנא במקום שאין אנשים כו' השתדל כו', רוצה לומר צריך השתדלות גדול כנ"ל. וזהו שאמר הקב"ה למשה "שלח לך אנשים" ר"ל תראה להנהיג אנשים רבים בעבודת הבורא, "ויתורו את ארץ כנען" ר"ל שיתקנו את המידות שלא יהא בהם מידות שפלות וגרועות, "אשר אני נותן לבני ישראל" פירוש עי"ז יהיה בקל ליתן מתנות לבני ישראל הם הצדיקים, שיוכלו לבוא למדרגות גדולות בקל. "איש אחד" ר"ל האיש הצדיק שהוא באחדות, "למטה אבותיו תשלחו" פירוש שצריך הצדיק ג"כ לתקן ולהעלות את מעשה אבותיו שהטו עצמם ג"כ לעבודתו ולא הגיעו למדרגה עליונה להעלות את מעשיהם לעולמות עליונים כראוי ונכון, וזהו "כל נשיא בהם" ר"ל כל מעשיהם צריך לנשא ולהעלות אותם, "וישלח אותם משה ממדבר" ר"ל שמושה רבינו ע"ה הנהיג והכניס את בני ישראל במדרגה זו, והיינו שהכניסם שיהיו כמדבר שהוא הפקר והתבודדות, שהצדיק צריך להיות הפקר לכל ישראל לעשות טובה עם כל אחד, וגם צריך להיות בהתבודדות בעבודתו ית', וזהו מדבר שהוא מקום התבודדות מבני אדם, "פארן" הוא לשון פאר, היינו

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין ל.)

מערבת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גלייך
249

כתובות דף י"ז. שב"ק מברכים החודש פרשת מטות - כ"ד תמוז תשפ"ב

כתובות דף י"ח. יום א' פרשת מסעי - כ"ה תמוז תשפ"ב

דף י"ז - ע"א

כיצד מרקדין לפני הכלה:

לבית שמאי - מקלסים לכל כלה כמות שהיא לפי יופיה וחשיבותה, שאי אפשר לקלס לכולם בכלה נאה וחסודה, שאם הייתה חגיגת או סומא עובר על 'מדבר שקר תרחק'.

לבית הלל - מקלסים את כולם 'כלה נאה וחסודה' (-חוט של חסד משוך עליה), שמי שלקח מקח רע מן השוק ישבחוהו בעיניו, ולעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות לעשות לכל איש כרצונו.

בארץ ישראל היו משוררים לפני הכלה: לא כחל ולא שרק ולא פירכוס ויעלת חן. וכן שוררו החכמים כשסמכו את רבי זירא.

כשסמכו חכמים את רבי אמי ורבי אסי שוררו: כל כמות אלו הו סומכים לנו לקרות רבי ולמנותם דיינים, ולא תסמכו לנו לא מן המסרסים הלכות בהיפך טעמיהם, ולא מן סמרטוטים, וי"א שאמרו לא מן האומרים חמישית הטעם, ולא מן טורסים - אנשים ריקנים.

כשהיה בא רב אבהו מבית המדרש לבית הקיסר היו שפחות המלך יוצאות לפניו ומשוררות: רבא דעמיה ומדברנא דאומתיה בוצינא דנהורא בריך מתייך לשלם.

רבי יהודה בר אילעאי היה נוטל בד של הדס ומרקד לפני הכלה, ואומר כלה נאה וחסודה.

רב שמואל בר יצחק היה מרקד לפני הכלה עם ג' בדי הדס, וזורק אחת ומקבל אחת. בתחילה סבר רב זירא שמזלזל בזה בכבוד תלמידי חכמים, ואחר שהסתלק והפסיק עמוד דנהורא בינו לבין העם ואין זוכה בזה אלא אחד או שתיים בדור, אמר שזכה בכך בגלל מנהג זה.

רב אחא הרכיבה על כתיפו וריקד, ואמר שכל מי שדומה לו כקורה בעלמא ואין לו ההור מותר לעשות כן.

לפי ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן מותר להסתכל בפני הכלה כל שבעה, כדי לחבבה על בעלה כשרואה שהכל מסתכלים עליה, ואין הלכה כך.

מעבירין את המת מלפני הכלה, וזה וזה מלפני מלכי ישראל, ואסור למלך למחול על כבודו, ואגריפס המלך עבר מלפניה בפרשת דרכים שאין ניכר שעבר מלפניה, ושבוהו חכמים.

מבטלים תלמוד תורה להכנסת כלה, ולהוצאת המת כשאין עמו כל צרכו, לרב - י"ב אלף גברים וששת אלפים המכריזים שיבואו לכבודו, וי"א י"ג אלף גברים ומהם ו' אלפים מכריזים,

לעולא - שיש מחיצת אנשים משער העיר עד הקבר, לרב ששת - אם קרא מקרא ושנה משניות נטילת התורה כנתינתה בשישים ריבוא, ולמי ללימד לתלמידים אין לו שיעור.

דף י"ז - ע"ב

הינומא: לזעירי - חופה של הדסים, לרבי יוחנן - צעף המשורבב על עיניה.

חילוק קליות ביהודה - הייתה ראייה בתולה, בבבל - הנשים נותנות שמן בראש התלמידים ושפות.

סימן אלמנה - שאין חילוק קליות.

מה ששינוי במשנה 'מודה רבי יהושע באומר שדה זו של אביך הייתה וכו' ולא שינוי 'שלך הייתה ולקחתיה ממך' - משום סיפא שתני שאם יש עדים שהייתה של אביו אינו נאמן, שלא שייך דין זה באומר שלך הייתה, שאם אכל שני חזקה נאמן, ואם לא אכל שני חזקה פשיטא דאינו נאמן, אבל באביו קמ"ל שאם אכל לפני אביו ב' שנים ואחר בפינו בניו אם יש עדים שהייתה של אביו אין לו חזקה, שאין מחזיקים בנכסי קטן, וכמו רב הונא שאמר שכל שהתחיל להחזיק בחיי אביו כשהיה קטן, והמשיך להחזיק לפני בנו אף אם הגדיל אינה חזקה.

וכן לא שינוי דברי רבי יהושע בטוען 'שדה זו שלך הייתה וכו', והחידוש שאם יש עדים אינו נאמן היינו באופן שאכלה ב' שנים בפניו ואחת שלא בפניו אחר שברח - שאם ברח מחמת נפשות פשיטא שלא היינו חזקה, ואם ברח מחמת ממון הרי זו חזקה, שהיה לו למחות במקום שהוא שם, שמחאה שלא בפניו היא מחאה, מלבד אם הייתה שעת חירום, או ביהודה וגליל אפילו בשעת שלום שכשעת חירום דמי שאין שירות מצויות.

דף י"ח - ע"א

לא שינוי במשנה 'מודה רבי יהושע באומר לחבירו מנה לוויית ממך ופרעתיו' - משום סיפא שתני שאם יש עדים אינו נאמן, שהמלווה לחבירו בעדים אינו צריך לפרעו בעדים.

מודה במקצת הטענה ישבע - שמה חייב בכל הטענה, ומה שלא כפר בכולו שחזקה שאין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו, ומה שלא הודה בכולו משום שאין לו מעות לשלם, ולכן הטילה התורה עליו שבועה.

האומר לחבירו 'מנה לאביך בידי ופרעתי מקצתו' - פטור משבועת מודה במקצת, מתקנת חכמים שמשיב אבידה הוא.

האומר 'מנה לאבא בידך', והשיבו שפרע מקצתו - לחכמים משיב אבידה הוא ופטור מן השבועה אף אם התובע הוא גדול, שאין נשבעים אלא משום שאין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו, ודווקא בפני בעל חוב עצמו אינו מעיז אבל בפני בנו מעיז. לרבי אליעזר בן יעקב - חייב שבועה, שגם בפני בנו אינו מעיז, ואף על תביעת קטן נשבע כיון שבא בטענת אביו.

לא שינוי במשנה 'מודה רבי יהושע באומר מנה לאביך בידי ופרעתי מחצה' שנאמן - שלרבי אליעזר בן יעקב צריך שבועה, ולחכמים פשוט שהוא נאמן.

דף י"ח - ע"ב

משנה . עדים שבאו לקיים שטר, ואמרו חתימת ידינו היא אבל אנוסים היינו, קטנים היינו, פסולי עדות היינו (מחמת קירבה, או פסול מדרבנן שמשחקים בקוביא) - הרי אלו נאמנים, כיון שאין כתב ידם ניכר אלא על פיהם ובתוך כדי דיבור עקרו לעדותם, והפה שאסר הוא הפה שהתיר.

אנוסים היינו שנאמנים היינו רק כשאמרו שהיו אנוסים מחמת נפשות, אבל אנוסים מחמת ממון אינם נאמנים, שפוסלים עצמם באומרם חתמנו שקר בשביל אונס ממון, ואין אדם משים עצמו רשע.

אין אדם נאמן לעשות עצמו רשע - שאדם קרוב אצל עצמו ואינו נאמן על עצמו לא לזכות ולא לחובה בדיני נפשות ובפסול עדות להיעשות רשע ופסול על פיו.

כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד - שנאמר 'אם לא יגיד' שמשמע רק עדות אחד, ומה שנאמנים להעיד בשעת קיום חתימתם שהיו אנוסים היינו משום שהגדה אחת היא בתוך כדי דיבור (בכדי שאילת שלום).

עדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותם בבית דין, ושוב אינו חוזר ומגיד.

אם יש עדים אחרים המקיימים חתימת ידם, או שהתקיים השטר ע"י דימוי לשטר שכבר הוחזק בבית דין - אין עדי השטר נאמנים שהיו אנוסים, שאין חוזרים ומגידיים.

כתובות דף י"ט . יום ב' פרשת מסעי - כ"ו תמוז תשפ"ב

דף י"ט - ע"א

עדים שבאו לקיים השטר, ואמרו: חתימת ידינו היא, אבל אנוסים היינו, קטנים היינו, פסולי עדות היינו - לחכמים נאמנים, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר, לרבי מאיר אינם נאמנים, כיון שהלווה מודה שכתב השטר והוא מקיימו ואומר שאינו מזויף, שוב אינו נאמן לטוען שפרעו, ולא צריכים שוב לקיים העדים.

לווה שמודה שכתב את השטר אך טוען שהוא פרוע - לרב הונא בשם רב אינו נאמן, כיון שאמר שהשטר כשר הרי הוחזק השטר, וכי אמר פרעתי אינו נאמן שפרעי ביד המלווה הוא, והיינו כדעת רבי מאיר הנ"ל, לרב נחמן נאמן לומר פרעתי, שמודה בשטר שכתבו צריך לקיימו.

אין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש אלא עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים בלבד, אך על שאר עבירות יעבור ואל יהרג.

הנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו, מוציאם מזה ונותנים לזה - שנאמר 'נתן לאשר אשם לו', אשם היינו הקרן, שיתן למי שהקרן שלו.

האומר שטר אמנה הוא אינו נאמן,

לרבי - שאמר כן הלווה, שמודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו.

לאב"י - שאמר כן המלווה, וכגון שחייב לאחרים ואינו נאמן לחוב להם.

לרב אשי - שאמרו נן העדים, שאינם נאמנים אפילו אין כתב ידם יוצא ממקום אחר, שאסור לעשות שטר אמנה, וכשואמרים חתמנו על שטר אמנה אין נאמנים להרשיע את עצמם.

אל תשכן באהליך עולה' - אסור להשהות שטר אמנה בתוך ביתו, וי"א גם שטר פרוע, וי"א שזבה לפעמים מעכב השטר משום שהלווה עדיין לא פרעו שכר הסופר, ומותר.

ספר תורה נביאים וכתובים שאינו מוגה מטעויות שבו - אסור להשהות בתוך ביתו שלוש ימים, משום 'אל תשכן באהליך עולה'.

עדים שאמרו על שטר מכר שהמוכר מסר מודעה בפנינו והראנו אונסו והכרנו בו - לרב נחמין אינם נאמנים, שלא אתי על פה ומרע לשטר, למר בר רב אשי נאמנים, שניתן השטר להיכתב להציל האנוס מיד אונסו.

עדים שבאו לקיים שטר מכר ואמרו בתנאי מכרה לו ולא ראינו שקיימו, והמוכר אומר שלא קיימו - העדים נאמנים, כיון שאמרו כן תוך כדי דיבור של קיום השטר, ואינו דומה לעדים האומרים אמנה ומודעה, שתנאי הוא דבר אחר מחוץ לשטר, ואינם עוקרים בזה את השטר.

עדים שבאים לקיים השטר, ואחד אומר תנאי היה ואחד אומר לא היה תנאי - לרב פפא כיון ששניהם מעידים שהשטר אמת, זה האומר שהיה תנאי אינו נאמן לעקור השטר, שהוא אחד במקום שנים, ולרב הונא בריה דרב יהושע נאמן, שהרי עוקר חתימתו, ונמצא שאין בשטר אלא עד אחד.

כתובות דף כ'. יום ג' פרשת מסעי - כ"ז תמוז תשפ"ב

שנים החתומים על השטר ומתו, אם השטר אינו מקוים, ובאו שנים מן השוק ואמרו ידענו שכתב ידם הוא אבל היו אנוסים, קטנים, פסולי עדות - הרי אלו נאמנים, ואם מעידים כן על שטר מקוים - הרי זה ספק דתרי ותרי, ואוקי תרי להדי תרי ואוקי ממונא בחזקת מריה, ואין גובים בשטר, אך אין קורעים אותו, שאם יתפוס המלווה אין מוציאים ממנו.

מכר קרקע, ושנים אומרים שמכרה כשהוא שוטה ושנים אומרים שהיה בריא - אם יש לו חזקה בנכסיו שהיו של אבותיו, מעמידים הקרקע בחזקתו, ואם אין לו חזקת אבות אומרים שאפשר שקנאה כשהיה שוטה, ואין לו חזקה לבטל המכירה.

אין מזימים העדים אלא בפניהם - שהרי באים לחייבם, לרב ששת הכחשה תחילת הזמה היא ודווקא לפניהם, לר' נחמן ור' אבהו מכחישים העדים גם שלא בפניהם, וכן הזמה שלא בפניהם אמנם אינה הזמה להענישם, אך הרי זו הכחשה לבטל עדותם.

קיום שטרות הוא ע"י עדים המעידים שהוא כתב ידי העדים, או על ידי דימוי חתימת העדים לחתימתם בשטר אחר שיצא עליו ערעור והחזק בבית דין, שאם לא כן גם השטר השני בחשש מזויף. וכן מקיימים על ידי דימוי לשתי כתובות, או לשטרות שתי שדות שהחזיק בהם ג' שנים בלי ערעור, והשטרות יוצאים מתחת ידי אחר ולא מתחת זה שבא לקיים השטר השלישי (שמא זייף על פייהם).

עד היאר לשכוח העדות - כתב עדותו על השטר, ומעיד על פי אותו כתב אפילו אחר כמה שנים, לרב הונא רק אם נזכר קצת מעדותו בלי ראיית השטר, לרבי יוחנן אף שנזכר רק בשטר, אבל לא נזכר כלל לכו"ע אינו מעיד, משום 'מפייה' - ולא מפי כתבם.

לשיטת רבי יוחנן עדים יכולים להזכיר אחד לשני את עדותם עד שזכר מעצמו, לרב חביבא גם הבעל דין עצמו יכול להזכירו, למר בריה דרב אשי הוא עצמו לא, ולהלכה דווקא אם העד צורבא דרבנן יכול בעל דין להזכירו, שוודאי נזכר ואינו סומך על הבעל דין.

תלוליות - הקרובות לעיר הסמוכה לבית הקברות, או הקרובות לדרך בית הקברות, בין חדשות ובין ישנות תמאות, כיון שסמוכות שמא אשה יחידה הלכה וקברה שם נפל שלה. רחוקות - חדשות תהורות, שאם נקבר שם היו יודעים, ישנות תמאות שכבר נשתכח הדבר. (אבל אם אין סמוכה לבית הקברות אין מחזיקים טומאה מספק בארץ ישראל). לרבי מאיר - קרובה היינו חמשים אמה, ישנה היינו שעברו שישים שנה. לרבי יהודה - קרובה שאין קרובה הימנה, ישנה שאין אדם זוכרה.

לרב חסדא עדים זוכרים עדותם עד שישים שנה, וכמו שאמר רבי מאיר שעד שישים שנה זוכרים הקברים, ודחו בגמרא שאני עדות כיון שעשו אותו עד ומוטל עליו לזכרו וזכרו הרבה שנים.

כתובות דף כ"א. יום ד' פרשת מסעי - כ"ח תמוז תשפ"ב

משנה. עדי שטר שבאו לקיים השטר - לרבי על כתב ידם הם מעידים, וצריך שתי עדים על כל חתימה וחתימה, או שכל אחד מהם אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו של חבירי, לחכמים על מנה שבשטר הם מעידים, ודי אם כל אחד מעיד על כתב ידו.

הלכה כחכמים שעל מנה שבשטר הם מעידים, שהלכה כרבי רק כשחולק על חבירו היחיד ולא כשחולק על חבריו הרבים, ובשטר של יתומים חשש שמואל לבית דין טועים שיפסקו כרבי, ולכן קיימו על פי שיטת רבי, שלא יפסידו היתומים.

שנים החתומים על השטר ומת אחד מהם - לרבי צריך אחד מן השוק להעיד עם עד החי על שתי החתימות, לחכמים צריך שניים מן השוק, כיון שהעד החי נאמן על חתימתו לבדו, אם יעיד גם על חתימת העד המת נמצא ששלשת רבעי העדות על פיו, והתורה אמרה 'על פי שניים עדים' - חצי עדות על פיו של זה וחצי על פיו של זה.

לשיטת חכמים, שבאין שני עדים מן השוק לקיים חתימת עד המת - יחתום עד החי חתימתו על חרס, ויזרוק אותו בבית דין, והדיינים ידמוהו לחתימתו בשטר ויקיימוהו, ואחר כך יעיד עם אחד מן השוק על כתב יד המת, ולא יחתום על מגילה - שמא ימצא מי שאינו כשר ויכתוב עליו שטר מעל חתימתו, וגובים על פי שטר כתב ידו מנכסים בני חורין.

אחד מעדי השטר שמקיים חתימתו ואחד מדייני הנפק השטר שמקיים חתימתו - לרב יהודה אמר שמואל מצטרפים להכשיר השטר, לרמי בר יחזקאל ורבי אינם מצטרפים, שאינם מעידים על אותו הדבר, שהרי הלכה כחכמים שעדי

השטר המעידים על חתימתם מעידים על מנה שבשטר, והדין מעיד על הכשר חתימת השטר.

שלשה שישבו לקיים את השטר, ורק שניים מהם מכירים חתימות העדים - עד שלא כתבו את ההנפק מעידים השניים לפני השלישי ואחר כך חותמים שלשתם, אבל אחר שכתבו לא יעידו, שמחזי כשיקרא במה שכתבו במותב תלתא הוינא וכו'.

אין עד נעשה דיין בדאורייתא, ולכן בקידוש החודש אם ראוהו שלשה והם בית דין יעמדו שניים ויושיבו מחבריהם אצל היחיד ויעידו בפניהם ויאמרו מקודש מקודש, אבל הדיינים המעידים אינם יכולים לישב ולקדש אחר שהעידו, אבל בדברנן עד נעשה דיין, ולכן שני דיינים המכירים חתימות עדי השטר יכולים להעיד לפני הדיין שאינו מכיר ולאחר כך לשמש דיינים. ממה שאמר רב הונא אמר רב ששני דיינים מעידים על חתימת ידי עדים לפני הדיין שאינו מכירם הוכיחו:

א. עד נעשה דיין (בדרבנן). ועוד רצו להוכיחו:

ב. דיינים המכירים החתימות אין צריך להעיד בפניהם, ודחו שלעולם צריך להעיד בפניהם, וכאן מתקיימת ההגדה בפני היחיד שאינו מכיר.

ג. צריך להעיד בפני כל דיין ודיין שאינו מכירם, ודחו שלעולם אין צריך, ורק כן שאם לא יעידו בפני השלישי לא תהא הגדה כלל.

כתובות דף כ"ב. יום ה' פרשת מסעי - כ"ט תמוז תשפ"ב

שלשה שישבו לקיים את השטר ויצא ערעור על אחד מהם שהוא גזלן - אין הדיינים יכולים להעיד על כשרותו שלא גזל, שתרי ותרי נינהו, ואם מעידים שעשה תשובה יכולים להעיד עליו עד שלא חתמו, אבל משחתמו לא, שהם נוגעים בעדות, שגנאי להם שישבו עם פסול בדין, ובערעור פגם משפחה מעידים גם אחר שחתמו, שאינו אלא גילוי מילתא בעלמא.

שלשה שישבו לקיים את השטר ומת אחד מהם - כיון שקיום שטרות בשלשה והרואה שרק שנים חתומים בו יאמר שבשנים קיימוהו, לכן צריכים לכתוב 'במותב תלתא הוינא וחד ליתוהו', אך אם כתבו 'שטרא דגן נפק לקדמנא בי דינא' אין לחוש שיאמרו כן, אמנם דווקא אם כתבו גם שאמר להם רב אשי לקיים השטר, שאז אין לחוש לבית דין חצוף שדנים בשניים.

משנה. האשה שאמרה 'אשת איש הייתי וגרושה אני', או 'נשיתי וטהורה אני' - נאמנת, שהפה שאסר הוא שהתיר, ואם יש עדים שנתקדשה או שנשבת אינה נאמנת. (אך אם רק אחר שנשאת באו עדים - לא תצא, ויבואר בגמרא דף כ"ג. על איהא אופן).

המקור לנאמנות 'הפה שאסר הוא שהתיר' - מסברא, שהוא אסר והוא מתיר. 'את בתי נתתי לאיש' - התורה נתנה נאמנות לאב לומר על בתו קטנה או נערה שקידיה פלוגי, ואסורה על כל העולם.

יבם המוציא שם רע על נשואי אחיו אינו נידון כמוציא שם רע לעונש מאה כסף, שנתמעט מיתור 'הזה' בפסוק 'את בתי נתתי לאיש הזה' - ולא ליבם.

האשה שאמרה 'אשת איש אני', וחזרה ואמרה 'פנייה אני' - אינה נאמנת, ששויה נפשה חתיכה דאיסורא, אך אם נתנה אמתלא, כגון שאמרה 'אשת איש אני', וחזרה ואמרה 'פנייה אני', ומה שאמרתי אשת איש אני משום שקפצו עלי אנשים שאינם מהוגנים', או שאמרה 'טמאה אני' וחזרה ואמרה 'טהורה אני' ונתנה אמתלא לדבריה - נאמנת, ושמואל החמיר לעצמו ופירש מאשתו עד שטבלה.

תרי ותרי אם מת בעלה או נתגרשה - לא תינשא, ואם נשאת תצא, ואם נשאת לאחד מעדיה המתירים אותה, והיא אומרת ברי לי כדבריו - לא תצא, לרבי מנחם ב"ר יוסי - אם באו העדים האוסרים קודם שנישאת תצא. לרבא בשיטת רבי יוחנן הלכה כרבי מנחם בר יוסי בגירושין, כיון שאם יבא הבעל יכולה להכחישו (ואע"פ שאשה שאמרה לבעלה גרשתני נאמנת, שחוקה אין האשה מעיזה פניה בפני בעלה - כאן לא תהא נאמנת כיון שיש עדים המסייעים לטענתה היא מעיזה). והלכה כחכמים במיתה, כיון שאם יבוא בעלה אינה יכולה להכחישו, ואם לא היה ברור לה שמת לא הייתה נשאת.

עד אחד אומר מת ועד אומר לא מת - לא תינשא, שאף שהאמינו חכמים לעד אחד המעיד שמת כשנים (שמתוך חומר שהחמרת עליה בסופה הקלת עליה בחתימתה) אעפ"כ לכתיב לא תינשא, משום 'הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק ממך', ורק אם נשאת לא תצא.

עד אחד אומר נתגרשה ועד אומר לא נתגרשה - לא תינשא, ואם נשאת תצא, ששניהם מעידים שאשת איש הייתה, ואין עד אחד נאמן להתירה.

תרי ותרי שמעידים עכשיו נתגרשה - לרב אסי בשיטת רבי יוחנן גם חכמים מודים שאפילו אם נשאת לאחד מעדיה תצא, שאומרים לה: הרי את גיטר, אבל אם העידו עכשיו מת לא תצא, שאי אפשר לברר הדברים.

כתובות דף כ"ג. יום ו' פרשת מסעי - ר"ח אב תשפ"ב

עד אומר נתקדשה ועד אומר לא נתקדשה - הרי זו לא תינשא לאחר, ואם נשאת לא תצא, שלדברי שניהם עד עכשיו הייתה בחזקת פנויה, ואין עד אחד האומר נתקדשה יכול לאסרה, מה שאין כן בעד אומר נתגרשה ועד אומר לא נתגרשה - אם נשאת תצא, שלדברי שניהם עד עכשיו הייתה בחזקת אשת איש, ואין עד אחד יכול להתירה.

שנים אומרים ראינו שנתקדשה ושנים אומרים לא ראינו שנתקדשה - לא תינשא לאחר, ואם נשאת תצא, שלא ראינה אינה ראייה אפילו אם דרים בחצר אחת, ואף שבדרך כלל המתקדשת יש לה קול, שיש המקדשים בצינעה.

שנים אומרים ראינו שנתגרשה ושנים אומרים לא ראינו שנתגרשה - לא תינשא, ואם נשאת לא תצא, שלא ראינה אינה ראייה אפילו אם דרים בחצר אחת, ואף שבדרך כלל המתגרשת יש לה קול, שיש המגרשים בצינעה.

מה ששינו במשנה 'ואם משנשאת באו עדים לא תצא' - לרבי אושעיא היינו גם ברישא באשה האומרת אשת איש הייתי וגרושה אני, שגם שלא בפניו אינה מעיזה לומר שגירשה, לרבה בר אבין בזה תצא, שרק בפניו אינה מעיזה, ומה ששינו 'ואם משנשאת באו עדים לא תצא' היינו רק בשבויה, שבשבויה הקילו.

דף כ"ה - ע"א
גדולה חזקה שנאמרה בכהנים שעלו מגולה - ללישנא קמא: הגם שבגולה אכלו רק בתרומה דרבנן, כשעלו אכלו בתרומה דאורייתא. לאיבעית אימא: אכלו רק בתרומה דרבנן, ואף שבארץ יש לגזור שיאכלו גם תרומה דאורייתא, גדולה חזקה שאי אפשר להוציאו מחזקתו, ומה שכתוב שלא יאכלו מקדשי הקדשים היינו בין תרומה הנקראת קודש ובין קדשים.

מעלין מתרומה ליוחסין - לפי האיבעית אימא היינו רק מתרומה מדאורייתא, ולכן לא חששו להאכיל לכהנים שעלו מן הגולה תרומה דרבנן.

חזקה להעיד עליו שהוא כהן: הרואה שהוא נושא את כפיו בבבל בכל מקום, ובסוריא, ובכל מקום שלוחי ראש חודש מגיעים, וחילוק מתנות בכרכים, וחילוק גרנות בארץ ישראל ובסוריא (למ"ד כיבוש יחיד שמיה כיבוש) - שמעלים מאכילת חלה לתרומה למ"ד חלה דרבנן, ומתרומה לחלה למ"ד חלה מדאורייתא.

חלה בזמן הזה: לרבנן דבי רב - מדאורייתא, אפילו למ"ד תרומה בזמן הזה דרבנן, ששינה הכתוב לשון 'ביאה' במצות חלה מכל ביאות שבתורה, שנאמר 'בבואכם', שכיון שנכנסו נתחייבו בה, אבל לא נתחייבו בתרומה אלא אחר כיבוש וחילוק. לרב הונא בריה דרב יהושע - אפילו למ"ד תרומה מדאורייתא חלה מדרבנן, ששינה הכתוב ביאה זו שצריך ביאת כולכם.

דף כ"ה - ע"ב

עדות הבאה מכח חזקה כחזקה, שהמעיד על אחד שקרא ראשון בבית הכנסת בחזקת שהוא כהן - שקראו אחריו לוי (ולכן אין חשש שקרא ראשון משום שהוא גדול), מעלים אותו לכהונה להאכילו תרומה, וכן המעיד שקרא שני בבית הכנסת בחזקת שהוא לוי - שקראו לפניו כהן (ולכן אין חשש שקרא שני משום שהוא גדול), מעלים אותו ללויה לתת לו מעשר.

רבי העלה בן עפ"י עדות אביו לכהונה לאכילת תרומה - כיון שבידו להאכילו תרומה, ולא להשיאו אשה - שמא ממזר או נתין הוא, כיון שאין בידו. ולרבי זיידא אינו נאמן כלל, שקרוב הוא, ורק קרוב המסיח לפי תומו נאמן.

דף כ"ו - ע"א

המסיח לפי תומו מעלים אותו לכהונה על פיו, כגון זה שהיה מסיח לפי תומו שזכור כשהיה תינוק מורכב על כתפי אביו והטבילוהו לאכול בתרומה לערב, והיו חבריו בדילים ממנו, וקראוהו ויחנן אוכל חלות, והעלהו רבי לכהונה על פיו.

מעשר ראשון - לרבי עקיבא ניתן רק ללוי, לרבי אלעזר בן עזריה אף לכהן, ואחר שקנס עזרא את הלויים ניתן רק לכהנים.

חלוקת מעשר ראשון בגרנות - חזקה לכהונה, לרבי אלעזר בן עזריה אחר קנס עזרא, באופן שמוחזק שאביו הוא כהן, ויצא עליו ערעור שהוא בן גרושה ובן חלוצה, שאף לסוברים שמעשר ראשון מותר לזרים מ"מ אינו מתחלק לזרים. החולק תרומה בירושת אביו עם אחיו בבית דין - אינה חזקה להשיב קול שיצא עליו שהוא בן גרושה וחלוצה, שאף שאחיו חולקים בה כדי לאוכלה, אפשר שהוא לוקח חלקו למכרו.

דף כ"ו - ע"ב

שינוי במשנה: לרבי אלעזר מעלים לכהונה על פי עד אחד בזמן שאין עוררין, ולרשב"ג בשם רבי שמעון בן הסגן מעלים לכהונה על פי עד אחד, לא נחלקו אם מועילה עדות עד אחד נגד ערעור של אחד - שלפי כולם אין ערעור פחות משנים. אלא נחלקו במי שאביו מוחזק לכהן, ויצא עליו קול שהוא בן גרושה וחלוצה, והורידוהו מן הכהונה עד שיבדקו הדבר משום מעלה בכהונה, ובא עד אחד והכשירו, והעלוהו לכהונה, ובאו שנים ופסלוהו, ושוב בא עד אחד והכשירו, ונחלקו אם מצטרפים שני העדים להכשירו, שהוי תרי ותרי, ומעמידים אותו על חזקתו שהיה כשר קודם שבאו השנים לפסלו, שרבי אלעזר סובר כרבי יהושע בן קרחה שאין עדותם מתקבלת בבית דין עד שיעידו כאחד, ורשב"ג סובר כרבי נתן ששומעים דבריו של זה היום וכשיבא חבירו למחר שומעים דבריו. (ובתחילה רצו לומר שלפי כולם מצרפים העדויות, אלא שנחלקו אם חוששים לזילותא בבי דינא. ומרבו שא"כ יש להם לחלוק גם באו שנים והעידו יחדיו).

משנה. האשה שנחבשה בידי עכו"ם מחמת ממוזן - מותרת לבעלה, ודווקא כשיד ישראלי תקיפה על עכו"ם, אבל כשיד העכו"ם תקיפה - אסורה. מחמת נפשות - בכל אופן אסורה לבעלה.

דף כ"ז - ע"א

העידו רבי יוסי ורבי זכריה בן הקצב על בת ישראל שעדיה מעידים שהורהנה באשקלון, ושלא נסתרה ושלא נטמאה, וריחקו בני משפחתה, אמרו להם כחכמים: אם אתם נאמנים שהורהנה, האמינו שלא נסתרה ושלא נטמאה. ושות דרכים בגמרא מדוע הוצרכו עדים שלא נסתרה אף שנחבשה מחמת ממוזן: א. באשקלון יד עכו"ם תקיפה, ולכן גם נחבשה מחמת ממוזן אסורה לבעלה. ב. דווקא נתפסה מחמת ממוזן מותרת לבעלה, אבל כשמשכנוה מדעתה, שנחלטת להם בהגיע זמן, צריך עדים שלא נסתרה כדי להתירה לבעלה.

האשה שנחבשה בידי עכו"ם מחמת נפשות שאסורה לבעלה - לרב היינו גם כגון נשות הגנבים, שבעליהם נתלו, ודרך המלכות להפקיר ביתם ונשותיהם, ללוי רק נשות ורצחים, אבל נשות גנבים הגונבים ממון אינם מפקירים.

האשה שנחבשה בידי עכו"ם מחמת נפשות שאסורה לבעלה - לחזקה היינו דווקא כשנגמר דינם להריגה, ולרבי יוחנן אף שלא נגמר דינם.

משנה. עיר שכבשה במצור - נשות כהנים שנמצאו בתוכה אסורות לבעליהם,

דף כ"ד - ע"א

צריך ארבעה משניות שהפה שאטר הוא הפה שהתיר: אילו תנן רק שדה זו של אביך ולקחתיה ממנו שנאמן - שאילו לא לקחו מאביו לא היה אומר של אביך שהיה מפסיד ממוזן, קמ"ל שגם עדים שאמרו כתב ידו הוא אבל אנוסים שאינם מפסידים ממוזן נאמנים. ואילו תנן רק שעדים נאמנים - מפני שמעידים לאחרים אין חוששים שחוזרים בדיבורם, קמ"ל שדה זו של אביך שגם לעצמו נאמן. וקמ"ל אשת איש הייתי וגרושה אני - שגם לענין איסור אשת איש אומרים זאת. ונשבותי וטהורה אני' תני משום סיפא, שאם משנשאת באו עדים לא תצא, או קמ"ל שנאמנות זו על זו ואין חוששים לגומלים. ומשנה ששני אנשים קמ"ל מחלוקת רבי יהודה וחכמים לענין נאמנות על כהונתם. אני כהן וחברי כהן - לכו"ע אין משיאים להם אשה מיוחסת, משום מעלה שעשו ביוחסין שרק שני עדים נאמנים, ונחלקו חכמים ורבי יהודה אם מאכיל להם תרומה, ללישנא קמא - נחלקו אם חוששים לגומלים. לאיבעית אימא - נחלקו אם מעלים מתרומה ליוחסין, לרבנן אין מעלים ולכן אין חשש להאמין על התרומה. לרבי יהודה מעלין ולכן אין להאמין לתרומה.

סוחרי תבואה שנכנסו לעיר, ואמר אחד מהם שלי חדש ואינו יבש עדיין כל צרכו, ושל חבירי יבש, שלי אינו מעושר ושל חבירי מעושר - לת"ק אינו נאמן, ולרבי יהודה נאמן. לרב אדא בר אבהו - נחלקו אם חוששים לגומלים (ובירד).

להפך הלישנא שהרי ללישנא קמא סובר רבי יהודה בבירייתא שחוששים לגומלים.

לאב"י - גם לרבי יהודה חוששים לגומלים, אלא שבדמאי הקילו הואיל ורוב עמי הארץ מעשרים.

לרבא - גם לחכמים אין חוששים לגומלים, אלא כיון שרואים אצלו כלים שניכר שמוכר הוא חוששים לגומלים.

דף כ"ד - ע"ב

קדר חבר שהניח קדירותיו וירד לשתות - אם הם סמוכים לרשות הרבים הפנימיות טהורות, והיצוניות טמאות - שהעוברים מתחככים בהם ובגדיהם עוברות על פני הארץ, ובגדי עם הארץ טמאים הם ומטמאים, ואם אינם סמוכים לרשות הרבים - כולם טהורות, ואם כלי אומנותו בידו, שניכר שהוא נושא למכרו - כולם טמאות, שיד הכל ממשמשת בהם.

שטר שכתוב בו 'אני פלוני כהן לזויתי מנה מפלוני', וחתמו עליו עדים - נחלקו רב הונא ורב חסדא אם מעלים ממנו ליוחסין, שנחלקו אם העדים מעידים רק על ההלוואה הכתובה בשטר או על כל מה שכתוב בשטר, אבל אם כתוב בו 'אני פלוני כהן חתמתי עד' לכו"ע אין מעלין ממנו, שמי מעיד עליו.

אם מעלים מנשיאת כפים ליוחסין - נחלקו רב חסדא ורבי אבינא, ונחלקו בין למ"ד מעלים מתרומה ליוחסין - שאני תרומה שאם זר הוא לא היה אוכלה שהוא עוון מיתה, אבל נשיאת כפים אינה אלא איסור עשה (כה תברכו) - אתם ולא זרים. וכן למ"ד אין מעלים מתרומה ליוחסין - שאני תרומה שנאכלת בצניעא, אבל נשיאת כפים שהוא בפרהסיא אילו לא היה כהן לא היה מתחצף לנהוג בזה.

'ומבני כהנים... אשר לא יאכלו מקודש הקדשים עד עמוד כהן לאורים ותומים' - לפי שהתחתנו הכהנים בגולה בגווי הארץ, וילדו בנים והם חללים, כשעלו מן הגולה אמר להם נחמיה להתייחס כדי לשרת בבית שני, ואסרום לאכול קדשי קדשים, אבל בתרומה שאכלו בגולה וכן בנשיאת כפים לא אסרום, שגדולה חזקה, ואין לחוש שיעלום מתרומה ליוחסין שאיתרע חזקה שלא אכלו בקדשי המקדש שאר כהנים (וראה עוד בדף הבא לשון אחר).

שאשת כהן נאסרת אף באונס.

חיילים שבאו לעיר, בשעת שלום - חביות פתוחות אסורות, סתומות מותרות. בשעת מלחמה - אלו ואלו מותרות, מפני שאין פנאי לנסך. ומה ששינו שבמלחמה הנשים אסורות - לרב מגי אף שאין פנאי לנסך יש פנאי לבעול. לרבי יצחק בר אלעזר בשם חזקיה - חיילי מלכות אחרת משחיתים העיר ומנסכים ובוועלים, של אותה מלכות שומרים העיר ואינם מנסכים ואינם בוועלים, ודווקא אם מעמדי השמירה שהעמיד המלך רואים אלו את אלו, שלא יוכל חייל אחד לברוח ולבעול, וגם שמו סביבות העיר שללשת ברזל שתשמיע קול שהכשל איש שרץ עליה, ומקלות להיכשל בהם, וכלבים ואווזים הצועקים.

שני שבילים אחד טמא ואחד טהור, והלך באחד מהם ועשה טהרות, וחבירו הלך בשביל השני ועשה טהרות, אם באו לשאול בבת אחת - שניהם טמאים. בזה אחר זה - שניהם טהורים. בא אחד לשאול עליו ועל חבירו - לרבי יוסי שניהם טמאים, שדומה לבת אחת, לרבי יהודה טהורים, שדומה לזה אחר זה.

אם יש מחבוא אחד מצילה על כל הכונתו שבעיר, ואפילו אם אינה יכולה להחזיק אלא אחת, ואין זה דומה כמו באו לשאול בבת אחת, כיון שאין בשבויה טומאה ודאית.

דף כ"ז - ע"ב

השכיר חמורו והתנה עמו שלא ילך בדרך 'נהר פקוד' שיש שם מים, אלא ילך בדרך 'נרש' שאין שם מים, ובא ואמר שהלך בדרך 'נהר פקוד', ומת החמור, אך טוען שלא היו שם מים אלא מן מעצמו.

לרבה - נאמן, שאילו משקר היה יכול לומר שהלך בדרך 'נרש'.

לאבבי - אינו נאמן, שהוא מיגו במקום עדים, שאנן סהדי שתמיד יש שם מים.

כהנת שהייתה בעיר שכבשה, ואמרה: לא נחבאתי ולא נטמאתי - מסתפק רב אשי אם נאמנת במיגו שהייתה אומרת נחבאתי, ואינו מיגו במקום עדים, שאין זה ודאי שנטמאת.

אם יש עדים לכהנת שלא נטמאה, אפילו עבד ואפילו שפחה - כשרה, אבל היא עצמה אינה נאמנת על עצמה, וכן בעלה אינו נאמן עליה.

נאמנות שפחתה: לענין איסור יחוד בשכיב מרע שנתן גט לאשתו שיהא גט למפרע, שאסורים ביחוד אלא על פי עדים - אין שפחתה כשרה, שלבה גס בה. לענין שבויה קודם - לרב פפי נחלקו התנאים, וי"א שנאמנת להעיד שלא נטמאה, שבשבויה הקילו. וכן סובר רב אשי, ש"א שנאמנת, שרק בגט אין מועילה, משום שאינה צריכה להעיד אלא לשמרה, אבל במקום שצריכה להעיד אין חוששים שתעיד שקר. לרב פפא - לכו"ע אינה נאמנת גם בשבויה, אלא אם מסיחה לפי תומה.

בא ואמר: אני אחיך ותן לי חלק בנכסי אבא, והלה משיב: איני מכירך, צריך להביא עדים שהוא אחיך, ואם טוען שהעדים יראים ממנו שהוא איש אלים - מוטל על השני להביא עדים שאינו אחיך.

אחד אמר מסיח לפי תומו: אני ואמי נשבינו לבין העכו"ם, יצאתי לשאוב מים דעתך על אמי, ללקט עצים דעתך על אמי, והשיאה רבי לכהונה על פיו.

כתובות דף כ"ח. יום ה' פרשת דברים - ו' אב תשפ"ב

דף כ"ח - ע"א

משנה. המגרש את אשתו לא תינשא בשכונתו, לפי שמכירה ברמיזותיו וקריצותיו, שמו יבואו לידי עבירה, ואם היה כהן שאסור בגרושה צריך להתרחק עוד יותר, ואסור לדור עמה ובאותו המבוי, ואפילו על שאת. וכפר קטן נידון כשכונה.

המגרש את אשתו, אם החצר שלה - הוא נדחה מפניה, ואם היא של שניהם - היא נדחית מפניו, שטלטול גברים קשה מנשים, וכ"כ אם החצר שלו.

כהן שלוח מאשתו וגירשה - אינה נפרעת אלא באחר, ואם באים יחד לדין - אין מודקקים להם, לרב פפא - מגדים אותם, לרב הונא בריה דרב יהושע - מלקים אותם, ודווקא שנתגרשה מהנישואין, אבל נתגרשה מהאירוסים נפרעת בעצמה, שאין לבו גס בה, אלא אם כן רואים שמכירים זה את זה ברמיזות וקריצות אז עושים ביניהם שלח.

משנה. ואלו נאמנים להעיד בגודלן מה שראו בקוטנן:

א. זה כתב ידו של אבי - אפילו שמת אביו בעודו קטן. זה כתב ידו של רבי - אף שאינו שכיח אצלו כאביו. ואף על כתב יד אחיו - שאינו ירא ממנו כרבו, ולא שכיח אצלו כאביו. ודווקא כשיש אחר המעיד עמו, והטעם שנאמן: שקיים טהרות מדרבנן, והאמינו רבנן בדרבן שהוא מדרבנן.

ב. זכור הייתי בפלונית שיצאה מבית אביה לחופתה וראשה פרוע, והטעם: שרוב נשים בתולות נישאות, ואין זה אלא גילוי מילתא.

ג. שהיה איש פלוני יוצא מבית הספר לטבול לאכול בתרומה, שאין לחוש שהוא עבד, שאסור לחלוק לשלחו ללמוד תורה, והאמינו רבנן להאכילו בתרומה מדרבנן.

ד. שהיה חלוק עמו על הגורן, במקומות שנוהגים כרבי יהודה שרוב חולקים תרומה לעבד אלא אם כן רבו עמו, והאמינו רבנן להאכילו בתרומה מדרבנן.

ה. המקום הזה בית הפרס ולא יותר, שטומאת בית הפרס רק מדרבנן.

ו. כך אמר לי אבא - משפחה זו כשרה ומשפחה זו פסולה.

ז. עד כאן היינו הולכים בשבת, שסבר התנא תחומין מדרבנן.

ח. אכלנו בקצצה של בת פלוני שנישאת לפלוני, שהיו נוהגים כשאחד מהאחים נשא אשה שאינה הוגנת לו, הביאו בני משפחתו חבית מלאה פירות, ושברוה באמצע רחבה, ואמרו: אחינו בית ישראל שמעו, אחינו פלוני נשא אשה שאינה הוגנת לו, ומתייראים אנו שמה יתערב זרענו בזרעינו, בואו וקחו לכם דוגמה לדורות שלא יתערב זרענו בזרעינו.

ט. אבא היה מוליך חלה ומתנות לפלוני כהן על ידי, אבל אינו נאמן כשמעיד שהוליך באחר.

דף כ"ח - ע"ב

עבד שלוח ממונו רבו, או שעשה אפוטרופוס, שנהג בו מנהג בן חורין, או שנהג העבד לפניו מנהג בן חורין, כגון שהניח תפילין, או קרא ג' פסוקים בבית הכנסת - לא יצא לחירות, שאין זו הוכחה ששחררו.

לרבי יהודה אין חולקים תרומה לעבד בלי רבו, משום שבמקומו היו מעלים מתרומה ליוחסים, לרבי יוסי חולקים לעבד בלי רבו, משום שבמקומו לא היו מעלים מתרומה ליוחסים.

בהמתם של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם, צדיקים עצמם לא כל שכן.

בית הפרס והיינו שהיה בשדה זו קבר ונחרש, חוששים מדרבנן שהמחרישה הוליקה

עצמות עד מאה אמה, לרב יהודה אמר שמואל מנפח אותו מאה אמה וסומך שאם יש שם עצם היה רואהו, לרב יהודה בר אמי משמיה דרב יהודה בית הפרס שנידש ברגליים טהור, שאי אפשר לעצם כשעורה שלא נידש ברגל ונכתת לפחות מכשיעור. אין גדול יכול להעיד שראה בקטנו - שדרך או מעמד היה לפלוני במקום זה, שאין להוציא ממנו ע"פ עדותו.

היה עובד כוכבים ונתגייר או עבד ונשתחרר - אינו נאמן להעיד מה שראה בנכרי ובעבדות אף בדברים שמעיד הגדול מה שראה בקטנו, מפני שאינו מדייק, לרבי יוחנן בן ברוקא - מעידים, כיון שדעתו להתגייר מדייק.

הדרן עלך האשה שנתארמלה

כתובות דף כ"ט. יום ה' פרשת דברים - ז' אב תשפ"ב

פרק שלישי - אלו נערות

דף כ"ט - ע"א

משנה. האונס נערה חייב לשלם חמישים כסף קנס לאביה, ולתנא במשנתנו גם אם אינו יכול לקיים מצות 'ולא תהיה לאשה', כגון שהיא ממזרת, נתיגה (שדוך גזר עליהם עבות), כותית (שגירי אריות הם), גירות שבויה ושפחה שנתגיירה ונפדתה ונשתחררה קודם שלושה שנים ויום אחד. וכן אם היא מחייבי כריתות, כגון אחותו, אחות אביו, אחות אמו, אחות אשתו, אשת אחיו, אשת אחי אביו ונדה. שסובר התנא שאין אומרים קם ליה בדרבה מיניה בחייבי כריתות.

קטנה מבת יום אחד עד שתביא שתי שערות - יש לה מכר, ובת י"ב עד שתבגר - יש לה קנס אם אנסוה, אבל לקטנה אין קנס לדעת רבי מאיר, אבל לחכמים - יש לה קנס מבת שלושה שנים ויום אחד.

דף כ"ט - ע"ב

בא עליה ומתה קודם העמדה בדין - פטור מלשלם הקנס לאביה, שנאמר 'ונתן לאבי הנערה', יתור 'הנערה' נדרש - ולא לאבי מתה.

כסף ישקול כמוהר הבתולות הנאמר במפוחה, דורשים גזירה שוה ל'בתולה' שנאמרה באנוסה, שיהא זה (מפוחת) כמוהר הבתולות של אנוסה - לשלם חמישים, ומוהר הבתולות (אונס) יאה כשל מפוחה - לשלם שקלים.

לתנא במשנתנו גם אם אינו יכול לקיים מצות 'ולא תהיה לאשה' חייב קנס, שששה מקראות נאמרו: נאמר באונס 'כי ימצא איש נערה בתולה... ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה' - שני פעמים 'נערה' 'וה'א' מיותרת. ונאמר במפתה 'וכי יפתה איש בתולה... כסף ישקול כמוהר הבתולות' - 'בתולה' 'בתולות' 'וה'א' מיותרת. נערה אחת ובתולה אחת נאמרו לגופם - לכשרות, ושתיים נאמרו לדרשות הקודמות (ולא לאבי מתה, ולמירה שוה), וב' לרבות חייבי לאווים וכריתות.

'ולו תהיה לאשה' - לשמעון התימני כל הפרשה באשה שיש בה הויה, שקידושים תופסים בה, אבל חייבי כריתות אין להם קנס, לרבי שמעון בן מנסיא כל הפרשה באשה הראויה לקיימה.

החילוק בין אם 'תהיה' היינו אשה שיש בה הויה, או אשה הראויה לקיימה - בחייבי לאוין (כגון מומר ונתיגה), שקידושים תופסים בהם אך אין ראויה לקיימה. ולרבי עקיבא הסובר שאין קידושים תופסים בחייבי לאווים - נפק"מ באלמנה לכהן גדול, שקידושים תופסים בה, שנאמר 'לא יקח, ולא יחלוף' - חילולים הוא עושה, ואינו עושה ממזרם, לרבי ישבב הסובר בדעת רבי עקיבא שכל שאין לו ביאה בישראל הולד ממזר, ואפילו באלמנה לכהן גדול אין קידושים תופסים, אם כוונתו להוציא רק אלמנה לכהן גדול - נפק"מ בחייבי עשה (מפריית ואדומיה), ואם אין כוונת רבי ישבב להוציא גם שאר אסורי ביאה ואף חייבי עשה - נפק"מ בבעולה לכהן גדול, שבזה לכו"ע תופסים קידושין, כיון שהוא עשה שאינו שווה בכל.

כתובות דף ל'. יום ו' פרשת דברים - ח' אב תשפ"ב

דף ל' - ע"א

הבא על הנדה - משלם קנס, גם לשמעון התימני ורבי שמעון בן מנסיא, שקידושין תופסים בה וראויה לקיימה.

התנא במשנה שמחייב קנס אף כשחייב כרת - שלא כרבי נחוניא בן הקנה, שפוטר המדליק גדיש ביום הכיפורים מתשלומים כיון שחייב כרת, כשם שהמדליק גדיש בשבת פטור כיון שחייב מיתה בבית דין.

לאביו טעמו של רבי נחוניא בן הקנה - שדורש 'אסון' האמור לענין מיתת בית דין (ולא ידית אסון), 'אסון' הנאמר במיתה בידי שמים - 'וקראהו אסון' שהזהיר יעקב אבינו לבניו הם על אונסים שבידי אדם כגון צינה ופחים, וגם על אונסים שבידי שמים כגון אריות וגנבים.

פורעניות הבאים על האדם גזירת המלך הם, חוץ מחולי הבא ע"י קור וחום, שבאים בפשיעתו, שנאמר עליהם 'שומר נפשו ירחק מהם'.

דף ל' - ע"ב

מיום שחרב בית המקדש, אף שבטלו סנהדרין, דוגמת עונש ארבעה מיתות לא בטלו, מי שנתחייב סקילה - נופל מן הגג או חיה דורסתו, שריפה - נופל בדליקה או נחש מכישו, הריגה - נמסר למלכות או לסטים באים עליו, חנק - טובע בים או מת בסרוכני. לרבא טעמו של רבי נחוניא בן הקנה - שדורש הפסוק 'ואם העלם יעלימו עם הארץ' ובמשפחתו והכרתיו אותו - אמרה תורה כרת שלי כמיתה שלכם, לפוטרו מתשלומים. החילוק אם טעמו של רבי נחוניא בן הקנה כפאבי ('אסון' הנאמר במיתה בידי שמים) או כרבא ('מכרת') - בזר שאכל תרומה, שחייב מיתה בידי שמים ולא כרת, לאביו פטור מתשלומים, ולרבא חייב.

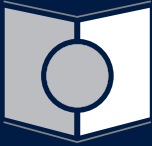
הגונב חלב של חבירו ואכלו - חייב, שנתחייב ממון בשעה שהגבירו וגנבו, קודם שעבר על איסור חלב.

זר שאכל תרומה שלפי פטור מתשלומים (לפי רבי נחוניא בן הקנה):

א. בתחב לו חבירו עמוק לתוך פיו שיכול להוציאו רק ע"י הדחק, שאינו חייב משום גניבה, שאפילו אם יפלוט אינו ראוי לבעליו, וחייב רק משום הנאת גרונו ומעיו בשעת בליעה, ובאותה שעה מתחייב מיתה, וממילא נפטר מחיוב ממון. אבל אם תחבו למקום שאינו יכול להוציאו כלל פטור ממיתה, שאנוס הוא.

ב. שתחב לו חבירו משקים של תרומה בתוך פיו, שכיון שנמאס פטור משום גניבה, והנאת הגרון המחייבת ממון היא בשעת חיוב מיתה.

ג. לרב אשי - שבשעה שבלע תרומה משלו, קרע בגדי חבירו, שסובר שפטור גם אם החיוב מיתה לא בא מחמת ממונו של חבירו.

Dirshu
דרשו' ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 337

פנינים לפרשת מטות

**לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,
לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת**

**פתאום אני שומע פסיעות נמרצות, ורואה את הרבי שליט"א צועד לכיווני.
הרבי שואל אותי אם אני יודע את הקוד לפתיחת ארון הקודש. ניגשתי
לארון הקודש וניסיתי לפתוח, אבל ידי רטטו בפחד ואימה, הן מעצם
העובדה שהרבי עמד על ידי וצפה במעשי, והן בגלל האירוע המוזר, מה
פתאום הרבי רוצה לפתוח את ארון הקודש ביום ראשון אחר הצהריים?**

סיפור מכלי ראשון כפי שחווה כותב השורות ושמע מפי המעורבים במעשה, של החלום שחלם סופר
הסת"ם מבני ברק, הנקודות החסרות בספר התורה בבית שמש, ומצבו הרפואי של הנגיד המאושפז בקנדה

יעקב א. לוסטיגמן

לפני כשלושה שבועות געשה ורעשה הארץ, עם פרסומו של הסיפור המופלא על ספר התורה שנתרם לבית המדרש של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, לזכר אביו זצ"ל, ומעשה החלום שחלם הסופר שכתבו, ובו קיבל הוראה לתקן את הטעון תיקון ולהוסיף את הנקודות הנדרשות על גבי המילה 'ואהרן' שבפרשת במדבר, פסוק אחד לפני 'שישי'.

למען האמת, זכה כותב השורות להיות עד ראייה לתיקון שביצע הסופר, ועל אף שהבמה לרשותי עומדת ויכולתי לזכות ב'פרסום ראשון', של ה'סקופ' המיוחד, החזקתי בפלך השתיקה לאחר התיעצות עם מורי ורבי כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א שביקש להמתין עם הפרסום עד להחלטתו של הנגיד שתרם את הספר.

וכעת, לאחר שהנגיד כבר החלים ב"ה ומצבו טוב, ולאחר שהסיפור התפרסם בכמה גרסאות שהתבססו על עדויות חלקיות, קיבלתי 'אור ירוק' לפרסם דברים כהווייתם, ופנית אל הגה"ח רבי מרדכי

גלבשטיין, מחשובי חסידי לעלוב ואיש אמונם של רבוה"ק מלעלוב זה שלושה דורות, ומאחר והוא עצמו היה מעורב בסיפור קיבלתי את השתלשלות הדברים מפיו, נוסף על מה שראיתי בעיני ועל

הסופר תיקן מה שת'קן, המתין מעט שהדיו יתייבש, ולאחר מכן סגר את ספר התורה, והחזירו לארון הקודש...

ותיהום כל העיר

בבוקרו של יום שני, הגעתי לבית הכנסת להתפלל שחרית, והנה אני מבחין בהתגודדות של כמה מבאי בית הכנסת סביב ידידי הרב יעקב אשר גרין. הוא סיפר סיפור בהתלהבות, והמאזינים נראו נרעשים.

לא הצלחתי לכלוא את סקרנותי, ועל אף שהיה זה טרם כיליתי לדבר את דברי ולהתפלל שחרית, ביקשתי לשמוע במה דברים אמורים.

וכך מספר לי הרב גרין: "אתמול אחר הצהריים, בשעה חמש וחצי בערך, ישבתי כאן בבית המדרש ועיינתי בספר. בבית הכנסת היו אז עוד ארבעה אנשים כמדומני, שני אחים חסידי רחמסטריווקא שלמדו יחד, אברך ליטאי שישב פה, ועוד בחור אחד שישב ליד השולחן ההוא..."

"פתאום אני שומע פסיעות נמרצות, מפנה ראשי לאחור ורואה את הרבי שליט"א צועד לכיווני בצעדים מהירים, כשבידו חומש פתוח. הרבי ניגש אלי ושאל אותי אם אני יודע את הקוד לפתיחת ארון הקודש. השבתי לו שאת המספרים אני יודע, אבל לסובב את הידית זה קצת מסובך ואני לא בטוח שאצליח לפתוח.

"ניגשתי לארון הקודש וניסיתי לפתוח, אבל ידי רטטו בפחד ואימה, הן מעצם העובדה שהרבי עמד על ידי וצפה במעשיי שזה בפני עצמו דבר מלחיץ מאוד כידוע ליודעים, והן בגלל האירוע המוזר, מה פתאום הרבי רוצה לפתוח את ארון הקודש ביום ראשון אחר הצהריים? האם הוא קיבל איזה 'קוויטל' על חולה מסוכן שזקוק לרחמי שמים מרובים ורוצה לפתוח את ארון הקודש ולהתפלל? אני לא יודע שום דבר..."

"כמובן שעם ידיים רוטטות ורועדות לא הצלחתי לפתוח את ארון הקודש, ועל כן התקשרתי לגבאי הרב שמעון גלבשטיין, שיסביר לי איך לפתוח, אך ללא הצלחה. בהמשך הרבי לקח בעצמו את הטלפון וניסה לפתוח את ארון הקודש בכוחות עצמו על פי הדרכתו של הגבאי, ואילו אני ניצלתי את ההזדמנות ומיהרתי להזעיק את הרה"ח רבי פנחס אליעזר פקשר, שיודע לפתוח את ארון הקודש, ושנמצא תמיד בקומה התחתונה של הבניין, והוא כששמע שהרבי מעורב בעניין הבין את הדחיפות, אץ רץ, ניגש לארון הקודש ופתח אותו לרווחה.

"הרבי ביקש שנוציא את ספר התורה ונניח אותו על ה'בימה', וכך עשינו. עכשיו הוא ביקש שנגלול לפרשת במדבר, פסוק אחד לפני שישי. עשינו כדבריו והגענו אל הפסוק: 'כָּל פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן' (במדבר ג' לט).

"בשלב זה עיין הרבי במילה 'ואהרן'. המילה הזאת היא באחת מעשרת התיבות שיש בספר התורה שצריכות להיות נקודות מלמעלה. אמורות להיות נקודות על התיבה ואהרן, ובספר התורה הזה הן לא מופיעות.

"עכשיו הרבי עיין בחומש לוודא שזה אותו פסוק, ושוב בספר התורה, הוא ביקש מאתנו שנבדוק גם, "זאת אותה תיבה, נכון? כאן נקוד ובספר התורה לא נקוד, נכון?"

מה ששמעתי מידידי הרה"ח ר' יעקב אשר גרין הי"ו, ראש חבורות הבחורים בלעלוב, ומי שהיה עד לחלק אחר של הסיפור.

ועל אף שתחילתו של הסיפור הייתה בקנדה והמשכו בחלום הלילה שאירע במוצאי שבת קודש ורק לאחר מכן הגיעו הדברים לבית שמש עירי, אנו נפתח את סיפור הדברים דווקא בשלב של תיקון הטעות, שכן בדרך זו התוודע כותב השורות לשלבי ההתרחשות, כפי שנספר בשורות הבאות

ויהי בחצי הלילה

היה זה בלילה של יום ראשון לפרשת חוקת, מעט אחר חצות הלילה. ישבתי בבית המדרש של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א בבית שמש, יחד עם החברותא שלי, ידידי הרב יחיאל יהושע גולדברג, המוכר לקוראי 'לקראת שבת' משיחות שקיימנו עמו על המוקד הטלפוני של 'דרשו', שבו הוא משמש כאחראי משמרת.

בבית המדרש הופיע לפתע הסופר הוותיק וזריז במלאכתו, הרה"צ רבי יוסף קאפ, בנו חביבו של כ"ק אדמו"ר מבראנוביץ לעלוב זצ"ל, נכד כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'ברכת משה' מלעלוב זיע"א.

הרב קאפ מתגורר בבני ברק, והופעתו בבית המדרש בבית שמש הייתה חריגה למדי. קידמנו את פניו בברכת 'שלום עליכם' ותהינו לפשר בואו לבית שמש בחצי הלילה, אבל הרב קאפ לא התלהב לשתף אותנו במטרת בואו, ובמקום זאת ביקש שיפתחו לו את ארון הקודש.

הוא הוציא את ספר התורה המהודר שהוא עצמו כתב לפני למעלה מעשור, לזכרו הטהור של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זצוק"ל.

ספר תורה זה, נכתב בשיא ההידור והשלמות, בכתב נאה במיוחד העומד בכל דקדוקי ההלכה, על גבי קלף יקר ומהודר, וכל רואיו יעידון יגידון שזהו ספר תורה מיוחד במינו.

את הספר תרם הנגיד הרב יעקב ביסטריצער, שזכה לקרבה וחביבות יתירה אצל הרבי מלעלוב זצ"ל, שהיה מכנה אותו דרך קבע בכינוי 'יעקב יוסף בן גיטל'.

הספר הוכנס לבית המדרש לקראת מלאת שנתיים ימים להסתלקותו לשמי רום של רבינו זצ"ל, ומאחר ויום ההילולא של הרבי הינו ביום הכיפורים, הוכנס הספר ברוב פאר והדר קודם לכן, ומאז מוציאים אותו וקוראים בו בקביעות הן בשבת והן בימות החול.

כשהוציא הרב קאפ את הספר מארון הקודש, התפללנו מאוד, אבל סברנו שאולי התגלתה חלילה איזושהי טעות שיש לתקנה ולכן מיהר הסופר להגיע בחצי הלילה לתקן את הספר, כדי שיוכלו לקרוא בו למחרת היום, יום שני בבוקר, את הקריאה של פרשת חוקת.

להפתעתנו החל הסופר לגלול את הספר לאחור, דבר שהיה תמוה מאוד בעינינו כי בדרך כלל כשמוציאים טעות חלילה בספר תורה, מוצאים אותה תוך כדי קריאה ואין צורך לגלול לאחור מכן כדי לחפשה.

ניסינו לגשת ולהתבונן במעשיו של הסופר, אבל הבנו שהדבר מפריע לו במלאכתו, ועל כן שבנו לעסוק בסוגיא בה עסקנו, בניסיון להדביק את קצב הלימוד של 'הדף היומי' במסכת יבמות.

David Cohen/FLASH90

שתרם שנים קודם לכן עוד בחיי חיותו של כ"ק מרן אדמו"ר זצ"ל. "הרב רוטנר-וייס ביקש מבני משפחת ביסטריצער שיעדכנו אותו באופן מידי על כל התפתחות במצבו של אביהם הנגיד, ואם תהיה הטבה לאחר שתיכנס השבת בארץ הקודש, כשבקנדה עדיין לא נכנסה השבת, הוא מבקש בכל פה שישלחו הודעה באימייל, על מנת שיוכל להתעדכן בבשורה המשמחת מיד עם צאת השבת בארץ ולא יצטרך להמתין שעות מורטות עצבים עד לצאת השבת גם בקנדה... "בני המשפחה אכן נענו לבקשתו, ובחסדי שמים שבה רוחו של הרב ביסטריצער אליו עוד לפני כניסת השבת בקנדה. במוצאי השבת, כשהרב נחמן רוטנר-וייס ביקש להתעדכן, הוא שמח לגלות שאכן יש שיפור גדול, על אף שהרב ביסטריצער עדיין לא יצא מכלל סכנה. "הוא עדכן אותי בכך ושמחתי מאוד לשמע הבשורה, ומיד מיהרתי להתקשר לרבי מלעלוב ולבשר לו על כך", מספר הרב גלבשטיין. "באותו הלילה התחולל החלק החשוב והמפעים ביותר בסיפור. הסופר הרה"צ רבי יוסף קאפ עלה על יצועו והנה הוא רואה בחלומו את דודו-זקנו, כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זצ"ל, שפותח עמו בשיחה... "האם אתה משוחח מדי פעם עם יעקב יוסף בן גיטל?". שואל אותו הרבי. ואכן כשבועיים קודם לכן התעדכן הרב קאפ במספרו המעודכן של הרב ביסטריצער. אחרי שהשיב בחיוב אמר לו הרבי על יעקב יוסף בן גיטל: "אני לא שוכח אותו... וסימן יהא לך שהחלום הזה הוא אמת, שתבדוק בספר התורה שהוא תרם על שמי, ותמצא שהושמטו הנקודות שצריכות להיות כתובות על המילה 'ואהרן' בפסוק 'אשר פקד משה ואהרן'". הרב קאפ התעורר בבהלה, ותיפעם רוחו. החלום היה מאוד מוחשי ונראה אמת, אבל הרי 'חלומות שווא ידברון'... הוא החליט שלא לעשות מזה עניין והמשיך בשגרת חייו כאילו לא אירע דבר, אבל ככל שעברו השעות החל לבו נוקפו, והוא הרגיש שהוא לא יכול להיות רגוע כשייתכן שבבית המדרש בבית שמש מונח ספר תורה בארון הקודש, כשהוא מחוסר ניקוד... "הרב קאפ שביקש מאוד להצניע את ענין החלום ניצל את יחסי הקרבה שלו עם בן דודו הרבי מלעלוב, והחליט להתקשר אליו ולבקש

"כמובן שכל הנוכחים אישרו את הדברים, ובשלב זה התלבט הרבי לרגע כי הרי מחר בבוקר צריכים לקרוא קריאת התורה, והרי הספר חסר נקודות, לבסוף הוא הורה לנו לגלול אותו בחזרה לפרשת חוקת, ולהחזיר לארון הקודש. הרב פנחס אליעזר פקשר ניסה לשאול מהיכן ידע הרבי שהמילה 'ואהרן' אינה נקודה, אבל הרבי לא השיב תשובה ברורה, רק פטר אותו בתנועת יד ושב לביתו שבקומה מעל בית המדרש...".

הרב גרין הוסיף שהיום בבוקר, כלומר ביום שני של פרשת חוקת, ביקש הרבי מהגה"ח רבי משה בצלאל אלטר, המשמש כגבאי המחלק את העליות במניין בו הוא מתפלל, שלא יכבד אותו בעלייה, אבל מצד שני הרבי לא אמר דבר לגבי אחרים, ואפשר להוציא את הספר מהארון.

כאן עדכנתי את הרב גרין שהחסר כבר הושלם והטעות תוקנה, ספר התורה אינו חסר דבר ברוך ה', ואפשר לקרוא בו ללא חשש. מאוחר יותר התברר לנו שהרבי לא רצה לעלות לתורה מאחר והסופר לא עדכן אותו שהוא תיקן את הטעות תיקון, בשל השעה המאוחרת שבה ביצע את התיקון.

הסיפור נשאר תלוי באוויר. מהיכן ידע האדמו"ר שיש לבדוק את הספר. איך זה שהוא ירד מהבית עם חומש פתוח בפסוק הנכון, עם 'מראה מקום' ברור וגלוי, וידע מראש שיש טעות בספר התורה? האם היה זה גילוי של רוח הקודש? אולי איזה חלום מעניין? ואולי אנחנו סתם 'חסידים שוטים' שמחפשים מופתים, ובסך הכל מישוהו סיפור לרבי שהוא קיבל עלייה ב'חמישי' בפרשת 'במדבר', ורק עכשיו הוא נזכר שבעצם הוא שם לב שחסרות הנקודות על 'ואהרן', והרבי נבהל ומיהר לבדוק את העניין???

שאלה בלתי פתורה...

ותיפעם רוחו

"כעבור שעות אחדות, כבר התגלה הסוד... אבל מאחר והדברים עברו מפה לאוזן, הם השתבשו בדרך לפרסומם, ועל כן פניתי אל הגה"ח רבי מרדכי גלבשטיין שליט"א, מייסד ומנהל תלמוד התורה 'בני משה' לעלוב בבני ברק, ואיש אמונם של אדמו"רי בית לעלוב זה שלושה דורות, שסיפר לי את החלק החסר, כפי ששמע בעצמו מכל הנוגעים בדבר, הן מהרבי שליט"א בעצמו, הן מהסופר הרה"צ רבי יוסף קאפ והן מהנגיד הרב יעקב ביסטריצער וכן מרב קהילת ברעזיף בבני ברק הרה"צ רבי נחמן רוטנר-וייס.

"ביום חמישי בלילה לפי שעון קנדה", מספר הרב גלבשטיין, "בשעות הבוקר של יום שישי פרשת 'קרח' לפי שעון ישראל, התמוטט הנגיד הרבני הרב יעקב ביסטריצער, שתתם את ספר התורה המדובר. הוא לקה בליבו והובהל לבית החולים כשמצבו כבי רע. הרופאים נאלצו להרדים ולהנשים אותו, והידיעה על כך הגיע במהירות לאוזניו של הרה"צ רבי נחמן רוטנר-וייס, רב קהילת ברעזיף בבני ברק, שהרב ביסטריצער מקורב אליו מאוד. הרב רוטנר-וייס מיהר לעדכן בכך את כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, כדי שיעתיר בתפילה עבור הנגיד טוב הלב, שתתם את ספר התורה המדובר, נוסף על ספר תורה אחר

ממנו... אם יואיל הרבי לשלוח ולבדוק אם חסרות נקודות על המילה 'ואהרן'..."

"הרבי שמע את הבקשה החריגה והתפלא מאוד: 'הרי כתבת למעלה מעשרה ספרי תורה', אמר לו הרבי, 'בכל ספר יש עשר תיבות שצריכות להיות נקודות למעלה, אולי תסביר לי למה אתה חושש דווקא למילה הספציפית הזאת בספר התורה הזה?'"

"הרב קאפ לא רצה לומר מהיכן התעורר החשש, האפשרות שמדובר בחלום שווא עדיין סבירה מאוד, והוא אינו רוצה להפוך את עצמו ללעג וקלס. הוא גם ביקש מהרבי בכל פה שלא יספר לאיש, אבל לא רצה לגלות לרבי מדוע הוא מבקש את הבקשה החריגה."

"הרבי לא התייחס בתחילה, אבל הרב קאפ התקשר שוב ושוב, והרבי שמכיר אותו ומעריך אותו הבין שיש דברים בגו. הוא דפדף בחומש, איתר את הפסוק המדובר, וירד עם החומש לבית המדרש בבקשה שיפתחו את ארון הקודש, בדק ומצא שאכן נכונים דברי הסופר, עלה הביתה והתקשר להודיע לו שצדקו דבריו ושצריך לתקן את ספר התורה."

"הרבי ביקש לדעת מהיכן ידע הרב קאפ על חסרונן של הנקודות, והרב קאפ השיב בקצרה שהיה לו חלום, סתם ולא פירש, והרבי שראה שהנושא מאוד רגיש אצלו לא המשיך לחקור, כשגם אצלו נותר הדבר בגדר תעלומה."

"במקביל, פנה הרבי לעיון מהיר ומעמיק בדבר ההלכה שבא לידיו, כיצד יש לנהוג במקרה כזה. הוא החל לעיין בשולחן ערוך ובנושאי כליו ומצא שכתוב בט"ז שאין זה מעכב את כשרותו של ספר התורה, מאחר וזאת לא הלכה למשה מסיני אלא תקנת עזרא, ולכן כל הקריאות שקראו בספר הזה היו כשרות ומהודרות, אבל בפוסקים מובא שאם חסר ניקוד בספר תורה, ויש במקום ספר אחר כשר, עדיף להוציא את הספר שבו לא חסרות ניקוד לקריאה, עד שיתקנו את הספר הנקוד."

"עם זאת, הרבי חשש שאם למחרת הוא יורה להוציא את ספר התורה הישן, יגרום הדבר להוצאת לעז על ספר התורה שנכתב על ידי הרב קאפ, ויחשבו שנפל בו פסול חלילה, דבר שיגרום חלישות הדעת לסופר עצמו שבכלל מבקש מאוד שאיש לא ידע מכך..."

"בדק הרבי עם אחד הפוסקים שהכריע שבכזה מקרה יש להוציא את הספר של הרב קאפ, למרות שהוא אינו נקוד ועל אף שבארון הקודש יש ספר אחר שכן נקוד. במקביל ביקש הרבי מהסופר הרב קאפ שיזדרז עם תיקון הספר, מה שהוא אכן עשה."

צדיקים קרויים חיים

"הסופר הרב קאפ, כשראה שאכן אמת נכון היה חלומו, פנה להתקשר ל'יעקב יוסף בן גיטל', ולספר לו את אשר אירע, כדי שיידע שהרבי

מלעלוב זכר צדיק לברכה אמר שהוא לא שכח אותו...
"מאחר והרב קאפ לא סיפר לרבי מלעלוב שליט"א מה היו פרטי החלום ושיחתו עם הרבי לא עלה בכלל שמו של הרב ביסטריצער, לא ראה הרבי צורך לשתף אותו במה שהוא עצמו ידע, על כך שמצבו הרפואי של הרב ביסטריצער בכי רע, ועד לרגע זה הרב קאפ לא ידע על כך דבר וחצי דבר."

"הוא התקשר לרב ביסטריצער שלא ענה לטלפון כי היה בעיצומו של טיפול רפואי, לאחר מכן התקשר שוב ושוב, עד שהרב ביסטריצער ענה לו, וכששמע את הדבר נפעם עד מאוד ואמר לו שהוא היה בסכנה גדולה, וגם כעת הוא עוד זקוק לעבור ניתוח וצפויה לו החלמה לא קלה, וההודעה המיוחדת שקיבל משמי מרום נוסכת בו כח וחיזוק גדול מאוד."

"לאחר מכן סיפר הרב ביסטריצער את הסיפור לילדיו, ומיהר לעדכן את הרב נחמן רוטנר-וייס, והוא סיפר לי, כך שאני ידעתי על המקרה זמן קצר אחרי שהסופר סיפר זאת לנגיד."

"תיארת לי לעצמי שהרבי שליט"א עדיין לא עודכן בפרטים, מיהרתי להתקשר אליו לספר לו ופתחתי בשיחה על הניקוד החסר על המילה 'ואהרן'. הרבי השיב לי שהוא מנוע מלדבר על זה משום שהוא ב'בל תאמר', כי הרב קאפ ביקש ממנו שלא יספר על כך... אמרתי לרבי, שאני איני ב'בל תאמר', מי שסיפר לי את הסיפור לא ביקש ממני שלא לספר הלאה ולכן אני יכול לומר לו שהיה כאן גם חלום בו התגלה הרבי זצ"ל לסופר הרב קאפ, וכל פרטי המעשה."

"אמר לי הרבי: 'תמיד הערכת את הרב יוסף קאפ, ועכשיו אני מעריך אותו עוד יותר, אם הוא זכה לכזה חלום'."

"במקביל החל הסיפור להתפרסם מאוד, הרבי התקשר תוך כדי לסופר הרב קאפ, וחקר אותו על כל פרטי הסיפור לאורך ולרוחב, ושאל אותו מדוע אינו רוצה לספר את פרטי הסיפור, הרי יש כאן לימוד גדול של אמונת צדיקים, וחשוב שהציבור יידע מזה. אבל הרב קאפ הוא איש צנוע ועניו, והדבר האחרון שהוא רוצה זה להיות מפורסם, המשיך להסס בעניין, עד שממילא יצא הסיפור משליטה והתפרסם ברבים בקול רעש גדול."

"בהמשך שוחחתי בעצמי עם הרב קאפ שסיפר לי שוב את כל פרטי החלום ואמר לי שהוא הרגיש בחוש את המשמעות של 'צדיקים במיתתם קרויים חיים', כי הוא הרגיש שהוא מדבר עם אדם חי שנמצא לפניו ומדבר עמו כאחד האדם ולא כאורח מעולם האמת."

"בתוך כך המשיך מצבו של הנגיד הרב ביסטריצער להשתפר, ובחסדי שמים הוא כבר יצא מכלל סכנה ושחרר מהאשפוז לביתו, שם הוא משתקם מהאירוע הטראומתי, כשהוא מחוזה עד מאוד מהמסר המיוחד שקיבל מהרבי זצ"ל שחיבב אותו כל כך, ושבנו היה דבוק בכל נימי נפשו."

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

הדלקת נרות: 19:25

יציאת השבת: 20:15

רבינו תם: 21:09

ע"פ אופק תל אביב
כד' בתמוז תשפ"ב

טוב לחסות בה'

798

חורץ הגורלות

טעות התשפ"ב

יונתן התיישב בסלון ביתו אחר יום עבודה מפרך, כששאתו יושבת ומאזינה לו. "מה אומר לך?... במצב של היום, לעולם לא נקנה דירה. עם הילד הזה – בחיים לא נהיה מאושרים. עם משפחה כמו שלנו – תמיד נצטרך לסבול (ח"ו)". לכאורה, משפטים מציאותיים ותמימים. אך בואו ושמעו פירוש מהפכני שכותב המקובל הקדוש, ר' חיים ויטאל זצ"ל, תלמידו של האר"י הקדוש. כולנו מכירים את הדרשנים הדורשים בשבת זו בבית הכנסת את הפסוק: "לא יחל דברו כלל היוצא מפיו יעשה" – כי אדם השומר על פיו מדיבורים אסורים כלשון הרע וניבול פה – כל אשר יאמר ויבקש, יתקיים. בא רבי חיים ויטאל הקדוש ואומר פן הפוך לחלוטין: "לא יחל האדם את דיבורו, כלומר שלא יחשוב שהדיבורים שהוא מוציא מפיו הינם כדבר חול חסר משמעות וכוח, אלא להיפך. כי כל דיבור שיוצא מפי האדם, אם טוב אם רע, פועל פעולה למעלה, ובורא סניגורין או קטיגורין, וזה שנאמר 'ככל היוצא מפיו' אם טוב אם רע".

כל מילה שאדם אומר עולה למעלה ויכולה לפעול פעולות רבות. "ברית כרותה לשפתיים שאינן שבות ריקם", קבעו חז"ל על כל יהודי.

לכל אדם כח בפיו במילים הטובות והלא טובות שלו, ולכן לא יאמר כי הילד ישאר בעייתי לעולם, וכנראה שבחיים לא נקנה דירה וכדומה. מעשה מרטיט סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: "הרב ד.ק. מתגורר כיום בירושלים, אך למרבה הצער, הינו נשוי כבר 24 שנים ללא שזכה בילדים. 24 שנים בהם מכיר הוא את כל הרופאים, את כל הקברי צדיקים, את כל הסגולות וזכה לכל הברכות ובלבד שיוכה בבן זכר אחד".

לפני כמה חודשים צהלה געשה השכונה. נולד לרב ד.ק. בן זכר כנגד כל תחזיות הרופאים, בהיותו קרוב לגיל ה-50, אחר שכולם, אבל כולם כבר התייאשו. כיצד אירע הדבר?... אחר שהשלים שלא יזכה בילדים, החליט להשקיע את כל כוחו בחיפוש אחר אנשים שנפגעו ממנו ברבות השנים. ניסיון אחרון. לאחר ימים של מחשבה, נזכר במעשה מיוחד שאירע בצעירותו. היה הוא בחור ישיבה מתמיד שלמד בירושלים, ונהג לנצל את הזמן וללמוד גם בשעות שבת המדרש היה ריק מיושביו. יום אחד, בשעת צהריים, כשהבחורים בהפסקת מנוחה, הגיעה המנקה לשטוף את בית המדרש, כשהפעם הגיעה עם כמה מילדיה, והם כדרכם של ילדים עשו רעש והפריעו ללומדים הבודדים.

נגיש אליה הרב ד.ק. והעיר לה על הרעש שעושים ילדיה המפריע ללימודו. האשה, שעבודה זו היתה קשה עליה, נפגעה מעט מההערה, ופלטתה מבין שפתיה: "הלוואי שלא תזכה לטעום את טעמו של צער גידול בנים". כך אמרה והמשיכה בעבודתה. נזכר הוא במעשה והתלבט. מצד אחד, היה נראה כי היא אמרה זאת בברכה, אך אמרה זאת מתוך שנפגעה קצת מדבריו, ואולי יש בדבריה כמין הקפדה ח"ו? בירר על מקום מגוריה והגיע אליה. היא כבר היתה מבוגרת ואמרה לו שלא רצתה חלילה לקללו, אך מוחלת לו ומברכת אותו שיוכה לזרע של קיימא. רבותיי, באותה שנה נפקד האברך אחר 24 שנה. וכבר כתב ה'נפש החיים' (ש"א פ"ד): "וזאת תורת כל איש מישראל, אל יאמר בלבו כי מה אני ומה כוחי לפעול שום ענין בעולם, אלא יבין כי כל דיבורו עולה לגובהי מרומים בעולמות".

"תהיה לי דירה... אני אצליח בגדול... הילד יתן לנו נחת" – נשתמש בכח הדיבור שלנו לטובה ונתברך!

לרפואה. פרנסה. והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. ניסים חיים רפאל בן לשיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל, ליאור בן פרידה, אריאל בן רויטל.

זיווג הגון: דניאל ולירן בני אורנה, ניר בן ציפורה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה, אליס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנתס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גלילי הכהן בן כוכבה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת מוריס בן מרימה פיניש ת.נ.צ.ב.ה

בגד חדש, פרי חדש

נוהגים להימנע מללבוש בגד חדש ומלאכול פרי חדש בימי בין המצרים, כי היאך יאמרו "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה", כשהוא זמן פורענות וימי צרה ותוכחה לעם ישראל.

אולם בשבתות שבינתיים, מברכים "שהחיינו" על פרי או בגד חדש, ובפרט שמקיים מצות עונג שבת באכילתו. וילד קטן יכול לברך שהחיינו על בגד או פרי חדש, כיוון שהוא רק מנהג. אולם, אם שכח ולקח פרי חדש וברך עליו, וטרם טעם זכר כי אסור – יברך עליו "שהחיינו" ויטעם ממנו, כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה.

בנוסף, פרי חדש שלא ימצא לקנותו לאחר ט' באב או שיתקלקל ויפסד טעמו, רשאי לברך עליו שהחיינו אפילו בחול, ואפילו לאחר ראש חודש אב. יוצא דופן – חולה (אף מעט) ומעוברת רשאים לאכול פרי חדש.

מעלת ימי בין המיצרים

1) כתב העבודת ישראל¹ (אבות פ"ג מ"א): "יש ימים בשנה שהם שפלים, דהיינו ימי בין המצרים, ויכל אדם יותר להעלות יותר נצוצות ויותר אבנים טובות ומרגליות יוכל ללקוט בהם ולהעלותם... וכל זה צריך לתקן על ידי לימוד תורה, תפילה ותשובה".

סוד בין המיצרים

והביא בשם ה'המגיד ממזריטש': רמז בפסוק (איכה א, ג) "כל רודפיה השיגוה בין המצרים", דהיינו כל מי שרודף להמליך את הבורא ויכל להשיג יותר דוקא בימים אלו בין המצרים".
2) כתב האוהב ישראל מאפטא: "דוקא בימים אלו – אם מתחזק האדם בלימוד התורה ועבודת התפילה ימצא בימים אלה יותר משאר ימים, כי הזמן מצד עצמו מסוגל, ולכן "בין המצרים יזרח אור לישראל". ועל כך נאמר: "כל רודפיה השיגוה בין המיצרים", שכל רודף-י.ה. הרוצה את ה', יזכה בימים אלו.

סכנת הליכת יחידי

יש להיזהר בימי בין המצרים שלא ללכת יחידי חוץ לעיר, מתחילת שעה רביעית בבוקר (9:10) עד סוף שעה תשיעית (כ-4:30 אחה"צ), מפני שיש מזיקים ששולטים בזמנים אלו.

וכן יזהר שלא ללכת בין החמה לצל בשעות אלו. וטוב להזהר בכל זה כבר מראש חודש תמוז.

ענישה בימים אלו

בדורנו אין ראוי ומומלץ להכות ילדים כלל, ובכל זאת, כתבו הפוסקים כי יזהרו ההורים והמלמדים בימים אלו שלא להכות את התלמידים, מפני שיש מזיק המצטרף ומחמיר המכה וגורם לנזק רב.

מוזיקה בקייטנה

קייטנה לילדים שבמסגרת פעולותיה משמיעים מוזיקה וכלי נגינה, ובלעדי זה קשה לנהל את פעילות הקייטנה, יש להקל להם.

הגב' ה. קליין

יועצת זוגית מוסמכת

מפתח הקסמים ללב

"כל הבוקר לא הצלחתי לעשות כלום", מספרת שרה לבעלה בתסכול. "יצחקי בכה כל הזמן, וכשנרגע, לא הפסיק לדרוש ממני דברים. לא הייתה לי דקה לעצמי, מי מדבר על הבית?". "טוב, אין מה לעשות", מגיב בעלה, "כך זה שילד לא מרגיש טוב. אינני מבין אותך, למה ציפית!?". רעייתו התאכזבה מהתגובה ועשתה פרצוף חמוץ. היא ניסתה לשתף אותו וחיכתה שיביע הרגשת שיתוף.

דוגמא נוספת: "רבקי בת העשרה פגועה מהחברות על כך שלא הזמינו אותה ליציאה המשותפת. "נו רבקי, אפשר לחשוב", נאנחת אמא שלה, "זה מה שחסר לך? לשבת על הספסל בגינה? חוץ מזה, אני מתפלאת עלייך על שאת לא דנה אותן לכף זכות. ועכשיו במקום להתבטל, תשמחי שנשאר לך זמן פנוי, ולכי להדיח כלים". רבקי שומעת את זה ופורצת בבכי על התגובה הלא מבינה ולא מתחברת של אמא.

לכולנו ברור כי כשניצב מולנו אדם מתוסכל, עצוב, נבוך או בעל כל רגש קשה אחר, הוא אינו מצפה לתגובה תכליתית ש'עוברת הלאה'. במצבים אלו ראוי לכל אדם שמעוניין בקשר נעים עם רעהו, ובוודאי לבני זוג וכמובן להורים, להשתמש בכלי הנעים והיעיל מכול – האמפתיה. אמפתיה היא היכולת להתחבר לרגשותיו של אדם אחר, ללמוד נתונים אודותיו, להבין את המתרחש בתוכו, לחיות

את חוויותו, לאמץ את זווית ראייתו, ולנהוג כלפיו בהתאם. האמפתיה היא רכיב חיוני בקשר בין בני האדם. מדובר בכלי נפלא, מתנת שמייס נהדרת ורבת תועלת, העשויה להיטיב כל קשר ולשמח אלוקים ואדם. כולנו זקוקים לאמפתיה ומחפשים אותה. היא חיונית בכל שיחה טובה שבין איש לרעהו, בין בני זוג, בין אם לבנה, בין מורה לתלמידתה, וגם בין שכנים וידידים. שני הצדדים יוצאים מן השיחה נשכרים ומרוצים: הראשון בכך שהבינו את רגשותיו ורעהו מכך שנתן והיטיב לשני.

בדרכנו להתנהגות אמפתית, נתנהל בספר שלבים:

התכווננות: נשתדל לשים לב להבעת רגשות מצד בן השיח, על ידי התרכזות בו ובחוויותיו. הזדהות: ננסה להיזכר מתי היינו במקום דומה לזה שבו נמצא הזולת. החוויה האישית שלנו עשויה לעזור לנו

להבין מהי התגובה המתאימה בשיחה. הקשבה: נטה אוזן ונאזין לדברי השני, בלי לחכות בקוצר רוח לסיום השיחה. מענה אמפתי: לאחר שהבנו מה מרגיש בן שיחנו, עלינו להגיב בצורה שתשדר לו את היותנו איתו, ממתינים לצדו ומקווים בשבילו; מרגישים את רגשותיו ונושאים את מועקותיו. התגובה האמפתית מועברת בצורה מילולית, ואף בפן הבלתי מילולי: על ידי קשר עין, מבע, מגע, הנהון, הבעת השתתפות, מחיית דמעה או שתיקת הזדהות, וכל פעולה של שותפות!.

מה אתה מחפש בחיים?

הרב ישראל קאנין

מכיר ואומר לו: "אין לך מושג איזה שידוך טוב עשיתם... אני מכיר באופן אישי את המחנות שלך, הוא מהמשתתפים הקבועים בשיעור שלי. יהודי מיוחד, עדין בהליכותיו, אציל במידותיו, זכיתם!". רבותו! הבינו היטב! לא היתה זו שיחת טלפון קצרה של כמה דקות... גם רכב צמוד לא היה לאבי שיקח אותו לאירוע... אלא הוא עשה את כל הדרך במשך שעות ברגל, באוטובוס, וזאת גם בהגיעו לגיל שהדבר היה כרוך במאמץ רב!

פעמים רבות שאלנו את אבא כשחזר לבית: "אבא היקר, מה הענין הגדול שיש במנהגך זה לנסוע שעות שלימות להודיע למחותן במה זכה? מדוע לא מספיק שיחת טלפון קצרה? הרי סוף כל סוף מדובר כבר 'לאחר מעשה', השידוך כבר נגמר! ואין באמירת המילה הטובה דבר גורלי?".

אבי זצ"ל היה עונה לנו במילים הללו: "דעו לכם ילדיי, כי מילה טובה יכולה לבנות עולמות! אף פעם לא מאוחר מדי בשביל לומר מילה טובה!".

כשהמחותן שומע מילים טובות על מחותנו - כל ההכנות לחתונה נראות אחרת... הן נעשות ביתר שמחה... הקשר החיובי בין שתי המשפחות מתהדק, וזה משפיע גם על הקשר שבין החתן לבין הכלה, והוא הופך לקשר של קימא ביתר שאת וביתר עוז. בכמה מילים חמות וטובות שנאמרות פנים מול פנים ויוצאות מן הלב אל הלב, אני זוכה לגרום לאנשים לחיות טוב יותר, שמחים יותר ומאושרים יותר.

אז האם בשביל כך לא שווה להיטלטל במשך כמה שעות?!" הרי לפנינו יהודי גדול שחיפש את הטוב בשני ואף מסר את הנפש בשביל כך. הרי יכל הרב טויסיג להתמקד בחסרונות ובתכונות הלא טובות שראה באותו אחד... -המשך בעמוד 4 -

את הטוב הזה: לבורא עולם שנותן לי חיים טובים, לחבר שעוזר לי ולשכנה שהצילה אותי. ההסתכלות וההכרה בטוב שלנו, מחייבת 'הכרת הטוב' למי שמטיב לנו, ומזה אנו בורחים. אנחנו מעדיפים להישאר בתחושת המסכנות והאומללות שפוטרת אותנו מחיובים אלו. אם רע לי ואם פגע בי וזרק לי מילה לא יפה, אז אני לא אשם ואני לא חייב לו שום טוב. אם קשה לי, אז מה אני יכול לעשות. אנשים הרחוקים מתורה ומצוות חוששים לשמוע הוכחות על קיומו של בורא לעולם, מפני שאז הדבר יחייב אותם לעשות משהו למענו.

ימים אלו של בין המיצרים נקבעו על חורבן בית המקדש שהגיע בגלל ההסתכלות במה השני עשה לי רע ולא טוב, ולכן אני פטור מלהיטיב לו. ובמילים אחרות - שנאת חינוס. כי אם היינו מסתכלים על הטוב של השני, על כמה הוא היטיב לי כל החיים, הגם אם נפגעתי ממנו כעת - לא הייתי שונא אותו ולא רב איתו. ואף הייתי דן אותו לכף זכות שעבר עליו דברים קשים לאחרונה ולכן הוא התנהג רע היום, אך כולו טוב. עין רעה הביאה את החורבן ואת הרצון שלנו לחפש כל רגע רע בחיים, ורק עין טובה וחיפוש הטוב בשני ובחיים, יביא לנו את האושר והגאולה שלנו!.

סיפר הרב אהרון טויסיג שליט"א: "לאבי זצ"ל היה מנהג מענין מאוד: עשרות שנים הוא היה מוסר שיעורים, ובכל פעם, שאחד ממשתפי השיעור היה מארס את בנו או את בתו, היה הוא מכתת רגליו, או לוקח אוטובוס ונוסע לביתו של המחנות שאינו

רבותיי היקרים, כל אדם שמתעניין בחדשות ובעיתונים מידי יום, רגיל לחפש כתבות ופרסומים חמים על איזה אסון אירע היום, מי נתפס ונחקר במשטרה על נוכלות, איזו תאונת דרכים נוראית אירעה ל"ע, מה החזיר ראש מפלגה א' ליריבו, חשיפה נרחבת על השקרים מאחורי תעשיית ה... ועוד ועוד.

הכל מלא בבעיות, חסרונות ודברים רעים שמעניינים אותנו. הבה נעצור לרגע ונדמיין כי העיתון והחדשות היום יומיות היו מלאים רק בחדשות טובות ונפלאות: מי מתחתן ומי מתארס היום, כמה ילדים נולדו כיום בבתי החולים, מי הם האנשים שסיימו השבוע את הש"ס, איזה מקרים מרגשים של חסד עשו השבוע ארגוני החסד. כך העיתון היה מלא רק בחדשות טובות ומשמחות. את כל האמת - האם העיתון היה מעניין? או שמידי יום היו אנשים רבים שמבטלים את המנוי ומפסיקים להתעניין בו?

התשובה הינה חד משמעית - זה לא היה מעניין, כי חדשות מעניינות - בעיקרן, זה משהו 'רע', ידיעה מטלטלת וקשה. מחלוקת, פוליטיקה, פחדים, מחלות, מלחמות, מצוקה כלכלית, משבר במחירי הנדל"ן, עליה חריגה במחיר הדלק, האיום האיראני, המשבר הקואלציוני, חוס בלתי נסבל, איומים של שביתה במשק - זה חדשות. ומה מושך אותנו שם, אם זה רק מלא בדברים קשים ורעים? ובכלל, למה האדם נהנה לחשוב שרע לו? למה בכל פעם שמשבחים אותנו, אנו ממהרים להוסיף ולומר: 'אבל...'

ומספרים על הדברים הקשים בחיים? רבותינו מגלים לנו שהסיבה לכך היא דבר נורא - אם נרגיש שטוב לנו בחיים, אם נסתכל תמיד על הטוב - נרגיש שאנו מחוייבים למי שנתן לנו

אנו חיים כיום בחורבן. לא רק בחורבן בית המקדש, אלא בחורבן החיים הפרטיים שלנו, מפני שכל עוד שאנו מקנאים באחרים: בדירה, ברכב ובילדים שלהם, שונאים אחרים ורע לנו בקיומם - אנו אלו שסובלים כאן! אנו מחריבים את עצמנו. אך מי שטוב לו עם הסובבים ואוהב את כולם, הוא המאושר עלי אדמות!

{ אז נדברו }

פרשת מטות (בחר"פ: פנחס) | תשפ"ב | לסדר: "לא נפקד מוננו איש" | גליון מס': 566

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (סעיף 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

תשעה באב זה לא 11 בספטמבר!!! לא כולם מבינים זאת...

הייתי פעם בגיל הטיפש עשרה ואני מודה ומתוודה שהייתי באמת טיפש... אבל ברגעים מסוימים לפתע חשבתי לעצמי: בעצם למה? למה גיל הטיפש עשרה נקרא כ"כ טיפש? הרי בסה"כ חשבתי אחרת מאבא שלי... חשבתי שאני מבין יותר ממנו... נו... בסיידר... אז בא נקרא לזה מחלוקת האחרונים... למה זה טיפש?? שתבין: מילא היום במבט לאחור, אני מבין למפרע עד כמה הייתי טיפש... אבל אני כעת מדבר על מי שכעת ועכשיו הוא עמוק בגיל הטיפש עשרה... והשבוע בדיוק הוא דיבר איתי וטען לי: למה אתה טוען שאני טיפש? מה יש... בגלל שאני מבין יותר מאבא שלי...?? מה אני אשם שאבא שלי לא צודק... לכן אני!! אני נהפך להיות הטועה והטיפש??

אז זהו!!! שנקודת הספשות של הטיפש עשרה היא כך: כשהייתי בגיל הטיפש עשרה ניגשתי יום אחד לאבא שלי... אבא, אני יותר חכם ממך... יותר מוצלח ממך... אני מבין בכל תחום יותר ממך... בסיידר?? נו... בסיידר... אבא שלי הנהן בראשו... יש לו ברירה? שיהיה... נו... אבל תכלס מה הלאה... מה אתה רוצה?? **אבא אני צריך כסף!!!! העיניים של אבא שלי התעגלו בתדהמה...**

מה... אתה?? אתה צריך כסף?? ועוד ממי... ממני?? מאיפה יש לי כסף?? הרי לפני רגע הסברת לי שאתה הרבה יותר מוצלח ממני ויותר מבין ממני בכל תחום... ואם אחרי "הודיע אלוקים אותך את כל זאת ואין נבון וחכם כמוך..." אחרי הכל עדיין אין לך כסף... **אז לי??** מאיפה אתה רוצה שיהיה לי כסף?? אם בארזים נפלה השלהבת מה יגידו אזובי הקיר?? אה... שאלה עצומה...

בקיצור: מה מתברר??? שגם ידידנו הצעיר והמתוק שבטוח במאת האחוזים שהוא **יותר** חכם **יותר** מבין מאבא שלו... עדיין בתוך הלב הוא מבין מצצויון שאבא שלי מסתדר בחיים ואני לא... ידעתי ליפול על אבא שלי שיוציא אותי מהבוץ ויכבה את השרפות שאני הדלקתי... זאת אומרת: הבנתי שמשום מה בכל תחום ובכל נושא אבא שלי מצליח ומבין והולך לו... ואני לא מצליח ולא מסתדר לבד ואני צריך את העזרה שלו ואת התמיכה שלו על כל צעד ושעל...

והבנתי את זה ממצוין!!! ידעתי טוב מאוד את הכתובת לכל בעיה שלי והיו הרבה!!!... רק מה?? בכל זאת!!! **להבין ? ! ?** להבין אני מבין יותר מאבא שלי!!! כלומר: אני יודע שבשטח לאבא שלי יש כסף ולי אין כסף... אבל **איך!!!** עושים כסף... זה אני מבין "הרבה יותר" מאבא שלי... אני יודע שבשטח אבא שלי מצליח בחיים הרבה יותר... אבל איך!!! איך להצליח בחיים... בזה אני המומחה הגדול... מצטער אבא... אני פה המייבין...

זו הנקודה!!! לכן גיל הטיפש עשרה הוא כזה טטיפש מטופש!!! כי זה באמת טפשות!!! מילא אתה חולק על כל מבחן התוצאה של אבא שלך... אתה חושב שהוא לא מודל לחיקוי... נו... שיהיה... נקרא לזה חילוקי דעות... **אבל לא!!!** אתה לא באמת חולק על ה"קבלות" של אבא שלך... אתה מודה בפה מלא שהוא מצליח בכל תחום בחיים שאתה נכשל... הוא הכתובת שלך בכל דבר שאתה נתקע (והרי כמעט בכל מה שאתה נוגע אתה "אבו נוג...") אז למה אתה עדיין ממשיך לחשוב שאתה המבין הגדול והוא לא??? **זו הטפשות של גיל הטיפש עשרה!!!**

עד כאן ברור??? **כעת!!! כלפי מה הדברים אמורים???** אחת הקושיות העצומות שמתעוררות בימים אלו שאנחנו מתאבלים על חורבן בית המקדש: זה שמצד אחד אנחנו רואים שעם ישראל מאוד התאבלו והצטערו שבית המקדש נחרב... זה היה בשבילים עונש הכי גדול!!! **אבל מצד שני** הרי הם בכלל לא היו "בקטע" של בית המקדש... הם עבדו עבודה זרה ועזבו את ה'... אז למה כשבית המקדש נחרב... זה היה בשבילים עונש???

תאר לעצמך בחור שלא רוצה להיות בישיבה... שונא את הישיבה... נשאר בבית... לא מוכן לחזור לישיבה... והנה יום אחד הראש ישיבה מתקשר ומאיים עליו: אם אתה לא חוזר לישיבה היום... אני מוציא אותך מהישיבה... מה הבחור יענה לו?? בבקשה... הלוואי... בכיף... סוף סוף... לרגע הזה חכית... תוציא אותי מהישיבה לחיים ולשלום... אני לא רוצה לדרוך שם יותר...

על אותו משקל: עם ישראל החליטו להתרחק מה'... לא רוצים לעבוד אותו... רוצים לעבוד עבודה זרה... ואז מה העונש שלהם?? שבית המקדש נחרב?? איזה מין עונש זה?? למה זה נחשב עונש?? אלא מאי?? עכ"פ מה רואים מכאן?? **רואים שזה לא היה סתירה!!! זה הלך ביחד!!!**

עם ישראל מצד אחד לא הסתדרו עם בית המקדש!!! הוא לא היה בקטע שלהם... וזה לא סתירה שהוא היה נשמת רוח אפס... הם מצד אחד אהבו את בית המקדש והיו מחוברים אליו עד כלות הנפש... ומצד שני הם לא... לא רצו אותו... היפנו לו גב... **ותכלס זו שאלה שזעקת עד לב השמים: איך זה הולך ביחד??** רק שתבין: בסוף מגילת איכה... אחרי כל התיאורים המזויעים של "ידי נשים רחמניות בשלו ילדיהן" ו"בת עמי לאכזר כיענים במדבר..." אחרי כל זה מגיע הפסוק האחרון והמסכם... **על זה!!!** על זה היה דוה לבנו... **על אלה!!!** על אלה חשכו עינינו... על מה?? על הר ציון ששמים!!! זה מה שהכי הכי כואב לנו מכל התיאורים הכי קשים ומזעזעים שקראת במגילת איכה... על הר ציון ששמים!! על זה!! ורק על זה דוה לבנו... זו הנקודה שהכי מחשיכה את עינינו... **ושים לב: במי מדובר??** מדובר ביהודי שעד אתמול היה עומד כשאחריו אל היכל ה' ופניו קדמה ומשתחוה קדמה לשמש... הוא בכלל היה עסוק בלהעביר את בנו למולך בגיא בן הינם... והנה... רק נחרב בית המקדש אוי אוי... על זה!!! על זה היה דוה לבנו על אלה חשכו עינינו על הר ציון ששמים... איך זה הולך ביחד? איך??

ביאור העניין בעמוד 6 בגיליון זה... על דעת הכותב בלבד...

לפניך מעלית חדישה ומשוכללת העולה עד... עד השמים!!!

לידידי ורעי חברי המתמודדים בימים אלו בשמירת העיניים... (מי שאין לו התמודדות עם זה... שלא יקרא) אני מוכרח לשתף אתכם בהרגש נפלא שנתן לי הרבה כח ותעצומות נפש בשמירת עיניים בימים אלו... **בכנ:** מישוה העיר את תשומת לבי שישנם שני דרכים איך להגיע עד השמים!!! אפשרות אחת: זה להוריד את השמים לארץ!!! ואז אתה אמנם מהלך בין אנשים ונראה כבן אדם אבל באמת אתה מלאך ואתה בשמים... וזה מה שהיה אצל משה רבינו שהוא עלה לשמים ל-40 יום... מה פירוש עלה לשמים?? משה ויעם ישראל אמרו נעשה ונשמע וע"ז השכינה ירדה להר סיני... ואז משה רבינו עלה להר... ושם!!! שם היה עם השמים... (אגב: בשבילי זה היה חידוש... משה רבינו לא עלה כמו הללית ויצא מהאלקציה... הוא פשוט עלה לפסגת הר סיני ששם היו השמים... כי השכינה ירדה על הר סיני...) זו אפשרות אחת!!!

אבל יש אפשרות אחרת... במקום להוריד את השמים לארץ... אפשר לעשות פעולה הפוכה, שהארץ עולה עד השמים... ואז התוצאה היא אותה תוצאה... אתה מוצא את עצמך בשמים... רק מה? איך עושים את זה?? מילא איך מורידים שמים לארץ... זה אני מבין... מגיע מרן הבית יוסף ועוסק בתורה בקדושה וטהרה והשכינה יורדת מהשמים ושוכנת בארץ... אבל להעלות את הארץ עד השמים... איך בדיוק עושים כזה דבר??

אה... איך עושים את זה... שלא תדע... לצערנו הרב... בזה אנחנו מבינים יותר טוב... לדוגמא: כתוב בגמ': שמי שמדבר לשון הרע מגדיל עוונות עד לשמים!!! זאת אומרת: יש כזה דבר שהעוונות מטפסות ועולות ומגיעות עד השמים... יש כזה דבר שמגיע דור 2022 וגסות החומר הולכת ותופחת ונושאת ראש ועולה ועולה ומגיעה עד השמים... כן... פעם ידענו שיש ארץ ויש שמים... יש חומריות ויש רוחניות... שם בעיר החילונית יש ארציות... ואילו פה בבית המדרש הישן והטהור כאן זה שער השמים... אבל בינינו... אני לא צריך לספר לך... שמגיעים לפתע מבל של ניסיונות ואתה מוצא את עצמך בתוך הר של חומריות וגסות החומר וזה מגיע עד השמים... כלומר: אין לך שמים לברוח אליהם... ההתמודדות והניסיונות תופסים את כל המקום... את כל האוויר... ומגיעים עד השמים... זה נכנס איתך לבית המדרש... פוגש אותך בתוך התפילה ואין לך לאן לברוח... וכשמגיעים כאלו רגעים קשים... כעת יש שתי אופציות!!! אפשרות הנורמלית והצפויה היא פשוט לכרוע תחת הנטל... לטבוע בבוץ ולהיקבר בתוכו... אבל אותו בן עליה מחליט להחזיק בשיניים!!! ולמרות שהחומריות מטפסת ומגיע עד השמים... הוא מחזיק חזק חזק את האף מעל הארציות ולא נותן לעצמו לטבוע... ואז!!! ואז אתה לפתע פוקח את העיניים... ולתדהמתך מה אתה מגלה??

אני לא מאמין... אני בשמים!!! בטח... הארץ עלתה עד השמים... באופן טבעי כולם טבעו בתוך הארציות הזו... אבל מי שהחזיק חזק... דווקא הארץ הזו שימשה לו רמפה שהביאה אותו עד השמים!!! זה אותם שמים שהבעש"ט הקדוש והגדול זכו להם...

רק אצל הבעש"ט הקדוש... ב"עשה טוב" הוא הצליח להוריד את השמים לארץ... ואילו אתה באמצעות הסור מרע הצלח להעלות יחד עם הארץ עד לשמים... כשהעוונות מגדילים עד לשמים זה עצוב מאוד!! אבל מי שלא נכנע לאותם עוונות... הוא זוכה שהעוונות האלו בעצמם משמשים לו כמעלית שמגיעה עד השמים!!! הבנת את הרעיון?? זה כ"כ פשוט...

לענ"ד זה הפשט הפשוט בדברי חז"ל שאומרים: כל הרואה דבר ערוה ואינו זן עיניו ממנו זוכה ומקבל פני שכינה שנאמר: עוצם עיני מראות ברע, הוא מרומים ישכון...

אתה נאלץ ללכת ברחובה של עיר מעורבת... ויש שם חומריות וארציות ובוץ שמגדיל עוונות עד לשמים... ואתה בעצמך מהלך על שכבות הבוץ האלו ויש לך כעת את כל האפשרויות לצלול בתוך הבוץ ולשקוע בו... ואתה בחרת ללכת **מעליו!** להתעלות ממנו... תמשיך!!! תמשיך לשמור על העיניים... אבל כשאתה למקום מבטחים... תפקח לפתע את העיניים... **ואתה תגלה שאתה נמצא בשמים!!!** בטח... החופש של יולי אוגוסט מגדיל עוונות עד לשמים... הוא מספק כמיות של התמודדות ורפש שמגיע מהארץ עד השמים... ואתה שבוטע עובר התקשרת אלי ושאלת אותי: למה?? למה הרבש"ע עושה לי את זה?? אני כ"כ רוצה להיות טהור ושמור... אז למה הקב"ה שולח כאלו ניסיונות בדור שלנו?? פשוט מאוד:

בדורות עברו היה שירות מסוג של שמים שיורדים עד לארץ!!! מה נעשה שבדור שלנו... אין לנו את המדרגות הגבוהות להוריד את השמים לארץ... נו... אז איך נחבר שמים וארץ?? סו"ס אנחנו פה בשביל לחבר "ק בו"ה - חיבור שמים וארץ?? בשביל זה הקב"ה ברא מעלית!!! למעלית הזו קוראים ארציות... הארץ הזו מצמיחה בוץ שעולה ועולה ועולה ומגיע עד השמים... מי שבחר לטבוע בתוך הבוץ הזה... אז הוא נשאר באותו מקום וטובע בטיט היוון אבל מי שנלחם לא לטבוע אלא להישאר מעל הארציות הזו... הוא פשוט משתמש בארציות הזו כמעלית!!! הארציות הזו בעצמה מטפסת ומעלה אותה עד לשמים... זה בדיוק מה שחז"ל אומרים: מי שרואה דבר ערוה ואינו זן עיניו ממנו זוכה ומקבל פני שכינה... איך?? שנאמר: "עוצם עיני מראות ברע-- הוא מרומים ישכון!!! הרע בעצמו שעולה ומטפס עד השמים... הוא זה שמעלה את הבן עליה עד מרומים ישכון!!! זה לא שהשמים יורדים לארץ אלא הארץ עולה עד לשמים... הוא לוקח את החומריות והגסות שיש בדורנו ועם זה בעצמו הוא מגיע לשמים... ההרגש הזה מאוד מאוד תפס אותי..."

עד היום... תמיד כשהגיע התקופה הזו... אני נאנח... אוי... שוב ניסיונות... שוב כל יציאה לרחוב כרוכה בהתמודדות יומיומית... (אגב: למי שאין לו קושי עם זה... כיף לו... הלוואי עלינו... לא בכח... כל אחד והניסיונות שלו... ועוד הערה: יש הרבה כאלו שהניסיונות שלם בחורף כמו בקיץ... אז דון מינה ומינה...)

אין לי כח למאבקים האלו... אין לי כח לארציות הזו... לפרץ חומריות הזו שמאתגרת אותי... אבל לא!!! פתאום אני קולט שזה בסה"כ רמפה!!! סו"ס אני רוצה להתעלות... אני רוצה להתרומם... ולמי שידוע... בחיפה יש הרבה מדרגות וקשה לטפס... הרבה פעמים אני מסתכל על השמים ומקנא... אני רוצה להגיע לשם... מי יתן לי איזה חוני המעגל או איזה צדיק שיוריד לי את השמים לארץ... (שיהיה "נהירין שמעתין כ-בשני וכו') והנה... זה הגיע!! הגיע מעלית!!! אמנם לא מעלית מסוג של משה רבינו שמוריד לנו את השמים לארץ... הגיע מעלית מסוג אחר... מעלית מסוג של ארציות וחומריות שאני תקוע פה וצריך להתמודד ולהתעלות מעל זה... וזה שאני צף מעל העוונות האלו... זה עצמו מעלה אותי עד לשמים!!! כן... כל רודפיה השיגוה בין המיצרים... דווקא הבין המיצרים הזה... דווקא התקופה הזו עם כל היולי אוגוסט... אם נצליח להתעלות מעל הניסיונות נגיע איתם עד לשמים!!!

ניתן לקנות את הספר "וימאן"

העוסק בעקרונות הקדושה בדורנו ודע מה שתשיב' בכל הנוגע לתעצומות השליטה והחוסן של 'בן ישיבה' בדורנו הרדוד והנסחף מומלץ לימי בין הזמנים, שמפגישים הרבה מאיתנו בהתחככות מול הבן דוד... הגיס... האח שלא מבין... או לא מפרגן... ולעיתים גם שלא באשמתו... דע מה שתשיב!!! בעוז ובאסטרטגיות!!!

בימים הקרובים עומדת לצאת הדפסה נוספת של הספר 'וימאן', (הדפסה, לא מהדורה) מי שרוצה ליטול חלק בסבסוד המכירה ושמירת המחיר שהיה עד כה, (שכידוע עליות הנייר המריאו עוד יותר משאר המוצרים...) ניתן לתרום וליטול זכות בזיכוי הרבים, (לא נוכל להמתין להנצחות מודפסות, אבל זה בסדר... "ידועי דבר" טוענים שבשמים מסתדרים גם ללא תזכורת שמונצחת בספר...)

כמו כן, כפי שפורסם כאן בחודש האחרון, ניתן לקנות את הספר "המסולאים בפז" העוסק בהדרכה מעשית בעסק' התורה... כיצד נכנסים לעסק', כיצד לבסס את העסק', כיצד למנף את העסק, כמה ומתי ניתן להרפות... מתקוות התורה... חלקי התורה... ועוד...

מוקדי המכירה של הספרים (אהבתי, ואהבת, וימאן,

המסולאים בפז) שברחבי הארץ:

ירושלים

רח' נחמיה 10 קומה ג'
גבעת שאול, רח' בן עזיאל- 054-8491554
בית וגן- משפחת נוישטט רח' הרב פראנק 29
 הר נוף- 053-3148861
 רוממה- המ"ג 29- 052-7682281
 רמות ד'- רובין 47- 054-8419684
 נוה יעקב (הדש)- 0527680281

מודיעין עילית

רחוב קצות החושן 14, 052-7174781
הפיץ חיים 14 - משפחת דרבקין- 089742750
פיצוחי בראשית ברכפלד בלבד: 0527137444
 נתיבות המשפט 24- 052-7137444
 גרין פארק 0527644795
אופקים- משפחת שפירא: 053-4112035
אהיסמך- שרגל 052-7171721 שבט אשר 9
אהיסמך שלב ב' 0534162979

אלעד- 03-9073067

אשדוד- הרב צור- 050-4120311
הדש באר שבע- משפחת חיון 0533162445

ביתר עילית- אזור רמי לוי- 054-8450998

בית שמש- נהר הירדן 9 ר"ב 058-3294147
ההשן בית שמש רמה ד'/3- 0533119644
בני ברק- קיבוץ גליוות 9- 055-6728458

חזו"א 34 052-7117271

הדש אזור רח' הרב קוק- 0527603814

חיפה: פולק, נאולה 15, 052-7683095

טבריה- 054-8441354

נוף הגליל- 054-8431731

כרמיאל- משפחת שטיימן 052-7136165

נתיבות- הר' גרשונוביץ 42 089934274

עפולה- 052-7686876

פתח תקוה- (מרכז העיר) 0504124235

צפת- 052-7181828

רהובות- 054-8423047

רכסים- 054-8415410

תל ציון- 052-7150166

תפרה- לימן- 055-6705003

נקודות הפצה בחו"ל:

ארה"ב, מונסי, 914 879 6022

ברוקלין: 3475123254-

ליקווו: 347-675-6830

מקסיקו: 5512778074

אירופה: לונדון: 07970287781

למי שלא אווז במדרגה להתאבל על ביהמ"ק...

והנה שוב מגיעים ימי בין המיצרים וכולנו זעים באי נוחות... בינינו... קשה לנו עם הימים האלו... הימים האלו מעוררים בנו נקיפות מצפון... אוי... בית המקדש נחרב וזה אמור להיות כואב לי... ותכל'ס... אני לא באמת מצליח להתחבר לזה... ואז נוצר מצב שמצד אחד אני... אני מה שנקרא "מכבד"... משתדל להקפיד על כל מנהגי האבלות ואפילו וואקלי אני לא מוכן לשמוע כי... כי זה פאסט נישט... אבל תכל'ס... בסופו של דבר אני לא מצליח באמת באמת להיכנס לרגשות אבלות וצער על חורבן ביהמ"ק... אז מה כן??? איך כן אפשר לתרגם את ימי האבלות על החורבן ל"אבלות ישנה" שלנו?? סו"ס זה לא חכמה להרגיש דפוק ולהמשיך הלאה... בא ננסה לחשוב מה אני לפי ערכי כן יכול להיאחז במשהו מהימים האלו?? כמדומני שזו שאלה שהרבה מתחבטים בה...

ובכן: אכן באמת להתאבל ולהצטער מעומק לב על חורבן בית המקדש... זה סוג של מדרגה!!! (כבר בזמן הגמ' התייחסו לזה כמדרגה, אם כי זו מדרגה רק למי שמסודר בחיים והאבלות הזו תופסת אותו "באמצע" משהו... כי פליטי אוקראינה מאוד מאוד מזדהים עם גלות השכינה... וגם סבתא שלי בתור ניצולת שואה... אוי למי שנכנס לביתה בתשעה באב... היתה שם קול נהי ודמעות כמים... המדרגה פה זה למי שחי חיי שיגרה ובכל זאת מצליח להישאב למה שחסר כאן... כך שזה לא מדויק להגיד שזו מדרגה כי יש אנשים שחשים את צער השכינה מזוית אישית שלהם... וכן היה לאורך כל הדורות מול האיוון והסטפן התורנים... לא כן דברנו שאנחנו חיים בגן עדן עלי אדמות ומתפנקים ומתבכיינים על כמה שטורים שמפריעים לנו בדרך למירוץ... במאמר המוסגר)

אז מה כן??? מה בכל זאת?? הייתי מתרגם את זה לנוסחה שכזו:

העבודה שלנו בימי בין המיצרים זה שלושה מילים:

לחשוב על הרבש"ע!!! לחשוב על אבא שבשמים!!!! לחשוב עליו ושיהיה איכפת לי ממנו יתברך... זו הנקודה של ימי בין המיצרים!!!!

כלומר: האבלות על בית המקדש זה האיכפתיות שמתבטאת ממקום של כאב וחסר... אז גם אם אין לי את האכפתיות מהזוית הספציפית הזו של אבלות וצער... אז לפחות נאחז באיכפתיות... שיהיה איכפת לי מהרבש"ע... כי סו"ס זה עיקר הנושא... זה שורש העניין!!!

רק מה תשאל... מה פירוש "לחשוב על הרבש"ע"? הרי תמיד אני איכשהו חושב על הרבש"ע... הרי בשביל מה אני לומד תורה ומתפלל ומקיים מצוות אם לא בגלל שאני חושב על הרבש"ע ואיכפת לי ממנו...

אז זהו שלא!!! תתפלא לשמוע שאם תשים לב אנחנו כמעט אף פעם לא חושבים על הרבש"ע... הנתון הזה קצת מזעזע... אבל אם תשים לב... אנחנו בעיקר חושבים **איך להסתדר** עם הרבש"ע!!! אבל אנחנו לא באמת חושבים עליו יתברך!!! לדוגמא: כשאני נכנס לבית הכנסת להתפלל... על מה אני חושב?? אז ככה: (בדרך כלל אני לא חושב על

כלום... אבל כשאני כן חושב-) במקרה הטוב אני לחשוב איך אני מתפלל... האם אני מתפלל טוב או לא... או שאני לא מרוצה מהתפילה שלי וזו אוי... התפילה שלי על הפנים... או לחילופין שאני רוצה ומייחל שה' יקבל את התפילה שלי... שים לב: כל הנושא מסתובב סביבי!!! אני פה הנושא מתחילה ועד סוף... כמעט ולא יוצא לי לחשוב... הוי... אני כ"כ רוצה לעשות לה' קורת רוח... בא נלך לשבח את ה'... להודות לו... לעבוד אותו...

המחשבה הזו כמעט ולא חולפת לי בראש!!!! אותו דבר בלימוד... כשאני הולך ללמוד... על מה אני חושב?? אז או שאני חושב בלימוד... בלימוד עצמו (וטוב שכך...) לפעמים אני חושב על זה שאני לאחרונה בריפיון ו... ולכן מה?? לכן אני לא בסדר... למי זה לא בסדר?? לוי!!! לא יוצא לי לחשוב על הרבש"ע... שהרבש"ע רוצה תורה... ואני רוצה לתת לו את זה...

בקיצור: ביום יום השגרתי הכל מסתובב סביבי... גם העבודת ה' הכי צרופה נשארת בתוך הקופסא שקוראים לה אני... אז זהו!!! שבימי בין המיצרים... העבודה שלנו זה לנסות לצאת מהקופסא הזו... לנסות לפתוח ראש גדול... להסתכל ימינה ושמאלה ולשאל: רגע... רבש"ע... זה אתה!!! אתה בראת את העולם... ואני פה בשבילך!! אני פה בשביל לעשות לך נחת רוח!!!! שמעתי שאתה שמח שיהודים לומדים תורה ומתפללים... לכן באתי לכאן... כדי לשמח אותך... כי זה היעוד שלי בחיים...

זו העבודה שלנו בימי בין המיצרים... לצאת מהקופסא של היום יום ולהתחיל לחשוב על הרבש"ע... לחשוב עליו!!!

ובינינו... כמה שניסיתי והשתדלתי להסביר לך מה אני מתכוין "לחשוב על הרבש"ע..." נדמה לי שלמייעשה לא הצלחתי להסביר... נכון??

אז הנה!! הדוגמא הכי זועקת והכי קולעת והיא ההדוגמא של עבודת ימי בין המיצרים זה הנושא של שנאת חינם!!!! כל שנה מחדש אני משנן כאן בגיליון את היסוד: שיש צווי (-שני) דינים באהבת ישראל... יש אהבת ישראל נוסח ספירת העומר ששם זה באמת עניין של חיזוק בבין אדם לחבירו... לנהוג כבוד זה בזה... לעשות חסד עם הזולת... זה חיזוק בבין אדם לחבירו לכל דבר... אבל כשמגיע בין המיצרים... ואז שוב אנחנו צריכים להתחזק בנושא של שנאת חינם וכו'... כאן זה כבר סוגיה אחרת!!! זה כבר לא שייך לנושא של בין אדם לחבירו... לא!!! זה "אהבת ישראל" ממקום של לבין אדם למקום...

אני שונא את אח שלי... לא אווז ממנו בגרוש... הוא עולה לי על העצבים ומצידי מתחשק לי לזרוק אותו מהחלון... ולא זו בלבד... אלא אם אני אעשה את זה... אף אחד גם לא יבוא אלי בטענות כי כולם מבינים עד כמה זה מגיע לו ביושר כי הוא באמת בלתי נסבל לחלוטין... אבל למייעשה אני לא עושה את זה... למה??

כי איך אעלה אל אבי והנער איננו איתנו!!! איך אני יכול לעשות כזה דבר לאבא המשותף שלנו... אין לי לב לגרום לאבא כזו עגמת נפש...

זה הבין אדם לחבירו נוסח בין המיצרים!!! זה לא חיזוק בלחשוב על החבר... זה חיזוק בלחשוב על אבא שבשמים!!! אז נכון שאני שונא את חבר שלי ומצידי להשליך אותו לבור ולמכור אותו למצרים... אבל אבא...?? מה אני אעשה עם אבא... הילד איננו ואני אבא אני בא... איך אני יכול לעשות את זה לאבא!!! הנה לך דוגמא מוחשית ונוקבת מה זה לחשוב על אבא שבשמים... תדע לך כלל ברזל: כשאנחנו רואים שני חרדים שיש ביניהם פערים השקפתיים והם רבים וכותשים אחד את השני ושופכים בוץ ורפש אחד על השני והכל בשם היידישקייט... אם תשאל אותי מי צודק?? אני לא יודע... בדרך כלל שניהם צודקים... דבר אחד ברור כשמש בצהריים: שניהם לא חושבים לרגע על הרבש"ע!!! שלא יבלבלו את המוח... שלא ינסו לרמאות את מישהו שהם נלחמים למען הרבש"ע... כי הם לרגע אחד היו חושבים על אבא שבשמים הם לא היו עושים לו את העוול הזה!!! כי אבא שבשמים נעלב אישית כשמחזרים ומגדפים את הבן שלו... אז לחשוב על אבא שבשמים?? הם לא חושבים...

זה א' וב' של שני אחים שהם מצידם היו ממזמן מפרקים את החבילה ושלוש ולא להתראות... אבל הם מבינים שיש פה הורים משותפים שאנחנו לא רוצים לעשות להם את זה... ומי שמסוגל למחוק את היהודי השני כי הוא לא בקו שלו... זועק מההתנהלות שלו שהוא חושב על ההכל חוץ מרובנו של עולם... הוא חושב על השבת... על התורה... על המצוות... על ההשקפה... על כל היהדות הוא חושב... חוץ מעל הרבש"ע!! הנה לך דוגמא חדה ונוקבת מה זה (לא) לחשוב על הרבש"ע... אז הנה!!! זו בדיקת העבודה שלנו בימי בין המיצרים... לחשוב על הרבש"ע... במשך השנה אנחנו יותר ממוקדים... אני חושב על מסכת כתובות!! אני חושב על הלכות שמיטה!! אני חושב על המאבק נגד האינטרנט... אני חושב על חסד... חושב על בית הכנסת... חושב על הישיבה והכולל... ואם אתה רוצה... אז אני חושב על "אז נדברנו"... כל המחשבות האלו זה פרטים בתוך עבודת ה'... אז בימי בין המיצרים... כעת בא ננסה ללכת שלב אחד לפני כן... **ולחשוב על הרבש"ע!!!**

עד היום חשבתי בעיקר על "אז נדברנו"... מה לכתוב ומה לא... חשבתי על ההפצה ואיך לזכות את הרבים וכו'... אבל כעת בבין המיצרים... יש פתאום פוס!!! רגע רגע... עזוב לרגע את "אז נדברנו"... בא נחשוב על הרבש"ע!!! אבא שבשמים אני פה בשבילך... חשוב לי לעשות לך נחת רוח... איך אעשה את זה יותר טוב באמצעות ה"אז נדברנו" שלי??

נניח שאני גבאי ביהכ"ס... במשך השנה אני עסוק במאבקים בלתי פוסקים מול כל תולי המודעות ומפיצי הספרים... אני דואג שיהיה פה סדר... שאנשים יפסיקו לחשוב שזה הפקרות פה... ותליתי מודעה שאין לקיים שיעורי תורה או מתמידים ללא רשות מפורשת מהגבאי... ואם אנשים ימשיכו ללכלך לי פה בשעות הערב... אני אאלץ להגיד לכולל ערב שיחפשו לעצמם מקום אחר... והנה!!! הגיע ימי בין המיצרים... כעת עזוב... עזוב לרגע את המפתחות והניהול והמודעות... שים את כל זה לרגע בצד... כעת בא נחשוב רגע על הרבש"ע... אבא שבשמים: אני

ולא שמחת חתן... אני כעת באמצע לרקוד... מצידו שהחתן יתגרש... רק אל תהרוס לי את הריקוד...

אוי לאותו ריקוד... עם כאלו רקדנים מי צריך תשעה באב...

מבחינה מסוימת כל אחד מאיתנו קצת מזכיר את יידי הרקדן...

כל אחד מאיתנו בקופסא שלנו!!! אז יש כאלו שהקופסא שלהם מאוד מאוד קטנה... הראש שלהם נמצא באיזה סגולה נקודתית... דברנו עליהם שבוע שעבר... אבל עזוב... יש כאלו שזכו והקופסא שלהם היא מאוד רחבה ומהותית... לדוגמא: יש אחד שהראש שלו נמצא כל הזמן בלומד'ס... בעיון... במראי מקומות... ויש אחד שכל הראש שלו בהספקים ודפים וחזרות (אשרי חלקם...) יש אחד שהראש שלו נמצא בניהול... אם זה ניהול רוחני של ישיבה או חידור או סמינר או בית כנסת... ופתאום באמצע החיים מישוה מגיע להפריע לי באמצע הריקוד... הוא מתחיל לדבר איתי על הרבש"ע... אדוני!!! אתה מפריע... אתה הורס לי את המעגל... אני באמצע להתעצבן פה על מישוה שמזעזע לי את המערכת... ואתה מדבר איתי על הרבש"ע... אני באמצע לרקוד... מה אתה מצביע לי על החתן? אתה רוצה להרוס את המעגל??

ואם כן ? ! ? ? ואם באמצע הריקודים החתן רוצה שהמעגל יפסיק לרגע... כי עכשיו יש משהו אחר שיותר חשוב... יקרה משהו???

בקיצור: חבר שלי הרקדן... כמה שדיברתי עליו בציינות... הוא לא לגמרי טועה... סו"ס בחתונה צריך לרקוד... ויש כאלו שמומחים להרוס תמיד את המעגל והם הורסים את הריקודים וזה לא טוב... אבל ההלו... הכל נכון והכל צודק... סו"ס יש פה חתן!!! ובסוף זה הנושא העיקרי!!!

מוותר להתרכז בריקודים אבל לא לשכוח מידי פעם לחייך לחתן!!!

זו העבודה שלנו בימי בין המיצרים... אז שוב: אמנם בימי בין המיצרים אנחנו בעיקר פוגשים את החתן ממקום של כאב וצער ואכפתיות על הפרידה והכמעט גירושין... אבל עזוב... גם אם אנחנו לא אווזים בכאב ובהשתתפות הזו... אבל לפחות שיהיה איכפת לנו מהרבש"ע... לפחות שמדי פעם נוציא את הראש מהרגלים ונסתכל לכיוונו של החתן ונזכר שאיזה ריקוד שזה יהיה... זה בשבילנו!!! ואני רוצה לשמור איתו קשר עין והכי הכי חשוב לי לוודא שהוא באמת שמח עם זה...

ברגע שיהיה איכפת לנו מהרבש"ע כחתן... נוכל משם להתקדם הלאה להצטער עם החתן שכלתו הלכה בגלות והוא יושב ובוכה עליה... אבל מי יתן ועוד קודם שספיק להגיע למדרגה הזו... יתקיים בנו מקרא שכתוב: שוש איש בה' תגל נפשי באלוקי... כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה, כמשוש חתן על כלה ישיש עליך אלוך...

אבל רגע... כעת ימי בין המיצרים... וכפי שסיכמנו חושבים על הרבש"ע... ובכן: רבש"ע: אני רוצה לצאת לנופש... ואני רוצה שגם לך יהיה נופש!!! שגם אתה תשמח בנופש שלנו... איך אני יכול לשמח אותך בנופש???

הופה!!! באותו רגע הכל מתחיל להסתדר בראש... בטח... אני רוצה לצאת דווקא עם הגיס השקט הזה... (שאני יודע שהוא מרגיש בפינה... וזה יכול לתרום לו...) אנחנו גם נצא למקום שמור מצד שמירת העיניים... וכעת אנחנו מחליטים שכחלק בלתי נפרד מהנופש אנחנו נקפץ לביקור קצר אצל האחייך בהוסטל ואצל הדוד המבוגר שנמצא בבית אבות...

סו"ס בל נשכח... זה לא סוד שאני פה בשביל הרבש"ע... זה לא משנה אם אני לומד במסגרת של דף ליום או של שבע דפים ליום... זה לא משנה אם אני לומד חצי יום... או לומד ג' סדרים... בין כך ובין כך אני איש של הרבש"ע... אני פה למענו יתברך... ואם ככה... מותר לי לפחות פעם בשנה לעשות ריענון נהלים!!! ולשאול: רבש"ע: אתה מרוצה מכל התהליך...?? אני קולע לטעם שלך או שאולי בטעות זזתי שמאלה???

היתה תקופה שעשיתי שטייגן מטורף... זה התחיל מדף ליום... ומשם זה התקדם לשני דפים... אח"כ הוספתי חזרות של דף אחד ליום ומשם זה התקדם לשלוש דפים... וכל כמה זמן עשיתי חשבון נפש האם אפשר להוסיף עוד שעה... וללמוד עוד דף... ואז לחזור על ארבע דפים גמ'... וכל הזמן הייתי בחשבון הנפש!!! כל הזמן הייתי מחושבן עם הדפים... ואז יום אחד עשיתי שוב חשבון הנפש... אבל הפעם זה היה חשבון הנפש מסוג אחר... באותו פעם לא דיברתי לא על דפים ולא על שעות ולא על חזרות... אלא על הרבש"ע... שלום רבש"ע... הרי גלוי וידוע לפניך מה שאני עושה... שני דפים... שלוש דפים... חזרות... בעצם רגע רבש"ע... מה אתה אומר על זה רבש"ע?? הופה!!! הייתי המום!!! בחצי שנה האחרונה לא יצא לי אף פעם לשאול את הרבש"ע איך הוא עם זה...

ואני שואל אותך: מותר?? מותר מידי פעם לפזול לכיוון של הרבש"ע לראות אם הוא "בעניין" או לא?? שלא תבין: זה לא בהכרח שאם אני אחשוב על הרבש"ע... אז פתאום אני אסיק מסקנות אחרות ויהיו פה שינויים מהפכניים... לא! עזוב... לא תמיד צריך שיהיה לזה השלכות... (מסתמא שלא והלוואי ולא...) עזוב!!! אני מדבר פה בשם המענטשקייט... סו"ס אתה בן אדם... אתה עושה פה משהו עם כל הלב למענו יתברך... אז לא תזיק קצת תקשורת... קריצות עין פה ושם...

רק כדי להמחיש את האבסורד: היה לי חבר קצת מרובע!!! הוא היה יודע לרקוד מאוד יפה... מאוד מדויק... בדיוק עם הרגלים ימינה ושמאלה כידוע ליודעי ח"ן... מאוד חרה לו שיש כאלו שלא רוקדים לפי הקצב והם הורסים את כל המעגל... היה לו על זה תוויירה שלימה... תכל'ס... כשהייתי מגיע איתו לחתונה של חבר... ברגע שהבן אדם התחיל לרקוד זהו... אין עם מי לדבר!!! כל כולו מרוכז בריקוד... עסוק ברגלים שלו...

אה... יש פה חתן...?? אה... אנחנו פה רוקדים בשביל לשמח אותו?? לא!!! איפה... לא מעניין אותו לא חתן

אחראי על בית גדול כזה שכל היעוד שלו זה לקדש את שמך ולהתפלל ולשבח ולעשות לך נחת רוח... וזה חשוב לי!!! מי כמוך יודע כמה הבית כנסת הזה עולה לי בחיים... גלוי וידוע לפניך כמה מפתחות מרשרשות לי בכיס בגלל הבי"כ וכמה מודעות ואזהרות תליתי פה רק בחודש האחרון... אבל אני עכשיו לא חושב... לא על השיפוץ של בית שני... ולא על הכוסות ח"פ שמשאירים לי... ולא על המתמידים שאני הולך לגרש כי הם עושים לי בלגן... אני עכשיו חושב רק עליך אבא שבשמים!! אני רוצה לשמח אותך... ואנא... איך אני יכול להתייעל בזה? איך אני יכול עוד יותר לשמח אותך במשבצת שלי כגבאי של בית גדול לה'???

תרשה לי לנחש... שאם אותו גבאי יסכים לחשוב על הרבש"ע במשך ימי בין המיצרים... הוא עלול להפתיע אותנו עם מסקנות אחרות לגמרי!!! הוא פתאום יגיע למסקנה שאפשר לתת לכולל ערב להמשיך לעשות כאן בלגן וגם להשאיר את המתמידים למרות שהם לא בקשו רשות "מפורשת" כי נכון שלגבאי זה לא מסתדר והם הצליחו לעלות לו את הפיוז... אבל היות וחושבים פה על הרבש"ע... אז השיקולים קצת... קצת משתנים...

ובינינו... נכון אתה מחייך עכשיו?? נכון שאת הדוגמא הזו אתה מבין מממצוין?? אז סליחה מהגבאי שנפילתי עליו כקרנב והשתמשתי בו כדוגמא... אבל אנא... בא נקיש ממנו אלינו... תבין שכמו שהגבאי שמתרוצץ עם המפתחות... ברגע שהוא יצא מהקופסא של המפתחות ויתחיל לחשוב על הרבש"ע... אתה מבין טוב מאוד שהשיקולים שלו ישתנו לבלי היכר... אז קח בחשבון שאותו דבר בדיוק אצל כל אחד ואחד מאיתנו...

יש לנו המון שיקולים נכונים וצודקים בתוך עבודת ה'... אבל זה צודק באופן נקודתי!!! זה נכון כל זמן שאני נשאר סגור בתוך המגירה!!! אבל אם רק נסכים לפתוח ראש... ונסכים לחשוב לרגע על הרבש"ע... רגע... איפה פה הרבש"ע?? הוא מרוצה?? הוא בעד או נגד?? הופה!!!

פה פתאום יש הפתעות!!! ובשביל זה יש לנו את ימי בין המיצרים...

אדון אז נדברו במשך השנה עסוק במחשבות נקודתיות נח... מה אני כותב בשבוע הזה?? ולאנשים נמאס לקרא על שמירת העיניים ופגעי הטכנולוגיה... ואת מי אסור לי להרגיז השבוע כדי לא לקבל את הצעקות שקבלתי בשבוע שעבר?? כשזה השיקולים שעומדים לי בראש אז התכנים הם כך וכך... והנה פתאום הגיע ימי בין המיצרים... זהו... עזוב אז נדברו... אבא שבשמים: אני פה למענך?? אני רוצה לכתוב השבוע משהו שישמח אותך?? שיגרום ליהודים לעשות לך נחת רוח?? אתה מבין לבד שהמסקנות הם אחרות לגמרי... זה תכנים אחרים לגמרי...

והדוגמא האחרונה חביבה: התכניות לבין הזמנים כבר בעיצומם... מה אתה אומר... לאיפה יוצאים?? ואיך ננפוש?? ומה נעשה? איזה טיולים?? ועם איזה גיס או אח "בא" לי לצאת?? זה ממש הרכבת ממשלה!!!

פרק ג': מתקרבים לירושלים בשעת דמדומי חמה...

כמנהגי בקודש לאחרונה לטעות בטעויות מביכות... אז השבוע מסתמא שמת לב שבטעות כתבתי ששדה אחוזה שנמכרה נפדית לפי זרע חומר שעורים... **זה אינו!!!** פסוק מפורש בתורה: ואם משדה אחוזתו יקדיש איש לה' והיה ערך לפי זרעו זרע חומר שעורים בחמישים שקל כסף" (עכ"פ עצם הרעיון הוא נכון שמי שמכר שדה אחוזתו פודה אותה לפי ערך השנים... רק לא דווקא לפי זרע חומר שעורים.)

עכ"פ בשבועיים האחרונים ליינון את הטילון השנתי של כיתה ב' וג' עם הרבה יצחק... היעד הסופי של בית המקדש... אבל לבנתיים הם מהלכים בין השדות המופקרות של נחלת יוסף... נצטרנו שם בשדה של ר' זלמן שמכר את רוב השדה בשביל לעסוק בתורה... עכ"פ נשארו שם בשדה ללון... עד שבחצי הלילה שמענו את קולו המתוק של ר' יצחק שעורר את השחר לעסוק בתורה... המתנו עד שיראה את חבריו (הרגיל עמו קצת) בריחוק ד' אמות ויכירו... קראנו ק"ש והתפללנו... ויצאנו לדרך... (ארוחת בוקר אנחנו נאכל רק בשעה חמישית כדין מאכל ת"ח... אנחנו עוד נמצא במסך הבוקר, עוד איזה פרנס מופקרת שבה ניטיב את לבנו...) הבוקר לשם שינוי לפתע שמנו לב שרבה יצחק נראה דרוך ומרוגש!!! יענקי יגיש לרבה ושאל בזווית: מה קרה?? הרבה יצחק הצביע לנו... תראה מה רואים ממול?? רואים פה ממרחק את העיר לוד!! זה אומר שאוטובוס אנחנו במרחק של יום אחד בלבד מירושלים!!! זהו... העסק מתחיל להתחמם... לאחר צעדה של חצי שעה הגענו לאחיסמך... (אחיסמך זה אומר שכבר עברנו את נחלת יוסף והגענו לנחלת דן... ס"ט"ס אהליאב נבן **אחיסמך** למטה דן) רבה יצחק הורה לילדים ליכנס לשדה תפוחים... אכלנו מעט... ילדים: אני רוצה להגיד לכם... שאנחנו מתחילים להתקרב!!! אני מבקש להיזהר ביותר שאת מלגווע בחפצים חשודים... ס"ט"ס אם הכל ילך כשורה... יש סיכוי שעוד היום אנחנו נספיק להיכנס לבית המקדש... ומי שחלילה יסמא... אז לא נעים... הוא יצטרך להישאר בהר הבית... ולא יהיה לו רשות להיכנס לבית המקדש (עכ"פ עד הערב שמש)!!! כולם לפתע התנערו... הרגלים נהיו קלילות יותר... שמחתי!!! שמחתי באומרים לי בית ה' נלך... כעת כבר אף אחד לא רוצה להיכנס לפרדסים המופקרים המלאים כל טוב שניצבים בצידי הדרך... העיניים נשאות קדימה!!! רוצים להזדרז ולהגיע כמה שיותר מהר לבית חיינו...

ומה אתה חושב... היה מבצע מיוחד בשבוע האחרון... כל ילד שלמד משניות בע"פ צבר נקודות... ומי שצבר קיבל "זיכוי" מיוחד של "מעה כסף" להקרבת פרידה אחת של עולת העוף... (את זה ודאי לא יקריבו היום... גם אם נספיק להגיע לירושלים זה יהיה לאחר תמיד של בין הערביים ו"עלה השלם כל הקרבנות כולם... זה יהיה רק מחר... כך שעדיין לא מאוחר... גם מי שעדיין לא עמד בהספק יש לו את כל היום וגם הלילה שאחריו) אבל יש פה גם ארבעה ילדים מהכיתה ש... ש"לא צריכים" את ה"זיכוי" הזה... פשוט נולד להם אח או אחות בחודשים האחרונים... וההורים שלהם ציידו אותם בסכום כסף שילכו יחד עם הרבה יצחק וישלשלו את זה ב"שופר" של קיני חובה... (האמת היא שגם לי נולד אח לפני שלושה חודשים... אבל אבא שלי דווקא לא נתן לי כסף בשביל הקינים ובהתחלה הייתי ממורמר למה חבר שלי נן קיבל מההורים שלהם את המעות קינים להקריב ולי לא?? למה אבא שלי לא סומך עליי?? ואז אבא נף בן והסביר לי שהסיבה שהוא לא נתן לי כ' ה' בירך אותנו במסון... ולכן לאמא שלנו יש ב"ה דין של 'ולדת עשרה' שצריכה להקריב עולת **במה** ולא כמו יולדת נענה שמקריבה שני תורים או שני בני יונה... ומסמיל ברגע שזה עולת במה, אז יש דין של סמיכה... ואם ככה אבא ואמא לא מוותרים על מצוות סמיכה ששיירי מצוה היא ומי מוכן לוותר על הדמעות והתפילות על האבירים התינוק שיגדל וישמור אותו ה' מן המוענות... בקיצור: אבא הסביר לי שיש לי צרות של 'עשירים') **ואז בשעות אחר הצ"ל לפתע נשמע קול בני טוער**... רבה יצחק נבהל... מוטי... מה קרה?? למה אתה בוכה?? קבלת מכה?? מוזר... מוטי ילד יחסית די בוגר... אם הוא בוכה סימן שקרה משהו... מוטי בהתחלה משך בכתפיו ולא רצה לספר... אבל הרבה יצחק דובב אותו... ואז מוטי ענה בשקט בשקט: בטעות!! ממש בטעות... ראיתי משהו מוזר על הריצפה... היה נראה לי שזה חוט פחות מג' אצבעות שאפילו אין בו כשיעור "עני קולע ג' נימין ותולה בצוואר בתו" ולכן הרמתי את זה... ואז גיליתי שזה לא פחות ולא יותר זנב לטאה מתה בכעדה

בקיצור: אני טמא! כבר לא אזכה להיכנס היום למקדש.
הרבה ניסה להרגיע אותנו... לא נורא... אז אמנם לא תזכה להיכנס **לפני** השקיעה... כי צריך הערב שמש... אבל זה עניין של דקות... אנחנו בלאו הכי לא נגיע הרבה לפני השקיעה... אבל מוטי לא נרגע... אני אפסיד את התפילות נעילה וברכת כהנים של אנשי מעמד... כן... ברגעים של לפני השקיעה. יש מעמד נעילת שערים... ואז אנשי מעמד מתפללים את תפילת נעילה המרטיבה... ובדיק היום זה יום רביעי שאנשי מעמד מתענים ומתפללים על האסכרה שלא תיפול בתינוקות ואמא שלי ביקשה ממני ממש בתחנונים שכשנגיע לביהמ"ק שאני לא אשכח להתפלל על אחי התינוק שסובל מידי פעם מקוצר נשימה... וכבר כ"כ שמחתי שנספיק להגיע ביום רביעי... והנה... הגיעה הלטה המתה הזו וטרפה את הקלפים... תוך כדי שרבה יצחק מנסה להרגיע את מוטי... לפתע!!! לפתע נשמע צליל עמום אבל ברור!!!! רבה יצחק בבת אחת נעצר!!! פניו נהיו אדומות מהתרגשות... כל הילדים התגודדו סביבו... והוא הפסיר בלחש: אני חושב ש... ש... שמענו את המגרפה!!! דמעות נצנצו בזוית עיניו... כן... כנראה שזו המגרפה... (שהנהן זורק אותה בין אולם למזבח ומי ששומע את קולה יודע שהגיע עת להקטיר קטורת ולוי ששומע את קולה יודע שהגיע עת לעמוד בשיר בדוקן...) זאת אומרת שכעת!!! בשניות אלו הכהן נכנס להקטיר קטורת בין הערביים... הרבה היה נסער... אני רוצה לעצור כעת ולהתפלל מנחה... תכון תפילתי קטורת לפניך משאת כפי מנחת ערב הקשיבה לקול שוועי וכו'... רבה יצחק סיים את תפילתו וקדימה ילדים... בואו נזדרז... הלב מחסיר פעימה!!! ככל שמתקרבים הדרך נהיית יותר עמוסה... אמנם הדרך חזור כמעט ריקה... כי מי שכבר היה בירושלים היום והקריב קרבנות איש לו דין לינה ומסמיל הוא לא יצא בירושלים... (כן שבניגוד להיום... הפקקים ביציאה בירושלים הם לא בשעה 4.00 אחה"צ אלא בשעה 10.00 בבוקר) אבל גם בדרך הלך אין את העולי ביכורים... ואין את המסעות השגרתיות של אנשים עם מעשר שני... (כי אנחנו בדיק בתקופה הביניים שלאחר פסח של ביעור מעשרות ובעיצומה של שנת שמיטה שאין מעשר שני חדש) אבל מה שכן!!! מה שכן ראינו... ראינו פה ושם עגלות מפוצצות בענבים של כרם רבועי שמעלים אותם לירושלים (ס"ט"ס חכמים תקנו שבכל "עוטף ירושלים" (כלומר: בערים שהם מהלך יום אחד לירושלים) יעלו את הפירות כמות שהם ולא יחללו אותם) הרבה יצחק ניגש לאחד מבעלי העגלות וביקש ממנו האם הוא יכול לכבד אותנו בענבים... (ס"ט"ס גם אם זה כרם רבועי וצריך לאכול בירושלים... אבל אל תשכח שזה גם שמיטה... כך שאנחנו לא מרגישים שנורים) בעל העגלה בהתחלה הגיב בחשדנות!!! ס"ט"ס זה ילדים... האם אפשר לסמוך עליהם שהם יאכלו את זה רק בתוך ירושלים... והאם הם בכלל בקיאים בטוהרות... רבה יצחק חיך ואמר לבעל העגלה: בבקשה... בא תבחן אותם על כל סדר טוהרות!!! בעל העגלה התרגש לראות תינוקות של בית רבן שבקיאים יותר מעמי הארץ מבורגים... והוא נתן רשות לכל ילד לקחת אשכול ענבים שכמובן את זה אנחנו נאכל מיד בכניסה לירושלים... כמובן שרבה יצחק מיד הזכיר למוטי שאסור לו עדיין לקחת... כי הוא עדיין לא טבל (וכרם רבועי מותר רק לטבולי יום) הרבה ביקש מיענקי שיקח בשבילו ובעזה"ש בעוד כמה קילומטרים כלנו נגיע למקוה טהרה קודם הערב שמש... לפתע נשמע קול עדין... רבה יצחק שוב נסער ילדים: אני שומע כעת את ציר דלתות ההיכל... זה אומר שברגעים אלו ננעלים שערי ההיכל... כל אחד פרש לתפילה חרישית מעומק לב... פתח לנו שער בעת נעילת שער כי פנה יום...

תחפש את הגמ"ח שעדיין לא מאוייש...

השבוע עברתי חוויה קצת מעניינת... ביקר אצלי בבית עכבר!!! (מי יודע... אולי בגלל שכתבתי משהו לא לגמרי ברור נגד האינטרנט... כבר הוכרתי שתמך אני מתהרט אה"כ... אז אנא... למי שלא הבין נכון... תוציא את העכברים מהראש ואיתם גם העכבר מהבית שלי) ואני לא צריך לתאר לך איך זה נראה... הבית על גלגלים... ומה אני עושה... בעצ'ר לי התחלתי לדפדף בספר מלפונים מי יכול לעזור... ואז מישהו אמר לי שיש יודי בשכונה... יודי מוכרד ונושא פנים שהוא מבין בנושא הזה... לא היה לי נעים!! להתקשר אליו ולהתחיל לדבר איתו על עכברים... אבל החיים (ועכברים) חזקים מהכל... והתקשרתי אליו... הוא עונה לי בפשטות!!! אני מגיע!!!

והוא הגיע עם מוטאטא ובדק והניח מלכודת... באתי לשלם לו טבין ותקלין שהציל אותנו... והוא אומר לי: לא!!! זה גמ"ח שלי... אמרתי לו: מה פתאום... אני אסיר תודה לך... תקח... ואז הוא אמר לי משפט ממש מדהים!!! הוא אמר לי כך:

כשהסטייפלר נפטר... פתחתי גמ"ח לסנדקאות!!! כידוע: הסטייפלר היה הולך הרבה לסנדקאות וכשהוא נפטר נוצר מחסור בכח אדם בנושא של סנדקאות... לכן- מספר לי אותו יהודי- פתחתי גמ"ח לשירותי סנדקאות!!! דא עקא... שמרן ר' חיים קנייבסקי צוק"ל גם בדיוק פתח כזה גמ"ח... והוא "לקח" לי את הגמ"ח...

ואז!!! מספר אותו יהודי... החלטתי שאני פותח גמ"ח נוסף אבל הפעם אני רוצה בלעדיות!!! גמח שיקראו רק לי!!

פתחתי גמ"ח ללכידת עכברים!!! ומאז שקט ושלווה... אף אחד לא "משלתל" לי על הגמ"ח... כ"כ התלהבתי מהוורט... אמרתי לו: היה שווה להכניס עכבר הבייתה בשביל לפגוש כאלו אנשים...

עכ"פ מאוד תפס אותי ההיבט הזה!!! אתה רוצה לעשות גמילות חסדים??? פתחתי גמ"ח!!! אבל גמ"ח כזה שאף אחד לא ישתלט לך עליו... ויש!!! אוהו... מרובים צרי עמך... יש הרבה צורך בגמילות חסדים... השאלה היא: האם מישהו מוכן לאייש אותם?? אל תפתח גמ"ח שכולם רצים לפתוח אותו... תפתח גמ"ח כזה שהוא לגמרי לגמרי גמילות חסדים!!! מה שבטוח... אני לא הולך להיות לוכד עכברים... אבל אני שובר את הראש איזה גמ"ח אני נן יכול לפתוח שיהיה לי בלעדיות עליו... שאף אחד לא יחפש לקחת לי אותו מחוסר עניין של הציבור כולו... אז יש!!! יש הרבה רעיונות...

אני אנתן לך שני רעיונות על קצה המזלג: גמ"ח אוניים!!! יש מחסור חמור ביותר באוניים מקשיבות... אם יש לך אוניים תרתם להקשיב לאנשים... אני מבטיח לך שאני לא אקח לך את זה... אין לי טיפת סבלנות להקשיב... (יש אמנם ארגון נפלא שנקרא לב שומע עם יועצים מקצועיים אבל הוא קורס מהביקוש...) ואם אתה רוצה עוד גמ"ח מאוד נצרך... גמ"ח שאני מכנה אותו "מנת דחף"!! מהניסיון: כל מי שפותח איזה משהו... איזה כולל ערב או ישיבה קטנה או בית כנסת... הראשונים שמופיעים מולו זה אלו שלא מפרגנים!!! הם תמיד הזריזים מקדימים... ונוקף "לזכותם" הרבה דברים טובים שעוצרים באיבם כי הן אדם קיבל בכת אחת קיתון זוננים שישיתק אותו לגמרי... ואתה תפתח גמ"ח מנת דחף שאתה גם תגיע מהעשרה ראשונים... אבל לפרגן!!! אודה... איזה רעיון כביר... כמה זה חסר ונחוצך בשכונה... מה שבטוח גם עם גמ"ח הזה אף אחד לא יתחרה איתך... אף צר עין לא יקח לך את השמעלע... כמה מרגש לפגוש כאלו אנשים טובים... ירבו כמותם בישראל!!! תחשוב גם אתה... איזה גמח אתה יכול לפתוח... משהו בלעדי שלך...

מה חסרנו בחורבן ביהמ"ק?? (-המשך)

(המשך-) בפתח הגיליון נשאלה השאלה: איך מצד עם ישראל חוטאים ועוזבים את ה... ומצד שני בית המקדש זה מושו חייהם?? **איך זה הולך ביחד?? נני... מה התשובה?** אז הנה... הילד בגיל הטיפש עשרה (שהוזכר בפתח הגיליון) עונה לנו את התשובה... ידידי בן הטיפש עשרה... אם אתה חושב שאבא שלך כ"כ לא מבין ו"אין כלום בבית הזה" וההורים האלו רק מנדנדים לי... אז למה אתה כל היום רובץ פה בבית?? אם כ"כ רע לך פה... אז תלך למקום אחר...? **מה התשובה?? לא!!!** עמוק עמוק בתוך הלב אני יודע ש-פה יש לי הכל!!! כל מילוי הסיפוקים שלי יש רק פה בבית... אבא ואמא הנפלאים שלי הם כל העולם שלי... אבל עדיין... **אני מבין יותר!!!** מה אעשה שאני טיפש... מה אעשה שאני לא קולט שאם לאבא ואמא שלי יש קבלות מוכחות בידיים שהם יותר טובים ומוצלחים ממני בכל תחום... אז אולי כדאי לגשת אליהם בראש מורכן; אבא ואמא... תחכימו אותי מהניסיון שלכם... תגלו לי איך אתם מצליחים בכל דבר שאני נכשל בו??

ככה אמור להתנהג בן אדם חכם... (ואל דאגה: הוא עוד יבא... הגיל יעשה את שלו והוא עוד יגיע בגיל העמידה להתייעץ איתכם...) אבל כפי שסיכמנו: אני קצת טיפש!! והטפשות שלי מגיע לידי ביטוי בקונפליקט הזה שמצד אחד אני הכי קשור לבית... אני יודע להעריך (יותר מכל אחד אחר) את כל הטוב והשפע והפינה החמה שאני מקבל כאן... בטח... כל הדברים הכי טובים אני מקבל רק פה בבית... (כולל סיגריות... מאיפה יש לי כסף סיגריות?? רק מההורים... שכמוכן לא מבינים... שצריך...) אבל מצד שני... במקביל מעצבן אותי כל מיני כללים נוקשים שאבא שלי כל היום משנן לי שהוא נגד רישיון ונגד סיגריות ונגד חברים מסוימים... אז חבל להרוס?? אתם כבר הורים טובים... כיף בבית שלכם... אז למה אתם מעכירים את האווירה??

כן... כל ילד בגיל הטיפש עשרה... חתום בדיוק את אותו קונפליקט שעם ישראל חוו בבית המקדש... בית המקדש היה המקום הכי עוצמתי בעולם... יפה נוף מושו כל הארץ... כל השפע שבעולם התנקז לבית המקדש... לא היה צריך להיות צדיק במיוחד שבביל לרצות את בית המקדש... בית המקדש היה השיבר הראשי לכל השפע הרוחני והגשמי שיש בעולם... ולכל מילוי הסיפוקים שרק תרצה... כך שעם ישראל היו מחוברים לבית המקדש כמו מגנט!!! בית **חינוך!!!**

רק חבל... רק חבל שיש משהו אחד שמעכיר את האווירה בבית המקדש... משום מה אבא שבשמים הוא זה שמחליט כאן... והוא מתעקש לתת לנו כל מיני הוראות שבשביל שהשפע יעבוד צריך לעשות דווקא ככה וככה ולא ככה... יש לבורא עולם מסכת זבחים ומנחות ובכורות וערכין תמורה וכו'... בקיצור: אבא שבשמים מצביע לנו על לחצנים די מסוימים שדווקא עליהם צריך ללחוץ ורק בבר קוד מסוים זה עובד ורק בתנאים מסוימים, אחרת צינור השפע עלול להתפוצץ... להתנקז למקומות אחרים וכו'...

רש"ע: למה אתה מתערב לי... תתן לי!!! תשאר לי... בזה אני כבר מבין לבד... תן לי ללחוץ על כל הכפתורים ולהתבטא איך שאני מבין... מה אעשה... אני דווקא חושב שהשפע הגדול שמושפע כאן בבית המקדש מגיע דווקא מהע"ז שאני עובד פה עפרא לפומיה... מה אעשה... יש לי דווקא לחצנים אחרים שנראה לי שזה עובד יותר טוב ככה...

פונה אבא שבשמים לבנו ואומר לו: אני לא מבין אותך... אם אתה חושב שאתה מבין יותר ממני... אם אתה באמת חושב שאתה יותר מוצלח ויעיל מאבא שבשמים ח"ו... אז בבקשה... לך... לך למקום אחר ותעבוד שמה ע"ז ונראה אותך... תוכיח משם את היכולות שלך... למה אתה עושה לי את זה פה?? **עונה יענקי בנו האהוב של אבא שבשמים...**

אבאלע... מה אעשה... אני בגיל הטיפש עשרה!!! עמוק עמוק בתוך הלב אני מבין טוב מאוד שהכל ממך אבא שבשמים... מי כמוני יודע ופוגש איך ש"ממך הכל ומידך נתנו לך"... אבל בכל זאת... בכל זאת **אני מבין יותר!!!** ולכן אני רוצה להמשיך להיות כאן... ומכאן!!! ומכאן אני אעבוד ע"ז... מכאן אני ואלחץ על כל הכפתורים הלא נכונים שאמרת לי לא ללחוץ עליהם... אבל אני אלחץ... כי אני מבין יותר... **זה הקונפליקט שעם ישראל היו חיים בו בתוך בית המקדש...**

ואין ברירה... יום אחד אבא שבשמים נאלץ לדפוק על השלחן ולהחרים את בית המקדש... בני יקירי... אי אפשר להשאיר אותך כזה טיפש!!! אתה מוכרח להתבגר... **צא הזמן שתבין בדרך הקשה:** שאם אתה באמת חושב שאתה מבין יותר ממני... אז הנה... אלא כעת מהבית שלי ותנסה... תנסה להבין משם יותר... תנסה לבדוק אתה אתה מסתדר משם בכוחות עצמך... ואם לא תסתדר... (והרי אתה לא תסתדר...) אז נחזור לכאן שוב בעוד שבעים שנה... ואתה תחזור לכאן אמנם מוכה וחבול אבל עמוס לקחים... ואז אתה תגיע בראש מורכן ובהכנעה מוחלטת ותבין: שאם אבא שבשמים כ"כ גדול וחכם שכל השפע הגדול מגיע ממנו... אז הוא גם אמור להבין יותר ממני מה הוראות יצרן... ואני אמור לקבל ממנו הוראות איך זה עובד... וזה הדרך תלכו כי תאמינו וכי תשמאלו...!

ואז!!! יום בהיר אחד נחרב בית המקדש... והילד מגורש בבת אחת מהבית... ובין רגע הוא פורץ בבכי נורא ומורט שערות ראשו... הוא מבין טוב מאוד מה קרה פה!!! אוי מה הפסדת... אוי מה היה לנו... על זה היה דוה לבנו על אלה חשכו עינינו... על הר ציון ששמשם!!! נכון... אתמול עבדת פה עבודה זרה... אבל זה לא בגלל שאבא מבין מאסתי בפרוץ הקסור העצום והנפלא של אבא... אלא בגלל שחשבתני שאלמתי ואתה יתור איך משחקים בלוח חשמל... ואיך מפעילים אותו יותר טוב... אבל עכשיו... אני רואה כמו עיני איך שזה "לא עובד"!!! חשכו עינינו... אין!!! מאז שאבא התנתק מבית המקדש... אין... זה לא עובד!!! יש בעיה במגעים... אני לוחץ ולוחץ ושום דבר לא נדלק... עכשיו אני מבין מאוחר מידי שאני בכלל בכלל לא חכם... אני לא מצליח לעשות כלום... רק אבא יכל... ואיפה אתה אבא... למה לנצח שתכחנתו תעזבנו לאורך ימים??

---לכפי מה הדברים אמורים?? רש"ע: אומר: בשלושה דברים מאסו ישראל ואין מראים להם סימן טוב לישראל (לגאלם) עד שיבקשו את שלשתם... מלכות שמים, מלכות בית דוד, **ובית המקדש!!!** עכ"פ כתוב כאן שעם ישראל מאסו בבית המקדש!!!

ואני שואל אותך: **כמה?? כמה הם בדיוק מאסו??** האם הם מאסו ב"יפה נוף מושו כל הארץ...? **ממש לא...** למה למאוס בזה... זה שיא המממצב... אז אולי הם מאסו ב"מי שלא ראה בנין ביהמ"ק לא ראה בנין מפואר מימיו?? ברור שלא... למה למאוס בזה?? איזה בית מדהים... ראינו משהו שמואס בבית מפואר?? אלא מאי?? **כמה הם באמת מאסו??** אני רוצה שתבין: אני לא סתם שואל את השאלה הזו... זה חשוב לי... כי חז"ל הרי אומרים שלא

מראים לנו סימן טוב עד שלא נחזור ונבקש שוב את מה שמאסנו... ואם ככה: חשוב לי לדעת כמה מאסנו... כדי לדעת את מה לחזור ולבקש??

נו... אז כשכתוב שמאסנו בבית המקדש... תגדיר לי כמה מאסנו בדיוק??

התשובה היא: מאוד אהבנו את היופי של בית המקדש... מאוד אהבנו את השפע ואת החיבוק שנפלא שקבלנו שם מה... רק כמה מאסנו? מאסנו ברמב"ם **הלכות מעשה הקרבנות**... מאסנו **בהלכות תמידין ומוספין**... מאסנו **בהלכות פסולי המוקדשין**... עיצבן אותנו שה' מתערב לנו... שה' מכתוב לנו איך לעשות את זה... ה'... תן לי!!!! אני יודע יותר טוב איך!! איך לעשות את זה... **זו!!! זו הנקודה שמאסנו בה!!!** הילד טיפש עשרה לא מואס לרגע בכספומט של אבא... הוא לא מואס בחיבוק ושחיקת השפתיים של אבא ואמא שלמרות הכל ממשיכים להכיל אותו... מזה הוא דווקא מאוד נהנה... אבל כשאבא מעיז להגיד לו מילה: תעשה כך וכך ואל תעשה אחרת... כאן מגיע האאאאוף הגדול... למה אתם אומרים לזי? תנו לי... אני מבין לבד... אני מבין יותר... **בזה מאסנו**... מאסנו בזה שה' מחליט לנו איך זה עובד!!!

ואם ככה, את זה אנחנו צריכים קצת לבקש... כלומר: כשאנחנו קצת צריכים להתגעגע לבית המקדש... מהי הנקודה העיקרית שאנחנו צריכים להתגעגע אליה?? אנא ה'... אנחנו מתגעגעים לעשות **"חובתינו"** בבית בחירתך!!!! אנחנו מחכים להפשיל שרוולים ואתה!!! אתה יתברך תתן לנו הוראות מה **אתה** רוצה בבית המקדש... את קרבנינו!!! לחמינו!!! לאשנו!!!

אתן לך דוגמא: זכינו ה' מידי שבווע לכתוב מדור "הלכה בקרוב ממש למעשה" ועיקר מטרתו של המדור זה לעורר געגועים וכמיהה לבנין בית המקדש... **אבל אם שמת לב:** עיקר הדגש בכמיהה והגעגועים זה סביב ההזירות בעבודת הקרבנות... כל העקשן הוא סביב ההזירות בטהרה ובהלכות תרומות ומעשרות וקדשים... ולפעמים זה אפילו על גבול החרדתיות... **ופה ושם יש אנשים מתלוננים:** דיי! אתה מוציא לנו את כל החשק והגעגועים לבנין בית המקדש... פעם היו לי געגועים לבית המקדש... חשבתי שביית המקדש זה משהו עילאי... מרומם... קדוש... מושו כל הארץ... ופתאום אדון אז נדברו מגיע ומכניס לי לשם את כל העומס דת שלו... זהו... אני כבר פחות משתוקק וכמה לבנין בית המקדש...

אז הנה!!! זו בדיוק הנקודה!!! אתה רוצה שביית המקדש ישאר יפה... מפואר... מדהים... ואז מה?? ואז אתה תשתוקק ותייחל לבנין המדהים הזה?? מצטער... בית המקדש זה לא מגדלי התאומים!! אם אתה משתוקק לבנין מפואר... תשב על הריצפה ב-11 בספטמבר... שם בוכים על בנין מפואר שאיננו... אם ביהמ"ק שבבילך זה מה שרואים שם ב"מציאות המדומה" של מנהרות הכותל... חבל... יש מופעי אור קולי עוד יותר מרגשים ומעצימים... (ואם יש לזה חיבור לאינטרנט... אז בכלל אפשר להישאר קבור שם)... **אז זהו שלא!!!** כשנדרש מאיתנו להשתוקק לבית המקדש... זה להשתוקק לאותה נקודה שבה מאסנו... ובמה מאסנו?? לא מאסנו בבית המפואר... לא מאסנו בכספומט שהיה לנו שם... רק כמה מאסנו?? כמה שאתה קצת מואס!!!

מאסנו בזה שבורא עולם מחליט עלינו!!! בזה שעבודת ה' זה לא פלחן שלי שאני מחליט לה' מה הוא יקבל ממני... אלא אני נותן לה' לקבוע את הסדר יום!!! בזה מאסנו... וזה לא מובן מאליו שאנחנו רוצים את זה... יש יהודים שעדיין רוצים להחליט במקום בורא עולם... רש"ע: אני מוכן לבנות לך מוסדות... לפתוח ישיבות וכוללים... אבל תן לי להחליט!!! אני אקבע מה רצונך... ועל זה אנחנו צריכים לעבוד!!! להשתוקק לבית המקדש זה לא להשתוקק למופע מרטיט מרגש וסוחט דמעות... גם לא לתזמורת הפלהרמונית של הלויים... להשתוקק לבית המקדש במילים אחרות זה שאני משתוקק לתת לה' להכתיב לי מה הוא רוצה ממני!!!

לצערי הרב עלון אז נדברו זה לא בית המקדש... עם כל רוצה הטוב לקדש שם שמים... ס"ס אני פחות או יותר מחליט כאן את התכנים... כל יום יש לי כריזה אחרת... כל יום לפי העניין אני מחליט מה הרבש"ע רוצה... אני פה האדמו"ר!!! לאז נדברו יש את ה"שיטה" שלו... את הנוסחה שלו... אני משתדל לעבוד את ה' בעלון הזה... אבל אפסס... יש פה בעיקר ביטוי אישי שלי!!! (וטוב שכך... צריך שזה יהיה כך...) אבל נדרש ממני מידי פעם להגיח ולהוציא את הראש מתוך העלון שלי ולהשתוקק... אנא ה'... תבנה את בית המקדש!!! ששם!!! שם אתה יתברך תקבע את הסדר יום... שם אתה יתברך תחליט מה אתה רוצה... האם אני כ"כ משתוקק לזה?? עובדים!!! עובדים על זה!! זה לא פשוט... זה לא מובן מאליו... באופן טבעי אני אוהב שיש לי מרחב פתוח שאני פה האדמו"ר ואני יכול להתבטא איך שאני רוצה... השאלה האם גם הרבש"ע אוהב את זה?? האם זה באמת עבודת ה' או עבודה שבעיקר משרתת את עצמי?? אז עובדים על זה!!! לרצות את בית המקדש... לרצות לתת לה' להגיד לי מה הוא רוצה!! לעבוד **אותו!**

ואני מוכרח לסיים בניה אישית שאני מופתע לקבל המון תגובות מאוד מאוד חמות מאנשים שנים וסיים שמתרגשים... וממה הם מתרגשים?? דווקא מהמדור הלכה בקרוב ממש למעשה... הם הם מתרגשים ממופע אור קולי סוחף ועלילתי... לא מתרגשים מאיזה מציאות מדומה סוחטת דמעות לא!!! הם מתרגשים דווקא מהלחץ של קרבן פסח עם כל החרדתיות שיש בו... הם מתרגשים דווקא מההסתכביות של מנחה ששים עשרון... ולאחרונה ניתן לראות צמאון אדיר **לתורה** הקרבנות... **להלכות** עבודה... יהודים משתוקקים: אבאלע... אנחנו רוצים לעשות **חובתינו!!!** אנחנו רוצים שתגיד לנו מה אתה יתברך רוצה מאיתנו... נעשה-ונשמע!!!

ואין לך סימן טוב יותר נפלא מזה... כלל ישראל משתוקקים ומבקשים את בית המקדש... לא!!! הם לא רוצים לחזור למה שהיה לילד בגיל הטיפש עשרה והוא איבד אותו בידיים... אנחנו מתגעגעים להגיע בהכנעה לאבא שבשמים ולתת לו להגיד לנו מה הוא רוצה... ואנחנו ה' אנחנו משתוקקים להיות שותפים ואנשים להשפעה העצומה של בית המקדש... שאתה יתברך מתביט לנו על מה ללחוץ ואנחנו נפעל לפי ההוראות ואז תחזור התאורה לעולם... יגיע הסוף להפסקת חשמל הארוכה ביותר בת אלפיים שנים... אנחנו **עובדים** בחברת החשמל של אבא שבשמים...

הפטרה
"דברי ירמיהו"

פרשת מטות

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת כד' תמוז התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:28	20:18	21:12
19:25	20:16	21:10
19:28	20:19	21:13
19:25	20:16	21:09

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יבל דהאן נ"י 050-4194600

מעשה בתלמיד חכם אחד, שמצב בריאותו היה רופף, ומרן הרב **שלמה זלמן** זצ"ל **חשש שיצום** בתשעה באב. הוא שלח אליו את אחד מבניו להורות לו בשמו, שאסור לו לצום בשל מצב בריאותו, אולם הלה **עמד על שלו**. גם שליחים נוספים לא הועילו לשנות את דעתו. בסופו של דבר שלח מרן לומר לו, שגם אם יצום בתשעה באב הרי לא יצא ידי חובת צום ט' באב, מאחר שהוא פטור ממנו והצום יהיה בגדר תענית נדה בלבד. ואם כן, אמר מרן, למה לו לצום בימי אב הארוכים, הלא תענית נדה אפשר לצום **גם בימי טבת** הקצרים...

הביטחון בה יונקים מן האמונה שהקב"ה יודע מה נאמת טוב לאדם

טבע הוא באנוש לרצות תמיד להיות מוצלח מחברו כי כבר בתולדתו נולד הוא עם גאווה הגורמת לכך. ויצר לב האדם רע מנעוריו – ומשנעדר ממעי אמו **ותמיד עיני הבריות** פוזלות לעבר חבריהם לראות המוצלחים הם מחבריהם או שמא "חלילה" חבריהם מוצלחים מהם וכשרואים שהשני מוצלח יותר מסתכלים עליו בצרות עין **ונותנים בו עין הרע** שסגולתה היא היזק ראייה ונופל המוצלח מהצלחתו.

הרפואה של היסורים לקבל אותם באהבה

כאשר אדם נושא על שכמו משא כבד וחשוב הוא אינו נוטש אותו על אף הקושי.
האשה והילדים הם המשא **היקר** מכל אך ככל שהאדם מטה שכמו לסבול יזכה להגיע גם לרגעי **הנחת והאושר**.

על ידי תיקון המידות זוכה האדם לקבלת התורה

תלמיד חכם חשוב הגיע לארץ ישראל בזמן העליה מעיראק ובהיותו של הגאון ר' **יהודה צדקה** זצ"ל ישבו שניהם ושווחחו בלימוד, והאורח שהיה אדם חשוב בעיראק לא הזכיר את **מצבו הכלכלי** אפילו ברמז למרות שהיה מצבו הכלכלי דחוק מאוד.
לבסוף כשעמד ללכת הוציא הרב מארנקו שתי לירות שהיה סכום נכבד באותם הימים, **והושיט לו בהכנעה** כאילו מגיש הוא דורון לפני אדם חשוב ונכבד ומצפה שיואיל בטובו לקבל את המתנה שבידו. האורח קיבל את הכסף מהרב והלך לדרכו. לימים סיפר האישי כי את הכסף שקיבלתי מידי הרב **לא אשכח לעולם**.

נסינות גילוי האהבה ביו הקב"ה לישראל

מעשה בחסיד אחד שהתיהר בפני ר' **מאיר מפרמישלאן** שיושב הוא בתענית שלשה ימים מעת לעת ואין הצום מפריע לו...
נענה לו הרבי ואמר: אל **תספר זאת ברבים**, שמא יגידו שכלב הנד, כי על כלב אמרו: אכילתו שוהה במעיו שלשה ימים מעת לעת...

נא להתפלל לרפואת אליהו בן מלכה נתנאלי

לע"נ **רחל (רשל) בת קלוה אלבו**

בקצה השולחן היה מונח ספר התנ"ך שהעניק לו אביו לסיים לימודיו, עדיין ארוז למחצה בנייר העטיפה המהודר. עם דמעות בעיניו נטל את הספר ליד לדפדף בו. סימניה קטנה הייתה נעוצה באחד הדפים בו סימן אביו בקפידה קטע המדבר על אהבת אב לבן ועל קשר הדם שלא ניתן להתרה. בסערת רגשות אדירה הרים הבן את הספר כדי לאמצו חזק אל לבו, כשלתע נפל מתוך האריזה משהו. כשהרים אותו הבן, ראה כי זהו מחזיק מפתחות אליו מצורת תווית ועליה מוטבע שם של סוכנות רכב ידועה, אותה סוכנות בה ראה לפני שנים את מכונית הספורט שחפץ בה. **מצדה השני של התווית היה מוטבע תאריך, יום סיום הלימודים שלו**, והמילים: שולם במלואו.

מי יודע כמה דברים בחיים שלנו מתפספסים לנו. משום שאנחנו לא מסוגלים לראות את מה שלא עולה בקנה אחד עם רצונותינו? (העורך)

העולם מלא ביצירותיו של הקב"ה

להמשיך ללמוד בכל מצב. ביום חורף ניצב הגאון ר' **אהרן קוטלר** זצ"ל בישיבתו שבלצק ומסר את שיעורו. הבחורים החלו להתוכח, הרב השיב לשאלותיהם, והכל היו שקועים בשיעור העמוק. לפתע התקלקלה ארובתו של **תנור החימום** ועשן חדר לבית המדרש שחלונותיו היו מוגפים. כמה מן התלמידים קמו ויצאו, ורבי אהרן המשיך בשיעורו. העשן התגבר, ועוד תלמידים עזבו את החדר, כשהם משתעלים ומשתנקים. המעטים שנותרו הצמידו ממחטות רטובות לאפם, עד שלבסוף אמרו: "רבי, העשן מחניק יש להפסיק את השיעור". הביט בהם הרב ואמר: "**לו הייתם חיים** את השיעור **לא הייתם חיים** בעשן". והמשיך בשיעורו עד שסיים. רק אז סגר את הגמרא ויצא מן החדר.

הבטחון שייך לכל אחד ואחד. ופירושו הנכון הוא שבאמת **איני יודע מה יהיה**, אבל בדבר אחד ויחיד אני בטוח – שאני נמצא **בימים נאמנות**, בידיו של הקב"ה,

שהוא מנהיג את כל העולם בדקדוק הנפלא והטוב ביותר עבורי. בטחון כזה הוא בר השגה **לכל יהודי**.

אהבה לקב"ה. בצעירותו נאלץ בנו בכורו של הרה"ק רבי **דוד מללוב** – ירושלים זיע"א לעזוב את ירושלים ולנסוע לפולין למשך שנים אחדות. נכמר לבו של האב מגעגועים לבנו. **לאחר שנים** אחדות שב הבן לשמחת לב האב הצדיק ובני עירו. כשהגיע הבן לבית המדרש שעת בין הערבים היתה, והאב התכונן לתפילת ערבית. נעמד הבן לידו אך האב **לא אמר מילה**, רק פנה לשליח ציבור והורה לו להתפלל ערבית. רק בסיום התפילה ניגש לבנו ואהבו. הסבירו זקני החסידים כי הלך הרבי בדרכו של יעקב אבינו ע"ה. ברגע שנפגש עם בנו אהובו, קרא קריאת שמע, **כדי שהאהבה** העזה שהתעוררה בו לבנו תקדש כולה לקב"ה.

המתנות היא מעצור לבחון אם יצה"ר לא הפך ליצה"ט

בחן שיהודי צריך לישועה מסוימת והתפלל ולא נענה, ידע לו שכנראה **לא השלים** את מנין התפילות הדרוש לקיום בתפלתו או שלא שם נפשו בכפו בתפלתו כלומר **שלא כיון** כראוי ובכל כוחו או שהקב"ה עושה לו טובה בכך שלא מקיים בקשתו והוא כלל לא יודע מכך.

יום בהיר אחד הלכו שני אחים באנטרסקייה לטיול. במהלך הטיול אחד הילדים צעד על קרח דק חזר ונבקע בקרח והילד נפל אל המים הקפואים. אחיו לא התבלבל, לא בזבז זמן, קפץ אל המים הקפואים ועזר לאחיו לצאת מהם כעבור מספר דקות הגיעו הורי הילדים. ההורים ההמומים והנרגשים, התקשו להאמין לסיפור שסיפרו הילדים. איך זה יכול להיות שילד קטן עושה מעשה שכזה מבלי לטבוע? ניגש אליהם איש זקן שראה את התרחשות, ואמר להם: "אני יודע איך הילד הזה הצליח להציל את אח שלו פשוט לא היה שם אף אחד שיגיד לו שהוא לא יכול!"

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

משולחן גבוה

איש פי ידר נדר לה' או השבע שבועה לאסור אפר על נפשו לא יחל דברו פכל ה' יצא מפיו יעשה (במדבר ל, א).

מדוע כופלת התורה ואומרת "דר נדר" ו"השבע שבועה"?

יש לתרץ, שמדובר בשני סוגי נדרים שונים – נדרי הבאי ונדרי מצוה. נדרי הבאי הם נדרים שנודר אדם על דברי הבל. כגון, אדם קופץ ונשבע לאחיו, ששוב לא ייכנס לביתו לעולם. ולמה? כי פעם אשתו של האב דיברה לא מספיק יפה אל אשתו של אותו אדם. על נדרי הבאי יכול אדם לעשות התרת נדרים. נדרי מצוה הם נדרים שנודר בהם האדם לעשות דבר מצוה שאינו מחויב בו. על נדרי מצוה נאמר "לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה".

דוד המלך אומר בתהילים: "נשבועתי ואקומי לה לשמור משפטי צדקה". כדי לזרז עצמו לקיים את התורה ולעסוק בה יומם וליל, נשבע דוד המלך על כך, ואכן קיים את שבועתו. דוד היה מלך על כל ישראל, וכל ענייני המלוכה היו מוטלים עליו. היה עליו לדאוג לכל צרכי העם ולהילחם מלחמות ה'.

כיצד יכול היה, אפוא, ללמוד תורה?

אלא, מאחר ונשבע שישב ויעסוק בתורה, והיה נחוש ביותר בדעתו לעשות כן – התקיים בו מאמר חז"ל (ברכות לה ע"ב): "בזמן שישראל עושין רצונו של מקום – מלאכתו נעשית על ידי אחרים". היה דוד המלך יושב ועוסק בתורה, ואחרים טיפלו בענייני הממלכה הנצרכים.

זכה דוד המלך, שהעידה עליו התורה (שמואל א' יח, ד): "וַיְהִי דָוִד לְכָל דָּרְכּוֹ מְשֻׁפָּל וְהָיָה עָמוֹ", וכפי המבואר בגמרא (סנהדרין צג ע"ב) "שהלכה כמותו בכל מקום". מאחר ונדר דוד המלך על לימוד התורה, ועשה כל שביכולתו לקיים נדרו, אף בעת שהיה הולך בדרכו לעניין מענייני המלוכה מצא עצמו בבית המדרש, והיה יושב ועוסק בתורה. נמצא למצוא רמז לכך בפסוק בתהילים (קיש, נט), "חֲשַׁבְתִּי דְרָכִי וְאָשִׁיבָה רְגְלִי אֶל עֲדֹתֶיךָ".

עַתָּה אֵלֶּי זֵית יִשְׂרָאֵל

הרב הקדוש ר' **ישראל אבוחצירא** זצ"ל כבר משחר ילדותו החל לצעוד

בדרכו המיוחדת, נקל היה להבחין בנער הצעיר כי ניהן **בסגולות מיוחדות** וכוחות נפש מופלאים. כאשר נערים צעירים בני גילו שיחקו במשחקי הילדות היה הנער ישראל מבקש את השלמות בלימוד התורה ותיקון המידות. **בחינתו נער**, שב יום אחד מן החצר ורוחו סוערת, כשראה את אביו סיפר לו תיכף שמקרה לא טוב ארע לו היום משום שנשא ונתן בדברים קשים עם אחד הנערים לאחר שלקח חפץ משלו ולמרות בקשות חוזרות ונשנות לא אבה להחזיר. "ומה עשית בסופו של דבר",

שאלו אביו הקדוש ר' מסעוד זצ"ל, "קיללתי אותו", ענה הנער בעינים מושפלות, רבי מסעוד שמע זאת ונחרד מאוד, דע לך בני, אמר, כי בפך סגולות אשר אינך מודע להם, מילה אשר תוציא מפך עשויה **לחרוץ גורלות**, לכן מבקש אני ממך כי לעולם לא תוציא מפך קללה אלא אך ורק ברכה. רבינו המשיך בספרו סיפור זה והעיד כי מאז, לא יצא דבר מגונה ודבר קללה, **"רק ברכתי"**....

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת וחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוהנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חסד יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

יש להשקיע בחינוך ולא לסמוך על הנהגת הבית. כתב הגאון ר' **משה פיינשטיין** זצ"ל: כתיב "ואלה תולדות יצחק בן אברהם" (בראשית כ"ה), פירש רש"י יעקב ועשו האמורים בפרשה ואח"כ נאמר "אברהם הוליד את יצחק" **לומר** לנו שלמרות שניכר על יצחק שהוא בן אברהם שהכיר את הקב"ה לכל העולם וכל שכן לבניו,

מכל מקום **לענין חינוך הבנים** לא יסמוך על כך שהבן יראה את מעשיהם הטובים של האם והסבא ויתחנך ממילא בדרך הטוב, אלא יש להשתדל בכל הכח לחנך את הבנים, **כי אחר כל** השבח הזה עלול שיצא ממנו עשו רחמנא ליעלן. וצריך להשגיח ולעמול על זה **בלא הרף** והוא לימוד גדול במצות חינוך!

השמה בעניני דינא

לבר העורר

יצא לאור

חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה'

ניתן לקנות

את החוברת במחיר

מצחיק של 5 ₪

ברחוב דוד 9 שכונת

הבוכרים ירושלים

החוברת מתאימה

לשבתות חתן,

ושבע ברכות.

עוד פרטים:

0534-135-183

כמו כן:

במידה וחס ושלום

לא יבוא משיח צדקינו.

החל מיום חמישי ז' אב

ה'תשפ"ב

לא יתקיים מכירת החוברות

של הבדיחות.

ברכה וברכה

1. איזה רוע זה להביא את לפיד לנתב"ג אבל... בלי לטוס.....

2. מסכן ביידן, עד שהוא כבר הטריח את עצמו מוושניגטון לירושלים, אפילו לא נתנו לו לטעום קוגל ירושלמי עם מלפפון חמוץ.....

3. באמת יש לחקור, האם הסיבה שנשיא ארצות הברית ביידן לחץ יד לנתניהו היא בגלל שהוא חד ומבין ענין ויודע שבנט ולפיד כבר לא רלוונטים, או שהוא פשוט סנילי וחושב שביבי עדין ראש ממשלה.....

4. העולם מתחלק לשניים: אלו שב4 החודשים הקרובים ילמדו בדף היומי מסכת כתובות, ואלו שידברו על הבחירות....

5. לסיכום ביקור הנשיא ביידן בארץ!!!

בדיוק כמו שמביאים את הסבא הסנילי לחתונה וכל הנכדים שומרים עליו שיהיה כמה שפחות פדיחות.....

6. מישוהו פרסם על צימר עם בריכה סגורה לכל הגילאים, שאלתי אותו אז למה זה כן פתוח, לדגים?.....

7. עוד הישג של ראש הממשלה לפיד (עלק רה"מ!) הנשיא ביידן לא נפל במדרגות המטוס.....

התודה והברכה:

חוברת מבחר העלונים שע"י דפוס גרפומט.

מנכ"ל העלונים ר' שלמה אלה.

ידידי ר' מאיר עבוד. - שתורם רבות לעלונים

ידידי אפי כץ הי"ו.

המשטר - בריתות

8. נראה לי שהשנה לא תהיה לנו ברירה אלא לטוס לנופש בחוץ לארץ. הלחם כאן כל כך יקר.....
9. ברוך השם הסתיימו הפקקים בגלל ביידן וכבר נחזור לפקקים הרגילים.....
10. הפעם היחידה שהגעתי לנופש עם ציפיות היתה כשהמשכיר הודיע לי להביא מצעים.....
11. ניצן הורביץ (...) פורש מראשות המפלגה, אז אפשר לומר שנגמר לו המרצ?.....
12. לא צריך לעשות מזה עניין גדול. בסך הכל ביקור ביידן עם כל הטררם עלה פחות משיפוץ בית בנט ברעננה.....
13. למה כולם חיכו בישראל לנשיא ארצות הברית: 1% - כבוד גדול שהוא מגיע לפה. 99% - מחכים שהוא ילחץ ידיים עם האוויר.....
14. באגב היחיד בעולם שהיה יכול לראות כאן בישראל את התוקף של סילמן זה ביידן.....
15. פעם אמרו כשרואים את נשיא ארה"ב זה עוזר לכוון בברכת "שלא עשני גוי היום אומרים שזה עוזר בברכת "הנותן ליעף כח....."
16. מקורבי נתניהו: אם נתניהו לא מביא 61 לא תהיה לנו ברירה אלא לשבת ולחשוב טוב טוב מה עושים.....
17. למכירה אורגן עם 61 קלידים ווקאליים (מתאים במיוחד לשלושת השבועות).....
18. כל אלה עם הפרצוף תשעה באב, אוטוטו מגיע השבוע שלכם.....

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

מחפשים את האלון בל מקום, אק לא מוצאים???

מהיום זה יותר קל!!!

ניתן לקבל את האלון במייל:

a0503210@gmail.com

**לבית דפוס
בהנהלה חרדית בירושלים**

ד ר ר ש

אברך מסור ונמרץ

לעבודה קבועה

בשעות בוקר - צהריים (10:00-15:00)

וימי שישי (10:00-12:30)

קו"ח לפקס: 02-5383018

או למייל: g5337722@gmail.com

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

תגידו מה זה היתושים הענקיים האלו???? זרקתי על אחד נעל הוא מדד אותה

מרוב שחם תליתי כביסה, הגעתי לקצה החבל-התחלתי להוריד.

אנשים טובים באמצע הדרך

תראו בואו
 קוראים לו סהר פחימה מבית שאן, כשהשר שמע שיש קשישה ניצולת שואה שאין לה איך לחמם את החורף הוא מייד התגייס! סהר הגיע, והתקין לה מזגן על חשבונו כדי שלא יהיה לה קר, כשהקשישה רצתה להודות לו הוא אמר: "אמא יקרה שיהיה לך רק בריאות את השכר אני יקבל בעולם אחר זה יותר שווה לי רק שתהיי בריאה ושלא יהיה לך קר".

סהר מבטיח שאם אתם מכירים משהוא קשיש, ניצול שואה, בודד, שצריך חימום לבית הוא יגיע ויסדר ללא תשלום!

אל תבסיתן את לשרית הטוב

יש לכם סיפורים על אנשים אומרים טובים שלחו לנו ונפרסם

367korona@gmail.com

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צנה ה' (במדבר ל, ב).

משה רבינו דיבר אל ראשי המטות תחילה, ואמר זאת בלשון "וידבר" שהיא לשון קשה, ללמדך שצריכים ראשי המטות לדבר עם הנודר בלשון קשה ולהוכיחו על כך שנדר ולא נזהר. וזאת מפני שעונשו של הנודר קשה מאוד (יעו"ו בשבת לב ע"ב), וכבר אמר שלמה המלך בחכמתו, טוב אשר לא תדר משתדור ולא תשלם (קהלת ה, ד), ואפילו אם יקיים את נדרו, עדיף יותר שלא ידר, אלא שאם כבר נדר חייב לעמוד בנדרו ולקיימו, כדי לקיים את ציווי התורה, לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה (במדבר ל, ג). מוצא שפתיך תשמור ועשית פאשר נדרת (דברים כג, כד). אך צריך בזה זהירות רבה ועצומה.

טיפ אחד הרבנים שמסר שיעור באחד הערים בארץ, ולאחר השיעור ניגשה אליו בחורה כבת שלושים וחמש שהתעכבה מאוד בשידוכים ולא הצליחה בהם והחלה לבכות בפניו וביקשה את ברכתו. שאלה הרב האם פעם נדרה או נשבעה בענייני שידוכים, ולאחר שהתאמצה לזכור אמרה שבעבר היא יצאה לפגישה עם בחור אחד, ולאחר מספר פגישות הבחור לא רצה להמשיך, ואמרה אותה בחורה להוריה שאם הוא לא ירצה להמשיך להיפגש היא לא רוצה להתחתן יותר. השיב לה הרב, אכן נודע הדבר (שמות ב, יד), את הזקת לעצמך, איהו הוא דאפסיד אנפשיה (כתובות ג ע"א), בגלל שנדרת שלא תתחתי נסובו לך כל המניעות הללו. לקחה הרב לפני שלושה תלמידי חכמים שעשו לה התרת נדרים, ולאחר תקופה קצרה באה בברית הנישואין.

ומכאן נלמד מוסר השכל להיזהר זהירות רבה ועצומה בכל ענייני הנדרים, לפעמים האדם אומר על עצמו שהוא לא ידוויח ולבסוף באמת הוא לא מרוויח ונהיה עני, וזאת בגלל הדיבור שלו, ומצד שני, אדם ששומר פיו זוכה שהקב"ה מקיים את דבריו, לא יחל דברו - ככל היצא מפיו יעשה, כפי שמצינו סיפורים רבים מגדולי ישראל בעניין.

יהי רצון שנזכה לשמור ולקדש את פינו, ונראה בקרוב בגאולת ישראל, אמן.

שבת אום ואמורק!

אני: זה יצא לך טיפה שרוף...
 היא: נו, הכי טעים שזה קריספי
 אני: אבל זה סלט

ניסית פעם להתפלל כשחם?

רק 150 ש"ח לחודש

ואתה זוכה בשעות של: לימוד תורה, תפילות, תהלים, לימוד אבות ובנים בכל שבוע ושבוע וכמובן כשנעים...

בית כנסת "דמת עזרא" בית שמש רמה 27 נדרים פלוס "מאירים וזורעים הצלחה" קוד 1000538 או בפלא': 052-7656075

יום בייף: קומה א ממתקים ומייד לקומה ב' לצילומים
 כבר שעה דופק לי יתוש על החלון ואומר לי פתח לי בבקשה רק למזגן בחייך לא עוקץ